5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. - No 956 - Marţi 2 Martie 1910

Dorinţi şi idealuri

Curioşi mai sîntem noi Romînii în mentalitatea noastră politică! Neîncrezători în noi înşine, deprinşi cu un cerc restrîns de viaţă politică; lăsaţi a fi înşelaţi în a tot puternicia administraţiei în viaţa noastră politică; noi ne credem singurii îndrituiţi a duce rostul vieţei politice şi ne temem a-l extinde la ai noştri.

Din ceia ce ar fi normal în viaţa politică a unui popor, noi ne spăriem şi scoatem accente de o grotescă mirare, cînd vedem că unele partide tind să se îndrepte şi la sate cu acţiunea politică. Nu că ar crede unii că numai lor li se cuvine patrimoniul rural; nu că ar crede alţii, că am primejdui viaţa statului întinzînd politica şi la sate; nimic din toate acestea.

Mirarea aceasta tradează o stare sufletească a noastră: *tembelismul oriental.* Nu ne place să lucrăm nici într'o direcţie şi mai puţin în cea politică. Diletanţi în toate, ne place a fi mai mult diletanţi în politică.

Unii nu se scoboară mai jos în viaţa politică, că le cade nasul. Proprietarul nu voeşte să audă de egalizarea sa politică cu ruralul, căci i se dă nas săteanului; intelectualul cu bruma lui de cultură şi cu bunul simţ atrofiat de carte s-ar crede nedreptătit, dacă s'ar pune alături cu mojicul. Fie-care ne credem privilegiaţi şi din ori-ce bun moral sau material facem un titlu al nostru, nu însă şi din munca noastră.

In teorie sîntem contra ori-cărui privilegiu şi ne place a critica statele bazate pe stări de privilegiu; în practică însă, ne croim viaţa pe privilegiu; şi cea mai semnificativă dovadă a unei îndoctrinări practice de privilegii este credinţa, că intelectualii şi bogatii să aibă pentru ei tăria vieţii politice *fără acţiune*, în loc să o aibă faţă de popor *prin acţiune.*

Aşa, de mult ne-am format mintea noastră pe prezentul nostru politic, că însuşi partidele noastre politice îşi cîntăresc greutatea pe puţinul număr al cetăţenilor de la colegiul I.

Luaţi pe junimişti. Ei nici nu trăesc la colegiul al 3-a; la colegiul al 2-lea riscă, tăria lor; dreptul lor de a fi e la colegiul I. Ba se laudă, că sînt tari la Brăila, Putna, Ialomiţa, Buzău, Bacău, Neamţ, Dorohoi, Iloov, etc. Şi la ce se reduce tăria lor la aceste colegii? La cîte-va treceri personale în faţa a cîte-va zeci de alegători, curat ca pe vremea Reglementului organic!

Lupta, mişcarea, viaţa adevarat politică, ni e foarte străină. Nici nu o bănuim cum va fi, nici nu o dorim; ba ne temem!

Sîntem popor de plugari, popor sănătos la trup, treaz la minte, cinstit şi credincios. Respectuos săteanul nostru de cel mai mare, mai bogat şi mai învăţat, el dă atita respect cît cel mai mare şi învăţat ştie să primească. Nici-odată însă, ţăranul nostru nu trece peste calităţile omului. Chiar pe popă îl ia la vale, cînd nu e om şi-i căinează darul; în ceia ce săteanul s'a deprins să cunoască omul. Şi cît de bine nu-l ştie el aprecia, aşa din cercul îngust al lui de cunoştinţi.

Temător de administraţie, ştie să înfrunte această administraţie, să i se pună de-a curmezişul, cînd vede că nu e la locul ei. Nici n'avem noi tîrgoveţii işti molatici şi nepăsători ştire de cîtă rezistenţă e capabil săteanul, cînd e adus la aceasta! Ce calităţi frumoase nu sînt de educat în acest popor al nostru, aşa de nesocotit, aşa de lasat la o parte!

Pe popor l'a diriguit administraţia veche şi nouă, şi una şi alta- însă rele şi neprielnice lui; cea veche era prea hrapăreţă; astă nouă e şi hrapăreţă şi mîndră şi dispreţuitoare săteanului! Pentru pomojnicii vechi săteanul era vacă de muls; pentru diplomaţii de azi săteanul e vită, e brută.

Urmarea?

Să scoatem sătenimea din mîna administraţiei; ea n'o poate educa, nici înalţa moralul; să ne ducem noi partidele politice prin cei mai aleşi membri, să rîdicăm nivelul moral al satelor prin atingerea săteanului cu cele mai alese elemente ale ţării.

Netăgăduit că partidele politice cuprind în sînul lor cele mai bogate, cele mai culte, cele mai energice elemente, de care dispune ţara într'un moment dat. Ar fi o imposibilitate, ca cei mai breji să stea în afară de partide, iar partidele să cuprindă toate buraclalele! Nu.

Partidele politice, duse la ţară vor rîdica nivelul moral al sătenilor. Ei vor vedea că mai sînt în ţară şi altfel de oameni de cît hrăpareţii şi înfumuraţii agenţi administrativi; iar partidele se vor înţelepţi a prinde de la sătean sufletul lui curat, arătîndu-i că pentru a bine merita de la patrie, trebue să între în exercitarea drepturilor sale de cetăţean, tare pe rolul lui în stat şi cînd în fie-care sătean exerciţiul vieţii de stat va fi viu şi puternic, atunci vom forma cu toţii o apă şi un chiag puternic, gata da a lupta contra ori-cărui pericol din afară sau din lăuntru.

Nu mă miră deci, că partidele politice au început a se gîndi să se ducă la ţară; mă miră că aşa de tîrziu ne-am trezit, că viaţa politică în ţara romînească nu se poate face cu rădăcini adînci şi temeinice de cît numai ducîndu-te la ţară.

Un popor rural şi agricol avîndu-şi o viaţă politică dusă de budgetivori, e tot ce poate fi mai anapoda!

Şi aşa sîntem noi!

Gh. Ghibănescu

MISTERUL STERE

Istoricul viitorului va fi silit să facă o mare analiză şi să se comenteze foarte lămurit—felul politicei d-lui Stere. Căci nimeni nu ştie ce fel de politică face şeful liberalilor din Iaşi, ce vrea, ce urmăreşte.

Atît doar se ştie: d. Stere, ca şef liberal, nu se interesează de partidul său; ca deputat n'are nici o activitate; ca director al unei mari reviste literare—scrie foarte rar la acea revistă.

Dar d. Stere nu este identic cu şefii de partid de acum două zeci ani, cînd aceşti şefi erau aleşi printre marii proprietari, boeri cu parale multe, cari nu ştiau nici scrie, nici vorbi. Deci inactivitatea d-lui Stere, trebue să aibă un motiv foarte bine cuvîntat; lumea de azi e prea profană să i afle rostul şi va fi, precum am mai zis, treaba istoricului, să afle şi să explice viitorimei ce a voit, ce a zis d. Stere prin profunda sa tăcere.

A fost un mare eveniment faptul, că d. Stere a luat cuvîntul în discuţie asupra desfiinţărei contenciosului.

D. Stere, dacă nu s'a putut rîdica la înălţimea aşteptată, a avut, însă, o notă de două ori pur colectivistă: a susţinut proiectul ca un mameluc oare-care şi a contestat partidului conservator democrat dreptul de a se numi partid şi d-lui Take Ionescu— dreptul de a lua angajamente ca şef de partid.

D. Chirculescu de la Odobeşti a vorbit la fel, cu osebire că a vorbit înaintea deputatului de Iaşi, şef de partid şi ministeriabil—în cît nimeni nu va putea aduce d-lui Chirculescu invinuirea, că s'a inspirat de la d. Stere.

După ce a vorbit pentru proiect; după ce profesorul de drept constituţional, una din victimele arbitrarului rusesc, şeful şcoalei poporaniste—s'a achitat de misiunea de propovăduitor al arbitrarului—tot el, poporanistul, a fost lovit de mustrări de cuget şi, ca să se mai uşureze, s'a hotărît să prezinte un amendament, care tindea să dee macar particularilor dreptul de a chema la răspundere, înaintea justiţiei, pe funcţionarul samavolnic.

Adversarul hotărît al contenciosului administrativ, devenise ast-fel, în chip naprasnic, aderentul unui fel de contencios unilateral: funcţionarii statului, miniştri, prefecţi, primari, pot fi arbitrari cu sub alternii lor, nu, însă, şi cu particularii!

D. Stere a scris amendamentul, a avut succesul să'l vadă iscălit de douăzeci deputaţi, dar a avut grija să'l ducă mai întâiu la ministrul de rezort, la d. Stelian, ca să'l aghesmuiască.

Dacă d, Stelian l'ar fi primit, amendamentul ar fi fost guvernamental.

Dar nu numai că nu l'a primit, dar autorul a fost bruscat ca un Manole Culoglu oare care, ca un deputăţel, care a îndrăsnit să şi iee aere de independenţă.

Ast-fel n'a fost tratat încă un fruntaş, şeful partidului liberal de la Iaşi—dar nici n'a mai existat încă şef de partid, care, mai ales într'o chestie mare, să fi avut o ţinută atît de umilitoare ca d. Stere.

De ce a vorbit contra Contenciosului şi ar fi voit să voteze pentru? De ce a făcut un amendament şi n'a avut curajul să'l prezinte şi să'l susţie?

Iată-ne iarăşi la punctul Stere misteriosul şi nu nouă, contemporanilor sei, ne este posibil să'l scrutăm şi să aflăm ce vrea.

D. Stere aparţine de pe acum istoriei viitorului.

SPRE SATE

Mişcarea, care se începe în partidul conservator-democrat, pentru ţărănime, va avea de luptat din greu cu trei curente, dintre cari unele au un oarecare temei. Propaganda de ani de zile a d-lui Haret a făcut prozeliţi pe cari nici revoltele din 1907, nici represiunile din acelaşi an nu i-au potolit; ideile poporaniste ale d-lui Stere n'au rămas nici ele risipite pe pămintul sterp, au prins icicolea rădăcini; *Neamul romînesc* al d-lui N. Iorga îşi are cititorii lui asidui şi devotaţi.

Cum am arătat într'un articol precedent toate ideile acestor apostoli ai rîdicărei poporului se bazează pe exploatarea sentimentelor de răzbunare a celor mici contra celor mari. Dacă însă esenţa ideilor lor este aceiaşi, chipul de propagandă a fiecăruia în parte, felul de a explica această doctrină, sunt deosebite.

D. Spiru Haret înainte de a fi un „amant al poporului" este un fidel soldat al partidului liberal. Dragostea sa pentru rîdicarea ţărănimei n'a izvorît din convingerea că ţărănimea noastră are nevoie de a fi rîdicată, dar din constatarea că partidul liberal-naţional are nevoie să-şi găsească un substrat serios politicei sale.

Partidul liberal naţional nu reprezintă din punctul de vedere politic nici o clasă socială. Organizarea lui, făcută într'o epocă în care nu erau decît elementele boereşti, cari conduceau destinele ţărei, a trebuit să se facă cu tot [illegible] primului şef al acestui partid, au mers pînă la toleranţa de hoţii şi asasinate. Principiul partidului era *îmbogăţiţi-vă*—şi liberalii s'au îmbogăţit!

Amalgam bizar, mozaic extraordinar, partidul liberal nu reprezintă nici un ideal politic, nici o concepţie socială.

Or, această situaţie nu mai putea dura. In jurul unui steag încep să se grupeze oamenii după anumite vederi şi principii economice şi sociale. Partidle încep să devie expresia a ceva.

Atunci d. Sp. Haret, în lipsa d-lor Brătianu, cari erau ocupaţi u rotunjirea averilor lor, în lipsa d-lui Costinescu care era tot vîrît în cuiele şi băncile sale, s'a gîndit că e nevoie pentru partidul liberal să-şi aibă un substrat social. Bine înţeles că clasa ce convenea mai bine acestui partid era clasa ţărănească. Nu era massă mai nimerită a servi de platformă politică unui partid de demagogi decît acest popor umilit, neluminat.

Şi d. Sp. Haret s'a pus e lucru.

Cu o perseverenţă care merită să fie lăudată, cu o tenacitate de fier, ministrul de culte a lucrat ani de rîndul la ţară.

Că d. Haret n'a căutat [illegible]icarea reală a ţărănimei ci crearea unei [illegible]ientele politice pentru viitor, se vede din faptul că toată atenţia d-sale a fost îndreptată în spre preoţi şi învăţători, dcari a căutat a face agenţi electori viitori şefi ai unor mici citadele politice la ţară.

Ce a eşit de aci? Ceeace reese în totdeauna din o asemenea politică: deşteptarea în cîţiva oameni aci, nedreptăţiţi de soartă, ideea unei vieţi mai bune, cîştigată în cel mai scurt timp şi pe orice cale posibilă. Revoltele din 1907, în care foarte mulţi preoţi şi învăţători erau în fruntea răsculaţilor, au ilustrat politica d-lui Sp. Haret.

Nimene nu neagă că învăţorul şi preotul merită o soartă mai bu[illegible]

Ceea ce-i trebue Romîne fără îndoială un învăţător şi preot, deştept cult. Trebue cît mai curînd aceşti doi apostoli ai luminei să fie în anumite condiţiuni, căci toţi pricepe fără o cultură largă a ţărănimei, întreagă se va ruina ca o casă clădită cărămidă proastă. Învăţătorul şi preotul trebue să fie nişte oameni îndrăgoşi de misiunea lor—şi ei sunt ca nişte [illegible]li, cari se duc să înveţe copii în sa[illegible] aceştia se duc să descarce mar[illegible]r'un port. Uitaţi, speriaţi, flămînzi c[illegible] dacă sunt cinstiţi, ei trăesc mizerab[illegible] ei ar trebui să fie oamenii cei din sat, gata să răspundă ţăranului la întrebările sale, în cît ţăranii să aibă încredere în puterea lor, ca nimeni să n'aibă îndrăzneala să-şi bată joc de ei, cum se întîmplă la noi, unde de la administratorul de plasă şi pînă la şeful de jandarmi fie-care are drept să-l judece şi să-l osîndească pe preot şi învăţător.

Nu e permis ca învăţătorul să nu aibă o casă cum se cade, el învăţătorul poporului, să n'aibă o şcoală higienică în care stă jumătate din zi, să n'aibă o carte, o revistă, să nu ştie nimic altceva de cît azbuchea pe care o învaţă copii.

Trebue ridicat învăţătorul şi preotul dar nu spre a face din ei apostolii unei doctrine sociale de ură şi răzbunare. Ei mai mult de cît ori-cine trebuesc să fie îmbibaţi de ideile de ordine şi solidaritate socială.

Invăţătorul german, umilul învăţător german, a învins la Sedan şi Gravelotte dar nu propovăduind ura de clasă, nu asmuţind pe ţărani contra proprietarilor lor.

Pentru ridicarea preotului şi învăţătorului la adevăratul lui apostolat, pentru înfrîngerea politicei d lui Sp. Haret care a făcut din mulţi învăţători agenţi ai cluburilor liberale, partidul conservator-democrat a hotărît să lupte, însă, cu totul pe o altă cale.

El va căuta să facă educaţia socială a acestor misionari ai culturei la sate—va căuta să desvolte în fie-care din ei [illegible] duiască ţărănimei—conştiinţa socială. Şi această educaţie e bazată pe legile solidarităţei sociale, ea le va arăta contrariu ideilor d-lui Haret că legile acestei salidarităţi resfring asupra fie-cărui om datorii, izvorîte din întrebuinţarea muncei celorlalţi oameni, datorii cari trebuesc împlinite de fie care, pe măsura puterei şi întrebuinţărei, pe care el o scoate din întregul capital social. Fie-care trebue să fie gata ori cînd să şi plătească datoria lui socială—aceasta însemnează a fi membrul unei societăţi omeneşti—o fiinţă socială.

Or, d. Haret cu propaganda d-sale contra proprietăţei mari, cu ideile d sale de luptă de clase, a făcut din învăţător şi preot nişte oameni izolaţi, a căror în rîurire n'a fost de cît negativă, în ceia ce priveşte răzvrătirile din 1907, dar n'au putut avea prin însăşi lipsa spiritului lor de solidaritate nici o influenţă în mişcarea cooperativă şi de asociaţie de la ţară. Cînd se va face într'o zi istoria acestei mişcări, se va vedea rolul adevărat, pe care l'au avut învăţătorii adepţi ai d-lui Spiru Haret şi ea va fi departe de cum e descrisă de şcoala liberală.

Căci fără acea mare educaţie socială şi fără acel puternic sentiment de solidaritate, toate mişcările cooperative pentru ridicarea ţărănimei, precum şi toate îndrumările spre o soartă mai bună a ei, nu vor avea nici un efect.

Or pe aceste idei de solidaritate şi de conservare naţională să bazează mişcarea nouă a partidului conservator democrat.

„Ordinea". **Yssay.**

CATE-VA NOTE

Mazeta Prensului publică delicioasa infamie ce urmează: „ministrul de interne a însărcinat pe inspectorul Manolescu cu anchetarea conflictului ivit între prefectul Atanasiu şi administraţia pescăriei statului.

Această anchetă a fost ordonată în urma relaţiunilor pe cari A. S. R. Principele Ferdinand le-a dat d-lui Brăteanu, asupra felului cum prefectul se poartă cu administratorii pescăriei."

Aţi înţeles: A. S. R., a depus raport înaintea d-lui Brătianu asupra afacerei de la Tulcea; iar în baza acelui raport, un inspector a fost trimis, la faţa locului, să ancheteze.

Delicioasă infamie!

„Complicele" lui Heine

Cetitorii noştri au luat cunoştinţă despre un articol recent din „Convorbirile literare" în care sub semnătura d-lui V. I. Ghika—nepotul fostului domnitor al Moldovei Grigore Ghika-Vodă—se afirmau în rezumat, cam următoarele. Scriitorul francez Ed. Grenier, fost secretar al Domnitorului în anii 1855-56 ar fi fost în tinereţe un secretar „ocult" al poetului H. Heine. Acesta, din vantiate, vroia să treacă la Paris drept un scriitor francez şi obişnuia a da lui Grenier şi încă unui alt „complice" schiţe sumare pentru ca aceştia să redacteze articolele în limba franceză cari urmau a fi publicate sub semnătura lui Heine.

Cu drept cuvînt o asemenea afirmare—reprodusă aci cu titlu de document—a impresionat pe mulţi dintre admiratorii marelui poet. Unul dintre aceştia ne oferise chiar concursul să întreprindem o anchetă în această privinţă adresîndu-ne fie editorilor lui Heine, fie unor rude ori prieteni în viaţă ai poetului. Acelaşi fervent admirator însă, distins intelectual şi om de cifre în acelaşi timp, ne a atras atenţia asupra contrazicerei ce rezultă din însăşi datele indicate de d. Ghika. Ne-am hotărît dară a corobora diferitele contraindicaţiuni pentru a arata lipsa de temeinicie a celor susţinute de colaboratorul ocazional al „Convorbirilor literare".

*

Intăiu, o mică digresiune. „Convorbirile literare" s'ar cuveni să arate o deosebită consideraţiune memoriei lui Heine. Din primii ani ai marei publicaţiuni, poeziile lui Heine au fost cultivate în paginele ei cu un zel extraordinar. Sunt patru decenii, sau mai bine, de cînd însuşi d. Iacob Negruzzi a dat semnalul: d-sa a încercat, cu puţin noroc, ce-i dreptul, să traducă superba satiră „Donna Clara". Au urmat apoi traducerile lui Scheletti şi multe altele. Dar poezia lui Heine n'a fost numai traduse ori imitată în „Convorbiri", ci ea a răsunat, ca un ecou obsedant, în mai toată literatura lor poetică de prin anii 1866—1880. Tot în "Convorbiri", a publicat în 1900 d. Ilarie Chendi un studiu aproape complect asupra traducătorilor lui Heine în limba romînă, insistînd în acelaş timp asupra influenţei lirizmului Heinian în producţiunea poetică romînească.

Dar să revenim la articolul din „Convorbiri". Acuzările reproduse de noi sunt grave, de oarece ar urma că o parte din însăşi opera semnată de Heine să nu aparţină acestuia, ci... celor doui secretari „oculţi", fără a mai vorbi de învinuirile de altă natură, cum este aceea de „lăcomie" şi altele.

Cine să fie al douilea, în afară de Grenier? Un secretar şi colaborator al unui scriitor dintre cei mai celebri ai secolului trecut,—rămas atît de anonim, atît de necunoscut, în cît nu-i se aminteşte măcar numele unde-va?

Multe încriminări au fost aduse activităţei lui Heine, care—la rîndul său—nu înţelegea să cruţe pe nimeni. Dar nici adversarii cei mai înverşunaţi, ca profesorul Treitschke şi alţii n'au acuzat pe genialul cîntăreţ şi foiletonist că şi-ar fi însuşit operile cui-va sau măcar munca vre-unui alt poet ori prozator.

Lăsăm de o parte faptul psihologiceşte imposibil că faţă de nişte „complici" Heine s'ar fi purtat altmintrelea de cum ne spune d. V. I. Ghika, de teama unei eventuale denunţări. Va fi fost poetul hursuz, dîrz, supărăcios, că avea motive destule să fie; dar lacom? Am dori să ni se citeze o singură biografie unde să se vorbească de lăcomia poetului,—totdeauna el însuşi în prada nevoilor, ba chiar şi a mizeriei foarte adeseori; totdeauna în aşteptarea marilor moşteniri cari însă, l'au ocolit...

Edouard Grenier, după dicţionarele Larousse şi Brokhaus, s'a născut în 1819, cum afirmă şi autorul studiului menţionat. Abia după 1855 se manifestă în literatură, unde va ocupa cu timpul—pănă prin 1885—un loc foarte onorabil. In 1868 a tradus din nemţeşte pe „Reineke Fuchs" a lui Goethe.

Activitatea poetică a lui Heine începe prin 1824—în stil mare—iar în 1831 Heine se află „emigrat" la Paris. In acest din urmă an începe opera lui de de foiletonist, corespondent, recenzent literar, filosofic, muzical; în 1832 apare în limba franceză importanta lucrare

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

„De l'Allemagne". In prefaţa ediţiei a doua—1835—Heine scria:

„Cea mai mare parte a acestei lucrări, scrisă întâiu în franţuzeşte, pentru francezi, am făcut-o cunoscută, acum cîtva timp, compatrioţilor mei germani, în limba germană sub titlul: „Din istoria literaturei moderne în Germania".

Prefaţa primei ediţii, în Aprilie 1833 începe astfel:

„De şi paginile acestea le-am scris pentru „Europe littéraire" o revistă parisiană etc...".

Cîţi ani avea pe atunci, în 1833. Edouard Grenier, născut în 1819?

Nimeni nu va susţinea că la 13—14 ani va fi fost secretarul şi colaboratorul lui Heine. *Numele lui trebue exclus cel puţin pentru încă 10—12 ani din seria unor eventuali colaboratori ai marelui poet.* Ca acesta să-i fi putut încredinţa cîte o notă *sumară*, pentru ca Grenier să facă din ea un articol *sub care Heine să-şi pună numele*, credem că cel puţin vrîsta 25 ani ar fi trebuit să aibă. Această vrîstă însă corespunde cu anul 1844, adică anul cînd începe pentru Heine epoca dureroasei boli care'l va ţinea încătuşat timp de 12 ani, până la moartea lui survenită în 1856.

De la 1844 înainte activitatea ziaristică e tot mai rară, iar mijloacele pecuniare personale aşa de modeste, în cît nu numai că n'avea cu ce să-şi permită luxul să întreţină doui secretari „oculţi", dar n'avea ce face cu activitatea lor, putînd abia să scoată din publicistică şi din pensiunea mică a Statului francez propria sa existenţă.

Opera cea mare şi multilaterală în *proză* Heine o publicase până atunci. Edouard Grenier n'avea doară pretenţia să fi „colaborat" la poeziile lui Heine. Poate doară la *traducerea* poemului *Atta Troll* pentru „Revue des Deux Mondes", ori alte asemenea încercări, toate făcute sub privigherea proprie a lui Heine. Dar de aci până la cele spuse de biografiul romîn al lui Grenier—e mult!

*

Era însă Heine aşa de străin de limba franceză şi aşa de mîndru—pe nedrept—de cunoaşterea acestei limbi?

Marea ambiţiune a lui Heine era de a rămînea „un poet german". Dovadă cele scrise de el însuşi; „A fost o mîndrie prostească de poet german, care m'a reţinut să devin macar *pro forma* francez. Ce ruşine ar fi fost! Naturalizarea poate fi bună pentru alţii,—dar mie mi se pare o nebunie curată, dacă mi-aşi zice că sunt în acelaş timp un poet german şi un naturalizat francez.,." (Luteţia, 1854).

In timpul boalei fu vizitat de doi filosofi—compatrioţi, cărora le zise între altele:

„Francejii nu ştiau şi nu ştiu mult din filosofia germană: chiar Victor Cousin a făcut greşeli în această privinţă. Cele mai multe lucruri despre franceji le-au aflat prin mine şi caracteristic e că fie-ce gîndire germană a luat o direcţie practică, îndată ce a fost transplantată pe teren francez". De *aceasta* era mîndru poetul!

Poetul Heinrich Laube, el însuşi scriitor superior, povesteşte că a asistat în casa romancierei Georges Sand la o discuţie filosofico-relioasă între Heine şi Lamennais:

„Nici odată n'am văzut pe Heine aşa de îndăminatec în relaţiuni sociale. Se întîmpla de multe ori să vorbească franţuzeşte cu timiditute, deşi cultiva franceza cu multă fineţe; dar de astă dată ea-i isvora din gură sub forma unei cascade neînfrînate şi el găsia, fără să caute expresiile cele mai nimerite, ca un francez născut".

Şi în altă parte repetă:

„In acea zi Heine a vorbit în franţuzeşte aşa cum nu l-am mai auzit nici odată vorbind: o dovadă cît de mult era omul dispoziţiei momentane şi cît material avea pregătit în sine dinainte şi pe care n'avea de tît să-l uzeze cînd simţea trebuinţa, sau avea dispoziţia necesară".

„Georges Sand şi Lamennais vedeau în Heine acel spirit liber în care ambii aveau încredere, şi de care Heine, în acea zi a abuzat faţă de Lamennais, că a putut abuza de el, m'a uimit, căci a trebuit pentru aceasta să dovedească o desăvîrşită stăpînire a limbei franceze".

E destul să spunem că Laube nici n'a îndrăznit să viziteze pe Georges Sand, înainte de a şti bine limba franceză. In această privinţă el redă in „Amintirile" sale un mic dialog cu Heine. Cînd i se plînse acestuia într'o zi—pe la 1840— că regretă a nu stăpîni perfect limba franceză, Heine îi zise:

„Aşteaptă până te-i fi întors din călătoria d-tale în oraşele din provincie. La Paris se vorbeşte prea mult nemţeşte, ca să poţi învăţa bine franţuzeşte; în provincie nu auzi peste tot o franţuzească clasică, dar auzi şi vorbeşti numai franţuzeşte. Cît despre o franceză perfectă,—o vei căpăta abia după cîţiva ani. E ca şi cu vinul; cînd e nou culese, bun doară pentru setea dintîiu..."

Heine călătorise şi el în provincie; vorbea din experienţă.

Mai convingător e următorul fapt. In 1854 ziarul „Mousquetaire", al lui Dumas fiul, a vorbit despre o poezie inedită a lui Heine, dîndu-i şi titlul şi cuprinsul. Fusese o mistificare şi Heine rugă pe Dumas să dezmintă notiţa şi-i zise în acelaş timp:

„Nu m'ar supăra dacă ai fi amabil să faci cunoscut cititorilor că peste puţin timp voiu face să apară o ediţie complectă a poeziilor mele *traduse din limba germană în cea franceză parte de mine, parte de colaboratori-prieteni.* Nu da însă înştiinţării caracterul unei reclame şi arată că singurul scop al întreprinderei este ca să dau bietelor mele poezii un adăpost sigur în contra zelului supărător al unor industriaşi—poeţi, cari vor să se afişeze ca traducători ai versurilor mele, fără să aibă cea mai mică încuviinţare din parte-mi sau de la ilustrul meu părinte Phöbus-Apollo...

*

E lucrul destul de clar? Şi atunci ne întrebăm din nou: care anume lucrări ale lui Heine ar fi putut fi „scrise" de Ed. Grenier şi de anonimul complice al acestuia? Şi cine oare cunoscînd opera lui Heine în perfecta ei unitate, aceleaşi în absolut toate manifestările ei, fie în versuri, fie în proză, scinteetoare de o lumină proprie şi unică, ar putea risca nişte afirmări ca ale d-lui V. I. Ghica în „Convorbiri literare?"

De altfel ne vom permite a mai reveni asupra temei, dacă imprejurările vor cere şi mai cu seamă dacă nu ni se vor da *probe* contrarii convingerei exprimate mai sus şi sprijinită pe fapte.

Rodion

OAMENI ŞI LUCRURI

De teama Ei

Ceea ce nu era greu de prevăzut începe să se întîmple. De teama unei catastrofe provenită dintr'o eventuală întîlnire a pămîntului cu Cometa, unele minţi încep a-şi pierde cumpătul, încep a se dezechilibra. Aşa, se anunţă că un locuitor dintr'o localitate ungară Zsozsani a înnebunit şi s'a sinucis de frica... Ei. Nefericitul, Adam Toma, care purta două nume simbolice,—numele întâiului om biblic şi numele celui mai necredincios, după Evanghelie, se temea să nu rămînă expus peirii şi a preferat moartea de bună voie unei morţi violente.

S'ar putea crede că e un caz izolat al vre unui neurastenic. Lucrul nu este aşa. Cunoscutul astronom englez Robert Ball a fost silit să recurgă la publicitate pentru că în fiece zi era asediat de sute de întrebări şi de scrisori, toate privitoare la prezisa catastrofă produsă de o ciocnire cu cometa Halley. Iată ce scrie savantul englez în „Times" pentru liniştirea conaţionalilor săi, răspunzînd unuia din nenumaraţii clienţi care i-au scris:

„Stimatul meu domn! Un rinocer în goană de sigur că nu s'ar teme de o întîlnire cu un păinjeniş. Tot aşa de puţin trebuie să se teamă pămîntul de o ciocnire cu vre o cometă. In anul 1861 noi am trecut prin coada unei comete şi nimeni n'a avut habar de aceasta. Timp de aproape o sută de milioane de ani viaţa a existat neîntrerupt pe acest glob pămîntesc, cu toate că spaţiul dimprejurul lui a fost vizitat de cel puţin cinci comete pe fiece an Dacă în adevăr cometele ar putea să facă vr'un rău pămîntului, atunci lucrul s'ar fi întîmplat cîndva, de multă vreme şi d-ta şi cu mine n'am mai avea ocaziunea să ne ocupăm nici de comete, nici de altă ceva. Sper că scrisoarea aceasta o să-ţi aducă liniştea de care ai trebuinţă. După previderile mele pe la 12 Mai vom străbate coada cometei fără să băgăm de seamă. Imi aduc aminte că celebrul Iohn Herschell a scris undeva că o întreagă cometă poate fi presată, ca să încapă în buzunarul unei mantele."

Un alt astronom complectează pe Ball şi arată anume pasagiul din operile lui Herschel unde marele astronom a scris cele de mai sus, adăogînd încă: „Coada unei Comete mari poate, precît ştiu, să se compună din cîţi va pfunzi din materie."

Se ştie în adevăr că cometele sunt corpuri gazoase şi pericolul îl vedeau unii astronomi în compoziţia gazurilor.

...Şi cu toate aceste frica nu va dispărea decît după trecerea datei primejdioase şi după ce vom fi străbătut coada cometei. Cine ştie cîte minţi slabe se vor dezechilibra încă în aşteptarea ei de teama ei!

R.

Litere-Ştiinţe-Arte

Artiste romîne la Paris.—Cu teatrul—scrie „Viaţa Socială" stăm bine nu numai în ţară dar şi în străinătate.

In adevăr pe cînd în alte domenii ale lumei; avem cîţiva actori, cari au făcut ocolul pămîntului. Văzînd cum se joacă de bine la noi în ţeară, în teatre, în societate, în.... politică, proorocim ziua cînd se va spune că tot romînul e născut actor.

Aşa ci nu-i o simplă întîmplare faptul că acum, la trei teatre din Paris, trei romînce în rolurile pline, tustrele tinere şi nu de mult plecate din ţară.

La Odeon, al doilea teatru francez după „Comédie Française" joacă d-ra Măria Ventura rolul *Abla* în piesa arabă *Antar*. La „Petit-Théâtre" rolul principal din piesa *Le drame de three cornèws Bar* e ţinut de d-ra Viorica Marini (Marinescu). In sfîrşit la teatrul „Ambigu" d-ra Florica Cocea joacă în piesa *Nick Carter* rolul prim, Carmen.

*

Revista „Luceafărul" anunţă că a căpătat colaborarea poetului Ştefan Cacoveanu.

Nu şi-ar putea alege un pseudonim?

*

Profesorul de tecnică aeronautică la Sorbonna, Marchiş, s'a exprimat în mod cam sceptic despre proectata expediţiune la polul nordic a contelui Zeppelin. El zice că temperatura regiunilor polare va sili pe contele Zeppelin să mărească mult dimensiunile balonului său. Influenţa răcelei asupra aluminului nu e de temut, de oarece Zeppelin întrebuinţează un metal cu totul nou, a cărui compoziţie se cunoaşte. La întrebarea dacă dirigeabilile franceze ar putea să risce o asemenea urcare, profesorul răspunse:

„De ce nu? Dar să aşteptăm întâi intoarcerea lui Zeppelin. André şi Vellmao trebuie să ne inspire oarece prudenţă pentru asemenea expediţii la polul nordic. Unul nu s'a reîntors, celălalt n'a plecat".

*

Un băiat, în vîrstă de 11 ani, din clasa a doua dintr'un gimnaziu din Viena, a născocit un sistem automatic de pus la tramvaie spre a înlătura ori-ce accident. Băiatul are talent cu totul deosebit în ale tehnicei şi a mai făcut şi alte invenţii, de pildă vederea la depărtare prin mijlocul unei sîrme şi cu celule de seleniu, etc. I se dă voie însă să se ocupe cu astfel de lucruri numai două ceasuri pe zi, ca să nu-şi lase în părăsire celelalte materii şcolare.

Informaţii

❑ **Şcoala de corecţie.**—După cum am anunţat eri la orele 5 p. m., s'au întrunit la Universitate, persoanele care au luat iniţiativa de a înfiinţa o şcoală de corecţie.

Au luat parte la consfătuire: I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, general Tătărescu, I. Burada prim-preşedinte al Curţei, de Apel, principesa Maria Moruzi, d-na şi d. dr. Dragomir Hurmuzescu. d-na şi d, Al. Hinna, col. Al. Musteaţă, d-na şi d. P. Rişcanu, d-na şi d. Uhrinoschi, I. Corjescu, d-na şi d. Castano, dr. Demetriade, d-na V. Iamandi, C. Meissner, Iulian Teodorescu. econom Pavel Savin, d-na şi d. C. Praja, d-na şi d. Cădere, econom I. Ţincoca, protoereu, Haralamb Vasiliu, I. Mitru, d na şi d. St. Popescu, [illegible] preot Gh. Carp, dr. Roşculetz, Constantantinescu.

A luat cuvîntul I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, explicînd utilitatea înfiinţărei unei şcoli de corecţie, după care a vorbit d. Const. Meissner, iniţiatorul înfiinţărei acestei şcoli, care de asemenea a expus necesitatea unei şcoli de corecţie.

S'a aratat că şi Statul vrea să înfiinţeze, în Octombrie viitor, o asemenea şcoală, însă numai pentru minorii care au fost certaţi cu justiţia.

S'a discutat apoi asupra localităţei, unde să se înfiinţeze şcoala de corecţie. In principiu s'a admis trei locuri, sau la M-rea Almaşu, ori la M-rea Bistriţa, sau în fine, la M-rea Hlincea, de lîngă Iaşi.

S'a ales apoi următorul comitet, care va chibzui asupra strîngerei fondurilor necesare:

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, preşedinte; P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, d-nele: Principesa Moruzzi, Ana Rosetti, Maria Hinna, Lucia Grecianu, Victoria dr. Hurmuzescu, col. Musteaţă, Aglae P. Rişcanu, Maria Castano, Maria Iamandi, Uhrinoschy, d-nii Ion, Burada, general Tătărăscu, I. Găvănescu, Matei Cantacuzino, colonel C Langa, dr. Demetriade, Iulian Tedorescu, Ioan Corjescu. şi I. Ralet.

❑ **E de relevat că la examenul de înaintare pe loc nu se prezintă nici jumatate din învăţătorii înscrişi, ceia ce a pus în grijă cele două comisiuni examinatoare.**

Faptul se datoreşte neîncrederei mari ce au învăţătorii în rezultatele finale ale acestor examene, ştiut fiind că de şi reuşesc, abia tîrziu de tot, le vine rîndul la înaintare.

❑ **Cu elementele muzicei batalionului 4 de vînători, cari, după cum se ştie, a fost desfiinţată, administraţia comunală va înfiinţa de la 1 Aprilie, o muzică comunală proprie.**

Această muzică va cînta în timpul verei la grădina Copou.

❑ **D. I. Tănăsescu, inspector al învăţămîntul muzicei, care a fost în localitate, unde a inspectat pe maiştrii de muzică, s'a reîntors în Bucureşti.**

❑ **După cum am mai anunţat, excadronul de excortă (jandarmi călări) va fi transformat într'un regiment de roşiori.**

Noul regiment care, va fi pus sub comanda d-lui col. Grecianu, va fi al 10-lea regiment de roşiori.

De la 1 Aprilie, urma dar ca excadronul de la Iaşi să fie mutat la Bucureşti.

Ni se spune însă, că d. general Crăiniceanu ministru de răsbniu, în urma stăruinţelor unui deputat din localitate a hotărît să lese excadronul de Iaşi tot aci, bine înţeles să facă parte din noul regiment al 10-lea de roşiori.

❑ Parchetul fiind înştiinţat că în apropiere de Galata s'au găsit două cadavre în putrefacţie, d. prim-procuror Bercea a plecat la faţa locului, împreună cu ajutorul medicului legist.

❑ D. Paleologu inspector al vămei, circ. Iaşi se va retrage la pensie pe ziua de 1 Aprilie c.

❑ In ziua de 9 Martie se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei 40 de sfinţi.

Va oficia protoereul judeţului şi mai mulţi preoţi.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, nu se va întruni în astă-seară ci peste cîte-va zile.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, s'a reîntors eri dimineaţă în localitate.

❑ Comisiunea de recrutare a început astă-zi operaţiunile la comisisia dispărţirei a IV-a

❑ **Din Huşi.**—Sîntem pe punctul unei radicale schimbări, în direcţiunea politică a partidului liberal. E dat Fălciului ca să fie cuibul direcţiunei socialiste a partidului liberal, întru cît aici a fost prefect dr. N. Lupu, baş socialist; aici au culcuş d-nii fraţi Iorgu şi C. Diamandi, baş socialişti, aici e băştinaş D. A. Teodor, secretar general, vechiu socialist militant; toţi aceştia grupaţi în jurul Revistei Democraţiei Romîne.

Pe lîngă aceştia vine elementul local brătenist: Irimia Gheorghiu, avocat şi deputat, N. Cişman vechiu luptător liberal, Iuliu Zane, Gh. Leca, Gh. Andriescu, Grig Perticari şi C. Cozma.

In consfătuirea avută de la d. Irimia Ghiorghiu s'a pus bazele unei noi îndrumări în politica locală şi s'a hotărît a se da direcţiunea politică d-lui D. A. Teodor, care prin strînsele sale legături cu d. Haret, va da nota viitoarei politice a partidului liberal la Huşi.

Ignorarea cu totul, şi în definitiv excluderea de la diriguirea politică a d-lor dr. I. Munteanu, fost prefect, fost primar, fost senator, cum şi a ginerului său Alex. Răşcanu, actual deputat, nu e pornită din considerentul că d-lor n'ar avea nici o forţă electorală, ci pe motivul că n'ar avea aşa legături în Huşi, cum are de pildă d. Irimia Gheorghiu, ale căruia rude sînt în celelalte partide şi graţie cărora a reuşit cu 4 voturi la alegerea colegiului I de Cameră.

Dl. Alecu Răşcanu a dat dovadă că se bucură în masa alegătorilor Huşani de mai mare trecere, de oare ce la alegerea de col. II din 1905 a întrunit mai multe voturi de cît emulul său cu tot sprijinul dat de d. Nicu Cişman, dar ori cum va fi, începutul dresului arată că partidul liberal se cărpeşte la Fălciu ca şi antereul lui Arvinte.

❑ Comitetul pentru rîdicarea unei statui lui M. Cogălniceanu, se va întruni astăzi, Marţi, orele cinci seara, în sala Senatului universitar.

❑ D. Aurel Mănescu, profesor de calcul diferenţial la facultatea de ştiinţi din Iaşi, a fost numit director al Seminarului pedagogic din Iaşi, în locul regretatului I. G. Stravolca.

Numirea aceasta, dat fiind că d. Mănescu este înscris în gruparea carpistă, a produs oare-care mirare, mai ales că generoşii stăruiau să fie numit d. I. Simionescu, profesor de geologie la facultatea de ştiinţi.

❑ Eri s'a format în Iaşi o societate a medicilor veterinari. Maiorul Popovici a fost ales preşedinte.

DIVERSE

— Simbătă seara, în lipsa de acasă a comerciantului Simon Bercovici, din str, Sf. Teodor No. 15, hoţii s'au introdus prin uşa de din dos, de unde intrînd în magazie, au spart sertarul tejghelei, furînd toţi banii ce se aflau acolo.

— In comuna Prisacani s'a declarat epidemia de tusă convulsivă.

— A fost înaintat comenduirei pieţei, soldatul dezertor Strul Kaiserman, din reg. 12 Cantemir.

— Eri dimineaţă, a avut loc la corporaţia Constructorilor, întrunirea maiştrilor zidari, pentru a discuta chestiunea fraţilor Rameder, antreprenorii palatului administrativ, care voesc a introduce meseriaşi din afară. Neprezentîndu se fraţii Rameder, la această consfătuire, meseriaşii au hotărît ca să intervină la autorităţi, să nu permită introducerea de meseriaşi străini, iar în cazul cînd nici după aceasta fraţii Rameder nu vor angaja meseriaşi romîni, atunci aceştia vor merge la palatul administrativ şi nu vor lasa pe lucrători să lucreze.

— La parastasul oficiat eri la biserisa din Tăuteşti, pentru defunctul Procopie Florescu, fundatorul orfelinatului cu acelaş nume, a luat parte d. N. Ionescu, revizorul şcolar, din partea ministerului instrucţiunei. Serviciul divin a fost oficiat de trei preoţi. Corul şcoalei a cîntat în timpul leturghiei. După serviciu s'a dat o masă la 45 săteni.

— D. Petrovici a fost numit agent la percepţia comunală,

BANCA LATINA

SOCIETATE ANONIMA

Capital social Lei 5'000,000

SEDIUL: Bucureşti, Strada Sardan No. 2

PROSPECT

BANCA LATINA formată pe acţiuni la purtăta 200 lei una, deschide chiar de acum subscripţiune publică pentru complectea mărirei capitatului social.

Condiţiunile de subscriere sunt:

20% se va vărsa odată cu subscrierea adică e acţiune Lei 40
plus o taxă de curtagiu de acţiune „ 10
20% după două luni de la primul vărsămînt adică „ 40
30% la 15 Septembrie 1910 adică de acţiune „ 60
30% la 15 Noembrie 1910 adică de acţiune „ 60

Domnii subscriitori cari ar dori ca întrul vărsămînt la acţiunile ce subscrie să'l facă integral li se va face o bonificare de 6 lei de fiecare acţiune.

Anul Social începe la 1 lanuarie şi se închide 31 Decembrie.

Din beneficiul net, compus din produsul tutu afacerilor societăţei, se va preleva mai întâi un *minimum* de 5% pentru rearea fondului de reservă, alţi 5% ca procent la capitalul vărsat şi res beneficiului se va distribui acţionarilor ca al doilea dividend.

Fondul de reservă care se va urca pînă la nătatea capitalului social este tot averea Acţionarilor.

Subscrierile acţiunilor şi vărsămintele se fac Bucureşti la Sediul Băncei, din Strada Smărdan No. 2 în faţa Bisericei Ruti,

Subscriitorii din ţară vor trimite aderările ărsămintele prin cecuri sau scrisori de valoare la adresa Băncei, şi cu pul curier vor primi chitanţe respective.

Comitetul de Direcţiune:

D-l **M. C HARET,** proprietar, fost Directoeneral al Creditului Agricol şi Viticol.

D-l **Comandor I. COANDA,** proprietar, fost ector al Serviciului Maritim Român.

D l **SCARLAT ARION,** Dr. în Drept, avoc mare proprietar rural, fost Deputat.

D-l **I. N. CESARESCU,** Dr. în drept, avocat pietar, fost prim-ajutor de Primar al Capitalei.

D-l **C. N. IUCA,** comerciant, propietar rur

D-l **Henri HEFTI**, propietar, test director dnică Franveze, fost director al Băncei Comerciale Romîne din Bueur

D-l **I. G. TESTIBAN**, propietar, fost Direct Băncei pe Credit şi Scont

Ultime informaţi

❑ † **Gheorghe Irimescu.**—După îndelungate suferinţi, s'a stins din viaţă, ieri, după prînz, d. G. Irimescu, fost, pe vremuri, un distins membru al baroului de avocaţi din Iaşi, fost magistrat, avocat şi sub-director al Creditului Urban, consilier comunal, unul din cei mai constanţi ai politicei d-lui P. P. Carp.

Prin cunoştinţile sale juridice, prin activitatea sa şi prin ansămbla sa exemplară, Irimescu reuşise să şi facă o frumoasă şi numeroasă clientelă, mai ales printre bancheri şi marii negutitori, pe timpurile de belşug ale Iaşului.

De fel din Bucovina, Irimescu era născut în satul Arbore, din familia Irimia Ţurcan, care, venită în ţară, îşi schimbă numele în Irimescu.

Absolvent al Academiei Mihaileană şi al facultăţei juridice din Iaşi, Irimescu plecă apoi la Bruxella, împreună cu Bejan, cu Resu şi cu alţii, unde luă doctoratul. A fost şi la Paris pentru complectarea studiilor juridice.

Contabil-secretar al foastei şcoli de agricultură de la Galata, Irimescu a fost şi învăţător al şcoalei rurale de la Cepleniţa, pe vremea cînd acest frumos domeniu din judeţul Iaşi, era proprietatea Văcăreştilor.

De numele lui G. Irimescu se leagă şi o întîmplare judecătorească, ce făcuse—şi cu drept cuvînt—mare senzaţie: în 1881, Irimescu fiind judecător de şedinţă la tribunalul Iaşi, fu numit prim-preşedinte al tribunalului, în locul lui Sion Gherei, I. Simionescu, prezident al tribunalului Tutova, care a fost asasinat de hoţi în 1897.

Cum locul de prim preşedinte se cuvenea, de drept d-lui Panait Stoica, toţi judecătorii de tribunal, în afară de d. Pantazi, demionară în corpore.

Intre demisionaţi se aflau: Irimescu, Gr. Macri, d. N. Nicolaide ş. a.

Atunci a fost adus la Iaşi d. T. Stelian, judecător de şedinţe.

Cu G. Irimescu a dispărut o figură foarte simpatică; un excelent concetăţeaa şi un adversar politic foarte loial.

Luăm vie parte la doliul familiei căreia i adresăm sincerile noastre condoleanţe.

❑ In vedere că actualul local al Seminarului Veniamin, situat în oraş, s'a dovedit că nu este propriu pentru şcoală, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei va interveni la ministrul şcoalelor, ca foasta Mănăstire Frumoasa să fie amenajată şi complectată cu clădiri, pentru a deveni proprie pentru seminar.

I. P. S. S. va propune ca multe locuri din împrejurimi să fie expropiate. pentru a se face un mare parc în jurul Seminarului.

❑ Infirmeria de boli de ochi de la Frumoasa, va fi transferată la Galata, unde se află actualminte arestul militar, care urmează a fi desfiinţat, iar condamnaţii vor fi trimişi la Teiş.

Pentru acei cari vor fi condemnaţi la pedepse mai mici de o lună, se vor institui aresturi pe lîngă fie-care regiment.

❑ După noul regulament al Casei Sf. Spiridon, care urmează a fi aprobat, se va înfiinţa, în Iaşi, o şcoală de infirmieri şi infirmiere.

❑ La iarnă spitalul central al Sf. Spiridon din Iaşi, va fi încălzit cu calorifere.

❑ Astă-zi la orele 5 jum., d. Albert Taşcă doctor în drept de la Paris, îşi va trece examenul de eqivalenţă a diplomei.

Comisiunea examinatoare se compune din domnii Dimitrie Alexandrescu, preşedinte şi Iulian Teodorescu, Grigore Demetrescu, Ioan Peretz şi Cuza, membri.

❑ Alegerea de la balotaj la societatea studenţilor în medicină din Iaşi, se va efectua mîine,

❑ D. doctor Ţaicu va fi numit şef al clinicei d-lui profesor dr. Em. Juvara.

n ❑ **De la cercul Viitorul.**—Eri Duminică d. Gh. Ghibănescu şi-a desvoltat conferinţa sa tratînd despre „Influenţa tatului asupra bisericei". Conferinţa s'a inut în sala de recepţie a seminarului Veniamin. Au asistat mulţi preuţi, membri ai societăţii *Viitorul* şi alţi invitaţi. Conferenţiarul s'a introdus în materie prin amintirea ultimelor evenimente petrecute în sinul bisericei noastre, şi din literatura scrisă cu acest prilej au eşit în evidenţă păreri, pe care nu le admite ca unele ce isvorăsc dintr'o greşită şi parţială vedere a evenimentelor.

Intrînd în materie, arată că biserica creştină a fost înlesnită în propagarea şi lăţirea ei, prin statul politic unitar Roman, căci din cauza stărilor interne politice-religioase ale Palestinei şi a Ierusalimului, Impăraţii Romani au decis raderea Ierusalimului şi mutarea Arcai alianţei la Roma.

O dată biserica lăţită supt acest imperiu unitar Roman, tot el a înlesnit organizarea sa dogmatică şi administrativă. Sinoadele ecumenice aşa se explică. Diversitatea statelor politice a avut urmări şi în diversitatea bisericilor, fiecare biserică naţională reprezentînd interese şi aspiraţiuni deosebite: Calvini, Luterani, Husiţi, Anglicani, etc.

In lumea ortodoxă noi Romînii de şi creştini de supt Imperiul Roman, dar organizarea ni s'a dat în biserică cînd statul politic românesc s'a închegat. Incepîndu-se cu acel Ioniţiu, recunoscut de Imperator de papă, căci Latinii ocupase Constantinopolul (1204), biserica noastră n'a devenit naţională de cît cînd avem Voevozii noştri, rupîndu-se cu ohrida — prima fază politică a statului nostru bisericesc, şi alipindu-ne la biserica patriarhală de la Ţarigrad.

Prin statul politic românesc ni s'a dat organizare bisericei noastre naţionale; şi în această organizare au intrat foarte mulţi fruntaşi ai ţării, rude de Domni, fii de boeri, de mazili, de răzeşi, etc.

Tot statul politic a rîdicat nivelul moral, organizînd şcoli catihetice, încă din secol. al XVIII, şi apoi Seminarul Veniamin (1803). Mai apoi tot statul a ridicat starea materială a preuţilor şi mai e de făcut în această direcţie.

Iar în încheere atinge ridicarea statului politic al bisericei prin o mai largă administrare a bisericei prin toţi fii săi

Asistenţa a felicitat pe conferenţiar de modul cum a tratat chestia.

❑ Eri după amiază, în apropiere de staţia Putna-seacă, dintre Mărăşeşti şi Tecuci, a deraiat un tren de marfă. N'a fost nici un accident de persoane; cîte-va vagoane însă s'au sfărîmat.

Din cauză însă că până astă noapte linia nu fusese restabilită, trenul de Bucureşti, care venea spre Iaşi şi care trebuia să sosească la 8 şi 30 azi dimineaţă, a sosit abia la amiazi la orele 11 şi jumătate.

❑ Comisiunea de judecată a institutoriior, în şedinţa de eri, a amînat procesul privitor pe învăţătorul Savel Ciocan de la şcoala din comuna Lungani, cot. Zmeu jud. Iaşi, pentru a se face un supliment de anchetă de către d. revizor al jud. Iaşi.

Numitul învăţător e învinuit că ar fi maltratat elevii.

❑ Următorii soldaţi bacalaureaţi, din batalionul 4 vînători. au reuşit la examenul de caporal: Dăscălescu Gr. Buchman, Butnărescu Neculai, Fedeleş şi Eduard Gusti.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturii judeţului, că de oare-ce anul acesta ca şi în trecut, se observă o mare mulţime de gogoşi pe arborii fructiferi, din care se vor desvolta omizi, pentru se preveni pagubele ce ar decurge de pe urma acestor insecte, să atragă atenţiunea primarilor din comuni, ca să invite pe locuitori şi pe proprietari de livezi, ca să distrugă din vreme toate gogoşile de insectele de pe arborii roditori ce au.

❑ Inspectorul şcolar a convocat pe azi după amiazi institutorii şi învăţătorii din localitate, la şcoala Trei Erarchi, pentru a'i admonesta că s'au grăbit să iscălească memoriul întocmit de colegii din Capitală, prin care cer sporirea salariilor.

❑ **Şcolare.**—D-ra Natalia Zavloschi a fost numită suplinitoare la şcoala din Prisacani, postul II, în locul d lui D. Sachelarie, trimis la Buftea, pentru a învaţa cultura sistematică a grădinelor.

— D. Ditrie Macovei a fost numit suplinitor la şcoala din Voroveşti, în locul d-lui I. Grigoriu, care-şi regulează drepturile la pensie.

— Revizoratul şcolar a înaintat ministerului instrucţiunii, un tablou de învăţători, cari s'au distins în predarea cursurilor de adulţi, pentru a fi premiaţi,

— Normalistul V. Vasilache, a fost numit învăţător provizor la şcoala din Garbeşti Ţibana pe ziua de 1 Martie şi detaşat la Grajduri, în locul d-lui N. Peptu, revizor şcolar cl. II la Vaslui.

— Invăţătorul Al. Petrescu, dirigintele şcoalei din Bucecea, a fost transferat după cerere, la şcoala din Hlipiceni-Todireni, în locul decedatului I. Chiriac.

— S'a acordat un concediu de 30 de zile, învăţătoarei Elena Nestor de la şcoala din Galata, în care timp va fi suplinită de d-na Xantipa Olaru.

— Invăţătoarea Florica Chiriac, de la şcoala din Hlipceni, a fost transferată la şcoala din Maxut-Deleni, iar în locul său a fost adusă d na. Elena Petrescu, de la Bucecea.

❑ Săptămîna aceasta, va începe la Cameră discuţia generală asupra proectului de reformă sanitară.

Noua lege sanitară se va pune în aplicare cu începere de la 1 Aprilie anul curent. Aceasta numai în părţile cari privesc chestiunile de higienă şi salubritate publică, aplicarea regulamentelor sanitare medicale şi veterinare, controlul alimentelor, poliţia sanitară etc.

In ceea ce priveşte aplicarea părţilor din lege în atingere cu budgetul, aceasta se va face în mod treptat, cu începere de la 1 Aprilie 1911.

❑ Anchata la şcoala de la Belle-Arte din localitate, s'a terminat.

Comisiunea, care a făcut anchета, a plecat în Capitală, spre a'şi depune raportul ministrului.

E probabil însă, că comisiunea se va reîntoarce zilele acestea, pentru a mai face o cercetare.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna aceasta, se vor plăti la administraţia financiară, la 18 Martie c.

❑ Ziarul liberal *Viitorul*, prins de milă pentru victimile incendiului din Iaşi a deschis, la vreme, o listă de subscripţie, care a fost închisă, cu vre-o lună în urmă, cu 610 lei.

Suntem rugaţi să întrebăm: ce au devenit acei bani?

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat din nou, între 10 şi 20 Martie, cînd va judeca în continuare procesul preotului Morarasu, din judeţul Botoşani.

❑ Consiliul comunal, în şedinţa de Sîmbătă seara, a modificat budgetul, în sensul ca excedentul în sumă de 44.500 lei din exerciţiul 1908—9, să fie întrebuinţat pentru plata diferitor cheltueli, la care a fost angajată comuna anul curent şi pentru care nu erau fonduri prevăzute în budget.

❑ Ministerul de interne a aprobat recursul făcut de d. Const. Alexendrescu, notarul comunei Sineşti, contra hotărîrei delegaţiei judeţene, prin care se ceruse suspendarea sa, pe motiv că n'ar întruni condiţiile cerute de lege.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a plecat aseară în Capitală, de unde se va reîntoarce la finele lunei.

❑ In cursul acestei luni va avea loc la palatul mitropolitan o consfătuire, pentru a se lua dispoziţiunile cu privire la deschiderea şcoalei de picturi bisericeşti de la Cetăţuia, care se va face la 1 April.

In acea consfătuire se va hotărî şi asupra alegerei corpului profesoral care să predea cursurile la acea şcoală.

❑ Acţionarii casei de Economii a funcţionarilor din Iaşi (str. Săulescu), au ales ieri noul consiliu de administraţie şi comisia de control.

Au fost aleşi: preşedinte, d. prof. dr. St. Possa; membri: domnii Em. Călinescu, profesor; inginer Mihai Ene Comisia de control: domnii I. S. Ionescu, Th. Pojar şi părintele Th. Pogor.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului, ca în tabloul funcţionarilor ce urmează a fi scutiţi de mobilizare, să fie trecuţi şi sergenţii de oraş.

❑ **Judiciare.** — Părintele Morarasu, care a fost condemnat la destituire din învăţămînt, a făcut recurs, motivat de faptul, că comisia de judecată din Iaşi, care l'a judecat, nu fusese legal constituită.

Afacerea se va judeca la 9 Martie, la Inalta Curte, s. II.

— Avocatul Iorgu Cernovodeanu a făcut recurs în casaţie contra procesului verbal al Camerei de punere sub acuzare din Iaşi, care i-a respins opoziţia, prin care cere anularea ordonanţei judecătorului de instrucţie din Botoşani, ca făcută fără de competinţă.

Afacerea se va judeca la secţia a II-a a Curţei de casaţie, în ziua de 10 Martie.

— Am anunţat că la trib. Iaşi, s. I, s'au judecat Sămbătă mai multe apeluri pentru expropierile necesare facerei liniei de garaj gara-antrepozite.

Tribunalul a ridicat preţurile, pe metrul patrat, de la 50 bani la un leu.

— Curtea de casaţie, s. II, a respins recursul lui M. A. Şaraga, care a fost condemnat la 15 ani muncă silnică, pentru omor.

— S'a cerut scoaterea din consiliul de familie al copiilor ei, a doamnei B...., pe motivul că ar fi prodigă.

Afacerea se va judeca mîine la s. III.

❑ Se ştie că la Piatra au fost descoperite şi alte cazuri de contravenţii la legea recrutărei prin eliberare de certificate false la primărie.

Pentru anchetarea acelor cazuri d. procuror general a stat două zile la Piatra-N.

❑ **Universitare.**—Consiliul facultăţei de drept a fost convocat pentru mîine. Marţi ora zece dimineaţa spre a se ocupa de mai multe chestiuni.

— D. George Danielopol, profesor la facultatea de drept din Bucureşti, a cerut să fie transferat la facultatea din Iaşi, secţia doctoratului.

— D. Octav Erbiceanu, a fost confirmat profesor suplinitor la catedra de Arheologie de la facultatea de litere din Iaşi.

— D. P. Dragomirescu doctor în drept a cerut a fi admis la examenul de docenţă în specialitatea dreptului comercial.

❑ Comitetul pentru rîdicarea statuei lui M. Kogelniceanu va ducide astă zi asupra concursului instituit între sculptorii romîni după macheta cui va fi lucrată statuia.

Mărţişoare, *frumoase şi elegante, se găsesc la* **magasinul italian de cuţitărie şi armurărie, din strada Golia**—*alături de magasinul Prager,—care a primit un mare asortiment,* **vînzînd cu 50% mai ieftin ca ori-unde.**

S'a pierdut în str. Patru zeci de Sfinţi o verigă de alianţă. Rog pe acel ce o va găsi a o aduce la adresa;

L-t George Mişoc Liceul Militar, pentru care va fi bine recompensat.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 2 Martie

Accidentul Prinţului Carol

Bucureşti.—A. S. R. Principele Carol a avut eri după amiazi un accident, şi ca prin minune, a scăpat fără a i se întîmpla ceva.

Pe cînd intra calare în curtea căzărmei de la Cotroceni, calul s'a ambalat şi împiedicîndu-se, a trîntit pe Prinţul Carol, care a venit sub cal.

Prinzindu-se de veste la timp, Prinţul Carol a fost rîdicat, fără a avea vre-o leziune.

Ciocnire de trenuri

Cîmpina.—O ciocnire s'a întîmplat astă-noapte între staţiile Braza şi Comarnic.

Trenul de marfă 311, care pornise din Cîmpina spre Sinaia, a întîlnit în apropiere de Comarnic nişte vagoane izolate, care din cauza pantei, patinau pe linie, şi s'au ciocnit. Vagoanele au fost sfărîmate. Maşina trenului a suferit de asemenea stricăciuni. Accidente de persoane n'au fost.

Din această cauză, trenurile de persoane 178 şi 13 au sosit cu întîrzieri mari.

Atitudinea partidului naţional

Buda-Posta.—Partidul naţional al muncei şi centrul oraşului, au hotărît să susţină alegerea ca deputat a preşedintelui consiliului, d. Khuen Hedérvary.

In jurul morţei d rului Lueger

Viena.—Intre 60—70 mii persoane au trecut astă-zi în faţa catafalcului în care zace corpul lui Lueger. Printre numeroasele telegrame, sunt şi ale ligei culturale. Ministrul României, d. Miţu, a exprimat condoleanţe în numele regelui Carol. D. Brătianu a trimis o telegramă de condoleanţe, zicînd că regretă moartea unui om de bine, iubit şi stimat pretutindeni şi perderea unui călduros şi iubit prieten al romînilor.

Deputaţiunea primăriei Bucureşti a sosit aseară şi a depus o coroană pe sicriu.

Inmormîntarea unor victime

Marsilia.—Inmormîntarea victimelor accidentului vasului Çhanzy, a avut loc azi după amiază. A asistat o mulţime de lume; trupele au dat onorurile. Autorităţile şi consulii străini au urmat cortegiul.

Vărsările de sînge din Rusciuk

Bucureşti.—Iată amănunte exacte asupra sîngeroaselor întîmplări, care au avut loc eri la Rusciuck:

Tînărul St. Ivanov, de la Banca Naţională, furase o tînără cadînă de 15 ani, de o frumuseţă rară, fiica hogelui din Rusciuck. Acesta era Sîmbătă seara şi urma ca eri Duminecă, Ivanov să ducă tînăra cadînă a biserică ca s'o boteze, iar apoi să se cunune cu ea.

Eri după amiazi, cei doui tineri porniseră spre biserică, în timp ce populaţia îi urmă, de curiozitate, ştiindu-se că părinţii fetei reclamaseră poliţiei ca să li se readucă copila. Poliţia intervenind, s'a produs o încăerare. A venit atunci armata şi populaţia a atacat'o cu pietre şi cu focuri de revolver.

Soldaţii au tras şi ei focuri şi au căzut numeroşi rîniţi. In acel moment cei doui tineri au dispărut.

Imediat s,a rîdicat în piaţă o tribună, cetăţenii au pronunţat discursuri violente, blamînd armata şi atitudinea autorităţilor. Cetăţenii au manifestat apoi pe străzi în mod sgomotos.

Armata a descarcat din nou focuri, rănind şi omorînd pe mai mulţi cetăţeni.

Pe la orele 8 aseară, a sosit şi cavaleria. Populaţia a început să devasteze cîte-va berării, între care ale lui Ratercheff şi Crisanoff, care fac parte din partidul de la putere. De asemenea au devastat locuinţa generalului Demetrieff. Manifestanţii umblau din magazie în magazie şi din casă în casă, arborînd drapele negre. Armata a căutat să 'i împrăştie.

Din piaţa Măcelarilor au fost rîdicate 17 cadavre; 4 din cei rîniţi, au încetat din viaţă astă noapte la spital; alţi 11 sunt în agonie. In total se zice că ar fi 95 de rîniţi grav, din care cei mai mulţi copii şi femei.

Doi ofiţeri au tăiat, cu săbiile pe 2 copile, iar locotenentul Zlatronoff a tăiat cu sabia pe 2 liciani.

Mai mulţi cetăţeni au adresat o telegramă Regelui.

Manifestaţiile au durat toată noaptea. Azi dimineaţă s'a ţinut un mare meeting de protestare. Au vorbit: avocalul Calazontref, deputat din opoziţie, dr. Doicew şi dr. Avastsoşef, care au vestejit purtarea autorităţilor.

S'a format o comisiune din cetăţeni, care au cerut să se rîdice cadavrele din piaţă.

Ministerul de interne bulgar, a sosit azi dimineaţă la Rusciuk; populaţia i-a ieşit înainte cu drapele negre şi l'au fluerat şi huiduit. A intervenit armata.

Sunt temeri de noui vărsări de sînge.

Sinuciderea unui căpitan

Bucureşti.—Azi dimineaţă pe la orele 11, căpitanul Gh. Suţu, ajutor de comandant al pieţei, s'a sinucis la spitalul Brâncovenesc, împuşcându-se.

Cauzile nu se cunosc. Căpitanul Suţu era un militar distins şi se bucuta de foarte multe simpatii.

Azi dimineaţă la orele 10 şi jumătate, el s'a dus la spitalul Brâncovenesc şi întreabă dacă d. Greceanu, directorul aşezămîntului se află acolo. Răspunzîndu-i-se afirmativ, căp. Suţu întră în cabinetul d-lui Greceanu, cu care convorbi câte-va minute, fără a lasa să se înţeleagă intenţia ce o avea, de a se sinucide. Ceru cheia de la closete, unde se duse şi imediat se auzi o puternica detunătură de armă. D. Greceanu şi cei aflători în cancelarie, alergând la closete, găsiră pe căp. Suţu, jos, scăldat în sînge, în stare muribundă.

Au sosit apoi la faţa locului primul procuror Diaconescu, şi colonelul Pretorian, comandantul pieţei. Peste puţin timp, căpitanui Suţu încetă din viaţă.

La el în buzunar s'au găsit două scrisori: una adresată d-lui Greceanu, directorul aşezemintelor Brancovanu, şi alta unui domn maior.

Intristaţii: Maria G. Irimescu, Euphrosina Irimescu, Constantin şi Louise Irimescu, C. P. Constantiniu, contr'Amiral Ilie Irimescu cu soţia. Andrei Irimescu şi fiul, Sofia Neculau, locotenenţii Ioan M. Irimescu, locot. dr. Iorgu M. Irimescu, lt. Ilie M. Irimescu, Mihai M. Irimescu, Maria Popovici şi soţul, Emilia Berbecea cu soţul, Ecaterina Duzescu cu copiii, Nicu şi Dimitrie Neculau, cu familia; au profunda durere a vesti moartea iubitului lor, soţ, tată, ginere, frate, socru şi unchiu

✝

Gheorghe Irimescu

Doctor în drept, avocat, cavaler al ordinului „Coroana României,"

decedat, după o lungă suferinţă, Duminică 28 Februarie, orele 2 jum. p. m., în vrîstă de 64 ani, şi vă roagă să bine-voiţi a lua parte la ceremonia înmormîntărei, care va avea loc Marţi, 2 Martie, orele trei p. m.

Prohodul la orele 2, la locuinţa funebră, Str. Banu 1. Cortegiul va porni la orele trei.

In loc de înştiinţări oficiale.

PREŞEDINTELE TRIB. NEAMŢ

PUBLICAŢIE

No. 575 din 18 Februarie 1910

D-nii Anton Tatos şi Todiraş Ştefănescu, ambii din Piatra-Neamţ, au cerut radiarea garanţiei reale ce au depus Todiraş Ştefănescu pentru d. Vasile Softa, care a ocupat postul de Portărel la Tribunalele Neamţ şi Argeş, cu actul ipotecar înscris la Tribunalul Neamţ sub No. 30 | 1902.

Conform art. 14 din Reg. legei Portăreilor, facem cunoscut celor ce vor avea vre'o pretenţiune asupra fostului Portărel V. Softa, relativ la acte sau bani ce i s'au încredinţat în timpul gestiunei sale ca portărel, să le arăte în termen de trei luni de la publicarea acesteia, contrariu, ori-ce reclamaţiuni nu se vor mai ţine în seamă şi Tribunalul va rîdica inscripţia ipotecară.

Preşedinte, **Coslovanu**

Portărel, *I. Verzea*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care v prezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţ vă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâia se se iea 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Iscorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către semităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Diabeteria

De vînzare la principalele magasine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile redusе la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Scaul I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societate de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 180 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 4,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,187. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40/100 şi fr. 1,144,223 0 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" tratează asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atîngătoare de branşe vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină incredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 957 - Mercuri 3 Martie 1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ ROMÂNIA IASI

In slujba națiunei

In valuri dese lumea se îngrămădește spre sălile de întruniri provocate de partidul conservator-democrat ca să asculte cum regimul liberal voește să zugrume libertățile cetățenești, și să înădușe din față sentimentul de legalitate și dreptate, care începuse a se însădi în spirite.

In centrele mari ale țării tribunele au fost luate cu asalt pentru ca marele public să asculte pe oratorii partidului, care veneau să disece în fața națiunei gîndul diavolesc al guvernului d-lui Ionel Brătianu, însuflețiți de sfînta cauză ce-o apărau.

Și nu e nimic factice în toată această mișcare, ci e răsunetul adîncei îndignări a țării la atentatul ce guvernul d-lui Brătianu încearcă să facă asupra țării.

La Craiova, la Ploești, la Galați, la Brăila, la București, la Iași, pretutindene elemente nouă dornice de luptă, tineret plin de entusiasm, bătrîni încărunțiți în luptele politice, soldați, caprari, maiori, generalisimul chiar, toți au suit treptele tribunei, pentru a spune pe limbă înțeleasă grija țării la odioasa faptă a regimului liberal.

Și nu era și nu este aici vorba de a smulge din punga cetățenilor bani pentru nevoile statului. Cînd a fost nevoe mare fie-care a dat tributul său fără să crăcnească. Bănurile materiale răpite azi pot fi căpătate mîne. Era altceva mai grav; era vorba de bunurile morale, care odată cîștigate de un popor, este un tiran acela care vine să le ia.

Tiranic s'a arătat și se arată guvernul d-lui Ionel Brătianu, de oare ce caută să ia îndărăpt țării un bun moral ce-l căpătase.

Și pentru ce, mă rog, atîta ură și plăcere diabolică a știrbi națiunei acel buu moral?

Pentru *cinstea politică!!*

Aferim!

Țara cere întîiu ca dinastia să se pună la cale cu cinstea particulară în afacerea cu Răteștii; țara cere ca dinastia să nu vină să mințească parlamentul cu afirmări false, numai de a salva aparența trecerei hopului; țara cere să nu se facă o speculă din situația politică ce-a avut-o și o are dinastia; și apoi numai să vină și să vorbească în numele cinstei politice.

Numai dacă ne-am uita și am socoti că în această chestie de ordin moral, al contenciosului, partidul conservator-democrat a utilizat peste 60 de oratori, cari au vorbit țării de la 6 mari tribune. Supt varietatea persoanelor, supt varietatea locurilor, duhul era același, motivul era același.

Să fie această mișcare ceva convențional. sec, rece, fără urmări? Să fie națiunea noastră alcătuită din ne-a vede, ne-a aude, pentru a crede că e o cheltuială prisoselnică de puteri?

Nu, noi luptăm pentru o idee și ideia corespunde unei necesități de ordin moral a țării. Nu se poate ca asemenea mișcări să n'aibă răsunet și în bordeiul nevoiașului și în palatul Regal chiar. Căci lupta pentru idee răzbate, și cu cît răzbate mai încet cu atît răzbate mai tare și mai s'gur.

ată un bătrîn luptător liberal, Petre Grădișteanu, bătrînul pururi tînăr la inimă, plin de entusiasmul liberalismului doctrinar, venind și veștejind acțiunea partidului său! Este el un vizionar? Este el un simplu entusiast? Nu; este un indignat al reacționarismului șefului partidului liberal.

Iată un răsunet al mișcării noastre!

Dar mai este unul și mai puternic. Acțiunea noastră, superioritatea noastră față de liberali, în lupta aceasta pentru contencios a slăbit la zero entuziasmul liberalilor și convinși că legea ce o vor vota e o lege rea, tiranică, reacționară, ponegritoare doctrinei liberale, însuși deputații liberali s'au eschivat de la vot și abia 69 deputați—mameluci disciplinați,—au dat valoare de lege proectului guvernului.

Liberalii se bat de-a musca după argumente și acum desgroapă cazul Magheț, cazul perceptorului Popovici și altele, pentru a-și vădi și mai mult răutatea lor și arbitrarul lor.

Votul Camerii a slăbit puterea morală a legii. Ea merge la Senat, dar anemiată, căci abia 35 la sută din deputați au votat pentru lege, dar 65 la sută din deputați s'au abținut, ca unii ce nu erau convinși de utilitatea legii.

Ce va face Senatul? Va vota legea, dar cu acea răceală cadaverică, căci un bolovan de gheață se va pune pe inima Senatorilor, în momentul cînd vor rîdica treptele la urnă, punînd bila albă în urnă albă.

Nu știm ce va crede Regele? El e rău informat, așa a afirmat bătrînul Grădișteanu, căci mai ales dinastia are tot interesul să informeze greșit pe Vodă.

Țara a condemnat legea reacționară a guvernului liberal; liberalii parlamentari au boicotat'o neluînd parte la vot; iar Măria Sa chiar promulgînd'o va face uz de prerogativele sale Regale, fără să fie convins că partidul liberal a făcut un pas înainte cu această lege, ci din contra ne-a dat cu mulți pași înapoi.

Iată un frumos rezultat al acestui plus de oratorie. Peste 60 de oratori de toate vrîstele, de toate treptele, de toate clasele, au spus națiunei reale, că legea liberală e reacționară.

Iar pe cînd toate acestea le luptăm noi, junimiștii au plasat cîte-va discursuri la Cameră, iar d. Nicu Filipescu se răfuește cu Guriță și Sachelarte la Tecuci, se duelează la București și înjură la Brăila.

Gh Ghibănescu

Lupta extra-parlamentară

Camera a votat desființarea Contenciosului. Aceasta nu poate să impedice, nu este un motiv, ca partidul conservator democrat să-și continue opera de protestare, și în afară de Parlament, în contra actului nesocotit al partidului liberal.

Partidul conservator-democrat este partidul opiniei publice; partidul liberal este partidul unei coterii.

Opinia publică vrea Contenciosul—și partidul nostru este dator să nu slăbească, să-și continue opera de protestare, care, dacă nu este de folos real pentru prezent, liniștește țara în senzul, că, la vremea lui, partidul democrat va reașeza Contenciosul, îl va reașeza pe așa temelie constituțională, că el va fi pus, pe viitor, la adăpostul vandalismului colectivist.

Capitala a protestat Duminică, din nou, contra desființărei Contenciosului.

Intrunirea a avut trei momente cu totul osebite: discursul d-lui Petre Grădișteanu, discursul d lui Badaren și debutul, la o întrunire publică în Capitală, a d-lui Șerban Cantacuzino.

Bătrînul Petre Grădișteanu este un vechiu luptător liberal, un erou al luptelor pentru libertate, unul din făuritorii Constituției.

Vremea, care a înălbit pe d. Grădișteanu în lupta pentru patrie, pentru adevăr și pentru libertate, vremea l'a adus ieri la întrunirea partidului democrat și l'a făcut să cinstească acest partid, prin promisiunea că se va înrola în partidul nostru.

Căci vremea de astăzi l-a arătat lui P. Grădișteanu, că partidul liberal, așa cum l'au făurit Cogălniceanu, Rossetti, Brătianu și el—este astă zi sub șefia lui Take Ionescu, pe cînd partidul liberal—cel cu numele—a ajuns un haos de poporanizm și reacționarizm.

D. Badaren, în discursul seu cugetat, cumpătat, s'a dovedit a fi un mare om politic. Entusiazmul febril cu care a fost salutat, l'au răzbunat, pe el, autorul legei din 1905, de toate infamiile, de toate invinuirile, ce i-au fost aduse.

D. Șerban Cantacuzino, o altă splendidă achiziție a partidului nostru, s'a dovedit a fi un orator de talent, un politician distins.

Partidul conservator democrat trebue să meargă înainte în lupta sa extra parlamentară: opinia publică i reclamă această mișcare.

CATE-VA NOTE

Memoria Prensului.

Prensul a vorbit ieri calendaristic: d. P. P. Carp va fi chemat să formeze guvernul în lunie; alegerile generale vor avea loc în Octombrie.

Pe ziua de azi eminentul Prens își menține prognosticul, că d. Carp va fi însărcinat cu formarea noului guvern „Cînd se va întîmpla aceasta, adaugă prensul, nu putem ști".

Dar ieri de ce ai știut Prensule?

Chestii actuale

O frumoasă inițiativă

Cercul didactic din Iași a luat pe mînă o afacere, a cărei reușită îi va face cel mai frumos titlu în ochii Ieșilor și ai țării.

Nu de mult s'a fost descoperit în Iași, de către poliția de siguranță 2 bande de minori, care operau, unii furînd obiecte de prin magazii, alții lemne de la gară. Faptul, ori cît de divers ar fi fost pentru cetitorii zilnici ai ziarelor, cuprindea în sine ceva destul de îngrijitor, întru cît se punea o problemă grea și anevoioasă: ce ne facem noi societatea organizată față cu așa elemente stricate?

Cercul didactic din Iași a crezut că e bine să vază chestia mai de sus și luînd pilda altor țări mai bine organizate a pus bazele înființării unor școale de corecție, un fel de higienă socială pentru îndreptarea copiilor cu răle porniri.

Președintele cercului didactic—dl. C. Meisner, căruia îi revine în mare parte tot meritul unei asemenea inițiative — a provocat o frumoasă întîlnire a tot ce are Iașii mai înalt. I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a bine voit a primi președenția comitetului, însărcinat cu strîngerea fondurilor necesare, și comitetul compus din 10 dame și 10 domni e cea mai puternică dovadă că acțiunea a întrat pe mâni bune.

Nici că se putea ca femeea romînă să nu fie pusă în locul de onoare, mai ales că la cele mai frumoase opere de binefacere tot ea se găsește în locul întâiu. Asilul de bătrîne, pănea saracilor, Leagănul, Caritatea, Țăsătoarea, Domnița Ruxanda și altele, toate își datoresc ființa energiei și carităței damelor Romîne.

Cită religiositate în cuvîntarea caldă a mitropolitului! Cită convingere în expunerea magistrală a inițiatorului, ce adîncă întipărire în inima întregei asistențe! Erau 41 persoane adunate în sala de ședințe a Universității, și șeful bisericei era pus în cel mai bun loc, pentru cea mai aleasă chemare socială a bisericei: *îndreptarea păcătoșilor.*

Iar dintre damele române e de ajuns a pomeni pe d na Ana Rosetti, unul din cele mai ilustre nume a aristocrației ieșane; princesa Maria Moruzzi, care și-a căștigat în ochii societății ieșane titluri mari, prin larga asistență ce dă tuturor societăților de ajutorare; D-na Hurmuzescu, care s'a deprins a pune în slujba societății partea artistică a talentului său; d-nele Rășcănu și Castano neobosite în opere de binefacere, d-na Iamandi o speranță a zilei de mîne.

Iar ca complectare a operei de inițiativă de la Iași, I. P. S. S. Mitropolitul anunță că în aceiași zi, dacă nu și oră, la București, Damele Romîne puneau bazele altei societăți de asistență și bine facere pentru paralitici și pentru alți nenorociți ai soartei.

Cercul didactic din Iași pășind peste interesele de zi și de clasă socială de funcționari, a crezut că corespunde unei înalte chemări sociale luînd inițiativa unei asemenea frumoase opere.

Intru cît o școală de corecție are a tingere morală cu biserica, s'a oferit de către I. P. S. S. Mitropolitul Pimen ca local de instalare una din cele 3 mănăstiri: Hlincea de lîngă Iași, unde va trebui să se facă amenajări și clădiri de local, schitul Almașul din drumul spre Bălțătești, și frumoasa mănăstire Bistrița, 6 chilometri în sus de Piatra.

Avem toată încrederea în comitetul rînduit și credem în izbînda operei.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Intoarcerea din Ierusalim

Nu era greu de prevăzut că, cu toate precauțiunile luate, cu toate modificările și suprimările introduse, piesa lui Donnay va da prilej la manifestări de diverse nuanțe.

Ispitită de o nouă creațiune excelentă în rolul Iudithei, d-na Pruteanu a ținut să joace piesa,—dar n'a fost scutită de oarecari emoțiuni și neplăceri pe care de abia le compensează un succes. E deprinsă doară cu succese, — nu însă cu manifestări tendențioase.

In 1906 artista Jane Hading anunțase piesa la Iași, dar a renunțat la ea în urma experienței făcută în București. Același lucru a fost în Franța: dovadă că drama nu s'a menținut, cu toate protestările de nepărtinire ale autorului care scrie în prefața piesei tipărite.

„Piesa mea a fost judecată ca și haina lui Arlequin: cînd roșie, cînd verde, cînd galbenă...

Presbiții o măresc, miopii o micșorează, orbii o neagă. E antisemită; e filosemită; e inoportună; e bine-venită; e o operă sănătoasă; e o faptă rea. Ce! Toate aceste de odată?

E mult, e prea mult—ori, nu e de ajuns! Nu mai știu ce am de făcut. Dar în zadar va protesta autorul arătîndu-și intențiile cinstite, cînd aparențele-i sunt contrarii".

Donnay face apoi, în prefață, analiza și psihologia piesei, arătînd că personagiile sunt după natură: dar nu reușește să convingă. Prea sunt „căutate" combinațiile dramatice și e absolut ciudat gestul de a călători la Ierusalim—al unui creștin născut și al unei neo-creștine, absolventă a Sorbonei; mai ciudat încă e psihicul cu care eroii se întorc de la Ierusalim. Apoi mai sunt în piesă alte bizare personagii, care fac teorii și revoluții, suflete care respiră numai ură, cum e bună oară d-rul Lurdau (parafrazare a numelui lui dr. Nordau) și alții; o necontenită ciocnire de doctrine, prejudecăți, principii, cari au prea puțin comun cu arta,—ceea ce surprinde din partea unui scriitor încercat ca Maurice Donnay.

După prima reprezentare a piesei la Paris, defunctul Catulle Mendès scria:

„... Și la urma urmei știți cine are dreptate?

Numai poeții cari nu se scoboară în lupte de partid; cari visează armonia viitoare a unor credințe frățești, patrii frățești, și cari așteaptă acel măreț ideal al unirii intime, universale a spiritelor și inimelor; cari slăvesc în poemele lor, ceea ce este sublim în toate religiunile omenești: puritatea morală, tăria dogmelor, frumusețea miturilor".

Donnay însă a căzut victimă „faptelor";—în vîrtejul lor, așa cum le-a înjghebat, el s'a lipsit de acel suflu de poezie și de ideal care asigură triumful lucrărilor de imaginație. Iată de ce piesa, cu toate încercările unor artiști de forță —ba noi vorbim în special de d-na Pruteanu —nu se poate menținea în repertoriu, căci nu are de cît primul succes: acel al curiozității.

Rodion

PIESE ORIGINALE

Romeo și Julieta la Mizil.—
Ultimul Vlăstar.

Deși, fără îndoială, o lucrare de spirit, piesa lui Ranetti n'a corespuns în totul așteptărilor. Am arătat în alt număr subiectul piesei,—o dragoste între doi tineri venind în conflict cu... opiniile politice ale respectivilor părinți. Dar mijloacele sunt prea de operetă buffă, iar nota caragialeană prea dă în element burlesc. De altfel autorul are meritul de a fi scris comedia în versuri și în versuri foarte corecte, pe a locuri adevărate epigrame cu jocuri de cuvinte abundente și frumos răsunătoare, altă dată, în schimb, — inavuabile.

Bine jucată, piesa a provocat multă veselie și ar putea rămînea în repertoriu.

*

Tot în cursul săptămînei trecute a trecut aproape neobservată o reprezentație a unei alte piese originale, în 3 acte,—„Ultimul Vlăstar" de N, Pandele.

Reprezentarea acestei piese a avut loc Marți, 23 Februarie, o zi în care publicul e desobicinuit a mai merge la teatru, mai ales la spectacolele romînești, ceea ce'și explică pentru ce a fost puțină lume. Cu toate aceste piesa a plăcut ca subiect și ca joc.

Tema a luat'o autorul dramei, din viața zbuciumată a Romînilor transilvăneni, iar eroul și l'a ales dintre preoți, căci știut este că aceștia întrețin lupta pentru romînism și drepturi egale în stat alăturea cu ungurii și celelalte naționalități.

*

Preotul Axente Șoiman din Cîmpeni, mai rămăsese cu un fecior din opt cîți îi avuse: ceilalți toți pieriseră în luptele pentru monarhie, ori în răscoalele contra tiraniei ungurești. Cel din urmă, Augustin, e silit să fugă și el din cauza condamnărei la închisoare pentru un discurs rostit la mormîntul lui Iancu. El se găsea la București, cînd isbucni războiul Turco-ruso-romîn și se înrolă în armata romînească.

Pînă a nu întra în tabăra de la Caracal profită de scurtul timp ce l avea și se duce în Transilvania pe furiș, ca să revadă pe bătrînul preot și pe logodnica sa, de care se despărțise de 4 ani. Ajuns în Cîmpeni, jandarmii nu mai decît îl descopăr și acum se chibzuia arestarea lui. Tatăl său, înștiințat că-i casa încunjurată, ascunde pe Augustin cu gîndul că, înșelînd privigherea jandarmilor, pînă în ziuă să-l și trimeată înapoi în Romînia. Dar cînd află că fiul seu, cel din urmă vlăstar al neamului Șoimanilor s'a înrolat ca voluntar, fu cuprins de așa durere, că nu mai ține samă de avîntul nobil al fiului seu și n'are înaintea lui de cît tabloul groaznic ce simțul de conservare i-l face cu stîngerea pentru totdeauna a neamului său. Preocupat numai de această grijă și sub presiunea grăbirei momentului decisiv, el se hotărește a-și da fiul pe mîna jandarmilor, căci își zice: „In armată nu va fi socotit drept un fugar mișel, căci a fost arestat, „iar închisoarea de doi ani ce o va face „îl cruță de a nu-și perde zilele în „războiu".

Dar lucrurile nu ies cum lea fost brodit bătrînul preot, căci Moții pun mîna pe jandarmi și-i leagă, eliberează pe Augustin care pleacă cu logodnica spre Romînia.

Bătrînul auzind de cele întîmplate, în culmea desperărei că se duce fiul său la o moarte sigură, dă drumul jandarmilor, le mai dă încă și cai cu ajutorul cărora ajung iute pe Augustin pe care-l împușcă. La știrea aceasta preotul înebunește.

*

Acțiunea piesei e deci de o simplicitate mare și scenarul ușor; tot ce-i s'ar putea imputa autorului e prevalarea simțului de conservare a familiei și nu a ideii înalte despre sacrificiul pentru neamul cel mare, pentru romănism.

Ori-cum însă piesa e merituoasă și a făcut o bună impresie în public prin încordarea acțiunei așa că mulți au plecat din teatru mulțumiți întâi că au văzut o piesă romînească și al doilea că au fost cruțați de quiproquouri și ușurătați scenice care de un timp cam abundă pe scena noastră.

Jocul artiștilor a fost îngrijit și execuția bună:

Dar ne-am ocupat aci în special de repertoriu de piese,—lăsînd pentru altă dată aprecierea jocului în general în ce privește toate piesele stagiunei de beneficiu.

A.

O SOCIETATE
pentru protecțiunea
Coloniilor școlare

Inainte de a gîndi cine-va la o adevărată educație, trebuie să-și pregătească bine terenul și să se gîndească la sanatatea fizică a celor de educat. Chiar în cultivarea caracterului, sanatatea trebuie socotită ca un factor esențial.

Cîte sute de elevi, din școalele noastre, moștenind prin ereditate diferite boli, căpătînd altele printr'o viață nehigienică, dacă ar fi îngrijiți la timp, ar putea fi salvați de la o moarte prematură. Mare parte din familiile sărace nu au mijloace materiale a 'și îngriji de copii lor în timpul vacanței de vară, cînd de obiceiu și cu succes se poate face o cură sistematică fie la o stațiune balneară, fie la una climaterică.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

In mai toate ţările din apus se fac sacrificii mari pentru îngrijirea copiilor săraci, debili şi bolnăvicioşi. La noi, începuturi s'au făcut din anul 1901.

In Bucureşti Eforia Spitalelor întreţine la Tekir-Ghiol cîte 250 elevi pe fie care an, trimiţind în serii de 80—100 copii pentru a urma cura la lacul dătător de viaţă copiilor scrofuloşi, limfatici, anemici etc...

Primăria din Capitală, casa şcoalelor asemenea fac sacrificii însemnate, dînd fonduri pentru colonii şcolare în timpul vacanţei.

Din Iaşi s'au trimis prin îngrijirea casei şcoalelor în mai mulţi ani un număr de copii 30—40. Numărul acesta este însă prea mic faţă cu necesităţile. Pentru a se trimite însă un număr mai mare de elevi în colonii şcolare, trebuiesc fonduri. In primul loc e nevoie de o societate, care să strîngă fondurile şi să le administreze cît mai bine pentru desăvîrşirea scopului urmărit.

In vederea acestui scop, prin iniţiativa d-lui S. Haliţa inspector general al inv., primar în colaborare cu d. inspector al circ. Iaşi, revizorul şcolar şi întreg corpul didactic primar din oraşul nostru, în curînd se va pune bazele acestei societăţi.

Prima întrunire pentru discutarea chestiunei a avut loc ieri la şcoala Gh. Asachi.

S'a ales un comitet, care se alcătuiască un proiect de statut în spiritul hotărîrilor luate în întrunire. Comitetul compus din d-nele: Ana dr. Tudor, Lucreţia V. Constantinescu, şi d-na dr. M. Guţu; d-nii Victor Munteanu, C. Buţureanu şi C. Tazlauanu vor studia chestiunea în cursul acestei săptămîni, iar săptămîna viitoare, societatea alcătuită se va pune pe muncă, pentru a isbuti ca chiar în vara aceasta să poată a 'şi începe opera de bine facere cu sutele de copii, cari aşteaptă salvarea vieţei lor şubredă. Corpul didactic, din oraşul nostru culturul, are deplină încredere că va găsi sprijin în toţi oamenii de bine pentru desăvîrşita realizarea a acestei idei şi opere de bine facere şi de solidaritate socială.

Victor Munteanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Dincolo de ocean.—Ziarul „America", foaia Societăţilor romîne din America, sub titlul *„Noi şi streinii"*, scrie: „The Chicago Darl Tribune" una dintre marile foi engleze din Chicago, ne trimite un număr de foaie, în care aflăm, un articol admirabil, datorit penei ilustrului profesor Dorsey. D-sa descrie unele părţi ale Romîniei, prin care a călătorit. Tot odată îşi scrie impresiile lui despre Romîni. Scrie bine, la loc şi frumos. Dă şi un clişeu de toată frumuseţea al unei romînce din părţile Vîrciorovei. Ne bucură faptul că fraţii dela foile engleze ne dau această gingaşă atenţiune. Ne place, că auzim dela oameni competenţi cuvinte măgulitoare asupra Romîniei şi a Romînilor pentru cari, dacă e vorba de buna informaţie a străinilor, numai cu recunoştinţă putem vorbi despre foaia din chestie şi despre profesorul Dorsey.

*

Poetul Ion Minulescu va relua colaborarea la revista „Falanga" începînd chiar cu numărul de Duminica viitoare.

*

Mai zilele trecute a încetat din viaţă la Paris, publicista Hortensia Paquier, soţia ziaristului francez d. Leon Paquier şi fiica d-lui maior C. Gh. Lupaşcu din Iaşi. Compatrioata noastră era o distinsă figură în publicistica franceză şi o iubitoare a literaturei noastre, tipărind prin mai multe reviste şi ziare franceze traduceri din autorii noştri romîni; între altele „Făclia de Paşte" de Caragiale publicată în „La Renaissance Latine", bucată care a fost apreciată foarte mult de toţi cunoscătorii de artă şi adevăr.

Nu putem decît deplînge această pierdere ireparabilă atît pentru familie şi soţ cît şi pentru literatură.

*

Celebrul chirurg Doyen a avut un duiel la Nizza cu un militar, pentru o chestiune de onoare femeiască. Duelul a făcut senzaţie mai cu seamă prin modul cum a fost.... pus în scenă, cu un decor extraordinar, d-rul Doyen fiind tot pe atît de abil chirurg cît şi un excelent reclamagiu.

Doctorul a eşit biruitor, căci militarul a fost rănit. Duelul a fost cinematografia de însuşi fiul lui Doyen. Se prea poate să-l vedem curînd pe pînza cinematografului Bottez, la Sidoli.....

*

Incă unul din teatrele vieneze—a trecut de la dramă la operetă. Pînă acum la următoarele teatre vieneze se cîntă opereta: Theater an der Wien, Karltheater, lohann-Straus Theater şi losephstand Theater. Pe scena acestui din urmă Hansi Niese crează acum pe „Musikantenmadel" de Buchbinder şi Iarno.

*

La teatrul Odéon din Paris s'a reprezentat o piesă inedită de Honoré de Balzac: „l'Ecole des ménages", o tragedie burgheză în 5 acte.

*

Spre mirarea multora „Chantecler" nu s'a pus încă în vînzare în editura Fasquelle. Cataloagele acestei edituri anunţă însă volumul printre cele apărute.

*

La „Opéra Comique" din Paris s'a cîntat „Leone", de Samuel Rousseau. Libretul a fost scris de Georges Montargueil după o nuvelă a lui Emanuel Aréne „Le dernier bandit".

*

Profesorul de astronomie Geelinnyden din Cristiania declară că e de părerea comisiunii marine americane că nu trebue proclamat nici Peary ca descoperitor al polului nordic cît timp n'a depus materialul şi piesele dovediitoare.

*

A apărut No. 8 din excelenta revistă săptămînală „Falanga" cu următorul sumar:

Em. Gîrleanu. — Judecător. — Cornelia Moldovanu. —In zori. — E. Lovinescu.— Fantezii şi parabole. — I. Sîn-Giorgiu.— Flori de cîmp.— Mihail Dragomirescu — Mozaic critic.—Aeliu Fulga.—Două candidate.—C. Moldovanu. Insemnări.—Vasile Savel.—D. Panu şi literatura.—Em. G.—Fevruarie 1910: A patra Duminecă. *** Informaţii din ţară şi străinătate. — *** Redacţionale.

*

Un număr de cetăţeni din Mannheim au cumparat cu 90.000 mărci tabloul lui Manet „Impuşcarea Imparatului Maximilian al Mexicului". El va fi dăruit nouei hale artistice a oraşului Mannheim.

*

Cu ocazia jubileului să de 80 de ani scriitorul german Paul Heyse a căpătat din partea prinţului regent al Bavariei un titlu de nobleţe şi se va numi pe viitor Paul de Heyse.

*

D-na Stainheil eroina recentului proces parisian a venit la Paris cu speranţa de a vedea pe fiică sa ceia ce însă nu s'a realizat. Un ziar parisian anunţă că d-na Steinheil va apare în curînd într'o piesă scrisă pentru dînsa, pe scena unui teatru londonez.

*

Nu de mult violonistul Bronislaw Hubermann a făcut un turneu în Egipet La Cairo şi Alexandria a avut succese imense. Kedivul care pentru întăia dată a cedat teatrul său de operă unui concert de virtuos, n'a putut asista din cauza morţii primului ministru dar şi-a exprimat mulţumirea sa pentru marile succese într'o audienţă privată acordată artistului.

*

❑ **Cum va fi reprezentată piesa lui Rostand la Iaşi.** — *„Chantecler"* **începe cu un frumos prolog, în care timp cortina ie lasată în jos. Artiştii apar înaintea cortinei. Urmează apoi cele 4 acte. Toate decorurile sunt aduse de la Paris. Actul I va reprezenta** *Sara fasanei.* **Actul II** *Dimineaţa cocoşului.* **Actul III** *Noaptea privighitoarei.* **Vor fi 120 coatume şi accesorii, identice cu acele de la Porte Saint Martin, aduse fiind din Paris. Amable, Jesseaume şi Paquereau, renumiţii pictori, sunt autorii decorurilor. Marele artist** *Dorival,* **fermecătorul declamator de versuri, va juca pe „Chantecler". D-ra** *Maggie Gauthier* **va juca pe făsăniţă; ea va încînta privirile şi va cuceri inimele prin graţia ei încîntătoare. D.** *A. M. Monteaux* **artist de mare valoare va juca rolul cînelui Patou. D na** *Dauville* **în rolul picherei va obţine un superb succes fiind o artistă de mare talent. D.** *Volny* **de la Comedia franceză va spune delicioasele versuri ale porumbelului. Celelalte roluri sunt încredinţate artiştilor de mare talent, care completează acest incomparabil ansamblu. Interpretaţia va fi demnă de opera lui Rostand şi aşa cum poetul a dorit-o. Dînsul a distribuit rolurile, dînsul a asistat şi condus repetiţiile acestei excelente trupe, rămînînd încîntat de modul cum artiştii interpretă rolurile. Vom avea dar la 10 şi 11 Martie la Iaşi 2 reprezentaţii de gală. Atît la prima cît şi la a doua reprezentaţie, se mai găsesc bilete disponibile la agenţia teatrală** *„Thalia"* **(Maximovici).**

Informaţii

❑ D. Alex. A. Bădăreu, a sosit azi dimineaţă în localitate

Cu trenul de deseară d-sa se reîntoarce în Capitală.

❑ **Colonii şcolare.**—Eri de la oarele 5 în jos toţi membrii corpului didactic primar din localitate au fost convocaţi la şcoala Gh. Asachi de către d. inspector general şcolar d. Solomon Haliţa pentru a pune bazele unei societăţi care să permanentiseze coloniile şcolare. In spectorul şcolar a expus în scurt cum sunt organizate aceste colonii alte state şi ce s'a făcut pînă acum la noi pe această cale. De unde pînă acum casa şcoalelor a dat mijloace pentru trimes colonii şcolare de copii debili, sau unele primării, ar fi rîndul ca iniţiativa privată să vină şi să complecteze opera generalizînd-o.

Să presupunem că oraşul Iaşi ar avea pe trimes 100 de copii debili pe 6 septămîni de vacanţă, sub conducerea a 2 institutori. Cum cheltuelile unui elev s'ar rîdica la 60 bani pe zi ar fi pe cele 42 zile 25.20 lei, iar pentru 100 de copii 2520 lei; mai pune cheltueli de transport şi plata institutorilor însărcinaţi cu privigherea lor încă 1500 lei, maximum de cheltuială ar fi de 4 pînă la 5000 lei. Cum o bună parte ar contribui primăria şi alte aşezeminte publice, din Iaşi, sarcina corpului didactic ar fi să avizeze la mijloacele de a colecta cel mult 3000 lei în curs de un an.

S'a încins o lungă discuţie asupra utilităţii şi însămnătăţii acestor colonii, pare că lumea n'ar fi pe deplin edificată de acest lucru. Vorba a fost să se avizeze la fonduri. Să le dea numai statul, judeţul ori comuna? sau să le putem strînge şi pe căi particulare? Iată chestiunea.

In acest scop s'a instituit un comitet compus din cîţi va membri ai corpului didactic primar, pentru a prezenta organizarea societăţii coloniilor şcolare.

❑ **Producţia conservatorului.** — Duminecă a fost producţia conservatorului. Sala de concert era literalminte plină. Elevii s'au achitat conştiincios fie-eare de numărul lor. Elevul Brevivan a făcut vădite progrese la violoncel şi deja rebelul instrument se mlădie sub arcuşul concertistului pentru a scoate toate nuanţele. Elevul I. Dimitriu a zis cu mult natural monologul *Viaţa.* Tonul, gestul, dicţiunea toate au stors publicului sincere aplause. Nu mai puţin şi d ra Florica Giurcăneanu s'a achitat cu multă conştiiociositate de numerele sale şi a fost viu aplaudată. D-ra Giurcăneanu este una din talentatele eleve a clasului de piano a d-rei Sion.

Asemenea producţii sunt raţiunea de a fi a conservatorului, căci ştiinţa se poate cuprinde între patru păreţi ai clasei; arta din contra avînd un mai mare rost social trebue să fie autorizată, pentru înalţarea culturală şi artistică a oraşului, în care se află un conservator. In această direcţiune am dori să se dea o mai mare atenţiune de direcţiunea scoalei, pentru a se interesa toţi de bunul mers al şcoalei.

❑ Consiliul comunal în şedinţa trecută a fixat preţul zilelor de prestaţie ca şi în ani trecuţi.

❑ Pe ziua de eri au fost chemaţi pentru serviciul de gardă, un nou schimb de soldaţi concediaţi din contingentul 1908.

❑ Toţi acei care nu s'au prezentat pentru a şi viza libretele la circomscripţiile unde locuesc, trebuie să se prezinte la depozitul de recrutare în cel mai scurt timp, pentru a şi le viza, contrariu vor fi urmăriţi şi daţi judecăţei ca nesupuşi.

❑ La prefectura judeţului au sosit de la ministerul de interne, formularele care se vor trimite autorităţilor din judeţ, pentru a fi distribuite locuitorilor şi complectate cu date asupra membrilor familiei, ca starea civilă, economică şi culturală.

❑ S'a aprobat transmiterea pensiunei decedatului dr. Paul Botezatu, asupra soţiei sale Elisa P. Botezatu şi minorilor săi, în sumă de 242 lei lunar, cu începere de la 11 Decembrie 1909.

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de medicină s'a întrunit eri pentru a proceda la alegerea unui membru în Senatul universitar, din partea facultăţei.

A fost reales d. prof. dr. Puşcariu.

❑ Aflăm că bugetul ministerului de răsboiu, care fusesese întocmit şi tipărit complect a suferit zilele acestea în semnate modificări.

La marină s'au făcut oare care sporuri.

❑ Azi se va ţine un consiliu de miniştri, în care se va stabili data în care se va prelungi sesiunea Corpurilor legiuitoare, data cînd se va începe discuţia budgetelor precum şi ordinea în care se va discuta mai multe proecte care sunt în legătură cu bugetul.

❑ In curînd se va înfiinţa în localitate, un club al veteranilor din oraşul şi judeţul Iaşi.

❑ D. Boteanu, primarul oraşului Constanţa şi a înaintat demisiunea din această funcţiune.

Ministerul de interne i-a primit demisiunea.

In locul d sale a fost recomandat ca primar d. Mihail Coiciu fost primar.

❑ La 20 Martie curent, va avea loc la societatea de gimnastică sport şi muzică, ultima serată dansantă.

Cu această serată se încheie serbările societăţei.

❑ **Cu începere de eri 1 Martie, cursurile şcoalelor primare încep la orele 8 dimineaţa.**

Ar fi foarte bine să se aplice dispoziţia ca să se ţie cursurile numai dimineaţa la şcoalele primare, căci încercarea făcută anul trecut, a dat bune rezultate.

❑ Iată programul conferenţelor ce se vor ţinea anul acesta, în aula universităţei, în fie-care Duminică, la orele 5 p. m.:

7 Martie.—A. D. Xenopol.—Teoria materialistă a istoriei; 14 Martie—I. Petrovici.—Credinţa religioasă şi libera cugetare; 21 Martie.—D. Pompei,—Ştiinţa şi viaţa practică; 28 Martie.—I. Ursu.—Rolul religiei în viaţa popoarelor; 4 Aprilie.—D. Gusti.—Natura vieţei sociale; 25 Aprilie.—St. Popescu.=Mobilul ideal în descoperirile geografice; 2 Mai.—Ch. Drouhet.—Teatrul francez contimporan; 9 Maiu.—I. Găvănescul.—Romîuia nouă.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei, se va întruni din nou Vineri 5 Martie, în vederea întocmirei tabloului de înaintări în armată.

❑ De la 1 Aprilie, înfiinţîndu-se inspectoratele militare, în locul actualelor comandamente de armată, serviciul intendenţei va fi ataşat la divizie.

De asemeni şi serviciul de geniu şi stat major, care funcţionează pe lîngă corpul 4 de armată, va fi ataşat la divizie şi va avea reşedinţa în Botoşani.

❑ Se zice că regimentul 8 roşiori din Botoşani, va fi transferat în Aprilie, la Iaşi.

❑ Duminică 7 Martie, la orele 3 p. m., va avea loc în sala conservatorului de muzică, al doilea concert dat de violoncelistul Teodorescu, profesor la conservator, cu concursul d-rei Aspasia Sion, profesoară de piano şi al d-lui Alex. Roşca, profesor de fllaut.

Iată şi programul concertului:

1. Beethoven. Sonata No. VI pentru Piano şi Violoncell executat de d-ra Sion şi d. Teodorescu. A. Alegro, b. Adagio, c. Rondo; 2. Oscar Klose. Frühlingstraum, Nocturnă p. Piano, Flaut şi Violoncel; 3. Fr. Servais. a. Andante cantabile, b. Caprice în Re: d. Theodorescu; 4. Fr. Doppler. Fantezie pentru Flaut executat de d. Roşca; 5. Ed Lalo. Concert de d-nul Theodorescu; 6. Schumann. Träumerei, Popper. Spinnlied după cerere, d. Theodorescu.

Acompaniamentul va fi ţinut de d-ra Aspasie Sion.

❑ Direcţiunea generală a regiei monopolurilor Statului a hotărît ca să construiască lîngă staţia de cale ferată Bîrlad un depozit pentru fermentarea tutunului.

Lucrările acestei clădiri vor costa aproape o sută de mii lei.

Un asemenea depozit se va construi şi lîngă Oltina (Dobrogea).

❑ In ziua de 14 Martie se va oficia la Mitropolie un Te-Deum, cu ocazia aniversărei proclamărei regatului.

❑ Consiliul general al instrucţiei va fi convocat la 15 Martie.

❑ In cursul acestei săptămîni, fiind oprit orice spectacol, Direcţiunea Teatrului Pathé Fréres—Circul Sidoli—anunţă că reprezentaţiile cinematografice reîncep Sîmbătă 6 Martie a. c. (matineu şi reprezentaţie serală.

Programul va fi complect nou, compus din patru părţi mari. Şi va cuprinde între altele: O interesantă vînătoare vampiri (lilieci uriaşi) în pădurile Sumatrei (marea insulă din Oceanul Indian); Din Sudul Franţei, Tunisului (Africa) vederi din cele mai interesante din acele locuri precum: Şearpele cu clopoţei groaza pădurilor, nourii de lăcuste plaga cîmpiilor distracţiile indigenilor, arborii de curmalii, etc.—Cireşile, o duioasă desfăşurare plină de poezie—Broasca, o frumoasă şi reuşită feerie—Sunt cuprinse apoi în noul program foarte multe scene comice datorite autorilor franceji şi italieni, precum: Fantazii alcoolice, Funcţionarul şi boală simulată, Un duş neaşteptat etc. etc.

❑ Primăria va veni în ajutor cu suma de 700 lei, pentru a se înjgheba un prim fond, pentru „societatea coloniilor şcolare", a căreia înfiinţare s'a decis eri în adunarea generală a institutorilor şi institutoarelor, ce s'a ţinut la şcoala primară Trei Ierachi.

❑ D. şi d-na Nicu Callerghi, s'au reîntors alaltăeri în localitate, venind de la Nizza.

❑ Comunele rurale au înaintat prefecturei, pentru a fi aprobate de delegaţia judeţeană, budgetele comunelor, pe exerciţiul 1910—11.

❑ De şi au trecut mai bine de zece zile de cînd prefectura judeţului a recomandat doi funcţionari ai prefecturei din care ministerul de interne să numească pe unul, ca şef de birou la serviciul judeţean, totuşi pănă azi n'a sosit încă nimic, aşa că serviciul sufere, mai ales că să află vacant de mai bine de opt luni.

❑ Ministerul de industrie a confirmat pe nouii membri ai comisiunei examinatoare, de pe lîngă corporaţia din Tîrgul Frumos.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie după cum am mai anunţat, ministerul de interne va desfiinţa peste 80 de locuri de administratori de plasă, conform cu noua distribuire şi reducere de plăşi ce s'a făcut.

Vechimea însă nu va juca marele rol şi mulţi din cei care sunt cu titlul definitiv, vor fi lăsaţi pe dinafară. Şi ca o dovadă e că unii dintre aceştia, de şi definitivi, neagreaţi însă de regim, au fost transferaţi la plăşi, puse pe tablou ca să fie desfiinţate pe ziua de 1 Aprilie.

DIVERSE

— Sîmbătă se va oficia hramul bisericei Sf. Teodor, din strada cu acelaş nume.

— Administratorii plăşilor din judeţ, au trimes prefecturii, rapoartele de amenzi de pe luna Februarie, precum şi cele privitoare la inspectarea caselor comunale.

— Ministerul de interne a aprobat ca comuna Buciumi, din Judeţul Iaşi, să perceapă o taxă de un leu pentru alcoometre, zaharimetre, termometre şi ori-ce densimetre, precum şi pentru instrumentele de preciziune întrebuinţate de comercianţi.

— D. Gh. Sandu a fost autorizat să îndeplinească în localitate, orice lucrări privitoare la sistemul de măsuri şi greutăţi.

— La spitalul Israelit, a fost internat Mendel Naftule; care mergînd calare pe strada Bucşinescu, a căzut jos, fracturîndu şi un picior.

Reprezentant L. JACQUES METHSAFT IAŞI,

Ultime informaţii

❑ *La 4 Aprilie, împlinindu-se un an de la trecerea din viaţă a Domniţei Elena Cuza, un pelerinaj va avea loc se zice, la mormîntul ilustrei defuncte de la Soleşti.*

In acea zi se va oficia şi un parastas la Mitropolie.

❑ *Principesa Maria Moruzi a trimis d-lui prof. univers. Petru Răşcanu, suma de 200 lei pentru statuia lui M. Kogălniceanu.*

❑ La Senat, s'a citit eri propunerea, emanată de la 10 d-ni senatori, prin care se cere modificarea regulamentului Senatului.

Nu s'a specificat care anume articole din regulament să sufere modificări.

După cum ne comunică corespondentul nostru din Bucureşti, această modificare, care se face cu consimţimîntul guvernului, ar tinde să stabilească următoarele :

1. Să se desfiinţeze secţiile Senatului şi în locul lor să se înfiinţeze comisiuni de senatori specializaţi după fiecare minister. Cu chipul acesta se va mai diminua ceva din greutatea formalităţilor pentru ca un proect să poată trece prin secţiile Senatului.

2. Ori care senator să aibă dreptul să se asocieze la o interpelare aşa cum este astă-zi la Cameră.

3. Comisia de indigenate să nu mai fie trasă la sorţi şi să fie aleasă la începutul fie-cărei sesiuni.

Propunerea de modificare se va ceti în trei şedinţi consecutive după care, dacă va fi admisă, se va procede la modificarea regulamentului.

❑ D. inginer Cantacuzino, inspectorul lucrărilor pentru aducerea apei de la Timişeşti, şi-a înaintat demisia.

D. Cantacuzino s'a demis din acest post, din cauză că administraţia comunală nu vroia să admită şi nesocotea planurile alcătuite de d-sa, în aceste lucrări.

❑ Mîine dimineaţă, la orele 9, se întruneşte în localul Camerei de Comerţ, consiliul de administraţie al societăţii viticole, pentru a lua în discuţie art. 3, 4 şi 8 din legea repausului duminical.

❑ Ministerul comerţului, conform avizului ministerului domenilor, a invitat Camera de comerţ, să arate cantitatea de lemne de care are nevoie pentru viitor, de oare-ce ea va fi furnizată de ministerul domeniilor, prin casa Pădurilor, ce se va înfiinţa pe lîngă acel minister.

❑ In cursul acestei săptămîni, membrii camerei de meserii se vor întruni în şedinţă, pentru a lua în discuţie proiectul de lege al contractului muncii.

❑ Camera de meserii a înaintat ministerului industriei, un tablou de toţi meseriaşii zidari din localitate, care sunt dispuşi a se angaja la lucrările de restaurare ale palatului administrativ, cerînd a nu admite fraţilor Rameder, de a introduce meseriaşi streini.

❑ O mişcare în corpul medical se va face în cursul acestei săptămîni.

❑ Se ştie, că se hotărîse pentru primavara aceasta, o escursiune în Bucovina, spre a se vizita diferite localităţi istorice.

Se zice că escursiunea va avea loc în cursul lunei Aprilie a. c., probabil după Paşti.

❑ S'a anunţat, din eroare, că d. Eug. Munteanu, stagiar la parchetul Iaşi, va i transferat.

Ştirea e eronată.

❑ Joi va începe la Senat discuţia proectului contra contenciosului.

Iată ordinea oratorilor de Joi şi Vineri.

Din partea opoziţiei va vorbi d. P. Missir, reprezentantul în Senat al Universităţei din Iaşi, căruia îi va urma la tribună d. Polizu.

Apoi va vorbi d. Alex. A. Badareu căruia îi va urma d. C. Nacu.

Al cincilea orator va fi d. N. Xenopol.

❑ La 25 Martie se vor face alegeri în cîte-va comuni rurale, ale căror consilii au fost disolvate.

❑ In ziua de 14 Martie c., va avea loc la Teatrul Naţional, un concert dat de muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea distinsului capel maistru d. locot. Vlăduţi.

❑ Astă-zi la orele 3 după amiazi, s'a făcut înmormîntarea regretatului Gh. Irimescu.

Cortegiul a pornit de la locuinţa defunctului din strada Banu, urmat de rude şi o mare mulţime.

❑ Casa bisericilor va trimete în cursul lunei aceştia la Iaşi, un architect, pentru a vedea îmbunătăţirile ce sunt de adus monumentalei bisericei Trei Erarhi.

❑ Se zice că s'a hotărît, în fine şi restaurarea staţiei Nicolina.

In cursul primăverei aceştia se vor începe lucrările.

❑ Membrii baroului local au fost convocaţi în adunare generală pentru Duminică 7 Martie, la orele 2 p. m., pentru a aproba budgetul pe 1910—1911

❑ **Statua lui Kogălniceanu.**—Comitetul instituit pentru rîdicarea statuei lui M. Kogălniceanu, s'a întrunit eri la orele 5 p. m. la universitate.

Au luat parte d nii: A. D. Xenopol, I. Burada, D. Grecianu, dr. Hurmuzescu, Lascar Antoniu, Brandia, dr. Manicatide, Rîşcanu, Pennescu, preotul C. Ştirbeiu, Colonel Georgesco, Bardasare, D. Cădere şi preotul Gotcu.

Comitetul a cercetat schiţele ce le-a primit şi în cele din urmă s'a decis a se încredinţa cu lucrarea sculptorului prof. Romanelli, care va executa statua în Bronz, rămănînd ca soclul şi basreliefurile să se încredinţeze unui sculptor romîn.

S'a ales o comisiune compusă din d-nii: A. D- Xenopol, I. I. Burada şi dr. Gh. Bogan, pentru a stabili condiţiunile şi a încheia contractul cu sculptorul Romanelli.

Monumentul va avea o înălţime de 8 m., din care care 3.20 m. statua, iar restul soclul.

❑ Camera de acuzare a admis opoziţia procurorului general făcută contra ordonanţei Jud. de Instrucţie a Trib. Suceava, pentru a se face supliment de instrucţie în afacerea privitoare pe Ileana Scutariu inculpată pentru proncucidere.

❑ In cursul acestei septămîni va apărea No. 1 din *Revista Stiinţifică V. Adamachi* scoasă de un comitet compus din profesori universitari eşani.

❑ Consiliul comunal va fi convocat în seziune ardinară în cursul săptămînei viitoare.

❑ Ancheta la serviciul de siguranţă continuă.

Atit eri cît şi astă-zi, prefectul poliţiei a fost la siguranţă unde a condus în persoană cercetările.

❑ **Universitare.**—Eri seara la semi narul de Economie—Politică, d. Neculai A. Stoianovici, şi-a susţinut conferenţa sa, tratînd despre *„Dionisie Marţian ca economist. Activitatea şi operile sale"*; tînărul conferenţiar a fost viu felicitat de profesor şi de auditor.

— Eri la orele 5 p. m. întrunindu-se consiliul profesoral al facultăţei de drept a admis cererile d-lor V. Iamandy şi P. Dradomirescu de a trece examene de docenţă în specialitatea dreptului com. A admis asemeni cererea d lui locotenent Danielopol de a se transfera cu examenele anului II de doctorat de la Bucureşti la Iaşi cum şi strămutarea studentului S. Bunescu de la Universitatea din capitală, la facultatea de drept din Iaşi.

❑ **Din Huşi.**—Tribunalul din Fălciu a respins ca prea matură cererea d-lui M. Lecachi contra d-lui Gr. Vericeanu, pentru suma de 4000 lei preţul misitiei în caz cînd i se va găsi un muşteriu pentru vinderea moşiei sale Răcăciuni. Dl. Lecachi găsise cumpărător în persoana d-lui vice amiral Irimescu, transacţia se făcuse, arvuna se dăduse în sumă de 25000 lei şi deci dl. Lecachi se credea în drept a cere partea sa de misitie.

Ce se întîmplase însă? Dl. Gr. Vericeanu vînduse o moşie nu cu întinderea cerută şi faţă cu încurcăturile de fapt, s'a crezut să ceară înapoi arvuna. Dl. Gr. Vericeanu tare pe zdelca ce încheiase a refuzat eliberarea arvunei; de aici a urmat proces, care e pendinte şi azi la Tribunalul de Fălciu.

Iată cauza respingerei acţiunei d. Lecachi ca prea matură. Dar din acest proces se desprind mai multe fapte.

Pentru aceiaşi moşie Răcăciuni d. Gr. Vericeanu primise arvună de la un arendaş 3000 lei; chemat în judecată să restitue arvuna, d. Grig., Vericeanu a jurat că n'a primit nimic şi a fost achitat.

Acum pentru aceiaşi moşie mai ia arvună 25000 lei de la amiralul Irimescu şi se dă ca sigur că se va perde arvuna, aşa de amarnică e redactată zdelca. Deci 28000 lei pentru o moşie care e tot a lui, tot d. Miluţă Lecachi, el va sufla în buze, căci misitia va încasa-o de la Grigore Vericeanu, cînd i-o va da tribunalul.

Lumea juridică din Huşi e adînc indignată de această afacere, căci se zăreşte la fiece pas arghirofilia şi înşelătoria patentă.

● Astă-zi urma să se judece înaintea Curţei cu juri din Botoşani, procesul de calomnie prin presă, intentat de d Abgar Buicliu, conrespondentului din Iaşi al „Adevărului".

Procesul s'a amînat însă, pentru se ziunea viitoare, apararea invocînd noi martori.

Se caută în partea cea mai animată din strada Unirei, piaţa Unirei, str. Goliei sau str. Ştefan cel Mare, o prăvălie, de preferat colţ, cu vitrine mari, gaz aerian sau lumină electrică, fără nici o altă încăpere. Dacă e posibil să se închirieze înainte de Sf. Gheorghe.

Oferte la Administraţia acestui ziar sub: „O. 40"

S'a pierdut în str. Patru zeci de Sfinţi o verigă de alianţă. Rog pe acel ce o va găsi a o aduce la adresa;

L-t George Mişoc Liceul Militar, pentru care va fi bine recompensat.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 2 Martie

Delapidarea de la gara de Nord

Bucureşti.—Cu ocazia unei inspecţii, făcută azi la gara de Nord, s'a constatat în sarcina casierului Iosef Eisner, o lipsă de 21,160 lei.

Casierul dispăruse. El s'a dus de s'a predat singur autorităţilor, şi a declarat că a delapidat această sumă treptat, treptat, cu gîndul că le va putea pune la loc. Cînd a văzut însă că e descoperit, a plecat de la gară cu gîndul de a se sinucide. A mărturisit însă că n'a avut curajul să comită acest act şi s'a predat singur.

Demisia d-lui dr. Anghelescu

Bucureşti.—D. dr. Anghelescu, deputat, şi-a trimes demisia astă zi preşedintelui Camerei.

Motivul demisiei e că proectul legei sanitare, a trecut în secţiunea a VII-a,—din care face parte şi d-sa, — fără a fi discutat.

D. dr. Anghelescu a declarat că nu va reveni asupra demisiei, ori cîte insistenţe i s'ar pune.

Victimile din Rusciuk

Bucureşti.—Din Rusciuk se comunică următoarele, cu privire la situaţia de acolo.

Azi dimineaţă la orele 9 s'a făcut înmormîntarea victimelor, în număr de 20. Toate străzile erau îndoliate.

Peste 30,000 de oameni s'au adunat în faţa spitalului, de unde a pornit cortegiul. Nici un reprezentant al autorităţilor, nici un ofiţer, nici poliţist, n'au apărut pe stradă.

Cortegiul s'a format în modul următor:

Cîte o cruce pentru fie-care victimă, cu numele ei pe cruce; dricul unei fetiţe, care a fost omorîtă cu sabia de un ofiţer; dricul unui copil, omorît de un ofiţer, alte 18 dricuri, duse de către 4 oameni; corul liceului, clerul, familiile îndurerate şi o mulţime imensă.

A oficiat Mitropolitul. Mai mulţi fruntaşi cetăţeni au ţinut cuvîntări, foarte violente la adresa armatei şi a autorităţilor.

Toate magazinele şi toate casele avea drapele negre.

Cortegiul a trecut prin piaţa unde s'a întîmplat măcelul.

Mîne va avea loc în Rusciuk un mare meeting de protestare.

Proces

Bucureşti.—Azi urma să se judece înaintea consiliului de războ, procesul fraudelor de la corpul instructorilor militari.

Din cauza lipsei unor martori, procesul s'a amînat.

Sinuciderea căp. dr. Herescu

Bucureşti. — Azi dimineaţă, căpitanul dr. Gh. Herescu, care locuia în strada Toamnei, s'a sinucis, strangulîndu-se.

Era o fire retrasă şi tăcută.

Azi dimineaţă a luat cureaua cu care se încingea şi s'a strangulat de o grindă.

El era în vrîstă de 68 ani.

CAMERA

Bucureşti. — S'a dat cetire demisiei d-lui dr. Anghelescu. D-sa nu se afla la cameră. Demisia i-a fost respinsă.

Mîine însă d-sa va veni în persoană la cameră spre a'şi reînoi demisia.

D. Spiru Haret a adus din nou proectul legei teatrelor, aşa cum a fost modificat la Senat.

D. Iuniu Lecca s'a ridicat şi a cerut ca proectul să nu treacă numai prin comitetul delegaţilor, ci şi prin secţiuni.

D. M. Ferekyde a spus că nu se simte nevoia pentru a trece din nou în secţii.

Se prevede o discuţie foarte furtunoasă, cu ocazia discuţiei pe articole.

D. Emil Costinescu a depus proectul budgetului general.

SENATUL

Bucureşti.—Senatul s'a ocupat azi cu recunoaşteri şi indigenate.

Declaraţiile lui Tisza

Arad.—Cu prilejul constituirei partidului naţional al muncii, contele Tisza a rostit un mare discurs, relevînd marea importanţă a chesiunei naţionalităţilor, declarînd că pacea va domni în Ungaria, numai cînd naţiunea Ungară va trăi în bună înţelegere cu toate naţionalităţile.

La sosire, contele Tisza a fost huiduit de socialişti şi bombardat cu ouă clocite şi pietre.

Călătoria Regelui Petru

Belgrad.—In consiliul de miniştri care s'a ţinut eri, d. Milovanovici a raportat asupra rezultatului călătoriei sale la Constantinopol şi Sofia; apoi consiliul a deliberat asupra programului de călătorie a regelui Petru la Petersburg şi Constantinopol.

Regele Petru va pleca în ziua de 20 Martie spre Petersburg prin Buda-Pesta.

Parlamentul Francez

Paris.—Senatul continuă revizuirea legei vamale. Senatorul Darbat e de părere ca sporirea taxelor vamale e nejustificată şi cere buna înţelegere între toate statele europene. Discuţia generală e închisă şi Senatul primeşte articolile relative la materii animale şi mai multe articole relative la materii vegetale.

*

Paris.—In cameră, ministrul Millerand răspunzînd interpelărilor relative la lichidatorii bunurilor religioase, explică cum a fost chemat să pledeze pentru lichidatorul Duez, într'un proces, unde chestiuni de principii foarte importante erau în joc şi de oare-ce a crezut că nu era în drept să nu colaboreze la opera de apărare a ministerului Valdek Rousseau, din care făcuse parte d. Barthou, arată cum alegerea lichidatorilor nu a fost călăuzită de consideraţiuni politice şi declară că guvernul nu vrea să ascundă absolut nimic.

Regele Bulgariei la Constantinopol

Constantinopol.—După ziarul „Sabat", regele Ferdinand al Bulgariei va sosi în ziua de 20 Martie şi va rămînea pînă la 25. Suveranul va locui la palatul Yldiz. Cîte-va ziare pretind că şi regina Eleonora va însoţi pe rege.

Situaţia la Rusciuk

Sofia.—Ultimile ştiri sosite din Rusciuk, spun că numărul morţilor în ciocnirea de eri e de 17. Mai sunt 32 persoane grav rînite şi mai mulle rînite uşor.

Ştirile private spun că mulţimea a manifestat în faţa caselor generalului Dimitreff, spărgînd geamurile. Cadina care a fost cauza manifestaţiunilor, se zice că ar fi fugit în Romînia, împreună cu răpitorul ei, un împiegat de la banca bulgară.

Inmormîntarea d-rului Lueger

Viena.—Imormîntarea d-rului Lueger s'a făcut azi la amiază cu pompă extra-ordinară. Ceremonia funebră a avut loc la primăria Capitalei. D. Neumayer a rostit un prea frumos discurs, apoi cortegiul s'a pus în mişcare în cap cu numeroase delegaţii ale asociaţiunilor şi corporaţiunilor. Un car era încarcat numai cu coroanele sosite din Romînia şi însoţit de deputatul Vaida, de delegaţii Bucureştilor şi 6 ţarani romîni din Reghinul săsesc. In faţa parlamentului, preşedintele deputaţilor, d. Pattai şi vice-mareşalul Frendental, au rostit cuvîntări de adio. La poarta catedralei Sf-tului Ştefan aştepta împăratul Frantz Iosef, iar în biserică, splendid iluminată erau arhiducii, arhiducesele şi reprezentanţii statelor străine, printre cari ambasadorii Germaniei, Spaniei şi ministrul Romîniei, întreg corpul diplomatic, miniştrii comuni şi austriaci. După bine cuvîntare, împaratul s'a înapoiat la Schoenbrun, apoi cortegiul s'e îndreptat spre cimitirul central, undi cuvîntările au fost rostite de vice-premarul Porzer, în numele consiliului municipal.

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bărlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Inginer Hurmuescu, gara Iaşi.

ANNA FELDMAN
HIRSCH KAUFMAN
LOGODIŢI
IAŞI Drăgăşani
In locul ori cărei alte înştiinţări

Incepînd din sezonul actual, **MAGAZINUL ENGLEZ**, str. Lăpuşneanu, introduce renumitele pălării **Christy** în toate formele şi culorile; primul transport se va pune 'n vînzare de la 5 Martie.

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE
DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGER şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 15 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

De închiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător şi 6 camere*, avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

20 bani litrul **20 bani litrul**
CELE MAI BUNE APE MINERALE
Dochia, Repedea, Baia şi Stânca
PREPARATE DE
„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"
STRADA GHICA-VODĂ No. 37.
Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.
Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se a dresa: Domnului I. DAVIDESCU Teoucl

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

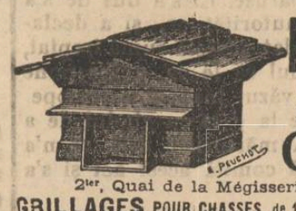

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 45|100 şi fr. 1,144,223 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sortire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferitě alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17 —Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Johann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. – No. 958 – Joi 4 Martie 1910

BASCULA POLITICA

Bătrînul luptător, d. Petru Grădișteanu, a atins, în inimoasa d-sale cuvîntare din sala Daciei, în chestia desființărei Contenciosului și chestia Coroanei. Nici nu se putea ca într'o chestie ca cea a Contenciosului, în care liberalii au avut și neobrazarea și imprudența de a vîrî numele Măriei Sale, ca d. Petru Grădișteanu să nu atingă și chestia Coroanei.

Cu acest prilej bătrînul luptător ne-a dat o amintire și o apreciare.

Amintirea se referă la relele și greșitele informațiuni, ce i s'au dat Regelui cu prilejul revoltelor din 1907. Regele nu credea că liberalii în agitarea lor să se fi servit de numele M. S. Reginei, cu falsul autograf. Cînd însă d. Grădișteanu i-a arătat cartea poștală ilustrată cu autograful Reginei, atunci s'a convins de urîta și periculoasa procedură a liberalilor în lupta lor de a răscula țărănimea.

Regele deci, nu e bine informat asupra tuturor chestiunilor la ordinea zilei și zeci și sute de oameni, au pierit din cauza mișeleștii și odioasei fapte a liberalilor, de a se sluji de numele Reginei în o cauză nedreaptă și barbară.

Regele a amnistiat pe cei găsiți vinovați; dar se vede că a amnistiat și pe liberali, căci cu toate boațele și boroboațele lor guvernul lui Ionel Brătianu se bucură de încrederea Măriei Sale. Pînă cînd însă?

Era în 1901 Ianuarie; se vorbea de întrarea în minister a d-lui Gh. Panu. Se remania ministerul. In locul d-lui Panu, d. Nicu Filipescu a scos de urechi pe d. Ionaș Grădișteanu și l'am avut ministru. Iar ca să tae pofta de ministeriabil a d-lui Panu, tot d. Nicu Filipescu a trimes să se publice la „Voința Națională", ca prim articol, o scrisoare a d-lui Panu către un client într'o afacere de judecată, unde avocatul Panu se arata prea interesat în o afacere de bani. Știm și afirmăm, că în prima audiență de lucrat cu ministrul de interne, M. S. ar fi lăsat întinsă *Voința Națională*, creionat cu roș articulul cu scrisoarea d-lui Panu, zicînd primului-ministru că ce ar fi făcut d. Panu fiind ministru? Primul-ministru a tăcut, dar senzul vorbei M. Sale a fost destul de străveziu.

De luni de zile se arată acte, se fotografiază rapoarte, prin care primul-ministru al țării și deci primul sfetnic al Coroanei e arătat și dovedit țării ca cel din urmă speculant al țărănimei, și ca omul care a abuzat de situația sa de ministru, iar fratele său acea de deputat, luînd pe de geaba o moșie a Eforiei și frustrînd pe săteni.

Mai mult încă, M. S. știe că în plin parlament fratele premierului a făcut afirmări neexacte, pentru a salva situația fratelui său mai mare. Cum se comportă acest sfetnic nedemn cu capul statului, așa de sensibil la acte de vădită nelegalitate și hrăpărețe.

Și cu toate aceste, guvernul d-lui Ionel Brătianu se bucură de deplină încredere a Măriei Sale; face să se treacă legi de un reacționarism vădit și periculos; ba mai mult încă, scoboară în discuție însăși persoana Măriei Sale, că ar nutri cutare idei, cutare aspirațiuni și țara se întreabă cu mirare: Pînă cînd?

Dar de la o afirmare de fapte bătrînul liberal a trecut la o apreciare politică.

De 44 ani Regele a făcut politică de basculă. A căutat să așeze toate aspirațiunile țării pe temelia a 2 partide, cu o vădită preponderență și preferință dată partidului liberal, care a guvernat două-treimi din lunga sa domnie.

Să fie aici o deosebită atenție, o vădită preferință, un calcul ascuns politic, o indicație externă, o simpatie la ideile partidului, la persoanele conducătoare? Nu știm, nici măcar nu bănuim, căci Regele domnește, nu guvernează.

Dar, este un dar. In lunga sa domnie de 44 ani a crezut că cel mai bun sistem politic e al dualismului partidelor în loc de multicolorul partidelor.

Prin acest echilibru între 2 partide, Coroana își rezerva pururi cel întîiu și cel de pe urmă cuvînt. Guvernele cădeau prin neputința lor, dar erau concediate de Suveran și noul guvern era opera tot a Suveranului. Țara ratifica schimbarea, nu avea inițiativa.

A! e mare lucru a da țării putința și rostul schimbărilor de cabinete.

A! nu e puțin lucru a trezi sentimentul țării pentru afacerile publice. Mîne, cînd țara va fi stăpînă pe destinele sale, și-și va impune ea linia de conduită, nu se va găsi nici un ministru așa de nebun, care în desfiderea țării și chiar a partidului său, să vină și să răpească țării bunuri morale căpătate. Ar fi alungat cu pietre de însăși majoritatea din Cameră și de mult ar fi încetat mascarada de azi.

Dar așa; balanța politică cerînd 2 partide, ramura bătrînă conservatoare e un încurcă lumea cu pretențiile sale găunoase și cu inerția sa clasică.

Dar, în cele din urmă, tot țara va răzbate, căci nu se poate ca pînă în infinit să se dăinuiască sistemul actual, dăunător nouă.

Gh. Ghibănescu

Conservatorii democrați spre Sate

Citim în excelenta revistă «1907», următorul articol:

S'a dat în vileag, de cîte va zile, intențiunea d-lui Take Ionescu de a împinge propaganda ideilor sale spre sate. Avem de asemenea indicațiuni că, în legătură cu acest nou orizont al politicei partidului și programul în unele puncte, se va lămuri și lărgi.

Acestea sunt faptele cari au uimit întru cît va pe adversari și cari pe noi ne bucură sincer.

Am fost totdeauna pătrunși de ideea că clasele culte și conducătoare din țara aceasta, și mai ales partidele de guvernămînt, sunt datoare, după ce timp de 40 de ani lăsase marea masă a țărănimii nu numai departe de treburile politice, dar în neștiință de drepturile și datoriile ei, sunt datoare zic să împrăștie credințele lor între această țărănime care, ori ce s'ar zice, astăzi formează aproape un alt popor.

Intre noi și ei este deosebirea profundă, care există între două categorii etnice cari sunt alt-fel administrate, și alt-fel judecate.

Dacă este dovedit că unele grupări politice s'au îndreptat către țărănime, pentru a-i inculca simțiminte negative, adică desnădejde și lipsă de încredere în viitorul apropiat, apoi sigur că este o operă mare aceea a acelora cari se încumetă a le arăta nevoia solidarității tuturor locuitorilor acestei țări și a conlucrărei lor pentru atingerea idealului comun nouă.

Trebue ca o mentalitate nouă să subjuge mințile întregei țărănimi și să o convingă că fericire pentru ea, în afară de fericirea și a proprietarilor și celorlalte clase muncitoare, nu este posibilă.

Lucrul nu este tocmai așa ușor de îndeplinit, fiind-că una din greșelile de cari învinuim actualul guvern, este tocmai tendința, conștientă sau nu, de a fi băgat în mintea țăranului credința că situațiunea lui, din toate punctele de vedere, se poate ameliora prin intervențiunea Statului și trecînd peste clasa proprietarilor cu care zilnic sunt totuși în contact, și de ale căror interese nu se pot deslipi.

Este o corelație între situațiunea bună economică a propietarului și a săteanului de pe moșie, unul fără celalt nu poate să progreseze și de cîte ori situațiunea unuia se va înrăi, de atîtea ori celalt va suferi.

Este, de sigur, o revoluțiune ceea ce se pregătește, dar o revoluțiune în sensul bun al cuvîntului, de oare ce ea tinde la evoluțiunea firească a societăței romînești.

Kautsky spune, unde-va, că evoluțiunea nu este un progres, dacă se mărginește numai a nega și a suprima, dar că ea trebue să și conserve ceva. Alături de existentul care trebuie să piară, trebuie să stea existentul care merită să fie păstrat.

Și în acest sens dacă participînd partidul conservator democrat la progresul necesar țărei noastre, se simte în stare să ajute printr'o chemare la viață a țărănimei, întreaga societate romînească va fi cîștigat.

Sunt cîteva idei greșite cari au pătruns în mințile țărănești. Una din ele și cea mai curentă este că între ei propietarii și locuitorii orașelor nu este nici o comunitate de interes și că, dacă vre-o dată vre-o măsură folositoare lor a fost pe cale de legiuire, adusă la îndeplinire aceasta n'a fost decît opera unui om, acest om care pretutindeni este acelaș: Mihail Kogălniceanu.

Nu știm care va fi tactica întrebuințată de partidul conservator-democrat. Știm numai că organizația propagandei a fost încredințată d-lui A. Bădăreu, ale cărui calități în aceste materii, sunt incontestabile. Nădăjduim că și d-sa este convins că pentru rîdicarea acestui nou edificiu, pîrghiile pe cari le va întrebuința nu trebuesc să aibă nici cel mai mic putregai, pentru ca astfel întreaga acțiunc să nu se resimtă de la început și să nu fie compromisă.

Sunt acum zece ani de cînd un număr de 40—50 de tineri, la mine în casă, puseseră bazele unei ligi care avea de scop tocmai propovăduirea printre țărani a cunoștințelor necesare cetățeanului și apoi a nevoei participărei lor la viața politică a țărei.

Tineri plini de ideal, am pornit atunci cu totul nepregătiți pentru această mare întreprindere, în care inimile noastre sincere și dorul nostru de bine nu erau suficiente. Ne-am oprit în drum, cu convingerea că, în starea de atunci toate partidele politice, neavînd interes la succesul întreprinderei noastre, ne vor zădărnici acțiunea.

Au mai încercat-o înainte socialiștii, cari, iarăși, grup puțin numeros, fără sentimentul de răspundere dar mai curagioși, au sfîrșit prin cunoscutele condamnări și desființări de cluburi sătești. Astăzi ideea este reluată de un partid de guvernămînt, de un partid care a dovedit că încrederea orașelor și a marilor proprietari o are, și de aceea credem că va avea sorți de izbîndă.

Și va fi un mare bine. Partidul conservator-democrat își va fi legat soarta de o încercare mare, menită să dea o altă față și vieței noastre politice și aspirațiunilor noastre sociale.

Ion Gr. Păucescu.

Chestii actuale

FIUL OMULUI

Viața și înălțarea dr. K. Lueger e un mare prilej de învățăminte. Fecior din popor, și de mic slujbaș, Lueger s'a ridicat așa de sus în ochii țării sale, că la moartea lui însuși Impăratul și Rege Franz Ioseph s'a scoborît în stradă cu toată casa sa spre a saluta mărimea omului în fața măreției morței.

Era tributul pe care capul Statului, M. S. Impăratul—K. u. K.—îl dă M. S. Poporului, căci în numele acestui popor a trăit, a muncit, s'a strădănuit.

Rădicat prin propria sa muncă, întrupînd aspirațiunile curate ale poporului său, ale orașului său Viena, Lueger s'a impus curții, cu acea măreție cum poporul știe să se impună chiar capului statului; demn, măreț și statornic.

Prin voința sa oțelită în lupta cu Cesarul, poporul Vienez, Austria, a impus Coroanei pe Lueger, s'a impus pe sine.

Și bătrînul monarh a înțeles situația. Nu se putea împotrivi pînă la urmă curentului poporului, căci cine se pune de-a curmezișul norodului se duce de-alivanda.

16 ani de-a rîndul poporul Vienez a dat încredere nețărmurită dr. K. Lueger, 16 ani lupta poporului cu aspirațiunile sale pronunțate a fost dusă cu îndîrjire pînă la treptele tronului.

Și tronul a cedat. Hofburgul a cedat Rathausului, Corona a cedat Țării. Corona cedînd individului ales, deci alesului, ceda alegătoriilor țării. La încrederea unuia, urma încrederea altora; și din încredere în încredere, M. Sa K. u. K., a dat Austriei vot universal direct și secret, diriguind în mod cuminte aspirațiunile tuturor neamurilor supuse Coroanei M. Sale.

Și ce Vavilon modern nu e Viena, nu e Austria! Limbi și popoare felurite, fie care cu aspirațiunile sale, cu lipsurile sale morale și materiale; iar toate acestea concentrate în persoana Impăratului, așa de iubit și stimat de toate popoarele supuse lui și mai mult prin mulțimea nenorocirilor de cît prin superioritatea persoanei.

Unul din cei mai statornici stîlpi ai Caiserului în ultima primenire politică și socială a fost și dr. K. Lueger. Din protivnic M. Sa și l'a făcut prieten, sfetnic și diriguitor de portofolii chiar, fără să-și țină pentru el unul.

Viena poate fi mîndră de fiul ei ales, întru cît la demnitatea ei îndelung încercată a venit singur monarhul să-i dea tributul său de recunoștință pentru înaltele servicii aduse Kaiserului în momente de grea cumpănă politică.

Iar noi Romînii, cari eram bine apreciați ca popor, bine văzuți ca aspirațiuni și întram în felul lui de a vedea în marea politică etnică a Austriei și în lupta sa pentru supremația Vienei față de Pesta, noi Romînii, zic, am ținut să ne arătăm recunoștința către acest mare om, întovărășind până la groapă rămășițele pămîntești ale dr. K. Lueger, pentru a arăta că ne-am lipsit de un mare bine pentru noi în haosul cel mare al Imperiului Habsburgic.

Suntem pe pragul unor mari lupte naționale. Poporul românesc simte acum mai mult ca oricînd sete de mai multă dreptate, de mai multă legalitate pentru a ne prevala titlurile noastre față de Unguri. Cu durerea în suflet că de la Viena ni s'a dus un sprijin și încă unul din cele mai mari, neamul nostru a primit cu durere moartea dr. K. Lueger, și-i va păstra amintirea lui veșnică.

Să-i fie țărina ușoară. ***

OAMENI ȘI LUCRURI

PUTEREA SUGGESTIEI

Amîndoii triștii eroi ai dramei venețiane — procesul Tarnowska: și Naumof care a împușcat pe nefericitul Komarovski și Prilukof care, între doi detectivi, pîndea în gondolă ca să audă strigătul de moarte —care trebuia să însemne ceasul mîntuirii pentru dorința lui de a stăpîni pe frumoasa Tarnowska,— amîndoi păreau că s'au înțeles. Așa de bine și mult semănau depunerile lor înnaintea justiției și ceea ce spuneau despre idealul lor comun, eroina tragediei

Ascultînd pe tînărul Naumof, foarte sincer în mărturirile sale, președintele îl întrebă:

— N'ai fost cumvà suggestionat de Tarnowska? La care el răspunse. Uneori amicii mei încercase să mă suggereze prin hipnotizare. Dar *ea* nu știu să mă fi hipnotizat.

Avocatul Prilukof e mult mai clar în expunerea peripețiilor prin care a trecut din momentul cînd frumoasa contesă a început să-l atragă în mrejele ei. Om însurat, avînd femee și copii, avînd o situație socială excelentă, el se luptă ani de zile ca să scape de fascinări: dar ca o flacără bătută de vînt, așa tremură și se stinge voința lui sub cuvîntul ei amețitor în îmbrățișerile ei îmbătătoare. De multe ori îi s'a părut că a reușit,— dar îi se părea numai. Odată, după o călătorie în Algeria, a părăsit-o, fugind cu cel dintăiu tren; dar de la cea dintăiu gară i a telegrafiat sirenei că se 'ntoarce și că depune sufletul și voința la picioarele ei. Altă dată fugi tocmai la München. Dar fără întîrziere telegrafia contesei că nu poate trăi fără dînsa.... Atît de conștientă devenise ea despre această putere în cît la un moment dat, anunțîndu-i vestea măritișului său cu Komarowski, încercă să-i suggereze o.... sinucidere

— Te-ași pastrà în amintirea mea ca pe un sfînt, dacă te ai sinucide.

Neizbutind,—îi va sugera mai tîrziu ideea să-l omoare pe Komarowski, iar apoi, schimbînd planul pentru mai mare siguranță, va suggera ideea aceasta tînărului Naumof — mai îndemînatec — iar lui Prilukoff, însărcinarea ca să spioneze pe celalalt, să o țină în curent...

Așa de hotărît era Prilukof, încît acum studia tratatele de anatomie, ca să știe unde are de lovit cu pumnalul...

Un exemplu mai strălucit pe puterea hipnotizantă a amorului nu cunoaște literatura ori știința medicală.

Dar nu este oare în iubire totul, absolut totul, un proces de suggestiune? Nicăiri barbatul nu se arată mai disciplinat, mai supus, mai lipsit de voința sa proprie, decît în amor. *El* nu vroește nimic; în schimb lucrează prin voința *ei* și după simpla ei intențiune ori dorință. Aceasta din urmă devine un ordin indiscutabil; tot ce vroește ea, — capătă puterea despotică; e o subjugare deplină din partea ei,—o renunțare absolută din partea lui Și numai în aceste condițiuni se îndeplinește legătura între cele două voinți în luptă: una biruită, alta,—biruitoare.

Odată fenomenul îndeplinit *ea* suggerează de la distanță; departarea nu mai joacă nici un rol. Gîndul este firul conducător, ascultarea oarbă este legea, unica lege. El tremură numai de teamă că poate nu s'a supus îndeajuns și nu găsește mulțumire decît în convingerea că a îndeplinit totul după porunca ei, nerostită și nescrisă,—ci abia gîndită.

Studiul procesului venețian e din acest punct de vedere extrem de instructiv și vom mai avea ocaziunea de a insista asupra unor detalii.

Rodion

DE PESTE HOTARE

Valea Ronului,—Amintiri literare.—St. Maurice.—Spre Italia.—Tunelul cel mai lung.—Un cer ideal.—Drumul la Friburg. Berna.—Lacul celor patru cantoane.—Lucerna.—Spre culmile munților.

Spectacolul ce oferă ochilor, Valea Ronului. e de o frumusețe pe care numai J. J. Rousseau a putut-o descrie. Iată ce scrie St. Preux, milordului Edouard: „...După cum știi, casa d-nei de Walmar nu-i departe de loc, și ei îi plac primblările pe apă... Frumusețea unei seri ne făcu să proectăm o primblare, pentru a doua zi... La răsăritul soarelui ne duserăm pe țărm.

Petrecurăm o oră sau două pescuind la cinci pași de țărm, într'o barcă. Inaintarăm apoi mai în largul apei și cu o vivacitate de om tînăr, de care ar fi timp să mă lecuesc, punîndu-mă să vîslesc, mă îndreptai spre mijlocul lacului... Acolo explicai Juliei toate părțile mărețului orizont ce ne înconjura. Îi arătai de departe îmbucăturile Ronului, al carui curs îndrăsneț se oprește de odată la capătul unui sfert de leghe, și pare a se teme să nu mînjească cu apele sale turburi cristalul azurat al lacului. O făcui să observe eșiturile munților, ale căror unghiuri corespunzătoare și paralele formează în spațiul, ce le separă, o albie demnă de fluviul care le umple. Depărtînd-o de malurile noastre îmi place s'o fac să admire bogatele și încîntătoarele țărmuri ale cantonului Vand, unde mulțimea orașelor, coastele verzi și împodobite în toate părțile formează un tablou încîntător; unde pămîntul, pretutindeni cultivat și pretutindeni roditor, dă plugarului, păstorului, vierului, fructul asigurat al ostenelelor lor, pe care nu le sfîșie lacomul speculator. Și arătai, apoi Chablais pe coasta opusă, țară nu mai puțin favorizată de natură, și care nu oferă cu toate acestea de cît un spectacol de mizerie, o făcui să simtă bine deosebitele efecte ale celor două guvernăminte".

Inaintînd printre munți, se întîlnește localitatea *St. Maurice*. într'o posiție pitorească, așezat în unghiul format de Ron și de muuți. Apoi *Sion* ce are multe castele vechi. Intre aceste două localități se vede uzina *hidro-electrică* care întrebuințînd apele Ronului, furnizează lumina și forțele motrice Lausannei și întregei coaste a lacului Leeman unde s grămădiți cei mai mulți străini și aceasta pe o distanță de 40 km.

Linia trece pe la *Martigny* de unde linia electrică conduce la Chamoix— drumul marelui St. Bernard.—Vara e o animație de nedescris.

Drumul pînă la Simplon e fermecător: munții acoperiți cu verdeață, copaci sau zapadă... Pe coaste se văd *Chalets*-uri drăguțe ce par de jos, niște jucării... Din loc în loc cascade formate de torentele ce vin de prin ghețari... In fuga trenului se văd sclipind ca argintul topit...

Cu cît te apropii de intrarea în Simplon cu atît orizontul se strînge, munții devin mai uriași și valea mai strîmtă... La intrarea în tunel mașina se schimbă cu una electrică pentru a împedeca fumul. Trecerea tunelului se face în jum. de ceas, în care timp căldura e înăbușitoare... Și dacă dai sbor imaginației, te vezi pierdut...

Cam pe la jumatate, e frontiera Italiei. Acest tunel e cel mai lung din lume. Are 19,803 km. La eșirea din el, cerul apare pe o porțiune mică văzută, din pricina pereților stîncoși ale căror vîrfuri abia se văd. Intr'adevăr că, acest cer te face să iubești viața și să uiți moartea—după cum zicea St Beuve.

Cine nu voește să treacă înainte la *Damodosola*, se oprește atunci la *Iselle*, un sat, departe de gară de 10 minute cu piciorul. A ci valea strîmtă și sălbatică a *Doverii* dă o privelește din cele mai frumoase. Pe aici duce prima cale prin Limplon, croită de Napoleon.

Pînă sara poți fi îndărăt la Lausanne, de unde a doua zi se poate lua drumul spre *Friburg*. Acesta e un oraș mic cu 19,000 locuitori. Are o posiție frumoasă, situat pe apa *Sarine* peste

care sunt două poduri mari suspendate, demne de văzut. Catedrala e veche şi de o înălţime colosală. Se întîlnesc, mai mult decît în ori-care parte, *capucini* şi încă alte ordine de călugări... Cu toţii sunt oameni graşi şi cu o înfăţişare perfectă... Mulţi dintre el tineri... Activitatea lor socială se reduce mai la nimic, însă.

Berna e un oraş mărişor, 70,000 loc. singurul care a pastrat în parte stilul vechi bernez. Ca particularitate are în partea veche a oraşului, străzi în arcade—adică rîndul de jos al caselor are o terasă în arcade pe sub care circulă lumea. Aspectul e trist, şi cred că oricine e impresionat în rău de sfinţenia cu care bernejii ţin să şi simbolizeze puterea ce au avut-o odată prin sălbătăcie numai.

Pe străzi, prin grădini, nu se întîlnesc de cît statui de urşi ; sau de suverani alături cu cîte un urs ; pe la fîntîni statui de sălbateci, cari înghit copiii... Sunt otele străzi şi fîntîni cu numele *„du sauvage“*.

Mobilele de pe la magasii, cuere, bibelouri, găteli toate în formă de urs. Se găsesc o sumedenie de sculpturi în lemn şi unele de mare valoare, dar tot în formă de urs. Acestea sunt sculptate de ţăranı iarna. Toţi străinii—afară de mici excepţii—ţin să-şi iee cîte un urs suvenir de la Berna.

Afară de acesstea, mai e în acest oraş, şi o grotă numită a urşilor, care e vizitată de toată lumea ce soseşte, căci plăci mari indică şi fac reclama acestei grote.

Grota Urşilor pe malul Aarului e o groapă asfaltată, enormă în care se găsesc cîţiva urşi, slabi... de şi se hrănesc cu portocale, mandarine, piscoturi şi ciocolată aruncate de lumea care i admină... Unora însă aceste biete animalele inspiră milă şi desgust...

De altfel oraşul are o vedere asupra munţilor berneţi ale cărori vîrfuri sunt acoperite cu zapadă. Aarul cu malurile lui poetice oferă calătorilor o adevărată plăcerere.

Demn de vizitat, pe lîngă Universitate şi altele e *Palatul Federal*, care e o minune a artei. E un lux neînchipuit.. Păreţii şi plafoanele în sculpturi fine de lemn, picturi, statui mari... Sala paşilor perduţi cu plafonul tot în picturi alese, cu canapeluţe de catifea roşie, fie care cu cîte o măsuţă de marmură fixată în părete. Ferestrele acestei săli dau pe terasa de unde se desfăşoară vederea munţilor şi a Aarului.

De la Berna pănă la *Lucerna* drumul e de o frumuseţă dar cu totul în alt gen de cît cea din drumul către Simplon. Pe cînd acesta trece printre stînci enorme, drepte şi ameninţătoare cel către Lucerna e printre dealuri înalte încărcate de verdeaţă, de copaci... *Chalets-urile* sunt dese, cu ferestre nenumărate şi toate pline cu glastre de flori de toate culorile.

Lucerna e un oraş modern cu oteluri moderne. Apa Reusului de un verde ca smaraldul trece prin oraş pierzîndu-şi apele în lacul ce oglindeşte munţii din jurul lui. De 7 poduri a traversat acest rîu. Oraşul e mărişor, 34000 loc. şi se întinde pe malurile *Lacului celor 4 Cantoane* cel mai frumos dintre lacurile Elveţiei zic unii. Pentru alţii însă tot lacul Leeman rămîne în suflet, acest lac care a ascultat şi a fost martor la atîtea plîngeri şi simţiri alese.

Şi apoi, poate lacul Leeman e ca un om cu înfăţirea mai potrivită pe care nu l apreciază nimeni pănă ce nu i a pătruns sufletul, pănă ce nu i-a atins tainele. Pe cînd Lacul celor 4 cantoane e măreţ impunător, vast, în faţa căruia te simţi mic, mic de tot şi te pierzi.. El e în cruce şi ochiul nu-l poate cuprinde de cît numai din înălţimi. Lacul Leeman rămîne pentru cîţiva ideal de poziţie, tablou măreţ al naturei, Raiul de pe pămînt, dacă concepţia raiului cuprinde tot ce poate fi frumos.

Lacul celor 4 cantoane e dominat de munţii cei mai straşnici ca: *Pilatus* 2200 m. *Righi* 1800 m. şi *Alpii* din *Uri* şi *Engelberg*, încărcaţi de zăpadă.

In cinci minunte cu picorul se face drumul pănă la *Leu* monument renumit consacrat celor 26 ofiţeri şi celor 760 de soldaţi elveţieni ce făcea parte din garda personală a lui Ludwic al XVI-lea şi care au fost masacraţi apărînd pe rege. Leul e Sculptat în stîncă de un sculptor Thorwaldsen. O lance i-a străpuns coasta şi se vede cum expiră durerea, ce exprimă traseturile feţei, e aşa de bine redată în cît provoacă lacrimile celui ce l'ar privi mai mult.

Cînd se dau serbări nautice—pe apă—la Lucena, lacul e plin de bărci şi vapoare cu fel de fel de lumini. Oteluri le şi clădirile de pe mal sînt conturate cu lumini electrice ce dau aparenţa unor desemne, unor linii de foc trase pe fundul negau al nopţii... Peste lac sori electrici, ce răsfring o lumină puternică pănă pe cheiu, arată înălţimea munţilor *Starsenhorn*, *Righi* şi *Pilatus*. Calea pănă la vîrfurile acesor munţi e o linie neîntreruptă de lumină.

Iată cum descrie d. Xenopol aceste dungi : „Tremurul flăcărilor se pare corpul unui lung balaur ce se sbate pe coasta muntelui. Lacul răstrîngînd în sînul lui aceste lumini de deosebite culori, putere şi apropiere, pare a aprinde sub marea de apă, o alta de foc“

Maria C. Buţureanu

Eugeniu Carada şi Primăria capitalei

O scrisoare a d-lui N. Fleva

Primim din partea fruntaşului nostru, d. N. Fleva, fost primar al Capitalei, următoarele rînduri cărora le facem loc cu plăcere :

Unele ziare, spun, că primarul Capitalei a propus şi consiliul a admis ca în memoria răposatului Carada a se da numele lui unei strade din Capitală. Toate ca toate, aceasta este prea mult, şi, cu tot respectul şi cu pietatea ce ne inspiră morţii, şi cari ne fac să nu vorbim decît bine de dînşii, de astă dată nu mă voi opri de a afirma că numai la recunoştinţa comunei Bucureşti răposatul care a fost apoteozat în toate modurile nu are nici un titlu.—Şi raţiunea este foarte simplă : fiindcă numai din cauza răposatului, comuna Bucureşti a pierdut dintr'un singur condeiu şi într'o singură zi aproape un milion de lei.

Că răposatul a avut calităţi mari că e între dînsele şi aceea de a fi ridicat puterea băncii naţionale la gradul de pntere covîrşitoare în Stat, aceasta este incontestabil şi eu sînt cel dintăiu a o recunoaşte. In această direcţie răposatul a creat o adevărată şcoală ; meritelor şi tenacităţii lui datorim în adevăr, dacă astăzi am ajuns să se zică despre statul nostru ceea ce se zicea odată despre republica Genovei, că nu banca naţională este în statul romîn, ci statul romîn e în banca naţională.

Dar pentru acest merit şi pentru altele ce vor fi avut, cei cari au tras foloase de la răposat, să i ridice statui, iar nu comuna Bucureşti care, încă o dată, după urma lui a suferit o mare pagubă.

Dar în ce împrejurări s'a întîmplat această pagubă ? Iată-le.

La 1884 pe cînd eram primar al Capitalei, comuna Bucureşti a fost autorizată să contracteze un împrumut de 16 milioane pentru lucrările de edilitate proectate.

Indată ce s'a promulgat legea de împrumut, răposatul Carada pe atunci director la Banca Naţională, pentru care avea în adevăr o rîvnă fără seamăn, a venit la primărie să-mi spuie că a scris la Berlin pentru realizarea împrumutului.

La obiecţiunea mea că s'a grăbit, pentru că în gîndul meu era ca împrumutul să se facă în ţară, căci banii trebuiau în mai mulţi ani şi Comuna ar fi fost scutită de plata agiului, atunci în floare, răposatul mi-a răspuns că la o asemenea combinaţiune se refuză bancherii noştri.

Atunci, pentru a-mi da seamă de situaţie, am fost singur mai la toate casele de bancă, şi pretutindeni mi s'a zis că lucrul este foarte posibil, cu condiţia însă ca Banca naţională să nu se opue şi să patroneze operaţiunea. Atît mi-a fost deajuns pentru a cere şefului guvernului de atunci, Ion Brăteanu, să discute şi să hotărască cestiunea. Cu această ocazie am constatat cît ascendent avea răposatul Carada asupra lui Ion Brătianu ; pentru că toate argumentele mele au fost zadarnice, şi lucrul a rămas să se facă aşa cum îl dorea Banca, iar eu mi-am luat concediu şi am plecat din ţară.

Imprumutul s'a făcut ast-fel în lipsa mea, şi fiind că agiul la epoca contractării, era foarte urcat, Banca a pretins să se anexeze la împrumut condiţia după care Comuna va ceda băncii naţionale, tot aurul un agiu de 2 la sută pe cînd el era 7 la sută pe piaţă, numai diferenţa aceasta reprezenta singură peste 800.000 lei fără a vorbi de ceea ce a costat pe comună anuităţile ce trebuiau plătite în aur şi dobînzile ce comuna a plătit de geaba pentru o sumă care nu-i trebuia toată de odată.

Faptul acesta întîmplat acum 25 ani, şi peste care era să treacă paragrafia, l-am expus atunci publicului printr'o scrisoare. El a fost punctul de plecare a neînţelegerilor mele cu Ion Brătianu, pe care îl acaparase în cele din urmă, Oculta al cărei preot suprem era răposatul Carada, oculta care după plecarea mea din ţară, a ajuns a elimina şi pe d. Sturza, rămînd stăpînă la cîrma Statului.

Negreşit pentru toate acestea, memoria, răposatului Eugeniu Carada merită omagiu şi recunoştinţă, dar încă o dată, de la ori-cine veţi, nu însă de la Comuna Capitalei.

N. Fleva.

Litere-Ştiinţe-Arte

Jandarm rural !—Mulţi şi-or fi aducînd aminte încă de ironia cu care a vorbit G. Coşbuc într'o prefaţă, de „jandarmul rural“ al literaturii romîneşti. Era pe vremea cînd mulţi exploatau aşa zisele „plagiate“ ale marelui poet. Avem acum, se pare, şi un jandarm literar al criticei : e d. Ilarie Chendi. Epitetul i-l aplică în „Noua Revistă Romînă“ d. N. Em. Teohari. Citînd un număr de „mitocanisme“ din articolele critice ale acestui domn, d. Teohari scrie între altele :

In d. Chendi pare a se fi întrupat, într'o proporţie fericită, ironia ţăranului nostru cu vigoarea mocanului de dincolo, de unde şi încrederea, vlaga d-sale, care îi dă curagiul să încalece pe Carpaţi fără a şi pierde echilibrul, ca să împartă verdicte în dreapta şi în stînga, la noi ca şi în Ardeal, verdicte de cari nu te poţi atinge nepedepsit, definitive, unde cele mai neaşteptate consideraţii estetice, se unesc cu cele mai comune apropouri de cîrciumă.

Mînia şi arţagul par a fi muzele sale inspiratoare, de aceea, se vede, d. Chendi se supără şi cînd nu trebue. Nu face aşa şi jandarmul rural ? Cîte contravenţii inventate ! Cîte şicane ! Numai şi numai pentru a avea prilej să închee un proces-verbal.

*

„Fericirea casnică“ se va juca în cursul lunei în beneficiul minunatei noastre artiste, d-na Atena Georgescu, zisă şi „coana Veta“. Aviz amatorilor de comedii amuzante.

*

La 8 Martie stil nou s'a încheiat prima lună de „Chantecler“ la teatrul Porte St. Martin, din Paris. Piesa a fost jucată de 34 de ori în acea lună—cu 4 matinee—şi a produs 570,639 franci adică 16785 fr. de fiecare reprezentaţie

*

Cenzura germană a cedat şi astfeli s'a putut juca în una din serile aceste în lipsea piesa lui „Maeterlink“ Maria Magdalena. Lucrarea are multe epizode comune cu piesa lui Paul Heyse.

„Maria von Magdala“, ceea ce însuşi Maeterlink, recunoaşte în prefaţa operei tipărite. Se ştie că regretatul Prasin a scris şi în româneşte o dramă „Myriam din Magdala“.

*

Pînza unui fel de păiajen, mosqueros, se întrebuinţează în Mexico ca prinzătoare sau cursă de muşte. Se zice că e aşa de bună, în cît curăţă casele de aceşti oaspeţi plicticoşi şi primejdioşi.

Păiajenul e Coenothelo gregulis, care trăeşte pe ştejari şi e foarte mic, 5 mm. Cuibul lui e un fel de pungă asemănătoare cu a unor omizi de la noi. Dar unele din ele au întindere pînă la 2 m. p., căci păiajenul cu pricina trăesc în turme, ca furnicele. O parte din fire sunt tari şi fac urzeala precum şi partea din afară : iar altele sunt cleioase. De aceea se prind muştele întocmai ca de „Tangling foot“.

*

In cursul acestui an se împlinesc 90 de ani de la naşterea lui Multatulni şi 50 de ani de la aparţia celebrului roman al acestuia „Max Harellar“. E vorba să se ridice un monument poetului olandez şi foasta lui amică şi biografă. Maria Anderson, care trăeşte la Maienţa, foarte înaintată în vrîstă, a intreprins în acest scop o colectă pe lîngă admiratorii germani a lui Multatulni.

Ea a scris acum o biografie foarte interesantă a ciudatului scriitor.

Informaţii

❑ In vederea unei lucrări ce se prepară la direcţia generală a serviciului sanitar, în scop de a studia repartizarea boalelor mintale în ţară, s'a cerut serviciului sanitar al oraşului să răspundă la următoarele întrebări : 1). cîţi alienaţi neasistaţi şi cîţi asistaţi în particular, există actualmente în oraş, dîndu-se tot odată dispoziţiile boalei, naţionalitatea bolnavului, religia, profesiunea şi antecedentele ereditare şi personale ; 2). care sunt regiunile ce par că prezintă o frecvenţă mai mare de alienaţi ; 3). ce proporţii există în oraş între guşaţi, cretini, între pelagroşi şi alienaţii pelagroşi, între sifilitici şi paralitici generali, între alcoolici şi diferite forme de boale mintale între care şi epilepsiile ; 4). cîţi epileptici sunt în oraş, făcînd deosebire între epilepticii alienaţi şi între epilepticii nealienaţi : 5). care este mortalitatea cazurilor de alienaţie mintală de diagnostice ; 6) ce observaţii s'a putut culege despre relaţiile ce există din punctul de vedere al frequenţei, între criminali şi diferite cauze patologice ; 7) ce se înţelege prin cuvîntul cretin ? Sub această denumire se cuprinde numai cretinii guşaţi sau şi alte categorii ?

Aceste întrebări vor fi trimese medicilor de circumscripţii.

❑ La Tulcea a încetat subit din viaţă eri, avocatul Leonida Stere, fost multă vreme decan al baroului de avocaţi din acel oraş.

❑ In comuna Cepleniţa, s'a deschis o infirmerie de scarlatină.

❑ La 14 Martie, după cum am anunţat, va avea loc, la Teatrul Naţional, concertul muzicei regimentului Ştefan-cel-Mare No. 13,

Iată programul concertului :

R. Wagner. Uvertura din „Rienzi“ ; Jos. Neswadba. Paraphrase über „Loreley“ ; Fr. Liszt. „Rapsodia Ungureească“ No. 2 ; G. Enescu. „Imn jubilar“ pentru muzica Militară, harpă şi cor 300 persoane ; R. Wagner. Preludiu din Parsifal ; Joh. Brahm, „Ungarische Tänze“ No. 5 ; R. Wagner. Uvertura din „Tannhäuser“ ; Ant. Cirillo. „Romînia“, marş triumfal.

❑ Senatul a declarat ieri vacant scaunul la colegiul II de Roman, în urma morţei senatorului Aristide Bontaş.

❑ Eri, a venit înaintea curţei de casaţie s. II-a, recursul făcut de preotul I. Moraraşu, din Dracşeni, judeţul Botoşani, contra deuirei comisiunei de judecată a învăţătorilor prin care a fost exclus din învăţămînt.

Recursul i a fost respins.

❑ Din judeţul Dorohoiu au fost scoşi la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie, d-na Eufrosina Teodoresnu, institutoare şi d. Gh. Ghiurliuc, învăţător din Ibăneşti.

❑ Domnii P. Fîntînaru, X. Eraclide şi Săvescu comptabilul primăriei au început de eri să lucreze la budgetul comunei pe exerciţiul 1910—1911.

❑ Corpul lui Aristide Bontăş senator de Roman, care a încetat din viaţă la Viena a fost adus în ţară şi transportat la Roman, unde s'a făcut astă-zi înmormîntarea.

❑ Eri dimineaţă şi după amiază d. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, a continuat cu ancheta la serviciul de Siguranţă,

Cercetările în ce priveşte mandatele de arestare neexecutate sau terminat. Acum s'a început ceecetarea asupra unor sumi de bani încasate de la hotelieri.

❑ Zilele acestea prefectura judeţului va înainta ministerului de interne, un tablou de toate persoanele decorate în 1907, 1908 şi 1909 şi care au încetat din viaţă.

❑ Delegaţia judeţeană se va întruni zilele acestea pentru a lua în discuţie şi a vota budgetele comunelor rurale din judeţ.

❑ **Concertul Roeder Sauval.**—Un nou eveniment artistic se anunţă pentru seara zilei de 15 Martie, cînd va avea loc sub patronajul Principesei Moruzzi, un splendid concert dat de celebra violonistă *Sophie Roeder*, cu concursul renumitei cîntăreţe de la Opera din Paris *Luise Sauval*.

Concertul se dă în beneficiul Crucei-Roşii.

In curînd vom da şi programul.

DIVERSE

—Din cauza începerii lucrărilor agricole, conferenţele revizorilor agricoli ambulanţi, care se ţineau în localurile şcoalelor din judeţ au fost suspendate pănă la noui dispoziţiuni.

— Ministerul a casat decisia delegaţiei judeţiene, prin care se respingea cererea notarului C. Alexandrescu, de la Sineşti, de a-i se acorda îndemnizaţie de locuinţă pe lunile Ianuarie, Februarie şi Martie 1910.

— In ziua de 28 Februarie a avut loc căsătoria gentilei d-şoare Ortansa Ioan cu d. Victor Atanasiu, din Bucureşti.

Le urăm fericire.

— Comisiunea medicală examinatoare a oraşului, examinînd pe femeile Elena Popovici şi Paraschiva Alamănuţă şi găsind că ele sunt atinse de alienaţie mintală numitele vor fi internate în ospiciul Socola.

— Comuna Golăeşti a fost autorizată să ia pe sama sa, pămîntul dat prin legea de la 1879, a decedatului N. Caracaş, depe urma căruia, n'a rămas nici un mostenitor. legal.

— Administratorul plaşei Buciumi atrimes prefecturii procesele verbale de inspecţiile făcute comunelor în cursul lunei Februarie.

— Gheorghe Ciubotaru soldat dezertor din Batalionul 4 Vînători a fost prins şi înaintat comenduirei.

— La 13 Martie se va ţinea la prefectura judeţului, licitaţie, pentru aprovizionarea stîlpilor necesară liniilor telefonice.

C. V. BUŢUREANU 5

Curente Pedagogice

ŞCOALA OFICIALĂ ACTUALĂ

DEFECTELE EI

Cu toate aceste, copiii sunt nevoiţi să asculte şi să asculte de dimineaţă pînă seara la tot felul de vorbe şi gesturi care-i hotărăsc moralul pentru toată viaţa. In viaţa de toate zilele el vede exemplele cele mai puternice, pe cînd la şcoală învăţătorul cearcă să-l educe prin constrîngere, prin regulamente şi prin tot felul de opriri de la tot ce natura lui îl împinge să facă. La şcoală copilul nu trebue să ştie altceva de cît să se supună. Nu e vorba aice de supunerea care vine în urma reflecţiilor şi a împrejurărilor cari o cer ; e vorba de supunerea fără discuţie, cea militărească. Aceea e normală, aceasta nenaturală pentru copii. Copilul nu e soldat. Soldatul care merge la răsboiu nu este un om, ci un instrument în mînile şefului său, ceea ce copilul nu este şi nici nu trebue să fie. Educaţia nu trebue să anihileze voinţa în copil. Din contra, trebue s'o desvolte ca să ştie să se servească de ea. Poate că acestei cause se datoreşte lipsa din societatea noastră a oamenilor entusiasmaţi pentru cauzele drepte, gata de luptă şi de sacrificii pentru binele omenirei.

„Poate în această reglementare peste măsură care apasă asupra societăţei actuale, trebue căutată causa platitudinei, a meschinăriei care va rămînea caracteristică secolului. Nu mai este posibil eroismul, nici în înţelesul bun, nici în cel rău. Oamenii de bine, ca şi criminalii, sunt vulgari. Nu mai este măreţie, mişcare, pornire. Sublimul a dispărut. O uniformitate, care-ţi strînge inima, i-a luat locul. Dacă se arată unde-va un om extra-ordinar, el trebue să se piardă în lupte sterile, contra tuturor piedicilor care i se rîdică în cale şi dacă nu cade zdrobit, el nu realizează ceea ce-ar fi trebuit să realizeze dacă ar fi fost liber. Cîţi de aceştia nu şi pierd forţele şi nu se stîng într'un colţ, neştiuţi de nimene“ [1]).

„Altruismul este un sentiment care cere luptă. Cel care se închide în marginele regulamentelor nu luptă, nu gîndeşte de sigur de cît el singur, iar dacă luptă, aceasta n'o face pentru a-şi lărgi sfera de activitate, ci pentru a strica semenilor săi. In loc de a tinde spre înălţime, dorinţa sa va tinde de a se lăţi [2]).

Cu toate aceste sunt oameni cari susţin că fără pedepse nu se poate îndrepta un copil. Dar să ne uităm la mama, al cărui copil îi cere luna, ce face ea ? Il distrează. Ce face ea cînd copilul ei vrea să facă un lucru primejdios? Ea înlătură pericolul sau dacă nu poate aceasta, îi pune copilului un obstacol dinainte. Este ceva mai bun, mai natural ?

Din sistemul acesta de educaţie prin supunere mai rezultă şi alte rele. Supunerea cere din partea învăţătorului supraveghere. Aceasta implică răutatea nativă a copilului, pe cînd el nu este nici rău nici bun. El e tocmai ca grăuntele care să aruncă pe brazdă. Dacă sămănătorul o îngrijeşte şi dacă pămîntul e bun, sămînţa produce roade, iar dacă nu, ea produce o plantă chircită, bicisnică. Copilul vine în lume cu oare-care dispoziţii, pe care şi le va desvolta într'o parte sau într'alta, după împrejurări. Educaţia are misiunea, — ori atunci ea nu merită acest nume,—de a întrebuinţa aceste dispoziţiuni într'un chip sănătos şi normal. Nu este nimic de nimicit, de înăduşit, de ucis, după cum se spune de obiceiu ; educaţia trebue numai să dirige spre bine ceea ce găseşte în individ.

Educaţia generală care se face astă zi n'are cohesiune, ea lasă pe individ fără bază, fără unitate, în voea împrejurărilor de tot felul. De aceea ea cere de la copii sforţări intelectuale exagerate, şi le impune o lege morală, pe care nu o pot pricepe ; ea îi sileşte să-şi însuşiască nişte cunoştinţi de care ei n'au să aibă nevoie şi-i opreşte de a şi le însuşi pe calea pe care ar dori ei. Aceste singure defecte ale educaţiei ar fi destule să o facă nelogică şi fără roade, dacă n'ar mai fi şi altele care se vor vedea mai departe.

In rezumat educaţia actuală se caracterizează prin influenţa exterioară ce vrea s'o exerciteze asupra tendinţelor naturale ale copilului, în toate direcţiunile : fizice, morale şi intelectuale. In ceea ce priveşte educaţia fizică rolul ei este aproape şters, în educaţia intelectuală se impune, în cea morală ea se substitue activităţii naturale.

Piedicile care se opun şcoalei

Chestiunile de învăţămînt iau din ce în ce mai mare avînt. Spre ele se îndreaptă tot mai mult atenţia publicului.

Toată lumea critică caracterul artificial, în afară de realitate, a învăţămîntului, care se predă în şcoală. Din toate părţile vin propuneri de îndreptare şi cu toate aceste, progrese mari nu se văd. Şcoala urmează a îngrămădi în camere mici, fără aer, copii peste copii, spre a-i sili să primească, prin recompense şi pedepse, un învăţămînt din cărţi, care îi plictiseşte, sau cunoştinţi făcute gata.

Pricinile pentru care şcoala nu progresează sunt multe. Ele sunt aceleaşi pentru care întreaga societatea merge cu paşi rari spre progres.

(Va urma)

1). Op. citat p. 199.
2). Idem p. 200.

Ultime informaţii

❑ *Ministrul de rezboiu a trimes un ordin confidenţial comandamentelor de armată şi acestea la rîndul lor l'a trimes comandanţilor de regimente, prin care le face cunoscut că ofiţerilor le este interzis de a veni în Capitală în intervalul de la 1—15 Martie.*

Aceasta probabil, e în legătură cu avansările în armată.

Nici nu se poate mai ridicol.

❑ *Comisiunea compusă din d-nii A. D. Xenopol, profesor universitar, I. Th. Burada, prim preşedinte al Curţei de Apel şi rector prof. G. Bogdan, a redactat eri contractul încheiat cu sculptorul prof. Robert Romanelli din Florenţa, pentru turnarea în bronz, a statuei lui M. Kogălniceanu, ce urmează a fi inaugurată la toamnă, odată cu serbările de jubileu ale Universităţei.*

❑ Nici-odată ca anul acesta, nu s'a simţit mai mult lipsa de case.

Chiriile s'au urcat colosal şi aproape nu se găsesc case de închiriat.

E de relevat, de altmintreli, că în Aprilie, multe familii, cum sunt ale ofiţerilor din statul major şi din serviciul intendenţei, părăsesc oraşul şi proprietarii deci ar trebui să fie mai puţin pretenţioşi.

❑ Ministerul de răsboiu a început întocmirea tablourilor de avansările în armată.

Aceste tablouri vor fi puse în concordanţă cu dispoziţiunile ultimei modificări a legei asupra avansărilor.

Comitetul inspectorilor generali ai armatei, a fost convocat pentru Vineri 5 Martie, spre a stabili definitiv, aceste tablouri.

❑ Cei zece consilieri judeţeni, delegaţi să facă parte din comisiunea de recensămînt general pe exerciţiul 1910—1915, vor fi ast-fel repartizaţi, ca nici unul să nu fie în comuna din care face parte. Aceasta pentru a nu da loc la bănueli că ar fi părtinitori cu concetăţenii lor.

❑ D. locot. Gabriel Danielopol, din regimentul 9 cavalerie, fostul nostru concetăţean, a prezentat d-lui ministru de răsboiu, în miniatură, o frumoasă invenţie, care va aduce mari servicii, la îmbarcarea şi debarcarea regimentelor de cavalerie.

Această invenţiune constă dintr'un „furgon-rampă", care datorită mecanismului său, departe de a fi complicat, va putea uşura uimitor, îmbarcarea şi debarcarea cailor din vagoanele c. f. r., şi a tuturor vechiculelor armatei, în ori-ce punct a liniei ferate.

D-sa a cerut tot odată că,d acă d. ministru admite în principiu, această propunere să 'i acorde autorizaţia pentru a se construi la arsenal furgonul rampă, spre a putea începe experienţele cuvenite.

❑ Ministerul lucrărilor publice a trimes prefecturei judeţului, tabloul de repartiţie a zilelor de prestaţie, pe anul curent, rămase a se lucra în natură, în următoarele comuni: Scobinţi, Lungani, Sineşti, Brăeşti, Belceşti, Băiceni, Buznea şi Cepleniţa.

❑ Locuitorii din comuna Popricani, au format un comitet, însărcinat cu strîngerea de fonduri necesare reparării bisericei.

In acest scop au cerut prefecturii judeţului să delege o persoană de la serviciul tecnic, care să alcătuiască devizul lucrărilor.

❑ **De la societatea viticolă.**—Azi dimineaţă la ora 9 a avut loc şedinţa consiliului de administraţie a societăţei viticole, sub preşedenţia d lui Jellea, vice-preşedinte.

La ordinea zilei a fost discuţia asupra articolelor 3, 4 şi 8 din proiectul de lege asupra repausului duminecal, care ar prejudicia vînzarea vinului.

S'a admis ca art. 3 şi 8 nu ating interesele podgorenilor, iar la art. 4 al. 6 se va cere ca să se intercaleze între berării, ceinării, etc. şi stabilimentele de băuturi spirtoase, care însă în acele zile prevăzute în proiect, nu vor vinde de cît vin şi bere, iar nu şi alcool chiar de-l vor fi avînd în celelalte zile, de vînzare.

S'a decis să se intervie către reprezentanţii Iaşului în parlament şi către Camera de Comerţ, pentru obţinerea a cestui deziderat.

S'a primit demisia valorosului membru activ d. M. Viorescu, pe motivul că este funcţionar al statului, ne dispunînd de timp.

In acelaş timp consiliul l'a proclamat membru corespondent al societăţii.

❑ D. C. Iarca, deputat de Buzeu, a trimes Camerei de Comerţ, un număr de exemplare din proiectul său de lege, ce a prezentat Camerei, spre a fi distribuit membrilor societăţii viticole.

❑ D. George Tabacovici, doctor în drept de la Paris, agregat definitiv la facultatea de drept din Iaşi, a fost confirmat profesor definitiv.

❑ Comitetul instituit pentru rîdicarea statuei lui Cuza Vodă, a trimis noi liste de subscripţie, la persoane din diferite oraşe ale ţării.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul se va reîntoarce în cursul săptămînei viitoare în localitate.

❑ Se zice, că în fine, pe ziua de 1 Aprilie a. c., se va face numirea unui medic primar al oraşului Iaşi.

❑ La societatea medicilor şi naturalişti s'a ţinut aseară şedinţa obişnuită.

Au asistat 18 membri şi s'au făcut mai multe comunicări şi prezentări de bolnavi.

Tot aseară urma să se aleagă un nou preşedinte şi un nou comitet, dar nefiind membrii în număr, alegerea s'a amînat.

❑ Alaltăeri, tinerii cu termen redus, din trupele locale, au plecat la Bucureşti, pentru a urma şcoala cu termen redus, de pe lîngă şcoala militară de infanterie.

❑ Din comuna Holboca, se comunică prefecturei de judeţ, că eri noaptea, Gheorghe Cucu fiind de strajă la primărie, a spart sertarul biroului secretarului de unde furînd o sumă de bani şi mai multe timbre, a dispărut.

❑ D. Gidei, inspector industrial, va sosi Vineri dimineaţă în localitate, pentru a lua parte la constituirea lucrătorilor zidari, şi a discuta chestia înfiinţărei băncilor meseriaşilor.

D. Gidei va mai ancheta şi cazul fraţilor Rameder, care vor să introducă meseriaşi streini, pentru lucrările de restaurare ale palatului administrativ.

❑ Ministerul instrucţiunii a cerut rectoratului Universităţii să-i retrimeată diplomele următorilor licenţiaţi în drept şi litere din Iaşi, de oare ce s'au strecurat oarecari greşeli la numerotarea lor.

Licenţiaţi în drept: Eugen Decuseară, M. D. Alexandrescu, G. Mironescu, R. Chefneux, Gh. V. Botez, I. Cristea, Alfons Stamatopol, Valeriu Buţureanu, Gh. Dornescu, C. Scoipan, Justin Teodorescu, I. Mitescu, S. Niţă. C. Iftimie, Gh. Lambrino, M. Petrov, I. Bunescu, A. Pioneanu, D. Antonescu, M. Anghelescu, Al. Alevra, C. Coroi, A. Crudu, Virg. Gabrie'escu, D. Marosin, D Morţun, C. Pevelescu, Em. Socor, Barbu Teianu, Gh. Teodor şi Unter.

Licenţiaţi în litere: D-rele Natalia Felicia Burada, Cleopatra Lupu, Eliza Vrînceanu, Constanţa Gheorghiade, Lucia Culiano, I. Oiţă şi Al. Naum.

Diplomele vor fi înapoiate prin rectorat.

❑ **Universitare.** — Astăzi au sosit la rectorat, diplomele d-lor: I. S. Codreanu, Beştelei Costel, Răzvănescu A., St. Culiano, Prodrom Ioan, Grigoriu Th. şi Balaban Alex.

— Cu începere de la 23 Aprilie, seminariile facultăţei de litere, secţiunea de doctorat în drept şi institutul de chimie agricolă, vor fi istalate în clădirea locuită actualminte de d. prof. I. Caragiani.

❑ Consiliul facultăţei de litere a fost convocat pentru mîine la orele 4 p. m., pentru a se pronunţa asupra cererei d-lui I. Ursu, suplinitor la catedra de Istorie Medie, de a se interveni pe lîngă minister, să declare vacantă aceastăă catedră şi a fixa, cît mai neîntîrziat, concurs.

❑ In cursul săptămînei viitoare, membriii corpului didactic primar din localitate vor fi convocaţi din nou, în vederea constituirei societăţei pentru coloniile şcolare.

❑ Un incendiu a distrus cu desăvîrşire casa învăţătorului Const. Pogor din Prigoreni care era asigurată la „Dacia", pentru 4000 lei.

Din cercetările făcute s'a constatat că focul a fost pus de oarece casa care abia era clădită, nu era locuită de nimeni.

Alt incendiu a distrus casa lui N. Suţu de pe moşia uricani situată la marginea pădurii.

❑ Alaltă-eri am asistat la o festivitate inaugurală, de puţină importanţă, în aparenţă, dar de o reală şi imperioasă necesitate în realitate; este vorba de clinica-veterinară a d-lui dr. Lupaşcu, instalată în strada Păcurari No. 100—alături cu atelierul său de potcovărie ştiinţifică.

E o întreprindere cît se poate de curagioasă, care în străinătate se afiş, mai la fie-ce pas, numai la noi abea acum s'a făcut primul pas.

Au asistat prieteni şi colegi, care au felicitat pe d. Lupaşcu, de chipul civilizat cum se prezintă în cariera sa de clinician în medicina veterinară!

E fără îndoială o utilă inovaţiune pentru ieşeni, nu numai spitalul pentru animale şi clinica veterinară, dar tot atît de importantă este şi potcovăria ce s'a înfiinţat tot acolo.

Numeroşi cai şchiopi, aşteptau să le vie rîndul, pentru a li se aplica încălţămintea (potcoavele) ce le trebuiau pentru a putea fi buni de serviciu, şi viudecaţi în aceaşi vreme.

Succesul este asigurat fără îndoială şi noi 'l felicităm.

❑ După cum anunţăm, în altă parte, la Tulcea a încetat eri din viaţă, Leonida Stere, decanul baroului din acel oraş.

Defunctul era originar din Basarabia şi a venit de tînăr în România, îmbrăţişînd cariera avocăţească.

A fost apoi primar în Tulcea, făcînd mai multe îmbunătăţiri. El era retras de luptele politice. De mai mulţi ani era decan al baroului de Tulcea.

Defunctul era rudă cu d. C. Stere, deputatul Iaşului.

❑ Cu ancheta furtului de bilete de identitate, de la inspecţia de mişcare Iaşi, nu s'a terminat.

Cum cei însărcinaţi cu ancheta văd că au întrebuinţat un procedeu nu tocmai potrivit, au luat acum măsuri ca totul să se facă în cea mai mare discreţiune

❑ In cursul acestei săptămîni, fiind oprit orice spectacol, Direcţiunea Teatrului Pathé Fréres—Circul Sidoli—anunţă că reprezentaţiile cinematografice reîncep Sîmbătă 6 Martie a. c., matineu şi reprezentaţie serală.

Programul va fi complect nou, compus din patru părţi mari, şi va cuprinde între altele: O interesantă vînătoare de vampiri (lilieci uriaşi) în pădurile Sumatrei (marea insulă din Oceanul Indian); Din Sudul Tunisului, (Africa) scene şi vederi din cele mai interesante din acele locuri precum: Şearpele cu clopoţei groaza pădurilor, nourii de lăcuste plaga cîmpiilor, distracţiile indigenilor, pomii de curmale, etc.—Cireşele, o duioasă desfăşurare plină de poezie—Broasca, o frumoasă şi reuşită feerie—Sunt cuprinse apoi în noul program foarte multe scene comice datorite autorilor franceji şi italieni, precum: Fantazii alcoolice, Funcţionarul şi boală simulată, Un duş neaşteptat etc. etc.

❑ **Judiciare.**—Eftemie a Petroaiei, acuzat de dare de foc, a cerut Camerei de punere sub acuzare, să fie eliberat provizoriu din arest.

— Procurorul general a cerut camerei de punere sub acuzare, trimeterea în judecata curţei cu juri, pentra tălhărie, a celor 7 deţinuţi de la penitenciar care acum o lună evadaseră: Neculai Florea, Gh. Dănilă, Iacob Covaciuc, Chirilă Cojocariu, Petru Morariu, Gh Samandra şi Gh. Anania. Aceştia, se ştie, s'au refugiat în pădurea Dobrovăţ, de unde s'au dus la locuinţa lui Andrei Vieru, pe care l'au legat şi apoi i-au furat o sumă de bani, după care au legat pe o femeie, pe care de asemeni au pradat'o.

— Azi s'a judecat la secţia I-a tribunalului, procesul dintre d. Nicu Nanu şi Cassa şcoalelor, pentru restituirea veniturilor încasate de Cassa şcoalelor, de la 1902, cînd d. Nanu a întentat acţiunea pentru revendicarea moşiei Pomîrla.

Tribunalul a amînat pronunţarea pentru Mercurea viitoare.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Martie

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Astă-zi la orele 11 şi jumătate, s'a ţinut la ministerul de interne, un consiliu de miniştri, sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu.

Incendiul din Brăila

Brăila.—Un mare incendiu a distrus, astă-noapte, mai multe case din localitate.

Focul a luat naştere de la grajdurile caselor d-lui Dinu Rădulescu, din strada Dorobanţilor şi în scurt timp a distrus întreaga clădire. De aci focul s'a întins şi la casele d-lui Anton Arhip, distrugîndu-'e, apoi la casele d-lor Filipescu, Dragotescu, Mihail Pală şi C. Savel.

Toate clădirile au fost distruse complect.

Un cal din grajdurile d-lui Rădutescu a fost carbonizat.

Pagube sunt foarte mari.

Un nou duel

Bucureşti.—In urma unei notiţe apărută în „Epoca", d. Leon Ghyka a provocat la duel pe d. Nicu Filipescu.

Martorii d-lui Ghyka sunt d-nii: Şerban Cantacuzino şi Barbu Catargiu, iar a d-lui Filipescu d-nii: M. Seulescu şi prinţul Calimachi.

Se zice că ieşirea pe teren ar avea loc azi la orele 5.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 3 jum.

D. N. Fleva vorbeşte în chestie de regulament şi relevă că deputaţii nu se mai întrunesc în secţii, înainte de a se deschide şedinţa, ceia-ce este neregulamentar.

Preşedintele, d. Ferekyde spune că deputaţii n'au trecut prin secţii, pentru că s'au ocupat cu comisia dudgetară.

D. N. Fleva adresează o interpelare în chestia poliţistului din C.-Lung, care deşi a fost condamnat, e menţinut în slujbă.

D. N. Iorga cere să i se fixeze ziua de Simbătă pentru a'şi desvolta interpelarea în chestia restaurărei monumentelor istorice de către architectul Le Compte de Nouy.

Preşedintele spune că va lua înţălegere cu ministrul cultelor.

D. Filotti cere să i se fixeze ziua în care să'şi desvolte interpelarea sa, adresată ministrului de răsboi, asupra dreptului de vot al ofiţerilor.

SENATUL

Bucureşti.—Senatul se ocupă cu modificarea regulamentului.

Preşedintele d. geueral Budişteanu dă mai multe explicaţii, iar apoi se procede la alegerea unei comisiuni care să studieze proectul.

Situaţia în Ungaria

Budapesta. 2 Martie.— Astăzi contele Khuen Hedervary, primul ministru al Ungariei a apărut în audienţă la împărat.

Ministrul a supus guvernului proectul de disolvare a Camerii care a fost aprobat.

In consecinţă, parlamentul ungar va fi disolvat printr'un mesagiu citit de archiducele Ioseph, care va reprezenta pe regele Frantz Ioseph.

Este pentru prima oară că disolvarea parlamentului Ungar se face de către un archiduce şi nu de către suveran în persoană.

Demonstraţii socialiste la Brema

Brema 2 Martie.—Pedepsirea profesorului social-democrat Halzmeyer care a trimes o telegramă de felicitare lui Bebel, cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a acestuia a dat loc la mari demonstraţii.

Pe ziua de eri a avut loc 5 mari întruniri de protestare care toate au fost bine populate.

In urma unei convenţii anterioare toate aceste întruniri s'au terminat simultan, şi participanţii s'au raliat şi s'au îndreptat întonînd cîntece socialiste spre locuinţa primarului. Aci se aflau postate mari forţe poliţieneşti.

Mulţimea care se scotea la 50000 persoane striga:

— Sus Holzmeyert! Jos Senatul!

In urmă s'a împrăştiat în linişte.

Armata era consemnată.

De vînzare în orĭ ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.—1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loitre de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu circee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bărlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Inginer Hurmuzescu, gara Iaşi.

Profesor special
de

Franceză, germană, latină, matematici, elevi de curs primar, secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

S'a pierdut în str. Patru zeci de Sfinţi o verigă de alianţă. Rog pe acel ce o va găsi a o aduce la adresa;

L-t George Mişoc Liceul Militar, pentru care va fi bine recompensat.

Limba Germană

Un absolvent al Academiei Comerciale din Viena, se oferă a da lecţiuni.

A se adresa la Casa de Scont strada Primăriei 17 Iaşi.

Cărămizĭ de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

Clinică Veterinară
şi
Atelier de potcovărie
normală şi pathologică

S'a deschis în strada Păcurari No. 100

Sub direcţiunea

D-lui TH. LUPAŞCU

Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.

Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

Cine are de vînzare vre-o casă în Iaşi cu preţ pănă la 8000 lei să se adreseze la ziarul nostru sub iniţialele A. S.

Dr. B. Stenner

Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venice.

de la 1—3 şi 7—8 p. m.

Iaşi, str. Muzelor (colţ cu str. de Sus.

Dr. Susana Wexler- Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apa, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

De închiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o circiumă un salon încăpător şi 6 camere,* avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

Incepînd din sezonul actual, **MAGAZINUL ENGLEZ**, str. Lăpuşneanu, întroduce renumitele pălării **Christy** în toate formele şi culorile; primul transport se va pune 'n vînzare de la 5 Martie.

I. P. GHERASIM
AVOCAT

Str. Zlataust 2 Iaşi

De închiriat într'o familie onorabilă o odae mobilată, cu sau fără pensiune pentru o doamnă sau domnişoară.

Adresa la ziar.

Const. Jornescu
AVOCAT

Str. Carp

Avocatul Andrei Kirilovici
(Junior)

Iaşi Str. Golia 35

GATIS
ORI CE PROBA
LA
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI

LEI 5—12 FOTOGRAFII MIGNION— 5 LEI

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Deslinteria

De vinzare la principalele magasine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 959—Vineri 5 Martie 1910

CAZACII d-lui HARET

Am văzut'o și pe asta.

Și avem să vedem și mai multe.

In 1907 Martie 12, printre cele dintîiu legi, ce guvernul liberal al d-lui Sturdza a cerut să le voteze parlamentul conservator, a fost acea a d-lui Haret, prin care se ștergea inamovibilitatea personalului administrativ din ministerul instrucțiunei publice, garantată prin legea de organizare a ministerului de culte din 21 April 1906, a d-lui M. Vlădescu și prin care se asigura întregului personal o stabilitate, căci prin art. 115 al. b, se zice:

„Funcționarii administrațiunilor ministerului instrucțiunei publice și a cultelor, numiți prin decret regal, afară de secretarul general și șeful de cabinet, *nu pot fi destituiți* de cît prin decret regal în urma unui raport motivat al ministrului, bazat pe o sentință a consiliului permanent al instrucțiunei, dată în urma unei cercetări disciplinare".

Cel care a dus campania contra acestei măsuri din legea d-lui Vlădescu a fost tocmai d. Spiru Haret, care își umplea coloanele Revistei generale a învățămîntului, cu cele mai ordinare diatribe la adresa ministrului conservator, numerotînd, catalogînd, clasificînd toate numirile, toate așa zisele abrogări și hatîruri.

Era teribil atunci d. Haret, căci d-sa a fost acela, care a înveninat tonul în presa de partid pe chestiuni de politică în școală.

Unul din argumentele principale ale d-lui Haret contra legii d-lui Vlădescu, era că nu se poate asigura două inamovibilități: una la catedră și alta la minister.

Cine ar fi crezut vre-o dată, că același om, care tuna și fulgera contra legii d-lui Vlădescu; același ministru, care cerea parlamentului abrogarea al. b, din art. 115 din lege, zic, că același ministru va veni, după 3 ani, — exact după 3 ani — și va cere parlamentului liberal să voteze o lege la fel cu a d-lui Vlădescu — ba mai rea, mai "periculoasă. D. Vlădescu cerea 10 ani de vechime în învățămînt, ca să poată fi numit un profesor inspector (art. 30 al. b), d. Haret vine și scoboară la trei ani.

Dar este o răsbunare în toate. Acum d. Haret trage ponosul operei sale sucite, tocmai de la ai d-sale. Lăsat să fie tîrît la bătrînețe de o camarilă, care îl operează cu ochii închiși și care operează în dosul numelui său, astă-zi d. Haret nu știe nimic din ceea ce se face, din ceea ce se drege la departamentul său. Sînt în detaliu atîtea fapte de scandal, administrația d-sale e așa de hrăpăreță, hatîrgie, crudă, tirană; personalul său de inspectori, așa de puțin impus colegilor săi, că s'a stîrnit în corpul didactic un curent de îndignare, care n'a putut fi stavilit și efectul s'a dovedit. Un profesor, membru în parlament, făcînd parte din majoritate, același domn, care acum 6 ani în urmă, fiind tot deputat a fost pus în înțelegere cu ministrul Haret să-l interpeleze asupra rodului învățămîntului rural, pentru a da prilej ministrului să arăte țării ce a făcut în învățămîntul rural; același domn profesor și deputat, a criticat cu cea mai mare vehemență nu atît legea ca lege, ci administrația d-lui Haret. Iar exemplele aduse au fost așa de drastice, cazurile făptuite așa de strigătoare, că o rumoare s'a stîrnit în parlament și însuși ministrul pălea de rușine.

A! dar la Iași e un lung prilej de sarcasm și ironie, cînd vine vre-un inspector de-ai d-lui Haret să facă inspecție. Ce a pățit ilustrul barbă roșie! Dar ce autoritate are d. Kiriițescu! Dar ce a pățit însuși d. Haret! In Liceul Național e un viespar de terbere și frămîntare între profesori, de cînd cazacii d-lui Haret și-au arătat arama.

Legea d-lui Haret va fi o pacoste pe școală. D. Vasiliu a fost prea dulce, cînd i-a zis că legea e prematură pentru niște inspectori prea puțin maturi. D. Haret a scoborît foarte mult învățămîntul public, a scoborît prea mult autoritatea și autonomia școalei; d-sa, cu mintea sa îngustă și clica d-sale, a făcut de rîs și de ocară școala. Cazacii d-sale regulează cu ceasul toți pașii școalei; profesorii îi lasă să devină mașini inconștiente; iar această mecanizare formală a școalei a scoborît și nimicit avîntul.

D. Vasiliu a spus verde d-lui Haret că inspectorii d-sale n'au nici o autoritate, n'au nici o preparare pedagogică, n'au nici o umbră de bun simț. Cocoțați sus prin lingușire și pulpana ministrului, corpul didactic îngădue cu resemnare această stare de lucruri, dar în fundul sufletului său e plin de îndignare.

Și pe acești cazaci nemernici, ministrul Haret voia să-i permanentizeze la minister! Dar nebun va fi ministrul, care va primi starea asta de lucruri. Le va fi rușine acestor cazaci ai d-lui Haret să-și arăte insuficiența lor crasă și față de alți miniștri, care le vor întoarce spetele în semn de desconsiderare.

Credem că d. Haret își joacă ultima lui carte.

In lături cu cazacii!

Casația și liberalii

Șeful nostru local, d. Al. Badareu, în discursul rostit la ultima noastră întrunire din Capitală, a arătat cu cifre, că d. Stelian a făcut în acești doi ani, numiri în magistratură, cît n'au făcut la o laltă toți miniștrii conservatori, cari au trecut pe la departamentul justiției.

La Casație, același lucru; liberalii au avut și vor avea ocazia să introducă acum la această înaltă instituție judecătorească mai mulți consilieri, de cît a introdus guvernul conservator din 1905 prin înființarea secțiunei III-a a Contenciosului.

Anul trecut d. Stelian a făcut 5 numiri, iar anul acesta, cu cele două decese, cu cele două vacante prin scoateri la pensie și cu cele trei locuri creiate din nou, d-sa va avea de făcut alte 7 numiri, cari în total vor face 12.

Și cu toate aceste nimeni nu se gîndește a imputa liberalilor că umplu Casația cu creaturile lor—după cum ei au imputat conservatorilor la 1905—și nici nu le vor zice că fac din această înaltă instituție judecătorească, un patrimoniu al partidului după cum o considera răposatul Eug. Stătescu.

Noi am respectat ori ce numire făcută la Casație, fără să ne preocupăm de ce ministru e contrasemnat decretul de numire.

Liberalii, din contra, au batjocorit pînă și pe înalții magistrați avansați— și nu s'au dat în lături a-i teroriza cu supri marea locurilor, dacă vor fi primit a i numiți.

Și acum vedem cît de falsă a fost totdeauna politica liberală și la justiție.

Ei suprimă reforma—dar numărul consilierilor 'l mărește—și imputîndu-ne nouă că am urmărit prin înființarea Contenciosului, înființări de locuri pentru magistrații favorizați, ne dau ei ce mai elocventă pildă că o asemenea ambiție i-a stăpînit numai pe dînșii;—ambiție de necaz pentru că în 1905, opt consilieri luceam noi la Casație—ambiție cu satisfacție pentru că în 1910, alți 12 consilieri aduc ei.

Cu toate acestea, Casația va continua să rămînă o instituție judecătorească prea sus pusă, și la adăpostul pofter și tendinților politice ale liberalilor.

Politica financiară criminală

Ni se anunță depunerea budgetului pe biroul Camerei și examinarea lui de către comisiunea budgetară.

Era și timpul, căci suntem în ultima lună a anului budgetar, țara trebue să știe din vreme pe ce cuantum de cheltueli și venituri guvernul a așezat statul pentru noul an budgetar.

După cum ni se spune, aceiași politică financiară nesocotită, a călăuzit guvernul și cu alcătuirea acestui budget; aceiași risipă și cheltuială inutilă de natură a vîri Statul în faliment.

Pe de o parte împrumuturi împovărătoare și cheltueli exagerate, și pe de alta urcări de venituri pe spinarea contribuabililor sărăci.

Toată lumea cere scurtarea traiului și scăderea dărilor și vexatorii—paralel cu scăderea cheltuelilor nefolositoare cu cari e încărcat budgetul.

Dar ce-i pasă d. Costinescu, că budgetul Statului merge rău, și că țara sufere din această pricină, dacă budgetul d-sale merge atît de bine și numărul milioanelor d-sale sporesc, grație afacerilor negustorești ce le învîrtește prin situația politică ce ocupă în stat.

Budgetul Statului a fost urcat de la 1907 cu 40,000,000.—Iar pentru anul acesta se vorbește de un spor de alte 20,000,000 lei.

Este ceva nebunesc în politica financiară a liberalilor, dacă lucrul acesta s'ar adeveri.

Țara întreagă trebue să se rîdice și să-i alunge de la putere.

Cînd sărăcia și scumpetea traiului sugrumă toate clasele noastre sociale muncitoare, este o absurditate să încarci cheltuelile statului pentru a-i rîdica și veniturile prin imposite sau a recurge la împrumuturi pentru acoperirea deficitelor.

Auzim chiar de desființări de regimente și de dezorganizarea armatei, pentru a se putea menține armata de suprefecți, judecători ambulanți și jandarmi rurali, cu cari liberalii au împănat țara.

Dacă faptul se va adeveri, liberalii nu mai pot o zi guverna — căci fapta lor constitue o crimă, ca pe de oparte să menții în țară mii de slujbe inutile, cari sug 40 milioane din veniturile Statului, iar pe de alta să desființezi armata, care servă pentru apărarea noastră națională!

Liberalii cu adevărat și au perdut și inima și mintea. Politica anarhisto-socialistă care tinde la suprimarea înarmărei națiunei e gata să triumfe.

Este o datorie patriotică ca toți cetățenii și bunii romîni să se rîdice și să o strivească pînă nu dă țara în prapastie.

Chestii politice

ALEGERI PARȚIALE

Pe guvern îl mînîncă pielea și vrea scărpinare, După ce a eșit hrențuit din scărmăneala ultimelor alegeri de Cameră și Senat, după ce masa alegătorilor a trimes la plimbare candidații guvernului liberal, acum, singur guvernul cată nod în papură ca să provoace vacanță.

Măsura plină de arbitrar ce Senatul, adică guvernul a vut'o față de generalul Averescu, arată că guvernul voește vacanța parlamentară la Tecuci.

Supărarea d-lui dr. Anghelescu, cumnatul d-lui Haret, că a fost nesocotit de a fi ales delegat la legea sanitară, poate aduce mîne o nouă vacanță la București, acolo unde guvernul a mîncat trînteală pe toată linia, și s'a făcut caraghios chiar, trîntindu-și candidații săi.

Iar moartea senatorului Bantaș a provocat la Roman o vacanță. Tecuci, Ilfov, Roman!

Trei stînci, trei furci caudine pentru guvern!

La Tecuci, partidul liberal nu contează, iar junimiști sînt așa de mulți că nici pe un sfert de sfert nu umpluse odaia la un otel și chiar așa, puțini cum sînt i a mai înăsprit d. Nicu Filipescu cu eșirea sa nesăbuită.

Să poftească guvernul la o nouă alegere la Tecuci!

La Ilfov sînt prea recente insuccesele guvernului. Abia de-a întrunit 20 la sută din voturi, și a rămas așa de ridicul că a trebuit să-și retragă candidatul, și pe cînd Cesar îndrăzneț și victorios trecea Rubiconul, Cesărescu la București se retrăgea din fața Rubiconului urnei.

Iar Carpiștii au fost așa de tari, că abia cu 150 voturi date de liberali au putut să scoată pe d. Teodor Rosetti senator, iar la cameră au dat bîca cu 25 voturi de minoritate.

In ori-ce caz, la Ilfov, noi democrații am cucerit singuri contra a doui adversari 4 scaune și junimiștii cu ajutorul liberalilor au cucerit un scaun.

Să poftească guvernul la o nouă alegere la București!

La Roman! a; aici e fieful politic al d-lui V. Gh. Morțun, care de cînd e ministru a călcat rar pe la Roman, d-sa ținînd ca Romanul să calce acum pe la d-sa la țară, la Broșteni. Aici la Roman, noi avem cea mai puternică organizare politică. Chiar guvernul a fost silit în 1907 să facă pact cu fruntașul nostru d. C. Cantacuzino-Pașcanul ca să scoată 2 candidați la colegiul I.

Junimiștii aici nu contează și sînt așa de prizăriți că au scos Romanul de pe harta lor politică.

Vădit dar că pe guvern îl mînîncă spinarea. Mai vrea să mînînce batae.

După ce 2 ani a atentat la punga oamenilor prin legile lor nesăbuite, astăzi au devenit odioși prin legea lor, care surpă cetățenilor garanția contra abuzului și arbitrarului administrativ. Astă-zi liberalii au pierdut și bruma de trecere, ce mai aveau în ochii țării și cu cît guvernul e silit să dea nas cu țara, cu atîta fiorii morții îl apucă și tremurul lui Cain.

Să poftească guvernul la o nouă serie de alegeriparțiale și pogrebania îi e aproape.

***

Alte două alegeri de Senat

Este un făcut pentru guvernul Brătienist să 'l urmărească alegerile parțiale. Ce n'ar da șeful liberalilor să scape de această pacoste.

Acum în urmă alte două alegeri parțiale, se anunță—și ce e mai trist pentru guvern e, că ambele alegeri se fac la două colegii independente și în două județe unde conservatorii democrați au splendide organizații politice.

La Roman, alegerea va avea loc cel mult peste 6 săptămîni, probabil deci înainte de sărbătorile paștelui—căci Senatul a declarat, în ședința de eri, vacant scaunul col. I de Senat ocupat de decedatul A. Bontaș.

La Tecuci, generalul Averescu, căruia Senatul i-a refusat concediul, și care va trebui să demisioneze, vom avea vacant un loc la colegiul II de Senat — și alegerea se va face dacă nu în același timp cu cea de la Roman — dar în tot casul cel mult peste 2 luni.

Guvernul consideră de pe acum aceste alegeri ca perdute—și are dreptate.

La Roman, unde este ales deputat șeful nostru, dl. Take Ionescu — și unde organizația noastră are un conducător atît de valoros și popular ca d. Senator Cantacuzino-Pașcanu, reușita candidatului nostru este pe deplin asigurată. Noi considerăm ca ales pe dl. doctor Istrati, fost ministru, căruia credem că nici liberalii, nici junimiștii separați ori cartelizați nu-i vor opune candidat, de rușinea unei înfrîngeri dezastroase.

De asemeni la Tecuci, unde din 7 locuri—trei le-au cucerit în opoziție, conservatorii democrați—și unde ambele locuri ale colegiului I de Senat, aparțin amicilor noștri Cincu și Xenopol, este o absurditate a se susține că se poate da o luptă în potriva partidului nostru, condus cu atîta pricepere și devotament de excelenții noștri amici frații N. și T. Cincu.

Prin urmare și aceste două alegeri parțiale, vor contribui la scurtarea vieței guvernului—și vor desemna tronului prețioasa indicație a țării pentru guvernul de mîine.

La triumfurile noastre din București, Craiova și Iași, vom adăuga și pe aceste două din urmă, și vom mări convingerea tuturor că țara nu mai poate îngădui guvernarea liberală și că e dornică de un guvern nou, cu o politică democrată și sinceră,—guvern pe care nu 'l poate da de cît partidul conservator democrat, și nu 'l poate conduce de cît ilustrul seu șef Take Ionescu.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN CONTRA HIGIENEI

Un confrate scria mai zilele trecute că a văzut într'o revistă—se putea să nu fie nemțească ?— o ilustrație reprezentînd noul „aparat" al sărutării. Nu ne dă multe amănunte, dar nu e greu de ghicit, că e vorba numai de un izolator,—un mic aparat care să împiedece, în momentul deciziv, atingerea directă a buzelor ori—poate—să le supună vre-unei mici operațiuni higienice, vre-unei toalete de antisepsie, unei anumite pregătiri pentru a înălțura depunerea și primejdia microbilor..

Și într'un caz și într'altul aparatul e jenant și nu va avea șanse de traiu, căci ar echivala cu îndemnul pe care-l aplică higieniștii engleji punînd copiilor cunoscutele bandiere cu inscripția: „Kiss me not",—nu mă săruta!

A *nu* săruta copiii din considerații higienice s'ar mai înțelege, — dar sărutul *celălalt* ? Sărutul cenzurat de știință, disciplinat de higienă! Cu totul altă ceva înțelege scriitorul Victorien du Saussay care a tipărit zilele aceste un volum „La science du baiser",—o carte de sîngeroasă voluptate care sporește cu un nou tratat vechea literatură abundentă a sărutării, fără să mai poată adăoga nimic nou la infinit de multele cîte s'au acris.

E una din acele complexe manifestări care nu se pot defini, nici legifera: sărutarea. Și aparatul higienic e încă una din multele trecătoare încercări fără sorți de izbîndă. Sărutul e un act spontan, izvorît din clipă și din instinct,—e cea dintăiu expresiune a iubirii tinere,—e triumful neprevăzut al dorințelor de abia în trezire,—e vina și inocența,—e focul care arde și unda care liniștește,—e graiul și e mutenia,—e credința și profanarea, în același timp. Cum voiți măsură în toate aceste de odată ? Acel ușor ecou al sărutului, răsunînd uneori înnăbușit, abia auzit și alteori cu răsunet lung, cuprinde în el armonia întregei literaturi și am fi curioși să ne traducă higieniștii imaginea muzei care cheamă pe Musset într'o noapte de Mai:

Poëte, prends ton luth et me donne un baiser

preocupată de a face uz de... aparatul protector. Atunci, în clipa supremă, cînd gurile ard, cînd simțirile se topesc, cînd dorințele palpită, cînd sufletele speră, cînd trupurile tremură, cînd ființele tresar, cînd natura toată printr'un imn tainic, ca acel pe care-l imitează Shelley, face cor numai acelei înfiorătoare sărutări dintăiu,—ce are să caute higiena în toate aceste?...

Nu e cuminția care triumfă, ci nebunia, nu siguranța, ci temerea, — în momentul cînd poetul îi cere *ei:*

...lasă pradă gurei mele
Ale tale buze dulci...

In acele momente roșul buzelor e un simbol al flacării care s'a aprins, iar ecoul sărutului e însăși muzica vieței; de acolo pornește și farmecul și minciuna și bucuria și durerea, și extazele și decepția, și beția și amarul, — dar înainte de toate se cere spontaneitatea și ea esclude precauțiunea. Sărutul se răpește ca o „pradă", se schimbă pe furiș, într'una din acele atingeri mai repezi ca fulgerul, în umbra improvizată a unui salon luminos, ori în taina unui ochiu de pădure, — mirosind o floare, ori răsfoind o carte; cînd *o* ajuți la plecare să se îmbrace, ori numai cînd *o* zărești la fereastră, —în treacăt și din depărtare,—în gînd, la teatru, aplaudînd scena din „Romeo" ori din „Cyrano",—într'un cuvînt în una din miile de împrejurări neprevăzute, nedefinite, ori inspirate de ori-ce ocaziune. De aceea higiena cu povețele ei reci nu are rost aci și aparatele ei de... tortură vor fi îmbrățișate doară de acei cari nu mai au dorul unor îmbrățișeri mai vii și mai rodnice.

Rodion

Adevăratul Rubinson Crusoe

Romanul lui Daniel de Foe.—O descoperire literară.—Aventura lui Pedro Serrano.—Adevăratul Rubinson ?—Detalii istorice.—Trei ani în pustiu.—Un nou venit.—Prietenie și ură.—Un erou mort și unul viu.

Manualele de literatură engleză afirmă cu cea mai mare siguranță, că „modelul" lui Rubinson Crusoe era un marinar scoțian numit Alexandru Selkirk. Părăsit pe insula pustie Juan Fernandez, azi dispărută, el îndură tot felul de privațiuni. El ar fi inspirat lui Daniel de Foe, celebrul său Roman, apărut în 1719. Lucrul nu mai pare azi tot așa de sigur.

Un zelos bibliograf a făcut nu de mult o importantă descoperire într'o traducere engleză a operei *Commentarios Reales*, a celebrului istoric Garcilaso de la Vega. Această traducere, publicată la Londra în 1688, povestește pe larg naufragiul și aventurile unui marinar spaniol, în marea Caraibelor, în fața Orenocului. Pedro Serrano, după naufragiu, trăi șapte ani pe o insulă pustie. Aventurile sale seamănă foarte mult cu acele ale eroului lui Foe. Mai e de remarcat că aventurile lui Pedro Serrano și ale personajului imaginar din romanul lui Foe, s'au petrecut în aceleași ținuturi. Pentru toate aceste motive, este foarte posibil ca Pedro Serano să fie adevăratul prototip al lui Rubinson Crusoe.

*

Pedro Serrano se afla, în nenorocirea sa, în fața unei situațiuni mult mai eretice de cît colegul său englez. Insula, pe care îl aruncaseră valurile, era cu totul pustie. Chinuit de foame și de sete, Pedro se gîndea să se sinucidă; tocmai atunci o ploaie providențială îi permise să-și astîmperea setea. Parcurgînd apoi insula, el găsi tot felul de scoici cu care-și liniștea foamea. A doua zi, mare îi fu mirarea, zărind o broască

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co. Viena-Paris.

ţestoasă eşind din apă şi îndreptîndu-se tot mai mult spre el. Naufragiatul o răsturnă, o tăiă cu cuţitul său, şi puse carnea la soare, ca să se usuce. Serrano se servi de carapcea animalului pentru a păstra apa de ploaie. As'-fel fu rezolvită problema principală a alimentaţiunei.

El nu putea să mănînce această carne crudă. Cum să şi procure foc? Pietre pe insulă nu se găseau: cu mare greutate ajunse să scoată din fundul mărei, la oarecare distanţă de ţărm, cîte-va pietricele. Cu lama cuţitului său el scăpără de c te-va ori şi aprinse cu ajutorul scînteelor, niște alge uscate. Odată aprinse, el nu le mai lăsă să se stingă. Cea mai frumoasă zi din viaţa sa, fu aceia cînd isbuti să mănînce carnea gătită la foc. Nici odată el nu povestea aceste evenimente fără ca lacrimele să nu-l podidească.

*

Timp de trei ani nenorocitul marinar trăi în aceste triste condiţiuni. Perduse orice aparenţă de om. Curgeau zdrenţele de pe el; barba şi părul îi creşteau în dezordine. Mai mult de cît ori ce, îl chinuia singurătatea.

Intr'o zi, pe cînd umbla în căutarea unor moluşce, cari erau hrana lui, se afla de odată în faţa unei fiinţe omeneşti. In prima clipă se priviră cu neîncredere; îndată însă se împrieteniră. Noul venit era de asemenea un naufragiat. Timp de patru ani ei suferiră şi sperară împreună. De mul e ori vedeau trecînd corăbii în largul mărei, fără a isbuti însă să atragă atenţiunea asupra lor. In fine, detaliu trist dar omenesc! cei doi naufragiaţi, pentru un motiv fără importanţă, intrară în conflict. In urma unei certe ei se separară şi nu-şi vorbiră timp de mai multe luni. Pentru a se certa nu era de loc nevoie de prezenţa unei femei!?

Serano locuia de şapte ani pe insula cea pustie, cînd o corabie, zărind semnalele lor desperate, se apropie de ei. Dar la aspectul înspăimîntător al celor doi naufragiaţi, zelul salvatorilor a cam început a şovăi: nenorociţii căzură atunci în genunchi şi recitară tare *Credo*. Asiguraţi, oamenii din corabie se apropiară. Tovarăşul lui Pedro Serrano a murit înainte de a revedea Europa, dar Serrano a mai trăit cîţi-va ani. El fu primit la curtea împăratului Carol-Quintu, care-i şi servi o pensie.

Cazul d-lui general Averescu

Am arătat că d. senator N. Ionescu nu s'a mărginit numai a cere respingerea congediului d lui general Averescu, ci a făcut şi unele aprecieri asupra cauzelor care au determinat eşirea d sale din minister.

Dăm în cele ce urmează, cuvîntarea d-lui Ionescu aşa cum ea a apărut în dezbaterile Senatului, mărginindu-ne a sublinia părţile privitoare la critica foastei administraţiuni a min sterului de războiu:

„D-lor senatori, este un an încheiat de cînd d. general Averescu continuă să nu ia parte la lucrările Senatului, Senatul ori de cîte ori s'a găsit în faţa unei cereri de concediu a d lui general Averescu a fost nevoit să i-l acorde cu atît mai mult cu cît d, general Averescu eşise din minister în condiţiunile ştiute în urma unei critici aduse administraţiunei d sale la ministerul de războiu.

Cred, însă, că ar fost drept ca d. general Avesescu să vină în mijlocul Senatului şi să documenteze unele din criticile aduse administraţiunei d-sale. D. general Averescu, însă, după cum spune m în intervalul unei întregi seziuni, nu s'a prezentat să-şi exercite mandatul său de senator, şi astăzi re înoindu-şi cererea sa de concediu, spune de la început că afaceri de serviciu îl împiedică de a lua parte la lucrările Senatului şi cere un concediu până la sfîrşitul seziunei.

In adevăr, d-lor Senatori, după cît ştiu d. general Averescu este şeful unui comandament şi din cererea ce înaintează Senatului reesă că însuşi d-sa recunoaşte că lucrările comandamentul îl împedică de aşi exercita mandatul său de senator.

Eu, d-lor, cred că nu se poate continua la infinit ca un colegiu aşa de important ca colegiul II de Tecuci să fie lipsit de reprezentantul său.

De aceea eu cred că o nouă cerere de concediu a d-lui general Averescu nu poate să fie admisă, şi ca atare să binevoiţi a o respinge. Rămîne ca d. general Averescu să binevoiască a veni să ia parte la lucrările Senatului şi în cazul cînd nu va veni, biroul va decide cele de cuviinţă."

*

Felul grăbit în care Senatul a respins concediul d-lui general Averescu; îndrăzneala insinuărilor d lui N. Ionescu, lăsau să se întrevadă cu evidenţă că totul a fost pus la cale de către d. Ionel Brătianu.

Azi această bănuială a devenit siguranţă. E vorba să nu se acorde d-lui general Averescu concediu din partea ministerului de răsboiu. Aşa că fostul coleg al d-lui Ionel Brătianu, pe de o parte silit să ia parte la şedinţele Senatului, pe de altă parte, nevoit să stea la comandamentul său, la T.-Severin, se va vedea silit, în cele din urmă, să demisioneze din Senat.

Aceasta pare a fi dorinţa d-lui Brătianu. Felul mişelesc cum s'a făptuit scoaterea d-lui general Averescu din minister se repetă azi, cînd e vorba de scoaterea d-sale din Senat—omul e acelaşi şi deci şi sistemul trebue să fie identic.

Intrebarea însă este dacă d. general Averescu va consimţi să-şi dea demisia din Senat, înainte de a se explica cu d. senator N. Ionescu asupra insinuărilor acestuia din urmă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Marte.—Nu e vorba de luna mărţişoarelor, ci de planeta Marte, mereu la ordinea zilei. Profesorul svedez Svante Arrhenius — unul din laureaţii premiului Nobel—a ţinut zilele aceste o conferinţă enunţînd iar o teorie nouă asupra canalurilor mult discutate. Pe zisa planetă domnesc furtuni şi uragane mari şi ele au adus mari cantităţi de nisip în crăpăturile şi şanţurile de pe suprafaţa planetei.

Nisipul conţine săruri şi-şi schimbă culoarea cînd se împregnează de apă.

Aceasta s'a numit de unii „topirea zăpezii" pe Marte. Indată ce nisipul se usucă, crede Arrhenius, el îşi reia culoarea deschisă.

Mările de pe Marte sunt, după el, de asemenea abundente în săruri, nu însă prea adînci. Savantul svedez nu crede că e o simplă iluzie existenţa canalelor, dar nu crede în existenţa unor organizme vii şi cugetătoare. Temperatura i se pare aşa de joasă pe Marte, încît nu crede să existe macar o vegetaţie, necum viaţă de oameni şi animale. De altfel asupra planetei în chestiune cetitorii noştri vor găsi în numărul de mîne detalii mai complecte.

*

Foiletonistul de la „Vossische Zeitung" Friederich Stephang a împlinit 80 de ani. E veteranul presei germane şi a primit cu această ocaziune foarte multe felicitări între cari şi de la cancelarul imperiului.

*

In „Ordinea" de astăzi 4 Martie sub titlul „Scrisori din Iaşi" se vorbeşte despre:

Ce regretă scriitorii? Iaşul literaturii. —Epoca romantizmului.—Prologul lui Prasin.—Protipendada.—Ce nu mai este.—Iaşul In 1844.—Orient şi occident.—Intre lux şi sărăcie.—Cum petrecea Iaşul de eri.—Un martor ocular.—Alexandri la curte.—Era poeţilor.—Statuia care cîntă.

*

„Chantecler" cucereşte pe artişti. Cea mai nouă caricatură în circulaţie la Iaşi, a d lui Livaditi, reprezintă pe d. A. C. Cuza în costum de Chantecler" şi în preajma i gudurîndu-se simpaticul Avgar sub chipul unui animal de o specie banală.

In tot cazul nu e o fazană.

*

Acum 20 ani contesa de Puliga, cunoscută în literatură sub pseudonimul de Brada a publicat un roman „M-me d'Epone" din care Fernand Giraudeau vroia să extragă o piesă. El scrise autoarei că şi-a asigurat concursul unui scriitor foarte tînăr încă, ca probă alătură un „scenariu" elaborat de acest anonim colaborator.

Piesa n'a mai fost extrasă. Dar contesa de Puliga publica în ultimul număr din „La Revue" un articol de amintiri arătînd că anonimul tînăr de acum 20 de ani nu era altul de cît Edmond Rostand. Ea publică şi pro iectnl de „scunarie cu autorizaroa lui Rostand, ilustrul academician de astăzi.

*

Excelentul bariton al operei Imperiale vieneze Leopold Demuth a murit subit în timpul unui concert.

*

Profesorul berlinez Olshansen, succesorul lui Schröder la clinica de boli femeeşti, se retrage din învăţămînt in plinind vrîsta de 75 ani,—limita legală.

*

Sculptorul norvegian Stefan Sinding a terminat o impozantă statuie „Walküre" calare, pornind la luptă. Statuia, la care artistul a luat un an întreg la Paris, e turnată în bronz şi e expusă la Berlin. Are o înălţime de 3 m. jum. şi o greutate de 2680 Kgr.

*

O cunoscută violonistă germană Carlotta Stubenrauch a renunţat la artă printr'un concert de adio. Motivul e de... forţă majoră... artista se mărită.

*

Liga scriitoarelor germane a organizat o serată de onoare pentru scriitoarea suedeză Selma Lagerlöf, premiată cu premiul Nobel.

S'au cetit din scrierile ei şi s'a analizat în mod critic opera strălucitei romanciere.

*

Olandejii par a creşte în talii, precum demonstrează într'un studiu,—profesorul Bolk printr'o mare serie de statistice. El a studiat în special contingentile de meliţieni, şi a conchis la o evidentă lungire a taliilor.

*

Fridjof Nansen termină acum o nouă lucrare istorico-geografică „Nord i Tageheimen".

— „Ţeara negurei la Nord" o cercetare entnografică şi geografică a celor mai nordice regiuni pămînteşti de la începutul explorărilor până în secolul XVI. Cartea conţine numeroase ilustraţii şi apare în mai multe limbi deodată.

*

Scriitorii italiani, în special acei din Florenţa; sărbătoresc cu mare simpatie pe poetul Paul Heyse cu ocazia jubide 80 de ani. Ii s'a oferit un album cu preţioase autografe şi dedicaţii.

*

STRUNA ZILEI

CRIZA CEA MARE

Dacă, luînd act de doleanţele exprimate, ministrul va muta în Iaşi un regiment de artilerie, criza de case va deveni şi mai mare. «Minerva»

De ne vin artileriştii
Mai curînd mă tem—s'o ştii,
Nu de criza cea de case
Ci de cea de... căsnicii

Informaţii

❑ *Ni se scrie din Roman, că din partea partidului conservator-democrat va candida la scaunul colegiului II de Senat, domnii [illegible] Aristide Bontăş, d. dr. Riegler, fost deputat şi primar al oraşului Roman.*

❑ Astă-zi s'au terminat oporaţiunile de recrutare la dispărţirea a IV-a.

❑ Alaltă eri s'a început examenul de definitivat al învăţătorilor, din circomscripţia Iaşi.

Comisiunea examinătoare de compune din d-nii: Gh. Gh. Nădejde preşedinte, Ion Mitru şi C. Ionescu membri

D. D. Ghibănescu care fusese numit în această comisiune, a demisionat.

Comisiunea a început să examineze seria învăţătorilor din judeţul Iaşi, care sunt în număr de 12.

❑ Gheorghe Neculau, agent la percepţia din Tg. Frumos, care a delapidat suma de 1705 lei, şi care a fost prins la Tecuci, a fost depus la penitenciar.

Cu instruirea afacerei a fost însărcinat cabinetul 1 de instrucţie.

❑ Soborul M-rei Varatec va fi convocat în curînd pentru a alege o stareţă a acelei Monăstiri.

❑ In consiliul de miniştri ce s'a ţinut s'a decis între altele acţionarea lucrărilor pregătitoare pentru construirea abatoriilor din T. Severin şi Burdujeni, întru cît guvernul a primit asigurări formale că cel mult în cursul verei se va pune în vigoare convenţia comercială cu Austro-Ungaria.

❑ Eri, Curtea de Casaţie secţia II-a a respins recursul d-lui N. Mihailescu, fost brigadier Silvic, condamnat de Curtea de Apel din Iaşi la 2 luni închisoare corecţională.

❑ **Concert.**—După cum am anunţat, în seara zilei de 15 Martie va a vea loc la Teatrul Naţional, un frumos concert dat pentru Crucea-Roşie, cu concursul celebrei violoniste Sophie Roeder şi a renumitei cîntăreţe de la opera din Paris Louise Sauval.

Iată programul acelui concert:

Paesiello. Air et cavatine de cérés dans Proserpine. Louise Sauval; Grieg. a) Sonata en do mineur, b) allegro motto et appassionato, c) romanza, d) allégro animato. Sophie Roeder; Saint Saëns. Samson et Dalila. (Mon coeur s'ouvre à ta voix) Louise Sauval; Bach. a) Air; Sarasate, b) Danse espagnole. Sophie Roeder; Massenet. c) Le cid. (air de Chimène); Faure. b) Les Berceaux. Louise Sauval; D'Ambrosio. a) Romance; Tor Aulin. b) Barcarolle, c) Toccata. Sophie Roeder.

❑ Se ştie că ministerul de domenii a cedat Mitropoliei împrejurimile Cetăţuei, care vor fi plantate cu brazi.

Cum terenul acesta servea de imaş pentru locuitorii din împrejurimi, statul va ceda un nou teren care să servească de imaş.

❑ Suntem informaţi că primăria nu va recepţiona nici-o instalaţie de apă şi canal, făcută de firma locală Abramovici şi Brecher, de oare-ce această firmă nu este şi nici nu va fi autorizată de comună a executa asemenea lucrări speciale.

❑ La consulatul Austro-Ungar a sosit actul de deces a d-rului Botezatu, care a încetat din viaţă într'un sanatoriu din Viena.

❑ Luni 9 Martie fiind serbătoare „Patru-zeci de Sfinţi", biserica cu acelaş nume, din localitate, îşi va serba hramul.

Va oficia serviciul divin S. S. arhiereul Nicodem Munteanu asistat de protoereul oraşului Ioan Ţincoca şi preotul Gh. Agapi, parohul acelei vechi biserici.

❑ **C. F. R.**—Direcţia generală a c. f. r., a trimes o circulară tuturor organelor sale, prin care le aduce la cunoştinţă că d. Ministru de Răsboi, a dispus ca, pentru mobilizarea anului 1910—1911, cercurile de recrutare să dispenseze de chemarea sub arme pe toţi funcţionarii permanenţi ai căilor ferate romîne, cari fac parte din elementele armatei, afară de diurnişti, cari nu vor fi dispensaţi.

Prin diurnişti se înţeleg toţi lucrătorii şi funcţionarii, cari sunt angajaţi temporar.

Prin urmare pentru a se aduce la îndeplinire această dispoziţiune se va procede ast-fel:

a) D-nii şefi ai serviciurilor din administraţia centrală, d-nii inspectori de mişcare, d nii inspectori de tracţiune, d nii şefi ai diviziilor de întreţinere şi d-nii şefi de ateliere, vor pune în vedere funcţionarilor permanenţi ai Căilor Ferate Romîne de sub ordinile d lor, cari prin etatea lor mai fac parte din veri un element al armatei, această dispoziţiune şi le va elibera la fie-care cîte un certificat în dublu exemplar, după modelul ce se va trimite sus ziselor organe de către serviciul secretariatului şi comptabilităţei generale în cantităţile cari se vor cere de la acest serviciu.

b). Funcţionarii permanenţi aflaţi în sus zisa categorie se vor prezinta la cercurile de recrutare spre a le viza certificatele de dispensă. Unul din exemplare va rămîne la autoritatea militară iar celalt va fi înapoiat autorităţei care l'a eliberat, chiar prin funcţionarul dispensat spre a servi ca act de scutire.

c). Pentru a nu se produce erori în dispensarea funcţionarilor în chestiune, sus zisele organe vor lua măsuri ca se înapoieze certificatul de dispensă cercului de recrutare respectiv, în cazul cînd cel dispensat nu mai ocupă funcţiunea ce-i da acest drept. Militarilor care se vor numi în funcţiuni ce dau drept la dispensă de chemare sub arme în acest an, se vor elibera asemenea cîte un certificat de dispensă în dublu exemplar, obligîndu-i să se prezinte la cel mai apropiat cerc de recrutare spre a li se acorda dispensa.

Adăogăm că aceste certificate fiind anuale, cele liberate în anul trecut nu mai sunt acum valabile.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna curentă se vor plăti la 18 Martie.

❑ S'au dat ordine primarilor din comunele rurale, ca să impună la taxă, pe comercianţii ambulanţi, pentru serviciul de măsuri şi greutăţi.

❑ D. locotenent Dim. Bijulescu, comandantul închisorii militare Galata, a fost trecut la front, iar în locul său a fost numit d. locotenent Ioan Ghika.

❑ In ziua de 14 Martie împlinindu-se 29 de ani de la proclamarea regatului, un Te-Deum se va oficia la Mitropolie.

❑ **Muncitorii străini.**—Ministerul de interne a constatat că mare parte dintre lucrătorii străini, aduşi în ţară pentru diferite lucrări, nu-şi plătesc dările personale către Stat, judeţ sau comună, pe timpul cît au locuit în ţară, nefiind urmăriţi decît tocmai în momentul plecărei lor prin porturi sau puncte de frontieră.

Intervenind în acest scop către ministerul de finanţe, acesta a arătat că măsura aceasta nu este împărtăşită de acel minister, încă din anul 1902 cînd a dat ordin administraţiilor financiare să nu mai oblige pe lucrătorii străini la plată în momentul plecărei lor din ţară şi că neavînd aceştia restricţiunea ce se practica în trecut, a dispus atunci ca aceşti lucrători să fie impuşi în comunele unde se stabilesc la lucru şi ca perceptorii să ceară concursul primarilor ca să le dea liste de toţi aceşti lucrători spre a-i impune la dările legale.

In consecinţă, ministerul de interne a trimis o circulară prefecturilor de judeţe prin care le invită să ia măsuri ca primarii să înainteze perceptorilor fiscali, la timp, liste de lucrătorii străini stabiliţi în comună, pentru ca astfel să-i poată impune cel în drept la dările legale.

Tot odată se face cunoscut că ministerul de finanţe are dreptul a le aplica amenzi de la 100—300 lei în cazul cînd vor tolera lucrători cari nu plătesc dările.

❑ Cu privire la cazul Averescu, senatorii din majoritate sunt împărţiţi în două tabere. Unii sunt contra fostului ministru de război, alţii dimpotrivă, îl susţin. Printre aceştia se comentează faptul că atît d. Gh. Gr. Cantacuzino la Senat, cît şi principele Basarab-Brîncovanu la Cameră, absentează de la începutul seziunei, fără ca cineva să se fi gîndit să le declare scaunul vacant.

Dacă guvernul va sili pe d. general Averescu să demisioneze din Senat, atunci se va căuta a se lichida şi situaţia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino. Cel puţin aşa proiectează să facă senatorii liberali, purtizani ai fostului ministru de război.

DIVERSE

— Constantin Botez şi Valeriu Chirilă au fost trimeşi la ocaşie de comisarul gării, fiind găsiţi ascunşi în nişte vagoane. Să crede că numiţii ar fi doi cunoscuţi pungaşi.

— La judecătoria ocolului II, s'a declarat un incendiu, care a fost stins de pompieri.

— Comitetul societăţei „*Unirea*" a lucrătorilor-tipografi, întrunit ieri seară, Mercuri, în şedinţă, a hotărît în mod definitiv organizarea unei excursiuni a corpului tipografic iaşan, la Galaţi—Brăila—Constanţa.

Excursiunea va avea loc în zilele de 27, 28 şi 29 Iunie.

BANCA LATINA

SOCIETATE ANONIMA

Capital social Lei 5,000,000

SEDIUL: Bucureşti, Strada Smârdan No 2

PROSPECT

BANA LATINA formată pe acţiuni la purtător a 200 lei una, deschide chiar de acu subscripţiune publică pentru complectarea mărirei capitatului social.

Condiţiunile de subscriere sunt:

20%	e va vărsa odată cu subscrierea adică de acţiune Lei	**40**
	lus o taxă de curtagiu de acţiune „	**10**
20%	apă două luni de la primul vărsământ adică „	**40**
30%	la 15 Septembrie 1910 adică de acţiune „	**60**
30%	la 15 Noembrie 1910 adică de acţiune „	**60**

Domnii subscriitori cari ar dori ca întregul vărsământ la acţiunile ce subscrie să facă integral li se va face o bonificaţie de 6 lei de fiecare acţiune.

Anul Social începe la 1 lanuarie şi se închide la 31 Decembrie.

Din beneciul net, compus din produsul tuturor afacerilor societăţei, se va preleva mai întâi un *minimum* de 5% pentru crearea fondului de reservă, alţi 5% ca procent la capitalul vărsat şi restul beneficiului se va distribui acţionarilor ca al doilea dividend.

Fondul de reservă care se va urca pînă la jumătatea capitalului social este tot aver Acţionarilor.

Subscrierile acţiunilor şi vărsămintele se fac în Bucureşti la Sediul Băncei, din Strada Smârdan No. 2 în faţa Bisericei Ruseşti,

Subscriitorii din ţară vor trimite aderările şi vărsămintele prin cecuri sau scrisori de valare la adresa Băncei, şi cu primul curier vor primi chitanţe respective.

Comitetul Direcţiune:

D-l **M. C HEFT**, proprietar, fost Director General al Creditului Agricol şi Viticol.

D-l **Comandor COANDA**, proprietar, fost Director al Serviciului Maritim Român.

D-l **SCARLAT RION**, Dr. în Drept, avocat, mare proprietar rural, fost Deputat.

D-l **I. N. CESASCU**, Dr. în drept, avocat, propietar, fost prim-ajutor de Primar al Capitalei.

D-l **C. N. IUCA**, comerciant, propietar rural

D-l **Henri HEFT**, propietar, test director de Bancă Franveze, fost director al Băncei Conciale Romîne din Bueureşti.

D-l **I. G. TESTIE**, propietar, fost Director al Băncei pe Credit şi Scont

Ultime informaţii

❑ *Conflictul sinodal, după cum se ştie, e departe de a fi terminat.*

Anunţasem dăună-zi,—dintr'o sorginte competentă,—că P. S. S. Episcopul Romanului pregăteşte o nouă afurisenie, îndreptată de astă-dată şi în contra guvernului.

Episcopul Romanului a declarat, în acelaş timp, că nu va mai lua parte la şedinţele Sf.-tului Sinod, întru cît angajamentul luat de sfînta adunare, nu s'a realizat.

Tot din sorginte competintă, aflăm că de astă-dată, doui membri a Sf.-tului Sinod, se vor asocia cu P. S. S. Episcopul Romanului.

❑ **In chestia statuei lui Cuza-Vodă.**—*Se hotărîse ca anul acesta statua marelui Domnitor Alexandru Ioan Cuza, să fie terminată acum în primavară, iar la vară să-i se facă dezvălirea.*

Primăria, se ştie, a cumparat casele Solescu, din faţa administraţiei financiare, spre a face acolo o piaţă, în mijlocul căreia să se aşeze statua marelui Domnitor, iar în Piaţa Unirei să se aşeze un monument al Unirei.

Primii cari s'au ridicat contra acestui fapt, au fost după cum se ştie, institutorii din localitate, care în urma unei întruniri ce au ţinut'o au decis să intervie ca statua lui Cuza Vodă să nu fie aşezată în altă parte de cît în Piaţa Unirea.

O serie de profesori şi studenţi au luat acum iniţiativa de a lupta pentru ca statua lui Alexandru Cuza, realizatorul măreţului act al Unirei, să fie aşezată acolo unde acum o jumătate de secol şi mai bine s'a încins hora de bucuria realizărei Unirei.

Aceştia şi-au propus a ţinea în cursul lunei viitoare o serie de întruniri prin suburbiile oraşului, spre a îndemna populaţia ca să ceară ridicarea statuei în Piaţa Unirei.

❑ **S'a acordat un nou concediu de trei luni, d-lui d-r Valeriu Roşculeţ, pentru lucrări ştiinţifice.**

D-sa va fi suplinit de d. d-r Popescu.

❑ **In ziua de 6 Martie, comercianţii de băuturi spirtoase, se vor întruni în localul Camerei de comerţ pentru a se consfătui asupra intereselor lor personale faţă cu noul proiect de lege.**

❑ **Comisia regională a judeţului, a constituit în ziua de 2 Martie, islaz comunal, pentru satul Măcăreşti.**

❑ **Inspectorii agricoli sunt chemaţi pentru Sîmbătă 6 Martie, la consiliul superior al agriculturei, spre a li se da instrucţii asupra legei învoelilor agricole.**

❑ **D. Dobrovici directorul general al închisorilor, va inspecta la sfîrşitul lumei aceştia închisorile şi pentenciarele din Moldova.**

❑ Anunţasem acum cîte va zile că ilustrul inspector şcolar, d. Sachelarescu, pentru a'şi răsbuna contra învătătorului diriginte V. Agapi, din comuna Poiana Cîrnului, pentru că acesta făcuse raport contra surorei inspecturului că nu venea regulat la şcoală,—a stăruit ca învăţătorul, de şi tînăr încă, să fie adus înaintea comisiunei medico-legală, pentru a fi scos la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie, căci alte motive nu'i găsea, d. Agapi fiind un învăţător model.

Nici de data aceasta nu a reuşit însă d. Sachelarescu, căci comisiunea l-a găsit că este apt de a funcţiona încă mulţi ani.

❑ Pentru jumătatea lunei Martie, stariţii mănăstirilor vor fi convocaţi de I. P. S. S. Mitropolitul, spre a se consfătui asupra reorganizărei mănăstirilor.

Se zice că în afară de şcoala de pictură bisericească, ce I. P. S. S. Mitropolitul vrea s'o înfiinţeze la Cetăţuia, va mai înfiinţa una la M-rea Neamţ.

De asemeni, e vorba să se înfiinţeze o tipografie bisericească la unele mănăstiri din Moldova.

❑ Prin noul său proect de reorganizare a legei instrucţiei, d. Haret vrea să facă inamovibili pe inspectorii şcolari.

Şi bieţii învăţători..., care de atîta timp speră să scape de d. Haliţa şi alde Sachelarescu.

❑ Liberalii vor susţinea, se zice, la alegerea colegiul II Senat de Roman, candidatura d-lui Gh. Zarifopol, fost deputat.

❑ Discuţia la Senat, la proectul contra contenciosului, se va începe Luni.

❑ **In cursul lunei Aprilie elevii şcoalelor secondare vor începe o serie de excursiuni.**

❑ **Examenul de capacitate, pentru specialitatea literară fără limbi străine, ale profesorelor de curs secondar, se va ţinea la 14 Martie c.**

❑ **Pe ziua de 1 Aprilie a. c., vor fi lasaţi în dispoibilitate doui administratori de plasă, din judeţul nostru, rămînînd numai 10.**

❑ **Ministrul instrucţiunei va acorda premii de 35 lei şi cîte 65 lei, învăţătorilor, care s'au ocupat cu organizarea cursurilor o adulţi.**

❑ In institutul antirabic din localitate a venit, spre a urma o cură, d. Remus Ioachim, magistrat din Roman, care a fost muşcat de un cîine turbat.

De asemeni a fost internat la institutul antirabic un învăţător din judeţul Fălciu, împreună cu trei copii ai săi, care au fost muşcaţi de nişte cîini turbaţi.

❑ Consiliul de revizie al judeţului a plecat azi la Podul Iloae, pentru a începe operaţiunile de recrutare a tinerilor din plăşile Podul Iloae şi Belceşti.

Operaţiunile vor dura pînă în ziua de 7 Martie.

❑ Prefectul a fost înştiinţat că femeia Ruxanda Bârzu, din comuna Holboca, care acum cite-va zile a fost maltratată de hoţi, a încetat din viaţă.

❑ Azi dimineaţă, d. Const. Meissner, însărcinat de comitetul pentru înfiinţarea unei şcoli de corecţie în Iaşi, să plece în străinătate pentru două luni, a plecat la Viena.

❑ Atît la prima reprezentaţie de *Mercuri 10 Martie a. c.* cu "**Chantecler**" cît şi la a doua de *Joi 11 Martie a. c.* pe care le va da la Iaşi excelenta trupă de la *Porte Saint Martin* în frunte cu *Dorival*, se mai găsesc bilete disponibile la agenţia teatrală „*Thalia*" (Maximovici),

❑ E vorba ca odată cu serbările jubiliare ale Universităţei, să se organizeze, la toamnă, în Octombrie şi serbări pentru jubileul de 50 de ani a Conservatorului de muzică şi declamaţie, din localitate.

❑ D. D. A. Teodoru, secretarul general al ministerului cultelor, se va duce Sămbătă la Huşi.

❑ Pe ziua de 1 Octombrie c. se vor înfiinţa mai multe catedre noui la Universităţile din Bucureşti şi Iaşi.

Conform noului proiect, agregaţii definitivi, cari se vor numi la facultăţiie juridice, nu vor avea dreptul să ocupe vre-un post în magistratură, nici să facă parte din barou; în schimb vor fi plătiţi cu leafă de 700 lei pe lună, iar cînd vor fi înaintaţi la gradul de profesor, cu 900 lei pe lună. Aceste cifre vor fi supuse la gradaţie.

❑ D. colonel Bejescu, comandant de brigadă, a sosit azi dimineaţă în localitate şi a inspectat regimentul 7 roşiori.

❑ **Din Roman.**—Eri s'a făcut aci înmormîntarea senatorului Aristide Bontaş. Corpul detunctului a fost adus aci cu un tren special şi depus în biserica Sf-ţii Voevozi. La oarele 3 s'a oficiat prohodul de către S. Sa preotul Constantinescu. Erau de faţă d-nii: V. G. Morţun, E. Bogdan, Buicliu, Delimarcu, prefectul judeţului, dr. Ţurcanu, N. Apostol, maior Bădărău, Moşinschi etc.

Pe catafalc erau numeroase coroane, între care din partea Senatului, a clubului liberal, V. G. Morţun, societ. Vînătorilor, dr. Burada, Braunştein, Moşinschi, Consiliul comunal, Şifer, Zingher etc.

Au rostit cuvîntări d-nii: E. Bogdan, Buicliu, dr. Ţurcanu din partea soc. vînătorilor, şi N. Apostol din partea consiliului comunal.

❑ Dl. A. D. Xenopol va începe Duminică 7 Mart la ora 5 seara, în aula universităţei şirul conferenţelor publice din acest an. Va vorbi despre *puterea evoluţiei în Istorie.*

❑ Comitetul pentru ridicarea statuei lui Mihail Kogălniceanu a hotărît în ultima sa şedinţă a încredinţa lucrarea sculptorului italian Raffaelo Romanelli din Florenza, care este însărcinat şi cu execuţia monumentului lui Cuza-Vodă. Schiţa d-lui Romanelli a fost acceptată de întregul comitet. D-nii Xenopol, Bogdan şi Burada au fost delegaţi pentru a încheia contractul, a cărui condiţie neaparată ca statua să fie aşazată în faţa Universităţii înainte de 3 Octombrie cînd urmează a se serba jubileul de 50 ani al Universităţii.

❑ Următorii profesori de la liceul naţional, au împlinit un nou termen de gradaţie, pe ziua de 1 Aprilie c.

Econom C. Georgescu, profesor de religie (a 4-a gradaţie); Bărsan Grigore I-a gradaţie; Bottez Vasile a IV gradaţie; Vasiliu Teodor a III-a gradaţie; Hulubeiu Valeriu I-a gradaţie; Mezetti Enrico a II-a gradaţie; Atanasiu D. Al. a II-a gradaţie şi Finţescu N. Gheorghe I a gradaţie.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a respins opoziţia lui Leon Fliss, făcută contra ordonanţei judecătorului de instrucţie al trib, Vaslui, prin care se găseşte că nu este caz de urmărire pentru faliş în acte publice, asupra lui Gh. Pădure.

— Procurorul general a cerut camerei de punere sub acuzare, darea în judecată la curtea cu juri, a lui Ion Morariu şi Toader Timotte, pentru crimă de omor.

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bărlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Inginer Hurmuzescu, gara Iaşi.

❑ In cursul acestei săptămîni, fiind oprit orice spectacol, Direcţiunea Teatrului Pathé Fréres—Circul Sidoli—anunţă că reprezentaţiile cinematografice reîncep Sîmbătă 6 Martie a. c., matineu şi reprezentaţie serală.

Programul va fi complect nou, compus din patru părţi mari, şi va cuprinde între altele: O interesantă vînătoare de vampiri (lilieci uriaşi) în pădurile Sumatrei (marea insulă din Oceanul Indian); Din Sudul Tunisului, (Africa) scene şi vederi din cele mai interesante din acele locuri precum: Şearpele cu clopoţei groaza pădurilor, nourii de lăcuste plaga cîmpiilor, distracţiile indigenilor, pomii de curmale, etc.—Cireşele, o duioasă desfăşurare plină de poezie—Broasca, o frumoasă şi reuşită feerie—Sunt cuprinse apoi în noul program foarte multe scene comice datorite autorilor franceji şi italieni, precum: Fantazii alcoolice, Funcţionarul şi boală simulată, Un duş neaşteptat etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Martie

Manifestaţie pentru Carol Lueger

Bucureşti.—Pentru manifestaţia în amintirea lui Carol Lueger, care va avea loc Duminică, s'a instituit un comitet compus din d-nii; Vintilă Brătianu, Bianu, Duca, dr. Istrati, C. Rădulescu-Motru, N. Filipescu şi Mişu Cantacuzino,

Duminică dim. se va oficia un parastas la Biserica Sf. Gheorghe, probabil de către Mitropolitul Primat.

Publicul va manifesta apoi pe străzile: I. C. Brătianu, Rosetti, Calea Victoriei până la Parcul Sărindar, unde se vor rîdica tribune, spre se ţine cuvîntări. Va vorbi probabil şi d. Delavrancea.

Astă-zi s'a afişat pe străzi apelul comitetului, către public, spre a lua parte la manifestaţie.

Repausul duminical

Bucureşti.—Aseară a avut loc la camera de meserii o furtunoasă şedinţă.

S'a discutat asupra repausului duminical pentru bărbieri să fie de la orele 12 Duminică până a doua zi Luni la 12 a. m.

Sinucidere

Bucureşti.—Azi dimineaţă s'a sinucis la batalionul 2 pionieri, sergentul I. Sergiu.

El şi-a tras un glonte de carabină. Numitul tînăr e fiul unui profesor.

Deces

Buzeu. — Astă-noapte a încetat din viaţă colonelul N. Ştefănescu, fost comandant al reg. 2 cavalerie. El era în vrîstă de 59 ani.

Din cauza boalei a demisionat din armată încă de la 1 Aprilie 1906.

A luat parte în campania din 1877 ca locotenent în bateria călăreaţă 3 artilerie.

Mişcare în corpul diplomatic

Bucureşti. — Pe ziua de 10 Martie c. se va face o mişcare în corpul diplomatic, iar o altă mişcare se va face pe ziua de 1 Aprilie.

Audienţă

Bucureşti.— D. dr. Toma Ionescu, decanul facultăţei de medicină, a fost primit aseară în audienţă de M. S. Regina.

Audienţa a durat de la orele 6 jum. până la 8.

Proces

Bucureşti.—Curtea de Apel secţia I-a va judeca mîine, apelul făcut de muncitorii sindicalişti, care au fost condamnaţi de tribunal la cîte 5 zile închisoare, în urma mişcărilor de astă toamnă.

Delegaţia veteranilor

Bucureşti. — Azi a sosit aci o delegaţie a veteranilor din Dobrogea, spre a se prezenta ministrului de domenii, în vederea măsurilor ce se vor lua pentru îmbunătăţirea soartei lor.

Declaratiile d-lui C. F. Robescu

Bucureşti.—Intr'un grup de deputaţi din majoritate, d. C. F. Robescu protesta astăzi la Cameră, contra modului cum se trec proiectele prin secţii fără a mai fi cetite şi înainte de a se întruni delegaţii.

Mulţi deputaţi au găsit foarte justă protestarea d-lui C. F. Robescu.

Meeting de protestare

Sofia.—Azi după amiază, a avut loc un meeting a studenţilor, pentru a protesta în contra evenimentelor din Rusciuk, după care a urmat o manifestaţie în oraş. Poliţia militară a opus rezistenţă mulţimei, care s'a grămădit în palatul regal şi a făcut manifestaţiuni, urlînd şi şuerînd. După mai multe ciocniri, mulţimea a putut fi alungată. Sunt mai mulţi uşor răniţi. Manifestanţii cer demisiunea cabinetului.

Situaţia la Rusciuk

Bucureşti.—Situaţia la Rusciuk continuă de a fi gravă.

Astă-noapte au mai murit la spital încă 5 din cei grav răniţi. Din aceştia 2 erau elevi de liceu. Unui alt elev de liceu, i s'a amputat braţul drept.

Agitaţia populaţiei este mare. Ofiţerii sunt huiduiţi şi fluieraţi. De multe ori se întîmplă încăerîri.

Populaţia a declarat că liniştea nu se va restabili de cît atunci, cînd se va aplica o pedeapsă aspră generalului Demetrieff, locotenentului Kataroff şi locotenentului Kubedelnicoff.

Prefectul şi-a dat demisia, faţă de grava situaţie.

Pentru Duminică se anunţă la Rusciuk un mare meeting.

Regele Petru în Rusia

Belgrad.—După programul stabilit de consiliul de miniştri, regele Petru va sta cinci zile şi anume de la 22 la 27 Martie, apoi se va coborî la Moscova, unde va sta 2 zile şi se va înapoia la Oderbeg.

Camera germană

Berlin.—Camera deputaţilor discută legea electorală în a treia citire. D. Betliman Halwy, declară că guvernul continuă a fi de părere că alegerea indirectă, încă trebue să păstreze publicitatea votării, însă dacă majoritatea deputaţilor decide a se menţine alegerea indirectă, guvernul va primi această propunere.

Tratatul de comerţ Austro-Sîrb

Viena.—Comitetul pentru afacerile vamale şi comerciale, a decis asupra instrucţiunilor ce trebuesc date ministrului din Belgrad, în vederea negocierilor pentru tratatul de comerţ, austro-sîrb. Negocierile vor începe la Belgrad după paşti.

Vice primarul Vienei şi ţaranii romîni

Viena. — „Neue Freie Presse", spune că cei şase ţarani romîni, cari au fost de faţă la înmormîntarea lui Lueger, s'au prezentat azi vice primarului Neumayer, pentru a-i mulţumi de primirea frumoasă ce li s'a făcut. D. Neumayer a primit cu amabilitate pe ţarani şi i-a învitat la un prînz, la care au fost de faţă şi vice-primarii Hierhamer şi Parzer.

D. Parzer în tuastul seu, a declarat că va observa şi în viitor aceiaşi atitudine faţă de romîni, ca şi Lueger.

Chestia Convenţiei

Viena. — Ministrul de comerţ, Veiss Kirchner, respunzînd interpelărilor privitoare la tratatele de comerţ, declară că în zilele din urmă a avut loc o conferinţă comună între miniştrii austriaci şi cei ungari şi că în această conferinţă, guvernul austriac a stăruit cu toată energia, ca tratatul de comerţ cu România, să fie îndată pus în lucrare; guvernul ungar însă a declarat că nu poate consimţi la aceasta în momentul de faţă, de oare ce autorizaţiunea parlamentară dată cabinetului Wekerle, a perdut din vigoarea sa, însă că guvernul ungar este dispus a supune îndată acel tratat parlamentului şi a stărui pentru punerea sa în lucrare în aceste deliberări.

Guvernul austriac a accentuat asupra necesităţii de a grăbi negocierile cu Serbia şi cu Muntenegru.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 22 Martie 1910, ora 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie publică orală pentru vinderea unui loc în suprafaţă de 304½ m. p. situat în strada Alistar, lîngă No. 15.

Licitaţia va începe de la 20 bani metrul patrat.

Garanţie provizorie 20 lei.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispoziţiunile articolelor 72—83 din Legea Comptabilităţei Publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 03492, 3 Martie 1910.

De inchiriat în totul, sau în parte, de la 23 April a. c. **2 magasii**, în strada Ştefan cel Mare 8 (actualminte ocupate de d. Kohnfeld), un atelier, locuinţă etc.

A se adresa la **Biroul Doninei de Neuschatz str. Academiei 3.**

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxut. Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adresez d-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şarăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai nou, frumos şi eftin.
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Clinică Veterinară
şi
Atelier de potcovărie
normală şi pathologică
S'a deschis în strada Păcurari No. 100
Sub direcţiunea
D-lui TH. LUPAŞCU
Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.
Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Română 22

Const. Jornescu
AVOCAT
Str. Carp

Dr. Susana Wexler-Grossi
Boli de femei—faceri.
Strada Anastasie Panu 43

Cine are de vînzare vre-o casă în Iaşi cu preţ până la 8000 lei să se adreseze la ziarul nostru sub iniţialele A. S.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

1620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les Veritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGAŞIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA".

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de în gros snnt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 960 Sîmbătă 6 Martie 1910

O TEORIE STRANIE

Dacă s'ar scula din mormînt M. Eminescu, care a văzut la începuturile sale pe d. Emil Costinescu și l'ar vedea acum la sfîrșitul carierii sale politice, nu știu, zeu, de n'ar exclama ca și în 1881, că ce te puteai aștepta de la unul cu patru clase primare și cu un clas de violoncel.

Da; omul cu atestatul de 4 clase primare și cu un curs de violoncel a fost în istoria noastră politică contemporană, *ministrul Costinescu!*

D. Costinescu n'a perdut nimic din cunoștinți, căci n'a avut ce pierde, nici n'a cîștigat nimic, căci n'avea cum și de unde să cîștige. A rămas tot același *agramatos*, cu judecăți schiloade, cu raționamente sucite, căci de unde nu-i, nici D-zeu nu cere.

D. Emil Costinescu, ministrul de finanțe, a prezentat parlamentului budgetul general de venituri și cheltueli. Pentru întâia oară partidul liberal prezintă un budget echilibrat

venituri	461,079,942 lei
cheltueli	461,079,942 „

Justificarea acestui echilibru e dezicerea teoriilor aduse ad-hoc întru susținerea budgetelor cu excedente, de la 1901 încoace. Martirologiul greu prin care a trecut d. Costinescu constitue cea mai doveditoare pagină a sistemului Brătenist în administrația țării. Iama, băeți, la budget; slujbe grase înființate cu ghiotura, plasări de partizani în locurile grase și urcarea cheltuelilor la personal cu 50 milioane.

Iată o creștere de cheltueli arătate de d. Costinescu.

In 1908 budgetul era de 411 milioane.

In 1909 budgetul a fost de 435 jum. milioane.

In 1910 budgetul este de 461 milioane.

50 milioane lei; iată sporul cheltuelilor regimului Brătianu!

Socotit cu 4 la sută procentul, înseamnă că s'a îngreuiat datoria publică cu un miliard 250 milioane lei, atîta cu cît a crescut datoria publică în 27 ani, de la 1881 încoace.

Iată un regim nefast, din ori-ce punct de vedere.

S'au creiat slujbe de prisos. Singur guvernul a văzut pletora și a început s' le reducă, întîiu pe cale de economii prin vacanță; al doilea prin suprimări la budget.

Operațiunea aceasta a făcut'o d. Ionel Brătianu; a mai făcut'o și d. Emil Costinescu.

D. Ionel Brătianu a suprimat prin vacanță în 1909, un număr de 21 administratori de plasă; anul acesta mai suprimă 36 posturi. Deci iată un total de 57 administratori de plasă exoflisiți.

De ce i-a creat? de ce-i desființază pe cale budgetară?

La finanțe sînt 10 locuri de controlori vacante. Ministrul le desființează prin budget. De ce i-a creat? De ce-i desființează prin budget?

Aici vine știința și logica ministrului cu 4 clase primare și cu un clas de violoncel.

Să-l ascultăm cum justifică d. Emil Costinescu.

„In deșert înscriem funcțiuni, dacă nu găsim titulari; probă că se suprimă 10 controlori *fără nici o daună pentru serviciu*, căci tot nu se găsesc".

Iar mai departe:

„*Funcțiunea valorează numai atît cît valorează și funcționarul* ce o ocupă. Cînd există însă convingerea, că pentru o categorie de funcțiuni, ce se cred folositoare statului, nu se pot găsi oameni, cari să realizeze scopul urmărit, mai bine e cu mult mai cuminte să se renunțe de a păstra acele funcțiuni".

Nu știi ce să admiri aici: fraza încălcită („mai bine e cu mult mai cuminte") sau logica pidosnică (funcțiunea valorează cît valorează și funcționarul").

Aplicați argumentul la însuși d. Costinescu, și veți vedea cată dreptate avea Eminescu în 1881 să atace pe d. Costinescu ca cel mai nepregătit pentru trebile statului, el care n'are cultura necesară, nici judecata brează.

Funcțiunea nu se crează în vederea funcționarului; școala nu se deschide pentru profesori, ci pentru elevi, pentru nevoile culturale ale neamului. Acum, dacă slujbașul e demn sau nu e demn, capabil sau nu, dornic de treabă sau nu, ai legile cari ocrotesc serviciul și dau afară pe slujbaș, îl scot la pensie; dar să vin să susțin că pentru a arde șoarecii trebue să dau foc morii, numai d. Costinescu o crede și o zice.

Dacă cu cele 10 posturi de controlori ce le desființezi, constați că tot nu sufere serviciul și așa că nu s'au ocupat, de ce le-ai creat? Cine ți le-a cerut? Țara? Partidul? lingării? Da; ai pus 10 nade să prinzi muște liberale; muștele n'au venit că erau ocupate în altă parte.

Tot așa de ce ai înființat 57 de administratori de plasă mai mult? Cine i-a cerut? Țara? Partidul? Lingării? Da; s'au creat sute de nade la interne să se sporească partizanii.

Slujba valorează nu prin persoana slujbașului, ci prin utilitatea și necesitatea ei; slujbașul e elementul trecător și evolutiv, slujba e a statului, a țării. Statului îi trebue justiție; acum, că o ai bună ori rea, asta e altă chestie; statul are nevoe de controlori financiari: acum că-i ai buni ori răi e altă treabă. Ei se pot perfecționa.

In loc ca d. Costinescu să declare franc și loial, că s'au creat slujbe de partid și fără rost pentru țară, și acum se șterg prin budget, a fost adus să zică prostii grase, demne de elevul clasului de violoncel, a lui M. Eminescu.

Gh. Ghibănescu

Iarăși conflictul Sinodal

Conflictul Sinodal, departe de a fi încetat, este într'o stare și mai acută. Și dacă la început presa guvernamentală, tocmită a susține pornirile bătăioase ale d-lui Haret, a susținut că Episcopul Romanului și-ar fi ieșit din țîțîni, astăzi ne îndoim, că ar avea curajul să deschidă gura, cînd este văzut de toată lumea, că d. Haret și guvernul sînt ațîțătorii și recalcitranții.

Cînd s'a văzut la aman; cînd și-a dat seama de enormul scandal ce provocase, d. Haret și-a pus cenușă pe cap, s'a pocăit și-a promis solemn într'o solemnă ședință a sinodului, că va modifica legea sinodală a cărei necanonicitate o recunoștea. Ca un simplu mehenchi însă, și-a uitat promisiunea, care aducea liniștea în sînul Bisericii, cînd a crezut că pericolul a trecut. Și astfel, d. Haret a declarat din nou războ prelatului de Roman.

Susținem, că procedarea aceasta este scandaloasă, și că d. Haret trebue să aibă altă considerațiune pentru Episcopul Romanului, de cît are pentru clica, de care s'a încunjurat la ministerul său.

D. Haret pretinde că este om de guvern. Ca om de guvern, d-sa trebuea să-și deschidă bine ochii cînd a recunoscut că legea sinodală este anticanonică, iar pe de altă parte trebue să știe a-și ține cuvîntul dat.

Și atunci: sau legea sinodală este canonică și nu trebuea să făgăduiască că o va modifica; sau este anticanonică și recunoscînd aceasta d-sa trebuia să-și țină făgăduiala

Pe ambiții și trageri pe sfoară nu-și clădește un ministru monumentul său politic.

Rezultatul este că Episcopul Romanului declară, că nu va mai lua parte la ședințele Sinodului, iar pacea în Biserică e din nou amenințară.

Până unde vrea d. Haret să meargă cu veninul și răutatea d-sale?

Vania

Legi și reforme

Multe învinuiri i se pot aduce guvernului, dar una cu siguranță că nu. Guvernul liberal ajutat de parlamentul liberal legiferează, legiferează fără întrerupere și oboseală. Că face bine, că face rău; că reformele ce introduce sînt salutare sau periculoase, nu importă. Guvernul și parlamentul lui nu se odihnesc.

Ar fi de admirat activitatea aceasta febrilă a guvernului, dacă n'ar fi să dea rezultate dezastroase. Reforma... reformării Contenciosului, reorganizarea ministerului de instrucție—recte permanentizarea clicei de la acest minister — modificarea legii vînzării băuturilor spirtoase, reforma sanitară pe lîngă alte multe legi și proecte de legi, cari trebuesc să fie înregistrate de parlamentul liberal à la vapeur, după ordinul d-lui Ionel Brătianu.

Se pare, că după letargia destul de îndelungată în care căzuse guvernul și partidul de la putere, a venit un moment de redeșteptare. Fatală redeșteptare însă. Lîncezeala de până acum n'a fost decît vătămătoare; pe cînd activitatea febrilă de azi este periculoasă.

Și ne întrebăm: de ce atîta grabă, de ce această desfășurare de forțe—până și pe d. Raki l'au scos din găoace — de ce îngrămădirea necugetată a unui imens morman de legi și de reforme?

Zădarnic am căuta un răspuns rațional, logic. După 1907 a fost la fel. Atunci însă aveau un pretext. Țara avea nevoe de reforme imediate, urgente. Și s'au făcut imediat, urgent. Că acele reforme au stricat mai mult, decît au dres, e altă chestie; dar aveau acest pretext. Dar acum?

Acum nu țara, dar partidul liberal, oamenii săi, interesele lor au nevoe de oarecari reforme. „Prea mult s'a făcut pentru țară și mai nimic pentru noi" au aerul să zică oamenii partidului. Și guvernul face legi, face reforme pentru sine și ai săi.

D. Haret reorganizează *ministerul său; d. Ionel Brătianu* reorganizează *serviciul sanitar; d. Stelian* reorganizează *Casa-ția, și interesele... partizanilor capătă cele mai vii și mai frumoase satisfacții.*

Așa știe d. Ionel Brătianu să conducă interesele țării spre cea mai mare mulțumire a tovarășilor săi.

Chestii culturale

Revista Științifică „Vasile Adamachi"

Sînt oameni de care se vorbește după moarte. Unu din acești fericiți postumi a fost și V. Adamachi. El a donat Academiei toată averea sa, de circa 3 milioane lei, pentru acordări de burse la studenții în științi de la Universitatea de Iași.

Pentru Iași V. Adamachi e un simbol. Au murit 2 beizadele Sturzești: de pe spatele Moldovei bătrînul Sturza a strîns sute de milioane. Fiii n'au dat un leu pentru Iașii culturali.

Fiul comarului din 1803; și al oerului din 112 și-a legat numele de o operă socială, care îi va face numele nepieritor.

Tînerul nostru dornic de muncă va găsi veșnic în fondul Adamachi mijloacele de a se instrui, slujind țării sale cu luminile căpătate în străinătate, ca profesor pe catedră, ori ca scriitor, prin lucrările sale.

De numărul bursierilor fondului V. Adamachi a început a se spori. Mulți din ei au întors în țară și au început a propăși știința. O apropiere între dînșii e necesară, întru cît, prin aceleași mijloace și-au complectat cultura.

E chiar de dorit ca în Iași, foștii bursieri Adamachi să dea samă țării de ceea ce au cîștigat pe urma dărniciei acelui mare filantrop.

Alături lîngă tineritul, care s'a întors doct și făcut un pas înainte pe calea selecțiunei profesionale, noi constatăm cu plăcere că un mănunchiu din acei tineri, dornici de a perpetua numele donatorului, au crezut că e timpul a scoate o revistă științifică, care să poarte numele „Adamachi" și să cultive știința pură pentru a înălța numele Universității noastre și a proslăvi numele lui Vasile Adamachi.

No. 1 al acestei reviste a apărut, format mare, unde cetim articole scrise de d-nii I. Simionescu, D. Pompeiu, N. Costăchescu și I. Borcea. Comitetul revistei e compus din d-nii P. Poni, Paul Bujor, Dragomir Hurmuzescu, I. Simionescu, D. Pompeiu. N. Costăchescu, Ion Borcea și C. Bedreag.

Revista științifică e organul societății de științi de pe lîngă Universitatea din Iași. Societatea își ține ședințele sale lunare.

Acum 21 ani în urmă tot ce a fost mai de samă ca litere, istorie și știință s'au grupat în societatea științifică și literară din Iași înființată în 1889. Ani întregi *Arhiva*, organul societății, a publicat și articole de știință ca ale lui Grig. Cobălcescu, Nic. Leon, M. Vlădescu și alții. Azi ramura științifică își are organele sale diferențiate, cari fac cinste Universității noastre Ieșene.

Felicităm pe inițiatori, cari au dat dovadă de sentiment de recunoștință către marele filantrop V. Adamachi, onorîndu-i numele lui cu titlul unei reviste științifice.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

GALANTERIA VECHE

Că subscripțiile pentru statuia lui Mihail Kogălniceanu s'au redeschis în Iași cu obolul uneia din doamnele din înalta noastră societate nu e numai un fapt divers dar și simbolic.

Iată ce creia marele om de stat și scriitor în 1840:

„... O adunare cît de bine alcătuită dacă nu va avea femei va fi totdeauna monotonă și urîtă. O adunare fără femei este ca—grădina fără flori, ca o zi fără soare, ca o gazetă fără abonați, ca un șes fără verdeață, ca un teatru fără public, ca versurile fără poezie, ca o viață fără iluzii, ca un judecător fără procese, ca un tînăr fără amor...

Femeile singure au talentul să insufle țeească conversații. și ți înalțe închipuirea în al noulea cer. O adunare cu femei te face să uiți grijile vieței, chinurile ambiției, lipsa bogăției, nemulțumirile politice. Fruntea-ți se dezbîrcește, te uiți, te socoți în vrîsta de optsprezece ani, fără supărări, fără necazuri, slobod și fericit.

.. Femeea în Lexiconul meu, însemnează o ființă gingașă, slabă, drăgălașă frumoasă, făcută din flori, din armonie și din razele curcubeului, caprițioasă, rea cîte odată, bună de mai multe ori, o ființă făcută pentru amor, menită a pune în lanțuri pe eroii cei mai neînduplecați, care pentru un zîmbet te face de ți vinzi viața din astă lume și partea de rai de pe cealaltă lume; care are un suflet ce înțelege tot ce este frumus, care pentru cel mai mic lucru, cîte odată plînge și altă dată e în stare să-și jertfească viața; care e destoinică să facă faptele cele mai mari care, cînd e blîndă ca o turturea, cînd turbată ca o leoaică, cînd crudă, cînd miloasă; femeia este un amestec de grații, de bunătate, de răutate de duh, de cochetărie, de slăbiciuni și de tărie, a căreia mai toată viața se mărginește întru a iubi și a fi uibită. O femee în sfîrșit este nu ceva ce nu se poate nici descrie, nici numi, nici hotărî matematicește, un ceva ce este cel mai rar lucru din Moldova,—mai rar dacă se poate de cît cinstea, patriotismul și amorul,—care vra să zică foarte mult".

De ce sunt așa de rare? Tot el răspunde în alt loc:

...„Găsești de ajuns mame, neveste, văduve, fete siluite, șchioape, chioare, Vornicese, Bănese, Pitărese, negustorițe, băcănițe, țigauce și alte asemenea creaturi ce se nasc, cresc, se mărită, fac copii și mor. Dar femei,—asta i cam greu".

Kogălniceanu avea atunci 23 de ani. Se întorsese din străinătate sub influența intelectuală a unor romancieri și analiști ca Balzac și Sténdhal și judeca prin criteriul lor paradoxal. Dar ori-cum proza lui trădează un suflet sceptic, dar plin de galanterie pentru sexul frumos, pe care, în acea vreme, nimeni nu l aprecia la așa înălțime și... nu-l adora atît de mult.

Rodion

PLANETA MARTE

Răspunsul așteptat. —Astronomul american.—Canalele Martiane.—Ce e cu locuitorii planetei.—Temperatura morții.—Intre viață și moarte.—Hipoteze de azi și de mîne.

Complectăm amănuntele date nu de mult în această rubrică privitoare la ultimele descoperiri martiane. Am arătat că răspunsul lui Lowell era mult așteptat. Astronomul american a observat și el planeta Marte în 1909, a luat mii de fotografii și nu putea să nu dea un răspuns aserțiunii lui Maunder. Răspunsul nu l-a dat direct, el a dat la iveală partea cea mai importantă a observațiunilor sale și anume, descoperirea a două nuoi canaluri, nu canaluri ce au putut fi văzute pînă acum, ci canaluri ce trebue să fi fost construite de cîți-va ani în urmă și anume, între 1907 și 1909 de către presupușii locuitori a lui Marte. Cele două canaluri descoperite în 1909 de Lowell sunt prea vizibile, pentru ca astronomii să le fi trecut pînă acum cu vederea. Partea în care s'a ivit a fost cercetată anii trecuți cu cea mai mare sîrguință și acum doi ani nu existau. Ele sunt deci cu totul noui, locuitorii există și construesc mereu nuoi canaluri, pentru a utiliza astfel, toată apa ce rezultă din topirea zăpezilor polare.

Tocmai cînd Maunder credea că a repurtat un succes în chestiunea martiană, tocmai atunci Lowell aduce o dovadă care pune pe astronomi pe gînduri.

E de observat un lucru, mai toți astronomii care contestă existența canalurilor martiene, sau nu au observat de loc această planetă, sau au observat-o cu lunete mediocre, în localități ce nu se potrivesc cu delicateța unor asemenea observațiuni.

Localitatda Tlagstaft se află într'un pustiu al Arizonei, unde aerul este cît se poate de transparent și unde observațiile cele mai delicate se fac cu mare îngrijire.

E și mai mult ca probabil, că tot Lowell să aibă dreptate, căci nimeni nu a studiat această planetă cu mai multă sîrguință ca dînsul. De ani de zile, Lowell și-a consacrat întreaga lui activitate astronomică numai pentru studiarea acestei misterioase planete.

*

In ce privește canalurile de pe Marte, am arătat în numărul de eri ce crede savantul astronom svedez Svante Arrenius și cum explică variațiunea de culori și de aspect. Acelaș savant crede în acelaș timp că existența unor viețuitoare nu e posibilă, din cauza temperaturei joase.

Nici această părere nu e cu totul nouă; de asemenea nu e împărtășită de toți specialiștii.

Căci—spun ei—dacă temperatura medie anuală de pe Marte este mult mai scăzută de cît a noastră, în schimb, vara fiind de două ori așa de lungă ca la noi, acumularea căldurei în acest timp este desigur suficientă pentru reproducerea și creșterea puilor unor animale destul de superioare, și posibilitatea unei epoci de educație, a puilor, mai îndelungată, ar fi chiar un motiv de a conchide pentru superioritatea animalelor martiene asupra alor noastre.

Cum ne-am putea da sama de existența acestor ființi superioare? Desigur că nu le vom vedea nici odată.

Regiunile acoperite de vegetație, unde trăiesc, ne vor împiedeca în totdeauna de a le vedea, după cum pe pămînt pădurile ascund nu numai aproape toate animalele sălbatice, dar chiar și satele noastre. Privit de departe (pămîntul nu ne ar arata cu nimic existența animalelor, dacă n'ar fi fost opera omului, rezultat al luptei lui contra naturei.

De cînd s'a apucat de agricultură devenind statornici, el a început să tae păduri, să are pămîntul, și cu cît nevoile au crescut, a trebuit să-și economisească timpul și munca. Astfel a ajuns să închipuiască liniile regulate, geometrice. și astfel aspectul pămîntului ne-ar indica chiar de la depărtări mari prezența unor ființe de o inteligență superioară.

Și dacă ne gîndim acuma la canalele din Marte, la acele gigantice construcții așa de deosebite prin regularitatea lor, ne închipuim la ce progres intelectual trebue să fi ajuns animalul superior din Marte, care corespunde omului.

Lipsa cea mare de apă i-a făcut pe locuitorii din Marte să construiască aceste imense canale pentru a se folosi de apa rezultată din topirea calotelor polare. Ce armonie a trebuit să fie între popoarele acestei fericite planetă pentru a le asocia la o operă așa de măreață și ce resultate groaznice ar avea lupta între două popoare, acolo cînd unul ar opri apa celuilalt. Nevoia singură i-a învățat însă probabil pe

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

Martinieni ceea ce cea mai puternică propagandă pacifistă nu va reuşi să ne înveţe pe noi?

... Fantazie? Realitate? Hipoteze cari vor fi verificate în curînd?,. Cine ştie! Savanţii însă par de acord asupra unora din datele strînse asupra lui Marte —în care intră însă şi cea relativă la locuitorii planetei.

Care va fi doctrina zilei de mîine?

DEŞTEAPTĂ-TE ROMÂNE!

„Nu puneţi lumina sub oboroc, ci în sfeşnic ca să lumineze tuturor“. Astfel Mîntuitorul lumei, Iisus Hristos, îndemna acum 1910 ani pe Apostolii lui, ca să lumineze pe credincioşii ideilor sale, ca lumina sau învăţătura ce ei au dobîndit-o dela El să n'o ţină ascunsă, ci s'o comunice tuturor.

Nu se poate o mai mare *democratizare* ori vulgarizare a ştiinţei, învăţăturei, de cît în aceste vorbe. Nimene să nu fie ignorant, toţi luminaţi de o potrivă.

Dar mai spune Mîntuitorul lumei imediat mai departe, după vorbele de sus, ca acea lumină (învăţătură) să fie întovărăşită şi de fapte şi exemple frumoase, ca să dea un bun rezultat.

Urmat-au oare adepţii învăţăturei sale acestor vorbe? După cele ce se văd şi se practică în omenire, sînt vorbe ce par-că „au intrat pe o ureche şi au eşit pe cea-laltă.“ Aceste toate ni le-am amintit acum, cu ocazia planului, ce şi-au făcut *conservatorii-democraţi* de a-şi îndrepta acţiunea lor luminătoare, politico socială spre ţărănimea ignorantă şi neştiutoare chiar de rostul ei în această ţară.

De jumătate de veac s'a tot cîntat mereu la urechile ţărănimei „Deşteaptă-te Romîne“; dar s'a deşteptat de unii politiciani egoişti şi interesaţi mai mult spre rău; şi la trezirea ei bruscă „din somnul cel de moarte“, s'a deşteptat asemenea leului rănit, cu un muget şi cu sfâşierea a tot ce i esă înainte.

Conservatorii-democraţi vor acum să repare această mare greşală, făptuită în trecut de cei în drept şi care trebueau a pune lumina nu sub oboroc ci în sfeşnic, ca să lumineze tuturor. Vor trebui însă să desfăşoare o mare energie pentru ajungerea acestui scop, căci totul trebue de făcut şi refăcut la ţară.

Chiar *şcolile săteşti*,—cu cari se laudă atîta actualii guvernanţi, că lor li se datoreşte îmu'ţirea lor precum şi luminarea ţărănimei,—n'au dat rezultatele dorite şi aşteptate, căci avîntul lor spre o mai departe năzuinţă a fost întrerupt brusc; şi prin aceasta credem că a făcut mai mult reu de cît bine, dîndu-se încă în mîna semi-docţilor şi *iluzioniştilor* de la ţară o armă cu două tăişuri, tăindu-se şi pe ei şi pe alţii.

După ce aceştia au învăţat *teoretic* în şcoală şi extra şcolar mult puţin, bun rău, drepturile şi datoriile civice şi politice au,—în *practică* însă au văzut că lucrurile se schimbă, că acele sunt scrise numai pe hârtie, că nu-s pentru ei, că nu li se cuvine încă; atunci s'au *deceptionat* şi s'au deşteptat,—însă amar ca la 1907.

Conservatorii democraţi vor acum ca tot ce ştiu dînşii, ca toată lumina ce o au în ei s'o pună în sfeşnic, ca să lumineze pe toţi fiii ţărei fără deosebire; vor să le facă mai departe sătenilor şcoala civică şi politică, şcoala reală şi politică a vieţei cetăţeneşti; să le deschidă ochii, să-i deştepte, că ce se învaţă în şcoala sătească despre drepturile şi datoriile ce au, aceste nu-s numai pe hârtie, ci se pot şi practica ori aplica chiar de dînşii; că li se cade şi lor aceleaşi drepturi, ca la toţi cei-lalţi fii ai ţărei, că numai prin o conlucrare *solidară* a tuturor fără de osebire, poate Ţara noastră să prospereze, şi nu numai prin intervenţia directă a statului în toate; că numai munca şi meritul 'l poate deosebi pe acel din bordeiul umil de cel din palat; că deosebirea este deci numai prin *calităţile proprii a lor*, iar nu prin *însuşiri de sînge ori materiale*, moştenite de le moşi, strămoşi şi cărora moştenitori li se poate zice cu dreptul „ce păcat că tată teu a fost Domn, iar tu nu eşti om“.

Iată dar cum se explică *misterul*, pentru care partidul conservator-democrat în 2 ani de zile a ajuns atîta de popular şi de îmbrăţoşat, căci a chemat şi cheamă la viaţa civică şi politică pe toate clasele sociale de o potrivă.

Iată dar că nu *banii fişereşti* ori *puterea fascinătoare* a şefului şi fruntaşilor acestui partid, atrag către el lumea toată, ci *ideile luminoase frumoase şi sănătoase* ce propagă peste, tot locul; atrage, într'adevăr cum zic adversarii, pe cei *nemulţumiţi*, dar nemulţămiţi de *ideile întunecate, arierate şi retrograde* ale celodouă partide zise istorice, idei pe cari le mai profesează şi acum, dar pe cari în mare parte nici ele nu le înţeleg, le încurcă mai rău; ori dacă le înţeleg, le aplică prost ori cu totul altfel în practică.

Iar lumea fuge de întuneric şi caută lumina unde o găseşte. **Ezechil.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Conferinţile.—Am atras din timp luarea aminte asupra unui mare neajuns intelectual, de care părea condamnat să sufere laşul în anul acesta, prin lipsa conferinţelor publice. A fost din fericire numai un rău trecător. Cu începere de Duminică se vor ţinea în aula universităţii o serie de conferinţi publice, cu subiecte sociale, filosofice, literare şi ştiinţifice, ce vor atrage atît de numeroşi ascultători de petreceri intelectuale vor lua parte în mare număr la aceste interesante prelegeri.

Inceputul se va face de către d. A. D. Xenopol cu conferinţa despre „Puterea evoluţiei în istorie“.

Paralel cu aceste conferinţi d. dr. Zossin îşi continuă ciclul de prelegeri în sala institutului anatomic despre „Istoria ştiinţei“

Iaşul rămîne credincios tradiţiei de a merita numele unui oraş prin excelenţă cultural.

*

A apărut No. 2 anul IV din excelenta revistă „Convorbiri critice“ sub direcţia d-lor M. Dragomirescu şi Ion Peretz, avînd următorul sumar:

Ion Peretz. Poetica lui Macarie (studiu).—Liviu Rebreanu. Proştii (schiţă).—Corneliu Moldovanu. Paradoxele iubirii (însemnări).—N. Em. Teohari. D-l Duiliu Zamfirescu şi Poporanismul „Vieţei Romineşti“.—I. Dragoslav. Sfîntul Ilie (povestire).—M. Eliescu. Nicolae Gane ca nuvelist.—I. Puşcariu. Terzine (poezie).—Corneliu Moldovanu. Cronica dramatică, „Chinul“ de Al. G. Florescu. Poezii de B. Nemţeanu, Vasile Lascar, V. Zaborowski, Aureliu G. Vasiliu, Ieronim Laurian Armaşu.—Mihail Dragomirescu. Revista critică.—Bibliografie critică, Note.—Discuţii.—Informaţii: Apropos de sărbătorirea d-lui Maiorescu (notiţă ce poate să intereseze istoria literară).—O revistă excelentă.—Hetrat şi Novelli.—Prudenţa d lui Stere.—Poporanism şi impresionism.—Revue de Roumanie.—Ardealul şi „Convorbirile critice“.—O voce din Ardeal foarte neplăcută d-lor Chendi & Comp.—Versul metric în limba romînă.

*

„Chantecler“ a jucat un rol mare şi în ultimul carnaval de la Nizza. A facut mare impresiune cortegiul „Chantecler“ cu carul tras de un.... cucoş.

*

La Berlin s'a deschis cu solemnitate expoziţia artistică americană, în prezenţa unui delegat al Impăratului Wilhelm.

*

In lunile Octombrie şi Noembrie va fi deschisă la Berlin o expoziţie a pictorilor suedeji.

*

Din Lipsca se anunţă moartea profesorului Carl Reineche, în vrîstă de 86 ani, decanul compozitorilor germani. A fost timp de 40 de ani directorul celebrelor concerte de la Gewandhaus, profesor şi director al corurilor conservatorului.

Işi făcuse un mare renume ca pianist clasic, reprezentînd o tradiţie întru executarea operilor lui Mozart în special. Reineche compusese un mare număr de opere în toate genurile: simfonie, uverturi, piese pentru piano, lieder, oratorii, opere. Alături de Max Bruch, cu care a conlucrat, el fu unul dintre ultimii reprezentanţi ai artei clasico-romantice, care a numărat figuri mari ca Mendelsohnn şi Schumann şi care se cunoaşte în genere sub numele de şcoala din Lipsca.

*

Scriitoarea pariziană Colette Yver autorul romanului „Les princesses de Science“—unde descrie viaţa doctoreselor—a scris acum un nou roman: „Les Dames du Palais“ din viaţa avocatelor. Eroina, „Maitre Henniette Mercadieu“ se mărită, după o idilică legătură de simpatie, cu „Maitre André Velines“ şi cei doi avocaţi vor duce un menagiu din care nu vor lipsi... pricinile.

*

Profesorul american Weehler care se află în Berlin, în schimb cu unul german care se află în Statele-Unite, a vorbit la Societatea femeilor despre rezultatele creşterei şi urmărei la şcoli împreună a băeţilor cu fetele. Zice că s'a dovedit că fetele sînt mai sîrguitoare de cît băeţii, iar, întru cît e vorba de pricepere, de o potrivă. S'a dovedit că viaţa împreună în şcoli n'a avut înrîurire rea.

Nu s'a văzut vre-o atitare ceva, ba dimpotriva a lucrat înrîurirea. Cazurile între tineri cari urmează în aceiaşi şcoală se întîmplă des şi sînt, de obicei, norocite, fiind că soţii se cunosc bine, au aceleaşi interese înalte şi se respectă unul pe altul.

*

❑ Atît la prima reprezentaţie de *Mercuri 10 Martie a. c.* cu **"Chantecler"** cît şi la a doua de *Joi 11 Martie a. c.* pe care le va da la Iaşi excelenta trupă de la *Porte Saint Martin* în frunte cu *Dorival*, se mai găsesc bilete disponibile la agenţia teatrală *„Thalia“* (Maximovici),

*

STRUNA ZILEI

OLIMPICĂ..

S'a deschis sub conducerea d-lui dr. L. un atelier de potcovărie artistică, şi o clinică pentru ca

Că-i nevoie de-aşa artă
Pe la noi,—convin şi e:
De-o bucată 'de vreme par'că
Şchioapătă... Pegasul mu.

Informaţii

❑ **Soc. de ştiinţi.** — In şedinţa de Luni 1 Martie a societăţei de ştiinţi din Iaşi, s'au făcut următoarele comunicări:

D-nii V, Buţureanu: Asupra acidului manganos şi manganiţi; E. Russ: Contribuţii la studiul glandelor cefalice la larvele de Trichoptere; I. Scriban: a) Contribuţiuni la cytologia celulei adipoase a Hirudineelor; b) Observaţii asupra celomului Clepsinelor.

Şedinţa viitoare a societăţei va avea loc Luni 5 Aprilie.

❑ D. inginer Mareş, inspector general al mişcărei, va sosi zilele acestea în Iaşi, în vederea unei anchete la gară.

❑ D. A. Cugler, procuror la P.-Neamţ, îşi va regula drepturile la pensie, pe ziua de 1 Aprilie.

❑ La 1 Aprilie c. se va începe, la serviciul technic al judeţului, examenul pentru obţinerea titlului de geometru arpentor.

Inscrierile se vor face, la acest serviciu, pînă la 1 Aprilie.

❑ D. Gh. Popovici a fost numit definitiv la catedra sa de pictură, figuri şi compoziţii, de la şcoala de Belle-Arte.

❑ **Concertul d nelor Roeder şi Sauval.**—D-na Roeder care este cunoscută publicului ieşan prin mai multe concerte date în Iaşi, acum patru ani, ca o excelentă violonistă va da în ziua de 15 Mart, în sala Teatrului Naţional un concert împreună cu d-ra Louise Sauval, prima-donă de la opera La Monnaie din Bruxelles. D-ra Sauval are o foarte frumoasă voce şi o şcoală desevîrşită.

❑ D. Bejan a fost numit copist grefier la judecătoria ocolului II rural, din Vaslui,

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua revistă romînă“ de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Societatea de studii filosofice din Bucureşti, O carte despre Dobrogea şi Vasile M. Kogălniceanu.—Cum vor fi numiţi pe viitor inspectorii şi revizorii şcolari.—Revista revistelor.

Cestiuni actuale: C. Rădulescu Motru. Sufletul neamului nostru: Calităţile bune şi defectele.—I.—D. N. Burileanu. „Electra“ pe scena Teatrului Naţional.

Politică: I. Ionescu-Quintus. Contenciosul şi cinstea politică.—Const. I. Florea. Chestiunea tarifelor de transport.

Ştiinţe sociale: N. Zaharia. Invidia. Note şi discutiuni: V. Hanes. Psihologia unor schimbări de înţeles.

❑ Infirmeria din Belceşti care fusese deschisă pentru bolnavii de tusă convulsivă, s'a închis eri, epidemia stingîndu se.

❑ Pentru Marţi 9 Martie sunt convocaţi la ministerul industriei, toţi secretarii Camerelor de Comerţ şi secretarii inspectori ai Camerelor de meserii din ţară pentru a discuta mai multe chestiuni.

❑ Camera de Meserii se va întruni zilele acestea pentru a aproba comisiusiunile examinatoare a mai multor corporaţiuni din circomscripţia camerei de comerţ.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a luat dispoziţiunea ca absolvenţilor şcoalelor de meserii să li se dea brevete de către corporaţii, fără să mai fie supuşi la examenul obligator cerut de lege.

❑ Escursiunea pe care o organizează de la Cernăuţi la Constantinopol cercul romîn de escursiii din Cernăuţi s'a amînat vacanţa Paştelui.

Această excursie urma să aibă loc zilele acestea.

Escursioniştii vor trece prin Iaşi.

❑ Consiliul de Higienă al oraşului va fi convocat în cursul săptămînei viitoare.

❑ Ministerul de instrucţiune publică avînd în vedere că după regulamentele şcoalelor secundare comerciale gr. I şi II şi profesionale de fete, trimestrul al doilea s'a terminat la 31 Ianuarie, iar despărţirea între ultimele două trimese se va fixa în fiecare an după căderea Paştilor, care anul acesta cade la 18 Aprilie, a hotărît ca pentru anul acesta şcolar trimestrul al treilea să se termine la 3 Aprilie, iar trimestrul al patrulea să înceapă la 5 Aprilie.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a instituit cinci premii de cîte 50 lei fiecare. Aceste premii se vor da referenţilor statistici de la prefecturile judeţiene din ţară, care se vor dstinge prin trimiterea tabelelor de mortalitate din comunele rurale în fie care lună, mai exact şi mai repede.

❑ La 27 Maiu se va ţinea în localitate examenul pentru căpătarea dreptului de a exercita profesiunea de cotor public.

❑ In budgetul manufacturii de tutun din localitate, se va prevedea o sumă, pentru plata personalului didactic, care predă cursurile la şcoala de adulţi, înfiinţată pe lîngă manufactură.

❑ D-na Carolina Stravolca, soţia regretatului prof. Stravolca, fiind grav bolnavă a fost transportată cu trenul de aseară în Capitală.

❑ In localitate a început să apară o revistă ştiinţifică „V. Adamachi“, sub conducerea unui comitet compus din d-nii: P. Poni, P. Bujor, D. Hurmuzescu, I. Simionescu D. Pompeiu, N. Coslăchescu, I. Borcea şi C. Bedreag,

Revista va apărea deocamdată în 4 fascicole pe an.

❑ Astă noapte pe la orele 1.55, un incediu a distrus un paravan cu lemne de la şcoala „Costachi Negri“ din strada Eternitat No. 62.

Dîndu-se de stire pompierilor până să sosească ei, focul a distrus cu desăvîrşire paravanul ameninţînd şi clădirea şcoalei.

❑ Comisiunea pentru examinarea învăţătorilor pentru definitivat s'a întrunit pentru a fixa lecţiile.

De Luni vor fi chemate seriile, spre a fi exminate.

❑ D. Emil Mihailescu, controlor fiscal în Capitală a fost mutat 'la Tecuci în locul d-lui C. Damian, demisionat.

❑ Justin Teodorescu, licenţiat în drept, a fost confirmat de ministerul de interne, în postul de copist la serviciul administrativ de la prefectura judeţului în locul vacant.

❑ In cursul săptămînei viitoare va sosi în Bucureşti, o delegaţie a ofiţerilor regimentului întîi de infanterie al gardei prusiane, din care face parte A. S. R. Principele Ferdinand de aproape 25 ani.

Această delegaţie va prezenta Prinţului nostru de coroană sentimentele de omagiu ale regimentului cu ocazia împlinirei acestui jubileu.

❑ Ministerul instrucţiunii, a aprobat să se dea o sală de clasă de la şcoala „Al. Lambrior“, pentru cursurile şcoalei esperanto, care se vor preda de d-ra Eugenia Fortună, institutoare.

DIVERSE

— In comuna Şipotele s'a dischis o infirmerie pentru bolnavii de scarlatină.

— Agenţii poliţiei au arestat astănoapte pe individul Costache Ionescu, un cunoscut pungaş, care a comis numeroase spargeri.

— I. Maloşanu din Mahalaua Adunaţilor, a reclamat poliţiei că de cîteva zilele i-a dispăru de acasă coplul său Constantin, în etate de 5 ani.

— Veteranul Ioan Turturică, fost timp de 9 ani în serviciul prefecturei judeţului, a încetat din viaţă la locuţa s'a din Calea Sîmbetei, No. 25.

C. V. BUŢUREANU 6

Curente Pedagogice

Piedicile care se opun scoalei

Ideile nouă cu greu îşi fac loc în lume, iar şcoala merge paralel cu societatea. Nu e o vorbă goală, că societatea îşi merită şcoala care o are.

Mai întîi nu toată lumea e pentru reforme mari în şcoală, cu toate că reformele care se propun sunt pentru a uşura munca copiilor, iubiţi de toată lumea. Căci numai aceasta nu se poate tăgădui. Că sunt mai mult iubiţi pentru noi şi nu pentru dînşii, aceasta este altă ceva.

Mai mult încă, nu e mult de cînd toată lumea are drept la învăţătură, cu toate că s'ar părea că nimic nu este mai natural de cît acest drept, după cum fie-care are drept la razele soarelui şi la aerul pe care îl respiră. Nu vorbim de timpurile vechi, cînd numai anumită clasă a societăţii putea să înveţe carte şi cînd se susţinea că poporul nu trebue să fie luminat; ci el trebue să se lase a fi povăţuit de către [illegible] pe care D zeu i-a ales ca să-l conducă.

Dar s[illegible]im mai încoace. In No. 18, Voltaire, marele Voltaire, se întreabă: la ce e bună instrucţia unui lacheu. De altmintrelea să ştie că Voltaire a fost un mare filosof, dar şi un reacţionar. Pentru popor el nu voia de cît îmbunătăţire materială şi nu libertatea spirituală. Tot în acest timp, Maudeville scriitor englez, susţinea împreună cu întreg clerul anglican că o societate pentru ca să fie fericită şi poporul mulţumit, este nevoe ca un mare număr de cetăţeni să fie ignorant, după cum ei sunt saraci [1]). Se pare că pînă la începutul sec. XIX, Englezii au considerat instrucţia poporului ca un lucru inutil şi periculos.

Tot în sec. XVIII, Caterina împărăteasa Rusiei, pe cînd decreta înfiinţarea de şcoli, pe hîrtie, în toate satele, în acelaş timp scrie guvernatorului unei provincii: în ziua în care ţaranii, ar arăta dorinţa de a se lumina, nici d-ta, nici eu nu vom mai putea sta la locurile noastre [2]).

Se ştie cu cîtă neîncredere şi cîtă opunere au întîmpinat ideile lui Pestalozzi la începutul sec. XIX şi aceasta în Elveţia, pe pămîntul clasic al reformelor pedagogice. Nu mai vorbim de ideile lui Fourier, filosof şi sociolog francez sau de ale lui Robert Owen, filantrop englez, tot din această vreme.

Aceştia, cel puţin, au fost socotiţi drept nişte utopişti şi în privinţa ideilor pedagogice, şi din pricina vederilor politico-sociale ce profesau.

Păreri lor pedagogice nu sunt trecute nici într'o scere de istoria pedagogiei, deşi sistemul acesi din urmă a şi fost pus în practică şi a dat rezultate bune, care au fost apreciate şi de adversarii săi.

Pe la 50, Montalembert, Falloux şi Abatele Dupanlou 3 barbaţi cu mare influenţă politică în Fnţa, declară învăţămîntul primar duşman sietăţii. El îl dau în seama congregaţiilor regioase şi destitue ca la 800 de institutori, pcari îi găsesc de prisos. In 3 săptămîni, acei 3 mari apărători ai catolicismului, strică [illegible] ce făcuseră bun cu multă trudă şi cu multpierdere de timp, predecesorii lor, miniştri ca Carnot şi Guizot.

Dar cine [illegible] vede în executarea lui Ferrer, recentă încă în mintea tuturor, intenţia catolicismului spiol de a opri reformele şcolare menite să sombe mentalitatea poporului!

Astăzi nu ai poate susţine nimene pe faţă pericolul lăţi instrucţiei în popor sau a reformelor şcol; cu toate acestea s'au găsit căi piezişe pentru împiedica pe popor de la învăţătură. Manult încă, s'au introdus pe de parte principiobligativităţii şi al gratuităţii învăţămîntulucare principii ar da roade într'adevăr foarmari, dacă prin alte mijloace nu s'ar zădăr aplicarea lor.

Aşa bunăoarneînlesnirea din partea Statului a mijloacelmateriale pentru ca populaţia saracă să poatntr'adevăr trage foloase de obligativitatea şcolară, îngrămădirea într'o singură sală de mai mulţi şcolari de cît poate conduce un învăţător, distragerea acestuia de la ocupaţiunile sale adevărate prin ocupaţiuni extraşcolare, greutatea cu care i se pun la dispoziţie mijloacele de a învăţa şi slaba lui pregătire pentru o muncă aşa de delicată, nu sunt destule dovezi din partea lui de puţina bunăvoinţă ce acordă şcoalei.

Toate aceste măsuri şi procedee nu sunt destule dovezi despre impedecarea lăţirei instrucţiei în popor?

In adevăr, numai în cîteva ţări cu regim mai democratic, cea mai mare parte din budgetul Statului este alocat pentru nevoile şcoalei în cele mai multe acesta este înghiţit de alte cheltueli.

In cea mai mare parte din şcoalele normale aproape nu se predă psihologia copilului care ar trebui să conducă pe un învăţător după cum horticultura conduce pe horticultor, medicina pe medic, etc. Această parte a pedagogiei este necunoscută de cea mai mare parte din pedagogi şi de către autorităţile şcolare. Tinerii cari ies din şcoalele primare ca să desvolte inteligenţa copiilor, să formeze caracterul lor şi să înăduşe instinctele, fără ca să li se fi vorbit, ce sunt aceste fenomene.

(Va urma)

1). Du régime légale de l'enseignement primaire en Angleterre. Alfred Nerinex.

2). L'enseignement intégral par G. de Greef.

1). Histoire de [illegible]ucation. François Guex.

Ultime informaţii

❑ *Din Bucureşti ni se scrie, că aseară s'a urmat un schimb de vederi între d-nii P. P. Carp, Al. Marghiloman şi N. Filipescu asupra vacanţei de la colegiul II de Senat, din Roman.*

Junimiştii neavînd acolo nici un fel de organizaţie politică s'a decis ca să nu mai prezinte nici un candidat.

● **Ancheta de la Siguranţă.**—D. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, continuă cu ancheta la serviciul siguranţei publice.

Cercetările în privinţa unui mare număr de mandate de arestare neexecutate s'a terminat.

Aum se anchetează chestia banilor încasaţi de la hotelurile din localitate, pentru „buletine", Era un „uz" ca să se încaseze de la fie care hoteluri cite-25 lei, 15—20 lei de la cîrciumele cu hoteluri şi 8 lei de la crişmele cu ha, nuri, pentru... tipărirea buletinelor pentru pasageri.

Cu încasarea acestor sume erau însărcinaţi agenţii: D. Dimitriu, I. Agageanu, D. Popovici, D. Petrovici, P. Barinschi şi I. Banu. Sumele încasate se urcau la 1200—1500 pe an. sume care dădeau comisarului de siguranţă si care „se însărcina" cu tipărirea acelor buletine care se distribuiau apoi, cu ocazia anului nou.

Aceasta s'a practicat de vre o 2—3 ani.

Dar mai sunt şt alte fapte care vor fi cercetate zilele acestea.

❑ Conferenţele generale ale institorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru care se vor ţinea în vacanţa Peştelor vor fi prezidate de inspectorul şcolar.

Conferenţile se vor ţinea în 4 secţiuni.

❑ Casa Şcoalelor a cerut revizoratu lui şcolar, un tablou de toţi învăţătorii unde şcoalele coruri de copii.

❑ **Comisia pentru fixarea unei noui uniforme în armată şi-a terminat lucrările.**

Astfel noua divizie care se va înfiinţa pe ziua de 1 Aprilie va fi prevăzută cu noua uniformă, a cărei coloare este „Kaki".

❑ **Iată catedrele ce se vor înfiinţa la Universitatea din Iaşi:**

La facultatea de drept: o catedră de drept civil, o catedră de drept roman, o catedră de drept comparat şi una de sociologie; o catedră de drept administrativ şi legislaţie industrială şi rurală, o catedră de istoria doctrinelor politice, —necesitate prin creiarea cursului de doctorat.

Se mai înfiinţază la Universitatea din Iaşi o catedră de geografie, una de farmacologie, o catedră de istoria literaturei romîne moderne şi de estetică literară, o catedră de chimie fizicală.

De la 1915 se va suprima licenţa în drept. Toţi studenţii în drept vor fi obligaţi să urmeze cursurile timp de 5 ani, până la obţinerea titlului de doctor.

❑ **Măcelarii angrosişti ceruse administraţiei comunale să le îngăduie de a urca preţul cărnei cu 5 bani la kgr., sub motivul că preţul vitelor s'a urcat.**

Administraţia comunală convocase la Primărie, angrosiştii măcelari, pentru a chibzui.

Urcare pe preţ nu li s'a admis şi măcelarii ameninţă acum iarăşi cu greva.

❑ **Ministerul instrucţiunei a cerut revizoratului şcolar, să-i înainteze un tablou de numărul duzilor plantaţi şi prinşi pe terenurile şcolare din judeţ, în vederea culturii viermilor de matasă.**

❑ **Duminică are loc alegerea balotajului la societatea studenţilor medicinişti, între listele domnilor Mironescu şi Ionescu-Govora.**

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul a respins demisia C. S. părintelui Daniel Tomescu casierul Mînăstirei Neamţ.**

❑ **Duminică 28 Martie, P. S. S. Arhiereul Narcis Creţulescu, asistat de soborul mînăstirei Neamţ, va oficia un parastas pentru pomenirea donatorilor Teohari, părinţii fostului primar de Tg. Neamţ Ştefan Teohari.**

❑ **Revizoratul şcolar a cerut primăriilor comunelor rurale, să-i înainteze bonurile de prime şi copii după poliţile de asigurare pentru localurile de şcoală, ca să se poată face plata asigurării lor.**

❑ **Următorii institutori şi învăţători din judeţul Iaşi, au fost chemaţi la examenul de definitivat:**

La 8 Martie: d-na Tereza Ionescu, institutoare la şcoala de fete No. 7 „Elena Doamna"; Octavian Bart, la şc. din Cîrpiţi; Gabriel Mihailescu, de la Horleşti; Augustin Grigorovici, de la Uricani şi Elena Ionescu de la Scobinţi.

La 10 Martie: d-na Agripina Manole, de la Tăuteşti; Hristina Pantelimonescu de la Goruni; Const. Obreja, de la Iacobeni; Ecaterina Casian, de la Dădeşti; Dimitrie Lambrior de la Şipote şi Elena Bejenaru de la Trifeşti.

❑ **Gustav Gropper din Viena, fost administrator al baronului de Walberg, a donat suma de 6000 lei spitalului israelit din localitate, ca fond inalienabil.**

❑ **Mîine se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Teodor.**

❑ D. locot. Vlahopol, din batalionul 4 Vînători, a fost eri după amiazi, victima unui accident.

Pe cînd batalionul de vînători se întorcea de pe cîmpul de exerciţii şi trageri, de la Şorogari, calul pe care se afla d. locot. Vlahopol s'a ambalat şi l'a trîntit jos.

D. locot. Vlahopol s'a ales cu cite va leziuni, nu tocmai uşoare. Imediat a fost transportat de către colegi la spitalul militar.

❑ Cetăţenii din strada Trantomir, au hotărît să se prezinte mîine, în corpore, la primărie spre a cere ad-ţiei comunale să revie asupra dispoziţiei ce s'a luat, ca prostituatelor să li se îngădnie a se muta pe această stradă.

Locatarii din partea locului au întocmit şi o petiţie, în care arată că în această stradă, situată destul de în centru, se află biserica Sf. Andrei, unde este aşezetă icoana făcătoare de minuni a Sf lui Mina şi unde se fac veşnice pelerinajii de către bine-credincioşi. Apoi pe această stradă sunt foarte mulţi părinţi, care au copii pe la şcoli. Strada e locuită numai de familii onorabile şi proprietarii caselor de aci, ar avea de păgubit căci cînd prostituatele s'ar muta pe această stradă mulţi ar fi nevoiţi să abandoneze casele.

Credem că administraţia comunală va ţinea cont de dorinţa locatarilor din această stradă.

Universitare. — Decanul facultăţii de ştiinţi, face cunoscut studenţilor, că sunt obligaţi, conform noului regulament a-şi trece toate examenele şi licenţa în cel mult 6 ani, iar examenele anuale în cel mult intervalul de doi ani, de cînd au audiat cursurile. Cei ce nu se vor fi conformat acestei cerinţe, nu vor fi admişi a se mai prezinta la examene.

— Consiliul profesoral al facultăţii de litere, în şedinţa de eri, a decis să intervie la minister pentru a scoate la concurs catedra de istorie medie şi modernă,—vacantă de 10 ani la facultatea de litere,—şi suplinită actualminte de d. I. Ursu,

De asemeni, a mai hotărît să se ceară scoaterea la concurs a catedrei de limba şi literatura latină, suplinită în prezent de d. Xenophon Ghiorghiu şi rămasă vacantă de la moartea profesorului Densuşeanu.

❑ Ministerul comerţului şi industriei, a acordat, în urma intervenirei Camerei de Comerţ, un ajutor bănesc de 1000 lei, d-lui C. Bottez, pentru a'şi procura maşinele şi instrumentele necesare atelierului său.

❑ Comercianţii de băuturi spirtoase se vor întruni mîine la orele 9 dimineaţa în localul Camerei de Comerţ.

❑ **Judiciare.** — Costache Condurachi, fiind condemnat definitiv de trib. Tutova la 15 zile închisoare, fratele seu Vasile a găsit cu cale să se prezinte la arest locul lui Costachi şi să facă osînda.

După ieşirea din penitenciar, jandarmii din sat, aflînd de aceasta, au dresat acte şi i-au înaintat pe amîndoi parchetului.

Procurorul a trimes pe de o parte pe Costachi să'şi facă osînda de 15 zile, iar pe de alta i-a dat pe ambii în judecată pentru falş în acte publice, fapt pentru care tribunalul a condamnat pe Vasile la 3 luni închisoare, iar pe Costachi la un an.

Venind azi înaintea Curţei secţia I-a judecarea apelului lor, Curtea a achitat pe Costachi Condurache, iar lui Vasile i-a redus pedeapsa la o lună.

Păcălitul e tot Vasile, care a făcut 15 zile pe degeaba, şi acum încă o lună, ca procent la cele 15 zile!

— Curtea de Apel s. I-a a achitat pe I. Simion şi C. Bratu, condemnaţi de tribunalul Roman la cîte 3 luni închisoare pentru substituire de persoane la autentificarea unui act de vînzare, fiind îndoială în privinţa faptului dacă au substituit sau nu, pe soţul Braşoveanu, care pretindea că n'a da consimţimîntul său soţiei, la autentificarea actului.

— Învăţătorul Berenghi, din Răducăneni (Fălciu) care se află depus pentru însuşire de bani de la banca populară, neobţinînd eliberarea pe cauţiune de la judecătorul de instrucţie din Huşi, a făcut apel la Camera de punere sub acuzare.

Apelul şi dosarul au sosit azi la Curte.

— D. Galeriu, tutorele interdictei Ecaterina Lupaşcu din Bacău, a fost înlocuit din tutelă, şi dat în judecată, pentru rea ad ţie a curatelei.

Făcînd apel, Curtea a suspendat judecarea afacerei, până cînd tribunalul va termina verificarea gestiunii sale.

❑ După cum s'a anunţat Duminică 7 Mart, va avea loc o producţie şcolară, a clasei a VII-a reală şi modernă de la liceul „Naţional" în sala Teatrului Naţional.

La această producţie, se vor produce numai elevii clasei a VII-a, cu bine voitorul concurs al gingaşei şi apreciatei artiste d-şoara M. Horga şi a d-lor Mircea Pella şi Jean Bobescu.

Spectacolul începe prin o parte muzicală şi declamaţii şi se va termina prin emoţionanta dramă istorică *„Zorile"* de St. O. Iosif. Intre acte va cînta orchestra elevilor clasei a VII-a sub conducerea d-lui I. Bobescu.

Această producţie fiind mică în felul ei, ar trebui ca publicul ieşan, să dea tot concursul acestor elevi, cu atît mai mult cu cît scopul e frumos—o excursie ştiinţifică.

❑ **Una din cele mai interesante înregistrări cinematografice ne va fi redată la reprezentaţiile noului program de mîne Sîmbătă 6 şi poimîne Duminică 7 Mart a. c. la Teatrul Pathé Frères—Circul Sidoli. O vînătoare de leoparzi în toată desfăşurarea ei, ne va fi înfăţişată în cele mai mici detalii şi absolut fidel după natură. Aceste scene şi vederi luate în pădurile Abisiniei (Africa). Sunt înregistrate cu enorme sacrificii şi vor recunoaşte spectatorii imediat la ce pericole este expus operatorul — cinematograf care e înregistrat aceste scene de vînătoare.**

Programul complect nou, compus din patru părţi mari, mai cuprinde între altele: O interesantă vînătoare de vampiri (lilieci uriaşi) în pădurile Sumatrei (marea insulă din Oceanul Indian); Din Sudul Tunisului, (Africa) scene şi vederi din cele mai interesante din acele locuri precum: Şearpele cu clopoţei groaza pădurilor, nourii de lăcuste plaga cîmpiilor, distracţiile indigenilor, pomii de curmale, etc.—Cireşele, o duioasă desfăşurare plină de poezie—Broasca, o frumoasă şi reuşită feerie—Sunt cuprinse apoi în noul program foarte multe scene comice datorite autorilor franceji şi italieni, precum: Fantazii alcoolice, Funcţionarul şi boală simulată, Un duş neaşteptat etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 5 Martie

Budgetul războiului

Bucureşti.—După rîdicarea şedinţei de eri a Camerei, deputaţii au lucrat la budget. In comisiunea sub-budgetară, care se ocupă despre budgetul ministerului de rezboiu se află şi d-nii Take Ionescu şi P. P. Carp.

In această sub comisiune s'a încins ieri o discuţie foarte vie cu privire la destinaţia ce urmează a se da sporului de 5 milioane, acordat ministerului de rezboiu.

Un duel

Slatina.—D. locotenent Radovici, fiind informat că d. avocat N. Polichron s'ar fi exprimat la palatul justiţiei, într'un cerc de avocaţi, într'un mod ofensător la adresa sa, şi-a constituit martori pe d-nii: Donefschi şi Sfinţescu.

Martorii d lui locotenent Radovici au mandat să provoace cu ori-ce preţ pe d. Polichron, astfel că o eşire pe teren pare inevitabilă.

Martorii se întrunesc azi după amiază.

Atitudinea d-lui C. F. Robescu

Bucureşti.—Se ştie că anul trecut a fost ales ca preşedinte al comisiunei bugetare d. C. F. Robescu.

De astă-dată fostul primar al Capitalei a cerut să nu mai fie reales, neputînd participa la lucrările comisiunei.

Atunci a fost propus d. I. Poenaru-Bordea.

Noul partid Sandansky

Salonic.—In urma înjghebărei noului partid Sandansky, la care cea mai mare parte din membrii cluburilor constituţionale s'au asociat, partidul popular federalist pierde din importanţa sa. Noul partid găseşte o mare simpatie printre bulgarii macedoneni.

Călătoria Sultanului

Gonstantinopol.—După ştiri dintr'un isvor sigur, se declară că Sultanul Mehmed, va călători în timpul verei aceştia, prin Macedonia, vechea Serbie şi că va vizita mormîntul fostului sultan Murad II-lea.

Demisia preşedintelui Dumei

Petesburg.—In urma unui incident din Dumă, preşedintele Chomiakon şi a dat demisia.

Mişcări agrare

Constantinopol.—In urma mişcării agrare a ţaranilor greci din Tesalia, în contra proprietarilor mahomedani, Poarta a făcut demersuri energice pe lîngă guvernul grec, cerînd respectarea tratatului de la 1881, privitor la protecţia drepturilor mahomedanilor din Tesalia şi stăruind asupra unui tratament mai bun al turcilor, cari trăesc în Grecia. Poarta a cerut Greciei să ia măsuri seriose, alt-fel toate tratatele turco-grece, vor fi denunţate.

Nelinişte la Sofia

Sofia.—Intrunirea de protestare care a fost convocată azi, pentru a prolesta contra evenimentelor din Rusciuk, a fost amînată pentru Duminecă Poliţia e întărită de soldaţii de trupă, spre a asigura menţinerea ordinei.

In urma unei ciocniri între mulţime şi cavalerie, 60 de manifestanţi, cea mai mare parte socialişti, au fost rîniţi cu lovituri de sabie, sau loviţi de cai; de asemenea sunt mulţi soldoţi rîniţi de mulţime cu pietre. Intruniri de protestare au fost ţinute în diferite oraşe din provincie, dar s'au petrecut fără incidente de relevat.

Ştire desminţită

Constantinopol.—Ştirea ziarelor, după care regele Eduard al Angliei ar vizita Constantinopolul în curînd, e desminţită de cercurile Porţei şi ambasada Angliei. De asemenea se desminte ştirea ziarelor otomane, după care amiralul Hoffe, ar fi înmînat Sultanului, o scrisoare autografă a regelui Eduard.

Expoziţie

Viena.—Inaugurarea solemnă a primei expoziţii de vănătoare va avea loc aci în ziua de 5 Mai.

Inţălegerea ruso japoneză

Paris.—„New-York Herald", reproduce o ştire din ziarul „Asaki", care apare la Osaka (Japonia) şi după care Rusia şi Japonia ar fi semnat o nouă înţelegere, întinzînd înţelegerea din 1905, asupra Mandciuriei şi Mongoliei.

Prelungirea Corpurilor Legiuitoare

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu a cetit azi la Senat, decretul prin care seziunea parlamentară se prelungeşte până la 31 Martie inclusiv.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Un foarte agitat consiliu de miniştri a avut loc azi dimineaţă.

S'a discutat între altele, proectul de lege sanitară.

D. Em. Costinescu s'a declarat contra acestui proect şi a declarat că legea nu va fi votată.

O declaraţie a d-lui Carp

Bucureşti.—D. P. P. Carp, protesta azi într'un cerc de deputaţi, asupra sporului budgetar de la răsboiu.

D-sa a criticat activitatea d lui general Crăiniceanu şi a spus că prezenţa acestuia în guvern este o adevărată pacoste.

CAMERA

Bucureşti.—Cele ce se petrec cu legea sanitară, sunt în adevăr revoltătoare.

Guvernul face tot felul de escamatorii şi escocherii parlamentare.

Comitetul delegaţilor acestui proect nu mai lucrează la Cameră, ci acasă la d. dr. Cantacuzino.

D. Nestor Cincu spune că delegaţii din secţia I-a, din care face parte şi d-sa refuză să dea ori ce deslușire asupra proectului legei sanitare. D-sa protestează contra acestui procedeu.

D. N. Fleva protestează contra faptului că o lege importantă ca acea de reorganizare a învăţămîntului.

SENATUL

Bucureşti.—In secţiuni se discută proectul de lege al d-lui Stelian pentru desfiinţarea contenciosului.

D. Stelian stăruie ca proectul să nu sufere nici o modificare.

Casa de Bancă

Moritz Wachtel

IAŞI PIAŢA UNIREI

Face ori-ce operaţiuni de Bancă, emite cecuri pentru toate oraşele mari din ţară, toată Europa şi America.

Primeşte spre fructificare orice sume de bani contra

SCRISORI DE DEPUNERI

sau

LIBRETE DE ECONOMII

eu restituire la prima cere.

ANUNCIU

Sub-semnatul I. P. Chiriac, comerciant şi agricultor, domiciliat în comuna Prisăcani jud. Iaşi, public spre cunoştinţa generală, că de cît-va timp am perdut o poliţă în alb şi în valoare de 600 lei, semnată de mine cu 2 iscălituri pe aceiaşi linie, pe timbru de 70 bani, aşa că o declar nulă şi de nul efect, iar ori-cine o va găsi şi va căuta a se folosi de dînsa va fi responzabil faţă de legea penală şi comercială.

I. P. Chiriac

Am pierdut o poliţă în alb, în sumă de 340 lei, semnată de mine *Gh. Cadar.* O declar nulă, în mîna ori-cui s'ar afla.

Găsitorul care va aduce-o, primeşte o recompensă: *Gh. Cadar, comuna Copou.*

Se caută în partea cea mai animată din strada Unirei, piaţa Unirei, str. Goliei sau str. Ştefan cel Mare, o prăvălie, de preferat colţ, cu vitrine mari, gaz aerian sau lumină electrică, fără nici o altă încăpere. De e posibil să se închirieze înainte de Sf. Gheorghe.

Oferte la Administraţia acestui ziar sub: „O. 40"

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apă, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

De închiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător şi 6 camere,* avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D'na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

Incepînd din sezonul actual, **MAGAZINUL ENGLEZ**, str. Lăpuşneanu, întroduce renumitele pălării **Christy** în toate formele şi culorile; primul transport se va pune 'n vînzare de la 5 Martie.

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici, elevi de curs primar, secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

S'a pierdut în str. Patru zeci de Sfinţi o verigă de alianţă. Rog pe acel ce o va găsi a o aduce la adresa;

L-t George Mişoc Liceul Militar, pentru care va fi bine recompensat.

Limba Germană

Un absolvent al Academiei Comerciale din Viena, se oferă a da lecţiuni.

A se adresa la Casa de Scont strada Primăriei 17 Iaşi.

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun şi eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţ vă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară S. L. Schiler 49 (în etajul de sus).

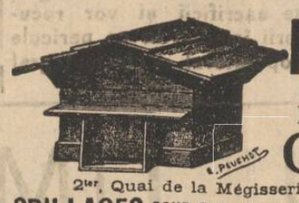

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujele noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Dezinfecţie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa : Domnu ui I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKH OFFLER BUCUREŞTI

„ANCORA"

(A N K E R)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc Ne. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 961 - Duminică 7 Martie 1910

Alegerea de la Roman

Sîntem în plină perioadă electorală la Roman. Cu moartea senatorului Aristide Bontăș a devenit vacant locul de Senator de la Colegiul al 2-a. Senatul a declarat vacanța. Rămîne acum ca ministerul de interne să fixeze data. Cel mult pînă în Paște trebue să avem alegeri. Luînd în vedere termenele fixate de guvern pentru alegerile de la 13 Decembrie, putem și de data asta să avem alegeri la Roman la 4 sau la 11 April cel mai de vreme.

Cum se prezintă situația politică a celor 3 partide la Roman?

Romanul alege 9 reprezentanți: 6 deputați și 3 senatori.

Iată actualii reprezentanț: *Senatori*, d-nii Bogdan Buiucliu, *Const. Cantacuzino-Pașcanu* și Aristide Bontăș, decedat; *Deputați*, d-nii: Iacob Capri, *Take Ionescu*, V. Gh. Morțun, Dr. N. Țurcanovici, Alex. Mustea și *Ioan Teohari*.

Politicește Romanul reprezintă la liberali nuanța socialistă a d-lui V. Gh. Morțun, care și-a scos deputat pe dr. N, Țurcanovici, socialist Sterist; iar la conservatori, pentru noi Romanul este o cetățue conservatoare-democrată, căci acolo ni s'a ales șeful nostru, d. Take Ionescu, acolo avem ales pe d. Constantin Cantacuzino-Pașcanu președintele clubului conservator-democrat din București; acolo avem pe d. Ion Teohari, care de și ales ca liberal la col. III a părăsit partidul liberal, ca și d. Cananău de la Dorohoi, ca și d. Gogu Negulescu de la Prahova și s'au înscris în rîndurile partidului conservator-democrat.

Noi dar, avem la Roman 3 reprezentanți în parlament din totalul de 9 deputați și senatori. Dar un lucru trebue să constatăm. Atît d-nii Cantacuzino-Pașcanu, cît și d. Take Ionescu s'au ales pe aceiași listă cu confrații liberali, pentru că la Roman, guvernul, prin d. Morțun, a cerut șefului nostru de la Roman să-i dea concurs electoral, și să nu mai lupte. Și așa de cuvînt au fost liberalii, că numărul voturilor a fost același pentru amîndoi candidații și la Cameră și la Senat.

In alte centre s'au ales candidați Carpiști sau Cantacuzinești, dar acolo ei au solicitat concursul guvernului, ca d. Mișu Cantacuzino la Ialomița, Nicu Filipescu și P. Carp la Vaslui, Gh. Cantacuzino la Prahova, Delavrancea la Focșani, Virgil Arion la Piatra, etc.

Și de ce guvernul solicita concursul d-lui Cantacuzino la Roman? Pentru că șeful nostru izbutise a se impune așa de mult județului, că de unde prin 1888 d. V. Gh. Morțun dispunea în socialist de col. II și III de Roman, alegîndu-se în opoziție, și alegînd pe alții în opoziție, ca Lascar Veniamin, cămătarul de azi de la Bacău, astă-zi același d. V. Gh. Morțun și-a mîncat lefteria tocmai la Roman, unde cei 10 ani de vechilîc a lui Moki Fișer îl făcuse odios nu numai Romașcanilor, dar și țării.

D. V. Gh. Morțun pe cît creștea la București în ochii d-lui Ionel Brătianu, pe atîta scădea la Roman, așa că *conu Vasilică* nu mai era numele atrăgător de altă-dată, cînd știuse a fascina tîrgoveții și sătenii prin entusiasmul tinereții sale.

Azi d. V. Gh. Morțun e un blazat și viața sa de 3 ani de ministru e dovada cea mai vie a stării sale sufletești. I s'a scos porecla de *Mutul*, ca și unuia din copii lui Miron Costin, *mutul*. De ce? Pentru că d-sa este impus parlamentului ca ministru prin autoritatea d-lui Ionel Brătianu, ca ministru personal al său.

Am putea dar zice, că Romanul politicește, prin d. V, Gh. Morțun e un județ brătenist, unde dr Țurcanovici ține nota de socialist, iar psalmodistul A. Mustea acea de dascal de strană cu cîtaniile sale din Cameră.

Alegerea de Senator va pune din nou în cumpănă personalitatea politică a d-lui V. Gh. Morțun. Mutul din guvern trebue să vorbească la Roman, căci chiar dacă n'ar vrea au să-l tragă de limbă împrejurările. Și va fi silit să lucreze singur, căci din fericire, la Roman *buruiana* junimistă, un fel de *chir* politic, nu ne încurcă. Dintre județele unde chirul junimist n'are nici o viță este și Romanul, Mai sînt ele și altele, dar ca la Roman nicăiri nu sînt *tabula rasa*.

Se zice, că guvernul s'ar opri asupra candidaturei d-lui Gh. Zarifopol, fostul candidat independent de la colegiul al 3-a. Am fi curioși să știm pînă la ce măsură independentul dela 1907 Maiu s'a înhămat la carul triumfal al d-lui V. Gh. Morțun.

Junimiștii necontînd la Roman vor aștepta la telefon rezultatul votului și vor avea simpla curiozitate de a înregistra un nou succes al nostru, pentru a scrie apoi la ziarele lor, pe care nu le cetește Conu Petrachi, „că cu cît vor birui Takiștii, tot noi vom veni la putere“.

Partidul conservator-democrat s'a și oprit asupra persoanei d-lui dr. Riegler, care are cea mai mare suprafață politică pentru împrejurările de față. Primariatul său a lăsat cea mai vie și mai plăcută amintire Romașcanilor; iar dacă liberalii și în special d. V. Gh. Morțun se va lăuda cu cîte-va sute de metri patrați de pavagiu, va avea prilejul însă să constate, că precum la țaranii răzvrătiți de ei, li s'a dat în loc de pămînt de hrană imaș pentru vite, așa și la Roman, în loc de împărtășit ceva din sufletul omenesc s'a dat cîte-va firtae de piatră, crezînd că cu aceasta se satisfac nevoile morale ale unui oraș.

Noi pășim la lăptă cu încredere, că și de data aceasta cetățenii Romașcani, vor avea de ales între un regim putred și slăbănog și între partidul nostru, care merge falnic spre putere prin puterile sale proprii și aceasta cu atît mai mult cu cît însuși șeful nostru e alesul Romanului, fruntașul nostru d. Cantacuzino Pașcanu și-a făcut din înălțarea Romanului un credo politic, iar persoana candidatului e o chezășie a zilei de mîine.

Iar de junimiști după vechiul adagiu să zicem: *de mortuis nihil nisi bene.*

Gh. Ghibănescu

Cazacul de la Cameră

De remarcat în atitudunea Camerei liberale nu este numai faptul, că a ajuns simplu biurou de înregistrare a numeroaselor proecte de legi, pe cari din ordinul guvernului le primește aproape fără discuțiuni, votîndu-le cu cea mai senină inconștiență. De remarcat mai e și felul de a fi al biuroului și în special al președintelui Camerei, d. Ferechide, care s'a erijat într'un soi de... intrerupător de meserie, spre a deveni antipatic și scîrbos parlamentarilor opoziției.

D. Ferechide crede, că datoria sa de mameluc al guvernului, de șef al mamelucilor guvernului este, nu de a da cuvîntul și a conduce dezbaterile; ci de a nu lăsa pe deputații opoziției să vorbească, de a-i obosi și plictisi cu diferite pretexte, pentru a complace șefului său și a colabora ast-fel la opera de ticăloșii întreprinsă de guvern.

D. Ferechide are reputația de om energic; ce trist însă și ce rușinos pentru d-sa că-și consumă energia în asemene manopere necurate. Ceea ce face d. Ferechide, față de deputații opozanți, este operă de sbir polițienesc, tradează mentalitatea sa de oriental și de cazac și revoltă pe omul civilizat pentru care libertatea cuvîntului este un drept sfînt și elementar.

De altfel procedarea cazacului de la prezidența camerii concordă perfect cu acțiunea întreagă a guvernului, care din primile zile ale constituirii sale a luat biciul în mînă.

Și de ce această purtare necivilizată și neghioabă? Pentru ca guvernul să-și înfăptuiască scopul de a trece repede și fără discuții serioase proectele sale în această seziune, care e la sfîrșitul ei. Simte guvernul, că aceasta este ultima seziune a legislaturii liberale? Se pare.

Și dacă este așa, este permis a-ți bate joc de voința țării, care vrea să se manifeste în parlament și care trebue să se manifeste? Căci, ori-cît ar încerca d. Ferekide cu complicitatea guvernului să reducă la minimum posibil discuțiunile, nu va reuși de cît să enerveze mai rău spiritele și să alunece dezbaterile pe panta chestiunilor personale. Și aceasta nu e nici bine, nici folositor, căci nu pentru discuțiuni pătimașe avem instituția parlamentului.

Dar așa e făcut, se vede. Ori-ce atinge partidul liberal este scăzut, micșorat și intinat.

ULTIMA SESIUNE

Dl. Ionel Brăteanu a cetit în ședințele de eri a Camerei și Senatului, decretul de prelungire pînă la 31 Martie, a sesiunei parlamentare. Această prelungire era de prevăzut. Proectul de buget d'abia de două zile a fost presentat de guvern comisiunei bugetare a Camerei.

Cercetarea lui de către comisiunea bugetară, și discutarea, și votarea lui de către Cameră, va necesita cel puțin două săptămîni.

Pe de altă parte, sunt pe biroul Camerei, o mulțime de proecte de legi de o importanță secondară, pe cari miniștrii respectivi au ambiția de a le vedea votate în cursul acestei sesiuni, așa că și parlamentul va avea suficient de lucru pînă la sfîrșitul lunei și guvernul va fi în contact mai multă vreme cu majoritățile sale parlamentare.

Cu toate acestea prelungirea sesiunei parlamentare pînă la 1 Aprilie, are pentru noi o semnificație, foarte importantă. Sesiunea aceasta este ultima sesiune a actualei legislaturi și guvernări liberale!

De și după constituție, ultima sesiune ar urma să fie la Noembrie viitor, iar legislatura să se încheie la Martie 1911, adică tocmai peste un an—însă ea se va încheia cu 31 Martie 1910! De aceia și proiectul de buget a fost prezentat atît de tîrziu—cînd, de obicei, se prezenta chiar înaintea sărbătorilor de Crăciun, și de aceia mai ales a fost alcătuit în condițiuni așa de rele, căci va fi aplecat în mare parte de alt guvern, căruia liberalii le-a plăcut să-i lase totdeauna cele mai ticăloase și urîte moșteniri.

De asemenea, graba și insistența, cu cari marii reformatori ca d-nii Orleanu, Constantinescu P. și chiar d. Morțun, vor să vadă votate proectele lor de legi pentru a nu se zice că n'au făcut nimic cît au fost Excelențe, denotă sfîrșitul vieței actualului regim liberal!

De altfel este și imposibil, a se concepe că s'ar mai putea deschide parlamentul la toamnă pentru 2 luni, cînd la Februarie el încetează de a mai fi și noui alegeri trebuesc efectuate.

Regele, totdeauna, în asemenea imprejurări, a clarificat situațiile, dacă nu chiar imediat după inchiderea penultimei sesiuni, dar în tot cazul înaintea celei din urmă.

Să ne aducem aminte de vremea liberalilor în Octombrie 1895, cînd cu retragerea guvernului marelui Catargi, și cînd ultima sesiune parlamentară trebuia să se deschidă în Noembrie 1895. Suveranul a găsit inutil să mai deschidă Camerile pentru 2 luni, și primind demisia guvernului conservator, a adus pe liberali, cari au făcut imediat alegeri, iar sesiunea din Noembrie s'a deschis cu o nouă legislatură.

Așa se va petrece și acum, în mod sigur și desfidem a fi desminți. Liberalii dacă nu se vor retrage îndată după votarea budgetului, adecă la sfîrșitul acestei sesiuni, cel mult pînă în Octombrie se va vorbi de alt regim politic, iar sesiunea de Noembrie 1910 va aparține unei noui legislaturi.

Chiar dacă situația guvernului ar fi fost mai bună și cu toate acestea nu se mai poate vorbi azi de guvernări politice care să depășească viața unei legislaturi de 4 ani.

Dar mai ales față de un guvern atît de slăblt, căruia țara i-a retras de mult tot creditul ei—și pe care-l detestă toate clasele sociale și muncitorii atît de nedreptățiți prin ticăloasa-i guvernare.

De aceia partidul conservator democrat, trebue să se pregătească pentru luptă, căci ziua mare a chemărei sale la datoria către stat și națiune se apropie, și el trebuie să facă dovada dragostei și interesul ce poartă țărei, în același chip cum l'a făcut însuși țara acordîndu-i credit nelimitat chiar din primile zile a constituirei și organizărei sale politicc.

Chestii vechi și noua

Firmanul si bezmenul Buiucliilor

Intr'o broșură de curînd apărută, d. Gr. M. Buiucliul, fost consilier la înalta Curte de casație se ocupă de *Firmanul Buicliilor*, provocat de un proces iscat între frații M. și I. Buiucliu și log. Iorgu Ghica pentru arenda moșiei Delenii și Macsut de la Hârlău în 1841. Frații Iacob și Măgărdici Buiucliul fiind supuși austriaci au cerut intervenția consulului austriac la Poartă, contele de Sturm, după ce luase recomandarea ambasadorului austriac de la Petersburg, contele de Ficquelmont. Stefan Vogoride, beiul de Samos și socrul lui M. Sturza Vodă întervine contra. Sultanul Mahmud moare și noul sultan Abdul Medjid dă un firman în cauză, care nu s'a executat.

După 20 de ani de lupte, Iacob Buiucliul a izbutit să scoată un firman împărătesc, dar n'a putut să-și recapete averea.

Firmanul a apărut în 1855; iar D. Brăteanu în scrisorile sale cătră coreligionarii politici din Moldova, scrie în 1856 Iulie 30 între altele și despre știrea că s'a dat ordin de la Poartă pentru firmanul în pricina Buiucliilor.

Dl. Gr. Buiucliul numește acest firman mai mult un *sport* diplomatic de cît o căpătare de dreptate.

Iacob Buiucliul era frate cu Măgărdici și mai avea alte 3 surori: Sima Balasan, Ana Buzicu, și Cărăcășoae. El era ficiorul lui Hagi Manciuc Buiucliul, frate cu Hagi Margos, amintiți în actul din 1797 Dec. 16, prin care cumpara cu învoirea Zoiței soția clucerului Stefan Anastasie, dughenile în piatră, făcute încă din 1761 Sept. 1 de Gh. Brașovanul de la Brașov, pe locul lui Stefan Anastasă postelnic, feciorul lui C. Nastasă visternic al doilea. Acest Gh. Brașovanul plătea bezmăn 40 lei pe an. De la Gh. Brașovanul dugheana a trecut în vînzare cătră Toader Corne Brașovanul, care urmează să plătească bezmăn cîte 45 lei pe an. In 1797 Toader Corne vinde dugheana de piatră la frații armeni Margos și Manciuc Buiucli amîndoi hagii, și Zoița clucereasa încuviințează vînzarea potrivit ponturilor condicei lui Ipsilant Vodă (Surete și izvoade XVII, 116, 119).

Locul a trecut prin moștenire de la Stefan Anastasă clucerul la Alex. Anastasă serdar, care în 1814 îl afieroseește bis. Talpalarilor cu act în regulă, trecînd bisericei venitul bezmănului de 45 lei pe an, cum îl vedem trecut în Pomelnicul cel mare al bisericei pe anul 1816: „90 lei bezmănul locului de dugheană ce este dat de răposat. serdar Alex. Anastas pe 2 ani de la 1 April 1815 la 1 April 1816.“ (Surete XVIII, 225):

Proprietatea ființei—după glăsuirea legiuirei lui Calimah Vodă—a rămas bisericei Talpalari până azi, iar proprietatea folosinței a rămas în familia Buiucli de la 1797 până azi 1910, deci 113 ani. Vara aceasta d. Gr. Buiucliul a crezut să strice dugheana, vechea boltă din 1761, avînd o vechime de 149 ani, și odată lucrul stricat a venit în discuție; mai rămîne el proprietar locului fără acaret, ori locul revine bisericei Talpalarilor?

Pravila lui Andronachi Donici la cap. XVI, art. 2, vorbind de bezmăn zice că proprietarul folosinței *poate* să piarză dreptatea tocmelii cu proprietarul ființei dacă *lasă să se strice zidirea.*

Codul Calimah Vodă prin art XXVIII, art. 1537 și 1538 zice că: „nu se pierde proprietatea folosirei ce se ia de pe fața locului din pricina stricăciunii zidirilor, în cîtă vreme proprietarul folosirei va zidi noi zidiri și va voi să plătească prețul năimirei“.

Dacă pentru firmanul Buiucliilor s'a războit Iacob Buiucliul 20 de ani pe la Viena, pe la Petersburg și pe la Constantinopol și a izbutit să scoată firman împărătesc, fără să se mai aplice; bezmănul Buiucliilor e o daraveră și mai veche, căci stabilit acest bezmăn din 1761 Sept. 1 cu 40 lei vechi pe an, suit la 45 lei pe an în 1797, a continuat și continuă și azi a fi de 45 lei vechi, adică 15 lei noi, și se vor invoca în sprijin acte de 149 de ani, și legiuiri de peste 100 ani, cu toate că e o vădită nedreptate ca un loc care aducea în Iași 45 lei vechi în 1797 cînd galbănul era 4 lei vechi să aducă în 1910 numai 15 franci; o curată nedreptate pentru biserica Talpalari!

Povestea firmanului sultanului a fost un sport cum ne-o zice d. Gr. M. Buiucliul; povestea bezmănului va fi cum din acte și articule de lege reiese.

Gh.

OAMENI ȘI LUCRURI

RĂZBOIUL CIVIL

In jurul întîmplărilor din Rusciuk anevoie se va putea face tăcere. Aproape în toate zilele se anunță noui morți dintre cei greu răniți. Numărul exact al victimelor nu se va cunoaște, ori se va cunoaște mult mai tîrziu, cînd istoria va avea să-și spună cuvîntul asupra tristului războiu civil încins pentru o femee.

Da—pentru o femee de.. cincisprezece ani—au căzut scăldate în sînge atîtea zeci de trupuri omenești. Ce e de mirat?

Nu ne-a lasat oare istoria veche povestirea unuia dintre cele mai crunte războaie—acel al Troiei—cauzat de o rivalitate nemiloasă și neîmpacată în jurul frumoasei Helena? Dar în afară de războaiele propriu zise, nu se petrece oare în univers, fie în rîndurile oamenilor, fie în rîndurile celorlalte viețuitoare, un sîngeros războiu etern, cu ascunse ori fățișe încăierări și rivalități și întreceri și invidii?

Dar, cată să fim drepți: în cazul de față, în afară de elementul sexual a jucat un rol și celalalt factor de însemnătate universală: credința religioasă.

Dacă războaiele pricinuite de iubire ni se relatează numai în legende necontrolabile,—războaiele izvorîte din ura religioasă sunt mult mai numeroase și multe mai crunte, pe lîngă că sunt de domeniul absolut istoric.

Zorile omenirii sunt colorate încă de luptele seculare, pé cari le-a durat în lume deosebirea de credință și dorul de cuceriri întreprinse în numele ei; purpura flacărilor cari de atîte ori au încins orizontul, n'a dispărut încă și din cînd în cînd vedem petrecîndu-se în mic, ceea ce s'a întîmplat și se va mai întîmpla încă. în proporții mari și adînc dureroase.

Firește, drama din Rusciuk, nu are proporții epice; dar nu e mai puțin zguduitoare. Eroul ei, funcționarul de bancă Ștefanov, nu are nimic din farmecul vreunui antic Priam,—după cum naiva musulmană de 15 ani, eroina dramei, nu are nimic din măreția miticei Helena. Intîmplarea ar fi rămas povestea banală a unei fete naive sedusă de un bărbat viclean, de trei ori mai în vrîstă și de sute de ori mai cu.. experiență ca dînsa. Dar s'a întîmplat ca fata să fie de credința lui Mahomet, iar amantul,—un creștin și răpirea într'un moment istoric cînd dușmănia turco-bulgară e mai aprigă astfeliu între îndărătnicia turcului pe de oparte și între trufia creștinilor pe de altă parte să se dezlănțuiască acel războiu tragi comic. degenerat într'o luptă fratricidă prin intervenția soldaților bulgari în contra alor lor. Odată furia norodului întărîtată, sîngele trebuie să curgă pentru.... liniștirea spiritelor. Ce însamnă aceasta s'a văzut doară, în proporții teribile, la noi în țeară în 1907 de grozavă memorie, cînd mulțimea de oparte și oștirea de cealaltă, pierduse conștiința omeniei și sentimentul milei, odată cu sîngele rece.

... Ce trebuie să-și fi zicînd oare acea naivă turcoaică în fața sîngelui vărsat, —ea care n'ar fi visat nici odată că după ce o cucerise creștinul, vor trebui să moară atîția creștini pînă să-i.. aparțină?

Rodion

CONTENCIOSUL ȘI CINSTEA POLITICĂ

„Noua Revistă Romînă“ publică sub titlul de mai sus, următorul articol al d-lui Ionescu Quintus, deputat:

La Mizil erau numai doi primari: unul sub regimul conservator și cel-l'alt sub regimul liberal. Pe unul îl cunoașteți, de oarece a avut grija maestrul Caragiale să vi-l prezinte—imortalizîndu-l—este Leonida Condeescu; pe al doilea permiteți-mi să vi-l prezint eu: Isaiia Georgescu. Rivalitatea dintre aceste două personalități politice marcante ale Mizilului luase proporții uriașe. Dușmănia lor era așa de mare încît nu se mulțumeau să nu-și vorbească, să nu se salute, să se evite, să se combată cu ultima energie la cafenea sau prin coloanele ziarelor: „Răcnetul“ și „Trompeta Mizilului“—dar preocuparea lor de căpetenie, din ziua în care veneau la putere, era să distrugă unul ceia ce făcuse cell'alt. De pildă: Erau conservatorii la putere: Leonida Condeescu boteza bulevardul cu numele: Lascar Catargiu; pe strada unde locuia el se așezau felinare la distanță de cîți-va metri unul de altul, iar pe strada adversarului său nu se lăsa de cît unul și acela cu totul departe de casa fostului primar liberal, pentru ca nu cumva să se strecoare vr'o rază de luminá în curtea casei lui Isaiia; sacagiul—avea mizilul și un sacagiu—era amendat dacă vreodată stropea pietrele de pe strada adversarului lui Leonida. Cînd veneau liberalii la putere, Isaiia își lua revanșa. Bulevardul nu se mai chema: Lascar Catargiu ci: Ion Brătianu; felinarele de pe strada lui Leonida erau scoase ca niște simpli funcționari; iar praful era lăsat să se aștearnă în straturi groase pe strada fostului primar conservator. Ei bine, lupta această crîncenă, împinsă pînă la sălbătăcie între cei doi ireconciliabili adversari—nu avea o clipă de întrerupere. Ei nu-și acordau cel mai scurt armistițiu și fiind-că doreau ca această duș-

mănie să existe şi dincolo de hotarele acestei lumi, Leonida şi Isaiia şi-au făcut încă din viaţă cavourile : unul se află într'un colţ al cimitirului, iar cel l'alt în colţul diametral opus. Ani de-a rîndul faptele primarilor Mizilului au alimentat revistele noastre umoristice. Acum s'au schimbat lucrurile. Se pare că Leonida şi Isaiia au împrumutat felul lor de a vedea conducătorilor politici din Bucureşti, de oare-ce partidele noastre nu au de cîtva timp de cît grija de a desfiinţa unul, ceia ce altul a făcut. Nu mă voi opri la lucruri mărunte şi trecute, ci îmi voi îngădui să stau puţin de vorbă asupra unei chestiuni mari, grave şi de actualitate. Conservatorii înfiinţaseră prin ministrul lor de justiţie : d. Bădăreu, Contenciosul. E inutil să vă spun în ce consistă şi care îi sunt avantagiile, de oare-ce s'a vorbit şi s'a scris despre această lege mai mult decît destul, Chiar zilele trecute, în parlament, Contenciosul a dat prilej să vorbească la mulţi cari ar fi trebuit să tacă şi prilej să tacă la mulţi cari ar fi trebuit să vorbească. Ceia ce este indiscutabil şi incontestabil este că : *Contenciosul era o lege admirabilă de odre-ce punea o stavilă abuzurilor administrative şi lărgea sfera garanţiilor de dreptate a cetăţenilor.*

Era mai presus de toate o lege democratică şi aşa fiiind, se va înţelege uşor enormitatea săvîrşită. Această lege cu caracter democratic să fie zămislită de partidul conservator şi desfiinţată de partidul liberal. Din acest fapt—în treacăt fie zis—se desprinde şi greutatatea pe care o au principiile în luptele noastre politice şi rostul lor determinant în diferenţiarea partidelor noastre politice. Atunci, dacă lucrurile stau astfel, pentru ce s'a desfiinţat ? Pentru ce ? O singură explicaţiune a fost adusă—plausibilă ?—după părerea acolora cari au produs o :—Cinstea politică. Partidul liberal îşi luase angajamentul în opoziţie să desfiinţeze Contenciosul şi prin urmare trebuia să se ţină de cuvînt. Eu înţeleg ca un partid să desfiinţeze o lege rea a partidului care l-a precedat la guvern; dar s'o desfiinţeze numai pentru că a făcut-o celalt, faptul acesta îmi aduce cu înlesnire aminte mentalitatea lui Leonida şi a lui Isaiia. Cinstea politică? A ! Mă închin înaintea ei; dar cinstea politică nu consistă în a desface ceea ce altul a făcut bun, ci in a face aceia ce ai promis. Şi aşa socotită cinstea politică, fost-a ea cu sfinţenie păzită de conducătorii partidului liberal şi suferi-ta ea pînă acum numai o singură ştirbire ? E suficient să amintesc un singur fapt pentru a se vedea lămurit că cinstea politică este pusă în discuţiune de politicianii noştri numai atunci cînd le vine la socoteală. Votul universal există în programul partidului liberal din anul 1892.

Au trecut aproape 20 de ani de cînd partidul liberal a făgăduit ţărei această mintuitoare reformă şi politicianilor liberali încă nu le trece prin minte s'o aducă la îndeplinire.

In vremurile din urmă se vorbea de colegiu unic la judeţ. Era o încercere timidă, un pas de copil ce se făcea spre mult trîmbiţatul ideal, dar tot era ceva. Au trecut trei ani de la venirea partidului liberal la cîrma Statului şi nici vorbă de colegiul unic nu este.

Aceasta este cinste politică ? Evident că nu. Conducătorii partidului liberal au pierdut dreptul de a vorbi în numele cinstei politice şi prin urmare nu le era permis să se pună la adăpostul ei—spre a săvîrşi o faptă reprobabilă ca aceia a desfiinţării Contenciosului.

Acum, după ce am văzut cauza care a provocat acest proect de lege, să vedem cum a fost discutat. Discuţia fost'a ea lăsată liberă ? Se încep desbaterile. In parlamentul actual—ca de altminteri în toate parlamentele noastre—sunt foarte puţini oameni de valoare şi nu ar fi obositor să înşiri numele acelora, cari au pregătirea necesară pentru rezolvirea afacerilor—nu particulare, ci publice. Dl. C. Stere—nu am nevoe să adaog nimic—doreşte să propună un amendament. Ce credeţi că s'a întîmplat ? Dl. Toma Stelian, ministru de justiţie, face chestiune ministerială, ameninţă cu demisiunea. Se face vîlvă. Dl. Ministru e înconjurat de cîţi va prieteni cari îl asigură de devotamentul lor neclintit ; în jurul d lui Stere, care perzistă în intenţiunea de a propune amendamentul, se face cerc ; discuţiunea se înfierbîntă, bine înţeles nu în incintă. Pentru a se restabili liniştea, dl. Ferechide, cu autoritatea sa indiscutabilă, sună clopoţul pentru a deschide şedinţa. Dl. Ministru de justiţie apare pe banca ministerială, iar dl. C. Stere dispare. A doua zi într'unul din ziare apare o informaţiune cam în aceşti termeni : „Dl. C. Stere ne roagă să anunţăm că a renunţat la amendamentul său, după ce a conferit cu d-l prim ministru. Ion Brătianu".

Ei bine ! Mă adresez tuturor oamenilor luminaţi şi îi întreb : E cinstit acest lucru pentru un parlament şi nu este—nu găsesc cuvîntul greu—ruşinos, ca după ce se aduce în desbaterea Camerei un proect de lege, care tinde la desfiinţarea unei legi bune, să nu se lase cel puţin desbaterile libere şi să nu se permită unui om de talia d-lui Stere să depună un amendament? Eu socotesc că deşi nu se mai ilusionează nimeni asupra parlamentarismului nostru, totuşi faptul acesta a produs o penibilă impresie asupra opiniei publice. Dacă tot astfel se va lucra şi de aci înainte în parlament, dacă treburile ţării vor fi conduse tot aşa, atunci partidele politice se vor discredita cu desăvîrşire. Trebue odată să se schimbe această stare de lucru. S'a crezut că ea se va schimba după sîngeroasa răscoală din 1907, dar ea continuă şi astăzi. Flacările de atunci nu au luminat, se vede, în deajuns prăpastia spre care de atîta amar de vreme, politicianii împing această ţară. Să fie nevoie de altele ? Mi-aduc aminte că pe atunci, toţi conducătorii noştri politici îşi mărturiseau păcatele, spunînd că de 40 de ani politicianii nu îngrijesc decît de interesele lor şi ale clasei pe care o reprezintă, iar că interesele clasei celei mari sunt cu desăvîrşire nesocotite. Şi îmi spuneam : „A quelque chose malheur est bon". S'au pustiit sate, s'au suprimat vieţi, dar cel puţin aceia în ale căror mîini stau destinele acelui neam şi-au dat seama de greşelile trecute şi se vor indrepta. Astă-zi însă, văd că e păcat de sîngele care în 1907 a roşit cîmpiile ţărei noastre, de oarece politicianii noştri n'au învăţat aproape nimic de a tunci. Abia se stînseră flacările, văile răsunau încă de ţipetele celor ucişi, ochii copilaşilor rămaşi fără nici un sprijin nu se uscaseră bine şi acei trimeşi în sfatul ţărei pentru a face legile agrare nu îşi vedeau de cît de interesele lor şi ori unde găseau un punct cîştigat pentru ţărani ; îl ştergeau şi ameninţau cu răsturnarea guvernului, dacă nu vor fi ascultaţi. Şi de aceea nici de data aceasta nu s'a făcut aproape nimic pentru ţărani.

Să nu crează aceia cari făruesc legile că dacă au aplauze în parlament au făcut ceva bun, de oarece mîinele cari aplaudă sunt mîinile obişnuite cu jetoane de prezenţă şi nu cu astfel de mîini se clădesc lucruri folositoare pentru ţară.

I. Ionescu-Quintus
Deputat

Litere-Ştiinţe-Arte

„Ai noştri !".—Nu numai în politică, dar şi în literatură există tradiţionala clasificare pe care humorul popular o rezumă în formula „ai noştri".

Odată cu înmulţirea peste măsură a revistelor literare s'a simţit predominînd legea cererei şi a ofertei. Scriitorii fiind prea puţin numeroşi—vorbim de acei cu adevărat de talent—fiecare director de revistă a fost silit să iee măsuri pentru a fixa în jurul său un oarecare număr de publicişti şi, neavînd de ordinar decît recompense „morale", a fost silit să devină foarte darnic în laude, decernînd lauri şi merite, uneori exagerate. Lucrul avea însă neajunsuri, pe lîngă foloase. Scriitorul, lăudat astfel, a devenit mai închipuit, mai pretenţios,—trecînd cu uşurinţă de la un grup la altul, de la o revistă la alta. Azi lăudat de unii şi defăimat de ceilalţi,—se vede în curînd fenomenul contrar,—întocmai ca şi în luptele politice.

Sistemul a cam început a da faliment dar unele au rămas. Există în momentul de faţă cele mai ciudate diferenţe în privinţa laudelor şi criticilor întrebuinţate la adresa mai a tuturor scriitorilor „en vogue" şi sunt foarte puţini acei cari au izbutit a se rîdica mai presus de aceste clasificări interesate într'un sens ori într'altul. Dăinui-va oare mult această atmosferă ciudată ?

*

Intre bucăţile literare publicate în cel mai nou număr al „Convorbirilor critice" remarcăm „Paradoxele iubirii" de Corneliu Moldovanu. Vom reproduce bucata îndată ce spaţiul ne va permite.

*

Se anunţă apropiata apariţie a unui nou volum de nuvele şi schiţe ale maistrului Caragiale, în editura „Adevărului".

*

In aceiaşi editură va apărea şi al doilea volum din Amintiri de la „Junimea", de G. Panu.

*

Intr'o editură din Lipsca a apărut un nou volum de Mite Kremnitz. „Carmen Sylva". Foasta colaboratoare a M. S. Reginei Elisabeta cunoaşte de aproape viaţa şi activitatea Augustei scriitoare.

*

La Viena e acum de mare actualitate o nouă operetă : „Chantecler la Viena". S'au produs chiar oarecari discuţii din cauza rolului lui Moritz.... Potărniche.

*

Gabrielle d'Annunzio trebuia să repete zilele trecute la Neapole, la cercul filologic italienesc conferinţa sa asupra „Intinsului cerurilor", conferinţă aplaudată în toate oraşele Italiei. In ultimul moment, marele scriitor a telegrafiat din Genua deputatului Marghieri, rugîndu-l să amîne data ţinerei conferinţei.

Călătoria din oraş în oraş şi vorbirea în fiecare zi l'au surmenat într'atît, că simte absolut nevoia unui repaos de cîteva zile.

*

La Curtea engleză eticheta e supusă unor minuţioase regule de ... artă croitoricească. O baroană are o trenă de doi metri lungime, o vicontesă va avea dreptul la 2.50 şi tot aşa mai departe pînă la ducesa care are 4 metri.

Reginele au voie să tîrîie ori cîtă stofă ar pofti.

*

Două piese cu un singur nume vor fi jucate la Paris, Teatrul „Variéte" joacă acum „Le Bois sacré" de Caillavet şi de Flers ; iar teatrul Sarah Bernhard va reprezenta în curînd o adaptare scenică a unei fantazii lirice de Edmond Rostand, care a fost publicată sub titlul „Le Bois sacré" şi căreia marele poet refuză de a-i schimba titlul.

*

Profesorul american Barret Wendelle de la universitatea din Harvard a publicat o lucrare cuprinzătoare sub titlul „La France d'aujurd'hui".

*

La Revue a publicat o convorbire a lui P. Gsell cu A. Rodin. E interesant ce spune bătrînul maestr uasupra misterului în artă : „misterul e atmosfera în care plutesc toate operile mari de artă. Să ne gîndim la pînzele lui Leonard da Vinci, care par de atîtea ori nişte puncte de întrebare.... Mister e şi în „Les glaueuses" ale lui Millet. Una din femeile zugrăvite acolo se vede privind în zarea cerului dogoritor ; şi cînd ne uităm la ea, par'că chipul ei ne arată că într'o tresărire a sufletului îşi spune : „la ce bun toate"?.. Cuvintele acestea nu sunt ca un ecou al fatalităţei care leagă sufletele de vieaţă şi le face să sufere ?.... Dar misterul nu se vede numai în operele creştine, ci şi în cele antice, cum sunt d. e. „cele trei Parce dela Parthenon".

*

Sindicatul medicilor franceji a decis urcarea taxelor de vizite şi consultaţii cu o treime din taxele anterioare.

*

STRUNA ZILEI

VARIANTA...

Dacă ministerul, ascultînd doleanţele exprimate, va aduce în Iaşi regimentul de artilerie casele vor deveni şi mai scumpe.
Informaţie.

Oare nu 'nţeleg eu bine?
Insă ştirea par'că zice
Că venind artileriştii
Multe case or să se... strice.

Informaţii

❑ *Amintim că astăzi Duminecă 7 Martie orele 5 p. m. D. A. D. X-nopol va ţinea în aula Universităţei conferenţa anunţată asupra* **puterei evoluţiei în istorie.** *Intrarea liberă.*

❑ *A 7-a prelegere publică a cursului d-lni dr. Zosin, despre* **Istoria Ştiinţii,** *are loc Duminică, 7 Martie ora 4 p. m., în amfiteatrul de anatomic, tratînd despre* **Ştiinţa romană; învăţaţii şi şcolile din Alexandria, Roma; Atena şi Bizanţ.**

❑ S'a prevăzut în budgetul ministerului de război sporirea soldelor ofiţerilor inferiori, începînd de la 1 Aprilie 1910 ; a maiorilor de la 1 Octombrie şi ale celorlalţi ofiţeri superiori şi ale generalilor de la 1 Ianuarie 1911.

❑ Astă-zi s'a serbat hramnl bisericei Sf-tului Teodor. Serviciul divin s'a oficiat de economul Ţincoca, protoereul oraşului, înconjurat de mai mulţi preoţi.

După serviciul divin, a avut loc la casa parohului bisericei o recepţie.

❑ D. N. Giurgeanu, referent statistic în cancelaria prefecturei de judeţ, a fost numit şef de birou la serviciul judeţean, în postul rămas vacant prin moartea lui Fătu.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei s'a întrunit eri din nou lucrînd la întocmirea tabloului pentru înaintări.

Ofiţerii cari u mează să fie înaintaţi cum şi cei cari vor fi mutaţi pe ziua de 7 Aprilie, vor fi avizaţi în cursul săptămînei viitoare.

❑ Inscrierile elevilor preparaţi în particular se vor face în cursul lunei Aprilie.

❑ Cu începere de la 1 Aprilie se va pune în aplicare regulamentul întocmit de ad-ţia comunală pentru prevenirea cazurilor de turbare.

❑ **In „Ordinea" de astă-zi 6 Martie se pot ceti între altele două interesante articole de actualitete : „Poporanismul d-lui C. Stere" de Yssai, „Mihail Kogălniceanu" de Rodion. In acest din urmă articol se publică un „avertisment" pe care l'a aplicat marele om de stat ziaristului A. D. Holban la... 1864.**

❑ Autorităţile din Viena au făcut cunoscut autorităţilor noastre că acolo a fost descorit un falşificator de mărci, un anume Dim. Mladinicov, originar din România.

❑ Inainte ca partidul liberal din Roman să fixeze candidatura d-lui George Zarifopol la colegiul II de Senat, d, Ionel Brătianu a intervenit pe lîngă d. Al. Delimarcu, prefectul judeţului, să demisioneze spre a candida la scaunul rămas vacant prin moartea d-lui Ar. Bontăş.

D. Delimarcu dîndu-şi seama de cădere a refuzat să se retragă de la prefectură şi a declinat onoarea de a fi candidatul guvernului la o cădere sigură.

❑ D. general G. P Georgescu comandantul brigadeiţa II-a de artilerie, va fi însărcinat pe ziua de 1 Aprilie şi cu inspectoratul general al artileriei.

❑ Ministerul cultelor a modificat arariul şcoalei de Belle Arte din locolitate.

❑ Nici odată vre-o piesă de teatru n'a fost aşteptată cu o aşa febrilă nerăbdare de toţi amicii literilor şi ai teatrului din lumea întreagă ca *Chantecler*, Prima reprezentaţie a lui *Chantecler* la Paris a fost o sară de glorie pentru scena franceză şi va însemna desigur, o dată în istoria literaturei franceze. Tot Parisul a alergat la reprezentaţiile lui „Chantecler" de la Porte Saint Martin. Se găsesc în „Chantecler" toate darurile excepţionale care formează geniul teatral al lui Edmond Rostand: lirismul scînteitor, miraculoase invenţiuni verbale şi fantazia eroică. Această operă admirabilă a fost montată cu un gust perfect şi cu mare lux de d-nii Hertz şi Jean Coquelin. Activii directori ai lui Porte Saint Martin, fără a-şi lua un moment de odihnă după munca colosală desfăşurată la Paris cu montarea piesei au organizat o excelentă trupă din artiştii dela Portet Saint Martin care va reprezenta „*Chantecler*" în principalele oraşe din Franţa şi Europa. Artiştii acestei excelente trupe au fost aleşi chiar de Edmond Rostand, care, urmărind repetiţiile operei sale, şi-amanifestat întreaga sa satisfacţiune. Aceşti eminenţi artişti vor face să cînte lira marelui poet francez la Iaşi, oraş eminamente artistic, în serile de 10 şi 11 Martie c. şi unde desigur că această genială operă ie menită să producă o profundă sensaţie.

DIVERSE

— In comunele Feteşti şi Zagavia, s'a ivit epidemia de scarlalină.

— Mîine, Duminică 7 Martie va avea loc în Sala Pastia, un frumos Bal Mascat, (pentru străini) dat de I. L. Dukaten, Garderoba cu costume noui.

Va cînta muzica Regimentul 13.

— Soldatul dezertor Ştefan Botez, dezertor, a fost prins şi înaintat regimentului.

— Cu trenul de aseară a fost transportat la Botoşani, spre a fi înmormîntat corpul fetiţei Marpelia Palauz, fiica d-lui Colonel dr. Palauz.

— D. Gh. Ursăchescu a fost numit în funcţia de sergent major cl. II a în poliţia Iaşi, în locul lui V. Butnariu, demisionat.

— D-na Maria Constantinescu, soţia d-lui Alex. Constantinescu, secretarul revizoratului şcolar a dat naştere unui copilaş, căruia i-au dat numele de Nicu-Ionel.

Să le trăiască.

Miscellanea

O nouă şcoală : Mitocănismul.—Discuţii asupra poporanismului. — Ce nu ştie Caragiale.—Piesa inedită a maestrului.

In cel mai recent număr al „Nouei Reviste romîne" criticul N. Em. Teohari, un scriitor obiectiv, pune în relief noua „şcoală" pe care tinde s'o întemeieze criticul Ilarie Chendi : mitocănismul. Pentru a-şi ilustra afirmarea d. Teohari citează două pasagii din articolele chendiste, n adevăr vrednice de citat şi de înfierat :

„Cînd zici astă-zi Mihalache, pare că ai pronunţat o grosolănie. In case mai bune, între oameni cum se cade şi prin reviste cu oarecare gust, nici n'ar trebui să se rostească această vorbă, căci vine cu ruşine. Sună aşa greoi şi de voluminos, pare că ar cuprinde tot ce e vulgar şi obtus. Aduce cu sine ceva din atmosfera îmbîcsită de mahala şi toată lărmăiala mediului mitocănesc.

„Şi omul ca şi porecla lui. Cînd îl vezi pe domnul Mihalache Dragomirescu, cu cerviciea aceea îndărătnică şi înţepenită pe două spete de muncitor în port, cu ochii aceea spălăciţi rătăcitori în neant, cu mişcările acelea de băcan hrănit, şi cu rîsul cel spart şi dezordonat, îţi face impresia unui primitiv... Dintre rînduri vezi răsărindu-i faţa bucălată, acoperită de un rînjet ferice, şi îi auziţi glasul lung de clopot crăpat, sunînd într'o dungă, cu zgomot şi desperare". (*Cumpăna* No. II).

Acelaşi critic revine iar, în foiletonul *Tribunei* din Arad, la 9 Februarie 1910 :

„Vine, mă rog, un cap grosolan ca a lui Mihalache Dragomirescu şi caută să se facă buturugă în calea societăţei (scriitorilor). Sunt c'te-va luni de cînd bîrfelile lui nu mai încetează şi toate scrise în stilul cel mai bădăran de pe lume... Este însă totuşi extraordinar să se găsească un individ,—care întîmplător să învîrte şi el printre scriitori şi pe care capricioasa soartă l-a aşezat chiar într'un scaun universitar—ca să *urle* mereu în spre casa scriitorilor, etc.".

E inutil, cred, să urmez mai departe cu citaţiile. Din rîndurile reproduse, cetitorul îşi poate face o idee destul de lămurită asupra metodei întrebuinţate de noua critică. Aici nu avem a face nici cu tendenţionismul, nici cu impresionismul, nici cu estetismul, ci cu o direcţie într'adevăr deosebită".

Deosebită—vom adăoga noi,—şi reprobabilă în gradul cel mai înalt.

*

Nu numai la „Tribuna" din Arad se face literatură romînă—dar se face mai cu seamă în „Luceafărul" din Sibiu, unde continuă, la infinit, ancheta asupra „poporanismului". In numărul din urmă s'au rostit d-nii Il. Chendi şi, neterminat încă, d. E. Hodoş.

Intre altele, d. Chendi crede că :

„Adevărul nu se poate tăgădui însă că droaia de imitatori şi de diletanţi poporanişti, cu lipsa lor de artă în tratarea subiectelor, cu tendinţele lor prea transparente, cu declamarea şi îngrămădirea lor de cuvinte, sunt tot atît de compromiţători, ca şi cloşca de stihuitori nebuloşi din jurul cutărui măiestru dispreţuitor al ţăranului.

Astfel de diletanţi se observă mulţi în timpul din urmă. Intr'o proză destul de bogată, dar mult îngrămădită, ei îşi plimbă oile pe plaiuri ; înfiripă vre-o scenă de dragoste idilică de la ţară ; varsă vre-o lacrimă pentru viaţa trudită a părinţilor. Această proză începe însă să devină fadă, manierată, o umplutură de prisos, şi dacă directorii de reviste nu vor băga de seamă, gustul public va începe să se depărteze de la acest gen literar. Gustul cetitorilor ţine pas cu cerinţele vremii, se rafinează tot mai mult, dar cu dînsul trebuie să se rafineze şi formele poporanismului literar, cari trebuie să se menţină veşnic la un nivel superior al artei."

Cum se cunoaşte în acest trist „Caveant consules !" că d. Chendi *nu* e bine privit şi bine primit în ciclul „Vieţei Romîneşti", unde locurile de critici sunt ocupate şi—în tot cazul mai bine ocupate, de cît cum ar fi cu concursul fundatorului şcoalei... mito căniste.

Tot despre „popranism" începe d. Teohari o serie de articole în „Convorbiri Critice" arătînd încă odată cît de vagă este concepţia despre poporanism. Cel mai clar a fost, în această privinţă, tot maestrul Caragiale, care a declarat că acaastă chestiune e mai... presus de înţelegerea lui; el, unul, nu cere altceva scriitorului de cît să aibă talent „că dacă n'ai talent toate, toate sunt... de geaba..."

*

Fiind-că veni vorba de Caragiale—care va dărui zilele aceste literaturii romîne un nou volum de proză—credem interesant a reproduce din excelenta revistă „Falanga" o. amintire a d-lui Em Gîrleanu.

„...De mult se vorbeşte despre o nouă piesă a lui Caragiale, şi însumi l'am auzit pe maestrul vorbind despre noua sa lucrare. Mi-am amintit chiar să într'o zi, mi-a dictat titlul nouei piese şi personajele, pe cari i le cerusem pentru o notiţă la o revistă ; am căutat, şi am avnt norocul să găsesc acea însemnare. O dau ca *titlu de document*, şi... ca să fac lumea mai nerăbdătoare ; căci o nouă piesă a maestrului e în adevăr un mare eveniment literar pentru noi. Titlul piesei :

TITIRICĂ, SOTIRESCU, & C-IE

4 sau 5 acte

PERSOANELE:

Asoc. casei	Dumitrache Titircă	cam 70	ani
	Chiriac Sotirescu	„ 51	„
	Nae Inpingescu	„ 55	„
	Spiridon Bucurescu	„ 36	„
	Rică Ventureanu	„ 51	„
	Veta Titircă	„ 54	„
	Zoiţa Ventureanu	„ 46	„
	Napoleon Ipingescu, sub-locotenent de roşiori	„ 24	„
	Prinţul	„ 26	„
	Pulcherie Sotirescu—née de Gantcha (fina lui Dumitrache)	„ 29	„
	Ninete Titircă (fina lui Chiriac)	„ 21	„
	Lisabete Ventureano	„ 23	„
	Ciru Ventureano		

Acţiunea se petrece la începutul acestui secol, în Bucureşti şi în imprejurimi.

După cum se vede unele personaje sînt cunoscute din celelalte comedii ale maestrului,—acţiunea va fi ca o continuare a lor. Dacă cînd va aşterne. marele scriitor, cu scrisul său cel atît de caracteristic cuvîntul : *Sfîrşit*, cine poate şti ? Pînă nu-şi va auzi toate personajele „că-i vorbesc la ureche", nu le va deslipi din sufletul său. Iar cînd vor vorbi, vor merge, vor trăi din viaţa lor proprie,—fiecare cu însuşirile fizice şi sufleteşti ale lui, atunci literatura dramatică romînă, desigur va înnumăra o nouă capodoperă".

Ca şi scriitorul rîndurilor de mai sus noi sperăm—şi împreună cu noi speră toată lumea iubitoare de literatură superioară—că piesa făgăduită va deveni în scurtă vreme o realitate vie,—dăruită scenei şi limbei romîneşti.

A.

Sărutarea lui Iuda

Acum 1910 ani, Apostolul Iuda Iscarioteanul vinde Ebrilor pe Stăpînul şi Învăţătorul său cu 30 taleri de argint, tradîndu-l lor prin semnul sărutărei, numită de atunci *Sărutarea lui Iuda*.

Cum Istoria se repetă, aidoma astă zi se întîmplă aşa ceva în biserica noastră.

Cunoscutul *conflict sinodal* ajungînd odinioară în starea sa cea maiacută, întreg *sinodul* nostru, în tovărăşia lui *caiafa* Haret s'a gîndit la o trădare. Prinzînd pe Episcopul de Roman în mijlocul lor, după ameninţările de mai înainte,—acum l au linguşit, l-au sărutat, l-au îmbrăţoşat, făgăduindu-i verbal şi chiar în *scris modificarea legei sinodale* (provocătoarea conflictului); iar el naivul, s'a încrezut în vorbele şi sărutarea lor.

Mai tîrziu, cînd Episcopul de Roman îşi ia curajul de a întreba în Senat, dacă se ţine de angajament, Ministrul face „pe n'aude, nea vede", iar ceilalţi trădători bat cîmpii, demascîndu-şi singuri, în acest mod, trădarea făptuită, pentru care primiseră deja de mult preţul trădărei de la caiafa din capul Ministerului Cultelor.

Iar la insistenţele Episcopului de a i se arăta actul trădărei, dînşii refuzînd numai atunci s'a convins de a binele, că a fost trădat şi batjocorit de „fraţii sei în Domnul"; şi se zice că acum pregăteşte *o nouă afurisenie*—singura şi puternica lui armă de represiune — de astă dată îndreptată şi asupra Sinodului întreg şi asupra Ministrului.

Poate că această afurisenie acum în Postul mare,— cînd se aminteşte şi de trădarea şi sărutarea lui Iuda—să fie mai eficace şi să mă zgudue conştiinţele trădătorilor.

Poate că 'i va cuprinde desperarea şi remuşcările lui Iuda; dar nu credem că vor fi în stare ca acesta să asvîrlă preţul trădărei înaintea lui Caiafa.

Atunci şi numai atunci poate şi vor fi ispăşit trădarea făptuită.

Nu s'a mai pomenit în Istoria Bisericei noastre de o aşa ticăloşie.

Una din două:

Dacă Episcopul de Roman e vinovat dînsul, de ce n'au curajul să-l judece şi o condamne ca răzvrătitor şi nesupus legilor bisericei şi a ţărei?

Iar dacă dreptatea este cu el, de ce nu-l susţin şi nu i-o dau?

Din dilema aceasta nu pot să iasă.

Cum 'l vor judeca, cînd ştiu prea bine că atunci se va vedea poate faptul unic în analele judecătoreşti, ca *acuzatul* să se transforme în *acuzator*, cerînd în termeni puternici şi convingători, ca judecătorii să poftească ei, în locul lui pe banca acuzărei, unde vor avea a auzi multe din isprăvile lor.

Pe de altă parte, cum să se dea de partea lui şi să-l susţină, cînd n'au curajul şi nici conştiinţa lui Iuda, de a asvîrli de la dînşii preţul trădărei.

La urma urmei, vor trebui să se decidă într'un fel, ori-ce ar fi şi aceasta ar fi mai demn şi mai frumos pentru ei.

Dar cum dreptatea este cu Episcopul de Roman, credem că tot el va triumfa pînă la fine.

Ezechil.

Ultime informaţii

❑ *Administraţia comunală a aprobat cererea măcelarilor angrosişti, de a urca preţul cărnei cu 5 bani la kg.*

❑ *Printr'un ordin confidenţial, ministrul de rezboiu a făcut cunoscut comandanţilor de trupe de a ceti memoriile ofiţerilor, în faţa acestora, pentru a li se da posibilitatea să protesteze cînd ar fi nedreptăţiţi.*

❑ Comisiunea de examinare pentru definitivatul institutorilor şi învăţătorilor, n'a început să lucreze, din cauză că unul din membrii comisiunei, d. I. Mitru, se află în Bucureşti, în interesul şcoalei normale.

Examenul de definitivat se va începe la 10 Martie.

❑ In baza recomandaţiei consiliului profesoral al facultăţei de ştiinţi, ministerul instrucţiunei a aprobat ca d prof. dr. Dragomir Hurmuzescu să suplinieze catedra de fisică moleculară, acustică şi optică, de la facultatea de ştiinţi, rămasă vacantă prin moartea regretatului I. G. Stravolca.

Pentru catedra de fizică medicală, de la facultatea de medicină, ministerul a aprobat suplinirea d lui P. Bogdan.

❑ Azi dimineaţă la orele 9 jumătate s'au întrunit în localul Camerei de Comerţ sub preşidenţia d-lui Th. Jellea, comercianţii detailişti de băuturi spirtuoase din Iaşi, pentru a discuta relele ce decurg în dauna aceştui comerţ din cauza puţinei desfaceri de vinuri.

Au luat parte la discuţie d-nii M. Pascal, Vexler, Verdeş, Stavri, Cotoglu, Iţicovici Rivalet şi C., ajungînd la concluzia că principala cauză este scumpetea vinului, care este alimentarea populaţiei de jos. In al doilea rînd sunt berăriile, care de asemenea concurează vinul; în al treilea rînd ideia oamenilor cum că vinurile sunt falşificate.

S'a constatat că între misiţii de vinuri propriu zişi, mai sunt şi alţii străini de cunoştinţi, în dauna părţilor. S'a declarat că astă-zi regiunile noastre de la Vişan şi Socola, produc un vin ca şi acel de Odobeşti.

❑ A început să apară în localitate revista bilunară *Aritmetica*, cu probleme rezolvite, necesare tuturor elevilor şi elevelor din şcoalelor primare, secondare, comerciale, agricultură meserii, normale seminariale şi profesionale,

Redacţia şi administraţia str. Academiei No. 2.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a cerut serviciului sanitar al oraşului, să-i trimeată trimestrial situaţii de activitatea moaşelor din oraş.

❑ Doamnele Sophie Roeder şi Louise Sauval care vor da un concert în ziua de 15 Martie a. c la Teatrul Naţional, s'au produs zilele acestea în o familie unde au făcut senzaţiune prin modul lor de interpretare şi prin perfecţia execuţiei. D-na Sauval mai ales este o cîntăreaţă de prima ordine, cu o voace de o extensiune extraordinară şi o şcoală din cele mai alese.

❑ Mîine la orele 3 p m. va avea loc la Conservatorul de muzică, Concertul dat de cunoscutul violoncelist, d. N. Teodorescu, profesor la conservator, cu concursul cîtor-va profesori ai şcoalei.

Va asista multă lume.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată a fost convocat pentru zilele de 15, 16 şi 17 Martie, cînd va judeca mai multe procese, de puţină importanţă.

❑ Astă-noapte a încetat subit din viaţă, Mihailescu, împiegat la gară.

❑ De la 1 Martie şi pînă azi au fost în oraş 6 cazuri de anghină difterică.

N'a fost nici un caz de febră-tifoidă.

❑ Iată chestiunile ce se vor discuta la viitorul congres al camerelor de comerţ:

Modificarea legei asupra patentelor (prezentată de camera de comerţ din Bucureşti); învăţămîntul comercial (camerile din Constanţa şi Galaţi); ingerinţele statului în comerţ şi industrie; cărţile de comerţ (camerile de Botoşani, Constanţa); organizarea creditului (camera de Botoşani; măsurile de luat contra faliţilor (camera din Iaşi); declararea capitalului în negoţul lor de către negustori; limitarea creditului; regulamentarea atribuţiilor comisionarilor de mărfuri etc.; regulamentarea raporturilor între patroni şi amploaiaţi; condiţiile de admitere a amploiaţilor (camera de Craiova); abrogarea legei asupra monopolului debitelor de băuturi (camera de Ploeşti).

❑ Primăria a autorizat direcţiunea şcoalei de fete No. 8, din strada Baston, să se mute în alt local.

Unii institutori agită ideia, că, în cazul cînd seminarul Veniamin va fi mutat la Frumoasa, să stăruie, ca externatul secondar de fete şi şcoala de fete No. 8 să se mute în actualul local al seminarului.

❑ Societatea viticolă, printr'o circulară adresată reprezentanţilor Iaşului în parlament şi camerei de comerţ, relevă două cauze mari ce apasă desfacerea vinurilor:

1). Greutatea taxelor ce s'au impus faţă de băuturile spirtoase; 2) lipsa de debite a acestor măsuri vexatorii este a le adăoga o altă măsură restrictivă vînzărei vinurilor şi care rezultă atît de limpede din dispoziţia art. 4 aliniatul 6, din proectul de lege asupra repausului duminical, care aădisă dreptul altor stabilimente de băuturi, de a fi deschise, în avantajul berăriilor.

❑ **Şcolare.**—La şedinţa cercului cultural din Tomeşti, a vorbit învăţătorul Toma, despre muncă, dorinţa de a munci şi respectarea ei, după care corul, compus din elevii şcoalei şi săteni a executat diferite cîntece.

La Erbiceni a vorbit învăţătorul Dimitriu, despre boalele molipsitoare şi mijloacele de combatere.

— Ministerul instrucţiunei a acordat un concediu de 40 de zile d-lui C. Grigoriu, învăţător din Voroveşti şi un concediu de 30 de zile d lui Emil Manoliu, institutor la şcoala primară „Mihail Kogălniceanu".

— Revizoratul şcolar a înaintat ministerului cultelor un tablou de învăţătorii suplinitori, care urmează a da concurs, pentru a fi numiţi cu titlul provisor, pe ziua de 1 Maiu. Iată numele acelor învăţători;

Băncilă Natalia din Spineni, Teodor Pădure din Valea Oilor, Ulmanu Maria din Scobinţi, Aneta Călin din Vultur, Natalia Dimitriu din Erbiceni, Eugenia Mardare din Bălteni, Neculai Georgescu, din Gropniţa şi Livezeanu Octav din Focuri.

— Ministerul cultelor a trimes o circulară revizoratelor şcolare, prin care le învită să trimeată un tablou de şcoalele rurale, unde s'au înfiinţat coruri.

De asemeni li s'a cerut de către cassa şcoalelor, un tablou de învăţătorii care se ocupă cu cultura albinelor.

— La şcoala din Slobozia s'a înfiinţat un curs de adulţi.

❑ Comisiunea de disciplină, a învăţătorilor, va judeca mîine la orele 10 a. m., procesul învăţătorului Victor Staniloiu, din judeţul Constanţa, acuzat de abateri de la regulamentul şcolar.

❑ Comisiunea de judecată a învăţătorilor a amînat procesul învăţătorului Savel Ciocan pentru a se face un supliment de anchetă.

❑ Corporaţiile au înaintat Camerei de meserii, spre aprobare, budgetele pentru noul an financiar 1910—11.

❑ In urma intervenirei ministerului industriei, Camera de meserii a cerut tuturor corporaţiilor să înainteze liste de persoanele ce se ocupă cu creşterea gîndacilor de matasă, precum şi a celor ce ar dori a se ocupa, pentru ca ministerul să le dea sămînţa trebuitoare.

❑ Corporaţia constructorilor a sezizat Camera de meserii, cum că fraţi Rameder, antrepenorii restaurării palatului administrativ, ar fi întrodus în ţară muncitori bucovineni. Meseriaşii sunt foarte nemulţumiţi din acaaetă cauză şi-au cerut camerei să ia măsuri, întru cît numiţii nu li s'a dat autorizaţie pentru a întroduce muncitori străini.

❑ Ministerul industriei şi comerţului comunecă Camerei, că d. Adolphe Vridh comisar al guvernului pe lîngă corporaţia din Roman, cere Camerei recomandarea altei persoane în locu-i.

❑ Una din cele mai interesante înregistrări cinematografice ne va fi redată la reprezentaţiile noului program de astăzi Sîmbătă 6 şi mîne Duminică 7 Martie a. c. la Teatrul Pathé Frères—Circul Sidoli. O vînătoare de leoparzi în toată desfăşurarea ei, ne va fi înfăţişată în cele mai mici detalii şi absolut fidel după natură. Aceste scene şi vederi luate în pădurile Abisiniei (Africa). Sunt înregistrate cu enorme sacrificii şi vor recunoaşte spectatorii imediat la ce pericole este expus operatorul — cinematograf care e înregistrat aceste scene de vînătoare.

Programul complect nou, compus din patru părţi mari, mai cuprinde între altele: O interesantă vînătoare de vampiri (lilieci uriaşi) în pădurile Sumatrei (marea insulă din Oceanul Indian); Din Sudul Tunisului, (Africa) scene şi vederi din cele mai interesante din acele locuri precum: Şearpele cu clopoţei groaza pădurilor, nourii de lăcuste plaga cîmpiilor, distracţiile indigenilor, pomii de curmale, etc.—Cireşele, o duioasă desfăşurare plină de poezie—Broasca, o frumoasă şi reuşită feerie—Sunt cuprinse apoi în noul program foarte multe scene comice datorite autorilor franceji şi italieni, precum: Fantazii alcoolice, Funcţionarul şi boală simulată, Un duş neaşteptat etc. etc.

Miine la 3 ore ziua, matineu şi seara reprezentaţie cu preţurile obişnuite.

Cutia cu scrisori *)

Domnule Director,

Vă rog să bine-voiţi a da publicităţei următoarele:

In ziua de 1 Martie am primit vizita unui *domn*, care mi-a cerut un împrumut *de zece mii lei*, la care cerere i-am răspuns că am nevoie de a reflecta.

A doua zi i-am răspuns, în mod cuviincios, că nu pot face asemenea afacere. D-sa a găsit de cuviinţă a'mi scrie o scrisoare plină de înjurii şi ameninţătoare.

La înjurii nu răspund, fiind-că aş putea fi înjurat de mai multe ori pe zi, de către toţi acei care mi se adresează cu împrumuturi de cîte 10,000 lei. La ameninţările d-sale însă, îi voi răspunde prin glonţi.

Aceasta o aduc la cunoştinţa *„domnului"* care a crezut de cuviinţă să refuze o scrisoare recomandată, care conţinea cele de mai sus.

Numele acestui *domn* il trec sub tăcere, pentru a nu atrage asupra d-sale şi intervenţia autorităţilor în drept.

Primiţi, etc.

Ştefan Negruzzi

*) Cele cuprinse în această rubrică privesc pe autor.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 6 Martie

Reforma sanitară

Bucureşti. — Proectul de lege pentru reforma sanitară întîmpină mari dificultăţi.

D. Emil Costinescu, ministerul de finanţe, a declarat, din nou, că se va opune la votarea proectului, întru cît legea necesitează cheltuieli mari.

Comitetul delegaţilor lucrează acum cu d. dr. Cantacuzino pentru a aduce mai multe modificări.

Cercul „M. Kogălniceanu"

Bucureşti.—Aseară la orele 8 şi jum., a avut loc acasă la d. Badarev, o nouă consfătuire a membrilor cercului „M. Kogălniceanu".

S'au luat mai multe deciziuni,

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 2 şi 20, sub preşedenţia d-lui M. Ferechide.

D. Spiru Haret a depus un proect de lege prin care se autoriză epitropia bisericei Sf. Treime din Craiova, să ce deze în mod gratuit, un teren, pe care să se construiască un local de şcoală.

D. N. Fleva repetă cererea de a i se pune la dispoziţie dosarele cu privire la afacerea Răteşti.

Şedinţa se suspendă apoi, pentru ca deputaţii să treacă în secţiuni.

SENATUL

Bucureşti.—Guvernul e contra modificărei regulamentului Senatului.

D. Ionel Brătianu, a avut eri o consfătuire, în această privinţă cu d. general Budişteanu, preşedintele Senatului, insistînd ca să amîie proectul pentru mai tîrziu întru cît şi adunarea deputaţilor ar avea de gînd să modifice regulamentul.

D. Brătianu a intervenit în acelaş senz şi pe lîngă d. Neron Lupaşcu.

E foarte sigur că proiectul va fi amînat.

*

La deschiderea şedinţei, d. general Budişteanu anunţă că în urma dorinţei guvernului, Senatul amînă modificarea regulamentului.

Se intră apoi în ordinea de zi, discutîndu-se proiectul pentru exploatarea c. f. r.

Au vorbit d nii Ionel Grădişteanu şi V. Gh Morţun ministrul Lucrărilor Publice.

In chestia convenţiei

Buda-Pesta.—Deputatul Ivanka a adresat preşedintelui Camerei, cererea de a-i se permite să interpeleze de urgenţă guvernul în şedinţa de Luni a Camerei, cu privire la tratatele de comerţ cu Romînia şi Serbia. Preşedintele i-a acordat această cerere.

Requiem pentru Lueger

Viena.—Clubul romîn va face să se oficieze Duminecă, un requiem pentru Lueger. Clubul creştinilor sociali, a luat cunoştinţă de aceasta cu călduroase mulţumiri, pentru simpatia romînilor către Lueger.

Camera austriacă

Viena.—Camera a votat cîte-va proiecte de legi mărunte şi a luat apoi vacanţă în vederea sărbătorilor Paştilor.

Demisia preşedintelui Dumei

Petersburg. — Ziarele spun că preşedintele Dumei, d. Khomiacow, a demisionat în urma scrisorii ce ar fi primit-o de la preşedintele consiliului, d. Stolipiu, imputîndu-i faptul că în şedinţa dumei din 17 Martie, numeroşi deputaţi ar fi părăsit sala de şedinţă, cînd ministrul instrucţiunii s'a urcat la tribună. Ziarele adaugă că demisiunea d-lui Khomiacow e pricinuită din cauza atitudinei guvernului.

*

Petersburg.—Demisiunea preşedintelui dumei, d. Khomiakoff, este considerată ca definitivă. Ea a şi fost remisă Ţarului. Succesorii posibili la această demnitate ar fi d. Schidlowsky sau Anrep.

Dieta

Agram. — Dieta a fost deschisă. Un reprezentant al grupului d-lui Starcevici a salutat anexarea Bosniei şi Herţogovinei, zicînd că regretă că Bosnia, Dalmaţia şi Istria nu sunt reprezentate în dietă. Această declaraţiune a provocat un conflict cu celelalte partide politice din dietă. S'a imputat grupului Starcevici că se solidarizează cu partizanii politici din Belgrad.

Achitarea episcopului Turmaz

Nancy. — Tribunalul civil a achitat pe episcopul Turmaz, urmărit de corporaţiunea institutorilor, pentru că semnase scrisoarea colectivă a episcopilor, interzicînd manualele şcolare existente. Hotărîrea declară că acţiuuea corporaţiei nu poate fi primită şi că institutorii ar fi trebuit să intenteze acţiuni individuale.

MAGASINUL de MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai nou, frumos şi eftin.

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*

Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze d-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

De inchiriat în totul, sau în parte de la, 23 April a. c. **2 magasii,** în strada Ştefan cel Mare 8 (actualminte ocupate de d. Kohnfeld), un atelier, locuinţă etc.

A se adresa la **Biroul Doamnei de Neuschatz str. Academiei 3.**

Casa de Bancă

Moritz Wachtel

IAŞI PIAŢA UNIREI

Face ori-ce operaţiuni de Bancă, emite cecuri pentru toate oraşele mari din ţară, toată Europa şi America.

Primeşte spre fructificare orice sume de bani contra

SCRISORI DE DEPUNERI

sau

LIBRETE DE ECONOMII

cu restituire la prima cere.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Română 22

Renumitele CORSETE

MARCA **C. P.** A LA SIRÈNE — PARIS —

A CAROR FORMA REDA

ELEGANŢA IDEALA

Se găseşte numai la

Marele Magasin de Noutăţi

Fraţii Polingher, Iaşi

SINGURII DEPOSITARI

Bine voiţi a observa bine, marca C. P. a la Sirène, PARIS pe fiece corset, spre a vă feri de contrafaceri

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

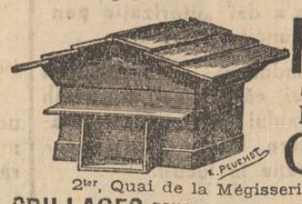

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1889.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. — No 962 — Marţi 9 Martie 1910

Organizarea ministerului de Instrucţie

Cred că astă-zi, Luni, Camera va vota pe deantregul legea organizărei Ministerului de Instrucţie, aşa cum l'a întocmit şi prezentat ministrul de resort, d. Spiru Haret. Cu toată oprirea în loc a discuţiunei inamovibilităţii duble a personalului administrativ şi de inspecţie al şcoalelor, cu toate criticele rîdicate de însăşi membri ai majorităţii, Camera va vota aşa cum a zis Ministrul, fiind-că argumentul ultim al ministrului a fost că el are răspunderea legii şi el cunoaşte mai bine corpul didactic, cum şi corpul didactic îl cunoaşte pe d-sa foarte bine.

Cunoştinţă la cunoştinţă!

Dar i s'a atras atenţiunea de oratorul din majoritate, că ar fi bine să mai aplece urechile şi la corpul didactic, să auză ce zice acest corp didactic, de personalul cazacilor d-sale, întru cît d-sa ştie atîta de corpul didactic cît i-a ajuns la ureche prin cazacii d-sale.

De o bucată de vreme d. Haret trăeşte aşa de închis; se resbate la d-sa aşa de greu, dacă nu eşti învăţător, că lumea îl ocoleşte, se fereşte ca de o iazmă rea; îl ştie nervos, apucat; şi lumea mai mult îi scrie, de cît să mai vorbească. Mai mult încă, chiar s'a acreditat faptul că dacă scrii personal ministrului mai de grabă răzbaţi cu dreptul, de cît dacă faci ca hîrtia să-şi facă filiera biurourilor.

E clasic cazul cu învăţătoarea Sebastian. La cererea d-rei de a fi mutată în judeţul Iaşi, cererea i se admite. Sare clica d-lui Sachelarescu şi intervine la biurouri—imaculatul Spiridon Popescu şi strică mutarea; atunci părintele d-rei face o cerere personal ministrului Haret. La o zile ministrul revocă ordinul biurourilor. Şi Spiridon Popescu, şi Sachelerescu, şi Nae Ionescu au rămas cu buzele umflate şi descoperiţi că au lucrat în clică fără avizul ministrului.

D. Haret la departamentul său cu toţi ochii săi de Argus, e prelucrat de ciracii d-sale, şi ministerul e exploatat. Se ştiu fapte că se iau şi parale pentru acordare de concedii, de transferări. Sînt anume deputaţi, cari operează pe bani la Instrucţie iar între învăţători mai ales e un cuvînt de ordine, că dacă nu dai de la 200—700 lei nu poţi izbuti prin camarilă.

D. Haret a avut slăbăciune să afirme în Cameră, că d-sa cunoaşte mai bine oamenii d-sale şi că dar le poate acorda inamovibilitatea legală. Nu ştiu dacă d-sa îi cunoaşte bine; ştim însă pertinamente, că camarila sa îl cunoaşte bine pe d-sa. Ii ştie ce dispoziţie are dimineaţa la 7; care i-s dispoziţiile înainte de cafea şi după dejun; ştiu cum să-l ia cu vorba, cu discuţia, se fac tiritori cînd îl văd furios, mîndri cînd se îmbună.

De pildă, ce ştie d. Haret despre felul cum a anchetat cazul de la Turnu Severin cu profesorul Vărcol. E cuminte, e pedagogic ca profesorul să se aleagă cu un avertisment pentru că a înlesnit unui elev bun, dar nevoeş plata taxei, în condiţiile ştiute. Ce adică, d. Haret n'a pălit de ruşine, cînd a văzut că cazacii d-sale căzăcesc morala şi opinia publică?

Dar cu scandalul de la Iaşi? Vine inspectorul şcolar şi găseşte netrecute în condica de prezenţă la cîteva oare materia făcută. Acelaşi inspector cînd era profesor la Iaşi şi la Bucureşti, în acelaşi timp, nu-şi trecea mai nici-odată materia în condica de prezenţă şi acum face acel tapaj demn de un pedant. Camarila d-lui Haret de comun acord, că a fost înfruntată şi deconsiderată la Liceul Naţional din Iaşi, ba a fost scărmănată No. 1 de unii din profesori, cari aveau greutatea lor profesională, s'a crezut să se apere unul pe altul aplicînd amenda cu pierderea lefii. De ce ministrul nu o aplică? Dacă camarila a lucrat bine şi cu aprobarea ministrului, trebue să dea curs lucrării pînă la urmă; dar aşa ministrul a desaprobat lucrarea camarilei.

Se poate lăuda el, ministrul, în faţa parlamentului, că lucrează cu de la sine voinţă şi ştiinţă; de fapt, toţi profesorii ştiu că d-sa s'a înconjurat de o clică de profesori *numai* din Bucureşti, pentru ca să terorizeze pe colegi şi să facă o gaşcă politică. Ce adică, d. Haret a găsit profesori capabili numai în Bucureşti? Nu se vede că d-sa şi-a ales oameni, cari l'au adulat 2 ani în opoziţie, bîndu-i ceaiul şi gudurîndu-se personal pe lîngă d-sa?

De la Liceul Naţional din Iaşi avem 2 profesori deputaţi; pe d. Ion Botez şi Raki Vasiliu. Unul tace tăcere mormîntală; se primblă pe la Londra, face daraveri pe la biurouri, căci e din clică, e generos, iar celelalt e caterisit, căci e altă nuanţă, din cei izbutiţi cu vot la candidatura de Cameră. Ei bine, cel care a rîdicat vorba în Cameră contra legii d-lui Haret, a fost tocmai profesorul oropsit de la Liceul Naţional din Iaşi, iar cel mai îmbuibat dintre profesorii acaparatori, cel care se miră de unde ştiu astronomii numele munţilor din lună, şi care a publicat un raport didactic cu listele tuturor elevilor din licee şi gimnazii de a rămas de pomină, s'a găsit apărător legii.

Dacă acoliţii d-lui Haret sunt de trampa lui Stefan Ioan, atunci foarte bine a făcut să-i aşeze inamovibili în scaunele lor; nici nu merită şcoala romînă o soartă mai bună, de cît aceea croită de d. Haret în anul de la Hristos 1910.

Pioasa manifestaţie de ieri

Capitala, a făcut ieri, amintirei ilustrului amic al Romînilor, Karl Lueger, o grandioasă manifestaţie care va însemna cu drept cuvînt o dată istorică în viaţa noastra naţională.

La apelul adresat de fruntaşii tutulor partidelor politice, cari pentru o aseminea pioasă sărbătoare, au depus cu toţii armele, au respuns vre-o 20 mii de cetăţeni, dovedind cît de puternic este sentimentul recunoştinţei în sufletul poporului romînesc.

Grandioasa manifestaţie de ieri, va înălţa în faţa străinătăţei neamul nostru, căci se va vedea cîtă vitalitate este într'insul şi cît de superioare sunt calităţile sale.

Cititorii vor găsi în corpul ziarului amănunte asupra acestei grandioase manifestaţii, la care a participat întreaga Capitală,—inima ţărei—şi prin care ea şi-a arătat în chip măreţ puternicul cult al prieteniei ce poartă neuitatului Lueger.

Să nădăjduim, că atît prietenii cît şi duşmanii fraţilor noştri de peste hotare, vor trage învăţămintele necesare din felul cum noi romînii ştim să răsplătim binefacerile şi ajutoarele ce ni se dau la momente grele.

Prietenii, pentru că le purtăm recunoştinţa şi după moarte, duşmanii pentru că, ce buni prieteni ar face din noi, dacă ar şti să ne preţuiască şi să se folosească de inimile noastre mari şi pururea vii.

De veacuri, fraţii noştri sufăr peste munţi nedreptăţile cele mai adînci şi totuşi trăesc, şi se rîdică din ce în ce mai tari în faţa acestor nedreptăţi.

Iar cînd s'a rîdicat cîte un glas mare în favoarea lor—ei au făcut dintr'insul un sfînt, şi l'au iubit şi divinizat ca pe eroii lor.

De aceia, numele lui Lueger va rămîne în inimile noastre, cît timp va rămîne numele de romîn — iar alături de Viena, — care cu atîta mîndrie 'l revandică cu drept cuvînt de cel mai mare fiu al ei — şi noi, în deosebi Bucureştii, în măreţul meeting de ieri 'l revandicam ca cel mult scump şi nepreţuit frate a cărui memorie o va sfinţi totd'auna.

Senatul şi Contenciosul

Astă zi începe la Senat discuţia Contenciosului.

Cel dintăi înscris a vorbi e d. P. Missir, alesul colegiului Universitar din Iaşi.

D. P. Missir e junimist, şi un junimist de elită.

Erudit profesor Universitar şi elocuent orator parlamentar.

Discursul d-sale, va fi ascultat cu multă atenţiune şi criticele ce le va aduce proectului de suprimare a Contenciosului, vor avea o netagăduită importantă prin înaltele şi juridicele cunoştinţe ce Senatorul de Iaşi, posedă ca distins avocat şi profesor de drept al Universităţei noastre.

Din partea majorităţei îi va răspunde d. Nacu.

De sigur că toată apararea, pe care d. Nacu o va face reformei d-lui Stelian, nu va putea cu nimic răsturna obiecţiunile serioase formulate de d. P. Missir.

In tot cazul, va fi o cuvîntare bine studiată, dar care nu va putea întrece pe aceia rostită în Cameră de d. Porumbaru, care e superior ca cunoştinţe şi valoare politică şi juridică d-lui Nacu.

Cuvîntările acestor doi senatori, vor ocupa de sigur şedinţele de azi şi mîine a maturului corp—aşa că pe Mercuri va putea lua cuvîntul d. A. Bădăreu.

Şeful nostru local este cel mai indicat să vorbească în discuţia generală a acestei reforme.

Dl. Badareu este autorul legei, pe care în chip sălbatic o suprimă dl. Stelian. Fostul ministru de justiţie din guvernul conservator de la 1905, poseda un imens capital în această importantă chestie a Contenciosului — şi va fi în măsură să dovedească cît de reacţionară şi antiliberală este reforma d-lui Stelian care desfiinţează azi legea din 1905.

Pe de altă parte, suprimarea contenciosului este în strînsă legătură cu toată pretinsa reformă judecătorească a d-lui Stelian, şi şeful nostru local are prilegiul ca vorbind în chestia Contenciosului să demonstreze cît de sectar şi reacţionar este spiritul în care d-l Stelian şi a conceput toate legile sale judecătoreşti.

Fără îndoială, discursul d-lui Badareu este aşteptat cu o mare nerăbdare de toată lumea—şi provocă o mare şi vie discuţie în presă şi în toate partidele politice, căci va da la lumină fapte şi procedeuri cari vor pune în adevărata lumină pe marele reformator de la justiţie.

Credem ca acest discurs va trebui scos în broşuri şi răspîndit în toată ţara pentru ca toată lumea să conoască cît de mult s'au îndepărtat liberalii de la principiile liberale, şi cît s'au apropiat de reacţiunea conservatoare.

Oculta şi Carada

Fruntaşul nostru N. Fleva, n'a avut de lucru. S'a pus, şi-a făcut o scrisoare prin care a arătat că pe vremuri defunctul Carada, a păgubit Primăria Capitalei cu vr'o cîte-va milioane, în calitatea sa de Director şi acţionar al Băncei Naţionale.

Atîta a fost de ajuns şi oculta a sărit în sus ca trăsnită, şi prin presa colectivistă îi trage la cap tribunului pentru marea sa îndrăzneală de a se fi atins de idolul ocultei! Ba azi chiar, un ziar colectivist, care trăeşte tot din atmosfera pivniţelor Băncei Naţionale, spune că d. N. Fleva atingîndu-se de memoria lui Carada,—a murit, iar Carada, prin faptul acesta a înviat!

O asemenea minune recunoaştem şi noi că nu s'a mai întîmplat de pe vremea lui Lazăr.

Dar, în fine, să vedem de ce s'a supărat aşa de mult oculta Băncei?

Spus'a tribunul nostru vr'un neadevăr? Doamne fereşte—lucrul acesta nu'l contestă nici presa colectivistă.

D. Fleva, a spus că pe cînd d sa era primar al Capitalei, Comuna avea nevoe de un împrumut pe care voia să'l acopere în ţară—şi că ilustrul Carada, ale cărui milioane trebue să fii mare ghicitor ca să le cunoşti—a intervenit pe lîngă Ion Brăteanu, care nu-i putea nimic refuza, şi-au pus în aşa fel lucrurile la cale, că împrumutul s'a făcut cum a vrut Carada, şi că Primăria a perdut cu modul acesta, cîte-va milioane.

Pentru acest fapt—tribunul, cu drept cuvînt spune, ca primăria nu trebue să fie obligată memoriei lui Carada, ca să-i ridice vre'un monument, sau să dee numele său, unei strade a Capitalei; cel mult un aseminea monument îl pot ridica moştenitorii săi politici în tr'una din sălile Băncei Naţionale?

Şi pentru o asemenea afirmare a tribunului, iată-l pe d. Fleva mort—şi pe Carada înviat.

Credem şi noi că bine ar fi să învie Carada pentru oculta de la Bancă şi din partidul liberal!

Cîte avantagii n'a tras partidul colectivist de pe urma lui Carada şi a celorlalţi de la Banca Naţională şi cît de mult nu se resimt ei de pe urma decesului.

Poate că şi saracul Dimitrie Sturza care s'a îmbolnăvit văzând pe Carada pe biroul seu, pe pian şi chiar în farfuria cu mîncare—să aibă norocul să se însănătoşască aflînd că Carada a trecut în rîndul morţilor.

Or, tocmai frica de această însănătoşare a d-lui Sturza, face pe ocultă să dorească învierea lui Carada?

Atunci o înţălegem foarte bine.

Dar pentru aceasta, de ce nevoe să afirme că a murit tribunul nostru. Carada, cu Banca sa Naţională — şi tribunul cu poporul seu—şi pace.

In tot cazul constatăm că aşa de puternic la colectivişti cultul morţilor, care le au întărit partidul că nu mai scapi de afurisseniile lor dacă cumva îndrăzneşti să te atingi de ei.

Sunt mai teribili în afurisenii şi anateme, de cît chiar Episcopul de Roman!

OAMENI ŞI LUCRURI

URĂ ŞI IUBIRE

Momentul cel mai penibil din cursul lungilor interogatorii în procesul contesei Tarnowska a fost confruntarea ei cu cei doi foşti admiratori: Naumov, asasinul lui Komarovski şi Prilukov, avocatul complice.

După ani de izolare, pe care i-a petrecut fie-care în celula sa,—cele trei personagii ale dramei ruso-veneţiane s'au revăzut pentru întăia dată. Şi a fost o cumplită revedere, —cumplită prin dezastrul sufletesc, prin deşertul simţirii ce trada fie-care din cei trei eroi către celălalt, şi mai cu seamă prin lipsa de ori-ce umbră sau urmă de simpatie a celor doi bărbaţi pentru aceea care odinoară era idolul lor, al amîndurora, divinitatea lor pe pămînt.

Cu nepăsarea desăvîrşită şi cu privirea nemiloasă, atît Naumov, cît şi Prilukov vedeau pe frumoasa contesă zbătîndu se în mrejele pe care ambii le ţeseau în jurul ei ca să-i închidă toate căile scăpării; cu o răceală de ghiaţă şi adeseori cu vădită răutate, îngrămădeau în potriva ei toate învinuirile, ne şovăind un moment sub strălucirea privirilor ei,—sub rugămintea aceleia la picioarele căreia altă dată, se tîrau umiliţi sărutînd urmele, cerşind o clipă de îndurare, o făgăduială, o poruncă, un semn de bună voinţă, sau măcar o lovitură, o durere...

Tot ce ştiau mai apăsător, mai protivnic ei—au spus juraţilor. Iar ea, la un moment dat. nu putu de cît să zică, lăcrimînd lui Naumov:

— Da, acum nu-ţi mai aduci aminte de cît de ceea ce poate să-mi facă rău...

De mult psihologii se află în faţa problemei de a şti în ce chip se preschimbă atît de repede şi uşor iubirea—în ură.

Se preschimbă oare? Mai curînd avem de a face numai cu două nuanţe ale aceleiaşi manifestări sufleteşti iar iubirea, disecată, aprofundată, apare acelaşi sentiment egoist, escluzivist, ca şi ura. Se va zice încă: e aci în joc, sentimentul de răzbunare al iubirii dispreţuite şi sacrificate. Oare nu-i spunea şi preşedintele juriului contesei Tarnovska, ironic:

Nu erau prea mulţi, trei de-odată?

Dar oare aceiaşi trei—bărbaţii—nu ştiau unul de altul şi nu oferiau unul *în ura celuilat* dovezile lor de dragoste? Nu oare tustrei în acelaşi timp o tulburau şi o încîntau? Nu oare toţi trei o ademeneau, unul cu averea, altul cu tinereţea, celălalt cu spiritul de sacrificiu? Nu o speriau toţi de o potrivă cu sinuciderea şi oare nu se oferise ambii şi Naumov şi Prilukof, ca să omoare pe cel mai bogat —Komerovski — subînţelegînd fiecare dintr'înşii că, pe urmă, unul din ei doi încă va trebui să dispară? Ce exemple mai eloquente de ură, drept decor celei mai „sincere" şi mai înalte iubiri bărbăteşti!

E o lege psihologică elementară. Ori ce femee iubeşte—poate chiar fără a-şi da seama—pe oricine îi poartă ei iubire, fie sub forma platonică a unei admiraţii, fie sub o formă mai îndrăzneaţă. Dar sufletul oricărui barbat e educat în senzul egoistic de a fi *el*, numai el, cel favorizat. De aci izvorăsc nenumărate acte de cruzime şi de răzbunări. Şi cît de trecător este însuşi sentimentul celei mai sălbatece iubiri—poate dovedi încă odată tabloul procesului din Veneţia. Cei doi adoratori cari se sfîşiau înainte disputîndu-şi favorurile contesei, se găsesc acum perfect de acord ca s'o sfîşie numai pe dînsa, — de la care nu mai pot aştepta nimic...

Rodion

SĂPTĂMINA CUCOŞULUI

LUPTATORII

Soarta, se vede, că i menise aşa: să fie vecini şi să fie duşmani. Şi amîndoi cucoşi frumoşi.

Unul negru,—cu toate lucirile pe care negrul le poate da în mîngîerea luminei. Gulerul şi penele subţiri—moi ca mătasea ce-i atîrna de pe spate spre pinteni, băteau în verde ca fierea. Aripele, negru—aspru, ca mangalul. Pieptul luciu, cu ape tăioase, uneori sure, ca oţelul. Şi penele lungi mlădioase, şi întoarse ca nişte arcuri, ale cozii, cu sclipiri albăstrii, ce se stingeau îndată. Numai deasupra capului, cu ochi neliniştiţi ca nişte gase, creasta plecată, strengăreşte, roşie, aprinsă ca para focului.

Celalt alb. Alb pieptul,—cu unde brumate ca argintul odoarelor vechi; albe aripele, un alb moale, ca al omătului de curînd căzut; alb gulerul, cu vîrfurile penelor puţin-puţin gălbiu, ca suflate cu aur; albă coada bogată'n pene, uşoară, resfirată. Şi deasupra capului cu ochii galbeni, plutitori în mărgeanul pleoapelor, creasta cărnoasă, bătută şi roşie ca o garoafă.

Nu se puteau suferi; îşi aruncau priviri tăioase printre spărturile gardului; fie-care se silea să trîmbiţeze mai înainte zorii zilei. Şi totuşi prilejul nu-i adusese încă faţă'n faţă, să se măsoare. Astă-zi însă clipa dorită de amîndoi sosi pe neaşteptate.

Cucoşul alb, cu găinele lui, ieşise pe tăpşanul de dindosul casei, la scurmat. Era o zi frumoasă de primăvară; pămîntul era jilav, plin de mustul din care se şi hrănea cea d'intăi urzeală a lăvicerului erbei. Cum scurma aşa, cucoşul îşi auzi tovarăşele şoptind. Ridică, semeţ, capul şi drept înainte, de partea cealaltă, vrăjmaşul negru, se proptise gata de luptă. Găinele se opriră, înţeleseră că aveau ceva de privit.

O scăpărare şi s'au repezit. S'au oprit faţă'n faţă cu gîturile întinse, cu penele gulerelor sburlite, cu aripele puţin desfăcute şi date 'napoi. Cel negru bătu odată din pinteni, şi se loviră piept în piept; apoi se deslipiră repede, cu capetele pe spate, se avîntară din nou, prinzîndu-se în ghiare isbindu-se scurt, aprig, cu aripele'n coapse.

Erau grozav de voinici amîndoi: cel negru ceva mai iute; cel alb mai cumpătat. Şi iarăşi se detere'napoi, cu gîturile întinse de mai să se desprindă din trup.

Ca şi cum i-ar fi suflat, odată vîntul aşa s'au ridicat dela pămînt Se îndesară pene 'n pene, căutînd să se apuce cu pliscul să se sfăşie cu ghiarele. Se feriră pe urmă în lături, săriră unul deasupra celuilalt, ca şi cum ar fi vrut să se răpească 'n văzduh; şi în sfîrşit se ţintuiră locului. Cel negru prinse creasta duşmanului în ascuţisul pliscului; cel alb îi înfipse ghiara în gît. Plini, mîndoi de sînge, tremurînd, stătură aşa, pînă cînd durerea îi invinse; atunci se smunciră amîndoi, pîndind clipa cînd să se răpue. Sîngele clocoti deodată în trupul amîndorora; ochiile vedeau roşu; turbaţi, se năpustiră de astă dată pe viaţă şi pe moarte.

Strînşi în ghiare, ca 'n nişte cleşte, cu pliscurile implîntate unul în carnea celuilalt, se restogoliră la pămînt şi i ar se 'nalţară, aprigi în picioare. Săpară pămîntul cu pintenii şi ţărna sărea împrăştiată. Pene negre şi albe, sbîrlite, smulse resfirate, se amestecaseră'n lupta abraşă, că trupurile lor se topiseră alcătuind par'că o floare ciudată, o floare chinuită de furtuna ce-i împrăştia petalele 'n vînt.

Dar puterile li se sleiră şi nici unul nu biruise; se mai încordară odată şi se desceştară doboriţi însîngeraţi, răsuflînd cu greu. Din creasta celui alb se prelingeau picături de sînge. — Pe pieptul celui negru se aşternuse o dungă roşie, de care se lipise o pană albă din haina potrivnicului. Şi cum stăteau aşa, găinile se apropiară mulţumite şi mîndre parcă fiecare de stăpînul lor, îi înconjurară; iar luptătorii, după ce se mai priviră odată ca şi cum şi-ar fi zis: „Pe mîine!" se depărtară ţanţoşi fie care în mijlocul alaiului său.

Em. Gârleanu

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

O vară a lui Cuza-Vodă omorîtă de hoţi

In satul Valea Lungă.— Cine e Maria Barză.—Atacată de hoţi.=Schingiuirea.—Moartea victimei.— Alte amănunte.

Acum cîte-va zile, s'a înregistrat ca un simplu fapt divers, o crimă ce s'a săvîrşit în satul Valea Lungă, comuna Holboca.

Imprejurările în care s'a făptuit crima, şi ţinîndu-se seamă de însemnătatea persoanei care a căzut victimă, ne fac să revenim pe larg şi a da amănunte, din care se va vedea că una din victime era rudă cu domnitorul Alexandru Cuza.

In satul Valea Lungă, din comuna Holboca, trăia, retrasă, de mai bine de 20 de ani Maria Barză. Aceasta fusese crescută de o anume Frosa Figuleanu. Aceasta din urmă locuia la Iaşi şi în ultimul timp deveni grav bolnavă. Maria Barză, aflînd de starea gravă în care se afla Frosa, veni în ziua de 24 Februarie la Iaşi şi o transportă la locuinţa ei din Valea Lungă, căci la Iaşi bătrîna Frosa n'avea pe nimeni care s'o îngrijască.

In noaptea crimei pe cînd cele două femei dormiau, au fost deşteptate din somn de nişte zgomote puternice: trei hoţi au scos gratiile de la o fereastră din fundul caselor şi s'au introdus în locuinţa celor două femei.

Hoţii se răpăd la cele două femei, pe care le tărăsc într'o pivniţă, a cărei gură dădea în casă, şi acolo după ce le legară, le schingiue cumplit, cerîndu-le bani.

In zadar cele două bătrîne se rugară se li se cruţe viaţa, şi cu ochii în lacrimi spuneau hoţilor că n'au bani. Criminalii, care credeau probabil că bietele femei neagă, au luat în cele din urmă nişte cîrpe, cu care le-a învălit picioarele şi apoi le-a dat foc, crezînd că vor reuşi astfel să facă pe victime să le spuie unde sunt banii.

Bietele femei n'aveau în casă de cît suma de 35 lei. Hoţii au început să răscolească toată casa, au spart lăzile sertarele de la un scrin şi după ce au furat suma de 35 lei, precum şi două inele şi o pereche de cercei, au dispărut.

Una din victime, Maria Barză reuşi, la un moment dat, să desfăşure de la picioare cîrpele aprinse, după ce căpătă arsuri grave, şi biata femeie să sforţă, pe cît sta în putinţă, să dea ajutoare de salvare acelei ce o crescuse, bătrînei Frosa Figuleanu.

Starea acesteia, însă era foarte gravă.

Nişte vecini prinseră de veste din întîmplare şi veniră la faţa locului, unde au dat ajutoare Frosei Figuleanu şi Mariei Barză, înştiinţînd în acelaşi timp şi autorităţile.

Criminalii hoţi, cu toate cercetările făcute, n'au putut fi descoperiţi

In ziua de 2 Martie, parchetul primi înştiinţare că una din victime, bătrîna Frosa Figuleanu a încetat din viaţă.

A doua zi la 3 Martie, medicul legist a făcut autopsia cadavrului. Cu această ocazie s'a observat trăsăturile distinse ale victimei, ceia ce intrigă autorităţile şi pe medicul legist. S'a cercetat atunci originea victimei.

Din cercetările făcute, s'a constatat că Frosa Figuleanu, care era în vrîstă de 80—85 ani, să trăgea dintr'o veche familie şi că era vară d r e a p t ă cu Vodă Cuza. Ea fusese măritată, pe vremuri, cu un anume Figo, fost casier la epitropia Sf-tului Spiidon, de unde bătrîna primea o pensie de 90 lei lunar. Ea trăia retrasă la Iaşi, şi n'avea nici o rudă, de cît doar pe Maria Barză din Valea Lungă, pe care o crescusă, în timpul cînd ea dispunea şi era cu stare. Aceasta venea din cînd în cînd să o vadă şi acum, cînd auzise că ea este grav bolnavă, a zenit după cum am spus mai sus de a luat-o la tară ca s'o îngrijească.

Pentru comemorarea lui Lueger

Eri a avut loc o mare procesiune în Capitală, întru amintirea lui Carol Lueger, fostul primar al Vienei şi prieten sincer al Romînilor.

După ce s'a oficiat un serviciu religios la biserica Sf. Gheorghe, s'a întreprins un pelerinaj, în frunte cu muzica Mihai Viteazu, toate societăţile, şcoalele etc. Procesiunea s'a oprit în piaţa Sărindar; aci, pe o estradă, era portretul lui Carol Lueger, înconjurat cu ghirlănzi. Corul, sub conducerea d-lui Chiriac, a întonat imnul funebru: „Ce e viaţa noastră".

După terminarea corului, D. Delavrancea s'a urcat la tribună şi a ţinut o frumoasă cuvîntare.

D sa a spus:

Nu ne este îngăduit de constituţie întrunirile în stradă şi sub cerul liber, dar, după povaţa mintuitorului, rugăciunile naţionale sînt ertate, rugăciuni începute în templu şi sfîrşite sub cerul romînesc.

Intrunirea de astăzi care'i o mare de capete, nu'i întrunirea unora contra altora; ci, în faţa acelui om mare, în faţa lui Carol Lueger, Vintilă Brătianu, Mihail Cantacuzino, dr. Istrati etc., au depus armele şi au întins m inile se cinstească cum se cuvine amintirea lui Carol Lueger.

In 1892, romînii de peste Carpaţi voind să'şi spue suferinţele ce îndură, întocmesc un „Memorandum" trimiţînd la Viena o delegaţie de 300 romîni.

In Viena oamenii de stat hotărăsc să nu se facă o primire oficială romînilor.

Atunci apăru Carol Lueger, primarul Vienei, convoacă consiliul comunal şi propuse să se facă romînilor o primire oficială.

Propunerea lui Carol Lueger căzu, mulţi consilieri au votat contra, cu lacrimi în ochi.

Lueger nu se dădu învins şi, dacă n'a putut convinge primăria de a face romînilor o primire oficială, atunci încearcă să le facă una neoficială, însă demnă.

Convoacă o întrunire publică, la care iau parte toţi romînii, cînd însă voeşte să vorbească de la tribună atunci apare un comisar care disolvă intrunirea.

D-sa arată apoi cum d-rul Lueger a continuat cu susţinerea Romînilor.

In 1906, Carol Lueger vine în mijlocul Capitalei şi primul toast îl închină pentru rege şi popor.

Inchină înţelepciunei şi energiei.

Rasele au putut peri altădată, limba însă nu şi poporul romîn are meritul că peste veacuri el şi-a păstrat limba.

Să ne amintim numai de cîntecul nostru, atît de simplu:

.. *Limba nici morţi nu o vom da.*

Carol Lueger, acest mare vienez este şi va fi un mare romîn.

De aceia ne am întrunit aci să aducem omagiile noastre de pietate faţă de scumpul Vienei.

Chemăm spiritul a-tot-puternic să ne asculte şi să od hnească sufletu-i în pace.

In Pantheonul amintirilor noastre va sta eternă memoria lui Carol Lueger alături de francezii cetăţenii de onoare.

Dumnezeu să odihnească sufletul lui Carol Lueger! Urmaşilor noştri vom arata că ştim să iubim că demnitatea noastră ne spune pe cine să iubim şi pe cine să urîm.

Templu lui Carol Lueger se va ridica aci în sufletele noastre nu la Viena.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cucoşul.—Săptămîna aceasta va fi săptămîna cucoşilor, graţie senzaţionalului eveniment teatral: „Chantecler". In pagina întăia reproducem din volumul „Nucul lui Odobac" al talentatului nuvelist Em. Gîrleanu schiţa „Luptătorii" unde ni se descrie cu graţie, lupta între doi cucoşi. Vom vedea multe atari întreceri şi lupte în piesa lui Rostand. Aci vom reproduce un elegant sonet din noul volum al lui A. Mirea: Caleidoscopul (pag. 14), o adevărată idealizare a mîndriei caracteristice acelei interesante operi păsereşti care-şi va datori celebritatea poetică marelui poet francez, dar pe care mulţi poeţi au slăvit-o înaintea lui. Iată sonetul:

„Mereu aud prin somn prelungi somaţii
Şi cresc biruitoare cucuriguri.....
Ai spune un norod cuprins de friguri
Trezit în zorii unei proclamaţii.....

Cu somnul luptă ochii mei nesiguri:
Sînt în Stambul ori am halucinaţii?....
Văd valurile unei brave naţii
Escaladînd ale robiei diguri....

Tot mai strident s'aud cîntînd cocoşii...
Mă scol.... Pe cer o semilună pală
Şi în ogradă numai fesuri roşii. ...

S'au rîdicat găinele rebele:
Hai, dă-le o constituţie liberală
Şi tu, Abdul Hamid al curţei mele!

*

D-l dr. I. Duscian, merituosul redactor al ziarului „Ordinea" va avea în viitor şi secretariatul „Noului Reviste Romîne" de sub direcţia d-lui profesor Rădulescu-Motru, în locul d-lui E. Porn care pleacă în străinătate.

*

Dacă noi am văzut de curînd piesa „Romeo şi Juletta la Mizil", londonejii au putut aplauda o operă: „Romeo şi Julietta la ţeară" de Frederik Delius, după Gottfried Keller. Opera a avut succes. Englejii sunt oare.... poporanişti în muzică?

*

Romanul cel nou al lui Paul Adam „Le trust", ne duce în lumea energiilor cari frămîntă mulţimile şi nedă un tablou puternic al atîtor ambiţiuni de azi. Ideea pe care Paul Adam ţine s'o pună în lumină în noua lui operă, este că viaţa celor de jos trebue apropiată de a celor din păturile superioare; priceperea, entuziasmul pentru acţiunile mari trebue comunicat maselor, legiunilor de individualităţi cari mărginite la propriile forţe, nu au sentimentul acţiunei, curajul întreprinderilor, şi numai electrizate de cuvîntul, de faptele altora, pot fi sugestionate, pot deveni energii producătoare.

*

Am amintit dăunăzi ca componistul norvegian Cristian Lèden prepară o lucrare despre muzica eschimoşilor. Nu de mult a apărut o operă însemnată a cercetărului finlandez Armas Launis din Helsingfors despre muzica Laponilor asemănătoare cu acea a Eschimoşilor. El a strîns 712 melodii, numite „Inoigos", reflexe ale vieţei sufleteşti a Laponilor, variînd între bucurie şi tristeţe, între ură şi prietenie,—toată gama simţirilor omeneşti într'un cuvînt, în sensul nostru european.

*

Caruso nu e numai un tenor de un renume universal, dar şi un... ventrilog iscusit, după cum arată revista „Nos lectures" care ştie să povestească o picantă anecdotă despre experienţele de ventriloquie ale ilustrului cîntăreţ.

*

Cea mai bună şi mai populară revistă medicală „Sănătatea" a intrat în al zecelea an de existenţă, supravieţuind astfel ori-ce altă publicaţiune similară. Iată sumarul primului număr din anul al X lea:

Consultaţiuni gratuite într'un spital de copii, tablou de I. Geoffroy; Cîte-va cuvinte; La ce vîrstă să se mărite fetele?; Cugetări sanitare; Amanţii durerii; (studiu de psihologie); Igiena fe miei (prima unire); Secretele frumuseţei (cu 12 ilustraţiuni); Cîte-va reţete pentru a avea mîinile albe; Puţina experienţă a tinerilor mame; Datoria unei mame; Primile îngrijiri de dat copilului nou născut (cu numeroase ilustraţiuni); Foloasele cearşeafurilor cu muştar în bolile de copii; Frica de microbi (cu 12 ilustraţiuni); Bolile de piele (cu numeroase ilustraţiuni); Mijloace de a recunoaşte şi a ne feri de boli lumeşti descrise sub formă de povestiri (modelul pictorului); Din mizeriile doftoricescului meşteşug. — Roman — (urmare); Anecdote din viaţa medicală; Consultaţiuni medicale.

*

Fiind-că, după cum am amintit, Peary n'a voit să pună la îndemîna unui comitet parlamentar al Statelor-Unite dovezile că a fost la pol, au început mulţi a se îndoi şi de spusele lui.

Peary nu vrea să dea dovezile, sub cuvînt că şi-ar călca învoiala cu editorul. Macon, deputat din Arkansas, atrage luarea aminte asupra faptului ciudat că, pe cîtă vreme a călătorit cu Bartlett, căpitanul vasului polar "Roosevelt", Peary a făcut numai cîte 9.06 mile pe zi; iar, după ce l'a trimis îndărăt pe Bartlett şi a rămas numai cu doi cîini şi cu Eschimoşi, iuţeala călătoriei a ajuns la 26.4 mile pe zi; ba la întoarcere, la 44 de mile; pe cînd la Shackleton n'a putut face mai mult de 10—12 mile.

Alt deputat din Arkansas ia apărarea lui Cook şi zice că nu e mai breaz de cît Peary.

Bartlett caută capitalişti să înjghebeze o expediţie la polul Sud, fără Peary.

*

In Bolonia s'a descoperit o foarte interesantă necropole etruscă pronunţătoare de interesante rezultate istorice şi etnografice. Dezgropările, se vor face acum în regiunea menţionată în stil mai mare.

*

Compatriotul nostru, tenorul Jean Nadolovitsch de la Opera comică din Berlin, este obiectul unei prea spirituale ilustraţii în ziarul humoristic „Ulk" din Berlin. Am relatat despre păţaniile artistului din cauza unor „tizi" ai lui de o perfectă asemănare, ceea ce-i aduce neplăceri în legătură cu oare care aventuri interprinse în numele lui şi de care el se declară cu totul străin şi nevinovat. Ziarul berlinez ne arată pe Nadolovici asaltat de o femee cu o droaie de copii; artistul cearcă să se apere de această belea şi se jură cu nu *el* e cel cu pricina, ci vr'un „Doppelgänger". Tabloul e foarte spiritual.

Informaţii

❑ D. General Tătărescu comandantul corpului IV de armată. care se află în Capitală se va reîntoarce Mercuri în localitate.

❑ Alaltă-eri. după cum anunţasem, a încetat subit din viaţă, impiegatul I. Mihailescu din gara Iaşi.

Eri a încetat din viaţă şi soţia sa.

❑ Poimîne se va începe examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor din circ. Iaşi.

❑ D. I. Mironescu, doctorand în medicină, a fost ales preşedinte al societăţei studenţilor în medicină din Iaşi.

❑ Se ştie că acum cîtva timp poliţia a descoperit o serie de furturi de vite. O parte din autori au fost prinşi, iar alţi au dispărut.

Poliţia din Botoşani, a prins eri acolo, pe unul din autori, Sava Iacob care se ascunsese în satul Curteşti.

El va fi trimes la Iaşi.

❑ I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei se va reîntoarce zilele acestea în localitate.

❑ Ministerul instrucţiunii a cerut revizoratului şcolar, ca din trei în trei luni, să trimeată ministerului, rapoarte de inspecţiile făcute şcoalelor rurale în ceia ce priveşte predarea lucrului manual.

❑ Eri, s'a ţinut şedinţă la cercul cultural Scobinţi. Dimineaţa s'a oficiat un serviciu divin la biserică, după care preotul I. Leonte a ţinut sătenilor, o predică.

După amiază s'a ţinut şedinţă intimă în localul şcoalei, unde învăţătorul Gh. Gaşpar, a vorbit despre: materialul în învăţămînt. In şedinţă publică, au vorbit învăţătorul I. Stoica, despre iubirea de ţară şi neam şi avocatul Ioan Bogos, despre legi în genere.

❑ D. Grigorie Ştefanovici, a fost numit împiegat la serviciul comptabilităţii de la prefectura judeţului, în locul d-lui N. Georgescu, demisionat.

❑ Ancheta de la serviciul siguranţei continuă. In registrele pentru mandatele de arestare, înainte de 1906, s'au găsit oare-cari nereguli.

Peste cîte-va zile ancheta se va termina şi d. Săndulescu, prefectul poliţiei, care a făcut în persoană ancheta, va înainta raportul său, ministerului de interne.

❑ Alaltă-eri s'au început operaţiunile de recrutare la comisia dispărţirei a V-a.

❑ Comisiunea pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor va examina în cursul acestei săptămîni pe candidaţii din judeţul Iaşi.

❑ Consiliul comunal va fi convocat pentru Mercuri, la orele 4 p. m.

❑ **Pe ziua de 15 Martie, o mişcare se va face printre notarii din judeţ, cînd se vor complecta şi cele două locuri vacante, la Boria şi la Cotnari.**

❑ **Eri a avut loc adunarea generală a membrilor societăţii comercianţilor romîni, pentru a protesta contra apăsării şi suprimării comerţului, din cauza monopolizărei cîrciumilor, precum şi a repausului duminical.**

La urmă, s'a expediat regelui următoarea telegramă:

M. S. Regelui. Bucureşti.

„Membrii societăţii comercianţilor romîni, în întrunirea generală de azi 7 Martie, cu cel mai profund respect roagă să bine voiţi a da ascultare plîngerilor lor, faţă de apăsările şi sugrumarea comerciului romînesc, prin monopolizarea cărciumilor, neoprirea comerţului ambulant şi favorizarea cooperativelor. Dorim respectarea repausului Duminical complect.

In Imprejurările acestea, comercianţii şi industriaşii romîni, îşi razimă toată nădejdea numai în M. V., care a ştiut să aprecieze importanţa breslelor, care au rîdicat scumpa noastră patrie, pe terenul economic.

Preşedinte, Spridon Irimescu

❑ **De oare-ce controlul la intrare, cu ocazia reprezentaţiilor de Mercuri şi Joi cu „Chantecler" va fi făcut de străini, persoaoele care au loje sau locuri în abonament de la Teatru vor bine-voi a arata le intrare cartea permanentă de abonament 8 pentru avanscene, cîte 6 de lojele de 6 persoane; nu vor putea intra mai multe persoane *la nici un fel de loje* de cît indică biletul de intrare sau de cîte locuri se ştie că dispune loja.**

● Marţi, 9 a. c. la cercul didactic va vorbi d. C. Sporea despre; *Karl Bleibtreu* şi va citi o nuvelă tradusă de d-sa din acest scriitori,

Ora 4 jum. p. m.

❑ D. Dr. V. M. Bottez a fost transferat dela circom. Smarda (Covurlui) la circ. Bîrzeşti (Vaslui) d. dr. Ispas Epureanu medis la spitalul Bicaz şi la circ. Muntele Neamţ, a fost suprimat de la spitalul Bicaz, rămănînd numai la circ Muntele.

❑ **Mercuri 10 şi Joi 11 va avea loc la teatrul Naţional reprezentaţiile cu *„Chantecler"*, mult aşteptatul eveniment al stagiunei teatrale. Tot parisul defilează la Teatrul Porte Saint Martin, tot Parisul doritor de a aplauda miraculoasa virtuositate şi arta aleasă a genialului autor a lui „Chentecler". In oraşul nostru această operă este unicul obiect de discuţie a celor ce au cultul frumosului sub ori-ce formă s'ar manifesta. D-nii Hertz şi Jean Coquelin au ţinut ca „Chantecler" să fie reprezentat pe scena Iaşului întocmai ca la Paris şi interpretarea să fie perfectă. Decoruri, costume, accesorii vor fi absolut conforme cu cele de la Porte Saint Martin. Aceste 2 reprezentaţiuni extraordinare vor rămînea deci ca o manifestare de artă unică în analele teatrale.**

DIVERSE

— Serbarea şcolară din Dobrovăţ.— In sala teatrului sătesc de aici, a avut loc o prea frumoasă serbare, organizată în vederea strîngerei unui fond pentru ajutorarea cantinei şcoalei de agricultură şi meserii, din localitate.

Se ştie cît de modeste sunt începuturile acestor şcoale, cari abia de cîţi va ani au început a răsări pe ici colo şi de cîtă putere de muncă şi abnegaţie trebuesc să fie înzestraţi conducătorii lor şi cîte greutăţi răsar la orice pas, pe cari ei sunt datori să le înlăture, pentru a se putea susţine instituţiile şi mai cu samă pentru a face să intre în conştiinţa sătenilor emulaţia şi încrederea în noile metode raţionale de cultură.

D. Manolescu, directorul şcolii, şi-a dat cu prisos samă de misiunea sa şi împreună cu harnicul învăţător A. Morţun, au putut culege cu prisosinţă asară roadele muncei lor.

Sala teatrului, destul de încăpătoare, era prea mică pentru mulţimea gospodarilor, cari se grăbiseră să-şi dea obolul lor pentru această Instituţie, al cărei scop încep să-l pătrundă.

Corurile, monoloagele şi anecdotele au făcut deliciul sătenilor, iar la urmă „Nunta ţărănească" de V. Alexandri, jucată cu mult talent, a stîrnit o adevărată furtună de aplauze.

Cu astfel de conducători şi elevi, reuşita şcoalelor noastre de Agricultură e pe deplin asigurată.

In numeroasa asistenţă s'a putut remarca:

D-na şi d. Moraiti, primar; d-na şi dl. Colţescu, silvicultor; d-rele Popescu; Presbitera şi Pr. Donose; d-na şi d. Agăpescu; d-na şi d. Nicolescu; d-na şi d. Oprescu, comptabil; d-na şi d. Enea, învăţător; d-na şi d. Marinciu, învăţător; d-na şi d. Georgescu, etc.

— La ospiciul Socola, a fost internată femeia Elena Popovici.

— La fabrica de oglinzi din strada Palat, s'a declarat un incendiu, care s'a stins de oamenii de serviciu.

— Neculai Surdu din comuna Goruni, a dat eri cu carul peste un copil al femeei Paraschiva Lupu, din strada Ciurchi, rănindu-l grav şi care a fost dus la spitalul Paşcanu.

— Soldatul dezertor Ilie Iliescu, din regimentul 4 artilerie, a fost prins şi înaintat regimentului.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ *Prima experienţă pentru curgerea apei din izvoarele de la Timişeşti, se va face în ziua de 15 Martie c.*

In acea zi, primarul oraşului, împreună cu consilierii comunali, mai mulţi cetăţeni şi reprezentanţii presei se vor duce pe cîmpul de experienţă şi se vor opri la Mirceşti.

Se va face experienţa, de la locul de captare şi până la Siret.

❑ In urma unui denunţ în scris pe care primul procuror l'a primit astă-zi şi prin care i se face cunoscut mai multe abuzuri ce s'ar fi petrecut la serviciul de siguranţă din Iaşi, primul procuror a plecat imediat la siguranţă şi a început o anchetă.

❑ Consistorul spiritual al mitropoliei se va întruni în şedinţă cu începere de la 15 Martie.

❑ **Noul mers al trenurilor.**—Pe ziua de 1 Maiu st. n., se va introduce noul mers al trenurilor, întocmit mersul actual, cu modificări reclamate de necesităţile serviciului, precum şi de unele îmbunătăţiri pentru satisfacerea necesităţilor publicului.

Extragem numai din noul mers al trenurilor din Moldova:

Linia Bucureşti-Burdujeni, cu ramificaţiile: Trenurile accelerate 9 şi 10, după cererea căilor ferate ungare şi înţelegerea stabilită la conferenţa internaţională de mersul trenurilor din Strasburg, s'au modificat cu plecarea din Bucureşti la 5 p. m., în loc de 5·30 p. m. şi cu sosirea în Bucureşti la 11,35 a. m., în loc de 11 şi 20 a. m. După cererea Camerei de comerţ din Galaţi, trenurile accelerate 19 şi 20, care circulau vara între Buzeu-Galaţi, au fost suprimate şi în locul lor se înfiinţează trenuri accelerate ziua, care să satisfacă în mod mai favorabil relaţiile cu Capitala. Aceste trenuri, sub denumirea de trenuri accelerate No. 29 şi No. 30, vor circula cu plecarea din Galaţi la 5·55 a. m., sosind în Bucureşti la 11 şi 20 a. m.; iar la înapoiere cu plecarea din Bucureşti la 6 şi 20 p. m. şi cu sosirea în Galaţi la 11 şi 35 p. m,, punîndu-se în aplicare pe ziua de 1 lunie. Pe porţiunea Galaţi-Făurei se suprimă trenurile de persoane 159 şi 160, înlocuindu se cu trenurile noi accelerate No. 29 şi 30, cari păstrează atît în Bărboşi legăturile cu tenurile No. 27 şi 28 de la şi spre Tecuci, Vaslui, Bacău; cît şi în Făurei legăturile cu trenurile de persoane 159 şi 160. Actualele trenuri accelerate No 29 şi 30 dintre Bucureşti şi Mărăşeşti se transformă în trenuri de persoane No. 215 şi 216; cel dintăi va pleca din Bucureşti la 4.20 p. m., în loc de 6 şi 30 p. m. şi soseşte în Mărăşeşti la 11 şi 55 p. m, în loc de 1 a. m.

Trenurile de persoane 167 şi 168, care circulă actualminte între Galaţi—Piatra N., se prelungesc între Bacău—Roman, cu sosirea la 12·35 p. m., iar la înapoiere cu plecarea din Roman la 3·45 p. m. Pe distanţa Bacău—Piatra N. trenurile 167 şi 168 se modifică, punîndu-se în Bacău la legătura trenurilor accelerate No. 5 şi 6, sub denumirea de trenuri de persoane No. 219 şi 220, astfel că călătorii sosiţi în Bacău din spre Burdujeni, Iaşi şi Bucureşti, vor pleca cu trenul 219 la 2·45 p. m. sosind în Piatra la 4·25 p. m., iar trenul 220 va pleca din Piatra—N. la 12·25 p. m., sosind în Bacău la 1·50 p. m., de unde călătorii vor continua spre Bucureşti, Burdujeni, Iaşi, adică în ambele direcţiuni.

Pe linia Dolhasca—Fălticeni trenurile mixte 315 şi 316 se transformă în trenuri de persoane 221 şi 222, în legătură cu trenurile accelerate No. 5 şi 6 de la şi spre Bucureşti, ast-fel că trenul 221 va sosi în Fălticeni la 5·30 p. m., în loc de 5·45 p. m., iar trenul 222 va pleca din Fălticeni la 11 şi 10 a. m.

Punerea în circulaţie a trenurilor de vară se va face ca şi anul trecut şi anume: pe ziua de 1 Iulie trenurile accelerate No. 33 şi 36 între Paşcani—Iaşi; No. 37 şi 38 între Bucureşti—Predeal No. 53 şi 54 între Ploeşti—Predeal şi trenurile mixte No. 301 şi 302 între Iaşi—Ungheni. Trenurile de plăcere vor circula până la 1 Octombrie.

❑ D. inginer I. Cantacuzino directorul lucrărilor pentru aducerea apei la Iaşi, care demisionase din acest post, a revenit astă-zi asupra demisiei.

❑ Banca generală romînă pare hotărîtă să înfiinţeze o sucursală la Iaşi.

Consiliul de administraţie va avea să se pronunţe zilele acestea asupra proiectului.

❑ Din Galaţi ni se scrie că la societatea „Solidaritatea" a preoţilor din eparchia Dunărei de jos, s'au constatat oare cari neregularităţi.

Episcopul Dunărei de jos a sigilat casa de bani şi arhiva societăţei cerînd telegrafic ministrului de finanţe să trimeată un inspector financiar, spre a verifica gestiunea soc.; de la înfiinţarea ei până acum.

❑ La cercul cultural Buhalniţa, s'a înfiinţat o bibliotecă pedagogică, ştiinţifică şi literară, în scopul de a se ajuta la cultivarea membrilor cercului didactic.

❑ In comuna Vlădeni, s'a înfiinţat o obştie a locuitorilor, pentru cumpararea prin casa rurală a acelei moşii.

S'a luat de asemenea iniţiativa ca pe lîngă banca populară de acolo, să se constitue un fond cultural, în scopul de a rîdica cultura sătenilor. Tot odată se va clădi un local propriu pentru banca populară.

S'a instituit un comitet compus din d uii Candid Golăescu, administratorul plăşii Cotnari şi I. Dodon, revizor şcolar, ca preşedinţi activi; Ion Carlat, dirigintele şcoalei, casier; Neculai Atanasiu şi Galinas membri.

In acest scop, s'a organizat pentru ziua de 21 Martie, o serbare în localul şcolei.

❑ D. Stere pune mari stăruinţi pe lîngă d. dr. Ţurcanovici, medicul primar al oraşului Roman, ca să primească a fi transferat în aceiaşi calitate la Iaşi.

D. dr. Ţurcanoviei, care este un agent electoral foarte iscusit, ar fi de mare folos, la Iaşi, d-lui Stere, ai cărui aderenţi sunt ocupaţi mai mult cu literatura.

Dar la transferarea d-lui Ţurcanovici să opune d. V. Gh. Morţun, şi se crede că medic primar al oraşului Iaşi, va fi numit d. dr. Floru, actual medic primar al oraşului P.-Neamţ.

❑ Eri după amiază a avut loc la conservatorul de muzică, un frumos concert dat de violoncelistul N. Teodorescu profesor la Conservator, cu concursul d-lui Roşca şi a d-rei Sion, profeso i ai conservatorului.

In numărul de mîne vom publica o dare de samă a acestui frumos concert, la care a asistat un ales public.

❑ D. Colonel Musteaţă, comandantul Brigadei a IV-a de Cavalerie a dat la iveală o însmnată lucrare intitulată „Recunoaşteri de ofiţeri".

Ministerul de răsboiu a aprobat-o şi impus'o ca carte obligatorie pentru toţi ofiţerii de Cavalerie.

❑ In cursul acestei luni se vor începe concertrările de primăvara.

Trupele din localitate vor pleca în tabăra Şipotele la 23 Martie.

❑ D. Lupu Antonescu, inspector general al învăţămîntului se află în localitate.

Eri şi astăzi d. Antonescu a continuat cu ancheta la şcoala de Belle-Arte, fiind însărcinat de minister.

❑ A apărut *„Arta Romînă"* Anul III No. 2—Februarie 1910 sub, direcţia d-lui A. D. Atanasiu cu următorul sumar:

Dr. M. Strajan.—Muzica (Teoria lui Schoppenhauer)—Felician B.—Jertfă, Sonet (Versuri).—V. Ravici.—Expoziţiile Jan A. Steriade şi S. Sanilevici.—Ed. Caudella.—Progresul muzicei şi al teatrului la noi (Gheorgae Stephănescu, C. Dumitrescu, Enrico Mezzetti).—A. D. Atanasiu.—Din corespondenţa lui Gh Asachi către Panaiteanu.—Viorela.—Cronica teatrală.—Eduard Caudella.—O clasă vitrigă!

Ilustraţii: François Boucher.—Scenă mitologică; Luca Kranach.—Martin Luther.

Din monumentele istorice: Curtea domnească din Iaşi la 1814; Biserica Bărboi din Iaşi.

❑ **Universitare.**—D. profesor Dragomir Hurmuzescu va ţinea în sara de 25 Martie, o conferinţă, în aula Universităţii, pentru mărirea fondului pentru statuia lui Mihail Kogălniceanu. D sa va vorbi despre graniţele cunoscutului, cu experienţe şi proecţiuni.

— D nii A. D. Xenopol, Iulian Teodorescu, P. Bogdan şi dr. Hurmuzescu, au fost învitaţi a-şi trimite neaparat pînă la 31 Martie, lucrările inedite pentru numărul jubiliar la rectorat.

— D. D. Alexandrescu, va continua cursul de drept civil pentru candidaţii la doctorat, în ziua de 11 Martie.

— Decanul facultăţei de litere a cerut profesorilor să facă cîte-un mic memoriu asupra seminariilor de pe lîngă catedrele lor, pentru a i servi la întocmirea regulamentului facultăţii de litere.

❑ Comiterul pentru organizarea serbărilor jubiliare a Universităţii noastre, e convocat a se întruni mîine orele 5½ în sala consiliului universitar.

Au fost învitaţi se iee parte şi d-nii N. Gane, primarul oraşului şi C. Krupenski.

❑ Comisiunea de judecată a învăţătorilor şi institutorilor, în şedinţa de eri a condamnat pe învăţătorul Victor Stanislovoiu, din jud. Constanţa, învinuit de neglijenţă, cu strămutarea la o altă şcoală rurală.

❑ La 20 Martie, va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie în beneficiul simpaticei d-na Atena Georgescu—coana Veta.

Se va juca frumoasa comedie „Fericirea casnică.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie se va înfiinţa la Iaşi un regiment de calaraşi, cu schimbul.

❑ Ministerul de răsboiu a prevăzut în budgetul şcoalei militare din localitate, ca sub directorul şcoalei să fie maior.

❑ D. colonel Călinescu, comandantul regimentului 7 roşiori, a obţinut un concediu de 50 de zile.

❑ D. Alex. A. Bădareu, va sosi în localitate Joui dimineaţă.

❑ Moşia Răcăciuni din judeţul Bacău, esie proprietatea d-lor Alex. Constantinescu, ministrul domeniilor şi Vasile Missir, fost preşedinte al Camerei.

Faţă cu asemenea doi mari barbaţi de stat, nu se putea ca direcţia c. f. r. să nu fie generoasă. Generositatea constă în faptul că începînd de la 1 Mai st. n., expresul Berlin se va opri o minută şi în staţia Răcăciuni.

Pentru a putea face această oprire, încrucişarea trenurilor exprese nu se va mai face la staţia Valea Seacă, ci la staţia Răcăciuni.

D. Al. Constantinescu care a fost eri la moşia sa Răcăciuni, a adus această schimbare la cunoştinţa şefului de staţie.

❑ Din Rădăuţi (Bucovina) ni se scrie că Duminica trecută a avut loc în grădina de Tir, o mare adunarea creştinească, la care au participat aproape 2000 de creştini, mai toţi Romîni. Adunarea a condus-o d. învăţător superior Teodor Leucic.

A vorbit d. Alexandru Haluş, care a ţinut o cuvîntare pătrunzătoare de adio cu prilejul trecerii la cele eterne a primarului Vienei, dr. Lueger. S'a luat apoi hotărîrea de a se trimite familiei răposatului o telegramă de condoleanţă.

S'a vorbit în chestia furnizării popuşoiului şi făinei de grîu puntru agricultorii din districtul Rădăuţilor. Pentru acest scop s'a trimis o telegramă ministerului de finanţe cu rugare să se acoarde vama gratuită pentru importul păpuşoiului din Romînia, iar primarii districtului Rădăuţi sunt îndatoriţi, în urma altei hotărîri, să dea isvodul creştinilor din comunele respective pentru a se şti cui este a se da de Sf. Paşti măcar cîte 25 kg., de făină de grîu.

Se ia apoi o rezoluţiune, prin care se somează primăria Rădăuţilor de a începe odată alegerile şi anume de a le începe numai de cît luna asta, pînă nu porneşte lucrul cîmpului.

❑ In cursul anului 1909 au fost tratate în institutul antirabic din localitate 637 cazuri, din care: Iaşi 165, Botoşani 98, Bacău 60, Vaslui 59, Roman 49, Neamţ 48, Dorohoiu 48, Fălciu, 45, Suceava 40, Tutova 23, Tecuciu 1, Cernăuţi 1.

De la înfiinţarea institutului şi pînă azi a'au tratat la institutul antirabic 5080 cazuri, cu o moralitate de 0.10 la sută.

Institutul antirabic din Iaşi a dobîndit deci, cea mai mică moralitate, faţă de celelalte institute similare existenţe, graţie metodei speciate a d-lui dr. E. Puşcariu.

❑ **Judiciaro.**—La Curtea secţia I-a urma să se judecească-zi, procesul de abuz de putere ce a fost intentat d-lui Manoliu, directorul prefecturei P. Neamţ, care a maltratat, cu ocazia unei anchete pe avocatul I. Dalban.

După ce s'au ascultat martorii propuşi de procuror, Curtea a admis proba testimonială cerută de Manolin şi a amînat judecarea cauzei.

— Primul preşedinte al trib. Ilfov a intervenit astă-zi la primul preşedinte al tribunalului Iaşi, cerînd să se procedeze de urgenţă la inventariarea averei fostului Mitropolit Partenie, aflătoare în palatul Mitropolitan din Iaşi. Afacerea a fost repartizată la secţia II a, iar cu inventariarea a fost însărcinat d. Stagiar Coroi.

— Sîmbătă urma să se judece mai multe procese de expropieri, necesare la facerea liniei de garaj, care va lega antrepozitile cu gara Iaşi.

In momentul în care desbaterile urmau să înceapă, a sosit o telegramă urgentă de la ministerul de finanţe, prin care ministrul retrage delegaţia dată unui expert şi-l înlocueşte cu d. inginer Gh. Ignat.

Din cauza acestei înlocuiri, judecarea s'a amînat pentru Sîmbătă 13 Martie.

— La secţia II-a a Curţii s'a judecat astă zi divirginţa în importantul proces dintre fraţii Const. şi Dim. Sturza, în ce priveşte daunele ce ar fi rezultat din faptul rezilierii contractului privitor la moşia Cristeşti.

Curtea, complectată cu d. consilier Leonescu a respins apelul fraţilor Sturza, a admis, în parte, apelul lui Veron, reţinîndu-i numai suma de 10,000 lei garanţia ce este în mîna fraţilor Sturza plus recolta.

— La secţia I a a Curţii să judecă astă-zi procesul de abuz de putere ce a fost intentat d-lui Costescu, comisarul siguranţei din Iaşi.

După ce s'au ascultat martorii propuşi de procurorul general, Curtea, admiţînd proba testimonială cerută de d. Costescu, a amînat judecarea cauzei.

— Din eroare s'a anunţat că Curtea de Casaţie secţia II-a a respins recursul lui Moise Aizig Şaraga, care a fost condemnat la 15 ani muncă silnică pentru omor.

Adevărul este că procesul a fost amînat pentru ziua de 2 April.

Se caută în partea cea mai animată din strada Unirei, piaţa Unirei, str. Goliei sau str. Ştefan cel Mare, o prăvălie, de preferat colţ, cu vitrine mari, gaz aerian sau lumină electrică, fără nici o altă încăpere. De e posibil să se închirieze înainte de Sf. Gheorghe. Oferte la Administraţia acestui ziar sub: „O. 40"

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 6 Martie

Scandalul din Camera Ungară

Buda-Pesta.—Se ştie că pentru astă zi camera ungară a fost convocată, pentru a fi disolvată.

Primul ministru a fost primit cu huiduieli. S'a produs o mare învălmăşeală şi s'a încins apoi o bătae între deputaţi.

*

Buda-Pesta.—Primul ministru Herdervary, cînd a vrut să ia cuvîntul ca să vorbească, a fost lovit de deputaţi cu registrele şi scaunele.

Primul ministru a fost rănit la frunte şi cap.

De asemenea un alt ministru a fost rănit la faţă.

S'au chemat medicii care au pansat pe ministri.

Camera n'a fost desolvată, ci a rămas să se convoace într'o altă dată.

Colegiul unic

Bucureşti.—Se afirmă că guvernul va depune chiar zilele acestea la Cameră, un proect de lege pentru introducerea colegiului unic la alegerile judeţene.

Cererea profesorilor

Bucureşti.—Un grup de profesori s'a prezentat d-lui dr. Anghelescu, preşedintele comisiei budgetare, căruia i-a înmănat o petiţie, în care arată că nici în budgetul actual nu li s'au sporit leafurile şi cer ca soarta să li fie îmbunătăţită.

Petiţia a fost înaintată comisiei budgetare şi ministrului instrucţiei.

CAMERA

Bucureşti.—Deputaţii discută cu aprindere incidentul petrecut între d-nii Săulescu deputat şi Popovici, incpector poliţienesc.

La deschiderea şedinţei d. P. Burileanu întreabă pe preşedinte dacă are cunoştinţă de acest incident şi de purtarea necuviincioasă a inspectorului de poliţie şi dacă s'a luat sau nu măsuri pentru a se da o satisfacţie demnităţei, parlamentului atinsă prin purtarea iuspectorului de poliţie.

D. Ferekyde spune că d-sa n'are cunoştinţă de incident şi că d. Ionel Brătianu va fi în măsură să răspundă.

Se continuă apoi cu legea pentru reorganizarea instrucţiei.

Legea este pusă la vot şi se votează.

Incidentul Popovici-Seulescu

Bucur.—In urma incidentului care a avut loc alaltă-eri, între d. Al. Săulescu deputat şi d. maior T. Popovici, inspector poliţienesc, aceasta din urmă a provocat la duel pe d. Săulescu.

Martorii d-lui maior Popovici sunt d-nii: Dancovici şi Căpit. Fideri. D. deputat Săulescu şi-a constituit martori pe d-nii: d. Procopiu şi Căpit. Romolo.

O ieşire pe teren pare inevitabilă.

SENATUL

Bucureşti.—Astă zi s'a început discuţia generală la proectul de lege contra contenciosului. Asistă foarte multă lume. Asistă şi d. general Manu.

După ce raportorul, d. Procopiu, dă citire raportului, ia cuvîntul d. P. Missir. D sa arată că proectul depus de guvern, este împotriva întregei opinii pablice şi chiar majoritatea îl votează cu resemnare.

Şedinţa continuă.

D. Polizu-Micşuneşti va răspunde d-lui Missir.

In şedinţa de mîine va vorbi d. Al. A. Bădăreu, căruia îi va răspunde d. Valerian Urseanu.

Requiem pentru Lueger

Viena.—In urma iniţiativei membrilor coloniei romîne din Viena, a avut loc azi la 11 dimineaţa, în biserica româno-greco orientală, un serviciu divin comemorativ al morţii doctorului Lueger. Acest parastas a fost celebrat de duhovnicul profesor Virgil Cioban, care apoi a amintit în limba română marele calităţi ale defunctului. Erau de faţă; d-ra Hildegarde Lueger, sora decedatului, d. Mişu, ministrul României, d-nii Witek fost ministru, Neumayer, vice primarul Vienei şi toţi membrii coloniei romîne.

Dieta Croată

Agram.—In şedinţa de eri a dietei croate, înainte de sosirea banului Croaţiei, partidul dreptei al croaţilor, a declarat că nu recunoaşte pe ban, de oare-ce el e „servitorul maghiarilor", apoi a intrat în sala de deliberare şi a început să-şi desvolte programul său, declarînd că el e la locul seu şi de acord cu majoritatea şi că sunt cîte-va elemente periculoase care caută să turbure unitatea naţiunii.

Regele Petru la Petersburg

Belgrad.—Regele Petru, însoţit de d-nii Paşici, Milovanovici şi Spalacovici şi de o numeroasă suită, a plecat azi dimineaţă spre Petersburg. Suveranul a fost salutat pe drum şi la gară, de un public numeros. In momentul cînd trenul s'a pus în mişcare, mulţimea a izbucnit în strigăte şi urale. Fortăreaţa Belgradului a tras 21 lovituri de tun.

Meetingul din Sofia

Sofia.—In urma incidentului din Rusciuk, azi după amiazi a avut loc pe piaţa mare a Capitalei, o mare întrunire organizată de socialişti, la care au luat parte mai multe mii de persoane. După întrunire, mulţimea s'a împrăştiat în linişte. O altă întrunire organizată de liberali, s'a petrecut şi ea în linişte.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 27 Martie a. c., oara 11 se va ţine în camere acestei Primării licitaţie prin oferte închise, pentru închirierea bufetului din grădina de la Copou, pe timp de 3 ani, cu începere de la 1 Maiu a. c.

Garanţia provizorie 200 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la serviciul administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 03841 8 Martie 1910

Birou de architectură

s'a deschis în strada Bulevardul Ferdinand No. 7 (casele Motăş)

execută proecte după stilul modern;

Schiţele de planuri se efectuează gratuit

conducere şi de lucrări după planurile întocmite de alţii, se primesc antreprize pentru diferite construcţii

Architect NADOLSCHI

care a executat numeroase lucrări în Bucureşti, fn interval de 14 ani, între care, cele mai însemnate: Aleea Rignauld, în valoare de 1,200,000 lei, casa Antonescu, Mavromati, Pleşoianu, Orosovici etc.

Specialist pentru amenajare de gospodării rurale

Specialist pentru extragerea igrasiilor de la case,

Specialist în lucrări de beton.

Se deplasează şi la ţară, precum şi alte localităţi.

ANUNCIU

Sub-semnatul I. P. Chiriac, comerciant şi agricultor, domiciliat în comuna Prisăcani jud. Iaşi, public spre cunoştinţa generală, că de cît-va timp am perdut o poliţă în alb şi în valoare de 600 lei, semnată de mine cu 2 iscăliturі pe aceiaşi linie, pe timbru de 70 bani, aşa că o declar nulă şi de nul efect, iar ori-cine o va găsi şi va căuta a se folosi de dînsa va fi responzabil faţă de legea penală şi comercială.

I. P. Chiriac

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bărlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Inginer Hurmuzescu, gara Iaşi.

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apa, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

Vaccinări si revaccinări

Cu limfă proaspătă, garantată practică

Dr. A. Steurman

Strada Golia No. 13

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rosenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *durerose* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Besinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Teacuiu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

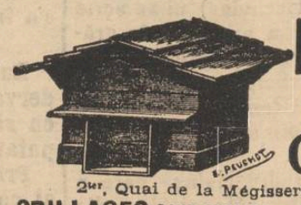

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ue, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 963 · Mercuri 10 Martie 1910

Mişcarea comercianţilor

In 27 de oraşe, s'au ţinut Duminică întruniri de protestare din partea cercurilor comerciale şi industriale din ţară, contra politicei economice a guvernului, şi s'au expediat telegrame Regelui, prin care se plîng de trista situaţie ce le-a creat guvernul prin legile sale.

Mişcarea aceasta a comercianţilor, este foarte serioasă, şi poate avea urmări foarte grave, dacă şi intervenţiunea pe care o imploră Suveranului va rămînea fără efect.

Cuvîntările cari s'au rostit de frunţaşii lor, sunt cuvîntări de oameni ajunşi la disperare, şi dacă vor perde şi ultima speranţă, ce şi-au pus în Şeful Statului, nu se poate şti ce consecinţe triste va aduce mişcarea lor.

La Bucureşti, conducătorii mişcărei s'au rostit cu cea mai mare vehemenţă în contra guvernului, şi au declarat că întrunirea ce ţin la Eforie, e pentru a protesta în contra refuzului Regelui de a primi delegaţiunea congresului lor de la 24 Ianuarie.

Comerciantul Ion Mihalcea Vrînceanu, care este sufletul mişcărei, nu s'a sfiit de a spune că Regele este înconjurat de oameni fără dragoste de ţară, care'l informează totdeauna greşit, şi cari fac pe Suveran complice la toate ticăloşiile guvernului, şi a protestat chiar în contra Regelui, care primeşte în audienţe delegaţiuni de străini, iar pe romîni îi refuză, invocînd protocolul!

Aceasta, este, pentru noi, prima parte gravă a caracterului pe care îl ia mişcarea circiumarilor.

Guvernul face foarte rău, că se arată atît de impasibil la o asemenea mişcare, şi crede că ar putea potoli, cu cîte-va salve de arme, aşa cum a potolit revoltele agrare din 1907, cu forţa armată şi cu tunurile.

Nu este vorba aci de caracterul rezboinic pe care îl poate lua în curînd mişcarea—ci de spiritul *antidinastic* care începe să încolţească în sufletele acestor oameni, cînd văd că şi Şeful Statului la care ei nădăjduesc să găsească ultimul sprijin, ascultă tot de glasul guvernului şi refuză să-i primească pentru a-i expune doleanţele lor luate în plin congres şi la care au participat delegaţiuni de-ale cercurilor lor din toate oraşele ţărei. Acest curent de antidinasticism, care pare a cuprinde masele comercianţilor noştri este foarte periculos, căci e vorba de peste un milion şi jumătate de suflete, cari fac parte din clasa comercianţilor şi industriaşilor şi ale căror interese materiale sunt strîns legate de legile în potriva cărora ei protestează.

Guvernul trebue să şi dea seamă, că persoana Regelui, trebue pusă la adăpostul criticilor ce comercianţii îi aduc, şi nu trebue făcută responzabilă de legile rele votate de parlamentul liberal, în contra comercianţilor; căci cînd un milion şi mai bine de cetăţeni vor începe să creadă că Şeful Statului este prizonierul partidului liberal şi că are acelaş dispreţ pentru interesele claselor comerciale şi industriale din ţară cît are şi guvernul, ori-cine îşi poate închipui ce neplăceri poate avea dinastia, şi că mişcarea lor disperată va atinge nu numai guvernul, dar şi tronul.

A doua parte gravă a mişcărei comercianţilor sunt declaraţiunile categorice, că vor eşi în stradă, preferind să moară de cît să mai îndure suferinţele acestea. După cum am spus, declaraţii de oameni disperaţi. Ast-fel, un frunţaş al mişcărei, C. Dobrescu, vorbind despre dispreţul pe care d. Costinescu poreclit „Pipa al circiumarilor“ 'l are pentru comercianţi, a zis: —cităm textual: —

„Dacă protestul nostru de acum nu va fi ascultat, apoi vom protesta *în alt chip*, şi atunci nu ne îndoim că vom fi ascultaţi,“ iar d. Mihalcea Vrînceanu, şeful mişcărei, a zis:

„Pînă acum am fost blînzi, pentru că mai aveam ceva ce nu voiam să perdem (dragostea în Rege N. R.) dar de aci înainte nu vom mai fi ast-fel, pentru că nu mai avem nimic de perdut: *de acum vom şti să fim şi răzbunători.*

„De aci încolo **vom eşi pe stradă, căci nu mai putem răbda.** Noi le spunem celor mari să nu se joace cu focul, să nu mai dea în noi cu toporul în buştean noduros, *căci are să le sară aşchii în ochi.*“

Am reprodus textul acestei declaraţiuni răsboinice şi hotărîte, pentru ca cititorii noştri să vadă în ce stare de spirete clocoteşte mişcarea comercianţilor şi industriaşilor din întreaga ţară.

Asemenea cuvîntări au fost rostite în pline întruniri publice, în faţa a zeci de mii de oameni, la Bucureşti, la Ploeşti, la Galaţi, la T.-Severin, la Craiova, la Giurgiu şi alte oraşe şi centre importante comerciale într'o singură zi; au fost reproduse de ziare şi guvernul deci e în deajuns avertizat de tot ce are să se petreacă în curînd.

Şi cu toate acestea, d. Ionel Brătianu este nepăsător—guvernează ca un satrap ţara şi desfide pe comercianţi să sară în stradă dacă le dă mîna.

Nu este aceasta o provocare criminală? Nu este o cinică sfidare, ne permisă unui şef de guvern. Nici nu s'a uscat sîngele ţărănesc de pe mînele sale, şi d. Ionel Brătianu, e setos de alt sînge? Şeful guvernului vrea sînge orăşenesc? Să'l ferească D-zeu, de o asemenea nenorocire, şi să ferească şi ţara. Destul de mult s'a sguduit şi resimţit statul nostru şi în afară şi în năuntru, de pe urma revoltelor de acum trei ani, pentru ca o altă revoltă, mai gravă şi mai sguduitoare să avem din partea oraşelor, guvernul e dator să dea ascultare plîngerilor comercianţilor şi industriaşilor şi să le facă dreptate. Şi dacă nu şi simte şi pricepe această datorie—alături de ţară, însăşi şeful statului 'l va chema la datorie.

De aceia nădăjduim că zecile de telegrame ce din toate oraşele ţărei s'au expediat Regelui, de către cercurile comerciale şi industriale, vor avea tot răsunetul asupra Suveranului şi că în înalta-I înţelepciune Seful Statului va interveni pe lîngă şeful guvernului să potolească cu binele o mişcare care ameninţă ţara şi tronul!

Chestia agrară—o operetă

Consiliul agricol superior are menirea să conducă lucrările pentru o bună tranşare a chestiei ţărăneşti.

D. P. Poni, profesor de chimie la facultatea de ştiinţi din Iaşi, este preşedintele acelui consiliu agricol superior.

Inaintea d-lui Poni fusese preşedinte d. T. Rossetti, pe care partidul liberal l'a făcut senator, ca să explice inutilitatea şi a consiliului superior şi a tuturor legilor zise agrare, votate de Parlamentul liberal.

Ce face acest consiliu agricol superior nu ştie nimeni. Doar că cumpără islazuri.

Acum, Sîmbătă, consiliul s'a manifestat. A convocat la Bucureşti pe inspectorii agricoli din principalele judeţe şi le-a pus în vedere, că încurcă lumea, că nu fac nici o treabă, doar treabă ră dacă fac.

După împuşcarea celor 11,000 de ţărani, guvernul s'a hotorît să caute soluţie chestiei agrare. A încărcat budgetul cu mulţime de milioane şi a creiat o serie nesfîrşită de slujbe nuoi. Acele sute de slujbe, în cari urmau să fie numiţi partizani, au fost o dulce uitare pentru asasinarea celor 11,000 săteni, al căror sînge stropise lanurile acestei ţări eminamente agricole.

In fruntea tuturor acelor slujbaşi, a fost pus un profesor de chimie, iar în slujbele de inspectori agricoli şi de administratori de plăşi, au fost puse batalioane de licenţiaţi în drept, militari în retragere şi alţi oameni la fel, competinţi în ale agronomiei şi în priceperea relaţiunilor d'intre ţărani cu proprietarii şi arendaşii.

Trei ani au trecut de la acele sute de numiri şi chestia ţărănească a rămas ca şi înainte. Nici profesorul de chimie, nici foştii avocaţi fără de clienţi, nici foştii militari, nu învăţase agronomia, nici starea săteanului faţă de acei cari se servesc de el.

Nici tratatele lui Bischhoff, nici microscopul, nici analizele; precum nici tratatele militare şi de drept, nu se ocupă de agronomie, precum dînsa, la rîndul ei, nu tratează despre conlica penală, nici despre cea civilă, nici despre datoriile soldaţilor în caz de rezboi.

De aceea nu s'a făcut, nici nu s'a putut face vre-un progres, cît de mic, în chestia ţărănească şi dacă onor. consiliu superior, după trei ani de fiinţă, s'a manifestat, în fine, chemînd pe inspectori, ca să-i dojenească—şi inspectorii ar putea dojeni pe cei din consiliu: căci unii şi celalalt n'au grăunte de chemare pentru chemarea lor.

Chestia agrară a fost înăbuşită prin valuri de sînge. Acum se vede lămurit, că ea a degenerat în operetă.

Căci doar în operetă, dacă se mai vede ca un licenţiat în drept să-l facă, în deridere, pe agronomul.

DOI VITEJI

Domnii Nicu Filipescu şi Niculae Iorga se iubesc între ei. Nu doar pentru faptul banal şi incidental, că onomastica lor cade în aceiaşi zi; nici pentru că ambii sunt antitakişti, nici pentru că ambii sunt Brătienişti.

Dar pentru că apucăturile lor se aseamănă şi pentru că mentalitatea lor, în multe privinţi, este la fel. Punctul culminant al asemănărei lor este acesta: amîndoi Neculaii nu ştiu ce vor. Amîndoi se agită, clocotesc, înjură; medicul ar diagnostica la ambii aceiaşi boală a neastîmpărului. D. Iorga este anti-carpist fervent şi filispescian hotărît; d, Filipescu este carpist şi iorgalist: este şi băiat şi fată.

Epoca, ziarul d-lui Filipescu, obişnueşte să reproducă din malversaţiunile gramaticale ale d-lui Iorga; *Neamul* d-lui Iorga, reproduce din haiducismele literare ale *Epocei*. In totul, între cei doi Neculai, ie o producere şi o reproducere: ambii produc la fel şi apoi se reproduc.

Evenimente, care ţin de codul duelului, şi care s'au urmat în serie, septămîna trecută, pe hipodromul din Bucureşti, au contribuit ca expansiunea d-lui Iorga pentru celalalt Nicolae, să atingă punctul delirant.

D. Filipescu a avut în şir două dueluri; la unul a fost provocat, la cealalalt a provocat. Prilej pentru d. Iorga să scrie un entusiast articol cu titlu eroic şi cu lămurire: *un viteaz: N. Filipescu.*

D. Filipescu este un viteaz fiind că, la scurt interval, s'a bătut de două ori în duel—şi putea să nu să bată,—aşa explică d. Iorga, nici odată: ar fi putut trece cu vederea discursul d lui Cantacuzino; ar fi putut considera ca tîrzie provocarea d-lui Ghica.

Şi încă ar fi fost viteaz—se 'nţelege. Căci, explică d. Iorga: „d. Filipescu este un om de o vrîstă înaintată, care are datorii de familie şi de partid“.

Dacă d. Filipescu n'ar fi provocat şi n'ar fi acceptat provocarea, d Iorga ar fi avut prilej să scrie: „iată un viteaz, care se sacrifică pentru partidul său şi pentru familia sa“.

D. Iorga regretă că din toată presa numai zeţarul d-sale a adus omagiu vitejiei d lui Filipescu. Noi regretăm că *Neamul* n'a apărut şi pe vremea duelului Lahovari...

Şi mai constatăm, cu acest prilej, fenomenala rătăcire în care se găseşte d. Iorga: un democrat, care glorifică duelul şi care clasifică pe spadasini in rîndul vitejilor.

Dar se vede că amorul ie mai tare de cît bunul simţ. Şi d. Iorga ie amorezat de d. Filipescu.

Şi vici versa.

Chestii actuale

IŞI SCOT OCHII

Discuţia încinsă în cameră asupra legei organizărei Ministerului de Instrucţie a scos la iveală tipuri caraghioase.

Intăiu oratorul Raki Vasiliu a scos ochii la foarte mulţi; S'a acăţat de tot personalul din minister; a ciupit pe Costică barbă roşie; a ciupit pe Kiriţescu, a ciupit pe generoşii din jurul lui Spiridon Popescu; a ciupit vechii săi prieteni şi coreligionari politici.

Aşa din senin s'a acăţat de Hax, numindu-l imitator de animale, trotuarist, s'a acăţat de Bombonel Aslan, făcîndu-l lăutar şi cîntăreţ de cafenele; şi-a rîs de rapoartele inspectorilor secondari şi a avut tupeul să spue în faţa colegului său Ştefan C. Ioan că nu i-a cetit raportul.

Mă mir de acest lucru; m'aşi întreba ce citeşte d. Raki Vasiliu; dacă n'a cetit ilustrul raport a lui Ştefan C. Ioan, care a luat listele de fine de an a tuturor elevilor din licee şi gimnazii şi a făcut un gros volum.

Lucrarea d-lui Ştefan C. Ioan merită să fie pe biroul tuturor istoricilor; la ce mai are d-sa 2 catedre, dacă n'a cetit pe Ştefan C. Ioan.

S'a mai acăţat deputatul de Iaşi de ilustrul Zaki, zis şi V. Botez, care are obiceiul să scrie în condica de prezenţă tot cuprinsul lecţiei, aşa pe larg că dacă s'ar tăia filă cu filă fişele lui s'ar face un curs complect de istorie.

Il priveşte pe d. Rachi să scoată ochii la colegii săi de şcoală; treaba sa cît de bun coleg este; a arătat însă că atîta ştie de şcoală cît a avut ocazia să vază în Iaşi. Scoate-l din Hax, din Bombonel, din Zachi, şi Ştefan Ioan şi l'ai dat gata.

Dar şi ministrul nu l'a cruţat. Ce adică d. Raki n'are ochi de scos? Este el profesor model? Are el dragoste de catedră? Poartă el interes elevilor? Ori e de altmintrelea? Şi cred că ministrul a fost avizat de camarila sa, de felul de a fi profesor a d-lui Rachi, căci numai aşa ne explicăm pornirea ofensătoare de a-i aminti deputatului profesor să nu uite că ocărăşte pe inspectori şi, mîne îl pot controla. Protestăm contra arbitrarului ministrului; în parlament nu mai era profesorul Raki Vasiliu, ci reprezentantul colegiului al 2-a de Iaşi, care vorbea cenzurînd opera ministrului.

Dar cînd e să-ţi scoată cineva ochii, n'ai ce i face.

D. Haret e special în a scoate ochii, cînd a avut să terfelească pe universitari a pus pe Dumitrescu Agraru şi le-a tras o scărmăneală clasică; acum ilustrul stăpîn a 2 catedre Stefan Ioan şi-a tras cenuşă pe turtă insultînd pe profesorii Universitari.

Credem că lucrurile nu se vor opri numai aici; va veni rîndul altora să scoată ochii lui Raki. Ce adică Zachi nu poate scoate ochii altora, ca să fie pilduit de Raki; Metehne multe are şi Raki la catedră; şi a greşit cînd s'a alunecat pe tema ciupelilor şi a scoaterei ochilor.

Avocatul Hax e destul în stare să scoată ochii lui Raki. Deputatul de Iaşi a vrut să împace 2 lucruri; să nu supere pe Haret şi să-i critice şi legea. L'a lăudat odată, că a fost om de şcoală ca inspector şi chiar ca ministru; a criticat ministerul d-lui Take Ionescu; şi întrînd în scărmăneală legea s'a acăţat de profesori, de inspectori, s scos ochii la toţi şi toate fără să ia taurul de coarne. Dar ministrul l'a lovit tocmai unde-l doare, amintindu-i de scandalul de la tramvaiu, de inspectorul şcolar, care-l poate controla la catedră, de pornirea sa nechemată contra colegilor săi de şcoală, de necunoştinţa nici a oamenilor nici a faptelor.

Şi au scos ochii! Pe cînd îşi vor scoate dinţii?

***

OAMENI ŞI LUCRURI

Vînt de primăvară

Iată ne din nou cu o dimineaţă ca de toamnă, umedă şi rece,—după cîte-va zile de o surprinzătoare frumuseţe.

Surprinzătoare, pentru că prea venise înainte de vreme acele zile senine, calde, frivole, urmînd unei ierne deasemenea prea îndurătoare.

S'ar fi zis—un prolog fireac pentru marea senzaţie teatrală—în al căreia decor ne trimite poetul Rostand atîta cîntec de păseri, atîta verdeaţă de pădure şi mai cu seamă atîta lumină de soare.

Dar toate îşi au în lume rostul lor şi nu e bine nici primăvara să vină prea de vreme, cînd spiritele nu sunt încă pregătite şi pot fi surprinse, pe neaşteptate.

Căci este, netăgăduit, o schimbare nu numai exterioară, obiectivă, dar şi una interioară profundă şi subiectivă, ca o urmare a schimbării de anotimpuri şi cu deosebirea trecerei de la iarnă la primăvară.

Izvor al vieţii însăşi pe pămînt, lumina solară transformă repede firea vieţuitoarelor în acelaşi timp cînd dă lumei moarte şi naturei din jurul nostru aspectul cel nou—primăvaratic:

Rien n'est pareil,
Jamais, sous le soleil, à cause du soleil!
Car Elle change tout—la Lumiére

Aşa o să-i explice Chantecler, mîine seara, naivei Fazane marele proces de schimbări şi de prefaceri pe care-l operează puterea unică şi nemuritoare a Soarelui, revărsîndu-se asupra oamenilor şi lucrurilor şi punînd în legătură cîntecul său propriu de cocoş vioiu cu simbolica reînviere zilnică a soarelui.

Dar cîntecul nu e un atribut al cucoşului şi nici chiar al păserilor cari farmecă natura şi codrii cu melodiile lor. Cîntecul există în toate simţirile şi mai cu seamă în sufletul omului unde se produce sub forma unui imn în toată primăvara, de cîte ori omul e pus în directă atingere cu Firea.

Şi acel cîntec universal cuprinde nu numai armonii de voace, vibrări de sunete,—ci se reflectă în toate manifestările omeneşti. Căldura şi seninătatea cea nouă se revarsă din cer de-adreptul în simţiri; iar libertatea, simbolizată prin deschiderea uşilor, prin plimbarea la aer, prin contactul cu natura, prin iubirea culorilor, prin podoabele de tot feliul prin parfumul de flori, prin hainele uşoare—este la feliu cu zborul, — zborul către alte regiuni, unde omul e chemat de noui dorinţi, de noui ademeniri, venite din profunzimi sufleteşti, trezite odată cu ivirea noului anotimp.

N'aţi privit împrejur, acei cari ştiţi observa—lumea în cele cîte-va zile de primăvară? E puţină nebunie, parcă, în purtarea şi în gîndul fie-cărui. Nebunie,—e poate prea mult, dar e oare-care ameţeală produsă de culorile vii, de aromele tari şi mai cu seamă de ochii femeilor cari devin tulburători, fascinanţi, dilataţi, de par'că ar fi inspirat belladona, şi scînteind de o lumină cu totul nouă, cu totul stranie, cu totul de nebiruit. Şi în acele reflexe de lumină de o obsesiune aşa de puternică în cît sub puterea ei se fac mii de nebunii, izvoresc mii de capricii, se înfiripează atîtea îndrăzneli de necrezut! Omul devine mai tînăr, mai întreprinzător, mai semeţ şi simte că-i se iartă mai mult ca altă dată,— pentru că în toate sufletele vibrează acel suflu de primăvară şi trăeşte acel simbure de dulce nebunie în locul tăcerei şi al cumineniei.

Rodion

DISCURSUL D-lui TH. VASILIU

Am tot aşteptat ca ziarele liberale să publice în extenso, după note stenografice, discursul d-lui Rache Vasiliu, cum au publicat discursurile d-lor Stere şi Mîrzescu; şi se cuvinea să-l publice, căci d. R. Vasiliu vorbeşte rar în Cameră şi, cum lucrurile rari sunt de preţ, merita deci o astfel de atenţie deosebită. Aşteptarea ne-a fost zadarnică, aşa că acum nu ne putem pronunţa asupra acestui discurs de cît după rezumatele date de ziare. Aşteptarea ne-a folosit însă, căci am văzut şi răspunsul d-lui Haret şi deci reflecţiile ce vom face se vor întinde şi asupra discursului, ca şi asupra răspunsului.

Luat în priviri generale, atacul d-lui Vasiliu a fost cît se poate de frumos şi de curajos. Profesorii, independent de ori-ce culoare politică, trebue să felicite pe d. Vasiliu, căci rar se vede un profesor, ajuns membru al parlamentului, să ia cuvîntul în interesul colegilor ce au rămas la catedră, şi, încă şi mai rar, ca acel cuvînt să fie îndreptat împotriva inspectorilor, a ministrului chiar din acelaş partid din care face parte şi profesorul, Privit astfel lucrul, atitudinea d-lui Vasiliu poate fi socotită ca un eveniment în lumea şcolară şi discursul n'a putut face de cît senzaţie în toate cercurile profesorale.

Punctul culminant din discursul d-lui Vasiliu a fost atins atunci, cînd a relevat cazul profesorului A. D. Atanasiu, despre care s'a vorbit în deajuns în ziarul nostru şi care era să fie alungat de la una din cele două catedre ocupate prin concurs, printr'un singur gest al d-lui C. Ionescu, al directorului pe care d. Haret vrea să-l facă acum inamovibil.

A fost un fapt de o gravitate excepţională cum l'a calificat şi d. Vasiliu; e o încercare de răpire a unui drept cîştigat, neadmis de nici un articol din vre o lege, după cum însuşi d. Haret a recunoscut, şi dacă încercarea nu a isbutit e că contenciosul trăia pe atunci, că colegii profesorului s'au ridicat în masă şi jurnalul nostru a dat alarma la timp.

D. Vasiliu căuta să-l cruţe pe d. Haret, să l spele de acest păcat, lăsînd să cadă toată greutatea lui asupra viitorului director şi inspector inamovibil, căci a zis că lucrul s'a petrecut în concediul ministrului—dar d, Haret nu acceptă gestul generos al profesorului şi'şi ia asupra lui toată răspunderea faptului, căci iată ce zice d. Harei:

„Cazul profesorului cu două catedre, pe care am căutat să-l forţez să demisioneze de la una din catedre, îl cunosc şi-l revendic. Am voit ca în loc de un profesor care nu şi poate face

datoria în două părţi să am doi profesori buni. N'am isbutit însă pentru că legea nu era cu mine, cu mine nu era de cît intenţia bună şi dragostea de învăţămînt".

D-l Haret luîndu-şi asupra toată greutatea păcatului pe care l'ar fi făptuit dacă ar fi avut legea de partea sa îşi atrage odată cu aceasta şi învinovăţirea întreagă pe care i-o făcea d-l Vasiliu în cameră subalternului d-sale.

Dar dacă d-l Haret nu a isbutit cu cu d l Atanasiu ca să-şi pue în aplicare intenţiile bune şi dragostea de şcoală dacă crede că nu e în interesul şcoalei ca un profesor să aibă 2 catedere de ce atunci nu caută să îndemne să îndu plice (expresia d-lui Haret) pe d-l A. D. Teodor sau pe d-l Ştefan Ioan sau pe alţi slujbaşi ai d-sale să renunţe la una din catedre. De ce luxul D-sale *de intenţii frumoase* să fie plătit prin sacrificarea unui adversar politic şi nu ş'ar fi achitat mai de grabă, prin renunţarea benevolă a vreunui partizan subaltern, la un drept cîştigat? Ar fi un exemplu frumos de abnegaţie pentru dragostea de şcoală şi poate s'ar mai găsi imitatori.

Critica ce o face d. Vasiliu inspectorilor actuali e cît se poate de justă şi bine venită.

D. Haret s'a înconjurat de o clică formată din oameni lipsiţi de seriozitate şi fără pregătire, care în loc să dea profesorilor în chip colegial îndrumări didactice sănătoase—fiind-că nu ştiu şi nu pot face lucrul acesta—se mărginesc în a se prezenta pe la şcoli *cu aerul de vagmistru faţă de recruţi* şi în a trimete fel de fel de circulări cu caracter administrativ, care nu mai găsesc loc în archivele şcoalelor şi care nu au alt efect de cît a distruge spiritul de iniţiativă şi a face ca profesorul să-şi consume energia într'o direcţiune stearpă şi fără de folos.

Glasul d-lui Vasiliu cînd s'a ridicat împotriva Cazacilor d-lui Harat a fost glasul profesorimei din toată ţara, independent chiar de culoare po tică.

Bine l'a sfătuit d. Vasiliu pe d. Haret, că dacă vrea să-şi facă idee exactă şi complectă de situaţia învăţămîntului secundar, luat în tot, ar trebui să asculte nu numai cele ce i se spun de insepectori asupra corpului didactic ci să procedeze şi invers, să pue urechea jos la profesorii secundari şi să asculte şi apreciaţiunile lor asupra inspectorilor, şi atunci se va convinge cu prisosinţă de insuficienţa, de lipsa de pregătire a multora dintre ei, şi că a-i numi inamovibili ar fi o acţiune pripită şi nesoc tită.

D-lui Haret nu i-a căzut de loc bine lucrul acesta, şi în răspunsul său îl dojeneşte pe d. Vasiliu, că nu intra în căderea lui de a face critica inspectorilor şcolari, întru cît se găseşte încă sub controlul lor.

E nostimă judecata aceasta a d-lui ministru al instrucţiei. Ce! doar d-l Vasiliu vorbea la Cameră nu se găsea în şcoală? Aici vorbea deputatul, ear nu profesorul Vasiliu?

Fiind vorba de o reformă şcolară cine ar fi putut vorbi cu competenţa şi autoritatea necesară, într'o astfel de materie de c t un profesor.

Că nu i-a plăcut şi convenit d lui Haret asta n'are ataşe, pe cît timp profesorul s'a făcut ecoul profesorimei întregi.

Principiul stabilităţei inspectorilor şcolari îl admite şi d. Vasiliu ş'i admitem şi noi, dar să să vie d. Haret cu o modalitate de alegere, de numire corectă, îngrădită de garanţie, de vrednicie şi seriozitate şi lipsită de influenţa politică.

E adevărat, că nu vrea nici d. Haret ca inspectorii să fie luaţi de prin cluburi, dar inspectorii d-sale pentru care cere inamovibilitatea acum de unde îi a luat? Nu-i place d-lui Haret politica în şcoală! Dar cine a împins mai mult, la extrem chiar, politica pătimaşă în şcoală de cît d. Haret şi oamenii de care s'a înconjurat?

D. Haret ar pofti că plecînd d-lui de la minister să ne lese cu inventar, moştenire marfa d-sale, dar să ne-o lese în regulă cu toate formele; îi foarte mulţumim; plece cu ea sănătos, — nu ne trebue, sau dacă va voi d. Haret să ne impue cu ori ce preţ inspectorii d-sale vom găsi şi noi formele cuvenite cu care să-i aruncăm peste bord.

Şcoala n'a cîştigat nimic de la aceşti necopţi slujbaşi, pe care d. Haret, fără de nici un merit şi aptitudine didactică, i a cocoţat atît de sus; profesorimea însă, a avut de îndurat toate mizeriile de care e capabil nevrîsnicul ambiţios şi pătimaş, cînd parvine să ajungă acolo unde nu i se cuvine.

Discursul d-lui Vasiliu are şi părţi care îi micşorează mult valoarea şi îi întunecă succesul, aşa e critica cu numirile în alb, cu traficul, cu cărţile de şcoală, cu cele două rapoarte în buzunar etc... fapte, care, provocat de d. Ştefan Ioan, precizează că s'au petrecut pe vremea cînd d. Take Ionescu era ministru. Sunt vorbe numai ce miroase a tămîie, nedocumentate cu nimic şi cu care d. Vasiliu căuta să mai îndulcească atmosfera greoaie ce şi-a creat-o în mijlocul partizanilor săi, să se mai dreagă în ochii d-lui Haret, să mai calmeze mînia ministrului furios, că tocmai el s'a rîdicat împotriva proectului şi a inspectorilor săi.

Nu putem de asemenea aproba de loc pe d. Vasiliu cînd se ridică împotriva profesorilor secundari pentru că au acaparat toate locurile de inspectorat, locuri cari s'ar cuveni după d-nealui, profesorilor universitari.

Dal e adevărat că profesorii universitari sunt superiori prin grad celor secundari, sunt superiori prin faptul că aproape toţi au o lustruială din stră inătate, ceia ce nu le lipseşte nici unor profesori secundari, sunt superiori prin lucrări de specializare, de laborator, dar toate aceste sunt bune numai pentru Universitate. Ei nu au însă, nici pregătirea şi nici experienţa în materie de predare a unei lecţii de şcoală secondară pe care nu o poate avea decît profesorul de liceu. Ei nu vor putea da îndrumări şi sfaturi didactice profesorului secundar, căci nu au tecnica predării materiei într'o şcoală secundară, ceia ce nu se poate capata de cît prin o practică şi rutinare îndelungată.

Profesorii universitari pot avea cunoştinţi vaste într'o anumită direcţie, într'o ramură oarecare, pe cînd inspectorul învăţămîntului secundar *nu-i nevoie să fie un savant:* i se cere cunoştinţi mai puţin întinse, dar să fie în mai multe ramuri, în mai multe materii, ceia ce nu putem găsi de cît la profesorul secundar.

Profesorul secundar luat de la un liceu sau gimnaziu, va cunoaşte mai bine de cît cel universitar, elementele şi nevoile şcoalei pe care va trebui s'o inspecteze, o raţiune mai mult încă, care face ca lui să i se cuvină locul de inspector în învăţămîntul secundar.

Eată de ce găsim că rău şi fără cale a făcut d. Vasiliu cînd s'a alarmat împotriva preferinţei profesorilor de liceu sau de alte şcrli secundare, la inspectoratul învăţămîntului secundar.

Desbracat deci de aceste părţi, pe care nu le aprobăm de loc, discursul d-lui Vasiliu n'a putut de cît să-i atragă simpatia întregei lumi profesorale, a fară doar de a d-lui Const. Ionescu, Chiriţescu, etc., pe cari, după ce d. Haret i-a cocoţat atît de sus, apoi caută să-i mai îndoape şi cu gradaţii şi să-i mai facă încă şi inamovibili.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cucoşul.... naţionalist.—Eroul piesei lui Rostand nu are numai mîndria speciei, dar e înainte de toate cucoşul galic, care despreţueşte pe cucoşii străini, cărora la un moment dat în actul III, le aruncă următoarele strofe şi apostrofe variate şi ciudate, scrise în versuri imitative şi foarte suggestive pentru cine le înţelege. In jurul lui Chantecler se adună foarte numeroase specii inferioare şi el le aruncă invectivele:

....Oui, Coqs affectant des formes incongrues
Coquemars, Cauchemars, Coqs, et Coquecigrues
Coiffés de cocotiers superconquentieux...
— La fureur comme un paon me fait parler, Messieurs! J'allitère!
Qui, Coquards cocardés de coquilles
Coquardeaux, Coquebins. Coquelets, Cocodrilles
Au lieu d'être coquets de vos cocoricos!
Vous rêviez d'être, o, Coqs! de drôles de cocos!
Oui, Mode! pour que d'eux tu t'emperlucoquasses
Coquine, il n'ont voulu, ces Coqs, qu'être cocasses!
Mais, Coquine! le cocasse exige un Nicolet!
On n'est jamais assez cocasse quand on l'est!
Mais, qu'un Coq, au coccyx, ait plus quë de ruches!
Vous passez, Cocodés, comme des Coqueluches
. . . . . .
— Puisque le Cocassier, pour varier ses stocks
Peut plus cocassement cocufier des Coqs!
Et vous ne serez plus vieux Cocâtres qu'on casse
Que des Coqs rococos pour ce Coq plus cocasse!

*

In notiţa literară din numărul de eri s'a tipărit operi păsereşti în loc de specii păsereşti

*

O expunere concisă a subiectului îmult aşteptatei piese „Chantecler" vor găsi cetitorii în ultima coloană a primei pagine a numărului de mîne.

*

A murit la Berlin Adolf Tobler profesorul de filologie romanică în vrîstă de 75 de ani. De la 1867 ocupă această importantă catedră.

*

„Chantecler" a fost tradusă în limba germană: In Saloanele academiei de muzică din Berlin, scriitorul Marc Henry va ceti în seara de 5 Aprilie textul traducerei sale germane din celebra operă literară a lui Edmond Rostand.

*

La Thalia—Theater din Berlin se cîntă acum o operetă „Contesa satului" de d-na R. Danziger. E o compozitoare frumoasă de muzică frumoasă.

*

A apărut No. 9 din excelenta revistă literară şi artistică „Falanga" avînd cuprinsul următor:

I. Minulescu. Simpaticei necunoscute (poezie).—Ion Dragoslav. Din viaţa unui slujbaş (novelă).—I. Puşcariu. Simfonie tristă (poezie).—Corneliu Moldovanu Insemnări. — Claudia. In templul iubirei voastre (poezie).—Mihail Dragomirescu. Mozaic critic.—I. Mituş. Nocturnă.—V. Savel. O nouă problemă estetică.—Em. G. A patra Duminecă.—V. Costopol. Dracii în mare (trad.).—***Cronica dramatică..—***Scrisori nefrancate, Reviste, Informaţii, etc.

*

Renumitul profesor italian de canto, Giovani Battista Mamberti a murit în vrîstă de 70 de ani la Schöneberg,, lîngă Berlin. A început cariera profesorală de acum 50 de ani şi numără un contingent de 2000 de cîntăreţi foşti elevi ai lui, în toate oraşele mari ale lumei.

*

Al treilea congres internaţional de terapie fizicală va avea loc la Paris între 29 Martie şi 2 Aprilie st n. Congresul se va deschide la Sorbonna în prezenţa preşedintelui Fallieres.

*

După cum am anunţat nu de mult, se aşteaptă pentru curînd în Italia o mare dramă de senzaţie, avînd ca eroină pe Linda Murri. Figura acesteia va fi creată de o mare tragedienă pe o scenă principală. Revista „Vita" află că lucrarea teatrală e scrisă de un cunoscut dramaturg şi de o poetă italiană, al cărei nume se ţine secret, de o camdată.

*

❑ A apărut *„Arta Romînă"* Anul III No. 2—Februarie 1910 sub, direcţia d-lui A. D. Atanasiu cu următorul sumar:

Dr. M. Strajan.—Muzica (Teoria lui Schoppenhauer)—Felician B. —Jertfă, Sonet (Versuri).—V. Ravici.—Expoziţiile Jan A. Steriade şi S. Sanilevici.—Ed. Caudella.—Progresul muzicei şi al teatrului la noi (Gheorgae Stephănescu, C. Dumitrescu, Enrico Mezzetti).—A. D. Atanasiu.—Din corespondenţa lui Gh Asachi către Panaiteanu. —Viorela.—Cronica teatrală.—Eduard Caudella.—O clasă vitrigă!

Ilustraţii: François Boucher.—Scenă mitologică; Luca Kranach. — Martin Luther.

Din monumentele istorice: Curtea domnească din Iaşi la 1814; Biserica Bărboi din Iaşi.

Informaţii

❑ **Vizaţii d-lui Raki Vasiliu.**—In toiul discursului d-lui Rachi Vasiliu la Cameră, la Legea d-lui Haret, amintind de epoca numirilor cu decrete în alb, fiind întrerupt de ilustru Ştefan C. Ioan ca să precizeze, a pus data de 1892!

Pe Raki îl înşală memoria; în 1892 d. Raki era radical şi d. Take Ionescu ducea lupta contra radicalilor. Cît despre decrete în alb, d. Raki Vasiliu destupa o veche răutate, care nu-l onorează, întru cît vizează 2 profesori numiţi suplinitori, unul de limba germană, care o posedă foarte bine, altul de limba Franceză, întru cît avînd cursurile liceale făcute în Franţa posedă şi bacalaureatul. Incă nu venise seria examenelor de capacitate şi nu era un cap de ţară numirea unui suplinitor.

Iată ce zice deputatul Raki: „am văzut în Iaşi imitatori de animale, indivizi absolut fără nici un studiu, nişte oameni de trotuare, numiţi profesori de cutare limbă"... cel vizat e d. Leopold Hax, *actualminte avocat.*

Mai departe: „iar alţii, iertaţi-mi expresia, nişte caraghioşi şi amuzatori de cafenele, numiţi profesori de altă limbă". E d. Bombonel Aslan.

Hax fusese numit profesor suplinitor de limba germană la gimnaziul Anastasie Panu din Huşi. Era student în drept; poseda foarte bine limba germană şi a fost un excelent profesor de limba germană.

Aslan a fost numit profesor la gimnaziul din Constanţa, de limba franceză. Fiind element muzical, d. Aslan a condus orchestra teatrului naţional, cînd se juca pe scena Circului Sidoli.

Eşirea aşa obraznică a d-lui Raki Vasiliu nu-i face cinste; s'a ocărît pe sine, aducînd la tribuna Parlamentului răutăţi demne de un om mic la suflet cum e ilustrul Raki.

Şef de orchestră au fost şi d-nii Caudela şi Mezetti; cine s'ar gîndi să le facă o ofensă din aceasta?

Raki! Hax şi Bombonel!

A scrintit'o Raki!

❑ Secretarii Camerilor de Comerţ, din ţară, s'au întrunit eri la ministerul industriei şi comerţului, unde s'a discutat chestia stabilirei preţului en gros la mărfuri.

❑ In Iaşi şi aproape tot restul ţărei a plouat bine eri noaptea.

❑ Mîine se vor termina operaţiunile de recrutare la dispărţirea a V-a.

De la 15 Martie se vor face impunerile la taxe şi fixarea quantumului.

❑ Ministerul de resboiu a fixat la 700 lei taxa pentru un fiu de civil în liceul militar din Iaşi, iar pentru un solvent în şcoalele militare 1000 lei pe an.

❑ Domnii studenţi, cari beneficiază de reducere la reprezentaţiile *„Chantecler"*, sunt rugaţi a prezenta la casă cartea de student, aceasta fiind în interesul d-lor, ştiut fiind că sunt o sumă de inşi, cari dîndu-se drept studenţi, cer să li se facă reducere. Cărţile de student se vor pastra la casă şi se vor înapoia celor în drept între al 3-la şi al 4-a act.

❑ Revizoratul şcolar a trimes o circulară tuturor membrilor corpului didactic, că Ministerul instrucţiunii a hotărît ca în cursul anului, să nu se facă nici o mutare printre membrii corpului profesoral.

❑ Revizoratul şcolar al judeţului, în urma ordinului ministerului instrucţiunii, a făcut cunoscut diriginţilor şcoalelor rurale, că cererile de scutire de amenzi, pentru elevii ce nu frecventează regulat cursurile, să nu se mai adreseze ministerului, care nu le va da nici un curs.

❑ Notarul comunei Cotnari, D. Simionescu, a fost transferat la comuna Bosia, în locul d-lui I. Nievescu, demisionat.

❑ Cu începere de după vacanţa Paştelui se va schimba orariul şcoalelor secondare.

Dimineaţa cursurile vor fi de la 8—11 iar după amiază de la 3 jum. pînă la 5 jumatate.

❑ In ziua de 5 Martie Sf. Sa. preotul Carp, revizorul eclesiastic, a fost la Dorohoi, unde a instalat pe noul protoereu al judeţului, preotul D. Grigorescu.

❑ Consiliul de administraţie al societăţei viticole, se va întruni zilele acestea, pentru a discuta chestiunea dacă se poate stabili un singur preţ pentru vinurile din orice regiune, avînd ca normă gradele de alcool ce conţin vinurile.

❑ Camera de comerţ a trimes tuturor Corporaţiilor din circumscripţia ei chestiunile din programul trimes de camera de comerţ din Bucureşti, ce se vor discuta la congresul care se va ţinea în luna Mai.

❑ In urma dispoziţiei luată de ministerul de război, relativ la desfiinţarea trăsurilor de la regimente, alaltă-eri urma să se vîndă prin licitaţie, un număr de trăsuri de la regimentele locale. Cum însă nu s'a putut obţinea de cît 150—200 lei de trăsură, s'a făcut cunoscut aceasta ministerului de război, care a hotărît ca cu nici un chip aceste trăsuri să nu se vîndă cu un preţ mai mic de cît jumătatea costului lor In acest scop o nouă licitaţie se va ţinea.

❑ Mîine sară, Mercuri, are loc prima reprezentaţie cu *„Chantecler"* la care va asista un numeros public şi din provincie. Decorurile au sosit de Duminică în Iaşi cu regisorul şi mecanicii. Joi are loc a doua şi ultima reprezentaţie. La ambele reprezentaţii va asista un foarte numeros public. Biletele de intrare la *„Thalia"* (Maximovici).

❑ Ministerul de răsboiu a luat decizia că soldaţii nu pot fi luaţi ca ordonanţe, de cît după un an de serviciu la front şi în urmă vor fi chemaţi la toate tragerile în ţintă.

❑ Se ştie că direcţiunea generală a serviciului sanitar, a decis înfiinţarea unui sanatoriu pentru tuberculoşi, în apropiere de staţia Birnova.

Lucrările pentru construirea acestui sanatoriu se vor începe pe la sfîrşitul lunei aceştia. S'a carat deja la faţa locului materialul necesar.

Terenul, pe care se va construi sanatoriul, a fost cedat gratuit de Epitropia Sf. Spiridon. De la staţia Birnova şi pînă în pădure, unde se va construi sanatoriul, se va face o soşea.

❑ D. Traian I. Popescu, medic sublocotenent a fost înaintat medic la infirmeria de ochi de la Frumoasa (Iaşi).

❑ **Din Huşi.**—Politica liberală la Huşi e pe cale de a lua o întorsătură nouă. Echivocul unora, tembelismul altora sînt pe cale de a se clarifica. Prefectul de Fălciu d. Gh. Corbescu a lăsat să meargă lucrurile halandala, iată anul de cînd e prefect, căci zicea totdeauna că chemarea d-sale nu e de a se amesteca în borşul local.

Primăria o conduce d. Dobrea Dobreanu cu Sandu Calciu. Conu Nicu Cişman e lăsat pe dinafară şi toţi partizanii săi de la primărie au fost daţi afară pe rudă pe sămînţă: Ene, Chiriac Mi_ciu, etc. Cum însă Cişman este element electoral, cu cadre vechi, prefectul a căutat să şi-l apropie. Se ştie împăcarea care s'a făcut. In cabinetul prefectului s'au adunat toţi proprietarii mari liberali: Zane, Perticari, Leca, Diamandi, Varlaam, Leonida şi s'au împăcat cu Cişman.

S'a hotărît ignorarea şi lăsarea pe din afară a d-lor dr. I. Munteanu, Alecu Răşcanu deputat şi Dobrenii. Rolul lui Iuda s'a dat d-lui Ir. Gheorghiu. Faţă cu refusul d-lui Dobreanu de a se retrage de la Primărie, pentru a nu o lăsa pradă apetiturilor fără fund a d-lui Cişman, fraţii Dobreni s'au dus la Bucureşti, au expus situaţia şefului lor d. Panu şi s'au întors la Huşi dornici de luptă. La organizarea lui Cişman, se prepară altă organizare a liberalilor grupaţi în jurul Primăriei.

Prefectul Corbescu se înşală cînd crede că unul ca d-sa, străin fără legături, poate aduna elemente şi indolente şi imparţiale ca cei amintiţi mai sus, musafiri la Fălciu, să facă politică contra oamenilor legaţi de oraş şi judeţ cu vechi familii. Iar dacă a ţinut să mulţumească pe Cişman, nu face prin aceasta de cît jocul Telemaniştilor, în a căror soldă pururi a fost Cişman.

Iar iţele ţesute de Irimia Gheorghiu sînt prea străvezii, pentru a nu se vedea că el urmăreşte ca dînsul să fie pilotul politicei liberale la Fălciu.

Cît politica liberală la Huşi era o hărţuială de persoane, mai era cum era; acum însă taberile concentrîndu-se şi concertîndu-se lupta se va da de exterminare. Zilele prefectului sînt numărate.

❑ D. Gherea se află suferind. Din această cauză imprimarea operei sale, privitoare la chestia agrară, a fost suspendată pînă la însănătoşarea valorosului publicist.

❑ Elevii şcoalei fiilor de militari vor face în cursul lunei Aprilie excursiunea anuală, pentru studii tipografice.

Elevii excursionişti vor fi împărţiţi în două serii.

DIVERSE

— Aseară pe la orele 9 jumătate, vagonul de tramvay No. 30, condus de mânipulantul cu No 69, mergînd cu mare viteză pe strada Sărărie, a dat peste cotiuga condusă de Ozias David, care venea din str. Curelari.

Cotiuga a fost sfăramată, iar conducătorul a fost grav rănit la cap şi transportatat la spitalul Sf. Spiridon.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară pe la orele 7 jum., în strada Palat No. 9.

— La ospiciul Socola a fost internată femeia Paraschiva Almănunţă, în judeţul Iaşi, fiind atinsă de alienaţie mintală.

— Din eroare s'a spus eri că un început de incendiu s'a declarat la fabrica de oglinzi, din strada Palat, în loc să se spuie fabrica de oglinzi din strada Sf. Lazăr.

— Ministerul de interne a autorizat introducerea în ţară a 200 muncitori agricoli, d-lui Eugen Alberti, administratorul moşiilor Oneşti, Urzicani şi Barosoaia, proprietatea principelui Barbu Ştirbey.

— In comuna Prisacani s'a ivit epidemia de tusă convulsivă, iar la Ciurea febra tifoidă.

Reprezentant L. JACQUES METHSAFT IAŞI,

Ultime informaţii

❑ *In privinţa viitoarei mişcări în magistratură, numai înaintarea la Casaţie a d lui consilier Al. Hinna este hotărîtă.*

— Nu ştiu dacă-l voi înainta şi pe Suciu, a declarat d. Stelian unui prietin politic. Dacă va fi loc şi pentru Suciu, locul seu de la Curte, se va cuveni lui Corjescu. Să se ştie, însă, că în locul lui Corjescu voi numi prim-preşedinte la tribunal pe o persoană în afară de Iaşi, căci Iaşul are nevoe de magistraţi.

❑ La Craiova a apărut o fiţuică, pretinsă democrată, care şi-a permis să atace pe conducătorii partidului conservator democrat din Dolj.

Ziarele colectivisto carpiste s'au amparat îndată de acea fiţuică, au reprodus articole de acolo, ca să demonstreze că „takismul crapă".

S'a aflat în urmă că „directorul" ziarului „disident" nu este altul de cît de veselă memorie urîtul Spanachide.

El a fost exclus din partid.

❑ Ancheta privitoare la neregulele de la serviciul de siguranţă, continuă astă-zi la parchet.

Mai mulţi agenţi au fost citaţi pentru astă-zi spre a fi ascultaţi de primul procuror.

Principalelele nereguli, cari nrmează de mulţi ani, constau în faptul, că agenţii încasau amenzile penale, le puneau în buzunar şi dresau procese verbale constătătoarea că indivizii amendaţi erau dispăruţi.

❑ Consiliul profesoral al şcoalei de Bele-Arte a ţinut ieri o şedinţă sub preşedinţia d-lui Lupu Antonescu.

Intr'o convorbire particulară a declarat, că directorul care a eliberat diplome în contra legei va fi dat judecăţei şi că actuala direcţie va fi schimbată.

❑ De la 1 Martie pănă azi au fost în localitate următoarele cuzuri de boli molipsitoare: Difterie 11,—Scarlatină 1, Morbili 26 şi Febră tifoidă 5.—

❑ In ziua de 14 Martie ora 10 dim. va avea loc prima şedinţă a cercului ştiinţific în sala de chimie a universităţii.

D. Păcuraru va face o dare de samă asupra activităţii trecute a cercului; iar d. Stefan Procopiu va vorbi despre „Valoarea Ştiinţii".

❑ Consiliul tehnic superior a aprobat proiectul pentru alimentares oraşului Trg.-Frumos cu apă de la Timişeşti.

Apa va fi luată din conducta „Regele Carol" de la care se alimentează şi oraşul Iaşi.

Comuna Iaşi a acceptat să se dea din această conductă, oraşului Tg.-Frumos o cantitate de 60 litri apă pe zi, de fiecare locuitor.

❑ Ministerul de război a hotărît să nu mai recruteze ofiţeri de rezervă de cît din acei candidaţi, cari vor fi pregătiţi în şcolile militare de infanterie, artilerie şi cavalerie.

❑ D. Traian Popescu, absolvent al institutului medical militar, a fost înaintat la gradul de medic sublocotenent la infirmeria de ochi de la Frumoasa.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei, care au ţinut pînă acum cîte-va şedinţe, în care s'au ocupat de înaintările ce se vor face în armată, îşi va termina lucrările între 20—25 Martie.

Pînă în prezent nu s'a alcătuit de cît tabloul de avansare de la gradul de sub-locotenent, la cel de locotenent.

❑ Luni 12 Martie se va ţinea la comandamentul corpului IV de armată, examenul sub-ofiţerilor din acest corp, pentru obţinerea gradului de elev de administraţie.

Comisiunea examinatoare se compune din d nii maior Minovici, preşedinte şi căpitanii Claus şi Ambrosie, membrii.

❑ Astăzi s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei 40 de Sfinţi.

A oficiat P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de medicină s'a întrunit ieri, spre a rîdica pe d. agregat Bălăcescu la rangul de profesor.

S'a constatat, însă, că d. Bălăcescu n'a împlinit încă stagiul de trei ani, cerut de lege.

❑ Prefectul poliţiei, care anchetează la serviciul siguranţei, a făcut cunoscut primului procuror că nu mai este nevoe să ancheteze şi d-sa.

In urma acestora, primul procuror a renunţat să facă ancheta în localul siguranţei, dar a delegat pe d. procuror Skarlet să facă anchetă în localul parchetului.

❑ Ministerul instrucţiei face cunoscut direcţiei şcoalei nomale de învăţătoare Mihalache Sturdza, că de la anul viitor şcolar, numărul elevelor interne în acea şcoală va fi sporit cu 62.

❑ S'a anunţat, că primar al oraşului Constanţa, în locul d-lui Boteanu, a fost numit de d. Al. Koiciu.

D. Koiciu a mai fost primar de Constanţa, în 1897, tot sub colectivişti.

Atunci a fost destituit, cu raport motivat, *pentru incapacitate şi rea credinţă*, de d. Fereckide, pe atunci ministru al internelor.

In virtutea acester antecedente glorioase, d. Koiciu (oribil nume!) a fost numit din nou primar.

❑ Turcii au văzut un Chantecler foarte original: trupa, care va debuta mîine seară la noi în Iaşi, a fost la Constantinopole. Scena teatrului de acolo fiind prea mică şi multele decoruri neîncăpînd, a trebuit să se confecţioneze în grabă decoruri de carton.

❑ Eri dimineaţă, înaintea comisiunei compusă din d nii Gh. Nădejde, I. Mitru şi C, Ionescu, s'au prezentat la examenul de definitivat următorii institori şi învăţători din judeţul Iaşi: d-na Tereza Ionescu, institutoare la şcoala de fete No. 7 „Elena Doamna"; Octavian Bart, de la şcoala din Cîrpiţi; Gavril Mihailescu, de la Horleşti; Augustin Grigorescu, de la Uricani şi d-na Elena Ionescu, de la Scobinţi.

Eri s'a dat candidaţilor proba scrisă, iar azi, vor trece proba orală.

❑ Pentru a putea da curs răscumpărării viilor cu dijmă, de pe moşia statului Prisacani şi a acelor cu embatic de pe moşia statului Costuleni, ministerul agriculturei şi domeniilor a cerut prefecturei judeţului, să delege un consilier judeţean, care în unire cu şeful ocolului silvic respectiv, să proceadă la evaluarea nudei proprietăţi pe hectar, a viilor de pe aceste două moşii, iar procesul-verbal de constatare, să l înainteze ministerului, spre rezolvare.

❑ D. I. Dobrovici, directorul general al închisorilor, va inspecta la sfîrşitul lunei, penitenciarul central din localitate, în vederea graţierilor ce se vor face cu ocazia sărbătorilor Paştelor.

❑ D. Sachelarescu, inspector şcolar, va face un suplimant de anchetă în afacerea învăţătorului Savel Ciocan, din Căneşti, care a fost dat în judecata comisiei disciplinare, pentru nereguli şi abateri.

❑ In zilele de 10 11 şi 12 Martie, toţi dispensaţii din anii trecuţi, a căror clasă n'a trecut încă în rezervă, vor trebui să se prezinte înaintea consiliului de revizie, spre a dovedi prin o viză a primăriei, pusă pe certificatul de dispensă de armată, cum că motivele de dispensă, n'au încetat a exista.

❑ Duminică s'a ţinut conferenţă la cercul Cirjoaia. A vorbit în şedinţa intimă, învăţătorul Octavian Bart, despre gramatica romînă. In şedinţă publică, a vorbit despre rolul părinţilor în educaţia copiilor. După aceia s'au executat de către elevi cîte-va piese de teatru.

Viitoarea conferinţă se va ţine la cercul Cucuteni, unde diaconul Georgescu va vorbi despre obştiile săteşti.

Conferenţa care trebuia să se ţină luna aceasta la cercul Larga se va ţine la cercul Forăşti.

❑ Sf. Sinod va proceda, în sesiunea de Mai, la alegerea unui archereu, în locul rămas vacant prin moartea Archiereului Melchisedec.

❑ La 31 Martie c. se va constitui comisiunea pentru constatarea gestiunilor şi operaţiunilor comunale.

Comisiunea se va compune din: prefectul judeţului, administratorul financiar şi primarii comunelor respective.

❑ **Judiciare.**—Privitor la inventarierea averei decedatului fost Mitropolit Parthenie, tribunalulul Iaşi a făcut întrebare tribunalului Ilfov secţia I-a, cine stărue pentru facerea inventariărei, ca să poată fi citat.

— Femeea Rebeca Barasch, care a operat însemnate furturi la fabrica de cicoare Adelsberg, a fost condemnată de judecătorie la zece luni închisoare.

Apelul condemnatei, care urma să se judece azi, a fost amînat.

— Astă iarnă reuşiseră să evadeze din penitenciarul Iaşi, şapte deţinuţi pentru tălhării. Toţi şapte au fost trimişi astăzi în judecata Curţei cu juri din Iaşi.

— In noaptea de 16 Decembrie 1908, a fost ucisă la domiciliul ei din Bacău d-na Olga P. Ene.

Asasinul, care după săvîrşirea crimei, a furat din casa asasinatei bijuterii şi bani, s'a dovedit a fi un cunoscut rău făcător, cu antecedente detestabile şi cu două condemnaţiuni anterioare. El se numeşte N. V. Kiriak zis şi Gh. Constantinescu şi Constantinide, zis şi Nicu sau Ioan Teleman.

Asasinul, după săvîrşirea crimei, reuşise să se refugieze în Constantinopole, iar acum se află în Egipt.

Camera de punere sub acuzare l'a trimis în judecata Curţei cu juri din Bacău.

— Prin neglijenţa lui Creangă, fost gardian al penitenciarului din Bîrlad, reuşise să evadeze doi deţinuţi cari, urmăriţi, au fost găsiţi în Tecuci şi nevoind să se predee, fură împuşcaţi.

Creangă dat judecăţei, fu condemnat la o lună închisoare.

Afacerea se judecă astă-zi în apel.

— Numitul Ştefan Grunzac, din Slobozia, jud. Botoşani, violînd pe fata Domnica I. Soroceanu, de 13 ani, a fost trimis în judecata Curţei cu juri din Botoşani.

● Nu numai un epizod, ci întregul început al Istoriei Romanilor, luptele eroice ale lui Romulus cu popoarele vecine, rîpirea Sabinelor de către romani, viictoriile lui Romulus etc., sunt grandios reconstituite de cinematograf şi aceste desfăşurări se petrec chiar în oraşul Roma, în aceleaşi locuri unde s'au petrecut marile evenimente istorice. Interpretările rolurilor principale precum ale lui Romulus, Tarpiei, Acrion etc. sunt datorite actorilor renumiţi de la Teatrul Regal din Roma. Aceste scene sunt cuprinse în noul program cinematografic al Teatrului Pathè-Frères din sala Sidoli, care începe Joi 11 Martie a. c.

Intregul cuprins al programului este cu desevîrşire nou, care mai conţine între altele: Peking, capitala vastului imperiu chinez, reşedinţa împaratului, vederi după natură; Convenţia, comedie splendidă compusă şi jucată de simpaticul actor Max Linder; Eroul şi pielea tigrului, scene comice — Trupa Fecori, gimnastici aeriani, Fabricantul de măşti scene teatrale; O nuntă în Sumatra scene de moravuri din Arhipelagul Indian etc. etc.

— Se aduce la cunoştinţa că matineurile cinematografice vor urma în timpul verei la Circul Sidoli şi că preţurile de intrare vor fi reduse şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., un scaun 60 b., Balcon 40 b., şi Galeria 30 b. Aceste preţuri intră în vigoare chiar de Sîmbătă 13 Martie 1910.

— Sîmbătă 20 Martie a. c. (seara) scene din Chantecler (proecţiuni electrice).

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 9 Martie

Incidentul cu d. Emil Petrescu

Bucureşti.—Eri după amiazi, în culoarele camerei, s'a încins o vie discuţie între mai mulţi deputaţi şi între d. Emil Petrescu, prefectul poliţiei Capitalei, asupra incidentului dintre d. deputat Săulescu şi d. inspector de poliţie Popovici.

D. Petrescu a avut o vie discuţie cu d. Săulescu. Prefectul poliţiei s'a exprimat că 'i pare rău că n'a lasat ca d. Săulescu să fie arestat.

Mai mulţi deputaţi, între cari se aflau d-nii Duca, Procopiu, Burileanu şi alţii, s'au formalizat de expresiile d-lui Petrescu şi au intervenit la d. Horia Rosetti, cerîndu-i să interzică prefectului de poliţie de a mai intra în Cameră. Se zice că d. Rosetti ar fi invitat pe d. Petrescu să se retragă.

Singurul din deputaţi, d. Saita s'a exprimat că ar fi fost nimerit ca să se dea curs acţiunei de ultraj îndreptată contra d-lui deputat Săulescu.

Prelungirea sesiunei

Bucureşti.—Se afirmă că sesiunea Corpurilor Legiuitoare va fi prelungită din nou pînă la 15 Aprilie, de oare-ce d. Ionel Brătianu ţine cu ori-ce preţ, ca să se treacă toate proectele depuse pe biroul Camerei.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Azi dimineaţă la orele 11 s'a ţinut, la ministerul de interne, un consiliu de miniştri, sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu.

S-a discutat asupra proectelor de legi ce sunt puse pe biroul Camerei.

Convenţia turco-romînă

Bucureşti. — Din Constantinopol vine ştirea că consiliul de miniştri otoman, a aprobat în întregime raportul întocmit de comisiunea care era însărcinată cu elaborarea proectului convenţiei comereiale turco-romînă.

De la Primăria Capitalei

Bucureşti.—In şedinţa de eri a consiliului comunal d. Procopie Demetrescu s'a putut convinge că adevăratul primar nu este d-sa, ci tot d. Vintilă Brătianu.

D. Demetrescu propusese şi insista, în consiliu, să se păsuiască pe nişte propietari, ale căror case urmează a fi dărîmate. D. Vintilă Brătianu a intervenit şi a lucrat aşa cu cererea d-lui Procopie Demetrescu a fost respinsă.

Scandalul din Camera ungară

Buda-Pesta.—Ultima şedinţă a adunărei a fost foarte furtunoasă. Primul ministru Hederwary, voind să disolve adunarea, a fost lovit cu diferite obiecte ce i s'au aruncat de deputaţii partidului din opoziţie şi a fost rînit la obraz. Ministrul agriculturii voind să pareze loviturile, a fost şi el rînit la frunte.

Şedinţa a fost întreruptă.

Camera a ţinut astă-zi, ultima sa şedinţă, de faţă fiind foarte mulţi deputaţi şi un imens public. Toţi miniştri erau de faţă. Preşedintele a dat citire rescriptelor regale, privitoare la amînarea parlamentului şi la convocarea lui pe ziua de 21 Martie. Voind să motiveze disolvarea parlamentului, primul ministru, se naşte un tumult indescriptibil; deputatul Zaharias, din partidul lui Justh, avînd o voce puternică, întrerupe pe d. Khuen şi svîrli un registru asupra primului ministru; acest fapt dădu loc la incidente sgomotoase. Numeroşi deputaţi din partidul independent, luînd atunci registre şi cărţi, asvîrliră asupra miniştrilor.

*

Buda-Pesta. — După suspendarea şedinţei, s'a iscat o încăerare între apărătorii şi atacanţii primului ministru, care împreună cu colegii săi părăsise sala. După o pauză de jumatate oră, şedinţa e reluată şi preşedintele învită pe cei ce au aruncat cu proectele, să declare fapta lor.

Noul preşedinte al Dumei

Petersburg.—D. Gutskow, şeful octombriştilor, a fost ales preşedinte al Dumei.

Disolvarea parlamentului ungar

Buda-Pesta.—Parlamentul ungar a fost deschis azi din nou şi a fost disolvat.

Archiducele Frantz Ferdinand a cetit decretul de disolvare.

Suveranii Bulgariei la Constantinopol

Constantinopol.—Suveranii Bulgariei au sosit aci la ora 3 jum şi au fost întimpinaţi la gară de Sultan şi de moştenitorul tron lui, de marele vizir, de miniştrii şi înalţii demnitari ai curţei. Cînd trenul regal a intrat în gară, muzica militară a intonat imnul bulgar. Sultanul şi principii moştenitori au strins mîna oaspeţilor lor. Sultanul a oferit braţul reginei, îndreptîndu-se spre pavilion unde au avut loc prezentările. Suveranii s'au dus apoi la Merassil Kioşc, unde vor locui.

*

Constantinopol.—In cursul prînzului dat în onoarea Suveranilor Bulgariei, regele Ferdinand a remis Sultanului, colierul ordinului „Alexandru". Sultanul a conferit regelui, ordinul „Ali Osman", iar reginei, marele cordon al ordinului „Medjedia", pentru dame, în briliante.

CAMERA

Bucureşti.—D. N. Filipescu a rîdicat cheştiunea incidentului cu inspectorul poliţienesc, Popovici, şi a spus că de ce nu se lasă a fi discutată o chestiune ca aceasta, care e destul de importantă. Eri s'a rîdicat, expres, şedinţa, pentru a se evita aducerea în discuţie a acestei chestiuni. Ba, mai mult, prefectul poliţiei vine aici în Cameră şi ameninţă pe deputaţi.

D. N. Fleva vorbeşte şi d-sa despre incidentul dintre d. deputat Seulescu şi inspectorul poliţienese Popovici şi zice că nu e de mirare că se petrec asemenea lucruri, cînd ne aflăm sub un regim pur poliţienesc.

Preşedintele camerei a promis că se va lua măsuri ca pe viitor prefectul poliţiei să nu mai vie în Cameră ca să ameninţă deputaţii.

A urmat apoi un incident între d. general Crăiniceanu, ministru de răsboiu şi d. deputat Stănculeanu. Acesta din urmă a depus un amendament la legea pentru reorganizarea armatei. Amendamentul a fost respins şi d. general Crăiniceanu a căutat să explice că d-sa nu urmăreşte „interese personale" ci lucrează în interesul general.

D. deputat Stănculeanu s'a rîdicat şi pe un ton violent, a cerut ministrului de război să se explice asupra celor ce a afirmat şi a făcut aluzie adică, „interese personale", căci altminteri va întrebuinţa replica care a întrebuinţat'o la Senat d. Arion faţă de d. general Crăiniceanu.

SENATUL

Bucureşti. — In şedinţa de astă-zi, în continuarea discuţiei proectului contra contenciosului, a luat cuvîntul d. Al. A. Badareu.

Foarte multă lume asistă la şedinţă.

Oratorul zice că nu va vorbi decît despre legea din 1905, că nu va răspunde la atacurile personale, nici la faptul că a fost sau nu profesor de limba iranceză.

Acestea sunt chestiuni pur personale asupra cărora oratorul insista cu altă ocazie.

D. Bădăreu intră apoi în discuţia legei din 1905 şi arată că ea avea două părţi: înfiinţarea contenciosului şi înfiinţarea secţiei a III a.

Liberalii, în opoziţie, se agitaseră mai mult de secţia III-a, iar prin proectul de faţă lasă neatinsă acea secţie, complectează chiar numărul consilierilor Inaltei Curţi, dar desfiinţează contenciosul.

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane în presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şîşcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*

Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze d-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

De inchiriet în totul, sau în parte de la, 23 April a. c. **2 magasii,** în strada Ştefan cel Mare 8 (actualminte ocupate de d. Kohnfeld), un atelier, locuinţă etc.

A se adresa la **Biroul Doamnei de Neuschatz str. Academiei 3.**

MAGASINUL de MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici, elevi de curs primar, secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

De inchiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător şi 6 camere,* avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozentveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Deshinterie

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros snnt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

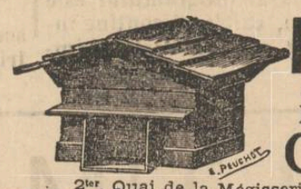

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908 PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fest de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 964 Joi 11 Martie 1910

Lupta pentru menținerea Contenciosului

— Din discursul d-lui Badareu, rostit ieri în Senat —

S'au spus la Cameră multe răutăți la adresa mea: că sunt organizator electoral, că am fost profesor de limba franceză etc.—cîte nu se pot spune? Dacă și răspunde și eu că cei ce mă atacă sunt jurisconsulți cu cunoștințe căpătate la Camera de comerț, sau la prefectura poliției, ce ar cîștiga chestiunea? Deci mă voi feri să alunec pe acest teren. Legea de la 1905, are două părți: una prin care se da în competința Casației cazuri ce erau date instanțelor ordinare și alta prin care se înființa a treia secțiune la această înaltă instanță. S'a criticat și înființarea unei noi secțiuni ca anticonstituțională și crearea Contenciosului. S'a zis că prin înființarea unei nuoi secțiuni am voit să pun toată magistratura la dispoziția mea. Azi s'a dovedit necesitatea unei noui secțiuni, ba încă d-l ministru a trebuit să sporească numărul consilierilor.

Partea personală a legei a fost numirile la Casație. Eu, care cunosc oamenii politici din țara noastră, am fost mai sigur pe această parte personală, convins că va rămînea neatinsă. Unui consilier de la o Curte de Apel, căruia îi propusesem înaintarea la Casație, și care își exprima îndoiala că se va suprima secția III-a, i-am răspuns: Fii sigur că dacă se va atinge cineva de secția III-a, o va face ca să înmulțească numărul consilierilor.

E de netăgăduit că se petrec în țară multe abuzuri administrative;—lăsînd pe un particular să se adresee instanțelor ordinare pentru abuzuri, înseamnă a-l sili de la început să renunțe la plîngerea sa. Lupta era inegală. Administrația dispunea de mai multe mijloace de luptă; în primul rînd avocații statului, frații ai baroului, cari căutau să amîne procesele, spre a face pe particulari să se retragă, din lipsa de mijloace, spre a aștepta vremuri mai bune. Mulți nici nu făceau plîngeri, dar rămîneau răsvrătiți contra autorității și cu credința în puterea legilor, pierdută.

Ne am gîndit atunci să cercetăm ce se face în alte țări, și ca nu cumva o ușurare a obținerei drepturilor particularilor să se transforme într'o armă contra administrației, am făcut numai un început, cum zicea d. Missir. Trebuia să luăm și măsuri ca administrația să nu fie paralizată.

Am căutat ca actele de guvernămînt, cum a fost de pildă restabilirea ordinei în 1907, să nu cadă în competența nici unei instanțe judecătorești. Am precizat anume ce cazuri sunt sustrase dreptului comun, ca să evit controversele.

Fiind convins să lăsarea judecării abuzurilor după dreptul comun e o denegare a dreptății, am căutat să facem o judecată cît mai eficace, care să dea „restitutio in integrum“ a drepturilor vătămate: am dat Casației dreptul de anulare a unui act administrativ. Mai eficace de cît stricarea hotărîrei și mai ușor de cît prezentarea în fața unei singure instanțe nu se poate.

De conștiința judecătorilor de la Casație nu mă puteam teme: asigurarea viitorului nu mai are ce căuta la Casație; în ce grad mai poate înainta un membru? Recunoștința pentru cel ce i-a numit? Dar cît de repede se evaporează acest sentiment e în firea omenească. De aceea, m'am gindit să dau Casației litigiile dintre administrație și particulari. E o iluzie că se poate face din administrație, a doua magistratură. Cu cît viața se lărgește, cu atît administrația e mai în contact cu publicul și deci cu atît e mai expusă să facă greșeli.

Un caz nou la noi în țară: Din motive politice, autoritățile dau în judecată pe un proprietar de moară, dintr'o comună din jud. Iași, ca contravenient pentru că, în loc de un bordei pentru morar cum a cerut autorizarea, ar fi construit o casă, somptoasă cum zice hotărîrea judecătorului cu două camere. Judecătoria l-a condamnat la amendă și la dărîmarea casei în 10 zile. E extraordinar.

Și cîte alte cazuri, pe fiece zi mai mai complicate. Se vede dar că nu pot dispare abuzurile administrative.

Statistica afacerilor de contencios judecate nu e un argument contra contenciosului. Ați zis că contenciosul folosește numai Bucureștilor și Ploeștilor, țăranilor de loc. Dar cu acest raționament ar trebui desființată toată Curtea de Casație. Ar fi just să se suprime Casația fiindcă la dînsa n'ajung țăranii? Fapt e că aci în Capitală activitatea e mai mare.

S'a zis că am creiat organul înainte de a avea funcțiunea. Dar numai aci s'a întîmplat aceasta? Cîți învățători și profesori n'ați numit, înainte de a avea elevi! Și foarte bine ați făcut, căci funcțiunea trebue să găsească organul.

Ați pus mult amor propriu: în desființarea Contenciosului, sunt oare care decrete anulate. Condamnarea la moarte a acestei instituțiuni ați pronunțat-o atunci, cînd ea a aratat că există Ați vrut să pedepsiți și pe magistrați si pe răsvrătiți.

Raportorul legei zice că s'au adresat contenciosului până acum oameni de cari se servesc politicianii, foști funcționari politiciani de *bas-étage*. Dar cei ce s'au adresat Casației, au fost numai funcționari inamovibili.

D-l ministru al cultelor a anulat numirile mai multor profesori, scoțîndu-i din învățămînt, pentru greșeli de lucrări de biurou cu prilejul numirii, de cari ei nu erau vinovați. Totuși, mai tîrziu însuși d ministru a reîntregrat pe mulți din acești oameni cari au muncit politiciani de bas étage cum zice d. minstru.

Casația a reîntegrat pe ceilalți și de aci răzbunarea.

S'a creat un precedent periculos, că de cîte ori o instanță nu-ți place să-i reduci competința.

Apelul la opinia publică, la presă, la autoritatea superioară, la parlament prin interpelări pentru cei lezați, aceste argumente nu pot fi invocate în mod serios.

Ați vorbit de recursul la instanțele penale: dar nu e vorba de lezare de drepturi prin delicte; e vorba de lezările cele mai numeroase, față de cari administrația se pune la adăpost: de codul penal.

Inaintea instanțelor civile nu poți trage la răspundere pe un funcționar pentru actele sale, căci el nu e un mandatar al ministrului. A făcut o greșală cînd a adus această chestie în discuție.

Recursul ierarhic e imposibil în practică Cine poate veni de la Dorohoi sau Severin pentru atîtea înfățișeri?

Listele electorale le-ați luat de la comună și le-ați dat tribunalelor. Iată și aci convingerea că nu poți avea încredere în moravurile administrației.

Recursul ierarhic nu poate folosi de cît sprijinitorilor de cauze dubioase. In ce privește fixarea termenelor scurte pentru unele cazuri, ce dați cu o mînă luați cu alta, căci siliți pe toți împricinații să ajungă pînă la Casație.

Un căpitan e reformat în 1905 pentru cauză de boală. Cererea de pensie i se respinge, însă în timpul acesta află că doctorii se înșelaseră asupra boalei lui, pe care o diagnosticaseră ca tabes. Se adresează Curții de apel, care condamnă ministerul la 15,000 lei daune. Ministerul face recurs, Casația trimite la altă Curte de Apel, etc... procesul durează și azi. Dacă s'ar fi adresat contenciosului căpăta dreptate în cîte-va săptămîni.

Anularea e mai eficace de cît calea dreptului comun. In cîte-va săptămîni se anulează un act și impricinatul nu mai are nevoe nici de daune, cari deseori nu pot satisface nici materialicește.

Cazul căpitanului Navasart, reintegrat în grad, dovedește că armata va cîștiga ca disciplină și ca selecțiune, știind că o lege puternică le garantează drepturile.

V'ați întrebat cum se poate aduce înaintea justiției un act al ministrului, aprobat de Cameră. Dar e posibil ca cel lezat de un act aprobat de un parlament să nu mai aibă nici un drept?

Ați zis că actele ilegale turbură patimile și pot influența și pe judecători. Dar dacă ar fi aduse în fața instanțelor ordinare, un judecător nu poate fi influențat? Credeți adică, că un judecător ar judeca mai cu seninătate de cît un membru de la Casație?

Judecătorii Casației nu trebue să aibă competență administrativă nefiind judecători de fapt.

Că jurisprudențele Curții de Casație variază, de vină sunt părțile, care nu luminează îndestul Curțile. Că fac unele greșeli, e tot din această cauză.

S'a zis că intervenția justiției paralizează acțiunea administrației și o pune în inferioritate.

Ce acțiune a puterei executive se poate paraliza? Oare la 1907, cui s'a adresat țara? Nici justiției, nici parlamentului, ci puterei executive. Dar acțiunea educătoare a administrației, cum ar putea fi paralizată? Admit tendința de a se da din ce în ce mai multă importanță puterei executive.

Dar d-voastră voiți ca pe baza unei administrații cu tendinți, care calcă toată concepția constituțională, să desființați o lege pe motiv că calcă un principiu constituțional. E inadmisibil aceasta. E contrariu principiului sacru al drepturilor omului, care e origina tuturor constituțiunilor.

Mai bine ați pune de acord legile cu interesele generale, ați lua răspunderea lor acum, cînd aceste legi se fac cu atîta ușurință, și ați evita astfel punerea în stare de răsvrătire a individului. In loc de aceasta, opera pe care nu voiți să o faceți ca legiuitor, o faceți cu o administrație tendențioasă.

Ar trebui ca d-voastră înși-vă să admiteți o intervenție a justiției ca să fie o contra-pondere a propriei d-voastră exagerări.

Nu se poate apăra cu dreptul comun particularul contra administrației, care reprezintă interesele statului.

Ați recunoscut că cel slab trebue scos de sub dreptul comun, prin unele legi ce a ți votat; că dreptul comun e bun pentru oameni de tărie egală și o capcană pentru forțe inegale. S'a asigurat inamovibilitatea funcționarilor fiind-că sunt necesari ruajului nostru de stat; trebue să dăm o educație acestor funcționari și nu putem să ajungem la nici un rezultat, dacă îi tratați ca d-voastră, trimițîndu-i să-și apere interesele după dreptul comun. Nedreptățiți o întreagă clasă de oameni care are dreptul la considerație pentru rolul pe care îl are în stat.

Ați vorbit de neînfrînarea judecătorului ca absolut improprie în materie administrativă și însuși d. ministru a numit o comisiune de membri la Casație pentru studiarea legei de față; îi numiți în consiliul administrativ, la Casa Rurală, în diferite consilii de disciplină. E cel puțin curios.

Toată jurisprudența Casației dinainte de legea de la 1905, se întemeiază pe sistemul anulării, ca cel mai util. In acest caz se poate suprima legea de la 1905?

Senatul ne mai fiind în număr ședința s'a rîdicat la orele 5 și 40 m. Oratorul va continua azi.

Chestii financiare

Noul împrumut de 128 mil. lei

S'a publicat prospectul noului împrumut de 128 milioane lei noi, în mărci 103.680.000.

Cota acestui împrumut e data 86½ %, adică se va încasa din tot împrumutul 110,720,000 lei sau mărci 88.576.000. Din această sumă băncile germane acopăr 55.25%; băncile franceze 35%, iar în țară 11 75%; adică

Germania ia parte la împrumut cu	61 172.800 lei
Franța ia parte la împrumut cu	38.752.000 lei
România ia parte la Imprumut cu	10.795.200 lei
Total	110.720.000 lei

De fapt la acest împrumut se pierd 1519.574 lei din operațiuni de bursă și din diferențele de procente. Ministrul de finanțe s'a obligat să nu ridice toată suma de o dată, de și procentele curg la toată suma de la 1 Martie a. c.

Statul Romîn va ridca cei 110.720 000 lei în 4 rînduri.

La 1 Aprilie 1910 va rîdica	22.500.000 lei
La 1 Septem. 1910 va rîdica	22.500.000 lei
La 1 Aprilie 1911 va rîdica	32.500.000 lei
La 1 Septemb. 1911 va rîdica	33.220.000 lei
Tota	110.720.000 lei

Cum statul romîn lătește procent 4%, iar pentru sumele rămase în lăzile bancherilor primește 2½%; diferența dintre dobînda ce o plătește și între dobînda ce o primește este deci de 1½ %.

Din această diferață la dobîndă, iese o nouă pagubă pentru statul romîn care se soldează cu frumoasa sumă de lei 1.519.574 și anume:

A). De la 1 Martie la 1 April 1910 statul romîn va plăt dobînda de 4% la toată suma de 110.720.000 lei și primește 2½ %; așa că iese o diferență de lei 145.623 bani 80 în paguba noastră.

B). De la 1 Aprilie—1 Septemb. 1910 Statul romîn va folosi numai 22.500.000 lei, iar 88.220.000 lei vor rămînea la bancheri. Pentru această sumă statul va plăti 4% și va primi 2½ %. Diferența pentru cele 153 zile va aduce o nouă pagubă statului nostru de 573.978 lei.

C). De la 1 Sept. 1910—1 April 1911 statul romîn va mai folosi încă 22.500.00 lei, iar restul de 65.720.000 lei va rămînea în lăzile bancherilor. Pentru timpul de 212 zile statul va plăti 4% la suma ramasă și va primi 2½ %, iar diferința va fi în sumă de 592.374 lei.

D). De la 1 April 1911—1 Sept. 1911 statul romîn va mai folosi încă 32.500.000 lei rămînînd la bancheri restul de 33.220.000, ce se vor plăti la 1 Septembre. Pentru cele 153 de zile se vor plăti 4% și se vor încasa 2½ %, producînd o diferență de lei 207 597.

In total dar ministerul de finanțe va pierde din depositarea la bancheri și din diferența de procente, rotunda sumă de 1.519.574 lei, bani 24.

Urmează dar că în loc ca statul romîn să realizeze din împrumut suma de 110.720.000 lei va încasa efectiv 109 200.425 lei. Socotind la sută urmează ca cota împrumutului departe de a fi 86½ %, se scoboară la 85.31 %, adică se pierde la fie care sută cîte 1 leu 19.

Prețul subscrierei este de 90.50 la București și Paris și 90.70 la Berlin; ceia ce face că consorțiul de bancheri cîștigă 5.19 % din care 4% diferența dintre cursul de emisiune și subscriere, iar 1.19 % diferența la procente.

Cu drept cuvînt închee *La Roumanie*, care ne face această socoteală, că d. Emil Costinescu, ministrul de finanțe nu poate fi învinuit că n'a putut obține o cotă mai bună de emisiune, dar că a ascuns adevărul în jurnalul către consiliul de miniștri, lăsînd a trece cu vederea peste cei 1.19 % diferența prin operațiuni de procente.

* * *

CATE VA NOTE

Două instituții iașane sunt acum surori de suferinți identice: școala de Bele-Arte și serviciul de siguranță publică.

La amîndouă acele instituții „acheta continuă“; „surprize nu sunt excluse“.

Cu o notă diferențiară: la siguranță nu s'au aplicat încă peceți ca la Bele-Arte și la Bele-Arte n'a descins încă primul procuror, ca la Siguranță.

Dar mai este încă o osebire: despre serviciul de siguranță s'a vorbit și înainte de anchetă, nu, însă, și despre școala de Bele Arte.

In alte țări se vobește despre o școală de Bele-Arte anunțîndu-se progresele ei, succesele ei, premiarea tablourilor ei.

Despre școala identică din Iași se vorbește acum, ocazional, dar în stil de parchet, au dispărut tablouri, s'au fașificat diplome, s'au aplicat sigilii.

Și ca culme: se vorbește de Bele-Arte în rînd egal cu urîte afaceri polițienești.

Să ferească D-zeu de aseminea Bele-Arte că sunt urîte de tot.

OAMENI ȘI LUCRURI

FAZANA...

In afară de „personagiul“ principal, în piesa lui Rostand, — Cucoșul, — cea mai înteresantă figură și cea mai complectă este Fazana.

Dacă Chantecler adoră lumina,—ea se închină iubirii; dacă el întrupează vigoarea,—ea posedă grația; iar francheței lui cam infatuoase, ea-i opune rafinamentul sexului, viclenia și cu deosebire gelozia. Nu pentru cîntecul lui, ci pentru bărbăția lui,—îl vrea pe Chantecler. Cîntecul, o forță în univers; cîntecul care a făcut să cadă zidurile Ierichonului; cîntecul,—care a știut ademeni și birui atîtea sîmțiri femeești, o lasă rece, pe dînsa:

...C'est très bien fait
Seulement, ça ne me fait le moindre effet.

E atîta de... femee, încît se teme că soțul nu va cînta pentru ea, ci pentru glorie, pentru faimă, pentru deșertăciune.

...Le seul coq de mon goût
Serait un coq sans gloire à qui je serais tout...

Și la protestarea lui; ea explică, simplu, cauza preferinței sale:

Aimer un grand Coq, je ne suis pas si femme!

Nimic mai suggestiv. Ea ține prea mult la sine însăși, ca să o ademenească faima bărbatului, să încurajeze vanitatea lui, ori să-și închipuie că—știind să cînte frumos,—el o să i aparțină numai *ei*. Cine a zis că femeile sunt măgulite—ori fericite—de renumele cîntăreților, soți legitimi, nu cunoaște lumea și nu cunoaște femeile. Ori, mai curînd, nu cunoaște... barbații și orgoliul lor.

De aceea nu e de mirat că Fazana va deveni geloasă. De cine? De toată lumea, de Natură, de Lumină, de Aurora. Și-i va face tot timpul mici, dar dureroase scene de gelozie, pînă la cea definitivă care-l va subjuga și-l va face să nu mai cînte, deși el se apără că e „menirea“, aproape „meseria“ lui să cînte:

Comment ne veux-tu pas qu'il coule plus d'amour
D'un coeur qui par métier doit s'ouvrir chaque jour!

Tocmai de aceea nu-l va lăsa să cînte, zicîndu-și cu mîndria de femee legitimă care vrea să... cînte și ea, acasă la ea:

...Je suis la Faisane
Qui du mâle superbe a pris les plumes d'or!

Dalila îl adoarme pe Samson și-i taie pletele; Fasana fură penele de aur—cucoșului. El o iubește, îi promite și îi permite tot, nu însă fără părere de rău:

Je te serre,
Oui, sur mon coeur de Coq! Mais ç'eût été meilleur
De te serrer contre mon coeur d'Eveilleur!

La Faisane:

Me tromper pour l'Aurore! Eh bien quoi qu'il t'en coûte,
Trompe—la pour moi!

Chantecler:

Moi! Comment?
...Je veux
...Ecoute
...Que tu restes un jour sans chanter!...

Și așa-i pregătește teribila decepție,—ca să afle că soarele se rîdică pe cer *fără* cîntecul lui.

Fazana e egoistă din cochetărie femenină,—dar în momentul suprem, cînd glontele vînătorului, va amenința pe Cocoș, ea va da un exemplu de strălucit devotament și cu această se va încheia piesa. In ruga ei către cer, ca să scape Chantecler, cu jertfa *ei*, cu resignarea *ei*, e toată poezia și gingășia eroinei și sub impresia acestora se termină spectacolul unei drame de vis și feerie, de muzică și de frumuseți.

Rodion

SĂPTĂMINA CUCOȘULUI

Chantecler

După un vodevil slab, jucat fără nici un succes la micul teatru Cluny, din cartierul latin, după un volum de poezii primite cu simpatie de public și după un șir de piese în versuri (Les Romanesques, Princesse Lointaine, La Samaritaine etc.) pline de poezie, dar cari nu reușiseră să facă din Edmond Rostand un autor mondial,—gloriosul academician de azi uimi lumea cu „Cyrano de Bergerac“. Seara premierii (Decembrie, 1897) fu un eveniment în istoria literaturei dramatice. Privitorii, exaltați, se sărutau în teatru, fără să se cunoască măcar, iar cei mai severi critici, cîntară reînvierea vremurile de glorie a teatrului francez și încununară fruntea poetului cu nimbul nemurirei. Un nou vulcan de inspirație țîșnise dintr'odată, neașteptat, și umpluse cu raze strălucitoare, multicolore, cerul poeziei.

Teatrul francez, copleșit pe vremea aceea de dramele nebuloase ale nordului, atît de nepotrivite cu spiritul clar al galilor, se trezi dintr'odată, mai semeț ca'n cele mai glorioase vremuri ale sale. Poezia, violată de urmașii marilor Baudelaire, Mallarmé, Verlaine, Rolinat etc.; își regăsea seninele isvoare de inspirație ale trecutului, iar versul francez, strălucirea clasicilor.

Simbolul viu al celui mai nobil dintre neamuri, Cyrano redeșteptă mîndria rasei. Sentimental, ironic, entuziast, sceptic, inteligent, naiv, eroic și timid, —așa fu Cyrano și'n el trăiau toate însușirile sufletești ale acestui popor ce nu cunoaște ipocrizia.

Scrisă într'un avînt, cu o acțiune plină de mișcare, piesa eroică a lui Rostand trada pe maestrul scenei, iar versurile ei, încărcate de imagini, co-

vîrşite de vorbe de spirit şi totuşi limpezi ca cel mai pur cristal şi uşoare ca eterul, anunţau pe poetul aşteptat. Literatura dramatică trăi zile de glorie cum nu-şi mai amintea nici un contimporan; pămîntul întreg fu plin de versurile noi, create cu o spontaneitate, pe care numai natura o are, versurile, pe cari divinul Coquelin le asvîrlea cu glas de trîmbiţă, pînă'n cea din urmă bancă a galeriilor.

...Apoi, veni „L'Aiglon", dramă în şase acte. Ea nu mai putu adăoga nimic la gloria celui ce scrisese „Cyrano". Aceleaş versuri sonore, poate mai puţin spontane, mai chinuite ca în „Cyrano" şi aceeaş fantazie care crease nemuritoarea figură. Dar silueta firavă a fiului lui Napoleon era umbrită de puternicul profil al poetului-erou. Era prea aproape poate, epoca în care se petrecea acţiunea lui „Aiglon", ori tehnica piesei nu se apropia de a lui „Cyrano", ori toată alcătuirea ei n'avea originalitatea celeilalte piese,—dar „L'Aiglon" n'a mai stîrnit entuziasmul firesc ce sguduie bolţile teatrului de la Porte Saint-Martin, în neuitata seară a lui 23 Decembrie 1897. Iar criticii nu mai fură cîntăreţi, ci rămaseră critici.

•

Cîtva timp, obosit de glorie, încărcat de bani, Rostand nu mai scrise nimic. „Aveam cîteva piese în cap—spunea el demult, unui ziarist—dar nu ştiam pe care s'o încep. Acum, mă voi strămuta la Cambo, şi acolo, am să scriu una, fără îndoială".

Intr'o zi, Rostand se uita la coteţurile unei case ţărăneşti. Intr'o cuşcă, era o merlă. Iată că intră un cucoş. După atitudinea mierlei, i se păru că ea îşi bate joc de cocoş. Ce va fi gîndind oare cocoşul? Va fi ştiind el că mierla îl batjocureşte.

Şi o lume de simboluri începu să chinuiască de poet.

Oare toate animalele acestea, înzestrate cu minte omenească, n'ar putea intra în literatură, ca în fabulele lui Lafontaine? Ideia unei piese i se păru absurdă. Apoi, la gîndul că şi Aristofane îşi îmbracase eroii cu pene, Rostand hotărî să scrie o piesă în versuri şi se apucă de lucru. Lumea literară, pentru care, orice mişcare a lui Rostand era plină de interes, află îndată vestea, şi, încetul cu încetul, începu să se obişnuiască cu gîndul că într'o bună zi, va vedea pe scenă actorii îmbrăcaţi ca pasările, învîrtindu-se în cuşti, sburînd prin pomi, şi împroşcîndu se cu versuri imitative. O reclamă care ţinu cîţi-va ani—şi de care, zice-se, nu-i de vină nici autorul şi nici directorii teatrului—pregătea publicul pentru o operă extraordinară, dacă nu superioară lui Cyrano, cel puţin egală cu el. Iată însă că marele Coquelin moare.

Cine va mai trîmbiţa versurile noui ale lui Rostand? Reprezentarea piesei se amînă din nou, telurite sgomote se raspîndeau în presă, prietenii continuară să laude, duşmanii să facă ironii, proorocind, reprezentarea nouei piese la calendele greceşti,—pînă cînd, după multe ezitări, Lucien Guitry, cunoscutul actor, îmbracat în penele lui Chantecler, îşi svîrli cel dintîi Cucuricu! în seara de 7 Februarie 1910.

„Chantecler" nu e, propriu zis, o piesă de teatru, ci un poem feeric, izvorît dintr'o fantazie rară, căruia-i o muzică de scenă i-ar fi ridicat valoarea, şi din care nişte interpreţi de mărimea lui Coquelin, a fi făcut un nou succes mondial. Dar Coquelin a murit, muzica de scenă lipseşte.

•

Primul act din „Chantecler" se petrece în decorul prozaic şi pitoresc al unei „găinării". Găinile, curcanii se învîrtesc în jurul unei sperietori uriaşe.

Cocoşul intră în scenă, asvîrlindu-şi „Imnul către Soare", atît de celebru, înainte de reprezentaţie chiar.

Găinele, curcanul, bibilica şi cîinele stau de vorbă, cînd, o buibuitură de puşcă se aude şi din aer, cade, rănită, o găină sălbatică (La faisane, jucată de d-na Simone. Ca şi Guitry, fosta soţie a lui Bargy a fost trimeasă de majoritatea criticilor, înapoi, la piesa de salon, căci nu se pricepe să spue versurile...)

Ea cere adăpost şi cîinele Patou o ascunde în cuşca lui. Cîinele Patou e întruchiparea dobitocească a omnlui bun, prietenos şi înţelept. Chantecler dă de fazană în găinăria lui şi-i recită versuri galante. Se lasă amurgul.

Toată lumea pleacă, lăsînd scena în prada păsărilor de noapte, cari, clipindu-şi ochii roşii, conspiră împotriva cocoşului,

Complotul acesta continuă în actul al doilea, în pădure, cînd bufniţele se plîng în potriva lui Chantecler. De ce urăsc ele pe cocoş? Fiindcă e frumos, e iubit şi prin cîntecul său, alungă noaptea, noaptea atît de dragă lor... Ghiciţi simbolul...

Pasările de noapte, ştiind că Chantecler e poftit în ziua aceea la Bibilică, hotăresc să furişeze acolo o ceată de alţi cocoşi, cari să se bată cu el. Iată însă că în culise răsună Cucurigu! Şi inspiratorii o iau la fugă, care pe unde apucă. Intră Chantecler, care se laudă fasanei că el e cel ce face soarele să iasă de la orizont. De n'ar cînta el nu s'ar face ziuă, Mierloiul (admirabil jucat de Galipaux) ascultă din culise, surîde, şi „dă la vale" pe cocoş, spunîndu-i că povestea cu soarele e bună de încîntat cucoanele cu ea.

In actul al treilea; e reprezentată recepţiunea la Bibilică. Un şir întreg de pasări în majoritate cocoşi străini, perindă în faţa ei. Chantecler, căruia toată afacerea aceasta nu-i convine, se agaţă de cocoşii străini, îi batjocoreşte, numindu-i cocoşi născuţi într'o găinărie din Apocalips.

El pleacă cu fazana într'o pădure vecină, unde dînsa se convinge, că soarele iese singur, fără să aibă nevoe de cîntecul cocoşului. Iar el, mîndru Chantecler, îşi dă seama de adevărata lui valoare şi se întoarce, modest, printre, gănile sale, lîngă bunul său prieten, cîinele Patou. (Actul IV.)

Acesta e, în cîteva cuvinte, subiectul lui „Chantecler".

Alegerea de la Roman

Privitor la alegerea senatorială ce va avea loc la Roman, excelentul nostru confrate Ecoul Romanului *scrie următoarele;*

Fiind vacant un loc la colegiul al II-lea de senat, vom avea în curînd alegere.

Această alegere găseşte partidul liberal în plină ruină, foarte ingrijat că nu are nici un candidat cum trebue, ca să salveze macar aparenţele.

Junimiştii, ca tot d'auna vor face serviciul de anexă liberalilor. De astă dată însă sînt în neputinţă d'a provoca încurcături, pentru că nu dispun de cît de un contingent de... patru voturi la colegiul al II-lea de senat.

In schimb această alegere găseşte partidul conservator-democrat în plină putere, înconjurat de simpatia şi încrederea cetăţenilor.

Candidatul partidului conservator-democrat, este distinsul nostru fruntaş, d-r Maurioiu Riegler, care să prezintă alegătorilor în numele unui admirabil capital de muncă.

Izbînda noastră în această alegere este sigură, pentru că ea va fi cucerită de o organizare puternică de partid, luptînd în jurul unei candidaturi de valoare, cum este candidatura d-lui d-r Riegler.

Speranţele noastre în izbîndă nu sunt îndreptăţite nici de faptul că liberalii uniţi cu junimiştii nu însemnează de cît unirea ruinei cu nevoia; speranţele noastre în izbîndă nu sunt nici în slăbiciunea unui candidat adversar, pentru că ori cît de tare ar fi un candidat liberal, sprijinit chiar de junimişti, este un adversar slab pentru un candidat de merit ca d-l dr. Riegler.

Prin urmare, nu aşteptăm izbîndă de cît de la propria noastră putere, de la sprijinul cetăţenilor, pe cari îi vom avea întreg.

Avem credinţă că vom avea întregul sprijin al cetăţenilor pentru că d. dr. Riegler, candidatul nostru, a dat oraşului înbunătăţiri de acelea cari i-au cucerit dragostea cetăţenilor şi partidul conservator-democrat luptă pentru apărarea tuturor claselor sociale.

Alegerea de la senat dar, va fi prilejul ca să cucerim o izbîndă pentru partid ş'un reprezentant de valoare la senat pentru judeţul Roman şi vom cuceri şi una şi alta.

Aşteptăm deschiderea campaniei pentru a admira încă o dată energia luptei partidului conservator-democrat şi bravura cetăţenilor noştrii, care ştiu să lupte tot d'auna în împrejurările mari.

Vom dobîndi încă o izbîndă, dacă nu va cădea guvernul pînă atunci. Vom da încă o lovitură acestui guvern, de va mai fi şi cetăţenii Romanului unindu-se cu voinţa ţărei de-a darma un guvern de nenorocire naţională, vor hotărî gonirea acestui guvern dînd izbîndă la colegiul al 2-lea de senat partidului conservator democrat.

Litere-Ştiinţe-Arte

Rostand şi femeile.—Dacă criticii nu au fost unanimi în a slăvi pe autorul lui „Chantecler", critica reprezentată de sexul femeesc i-a adresat laude fără nici o rezervă. In cel mai nou număr din „Femina" d-na Jeanne Catulle Mendès, soţia decedatului poet şi critic Mendès vorbeşte de opera lui Rostand — că „simbolizează lupta între ideal şi credinţă contra pretenţiunii şi prostiei. Se poate zice că Chantecler arată, după ultimul cuvînt al lui Hugo, „lupta între zi şi noapte", duşmănia între datoria curată, robustă şi între ambiţie, invidia ridiculă, urîţenia care se umflă de o falşă închipuire".

Cucoşul ar fi chemarea energică la muncă, în contra lenei, fazana—îndrăgostită de libertate, beată de propria sa graţie, privighitoarea—glasul misterului prin care totul plînge şi sufere, renăscînd nemuritoare şi pururi trebuincioasă.

Acestor puteri active ale vieţei şi ale frumuseţei, Edmond Rostand le opune puterile negative ale umbrei, păserile nopţii, animalele subterane şi oarbe, animalele trădătoare şi rîzătoare. Dar ziua va birui noaptea".

Nu fără de interes credem că sunt şi rîndurile scrise de d-na Rosemonde Rostand, soţia poetului, a doua zi după premieră. Fireşte, tot în favoarea poetului:

„....După ce Rostand a îndrăznit, a reuşit să construiască un poem de această înălţime morală cred — şi o declar fără teamă de ironie, în toată onestitatea dezinteresată a conştienţei mele—nu se poate rîdica cineva mai sus pe scara frumuseţii Am impresia că „Chantecler", privit de sus, prin prizma unui istoric, departe de bulevardul care glumeşte şi de mahalagiii care sfîşie—, va avea cinstea, în arta epocei noastre de a fi avansat teatrul către acea formă mai purificată, mai emancipată de convenţiuni, pe care i-o doresc acei care cred încă posibil teatrul educator al maselor".

*

In fruntea ultimului număr din „Falanga" se află o frumoasă poezie inedită a poetului Minulescu. D-sa figurează din nou între conducătorii revistei.

*

Poetul Henri de Règnier publică acum nişte interesante amintiri asupra defunctului poet englez, nenorocitul Oscar Wilde.

*

In numărul de mîne vom reproduce asupra piesei „Chantecler" părerea criticului Doumic de la marea „Revue des deux Mondes".

*

Văduva lui Emile Zola a dat în judecată societatea „locuinţelor ieftene". Ea îi dăruise acestei societăţi o statuie de bronz pe care sculptorul italian Pietro Bosghi o oferise lui Zola, reprezentînd un ocnaş în lanţuri şi purtînd o inscripţie ce amintea afacerea Dreyfus. In loc ca statuia să fie expusă în faţa unei locuinţe, după cum ceruse văduva, a fost lasată în părăsire şi stricată, aşa că s'a vîndut numai bronzul cu 350 franci. D-na Zola cere societăţei o despăgubire de 10,000 lei—într'un scop de binefacere.

*

Distribuţiile premiilor Nobel din anul curent e vorba să se facă cu o solemnitate deosebită. Fiind a zecea serie de distribuţii se proectează a se convoca la Stokholm, la un mare banchet, toţi laureaţii în viaţă ai marelui premiu internaţional. In acest caz capitala Suediei ar vedea întrunite în sinul ei multe mari somităţi europene.

*

Am înregistrat nu de mult ştirea că Eusonia Palladino, celebrul „medium" ar fi pe cale să-şi scrie memoriile,—sau mai corect să le dicteze, de oarece nu ştie carte. Cu această ocaziune se aminteşte că de curînd profesorul Münsterberg de la universitatea din Harvard America, ar fi prins pe vestitul medium cu... miţa în sac, arătînd-o 'ca mistificătoare. In această privinţă revista „Mitropolitan Magazine" pe luna Februarie dă complecte amănunte şi perfect convingătoare.

*

STRUNA ZILEI

DOI „VITEJI"

N. Filipescu e un viteaz...
N. Iorga «Neamul»
Mihai Viteazul a fost un condotier, un aventurier.
N. Iorga: «Manual de Istorie»

Pentru c'o spadă mai viteză
I-a zgîriat puţin obrazul,—
El în istorie-l aşează
In locul lui... Mihai Viteazul.

Informaţii

❑ La Penitenciarul central a fost depus Gheorghe Handa, fost plutonier în armată care acum un an, cu ocazia focului dela casele Neuschotz, sub pretext că dădea ajutor, a furat mai multe lucruri de valoare, între care şi un ceas de aur, cu iniţialele G. A Furtul nu s'ar fi descoperit nici odată, dacă numitul care intrase în serviciul regiei, n'ar fi arătat ceasul la mai mulţi lucrători, care făcînd un denunţ la siguranţă şi făcîndu-se cercetăr, s'a descoperit furtul. Interogat la siguranţă, numitul la început a negat faptul, declarînd că că ceasul îl are cadou de la un alt plutonier, Gh. Andronescu din Calaraşi, Intervenindu-se la regimentul local, s'a respuns că nici nu există acolo un plutonier cu numele de Andronescu.

In cele din urmă văzînd că n'are încotro, a mărturisit faptul.

❑ Următoarele persoane au fost numite în comisiunea pentru recensemîntul general, care se va începe să lucreze la 1 Aprilie:

Mustea Gh institutor, dr. Iacob Ţaranu, căpitan Filoteanu, I. Averescu avocat, I' Silvestru avocat, Ştefănescu B. Ştefan pensionar, Novleanu P. profesor, Urziceanu G. profesor, Daniil Ciolau profesor, R, Sevastos profesor, Petru Gircineanu profesor. Assani Aurel, Anton Cirillo, Ion Motăş, Petru Iliescu şi Dim. Iosupescu.

❑ Administraţia comunală a cerut epitropiei Sf. Spiridon să 'i puie la dispoziţie 600 tei din pădurea sa Boroşeşti, necesari la plantaţiile ce le va face comuna.

❑ Primăria a invitat societatea Union Baugesellschaft ca pentru toate instalaţiile de apă şi canal ce le-a făcut, să trimeată schiţele de planuri şi devizele.

❑ Direcţia Seminarului „Veniamin Costaki, a fost autorizată să primească legatul lasat de defunctul Gheorge Costăchescu, din comuna Buciumi judeţul Iaşi, consistînd din o bibliotecă compusă din mai multe sute de volume.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va intruni în şedinţă, sub preşedenţia d-lui dr. Imervol, Luni 15 Martie.

❑ De oare-ce se mai află vacante încă un număr de 32 posturi de conducătoare de grădini de copii, ministerul instrucţiunei a hotărît a ţinea un concurs şi anul acesta, pentru ocuparea acestor posturi.

Concursul acesta, care va fi ultimul, se va ţine în cursul lunei Maiu.

❑ Ministerul instrucţiunei a dispus ca pe timpul suspendărei lucrărilor agricole de la cîmp, d-nii revizori agricoli să ţie cîte 10 conferinţe pe lună în faţa sătenilor adunaţi, în lipsă de alt local, în sălile şcoalei din comunele respective. Aceste conferinţe se vor ţine de preferinţă în zile de sărbători.

❑ Ministerul de interne a trimis prefecturii judeţului un ordin, prin care cere să pună în vedere proprietarilor care cer autorizaţie pentru introducerea de muncitori agricoli străini, că nu li se va aproba această cerere, pînă cînd nu vor dovedi că în localităţile unde au proprietăţi, nu există în deajuns muncitori. Aceasta din cauză că mulţi proprietari care au cerut asemenea autorizaţie anul trecut n'au mai adus muncitori, ceia ce dovedeşte că erau înadeajuns,

❑ Procesul preotului I. Morarasu, se va judeca în continuare la consistoriul spiritual, în ziua de 15 Martie.

❑ Revizoratul şcolar a trimes ministerului instrucţiunii, situaţii asupra mersului celor 20 de şcoli de adulţi din judeţ.

❑ Prefectura judeţului va înainta zilele acestea, ministerului industriei, tabloul de persoanele din judeţ, care vor să se ocupe cu cultura gîndacilor de matasă.

Ministerul le va acorda semînţa, gratuită.

❑ D. Cristea Simionescu, comptabilul prefecturii judeţului, a plecat la Bucureşti, cu budgetul judeţului, pentru a da deslușirile necesare în privinţa unor modificări ce urmează a se face în acel budget.

❑ Pentru procesul Caporalului Gheorghe Munteanu, de la regimentul 12 Cantemir din Bîrlad, acuzat că ar fi sevîrşit acte contra naturei asupra a 24 elevi de la liceul Codreanu, şi care se va judeca în şedinţele consiliului de război din luna aceasta, au fost citaţi 50 de martori, între care şi victimile odiosului criminal.

❑ Azi dimineaţă s'au prezentat la proba orală, următorii învăţători suplinitori, pentru obţinerea titlului de definitivat: d-na Agripina Manole, de la Tăuteşti; Hristina Pantelimonescu, de la Goruni, Constantin Ologa, de la Iacobeni, Ecaterina Casian, dela Dădeeşti, Dimitrie Lambrior, de la Şipote, şi Elena Bejenariu, de la Tr.feşti.

Examenul să ţine în localul Seminarului „Veniamin Costachi".

❑ Confratele nostru „Doljul" din Craiova, anunţă că ministerul de război are de gînd să desfiinţeze gimnaziul militar din Craiova.

❑ Zilele acestea vor fi aduse din Charkow (Rusia) un nou transport de vagoane, comandante de direcţiunea generală a căilor ferate.

❑ In „Ordinea" de azi 10 Martie se vorbeşte sub rubrica „Scrisorilor din Iaşi" despre: „Oameni şi moravuri în Iaşul de eri.—Kogălniceanu humorist.—Iaşanii şi provincialii.—Trupuri şi suflete.—Femeile Iaşului.—Ce vede provincialul în Capitală.—Un oraş ca nici un altul.—De la 1840 la 1856.—Urîţenie şi bogăţie.—Boerimea comodă.—Cînd zgomotul amuţeşte.—Oraşul care doarme.—Sonetul tăcerei".

● Nu numai un epizod, ci întregul început al Istoriei Romanilor, luptele eroice ale lui Romulus cu popoarele vecine, rîpirea Sabinelor de către romani, viictoriile lui Romulus etc, sunt grandios reconstituite de cinematograf şi aceste desfăşurări se petrec chiar în oraşul Roma, în aceleaşi locuri unde s'au petrecut marile evenimente istorice. Interpretările rolurilor principale precum ale lui Romulus, Tarpiei, Acrion etc. sunt datorite actorilor renumiţi de la Teatrul Regal din Roma. Aceste scene sunt cuprinse în noul program cinematografic al Teatrului Pathè-Frères din sala Sidoli, care începe Joi 11 Martie a. c.

Intregul cuprins al programului este cu desevîrşire nou, care mai conţine între altele: Peking, capitala vastului imperiu chinez, reşedinţa împaratului, vederi după natură; Convenţia, comedie splendidă compusă şi jucată de simpaticul actor Max Linder; Eroul şi pielea tigrului, scene comice — Trupa Fecori, gimnastici aeriani, Fabricantul de măşti scene teatrale; O nuntă în Sumatra scene de moravuri din Arhipelagul Indian etc. etc.

— Se aduce la cunoştinţa că matineurile cinematografice vor urma în timpul verei la Circul Sidoli şi că preţurile de intrare vor fi reduse şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b, un scaun 60 b., Balcon 40 b., şi Galeria 30 b. Aceste preţuri intră în vigoare chiar de Sîmbătă 13 Martie 1910.

— Sîmbătă 20 Martie a. c. (seara) scene din Chantecler (proecţiuni electrice).

❑ D. I. I. Radu, absolvent al şcoalei superioare de comerţ din Iaşi, a fost numit împiegat cl. II-a în direcţia statisticei generale, în locul d-lui Ioan Pîrvulescu demisionat.

DIVERSE

In ziua de 7 Mart a. c. a avut loc la şcoala din Cepleniţa, jud. Iaşi adunarea generală a membrilor băncei populare „Salvarea" din acea comună.

Şedinţa se deschide la orele 2 p. m, şi presidează preotul Gh. C. Bosie, preşedintele băncei.

La ordinea zilei era aprobarea gestiunei pe 1909 şi alegerea a 7 membri în consiliul de A-ţie, cum şi alegerea a trei cenzori cu trei supleanţi.

Toate s'au petrecut în linişte, pănă cînd a venit la rînd chnstia cu alegerea membrilor în consiliul de ad-ţie, cheatie care de alt-fel interesa pe toţi.

Cînd se dă cuvîntul învăţătorului Gh. Gaspar (Buhalniţa) şi cînd d-sa explică, pe înţelesul tuturor, rostul băncei şi mai cu seamă cine ar merita să fie ales să conducă acea bancă, de odată ţaranii din Cepleniţa, care, se zice, erau foarte bine şi înadins instruiţi, produc un vuet infernal, ţipînd şi vociferînd ca să se aleagă preşedinte preotul lor Em. Lascar, care singur le vra binele. Aşa că măcar că era de faţă şi d. ad-tor comunal, cum şi jandarmii din Cotnari şi Cepleniţa, tumultul nu să sfîrşeşte, în cît este nevoe să se suspende şedinţa pentru 10 minunte.

La redeschidere, preotul Gh. C. Bosie roagă pe membri să bine voiască a nu-l mai alege în consiliul de ad-ţie. Totuşi membri însă n'au ţinut samă de rugămintea sf. Sale, ci în unanimitate îl aleg şi membru în consiliu, iar mai apoi cei 7 consilieri îl aleg cu majoritate de 6 voturi, preşedinte, sf. Sa abţinîndu-se de la vot.

Aşa că cu aceasta s'a pus capăt şi desordinei. Cenzori au fost aleşi d-nii Gh. Gaspar, I. Ionescu şi V. Comicescu.

Această alegere fiind mult trîmbiţată, promitea a fi şi foarte interesantă, cum în adevăr a şi fost şi din care causă să şi explică numărul cel mare de săteni, cît şi din cei mai selecţi ai satelor megieşe.

— Femeea Maria G. Morariu, din comuna Poiana-Cîrnului, eri pe cînd se întorcea acasă, de la tîrg, a încetat subit din viaţă.

— Societatea funcţionarilor tramvaiului electric va da în seara de 19 April, ziua a doua de paşti—un bal la Pastia.

O orchestra de 20 persoane va cînta sub diriguirea d-lui Dimitriu.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

O SCRISOARE

Prietinul Leopold Hax ne trimite următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Am citit asară în „Opinia" articolele din pag. I, întitulate *„Îşi scot ochii"* şi *„Discursul d-lui Th. Vasiliu"*, iar la informaţii, *„Vizaţii d-lui Vasiliu"*.

Sub cel întîiu şi sub ultimul titlu se vorbeşte de mine. „Opinia" îmi ia chipurile apararea „împotriva atacurilor îndreptate în contra-mi, de către un om care a avut *neobrazarea să mă bajocurească într'un discurs fără a-mi cita numele*". Amicii de la ziar s'au văzut obligaţi, fireşte, să-mi citeze în grabă numele şi să releve, cu un lux de technică grafică, epitetele din discursul celebrului deputat cu care nu vorbese de vre o 13 ani.

Nu e numai atit: în al doilea articol de pe pag. I-a, *obraznicul Opiniei* e luat la serios; se face din el un fel de barbat politic cu relief. Aceasta probabil a se da mai multă sinceritate apărării.

Mulţumesc prietenilor pentru aşa serviciu.

Cred că era mai bine să nu se vorbească de loc de acest pretins discurs, întâi fiind-că el este o însăilare a diverselor bucăţi de critice pătimaşe din proza zilnică opoziţionistă, pentru cine ştie ce şantaj asupra ministrului seu; al doilea, pentru că n'aş fi fost pus în neplăcuta poziţiune să răspund la înjurăturile adresate mie, graţie diletantizmului meu în gazetărie şi preferinţelor ce am avut pentru anumite idei politice, încă de la vrîsta de 19 ani.

In ce priveşte modul cum mi-am făcut datoria pe cînd eram profesor la gimnaziul din Huşi, în perioada de la 1899—901 cît şi de pregătirea mea, reproduc textual cuvintele inspectorului general de pe vremuri, Ionescu Gion, care a spus în plină cancelarie;

„Domnule Hax, am inspectat foarte multe licee şi mai toate gimnaziile din ţară, dacă eşti prea modest şi nu vrai să primeşti a fi *cel întîiu*, primeşte cel puţin a fi *cel al doilea* dintre profesorii de germană inspectaţi de mine. N'am nici un interes să-ţi ascund adevărul".

Erau de faţă, printre alţii d-nii Ghiga, actualminte profesor de religie la Liceul Internat din Iaşi şi d. E. Ropală, fost pînă mai dăunăzi maistru de gimnastică la gimnaziul Alexaedru cel Bun din Iaşi.

Cînd a venit d. Haret la 1901 a ţinut ca un punct de onoare pentru d-sa, să mă înlocuiască, fiind-că criticase prin broşură numirea *studentului în drept* Hax, după date furnisate de personage de felul acelora de care aminteşte oratorul nostru în discursul său, numind în locumi pe *studentul de fizico-cimice* Zelea Codreanu.

Că lucrul acesta s'a întîmplat numai în urma referenţilor bine-voitoare a persoanelor de calibrul celor citate, o dovedeşte împrejurarea că revenirea d-lui Haret în capul departamentului instrucţiunei publice, în Martie 907, mă găseşte la Pomîrla şi departe de a fi înlocuit, sunt menţinut pînă la 1 Sept. acelaş an, cînd mi se suprima postul din motive bugetare: s'au creat la acel liceu catedre de cîte 18 şi 20 ore pe septămînă, cu salar ca pentru 12 ore şi s'au dat celor reuşiţi la capacitate. De altminteri mai sînt şi azi vre-o doi profesori de limba germană netitraţi în ţară.

Deci se poate vedea cît a fost de ridicolă campania contra numirei mele ca suplinitor în 1899.

Mă opresc aci.

Sperînd că veţi binevoi a îasera această scrisoare în „Opinia", vă rog a primi salutările mele.

L. Hax
avocat

Ultime informaţii

❑ *D. Ath. Gheorghiu a cerut eri să se interverteasca ordinea de zi la Cameră şi să se voteze proiectul privitor la împrumutul de 1,650,000 lei, pe care voeşte să-l contracteze comuna Iaşi.*

Propunerea deputatului de Iaşi a fost respinsă.

❑ *Ziarul liberal* „Viitorul" *deschisese, cu prilejul incendiului din Iaşi, o listă de subscripţie, care a fost închisă cu suma de 611 lei.*

Ziarul citat n'a remis suma colectată nici administraţiei comunale, nici comitetului de ajutorare.

Somăm „Viitorul" *să răspundă: „ce au devenit banii colectaţi de el?*

❑ Conferinţa ce a ţinut'o consiliul profesoral al şcoalei de Bele Arte, sub preşidenţia d lui Lupu Antonescu, a constatat, în ce priveşte diplomele, că de 15 ani ele se eliberează în baza unui regulament ce-a fost întocmit în vremuri de consiliul profesoral, regulament, care nu fusese trimis spre a probare ministerului.

Nu poate fi vorba de anularea acelor diplome.

❑ Comitetul societăţei studenţilor în medicină, a fost astfel constituit: preşedinte, d. Eugen Mironescu; vice-preşedinte, d. Gr. Nubert; membri, d-nii M. Buzinchi, Gheţen, N. Iancu şi Ţugulea; casier, d. Michiu: bibliotecar, d. Dinescu şi secretar, d. I. Culan.

❑ D. primar N. Gane, în şedinţa de eri, ţinută de comitetul pentru ridicarea statuei lui Mihail Kogălniceanu, a făgăduit să înscrie în budgetul comunei o sumă cît se va putea mai mare pentru statue.

Tot în acea şedinţă, d. rector al Universităţei a rugat pe toţi profesorii universitari să activeze lucrările, care urmează a figura în anuarul jubilar al Universităţii. Este ştiut că istoricul universităţii a fost însărcinat să-l facă d. A. D. Xenopol, acel al facultăţii juridice d. Iulian Teodorescu al facultăţii de medicină, d. dr. G. Bogdan, al celei de ştiinţi, dr. Dragomir Hurmuzescu, iar al facultăţii de litere, decanul ei I. Găvănescul.

Pe soclul statuei lui Mihail Kogălniceanu vor figura două bas-reliefuri, din care unul va reprezinta, în chip alegeric Unirea, iar cellalt împroprietărirea ţăranilor.

După discuţiile urmate eri în comitet, indicaţiile ce se vor da sculptorului Romanelli din Florenţa, care va face statuia, sînt pentru tabloul Unirei, Kogălniceanu împreunează mînele a două ţarance, iar în fund o lume imensă din toate straturile societăţii, aclamează fapta. Pentru baso relieful împroprietărirei, mai mulţi plugari trec în faţa lui Kogălniceanu care întinde mîna asupra lor, iar în fund un mare număr de ţărani, ridică pălăriile şi aclamează.

❑ Generoşii din Iaşi sunt foarte supăraţi pe d. general Crăiniceanu, care, pe ziua de 1 April, a sacrificat pe profesorul Carp din postul de sub director de studii al liceului militar din Iaşi.

Generoşii stărue ca d. Carp să fie menţinut macar pînă în Septembrie.

❑ Unii profesori junimişti au insistat pe lîngă d. Aurel Mănescu, ca să nu primească postul de director al Seminarului pedagogic din Iaşi, în vedere că din acel post fusese exclus, acum un an, d. Găvănescul.

D. Mănescu, care demisionase din postul în care fusese numit, a revenit acum şi şi-a luat locul în primire.

❑ O frumoasă şi foarte interesantă serată cinematografică va avea loc în seara de 18 Martie, în beneficiul casierului cinematografului Pathé din Iaşi.

❑ Duminecă 14 Martie, membrii corporaţiei constructorilor, se întrunesc în adunare generală, pentru a se vota şi aproba regulamentul interior al atelierilor de lucru, precum şi a vota budgetul pe exerciţiul viitor.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a trimis medicilor de plasă o circulară, prin care le comunică dispoziţia luată, ca pe viitor să elibereze certificate pentru constatarea infirmităţii, pe baza cărora cei interesaţi, să ceară înaintea comisiunii de prefaceri comunale anuale, scutirea de impozit personal.

❑ Ministerul de interne, în urma unui raport al prefecturii judeţului, a comunicat că a respins cererea fraţilor Rameder de a întroduce maiştri zidari şi sculptori speciali, pentru lucrările de restaurare a palatului administrativ, pe motiv că asemenea maiştri se găsesc şi în localitate în număr de peste 400.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei pregăteşte o carte pastorală pe care o va da credincioşilor din Eparhia sa, cu ocazia sărbătorilor Paştelui.

Preoţii vor ceti carta pastorală în biserici, de sărbătorile Paştelui.

❑ La comandamentul corpului IV de armată secţia statului-major se întocmneşte tabloul cu data concentrărilor trupelor, situaţiile de efective şi material.

❑ Domnii studenţi, cari beneficiază de reducere la reprezentaţiile *„Chantecler"*, sunt rugaţi a prezenta la casă cartea de student, aceasta fiind în interesul d-lor, ştiut fiind că sunt o sumă de inşi, cari dîndu-se drept studenţi, cer să li se facă reducere. Cărţile de student se vor pastra la casă şi se vor înapoia celor în drept între al 3-la şi al 4-a act.

❑ Comercianţii de băuturi spirtoase, din localitate, se vor întruni din nou Sîmbătă 13 Martie, în localul Camerei de Comerţ, spre a discuta chestia aducerei şi punerei în consumaţie a vinurilor din alte localităţi.

❑ Ministerul instrucţiunei a acordat d-lui Gh. Nica, secretarul liceului naţional, licenţiat în litere, autorizaţiunea de a funcţiona ca profesor suplinitor pentru partea literară la acel liceu, în casurile de absenţă a profesorilor, fie din cauză de boală, sau de alte interese.

❑ O crimă s'a comis astă noapte în comuna Erbiceni. Locuitorul Gheorghe Otavă, avînd o ură contra lui Gheorghe Gîndac, s'a dus astă noapte la locuinţa numitului şi găsindu-l singur în casă, îl lovi cu un cuţit în piept, lăsîndu-l în nesimţire. La strigătele desperate ale victimei, sărind vecinii, au prins pe criminal şi l'au înaintat postului de jandarmi, iar victima a fost transportată la spitalul din Podul Iloae.

❑ **Membrii corporaţiei constructorilor au fost convocaţi pentru Duminică 14 Martie, la orele 2 p. m., în adunare generală, în localul corporaţiei, din strada Alexandri.**

❑ **Intrunirile de protestare contra aşezerei statuei lui Vodă Cuza în alt loc de cît în Piaţa Unirea se vor începe în primile zile ale lunei Aprilie.**

Se vor ţinea întruniri prin suburbii şi apoi o întrunire publică în sala Sidoli.

❑ **Farmaciştii din localitate au primit invitaţia de a lua parte la congresul general al farmaciştilor, ce se va ţinea la Bucureşti, imediat după ce se va vota legea sanitară.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Martie

Legea sanitară

Bucureşti.—D. Brătianu a convocat eri pe delegaţii Camerei la legea sanitară.

D. I. Lahovary a spus că populaţia rurală suferă mai mult de lipsă de hrană de cît de o lege sanitară.

D. dr. Stoicescu, care a fost raportorul legei, a demonstrat, că se simte o mare nevoie pentru reforma legei sanitară.

D. dr. Cantacuzino, directorul serviciului sanitar, susţine de asemeni proectul de lege.

Mai vorbesc apoi, d-nii dr.: Angelescu şi Romanescu.

Astă-zi la orele 5 p. m. se ţine o nouă consfătuire. cînd se va discuta proectul pe articole.

Călătoria Regelui Petru

Petersburg.—Regele Petru al Serbiei la reîntoarcerea sa în ţară, va trece prin România şi se va opri, probabil, în Bucureşti.

CAMERA

Bucureşti.—D. N. Fleva ridică, din nou, chestia incidentului poliţienesc de Duminică, din piaţa Sărindar.

D-sa spune că ne aflăm sub un adevărat regim poliţienesc. Spune că anul trecut interpela iarăşi în chestia unui comisar din Muscel. Tribunalul a condemnat pe acest comisar. In loc să se ia măsuri contra lui, din contra, a fost avansat.

Acum din nou se produce un nou incident, provocat pe poliţie şi nu se ia nici o măsură.

SENATUL

Bucureşti. — La şedinţa de astă-zi asistă foarte multă lume.

Senatorii discută şi comentează mult partea I a a discursului d-lui Badareu.

Reluînd cuvîntul, d. Badareu pune în evidenţă că şi în alte ţări există separaţiunea puterilor de stat, dar nu lipseşte instituţiunea pentru stîrpirea arbitrariului administrativ.

Scandal in Dieta Croată

Agram.—Banul exprimă în numele guvernului croat, groaza pentru atacurile contra d-lui Hederwary din şedinţa camerii deputaţilor unguri de eri. Partidul pur drept provoacă un mare zgomot. Şedinţa este întreruptă. La redeschidere, deputatul sîrb Radivojevici, declară că coaliţia voeşte să restabilească vechiul regim a lui Hederwary. In timpul discuţiei, vice-preşedintele Magdi ocupă fotoliul preşidenţial. Deputatul Zalluka îl apostrofează, zicînd: „ah, tu eşti criminalule". Se produce un mare tumult. Şedinţa este întreruptă. La redeschidere, d. Zalluka este chemat la ordine.

Din Duma rusească

Patersburg.—D. Komiakoff, fostul preşedinte al Dumei, a indicat ca motive ale demisiei sale, scandalele provocate de extrema dreaptă şi de sfîngă, care discreditează duma. Conduita lui Miljukoff, şeful cadeţilor, care excita tinerimea universitară, precum şi atitudinea miniştrilor, mai ales acea a ministrului instrucţiei a devenit nesuferită. Komiakoff a primit o scrisoare de la grupul ţărănesc din dumă, pe care-l asigură de simpatiile sale.

Disolvarea parlamentului ungar

Buda-Pesta.—Parlamentul a fost închis printr'un discurs al tronului. Discursul declară că stagnarea lucrărilor parlamentare obligă pe rege să disolve parlamentul înainte de sfîrşirea normală a mandatului său. Alegerile vor fi fixate în cel mai scurt timp.

*

Buda-Pesta—D. Hedervary a primit numeroase probe de simpatie cu ocazia actului a cărui obiect a fost eri. Intre aceste a primit din partea corpului consular.

Suveranii Bulgariei la Constantinopol

Constantinopol.—Regele Ferdinand a vizitat azi dimineaţă pe marele vizir, iar după prînz împreună cu regina, a vizitat exarhatul bulgar şi a primit corpul profesorulor seminarului bulgar. Regele a conferit principelui moştenitor colanul ordinului „Alexandru"; marelui vizir „marea cruce cu brilante", celorlalţi miniştri acelaş ordin în prima clasă.

Cancelarul la Roma

Roma. — Regele a conferit d-lui Bethman Holweg, colierul „Anunciadei". La orele 11.30, cancelarul s'a dus să viziteze pe ministerul de externe Giunciardini. Cei doi barbaţi de stat s'au întreţinut trei sferturi de oră. După amiază a făcut o vizită d-lui Somno.

Baloanele oferite de Le Temps

Paris.—La consiliul de ministri ţinut la Eliseu, preşedintele Falliéres a semnat decretul prin care accepta cele două baloane dirijabile şi cele patru aeroplane oferite statului, de către ziarul „Le Temps," precum şi aeroplanul oferit de d. Paul Koeklin.

Camera franceză

Paris.—Camera a adoptat în unanimitate propunerea de a se înlocui lichidatorii congregaţiunilor, prin directorul general al domeniilor, care va exercita funcţiuuea sa sub autoritatea miniştrilor de culte şi finanţe.

Regele Serbiei la Petersburg

Petersburg.—Regele Petru a sosit după amiază la Zarskojeselo şi a fost salutat la gară de ţar şi de marii duci. Intrevederea a fost cordială.

O companie a dat onorurile militare.

Ţarul şi regele au mers în trăsură la palatul Alexandru, unde regele a făcut o vizită Impărătesei şi în urmă Ţarul a condus pe rege la palatul cel Mare, unde a luat reşedinţa.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din ud. ţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loitre de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*

Material rotund, de ferestreu sau cioplit. Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori. Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze d-lui Norbert Ostersetzer Iaşi.

De inchiriet în totul, sau în parte de la, 23 April a. c. 2 **magasii,** în strada Ştefan cel Mare 8 (actualminte ocupate de d. Kohnfeld), un atelier, locuinţă etc.

A se adresa la **Biroul Doamnei de Neuschatz str. Academiei 3.**

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 26 Martie a. c. oarele 11 a. m. se va ţinea în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru darea în concesiune a serviciului de afişaje, pe timp de cinci ani de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra Comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

S'a perdut Intre str. Gărei şi Piaţa Unirei un notes de buzunar, mai multe scrisori şi un abonament cl. II-a c. f. r., linia Iaşi Podul-Iloaia.

Aceste fiind fără nici o valoare şi de care nu se poate servi nimeni, rog pe cel ce le-a găsit să le aducă la domiciliul meu, str. Kogălniceanu No. 11 şi va primi o bună recompensă.

Julius Beer

Se caută în partea cea mai animată din strada Unirei, piaţa Unirei, str. Goliei sau str. Ştefan cel Mare, o prăvălie, de preferat colţ, cu vitrine mari, gaz aerian sau lumină electrică, fără nici o altă încăpere. De e posibil să se închirieze înainte de Sf. Gheorghe.

Oferte la Administraţia acestui ziar sub: „O. 40"

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bârlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Ioginer Hurmuzescu, gara Iaşi.

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apa, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Buoşinescu 15.

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

Clinică Veterinară
şi
Atelier de potcovărie
normală şi pathologică
S'a deschis în strada Păcurari No. 100
Sub direcţiunea
D-lui TH. LUPAŞCU
Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.
Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

Vaccinări si revaccinări
Cu limfă proaspătă, garantată practică
Dr. A. Steuerman
Strada Golia No. 13

MAGASINUL
de
MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE
DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGER şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Dr. Susana Wexler-Grossi
Boli de femei—faceri.
Strada Anastasie Panu 43

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ussurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Dezinteriie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAK KOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

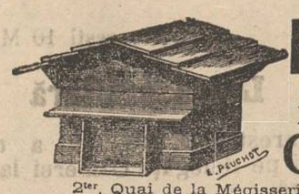

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., S al I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi renţii în *VIENA* fondată în anul 1858 Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1872.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,027 46|100 şi fr. 1,144,223 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul societatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu sustirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	17,00
1/4 Un sfert	Lei	34,00
1/2 Una jumătate	Lei	68,00
1 Loz întreg	Lei	136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 965 Vineri 12 Martie 1910

Discursul d-lui Badareu

D. A. A. Badareu este autorul legei, votată în 1905, prin care se înființa contenciosul administrativ.

Dacă n'ar fi fost d. Badareu autorul ei, d. Brătianu nu s'ar fi angajat, pe cinste, să desființeze legea. Căci vedeți: Brătienii au aptitudini să fie mai mari peste țara aceasta; un Vasile Morțun oare-care, poate să fie ministru în Romînia; un fost secretar de Cameră de Comerț, un oare-care Saita, poate fi, fără de jenă, leaderul majorității în chestii juridice—dar d. Badareu, d. Badareu de la Iași, ar trebui să se mulțumească cu o situațiune banală oare-care.

Fiind-că d. Badareu ie din neam de răzeși; fiind-că ie agent electoral și fiind-că are o pată neagră la trecutul seu: a fost profesor de limba franceză.

D. Badareu n'a fost nici-odată, nici direct, nici prin alianță, nici, mai ales, prin mesalianță, ruda lui Carada; d. Badareu n'a fost un salt-mortalist în politică: n'a sărit de la direcția C. F. pe banca ministerială; d. Badareu n'a trăit din locmale: în lunga sa carieră politică, în lunga sa carieră avocățească, șeful nostru local n'a figurat în nici un consiliu de administrație, în nici o întreprindere, în nici un sindicat de falimente, în nici o comisie de experți.

Nu este permis cui-va să ajungă la situații superioare în țara d-lui J. G. Saita, dacă, mai înainte, n'a fost om de afaceri, om cu venituri extraordinare, căzute din cer, pe degeaba.

Să ajungi ministru, tu, care, în ajun, aveai aproape nemernica profesie de a striga elevii la catalog; tu care fuseseși, pînă în ajun, avocat la Iași—ce pată urîtă aruncată d'asupra istoriei Neamului.

Portofoliul ministerial este apanagiul oamenilor nobili: d. Al. Constantinescu, spre pildă, a fost făcut pentru așa ceva. Portofoliul ministerial se cuvine de drept oamenilor cinstiți, cari ignorează existența portăreilor și a cambiei protestate — altmintreli cum ar dăinui, de trei ani, pe banca ministerială, d. V. G. Morțun?

Dar d. Badareu? D. Badareu ie agent electoral, a fost profesor de liceu, este avocat, care pledează și de... nobilul Stătescu era avocat, care numai se uita la consilieri, dar nu pleda.

Că d. Badareu a fost ministru — treacă meargă. Dumnezeu a dat fiecărui om cîte o meteahnă: meteahna Nababului a fost, că l'a primit pe d. Badareu ministru.

Dar fostul profesor de limbă franceză a făcut și o lege. O lege de care roșise d. Saita pe cînd d-sa, astă-zi jurisconsultul partidului liberal, se ocupa, în mod foarte inteligent, de chestia gravă a comerțului ambulant.

Ca să nu-i fie rușine d-lui Saita, care, de-a casă, ie un barbat foarte rușinos, dovadă celebrul seu regulament cu privire la cuafurile damelor ușoare—d. Brătianu, despre care regretatul seu părinte zisese, că este cel mai „prost din copiii săi", d. Brătianu, prietin cu d. Saita, își luase, în opoziție, angajament pe cinste, că partidul va desființa contenciosul, fiind-că el este opera d-lui Badareu.

D. Brătianu se mai angajase, tot pe cinste, și în alte chestii: că va introduce sufragiul universal; că va desființa secția III-a a Casației, etc.

Nu s'a ținut de cuvînt de cît în ce privește Contenciosul, fiind-că de el se leagă mai mult numele d-lui Badareu.

D. Badareu a avut, în fine, prilej să se explice asupra crimei ce-o făptuise făcînd legea din 1905. D. Badareu, căruia nu i-a fost dat să vorbească, să se explice, cînd legea era în vigoare, a vorbit despre ea la înmormîntarea ei.

D. Badareu a pronunțat un discurs magistral, a fost ascultat cu multă atenție, a arătat efectele extraordinare ale legei și unde se întoarce țara prin distrugerea ei.

Campania ce-a fost dusă contra Contenciosului, a făcut pe mulți să creadă că acea instituție a fost creiată de d. Badareu pentru el, în scopuri politice. Alții au crezut, că Contenciosul este o instituție periculoasă și rea.

D. Badareu s'a explicat, și mîine—cînd Contenciosul nu va mai fi — d. Badareu va fi înțeles și de cei mai rătăciți.

Primul bilanț al Casei Rurale

Sînt interesante de cunoscut operațiunile Casei Rurale, pentru a vedea dacă chémarea ei, corespunde scopului.

După legea formării islazului comunal, legea tocmelelor agricole îngădue a se cumpăra pînă la 1/8 din stocul marei proprietăți. Cum marea proprietate are circa 4 milioane Ha, se va trece pe sama micei proprietăți aproape 500.00 Ha.

Casa rurală prin mecanismul ei e chemată a spori stocul fonciar al statului; înlesnind pe nesimțite trecerea de la marea proprietate la proprietatea mijlocie și mică. Ea fiind intermediarul transacțiilor dintre proprietari și săteni, rostul ei se va resimți mai tare, cînd proprietatea mare se va grăbi a se vinde, iar țărănimea va fi în stare să cumpere, după rînduelile legii, adică avansînd 15 la sută din preț și rata unitară a primului semestru, lucru de o cam dată nu ușor de realizat pentru săteni.

Ori cît ar fi proprietatea mare la noi un joc de rentă rurală, totuși pînă acum nu s'au cumpărat de cît 20 de moșii și mai sînt cereri de 78 moșii. Moșiile cumparate au o suprafață de 29915 Ha, și prețul cumpărăturei a fost de 13 milioane lei; ceia ce revine la 430 lei Ha.

Moșiile oferite spre vînzare au o suprafață de 83.707 Ha., și ar reprezenta o valoare în medie de 37 milioane lei, socotit Ha., tot a 430 lei, unul cu altul.

Dacă proprietatea mare la noi nu va fi în funcțiune socială se va vedea din graba cu care rentierii proprietari vor cere la Casa Rurală să le cumpere moșile. Dacă moșierul nu-și cultivă singur moșia lui, nu e nici o rațiune ca el să-și aibă plasat capitalul în rentă de pămînt. Casa Rurală va curăți atmosfera marei proprietăți de jucătorii la bursă, înlesnind adevăratului cultivator de pămînt ca să devină el legalul proprietar.

In asemenea caz transformarea proprietății mici și mijlocie, se va face în cîte-va decenii spre deplina mulțămire a celor mulți și mici. Dacă însă proprietarii mari își vor înțelege alt-fel chemarea lor, și vor fi la postul lor în înalta misiune socială ce e au de îndeplinit, atunci operațiunile Casei Rurale vor merge încet, căci se va izbi de o clasă conștientă și păstrătoare a bunurilor ei și de o țărănime sărăcită, care cu greu va economisi banul pentru a putea cumpăra latifundiile din vecini.

In anul întâiu i a desprins din marea proprietate spre mica proprietate $\frac{1}{134}$ efectiv însă s'au împroprietărit 830, țărani pe 4426 Ha, rămînînd ca restul de 25489 Ha., se se împartă mai pe urmă.

Foarte modest început, care e aproape egal cu zero. Numai $\frac{1}{1000}$ din suprafața marei proprietăți a întrat în mîna micei proprietăți, și asta în 2 ani de funcționare ne ar trebui dar plus infinitul să se facă transformarea deplină. Ceia ce este o imposibilitate. Iar dintre săteni $\frac{1}{12500}$ a căpătat un parmac de pămînt.

Acum dacă întoarcem foaia și vedem cîte lefuri, cîte slujbe s'au creat pentru această umbră de împroprietărire, ni se pare că e mai scumpă ața de cît fața și că deci Casa Rurală e departe de a-și ajunge scopul ei.

***

Lupta pentru menținerea Contenciosului

— Sfîrșitul discursului d-lui Badareu —

(In ședința de ieri a Senatului d. A. A. Badareu și-a continuat și sfîrșit discursul la discuția pentru desființarea Contenciosului).

Chestiunea ce anume instanță judecă o cauză, nu e o chestiune constituțională. Casația poate judeca ori-cînd ca primă și ultimă instanță, fără să se calce un principiu constituțional, după cum nu se calcă Constituția în legea învoelilor agricole, după care judecătorul judecă fără drept de apel și recurs. Ați făcut aceasta poate fiind că n'aveți încredere în membrii de la Casație, căci vedem că Casația e eliminată din legea tocmelilor agricole.

Dreptul comun, în unele cazuri, silește pe om să-și facă dreptate singur, nesupunîndu-se unui ordin ilegal al administrației; nu e primejdios aceasta? Dacă s'ar plînge justiției, pînă ce aceasta îi va da dreptate, va rămîne paralizată toată activitatea lui.

D-voastră spuneați că anularea unui act administrativ știrbește prestigiul administrației. Dar dacă după dreptul comun administrația e condamnată la daune, prin însăși această hotărîre se recunoaște ilegalitatea actului și deci prestigiul administrației ar fi tot așa de atins. Procedările sumare ale ambelor cazuri se aseamănă.

Toată lumea civilizată a renunțat la principiile dreptului și se dau sancțiuni speciale în cazuri de abuz de autoritate In unele țări sancțiunea se dă de instanțele administrative, în altele de cele judecătorești. Credeți că aceste țări constituționale nu cunosc și ele ce este separația puterilor în stat?

Judecători și administratori au existat și înainte de legi. Cînd a venit timpul ca acțiunea lor să se reguleze după anume norme s'au găsit filosofi ca Montesquieu care a văzut de la înălțimea idealurilor sale mari, libertățile engleze. Acest filosof dacă ar trăi ar vedea că a făcut greșală. Dar separarea puterilor în stat, credeți că e o absolută independență între ele, fără absolut nici un contact? Nu. Altceva e independența și altceva e separarea. Diviziunea muncii de pildă, are de efect absoluta dependență între diferitele funcțiuni. Cînd zici funcțiune socială trebue absolut să înțelegi existența unui contact.

Cînd zici: toate puterile emană de la națiune, ar trebui ca și puterea judecătorească să fie aleasă de națiune. E cu neputință ca puterile să nu se amestece; nu se poate ca puterea executivă să nu se amestece cu puterea legislativă, ca d. ex, guvernul cu parlamentul. Există în America o separare absolută a acestor două puteri, dar a avut de rezultat că discursurile parlamentare nu mai au nici o influență, guvernul nefiind reprezentat în parlament, și toate fiind regulate d'inainte. Dar oare puterea legiuitoare nu se amestecă în puterea administrativă, trimițînd delegați în diferite consilii?

In toate țările puterile se amestecă. După noile teorii de drept, separația puterilor nu e ceva absolut; se poate ca o putere să se amestice parțial în exercițiul celeilalte.

In Belgia, e drept, se judecă după dreptul comun. Dar oare noi trebue să urmăm același sistem pe motiv că principiul Constituției noastre e acel al celei belgiane? Nu: căci Constituția belgiană mărginește puterea judecătorească, pe cînd Constituția noastră nu mărginește această putere. Am avut un tribunal special pentru judecarea afacerii Halier, contrar jurisprudenței belgiene.

Constituția noastră nelimitînd puterea judecătorească, e evident că putem avea un Contencios administrativ. In dreptul romîn aveam organizarea consiliului de stat cu atribuțiuni de Contencios printr'o lege specială, avînd dreptul de anulare a actelor administrative. Constituanta a împărțit atribuțiunile acestui consiliu, dînd după cum reiese din restul Constituției, dreptul de anulare instanțelor judecătorești ordinare. Iată că și după principiile constituționale și după tradiția dreptului romîn, dreptul de anulare l'au avut totdeauna instanțele judecătorești. Inainte de constituție am avut, o mulțumire de legi de organizare, cari înființau Contenciosase speciale, pe cari însă Constituția nu le-a desființat ca pe consiliul de stat.

S'a zis că prin legea de la 1905 s'a reînființat consiliul de stat. Dar acea instituție era un organ administrativ pe cînd Casația e o instanță judecătorească.

Prin legea de la 1905 Casația nu se amestecă în actele administrative. Ea numai anulează, nu face o reintegrare; de pildă o punere în retragere. I se dă adică cuiva leafa și gradul. Cît despre efect, e treaba administrației să găsească momentul de a-l reintegra sau a-i plăti numai leafa.

Nu încape o discuție asupra chestiunei dacă Casația are sau nu dreptul de a judeca în fond, de oarece la noi nu se prevede expres prin constituție, ca în Belgia, că n'are acest drept Casația; de altfel ea judecă în fond în materie electorală, și în multe alte cazuri. Anulează chiar unele acte ale comisiunilor administrative, deci nu se poate zice că n'are dreptul de anulare.

Dl. BĂDĂREU a dat citire aci unui pasagiu din avizul comisiunei membrilor Curței de Casație; prin care se răspunde că această înaltă instanță are dreptul de a judeca în fond.

Dar și administrația se amestecă în puterea judecătorească la noi. In chestiunile de timbru și înregistrare, inspectorii financiari au dreptul de a condamna la amendă; în legea fabricării lumînărilor de ceară, directorul Casei bisericei are drept a condamna pînă la o amendă de 2000 lei; tot așa în legea monopolurilor, a vînzărei bunurilor statului etc. In legea învoelilor agricole sunt amestecate toate sistemele: administratori se transformă în judecători și vice versa. Membrii consiliului superior de agricultură au dreptul, după legea din Aprilie 1908, să controleze pe judecători, cum aplică legea tocmelilor agricole. Cum rămîne atunci cu interpretarea riguroasă ce o dați principiului separației puterilor în stat. Consiliul agricol superior, consiliul administrativ și cel al comerțului, au o mulțime de atribuțiuni de ale vechiului consiliu de stat.

Desființați garanțiile cele mai eficace pentru apărarea drepturilor individuale tăind și o controversă, Tăerea acestei controverse va produce o mulțime de neajunsuri. In chestia de interpretare a constituției vă arătați mai catolic decît Papa. Exagerați spiritul constituțional mai mult de cît în toate țările. Dar simțul d-voastră constituțional vă înșală, cum v'a înșelat cu prilejul legei maximului, a legei minelor, etc. Ați căutat să dovediți că jurisprudența miniștrilor e mai bună de cît a casației. Pe baza infaibilității miniștrilor un alt ministru și-a modificat singur jurisprudența: d. ministru ai cultelor și a modificat propria-i hotărîre în privința valabilității tablourilor pentru examenele de capacitate.

Reduceți puterea judecătorească pe motiv de interes general, care cere mărirea puterei executive Formula d-stră e veche Ați turburat viața noastră publică fără să vă faceți nici d voastră un bine, cu atît mai mult țărei. Ați știrbit din atribuțiunile justiției, după ce, prin legea din anul trecut de organizare judecătorească ați făcut netăgăduit, unele lucruri bune.

Nu cîștigați nimic scoborînd justiția și înălțînd puterea executivă. E un mare pericol, căci atunci cînd se va răspîndit credința ca în țara nostră nu mai e justiție, ci numai o putere executivă, atunci cine va mai putea rezista poverei acestei răspunderi și asaltului de distrugere ce se va da acestei puteri executive?

Ați propus într'o întrunire publică cunoscuta moțiune prin care se făgăduia dărîmarea operei noastre, dar ce a urmat a șters însuși acea moțiune. Căci de atunci a fost în colaborarea noastră momente grandioase: d. Take Ionescu însuși a servit ca raportor al legilor d-voastră După toate acestea, cu nevoe era să reluați firul întrerupt înainte de 1907?

Partidul conservator nici odată nu s'a gîndit să se atingă de Coroană. V'am dat de multe ori colaborarea noastră, nu ne ați dat-o nici odată pe a d-voastră.

Tratați de demagogie albă opera noastră de stîrpire a abuzurilor administrative. Chiar dacă această operă n'ar avea un rezultat practic, totuși ar servi la înființarea unei credințe, a credinței în dreptate. Și tineți minte, că într'o zi busola d-voastră conducătoare va fi acest principiu civilizator, pe care voiți să l distrugeți acuma.

OAMENI ȘI LUCRURI

DUPĂ SPECTACOL

E poate momentul cel mai bine venit de a spune un cuvînt asupra unui curios obiceiu al tuturor ziarelor iașane, — obiceiul reclamelor „artistice"—fără nici-un control și fără meditarea răspunderei grele ce le incumbă. Cu luni de zile înaintea senzaționalelor spectacole, presa iea asupra-și garanția succesului, băiînd toba unei nemai auzite reclame și înfruntînd pericolul marilor decepții și neplăcerea morală a imputărilor meritate. Notițele și îndemnurile cele mai extravagante, fără a trece pe la administrație, — presa ieșană e onestă, dar naivă — trec de a dreptul în coloanele ziarelor, așternute de impresari sau sub-impresari și operînd asupra publicului acea suggestiune de neînvins și creînd acel curent ireziatibil căruia „toată lumea" trebue să se supună, în virtutea cunoscutei legi că opinia publică e sclava ziarismului care crează curentele.

Iar în anumite seri de spectacole, — cînd impresia nu corespunde așteptărilor, —căci *nu poate* corespunde atîtor așteptări — se pot auzi multe reflecții displăcute la adresa ziarelor. Și nu fără cuvînt.

...De ce oare zvonul acesta universal și asurzitor în jurul „Cucoșului" lui Rostand? De fapt—se știe—cu mii de ani, înaintea lui, poeții au vorbit prin gura păserilor și animalelor. Marele poet grec Aristophan e părintele sistemului. Insuși Rostand, prin gura mintosului filosof din actul IV, ne-o spune:

Les oiseaux parlent grec depuis Aristophane

Nici broaștele nu apar întâia oară în „Chantecler". Tot Aristophan le-a mai făcut să... joace. Iar de atunci încoace sistemul e obișnuit. Dante are „Animale parlante", iar Goethe pe Reinecke Fuchs. Cine nu cunoaște „Atta Troll", genialul poem, în care Heine pune să vorbească toate speciile animale, dar mai cu seamă vorbește el însuși prin gura ursului ursuz? Tot urșii vorbesc în drama lui Ibsen: „Peer Gynt". Toți fabuliștii se servesc de glasuri de animale și de paseri. Dramaturgul Maeterlinck reprezintă acum „Pasarea albastră", iar în Spania un dramaturg excelent pune pe scenă aproape toate speciile de păseri. Ce e de mirat? Contactul între om și natură a impresionat totdeauna imaginația și noi avem în poezia populară mii de strofe simbolice în care oamenii vorbesc cu și prin păsările codrului:

Pasere nevinovată,
Tu să-i spui că am murit,
Dar să nu i spui nici odată
Care mînă m'a zdrobit

spune cu jale iubitul, trimițînd veste iubitei necredincioase.

Ce frumos a cîntat Maupassant rățele sălbatice și cu ce elan evocă Jean Richepin zburătoarele îndrăzneațe cari trec, disprețuitoare în văzduh, deasupra a tot ce se tîrîie. In *zborul* lor—poeții aceștia au găsit glasuri și simboluri.

...Și cu toate aceste Rostand a găsit încă lucruri atît de nouă și atît de drăguțe de spus, atunci cînd privind cu filosofie cotețul din Cambô, a visat să întrupeze în geniul lui Coquelin, personagiul eroic al unui Cucoș. Ce întîmplare! Insuși Coquelin, începe cu silaba *Coq*, —și numai el ar fi putut „trîmbița" rolul acesta care n'ar trebui nici declamat, nici cîntat, nici răcnit. Dar Rostand, odată, n'a avut noroc. Și nu l'a avut nici a doua oară, cînd a trebuit să sufere o trîmbițare nemai pomenită a piesei sale pe care era fatal s'o iee în exploatare comercială mii de impresari și voiajori și editori și croitori și desemnatori și actori și publiciști, toate speciile de paraziți cari trebue să facă *rentabilă* o operă, fatalmente neînțeleasă de o mare parte a publicului, — neînțeleasă pentru poezia ei, pentru frumusețea ei, pentru simbolul ei. Căci nu înțelege nimic din „Chantecler" acel care iea „personagiile" drept ceea ce par, pe scenă, iar nu drept ceea ce sunt: niște simboluri.

Dar despre aceste toate elemente de triumf și de insucces e vreme să vorbim mîne.

Rodion

SĂPTĂMINA CUCOȘULUI

Piesă, ori poem dramatic?

Nenumărate sunt criticile și părerile exprimate după reprezentarea lui *Chantecler*. Iată, aproape în întregime, darea de seamă a criticului de la „Revue des deux Mondes", René Doumic, care se ocupă în același timp de cum trebuie clasificată opera, ca gen de teatru.

Din primele rînduri, d. René Doumic, socotește ultima lucrare a lui Rostand, —ca un foarte frumos poem liric... Vedem dar nuanța: poem liric și nici de cum un alt calificativ întrebuințat de slăvitorii „à outrance" ai poetului...— Și adaogă îndată criticul,—în nici una din operile anterioare, Rostand nu s'a

înfăţişat aşa de poet... Pînă la această scriere, era preţuit ca un om de teatru, înzestrat c'un dar excepţional al scenei, un virtuos al cuvîntului, un mînuitor al rimei neobişnuit de dibaciu...

Poet, in înţelesul nobil al cuvîntului —e însă Rostand în *Chantecler*, prin concepţia generală, a operei sale, şi pe lîngă asta, prin frumuseţile de amănunt împrăştiate la tot pasul. De bună seamă că sunt şi părţi slabe, mai inferioare chiar de cît aşa de cunoscuta tiradă a nasului din *Cyrano de Bergerac* şi mai rele de c t annme pasagii din rolul lui Flambeau din *l'Aiglon*...

Piesa începe cu un prolog—un mijloc dibaci de a crea o atmosferă, care să te deprindă cu înţelegerea lucrărei, să ne trezească anume dispoziţie de a dori să vedem ceea ce ni se anunţă... Şi, ridicîndu-se cortina,—scena înfăţişează o fermă care se trezeşte... Cadrul acesta de ţară, aşa cum şi l'a închipuit Rostand, e fermecător. Rar ni s'a dat prilejul de a simţi o emoţie mai adevărată, o senzaţie justă a poesiei vieţei cîmpeneşti,—în afară de obişnuitul convenţionalism supărător.

Şi'n coteţul care ni se prezintă,—cocoşul domneşte,—*Chantecler*, şi acesta e poet. E mai mult de cît atît: e însuşi poetul... Şi cîntecul lui, e taina a tuturor acelora—care vor s'o afle... Şi lîngă Chantecler, care e simplu. naiv, dar un poet mare,—vedem pe mierlă, sceptică, ironică, bătîndu-şi joc de credinţa cocoşului, dîndu şi aere de o superioritate nemăsurată: aere care tind s'acopere o mediocritate. Şi mierla înfăţişează tipul superficialului, a modernistului cu ori-ce preţ, a intimului oamenilor de seamă... Şi, fireşte, caută să s'alăture de cocoş, cu gîndul de a'l coborî în ochii lumei... E, totuşi, în lumea asta a fermei, o fiinţă care inspiră încredere—şi aceasta e un cîine, bătrîn, pus să păzească, urît... Şi prin felurite atitudini pe care le are în anume împrejurări, ni se prezintă ca apărătorul regulelor,—a tradiţiei, a gustului. Un alt personagiu,—e o găină bătrînă, care a fost „doica" lui Chantecler... Vorbeşte puţin, mereu somnoroasă, dar se ghiceşte în cuvintele ei,—o anume greutate, seriositate, ceva din înţelepciunea bătrînească.

Şi viaţa curge, nu se poate mai liniştită, în colţişorul acesta. Dar o ameninţare planează deasupra şi s'abate: e intrarea fasanei! Caută un adăpost, —urmărită de vînători şi cere protecţie. Cine nu s'ar încrede în ea? Şi, totuşi ea e duşmană,—căci ceea ce ea simbolizează, e protivnic liniştei care domneşte în coteţ... Ea iubeşte viaţa liberă, necunoscutul... E „aventurieră"... Şi o altă primejdie ameninţă pe Chantecler: pentru că e o putere de lumină, toate puterile întunericului trebue să-i fie vrajmaşe,—toate păsările nocturne conspiră în potriva-i...

Şi această conspiraţie slujeşte la începerea actului al doilea. Se crapă de ziuă,—şi suntem în pădure unde fasana a isbutit să atragă pe Chantecler.

Şi aceasta e clipa aleasă de el, ca să destăinuiască taina sa, fasanei. E scena de căpetenie a piesei şi aci aşteptăm să vedem pe poet, şi Rostand a dovedit că este E imnul către soare,—devenit de acum celebru.. Şi'n vreme ce trîmbiţează, cocoşul vede o schimbare în natură: fiinţele se trezesc, lumina inundă colinele: şi crede că el face să răsară soarele, să vie ziua; o ilusie, poate... dar nu-i poezia aceea care creiază frumuseţea universului?

Actul al treilea, e cel mai puţin potrivit. El înfăţişază o recepţie la bibilică: salonul esteţilor şi „rastaquouer"-ilor, al snobismului, al exotismului. Sunt înfăţişate tipuri caracteristice, ridiculizate energic; suntem în plină satiră literară; dar să mărturisim că satira.—nu e „teatru"... Şi scopul acestei adunări: ciţi-va'cocoşi, vor s'omoare pe Chantecler. Ceea ce nu se întîmplă, căci am pierde actul al patrulea, aproape tot aşa de frumos ca şi al doilea. De la un capăt la altul, pluteşte într'o notă de melancolie, pe cînd în al doilea act răsună nota triumfului. Şi suntem iar în pădure unde totul i se pare străin, simţind nostalgia vechei locuinţi, unde se simte aşa de bine. Fasana simte că-i scapă; şi nu-l lasă să cînte. Şi acest ca priţiu va avea urmări: căci Chantecler n'a cîntat, şi totuşi ziuă s'a făcut... şi concluzia care urmează: nu el e acela care face să răsară ziua... Şi urmează, alt dezastru: se îndoeşte de valoarea artei cîntecului său,—căci, notele privighitoarei care răsună aşa de clare şi armonioase îi sunt aşa de superioare...

Dar amîndoi se recunosc îşi pun la olaltă păsurile şi neliniştea, bucuriile şi necazurile cîntăreţi iubiţi de zei... Şi privighetoarea nu'şi socoteşte cîntecul neasemanat de frumos, căci ea îl compară c'un cîntec ideal după care visează. Astfel poetul poartă în sufletul său modelul unei perfecţiuni inaccesibile şi opera pe care ar fi voit s'o facă, îl amărăşte cînd vede ceea ce a creat... Dar iată că un glonţ—doboară privighetoarea. Şi, îndată răsună alte glasuri în locu-i: nu-i nimica moartea unui poet. Alţii sunt gata să l înlocuiască. Ceea ce unul a părăsit, altul şi alţii vor isprăvi. Un singur lucru are însemnătate: ca poesia să nu moară...

Acesta ar fi miezul p esei. Dar analiza aceasta redusă la ideia călăuzitoare a piesei, n'ar fi adevărată dacă n'am adăoga că atmosfera care pluteşte e una de nînfrînată fantezie, de veselie, de dispoziţie. Mii de săgeţi, ironice—pun în lumină atîtea din pacatele noastre.

După cum prin sentimentele exprimate, *Chantecler* e o operă lirică prin tălmăcirea lor, prin scînteierea imaginilor şi prin invenţia verbală—e tot atît de lirică. O mulţime de imagini noui proaspete la tot pasul. Dar sunt iarăşi şi o seamă de glume, „calambururi", jocuri de cuvinte, cam triviale.

Şi dacă această scădere se potrivea în *Cyrano*, unde era în culoarea operei, aici nu'şi are locul. Dar ca să terminăm, *Chantecler* e scris pentru teatru din acest punct de vedere trebue să fie privit. Şi Edmond Rostand a cerut de data aceasta teatrului altceva şi mai mult de cît el poate să dea. A silit şi a făcut să sară îngustele bariere ale teatrului.

Litere-Ştiinţe-Arte

Iorga-Porn.—Cine nu cunoaşte astăzi numele unui modest publiciat Porn, ajuns celebru graţie interpelării d-lui N. Iorga? Principala învinuire ce i-a adus atît deputatul iaşan cît şi „societatea scriitorilor romîni" era un articol în care ar fi întrebuinţat expresiuni severe la adresa unora dintre scriitorii tineri, imputîndu le că fac parte din grupuri neliterare şi primesc laude nemeritate în schimbul unor producţiuni mediocre. Iată ce spune însuşi d. Iorga, în cel mai nou număr al „Neamului romînesc literar", sub pretextul unei recenziuni asupra volumului „Petale" de Botez-Gordon:

„Scriitorii romîni despre cari se vorbeşte sînt acei cari fac parte dintr'o clică în legătură cu v e-un partid politic ori cu vre-o cafenea vestită din Bucureşti. E ca şi în viaţa politică, din nenorocire ca şi în ea. Recrutări de adepţi prin orice mijloace de ispită ori de corupţie, expunerea acestora în vitrină, ca să vadă lumea că au mai momit ori cumpărat un suflet, notiţe critice binevoitoare, apoi studii întinse cu privire la noua achisiţie, clasificarea lui mai presus de cei pe cari nu i-ai putut avea niciodată sau pe cari ai avut dibăcia de a-i păstra, îndestulîndu-le nevoia, linguşiudu-le naivitatea ori zgîndărindu-le viciile. Şi astea toate, fireşte, spre mai marea glorie a bietei literaturi româneşti, care o fi mers ea pe drumuri mai grele, dar pe drumuri mai tinoase de sigur că niciodată.

Şi astfel trec alaiurile de poeţi, de nuvelişti şi romancieri, avînd în fruntea lor samsarul întovărăşit de măscăriciul său spiritual, bine înţeles, cînd nu se întîmplă, printr'o fericită potrivire a naturii, ca samsarul şi măscăriciul să fie aceiaşi persoană, căreia-i sună atunci şi gologanii în buzunar şi clopoţeii la tichia cea cu multe cornuri şi coarne.

Fireşte că, atunci cînd din toate „Cronicile" şi „Insemnările" vor rămînea numai o povară pe jumătate putredă pentru un raft de bibliotecă, se va revedea întreagă scara valorilor. Atunci nu se vor pomeni de loc nume, care acum tot umblă prin văzduh cu laude şi batjocuri de o potrivă de exagerate şi, în schimb, vor răsări pe paginele istoricului literar, obiectiv, serios, plin de simţul pietăţii, al dreptăţii şi al răspunderii, o sumă de oameni cari, cu talente deosebite, şi mai mari, şi mai mici, vor fi muncit la o parte, fără a şi cere vre-un loc în vre-o tovărăşie sau a primi locul oferit de vre-un antreprenor în turma lui scumpă de barzi şi visători, vor fi muncit deci cu iubire de ideal, cu dragoste de artă şi cu modestă rîvnă pentru literatură".

Nu s'ar zice că d. N. Iorga reeditează cele zise de d. Porn, însă cu mai multă mult mai multă asprime?

*

Un album muzical menit a face senzaţie printre iubitorii de muzică este un elegant volum apărut de curînd şi insitulat „Für frohe Kreise" (Pentru cercuri voioase) Acest album cuprinde o serie de 50 de operete, bucăţi alese din „Fata Pădurarului" valsul şi „O Kaiser!", „Princesa Dolarilor" valsul şi romanţa „Ringelreihn", „Curse şi grătare", Fidele Bauer „diferite romanţe şi valsuri din Ţăranul voios", Ciribiribi romanţă din opereta „Modelul" operetele „Straubinger", „Girofle-Girofla" ş. a.

*

Printr'o eroare de paginaţie în numărul Convorbirilor literare tipărite ca „omagiu" lui Titu Maiorescu, s'a imprimat la olaltă două bucăţi ale d-nei Anna Conta Kernbach, una în proză şi una în versuri, distrugîndu-se astfel sensul lor.

*

La 10 Aprilie se va juca la teatrul naţional „Viforul" de Delavrancea cu maestrul Nottara.

*

O nouă revistă la orizont; una cu numele luminos de „Facla" se anunţă pentru zilele aceste în Capitală.

Acum cîţi-va ani au apărut site-va numere din o revistă cu acelaşi nume şi care a lăsat o bună amintire. De astă dată e vorba să lumineze, dar săşi ardă în acelaşi timp.

*

„Gînduri nocturne" se intitulează un volumaş de versuri apărut în localitate. Se va vorbi despre el într'un număr viitor. Autorul semnează Felician B.

*

Eruditul critic şi profesor Augustin Hamon studiază în cursul său liber de la Sorbona, teatrul lui Bernard Schaw, marele dramaturg englez. D. Hamon îşi propune anul acesta să comenteze din puntul de vedere technic dramatic, caracterele, moravurile şi ideile din cele trei piese mai bune ale lui Schaw: „Nimeni nu poate să spună", „Apostolul Diavolului" şi „A doua insulă a lui John Bull".

*

❑ La Paris s'a deschis salonul de pictură a „Independenţilor". E o expoziţie dintre cele mai bogate.

*

Nordmann, de la Observatorul astronomic din Paris, a făcut cercetări asupra stelelor şi a aflat că un centimetru patrat din faţa Soarelui aruncă lumină de 319,000 luminări; steaua polară cît 1.900.000; Sirius şi Vega cît 600,000, şi aşa mai departe. Lumina lui Sirius e dară de 19 ori cît a soarelui.

*

In revista „La Nature" se arată un mod de construire a unui ultramicroscop foarte eftin şi simplu. Se ia o lamă cu o adîncătură în mijloc, în formă de calotă sferică puţin adîncă.

Se pun cîţi-va stropi de apă în adîncătură şi se afundă în ea lucrurile mici ce vrem să observăm, dar aşa ca să fie bine acoperite şi le privim printr'un dispozitiv în stare a le mări de 20 30 de ori în diametru şi luminîndu-le puţin oblic Le vedem strălucitoare pe cîmp negru;

*

Profesorul Ginecolog italian Bossi, fiind în Viena, a fost interviewat de un ziarist în privinţa contesei Tarnoska şi a zis că nu poate face declaraţiuni pînă nu va fi chemat împreună cu specialiştii ruşi să depună sub jurămînt. A făcut, cu toate aceste, oare-cari afirmări şi a constatat din nou că mentalitatea „eroinei", cu ciudăţeniile şi capriciile ei sunt rezultatul unei stări patologice, urmarea unor anumite afecţiuni femeeşti pe care medicii le-au neglijat, ne acordîndu-le cuvenita luare aminte.

O fi tot formula poetului Alfred de Vigny:

Femme, enfant malade
Et douze fois impure.

*

STRUNA ZILEI

AVENTURILE COCOŞULUI POET

«Chantecler,» trezit din dragostele nocturne cu «Fazana» îşi reaminteşte de curtea şi gospodăria sa şi iea informaţii prin telefon..

Găina lui îi duce dorul
Şi îl recheamă, blînd, sărmana,—
Cînd el, de-aripă cu Fazana,
Adoră codrul şi izvorul.

Morală

Poetul vrea o eroină
De culori şi de lumină;
Căci o simplă gospodină
Ar găsi 'n ori-ce... găină.

Informaţii

❑ *D. Alex. A. Badareu, a fost primit eri seara în audienţă de M. S. Regele.*

❑ Inspectorii şcolari vor fi convocaţi la sfîrşitul lunei aceştia la ministerul instrucţiunei publice.

❑ In şedinţa de ieri a Camerei, s'a votat proiectul prin care comuna Iaşi este autorizată să contracteze un împrumut suplimentar de 1.650.000 lei, necesar pentru lucrările de apă.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie se va face o schimbare între administratorii de plăşi din judeţul nostru.

Doi din administratori vor fi sacrificaţi, iar ceilalţi 10 vor fi repartizaţi la noile plăşi.

❑ Aflăm cu părere de rău că distinsul nostru fruntaş, d, Const. Cantacuzino-Paşcanu, senator, se află cam suferind.

D-sa sufere de o gripă, din care cauză va fi silit să nu iasă cîte-va zile din casă.

❑ D. Dim. Deică a fost numit director al şcoalei de agricultură de la Dobrovăţ (Vaslui) în locul d-lui S. Manolescu, transferat la Nucet.

❑ La experienţa ce se va face în cursul săptămînei viitoare între Timişeşti şi Siret, vor lua parte primarul, consilierii comunali, reprezentanţii ziarelor şi mai mulţi cetăţeni, pe care'i va invita ad ţia comunală.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei continuă să lucreze la avansările în armată.

Intocmirea tablourilor de avansare însă se face cu multă dificultate.

Ministrul de războiu a cerut acum comandanţilor de trupe să 'i trimeată şi memoriile vechi ale oferiţilor.

❑ Citim în *Secolul*:

Subcomisiunile budgetare terminîndu-şi lucrările, d. Emil Costinescu, ministru de finanţe, va convoca zilele acestea comisiunea budgetară pentru studiarea budgetului.

Subcomisiunile respective au realizat oare-cari economii în budgetele ministerelor lucrărilor pubiice şi de comerţ.

Comisiunea budgetară va fi stăruitor rugată să nu prevadă nici un spor de cheltueli şi nici o creaţiune nouă.

❑ La Dorohoiu a încetat din viaţă d-rul S. Kernbac, în vrîstă de 80 de ani.

D rul Kernbach era unchiul defunctului Gh. Kernbach, fost prefect al judeţului Iaşi.

❑ La direcţiunea generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor s'au făcut următoarea mişcare:

A fost înaintat elev gr. I d. Spiridon Ion, absolvent al şcoalei de telegrafie şi poştă. Au fost înaintate aspirante de impiegate auxiliare a 60 lei; Lupaşcu Maria, transferată la Burdujeni; Florica Călimănescu, transferată la Negreşti; Theodorescu Maria, transferată la Podul-Iloaei.

Au fost numite aspirante de imiegate a 50 lei: Dimitrievici Alexandrina, Martinescu Elena, Haralamb Ecaterina, Rîmniceanu Smaranda şi Naum Maria.

Direcţiunea generală a poştelor a luat dispoziţia ca pe viitor să nu se mai primească femei în corpul poştal, aceasta din cauză că numărul actual al funcţionarilor covîrşeşte pe acel al impiegaţilor.

❑ In urma constatărilor făcute de d-nii dr. Bogdan, rectorul universităţei şi St. Sihleanu, inspector general şcolar, însărcinaţi de ministerul iustrucţiunei publice cu ancheta în privinţa înscrierilor neregulate de la facultatea de drept din Iaşi şi a echivalărei diplomelor de licenţă şi doctorat, ministerul instrucţiunei publice a luat următoarele deciziuni:

1) Să nu se mai echivaleze de azi înainte diplomele de licenţă sau doctorat de la Universităţile cari nu cer în mod prealabil absolvirea cursului secundur, de cît dacă candidatul prezintă în acelaşi timp şi certificatul de absolvirea cursului secundar, obţinut cu cel puţin 2 ani înainte de trecerea licenţei sau doctoratului;

2) Nici o înscriere în facultăţi să nu se mai facă, sub nici un cuvînt, a candidaţilor cari nu au absolvit în regulă cursul secundar:

3) Cînd se va cere de la minister liberarea vre-unei diplome de licenţă sau doctorat, decanul prin rectorat, să arăte totdeauna dacă candidatul are absolvit cursul secundar;

4) Nu se vor admite la echivalare diplomele Universităţii noi din Bruxelles.

5) Studenţii exmatriculaţi dintr'o Universitate nu vor mai putea fi înscrişi în cealaltă Universitate.

❑ In urma avizului consiliului permanent al instrucţiunei, ministerul a confirmat pe d. D. Gusti, pe ziua de 1 Aprilie ca agregat definitiv la catedra de filosofie antică de la facultatea de litere din Iaşi, în locul decedatului C. Leonardescu.

— D. Al. Myller a fost numit profesor suplinitor al catedrei de geometrie analitică şi trigonometrie de la facultatea de ştiinţi din Iaşi, în locul d lui C. Climescu, trecut la pensie.

— Domnii Gh. Ţiţeica şi St. Ioan au fost numiţi membri în consiliul permanent al instrucţiunei, pe un nou period de trei ani.

❑ Cu începere de la 15 Martie, trupele locale vor executa marşuri, de antrenare în jurul oraşului, în care timp vor desfăşura diferite lupte.

❑ Am primit la redaeţie No. 1 al „Revistei şcoalelor", care apare odată pe lună, cu 300 conversaţii în limba franceză, germană, italiană, engleză, rusă şi traduceri din autorii clasici latini, necesare elevilor din gimnazii, licee, şcoale comerciale elementare şi superioare, agricultură, meserii, normale, semenariale şi elevilor din şcoalele secondare şi profesionale. Abonamentul: 3 lei pe an; 1 leu 50 bani pe jum. an. Fascicola 25 bani. Redacţia şi Administraţia: Strada Academiei No. 2 Iaşi.

❑ A apărut No. 1, vol. I din „Revista Ştiinţifică, V. Adamachi", publicaţiune trimestrială iaşană,—avînd următorul sumar:

Precuvîntare de I. Simionescu.— Articole de fond: D. Pompeiu, Mecanica în învăţămîntul secundar.—N. Costăchescu, Teoria coordonaţiei. — I. Borcea, Rolul insectelor parasite şi prădătoare în agricultură.—Dări de samă, note şi informaţii: Dr. Gr. Antipa: Fauna ichtiologică a României; G. Macovei: Basennl terţiar de la Bahna; Dr. Gr. Antipa: Regiunea inundabilă a Dunărei; V. C. Buţureanu: Mineralele de manganez şi de fer din masivul cristalin de la Broşteni; C. Popovici: Equaţii integrale şi diferenţiale; Alfred Giard: notiţă biografică; L. Michaelis: Inrudirea de sînge dintre rasele umane şi maimuţe; Descoperiri recente de resturi omeneşti primitive; Circolo matematico din Palermo; Revista „La Lumière éléctrique"; Oswald: Grosse Männer; Guiart: Parasitologie; Valoarea diferitelor substanţe alimentare în producţia căldurei animale; I. Grecescu: Religia în faţa ştiinţei experimentale; A. Dumitrescu: Desimea populaţiei în Moldova; Varietăţi; Congresul internaţional de Radiologie şi Electricitate; Congresul internaţional de Zoologie; Şedinţele Societăţei de Ştiinţe din Iaşi, etc.

❑ Duminică 14 Martie, după cum am mai anunţat, va avea loc la Teatrul Naţional, concertul dat de muzica regimentului 13 Ştefan-cel-Mare, de sub conducerea eminentului capelmaistru, d. locot. I. Vlăduţi.

Va asista foarte multă lume.

DIVERSE

— Duminecă 14 Martie va avea loc adunarea generală a membrilor corporaţiei confecţiilor pentru a discuta mai multe chestiuni şi a vota budgetul.

— Prefectura judeţului a trimes o circulară primarilor din comunele rurale, ca să pună în vedere concediaţilor şi rezerviştilor, că ministerul de războiu a luat dispoziţia că aceştia se pot căsători fără a mai cere, ca înainte, autorizaţia comandantului regimentului respectiv.

— In ziua de 16 Martie, d. profesor Costin Velea, va ţinea o conferenţă, la cercul didactic din Iaşi.

— In ziua de 13 Martie, comercianţii de băuturi spirtoase, se vor întruni în localul Camerei de Comerţ, pentru a discuta chestiuni privitoare intereselor Ior.

— Prefectura judeţului a trimes comunelor rurale, tablourile de repartiţia zilelor de prestaţie pentru anul 1910—1911.

— D. profesor Berceanu fiind reţinut la Bucureşti, îşi va continua cursurile săptămîna viitoare.

— Elevii clasei a VIII-a a liceului internat, organizează o producţie muzicală literară, care va avea loc în localul şcoalei, înainte de paştî.

Venitul acelei serbări va fi împărţit elevilor săraci.

No 4711.

Eau de Cologne

Cel mai bun remediu contra durerei de cap şi incordarea nervilor.

La dureri de cap sau la slăbirea totală a nervilor e suficient o fricţiune cu Eau de Cologne No. 4711.

Insufleţeşte şi răcoreşte în mod extraordinar de agreabil.

Veritabilă numai cu marca inregistrată

No 4711

pe etichetă albastră-aurie

L. JACQUES METHSAFT, IAŞI

Ultime informaţii

❑ Administraţia comunală a trimes alaltă-eri o somaţie locatarilor din casele Solescu, de vis-à-vis de administraţia financiară, prin care le pune în vedere să se mute, de oare-ce casele urmează a fi dărămate la sfîrşitul lunei Aprilie, pentru a se nivela locul şi a se construi o piaţă.

O parte din comercianţii care ocupă acele case au cerut camerei de comerţ ee a interveni să li se mai acorde un răgaz de cîte-va luni, de oare-ce se simte lipsă de case.

❑ **Autorii crimei din Holboca.**—Am vorbit acum cîte-va zile despre oribila crimă sevîrşită în satul Valea Lungă, comuna Holboca: nişte hoţi s'au introdus noaptea, în locuinţa femeei Maria Barză, unde se afla şi bătrîna Frosa Figuleanu, ce se pretinde că ar fi fost vară primară cu Vodă Cuza, şi după ce le-au maltratat pe amîndouă, au furat suma de 35 lei şi au dispărut. Frosa Figuleanu, care suferise grave arsuri pe cap, de oare ce criminalii îi legase, ca şi celeilalte, peteci aprinse la picioare, a încetat din viaţă.

Autorii rămăseseră necunoscuţi, pînă astă-noapte cînd jandarmii din Holboca au reuşit să 'i prindă.

Ei sunt trei fraţi: Ion, Gheorghe şi Vasile Dumitru. Arestaţi ei au mărturisit faptul şi au fost înaintaţi parchetului.

❑ Se pare că d. general Crăiniceanu, ministrul de război, n'are părere bună despre liceul militar din Iaşi.

D. Crăiniceanu a redus, prin viitorul budget, salariile unor profesori şi nici n'a voit să audă de sporiri.

— Domnii profesori, dacă nu sunt mulţumiţi, a zis ministrul, n'au de cît să demisioneze. Eu am pe cine pune în loc.

❑ Budgetul comunei Iaşi, care a fost întocmit de d-nii Fîntînariu şi Eraclide, este aproape terminat.

❑ Duminică 14 Martie, la orele 10 dimineaţa, comisiunea de judecată a învăţătorilor şi institutorilor, compusă din d-nii Porfiriu, Crivăţ şi profesor I. Simionescu, va judeca pe învăţătorul S. Neştianu, de la şcoala rurală din comuna Málăeşti-Tupilaţi. Neştianu e acuzat de atentat la pudoare. Apărător al acuzatului va fi d. avocat Ciolan.

❑ La prefectura judeţului s'au făcut următoarele înaintări de funcţionari: d. Const. Lateş, actual arhivar, trece referendar statistic, în locul vacant; d. Mihalopol, verificator la comptabilitate, trece arhivar; Const. Costinescu, copist, trece verificator, iar în locul d lui Costinescu va fi numit d. Spiridon Stroici, student în drept.

❑ Ploaia care a căzut alaltăeri a fost generală în judeţul nostru.

Totuşi se simte încă nevoie de ploaie.

❑ Consiliul de războiu al Corpului IV de armată va ţinea şedinţe Luni, Marţi şi Mercuri.

❑ Casa Rurală a trimis o adresă prefecturei judeţului, prin care-i comunică, că proprietarul de comun acord cu ţăranii cumpărători ai unei moşii, trebue să depună oferta lor de vînzare şi cumparare la Casa Rurală şi numai în urmă se va putea proceda la îndeplinirea formalităţilor necesare. In ori-ce caz, o moşie nu se poate cumpara de ţarani, dacă ei nu dispun în numerar de 15 la sută din preţul total al vînzării şi de jumătatea primei anuităţi, Casa Rurală ne putîndu-i împrumuta de cît cu restul.

❑ Astă-zi dimineaţă învăţătorii candidaţi pentru titlul de definivat, au trecut proba orală.

Rezultatul examenului se va da peste cîteva zile.

❑ Pentru obţinerea gradului de elevi de administraţie, s'au înscris 12 sub-ofiţeri.

Examenul te va ţinea la intendenţa Corpului IV de armată, Luni.

❑ In ospiciul Socola a încetat astăzi din viaţă d. Gh. Atanasiu, profesor de ştiinţi fizice la liceul Mihai Bravul din Bucureşti.

Regretatul, fost profesor suplinitor de aceeaş materie la liceul din Iaşi reuşise primul la examenul de capacitate.

Lovit de o paralizie cerebrală Atanasiu fu adus la Iaşi şi internat la Socola, unde a decedat.

❑ Serviciul tecnic al comunei Iaşi. va fi reorganizat prin noul budget în vederea serviciului apelor. Inginer şef acastui serviciu va fi numit d. Niţescu.

❑ Numirea d-lui dr. Floru în postul de medic primar al oraşului Iaşi a fost definitiv hotărîtă.

D. dr. Floru este actualminte medic şef al oraşului Piatra N. şi numele său a fost des citat cu prilejul boalei domniţăi Elena, al cărei medic de casă fusese.

❑ Eri s'a celebrat cununia civilă a d-rei Artemiza Vivoschi cu prietenul nostru d. Vasile Teodoreanu, cunoscutul profesor de matematici.

Felicitări cordiale.

❑ **O scriseare.**— Din partea d-lui P. Răşcanu, membru în comitetul pentru rîdicarea statuei lui M. Cogălniceanu, primim următoarele:

Domnule Director,

In No. de astăzi din „Opinia" se afirmă că comitetul pentru rădicarea unei statui lui M. Kogălniceanu s'a întrunit Marţi.

Informaţia este greşită. Comitetul nu a fost convocat; căci nu-mi vine a crede că preşedintele ar fi făcut o selecţie între membri, convocînd pe unii şi lăsînd pe alţii pe din afară.

Dacă nu s'a întrunit comitetul, atunci e greşită şi a doua informaţie că „după discuţiile urmate în comitet" s'a hotărît asupra indicaţiilor de dat sculptorului, că „Kogălniceanu împreunează mîinele a două ţerance" etc.

Discuţii pot urma ori cînd, şi ori unde; dar numai comitetul decide. Numai comitetul va putea hotărî dacă pe statuia care se va înălţa în faţa Universităţii va trebui ori nu a se arăta că Kogălniceanu a fost şi un mare istoric, cel întăiu profesor de Istoria Romînilor, şi că Kogălniceanu a propus lui Vodă-Cuza crearea Universităţii din Iaşi.

P. Răşcanu

❑ Reprezentaţia de eri a poemului Chantecler, a produs o reţetă de opt mii lei.

❑ Duminică, 14 Martie, meseriaşii zidari şi lucrători, vor ţinea o consfătuire la corporaţia constructorilor, pentru a lua o hotărîre în privinţa fraţilor Rameder, cărora ministerul de interne le-a refuzat să le dea autorizaţia pentru a-şi aduce lucrători streini, şi care acum vor fi nevoiţi să angajeze lucrători romîni.

❑ Imprumutul de 1.650.000 lei necesar comunei Iaşi, va fi contractat la o casă de bancă, împrumutul neputîndu-se efectua la casa comunală şi judeţiană de oare ce mai mult din jumătatea veniturilor comunei este afectată pentru plată de anuităţi.

❑ Casa locuitorului G. C. Filip, din Golăeşti a fost atacată astă noapte de hoţi cari i-au furat 510 lei.

Jandarmii rurali au descoperit în I. N. Căruntu, V. D. Filip şi D. Stoian autorii furtului.

❑ O frumoasă şi foarte interesantă serată cinematografică va avea loc în seara de 19 Martie, în beneficiul casierului cinematografului Pathé din Iaşi.

❑ Joi 25 Martie, se va oficia cu o mare solemnitate, hramul bisericei Buna Vestire.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

❑ Se zice că pentru locul vacant de Archiereu, al căruia alegere se va face în Mai c., guvernul va susţinea pe P. C. S. Archimandritul Scriban.

❑ Consiliul de război al corpului IV de armată se va întruni în şedinţă cu începere de la 16—21 Martie.

Consiliul se va compune din d-nii Colonel Cruţescu, preşedinte, maiorii Engherliu, Costăchescu şi căpitanii Saeghiu şi Şoimariu, membri.

❑ D. Zeilinga Saim Moisescu s'a înscris astă-zi în baroul local şi a depus cuvenitul jurămînt.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va judeca în cursul lunei aceştia, următoarele procese: la 17 Martie, pe preoţii Dimitrie Maxim, de la parochia Copou, judeţul Iaşi şi Ioan Dragoş, de la parochia Dobirceni, Suceava; 18 Martie, pe preotul I. Morarasu; 30 Martie, pe preoţii Anastase Povovici, de la Golăeşti, judeţul Iaşi şi diaconul Zamfir Buznea, 31 Martie, pe preotul Th. Ionescu, de la parochia Boroacă, judeţul Suceava.

❑ **Judiciare.**—Se ştie, că prin anularea testamentului lui Başotă, doamna Alice Nanu din Iaşi întrase în posesia unei părţi a moşiei Pomîrla cu trupurile ei, pe care pusese stăpînire casa şcoalelor.

Doamna Nanu a acţionat în judecată casa şcoalelor, ca să-i restitue veniturile moşiei de la 1902—1908.

Tribunalul Iaşi, s. I, s'a pronunţat ieri, condamnînd casa şcoalelor la restituirea acelor venituri în sumă de 248 000 lei.

In ce priveşte restituirea veniturilor mobiliare, tribunalul a numit expert pe d. avocat P. Bogdan, ca să le evalueze.

— Intr'un proces de reziliare de contract pe care d. M. G. Holban l'a intentat arendaşului Meltzer, Curtea de Apel din Iaşi, s. I, a deferit lui Meltzer jurămîntul more-judaico. Cum, însă, rabinii din Iaşi au refuzat să ofi ieze jurămîntul, Curtea a trimis pe Meltzer să jure la Podul-Iloaei, înaintea rabinului de acolo.

Jurămîntul a fost fixat pentru astă-zi. D. consilier D. Grigorovici şi d. grefier I. Poppescu, au fost delegaţi să asiste la jurămînt.

— Tribunalul s. II a confirmat astă zi mandatul de arestare al lui I. Luca, acuzat de atentat la bunele moravuri.

— Constatîndu se de medicul comunal, că la cofetăria George se servea apă nefiltrată, tribunalul a condemnat pe proprietarul cofetăriei la o sută lei amendă.

Curtea secţia II, în audienţa de astă-zi a respins apelul cofetarului.

— Tribunalul s. III urma să se pronunţe ieri asupra cererei pentru declararea în faliment a firmei Rudolf Schwarz şi Kaufman.

Tribunalul, admiţînd chemarea la interogator a firmei M. Diamant, a amînat judecarea cauzei.

● Nu numai un epizod, ci întregul început al Istoriei Romanilor, luptele eroice ale lui Romulus cu popoarele vecine, rîpirea Sabinelor de către romani, viictoriile lui Romulus etc, sunt grandios reconstituite de cinematograf şi aceste desfăşurări se petrec chiar în oraşul Roma, în aceleaşi locuri unde s'au petrecut marile evenimente istorice. Interpretările rolurilor principale precum ale lui Romulus, Tarpiei, Acrion etc. sunt datorite actorilor renumiţi de la Teatrul Regal din Roma. Aceste scene sunt cuprinse în noul program cinematografic al Teatrului Pathé-Frères din sala Sidoli, care începe Joi 11 Martie a. c.

Intregul cuprins al programului este cu desevîrşire nou, şi mai conţine între altele: Peking, capitala vastului imperiu chinez, reşedinţa împaratului, vederi după natură; Convenţia, comedie splendidă compusă şi jucată de simpaticul actor Max Linder; Eroul şi pielea tigrului, scene comice — Trupa Fecori, gimnastici aeriani, Fabricantul de măşti scene teatrale; O nuntă în Sumatra scene de moravuri din Arhipelagul Indian etc. etc. Sîmbătă 13 şi Duminecă 14 Martie atît la matineuri cît şi la reprezentaţiile serale vor fi intercalate sujete noue în program.

— Se aduce la cunoştinţa că matineurile cinematografice vor urma tot în timpul verei la Circul Sidoli şi că preţurile de intrare vor fi reduse şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., un scaun 0 b., Balcon 40 b., şi Galeria 30 b. Aceste preţuri intră în vigoare chiar de Sîmbătă 13 Martie 1910.

— Sîmbăta viitoare 20 Martie a. c. (seara) scene din Chantecler (proecţiuni electrice).

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 11 Martie

Alegerea de la Roman

Bucureşti.—Alegerea pentru scaunul de colegiul II Senat din Roman, rămas vacant prin moartea lui Aristide Bontăş, s'a fixat pentru ziua de 23 April.

In chestia atentatului

Bucureşti.—D. judecător de instrucţie Popovici, a continuat azi la direcţiunea siguranţei publice, cercetările în afacerea atentatului contra primului ministru.

5 lucrători asfixiaţi

Bucureşti.—Astă-noapte sergentul din strada Smîrdat, a găsit la casa cu No. 7, cinci lucrători în nesimţire, iar alături de ei un lighean cu mangal.

Ei au fost transportaţi la spitalul Colţea. Starea lor e foarte gravă.

Intrunirile junimiste

Bucureşti.—Se ştie că junimiştii anunţaseră două întruniri publice: una la T.-Severin şi alta la Bîrlad.

Ambele întruniri au fost contramandate.

CAMERA

Bucureşti. — Se continuă discuţia repartizărei budgetului.

D. I. Lahovary a luat cuvîntul, arătînd că, după spusele d-lui ministru E. Costinescu, budgetul se prezintă anul acesta, pentru ultima dată, cu excedent. Ar trebui deci ca excedentul să se întrebuinţeze spre folos, iar nu să facă diferite cheltuieli pe la ministere, de care nu se simte nevoia.

D. Em. Costinescu, răspunzînd d-lui Lahovary, zice că dacă se fac cheltuieli e că sunt unele datorii care trebuie plătite numai de cît.

Proectul se votează apoi.

*

In şedinţa de mîine d. N. Fleva îşi va anunţa uoua sa interpelare în chestia Răteşti.

SENATUL

Bucureşti.—E probabil că discuţia generală a proectului contra contenciosului se va termina Marţi.

La şedinţa de astă-zi asistă foarte puţină lume.

D. dr. Petrini Paul cere biroului să i se puie la dispoziţie tabloul cu privire la epidemia de febra tifoidă, ce a bîntuit într'o comună din judeţul Tecuci, şi unde moralitatea a fost foarte mare.

Se continuă apoi discuţia proectului contra contenciosului.

Vorbeşte d. Valerian Urzeanu

Regele Bulgariei la Constantinopol

Constantinopol.—Regele Ferdinand şi regina Eleonora, au asistat dimineaţă la un Te Deum la biserica bulgară, apoi au vizitat spitalul bulgar. La amiază regele Ferdinand a oferit un dejun în onoarea Sultanului. După amiază a fost o mare revistă de trupe, iar seara suveranii bulgari au cinat la ministrul Bulgariei.

Măsuri contra bandelor

Salonic.—Autoritătile urmăresc cu o vie bagare de seamă, pregătirile pentru o nouă mişcare a bandelor bulgare în Macedonia. Şeful de bandă, Traiko, cu o bandă de 30 de onmeni, a apărut pe teritorul din Morhova, vilaetul Monastir; agitatorii bulgari încearcă să cumpere oameni de prin sate.

Vulcanul Etna în erupţiune

Katana. — Astă-noapte, instrumentele sismice ale observatorului, au semnat 23 uşoare zguduiture de pămînt. Azi dimineaţă pe la ora 8 şi 15, vulcanul Etna a întrat în erupţiune. S'a deschis un crater la o înălţime de 2—300 m., care aruncă fum, lavă şi pietre mărunte.

Messina.—Astă-noapte pe la orele 2 jum. şi la 4 dimineaţă, două zguduituri puternice au deşteptat pe locuitorii oraşului, dar n'au pricinuit nici o pagubă, de oare-ce au fost scurte.

Cercetările scandalului de la Camera ungară

Buda-Pesta.—Poliţia a primit declaraţiile a 4 deputaţi, asupra şedinţei de Luni, care s'au prezentat în mod voluntar. Cercurile poliţieneşti asigură că deputaţii înculpaţi nu vor fi pedepsiţi.

Tren atacat de hoţi

Tiflis.—Talharii au făcut să deraieze un tren de marfă lîngă staţia Nigoiti, de oare-ce în acest tren era casierul căilor ferate, cu plata lucrătorilor. Conducătorul trenului a fost ucis şi zece vagoane au fost distruse de talhari. Intervenind poliţiştii, au fost ucişi trei din ei, precum şi casierul. Talharii au fost puşi pe fugă şi n'au luat nici un ban.

Regele Petru la Petersburg

Petersburg.—Ministrul Serbiei a dat un prînz în onoarea regelui Petru, la care au asistat demnitarii sîrbi care însoţesc pe suveranul Serbiei, precum şi d-nii Stolipin, Isvolsky şi Kokowzew.

Parlamentul francez

Paris.—Senatul reluînd discuţia pensiunilor muncitorilor, a adoptat mai cu seamă un amendament, care hotărăşte că străinii naturalizaţi vor avea dreptul la anumite beneficii ale legii, dacă au fost naturalizaţi înaintea vrîstei de 50 de ani. Respunzînd diferiţilor oratori care au explicat cum vor vota, ministrul muncii d. Viviani, arată în cîteva cuvinte care sunt avantagiile cele mai importante ale legei şi termină spunînd ca lucrătorul va avea un drept, nu o favoare de reclamat; apoi Senatul a adoptat întregimea legei pensiunilor lucrătorilor cu 280 voturi, contra 3.

*

Paris.—Azi, Senatul a adoptat articolile proectului vamal, relativ la hîrtie şi aplicaţiunile sale, precum şi la pieile brute şi lucrate, apoi a adoptat cu mici modificări, cea mai mare parte din articolile tarifului, relative la obiectele de metal.

S'a perdut Intre str. Gărei şi Piaţa Unirei un notes de buzunar, mai multe scrisori şi un abonament cl. II-a c. f. r., linia Iaşi Podul-Iloaia.

Aceste fiind fără nici o valoare şi de care nu se poate servi nimeni, rog pe cel ce le-a găsit să le aducă la domiciliul meu, str. Kogălniceanu No. 11 şi va primi o bună recompensă.

Julius Beer

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, matematici, elevi de curs primar, secundar, la domiciliul elevilor.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din ud eţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea
Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze d-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

Casa de Bancă
Moritz Wachtel
IAŞI PIAŢA UNIREI

Face ori-ce operaţiuni de Bancă, emite cecuri pentru toate oraşele mari din ţară, toată Europa şi America.
Primeşte spre fructificare orice sume de bani contra
SCRISORI DE DEPUNERI
sau
Librete de economii
cu restituire la prima cere. Cu dobînda de
5 %
cu restituire la prima cerere.
Cumpărări şi vînzări de
Efecte Publice
şi
Acţiuni a Casei Rurale
precum şi avansuri asupra lor.

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iaşi. *Str. de Sus No. 34*

De închiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător şi 6 camere,* avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

Const. Jornescu
AVOCAT
Str. Carp

Limba Germană
Un absolvent al Academiei Comerciale din Viena, se oferă a da lecţiuni.
A se adresa la Casa de Scont strada Primăriei 17 Iaşi.

Să nu uite doamnele şi domnişoarele că şi magazinul
„LA VULTUR"
S'a asortat cu cele mai noi articole pentru sezonul de Primavară:
Cravate de dame, foarte moderne, mănuşi de piele fină garantate, ciorapi pentru dame şi copii prima calitate, garnituri de rochii, ultimele noutăţi, Ruşuri de gît cele mai noi, Bluze şi jupoane elegante, mai puţin de 5000 bucăţi toate însă alese bune şi frumoase şi cu preţuri mult mai ieftine ca la alţii cu toată reclama mare.
Poftiţi dar **La Vultur** (chantecler)

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Publicaţie

Subsemnatul Peisich sin Hersou de profesie tîmplar domiciliat în Iaşi secţia 4 strada Brunetelor No. 16.

Vă rog să bine voiţi a publica în ziarul d-v. Opinia următoarele:

Că în noaptea de 21 înspre 22 Ianuarie a. c., a ars imobiliul proprietatea din strada Brunetelor No. 22, şi că fusese imposibil, de a putea scoate ceva din locuinţa mea, din a căria nefericită împrejurare accidentali au ars, trei cambii ce avusesem între alte diferite hârtii, şi anume: două cambii subscrise în ordinul meu, de d Avram Iţic Caufman, de profesie tîmplar şi comerciant de mobile, domiciliat în Iaşi secţia 2 str. Nicolina No. 56, pentru mobile ce i-am creditat şi anume: cea din întâi pe suma de 230 lei, data emiterei 10 Ianuarie şi data scadenţei la 10 Aprilie a. c. şi cea din urmă pe suma de 225 lei. Data emiterei 10 Ianuarie şi data scadenţei la 10 Maiu a. c., şi a treia cambie subscrisă în ordinul meu de d-na Leia Goldştein comerciantă, domiciliată în oraşul Brăila, pentru mobile ce i'am creditat, pe suma de 200 lei, —data emiterei ultimul Noembrie 1909 şi data scadenţei, la ultimul Ianuarie a. c. 1910. Care am protestat-o la timp conform legei.

Peisich sin Herşcu.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Besicterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49.

Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

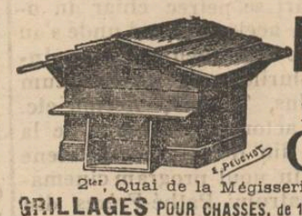

RUCHE A Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" ineheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	17,00
1/4 Un sfert	Lei	34,00
1/2 Una jumătate	Lei	68,00
1 Loz întreg	Lei	136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VII. — No 966 - Sămbătă 13 Martie 1910

Declarațiunea drepturilor omului

D. Badareu a dat eri o lecție celor ce susțineau că legea Contenciosului administrativ este anticonstituțională,—lecție care a pus într'o grea situație pe susținătorii proectului de lege a d-lui Stelian.

Constituția noastră, este ecoul *declarațiunei drepturilor omului.*

In tot timpul evului mediu, drepturile individului au fost călcate în picioare de Statul a tot puternic, de Stat nu în înțelesul de astă-zi al cuvîntului, ci de Stat, care se confundă cu persoana Principelui.

Individul în Statul antic și medieval aproape nu are drepturi personale; Totul se confundă în Stat, totul vine de la Stat, pentru că el îmbrățișează întreaga viață a omului. Statul și puterea lui derivă de la însuși Dumnezeu.

In contra acestei anihilări a individului în fața Statului de drept divin se ridica Adunarea constituantă din Septembrie 1789, proclamînd *drepturile omului și ale cetățeanului* proclamare care de atunci încoace a rămas ca un *vade mecum* ale fie-cărui cetățean.

Statul de aci înainte are conștiință de marginile puterei și dreptului său.

Individualismul absolut stăpînește de aci înainte lumea politică, după cum el stăpînea de la Fisiocrați și Adam Smith, lumea economică.

Și această dogmă individualistă, acest panaceu universal a stăpînit spiritele pînă în a doua jumătate a secolului XIX.

De la această dogmă individualistă s'au inspirat toate constituțiile moderne.

Declarația drepturilor omului de la 1789 formează însăși baza Constituțiunei noastre.

Și cînd acesta-i adevărul, este netăgăduit că e absurd și în contra spiritului Constituției noastre să cauți să aperi administrația în contra individului, cînd Constituția, întreg spiritul ei,—cum era întreg spiritul vremei în care a fost făcută, — cere ca individul lesat să fie apărat împotriva autorității.

Tîrziu, tocmai la 1880 în Germania, și mai tîrziu încă în Franța, teoria individualistă, cel puțin pe terenul economic, a început să fie găsită insuficientă.

S'a zis că în lupta economică, cel slab poate să fie doborît de cel puternic și ar trebui ca Statul să intervie și împrumutînd ceva din puterea celui slab să-l pue în situație de a lupta cu puteri egale în contra celui puternic.

Dar să observăm un lucru, că și în această teorie a intervenționismului, Statul,—autoritatea,—nu poate interveni de cît tot în favoarea individului și pentru o mai bună repartizare a forțelor în luptă. Autoritatea și aci, intervine pentru apărarea celui slab, nicăieri însă și nimeni nu a conceput pînă acum o lege potrivit căreia cel puternic să fie apărat împotriva celui slab; o lege care să ia individului slab dreptul de a se apăra în potriva autorității puternice. Această lege cu concepție absolut medievală, această lege autocrată, această lege care este și în potriva spiritului în care e concepută Constituția noastră a fost însă făurită de d. Stelian.

*

Dar, ori cîte comentarii și ori cîtă analiză am face acestui magistral discurs, ne este imposibil să ne putem rîdica la înălțimea de gîndire și la frumusețea de cugetare a valorosului nostru șef local.

Așteptăm să iasă în „Monitorul Oficial", desbaterile Senatului cu discursul în chestiune, pentru a onora coloanele „Opiniei" cu publicares lui în întregime.

Vom spune însă, că întreaga lume politică este încă sub impresia acestui mare discurs, prin care d. Al. Badareu, a dovedit că este un barbat de stat desăvîrșit și o mare podoabă a parlamentului nostru.

Alături de discursul șefului nostru Take Ionescu, rostit în Cameră, tot în chestia Contenciosului, discursul d-lui Badareu, poate fi considerat ca cel mai strașnic rechizitor în potriva falșei concepții a liberalilor, asupra drepturilor cetățenești, ce fiii lui Ion Brătianu, cred că mai pot fi nesocotite în acest secol de civilizație politică și progres social.

Pentru noi conservatorii-democrați este o mare mîndrie, cînd vedem pe ce fond serios de gîndire și cultură se reazămă principiile politice ale scumpilor noștri fruntași și la cîtă activitate spornică și mult utilă are dreptul să aspire țara noastră, atît de avidă de reforme sănătoase, de la acest tînăr și viguros partid.

Adversarii noștri vor trebui în cele din urmă să recunoască că, în afară de marele număr de partizani, cari urmează pe d. Take Ionescu și pe toți fruntașii noștri, printre cari figurează în primul loc d. Al. Badareu, partidul nostru dispune de un strălucit stat major de oameni încercați în triburile publice, cu o mare cultură politică, înzestrați cu un puternic sentiment de răspundere și datorie către țară.

CINE VORBEȘTE

D lui I. Nădejde nu i-a plăcut discursul pe care d. Badareu l-a rostit la Senat. Din partea d-lui Badareu a fost pur și simplu o îndrăzneală, așa scrie Voința, *că a luat cuvîntul. D. Badareu, autorul legei din 1905, ar trebui să se retragă din politică, căci zisa lege echivalează cu o mare rușine!*

Și despre cinstea d-lui Badareu își permite să vorbească ziarul Răteștilor, ziarul falitului V. G. Morțun, ziarul cinstitului misit Constantinescu.

In amintirea lui Ion Brătianu, a lui Radu Mihai și a lui Stătescu, partidul liberal, înnoit cu generoși, reîntronează, prin expedierea contenciosului, vremea urgiei și a bunului plac. Contenciosul ședea în drum veninului lui Haret; îi făcea rău lui Ionel Brătianu, care, sub masca democrației, este un periculos reacționar.

Contenciosul trebuia desființat și l'au desființat. L'au lasat să mai existe trei ani și aproape să se prăbușească de la putere, liberalii au desființat o lege, care însemnase un mare progres,

Acum le-a venit la îndămînă să vorbească de cinste. Să vorbească în deridere de cinstea exemplară a altora, ei, gheșeftarii, hoții, cari și-au asigurat toate instituțiile financiare, cari prefac toate în acțiuni, ca să sugă, ca să se îmbogățească.

Gheșeftarii liberali l'au angajat pe Ion Nădejde cu simbrie lunară, ca să terfelească cinstea cinstită a altora și să scoată basma curată pe toți rufoșii ajunși milionari, pe toți misiții de la Credite și de la Casa rurală, cari, în loc să fi ajuns la Văcărești, au fost aduși să desonoreze banca ministerială cu prezența lor.

D. Al. Constantinescu poate sta nesupărat în sfatul de miniștri; d. V. G. Morțun este o figură într'un guvern; d. Stelian, omul tranzacțiilor cămătărești, poate, nesupărat, să desființeze legi folositoare și să-și fabrice magistratură după plac. Dar, d. Badareu este calificat de îndrăsneț, cînd ia cuvîntul în Parlament, fiind-că d. Badareu n'a practicat gheșefturile, nici nu l'a făcut pe stăruitorul afacerilor veroase.

Vorbind de îndrăsneala altora, banda colectivistă face dovadă patentă, că ea a perdut cu totul rostul îndrăsnelei, că se crede absolut stăpînă pe această biată țară, în care ea—odioasa colectivitate—a introdus necinstea ca condițiede a ajunge ministru.

Trebue să fii extrem de necinstit, ca să poți ajunge fruntaș în partidul liberal.

Dovadă Răteștii.

Un denunț și o anchetă

Cele ce se petrec la școala de Belle Arte aruncă o proastă lumină asupra moravurilor noastre.

Indignarea ni este peste măsură de mare, cînd vedem că denunțătorii sînt profesori, colegi de școală, care departe de a-și răfui ce au de răfuit în cancelaria școalei, ies afară în stradă, se duc la gazete și fără nici un scrupul lasă să se strecoare, dau să se strecoare, scriu chiar tot felul de infamii, la adresa școalei, a directorului, terfelind nu atîta un om, ca om, dar o școală ca instituție.

S'a bătut toba și în presa liberală locală și în cea carpistă locală, și de la Iași focul a sărit în presa de la București, (Epoca, Viitorul, Voința, Minerva, Seara, etc), că s'au substituit tablouri de artă din Pinacoteca de la Iași, că s'au luat originale de zeci de mii de lei și s'au pus pînze copii fără nici o valoare. Se readita în 1910 fapte de prin 1864, 1882, terfelind o întreagă școală, o întreagă administrație școlară, *Iașii întregi*!

Ancheta a venit și a stabilit lucrul cu inventariul, aflător la Minister încă din 1864.

In ce scop s'a făcut această vîlvă? Cine a provocat-o? Ce se urmărea? Nu scoală-te tu să mă pun! Chiriile is scumpe lemnele scumpe: de ce n'ași profita eu de local și alte beneficii inerente direcției!

Alta; s'a denunțat că direcția școalei a eliberat diplome și certificate false, a ras în condici, a înlocuit medalii, a înlesnit diplome în vederea unor anumite examene de capacitate. Presa a răspîndit calomnia și azi toți vorbesc că la Iași, la școala de Belle Arte e un furnicar de hatîruri, de nedreptăți, de nelegiuiri, și cîte altele.

Altă anchetă venită cu toba. Zilnic presa adversă a dat notițe tendențioase; că inspectorul școlar a aplicat sigilii pe saltare, pe dulapuri, pe condici, etc. Lucruri grave! Ce era! O mare neomenie! O grozavă infamie!

Totul e în regulă; nici un hatăr, nici un abuz, nici o neegalitate. Toate diplomele și certificatele au fost date în regulă; toate lucrările au fost trecute prin conferința școalei; totul, dar absolut totul în regulă. Un regulament greu de aplicat încă din 1883; școala s'a mulțumit să dea certificate, prea puține mențiuni și foarte rari medalii, căci nu se putea compara nici cu München, nici cu Paris în arcordarea diplomelor.

S'a mai constatat ceva; că cel mai favorizat cu termenul trecerii examenelor de toate clasele odată, luînd în vedere vrîsta, întîrzierea cursurilor și alte de toate a fost tocmai unul din denunțători. I s'a acordat favoarea de a trece toate clasele odată și azi e profesor la acea școală!

Ancheta deschisă cu atîta zgomot a dovedit contrarul celor arătate de denunțători.

In interesul demnității lașilor, a școlilor din Iași, a corpului didactic din Iași ar trebui ca *rîia* dintre profesori să fie scoasă, admonestată și expusă oprobiului.

Iar cînd ne gîndim că—precum se zice—toate aceste infamii sînt încuviințate a se face de un înalt funcționar administrativ școlar, nu știu ce ne vine să mai credem!

Demnitatea noastră refuză a da crezare acestor zvonuri, că pentru a păsui și proteje un favorit să dea foc școlii, cinstei lașilor.

Desonoare, desonoare, desonoare!

Alfa.

CATE VA NOTE

Etern veselul nostru prietin, d. C. N. Paraschivescu, a asistat ieri seara la reprezentarea poemului lui Rostand.

Intre acte am putut afla părerea lui Cc. Naiman asupra lui ultimei opere a lui Rostand:

— Franțezul acesta, s'a exprimat amicul nostru, este cel mai găinar din lume. L'ași lăuda și mai mult, a adăugat amabilul interlocutor, dacă mi-ar da paralele îndărăpt.

*

Epoca anunță că întrunirea pe care carpiștii aveau s'o ție Duminecă la Bărlad, a fost contramandată pentru luna April, fiind-că amicii *Epocei* sunt ocupați în Parlament.

Foarte ocupați — mai ales Dumineca!

*

Voința publică textul unei scrisori pe care d. general Manu ar fi adresat-o d-lui D. Greceanu.

Să fi fost d. Filipescu în Iași?

OAMENI ȘI LUCRURI

După al doilea spectacol

Edmond Rostand, este fără îndoială, cel mai strălucit poet liric al Franței de astăzi. Incepînd cu modestul volum de versuri armonioase „Les Musardises", a trecut repede la încercări din ce în ce mai îndrăzneț și mai reușite în ale teatrului: o comedie plină de grații luminoase „Les Romanesques", apoi la acea gingașă poemă dramatică „Princesa îndepărtată" și la evlavioasa, dar fermecător de păgîna evanghelie în 4 acte „Samariteanca". Au venit apoi capo d'operele romantice, lirice și istorice în același timp: Cyrano de Bergerac și L'Aiglon, în care rînd pe rînd a urcat muzica versului la perfecțiuni pe care le a egalat numai adîncimea pasiunilor omenești puse în ele,—pline de eloquență, de strălucire, de eroizm, de spirit, de avînt și de iubire. Ce era să mai facă după toate aceste?

Și atunci, cu imaginația de poet neîntrecut s'a oprit la acel poem dramatico simbolic, „Chantecler" care, după o lungă, din cale afară lungă așteptare, a venit să ieie loc în seria capo-d'operilor poetice, rămînînd însă fără îndoială inferior ca tecnică dramatică și ca interes dramatic. Căci dacă un spectator se poate pasiona infinit de multe ori pentru un spectacol ca „L'Aiglon" ori „Cyrano", nu poate să-l intereseze de cît o singură dată „pantomima" păsăritului din „Chantecler", iar frumusețile nenumărate din piesă le poate admira mai curînd cetind poemul, de cît ascultîndu l pe scenă.

Simbolul poemului e întrupat în „Cucoșul-cîntăreț", înnamorat el însuși de înnălțimea și puterea cîntecului său matinal, de iluzia cea mare că *el* face să răsară soarele, că el cheamă aurora, că el dă culori și frumusețe lumei. Nu numai în „Imnul Soarelui", din actul întîiu, culminează mîndria cîntecului superb, dar în actul al doilea, în „dimineața Fazanei", cînd Chantecler explică acesteia fiziologia și psihologia cîntecului, cum tot pămîntul însetat, lacom de lumină, țipă după lumină, ca s'o bea, s'o soarbă:

...ce cri qui monte de la Terre,
Ce cri, c'est un tel cri d'amour
pour la lumièrè,
C'est un si furieux et grondant
cri d'amour
Pour cette chose d'or qui
s'appelle le Jour...

El însuși e beat de propria sa putere și glorie,—beat în acelaș timp de iubire pentru fazană,—despre rolul căreia ne am ocupat în special într'un articol anterior.

Exaltarea luminei e cu atît mai bine venită, cu cît vine după acea conspirație a bufnițelor, noaptea, în pădure, cu toate păserile care dușmănesc ziua, lumina și vor să omoare, deci, pe acel care evoacă lumina și le face rău lor.

In gura Cucoșului, poetul a pus nu numai emfază și poezie,—dar și sprit și grație. Cînd pentru întăia dată vede pe Fazana tremurînd, urmărită de cîne și cerînd adăpost el reflectează:

Où cacher l'arc-en-ciel s'il était
en danger?

...Unde să ascundă curcubeul în pericol?

Și cînd recomandă găinelor din împărăția sa cum să se poarte pe cîmp, le spune să nu calce florile, căci e păcat de ucis o floare, fie chiar și cu o femee:

Ecraser un fleur même avec une femme...

Lucruri superbe spune tot timpul și găina cea bătrînă, „doica" lui Chantecler și cinstitul cîne „Patou", amicul sincer al cotețului și chiar Mierla,—sceptică, răutăcioasă, neagră și pesimistă, care își rîde de încrederea în sine a Cucoșului și de toată fabula lui cu răsăritul soarelui, cu ivirea aurorei prin cîntec:

Faire lever le jour, pour lever les
faisanes...

El reduce, deci, tot cîntecul la o chestiune de... femei, scoborîndu-l din templul de ideal și de extaz, unde oficiază acest preot al frumosului și al credinței,—Chantecler.

Vor veni apoi scene superbe: pădurea, cîntecul privighitoarei, decepția Cucoșului după răsăritul soarelui la care n'a cîntat, duelul cu falșii cucoși străini,—poeți de contrabandă—lingușirile „broaștelor țestoase", maiestoasa întîlnire în pădure cu privighitoarea, moartea acesteia,—„pauvre petit André Chenier"!—sacrificiul fazanei,—toate aceste sunt creațiuni superbe. Păstrăm însă convingerea că ele sunt puțin potrivite pentru turneuri internaționale și suntem convinși că, cu toate decorurile excelente, cu toată interpretarea și costumarea, în parte, minunată—piesa nu va supraveți primului turneu decît sub singura formă posibilă: o piesă de teatru pentru pariziani și o carte de mare valoare literară pentru toată lumea care vrea să cunoască pînă la ce culmi de desăvîrșire un poet modern a putut ridica versul francez și inspirația în același timp.

Rodion

Literatură și Mercantilism

Acum cînd nu se vorbește decît de milioanele pe care le realizază Edmond Rostand cu producțiunile lui dramatice —căci turneele cnprind și „Cyrano" pe lîngă „Chantecler",—e de actualitate să amintim încă odată chestiunea mult dezbătută a „comercializării" scriitorilor și a mercantilismului literar.

Un colaborator al tinerei reviste „Falanga" emite păreri judicioase în această chestiune. Cităm o parte din articolul d-sale:

Astă-zi, sunt tot mai mulți scriitorii care trăesc *aproape* numai din literatură. Faptul e îmbucurător. Zic „aproape" fiind-că alte resurse de trai pe care le au, sunt atît de slabe, încît nu le-ar procura o viață conformă cu tendințele și aspirațiunile lor. Mîne, vor veni alții care, folosindu se de mișcarea de astă-zi vor putea să trăiască *numai* din literatură. Ei vor fi mai mulțumiți.

Se zice, însă, că de oare-ce scriitorul e nevoit să producă săptămînal două-trei bucăți, prin aceasta ar scădea valoarea artistică a producțiunei lui, că din pricina unei munci fărămițite n'are timpul să dea lucrări de—*longue haleine*—romanul, teatrul, care cer o concentrare a minții mai mult timp. Adevărat.

S'au întrebat însă: cît e plătit un scriitor pentru cele două-trei bucăți? Nu. S'au întrebat din ce trăește în timpul crizei literare pe care o avem în fie-care an în lunile de vară, cînd toate ziarele și revistele își restring fondurile din pricina încezirii afacerilor? Nu. Știu cît e plătit *volumul* unui scriitor și cît se plătește o traducere? Nu. D. Anghel, mi se pare, a propus odată ca editorii să expue în vitrine contractele cu scriitorii. Dar, *nevoia* nu alege; publici unde găsești, în condițiunile în care găsești, și ești mulțumit că nu mori de foame, că poți trăi cinstit din munca ta literară, cu talentul pe care îl ai, și cu dorința mereu amînată că avînd răgaz cîte-va luni, vei putea scrie o lucrare mare, în care să-ți expui pe larg vederile și concepțiunile tale. Și ca să se știe cît de bine trăesc, nu scriitorii, asupra cărora opinia publică n'ar fi pe deplin formată, ci, ceilalți, rog pe cititorii mei să citească articolul d lui *Slavici* din Tribuna, în care bătrînul scriitor face crude destăinuiri relativ la viața lui particulară; articol, din care se vede că un *Slavici* nu poate trăi suficient din producția lui literară și asta a durat o *viață* de om.

Astă-zi, încă tot îi trebue unui scritor acea „brățară de aur" care-i funcția —după cum îmi spunea un scriitor — pentru ca să poată trăi.

Și cum s'ar putea remedia răul acesta? Prin public, căruia scriitorul să-i dea producții de o calitate superioară, și prin ziare, care ar avea rubrici permanente literare, ar contribui cu mult la propagarea gustului de cîtit în public. Dacă s'au pus la dispoziție coloane permanente pentru romanul senzațional, a venit, cred, timpul, ca să dea mai multă atenție și literaturii alese.

S'a pus întrebarea: de ce apar atîtea reviste literare, cînd scriitorii au putința să colaboreze la cele existente? Intîi, scriitorii au multe de spus, pe care nu le pot spune în altă parte și nici așa cum vor, decît din propria lor casă; al doilea, faptul că scriitorii s'au asociat să scoată reviste, e că *vor*, din aceste reviste ale lor, să ajungă cu timpul să-și creieze un venit lunar care ar înlocui „brățara de aur". Iar cînd acest venit va ajunge să fie satisfăcător, unit cu venitul colaborărilor și a volumelor ce ar scoate, scriitori, vor avea putința să ducă o viață mai apropiată meseriei lor, vor putea călători, îmbogățindu și mereu cunoștințele, căpătînd senzații noi, mărindu-li-se cercul activității lor,

Cele două reviste apărute de curînd: *Falanga* și *Cumpăna*, sunt rezultatul unor trebuințe sufletești ale scriitorilor la care se adaogă și *accidentul*: un beficiu material, pe care sunt sigur, că nimeni nu ni-l invidiază. Dacă pot trăi revistele conduse de alții, dece n'ar

putea să trăiască şi revistele scoase de însuşi scriitorii ?

*

Adevărul e că această mult încurcată chestiune a comercializării literare a fost mai mult o armă în contra succesului mereu crescînd al unei cunoscute publicaţiuni iaşane. Nimeni pare că n'a prea luat în serios „primejdia", mercantilismului literar. **A.**

Magistraţii d-lui Toma Stelian

sau

Cum se ajunge Preşedinte de Tribunal

S'a adus fostului ministru de justiţie conservator, d-lui Al. Badareu, acuzarea nedreaptă, că în numirile ce le făcea în magistratură *nesocotea meritele*, şi da preferinţă intereselor politice Nu ştim însă dacă despre cel mai puţin meritos din magistraţii numiţi de d-l Badareu, se pot spune lucruri, *ce se spun* şi *se dovedesc* despre unul din *cei mai meritoşi* (?) *magistraţi*, numit de d-l Toma Stelian. Specimenul despre care vroim să ne ocupăm este d-l *Gheorghe Lazăr Dimitriu*, numit de actualul ministru de justiţie, preşedinte la Fălticeni. *Odiseea* vieţei acestui judecător este din cale mai *interesante* şi *caracteristice*. *Fost jude de pace*, la Simila, lîngă Bărlad, unde trăia foarte modest şi cu... *emoţii*, ori de cîte ori era vorba de o mişcare în magistratură, *nici-odată* nelipsit însă la *trenurile de 4 jum.* dimineaţa, care aduceau din capitală pe puternicii zilei din Bărlad, *rugîndu-se* şi *milogindu-se*, ca ministrul să afle despre meritele sale, cu prima întoarcere a puternicului personaj la Bucureşti, să-l ţină în slujbă, căci la rîndul lui va răsplăti cu tot ce va putea, marele serviciu ce i se face.

Vremurile schimbîndu-se, l'au sortit iar, tot prin aceleaşi mijloace, la sarcina de împărţitor al dreptăţei pe scaunul Tribunalului de Tutova. De astă dată lepadase haina *umilinţei* şi cu *emfaza* omului zilei, răspîndind pretutindeni că e persoana grata, a ministrului de Justiţie, şi cu sabia dreptăţei în mînă, înţeapă pe toţi acei cari, mai înainte ar fi fost mulţumit, să-i răspunză la încovoiatele sale salutări, care-l făceau să atingă pămîntul cu fruntea. Şi a început cu cine a putut.

Intrarea în oraş, s'a făcut'o trăgînd la casa avocatului *Atanasiu*, pe atunci liberal şi avocat al statului şi prima satisfacere i-o dă cu avocatul Marinescu, conservator, în procesul dintre *Eliza Calalb* şi *Fraţii Theneu*, aceştia din urmă apărati de d. Atanasiu, iar d-na Calalb de d. Marinescu. Fraţii Theneu au cerut la judecătoria de pace din Bărlad, prin avocatul Atanasiu, validarea unei propriri în sumă de **671** lei, datoriţi de d-na Calalb, în mîinele lui Nută Aron. Cererea fraţilor Thenen e respinsă de judecătorie, prin cartea de judecată No. 233 | 908. Făcînd apel fraţii Theneu, s'a fixat termen de judecată în vacanţă la 12 August 1908, cînd d. Dimitriu făcea serviciul de preşedinte de vacanţă. Avocatul Marinescu, care era procuratorul d nei Calalb, avînd pentru această dată procese la Pueşti, de unde iar nu putea lipsi, cere d-lui Atanasiu o amînare. Dar Atanasiu sigur de soluţia ce o va da d. *Dimitriu*, n'a convenit. Deci Marinescu a silit a renunţa la cele alte afaceri, pentru a putea lua parte la Tribunal. Şi cînd tocmai Marinescu credea că se va judeca procesul, d. Dimitriu amînă pentru a fi favorabil lui Atanasiu, procesul, la *23 Septembre 1908*, Marinescu a trebuit să primească şi se pregătea se plece pentru alte afaceri, cu gîndul că are destul timp până la proces. *Cînd la 14 August 1908*, Atanasiu, cere preşedintelui de vacanţă d. *Dimitriu* să schimbe termenul *de la 23 Septembre 1908*, **la 19 August 1908** (adică peste **cinci** zile) *lucru ce nu s'a putut refuza lui Atanasiu*. Aflînd Marinescu, despre maşinăria ce se pune la cale renunţă să plece, şi se prezintă la judecată în ziua de *19 August*. Soluţia procesului acestuia şi modul lui de pertractare, dovedesc, *intenţiile* judecătorului, *caracterul lui* şi *cunoştinţele sale juridice*.

Din sentinţa trib. Tutova No. *294 din 19 August 1908* dată în vacanţă sub preşidenţia d-lui *G. L. Dimitriu* şi cu asistenţa... *ilustrului* jurisconsult *Pantazi* extragem următoarele :

„D. avocat Marinescu, din partea d-nei Eliza Calalb, tutorea minorilor săi fii, ridică incidentul că acţiunea nu e regulată şi nici citaţiile nu sunt bine făcute, de oare ce nu se arată nici numele nici *pronumele*, minorilor pe cari îi reprezintă tutorea Eliza Calalb" şi Tribunalul constituit fără procuror—căci erau minori în cauză—se grăbeşte a-i respinge incidentul. D. avocat Marinescu relevă şi cere să se constate în procesul verbal al şedinţei că tribunalul n'a fost constituit cu procuror. Atunci d .Dimitriu, care judeca, *care se pronunţase odată asupra incidentului*, trimite să se cheme pe substitutul de procuror, *caută de a repune din nou chestia în stare de judecată*, dînd din nou cuvîntul părţilor. *D. avocat Marinescu* a declarat, *că odată incidentul rezolvat*, **nu mai poate pune concluziuni**, şi d. Dimitriu care judeca, găseşte că este în drept să suplinească pe partea reprezentată de avocatul Marinescu, şi să i se reproducă pledoaria, pe care acesta o făcuse mai înainte, şi luînd concluziile procurorului, se pronunţă pentru respingerea incidentului, ca şi mai înainte. Intrîndu-se în fondul afacerei nu mai discutăm că *prin călcarea tuturor mijlocelor de probaţie legală*, tribunalul a găsit că trebue să condamne pe minorii def. Eliza Calalb, cari susţineau că nu datoresc nimic, toate creanţele fiind achitate. Dar cum putea să cîştige Marinescu cînd avea adversar pe acel căruia Dimitriu îi era obligat... Se zvonea chiar de la început, că hotărîrea judecătorului Macri, care e reputat ca un bun judecător, va fi reformată în apel, pe deoparte fiind că fraţii Thenen aveau de avocat *pe Atanasiu*, iar pe de altă parte *Dimitriu* era *gelos de* reputaţia **meritată** ce şi-o crease judecătorul *C. Macri*, în localitate, şi cauta să-i sfarme, toate hotarîrile. Şi exemple sunt destule.

Avocatul Marinescu, nemulţumit de modul cum a procedat judecătorul G. L. Dimitriu, care prin calcarea celor mai elementare principii de drept, a dat hotărîrea sa, *face recurs în Casaţie*, invocînd ca motiv *„violarea art. 81 pr. civ, prin faptul că tribunalul la rezolvarea incidentului de nulitatea acţiunei, a fost constituit fără procuror şi l'a respins fără să asculte concluziile acestuia deşi erau minori în cauză şi* „**exces de putere**, *prin faptul că după ce tribunalul a pronunţat respingerea incidentului, a intrat din nou în judecarea lui cerînd concluziile ministerului public şi cu toate că refuzase a pune a doua oară concluzii de oare-ce tribunalul se pronunţase, d. preşedinte a tribunalului (G. L. Dimitriu, s'a substituit în locul său, redînd în mod incomplect concluziile puse de el"*.

Iar Inalta Curte de Casaţie, secţia II-a prin decizia No. 20, din 4 Februarie 1909 după *ce constată faptele* expuse prin motivul de casare, zice prin considerentele sale : „Tribunalul procedînd ast-fel, a comis un **invederat exces de putere**, *de oare-ce incidentul odată rezolvat, nu mai putea reveni asupra lui, şi să se pronunţe a 2-a oară ; că formarea relativă la chestia care forma obiectul incidentului, nu se putea face de cît în modurile prescrise de lege, între care* **nu este şi acela întrebuinţat de tribunal**".

Din felul cum Curtea de Casaţie vorbeşte despre hotărîrea tribunalului, redactată de chiar d. Dimitriu, *şi cum această înaltă instanţă apreciază solidele sale cunoştinţi în ale dreptului reesă în mod evident, cît sunt de meriitori numirile, ministrului de justiţie de azi.* (Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

„Gînduri nocturne".—Sub un titlu sombru, un volumaş de versuri semnat pe.... jumătate : Felician B... Cunoaştem volume tipărite sub pseudonim, ori chiar anonim. Dar nume incomplete ? Credem că e aci o sfială ori o lipsă de experienţă a unui debutant, după cum e însuşi volumul—produsul unei simţiri încă nehotărîte. Numai pe ici-colo inspiraţia e mai limpede, cînd şi izvorul inspiraţiei îmbie pe poet mai cu seninătate :

Din zi în zi eşti mai frumoasă
Şi par'că te iubesc mai mult
Şi limpede renaşte viersul,
Cînd glasul tău pot să-l ascult.

Şi m'ocroteşte iar speranţa
Sub diafanul ei vestmînt,
Ispititoare, mii de doruri
Din nou în creeru-mi frămînt.....

Dar în cele mai multe bucăţi versul „nu renaşte limpede". Nu e vina scriitorului, ci a tinereţei, poate, ori a izvoarelor de inspiraţie, a lipsei de pasiuni mari sau de statornicie. De partea cui ? Volumaşul ne-o spune, timid :

Abia dau să te simt aproape,
...Ca o vedenie-mi dispari.

E păcat, de sigur. Sunt semne că poetul ar putea consacra puternice şi bine simţite accente „Vedeniei", dacă ar merita. Sfătuim pe tînărul autor să evite neologismele şi expresiile nepoetice cari abundă în unele bucăţi, de exemplu :

„Termen", „pălpări clipelnici", „boţ de humă", „oroare" sau versuri dezarmonice ca : „Femeea'n tine fu la fel", ori : „De-atîtea ori fugii în faţă-ţi".

Sunt lucruri uşoare de evitat, dar cari fac umbră unor strofe frumoase. Nu lipsesc de acestea în micul volum.

*

Baronul Henri de Rotschild a sosit la Berlin pentru a asista la ultimele repetiţii ce se fac la „Neues Schauspielhans" pentru piesa lui „La Rampe" care a făcut serie la Paris.

*

Profesul Mecinikof a comunicat Academiei de Ştiinţi din Paris că a reuşit să producă tifosul pe cale artificială la momiţă.

Savantul e convins că acest rezultat va aduce mari foloase studiului tifosului.

*

Acela din autorii francezi cari aminteşte mai bine pe Shakespeare, este, după un critic englez Georges Movre, Balzac. Legătura cea mai strînsă care pare că îi leagă este puţinul loc care e dat femeilor în operile lor. Unul şi altul se interesează suficient de „eternul bărbătesc" pentru a face fondul operilor. Dar sunt încă şi alte raporturi între ambii scriitori : Shakespeare a înţeles ca şi Balzac că un scriitor poate găsi şi în lumea celor mici e tot atîtea figuri interesante ca şi în lumea de sus. In operile fiecăruia se găseşte cu o mare uşurinţă şi neglijenţă şi incorecţiuni. In fine şi unul şi cel-alt ştiu să manieze fantezia aceea care făcea să scrie acele discursuri pline de invenţiuni originale, în loc să fie sclavii gîndirei, ei sunt stăpînei, şi o forţează de a face sărituri gigante.

*

La Paris a murit Felix Nadar, cunoscut aeronaut, desemnator, fotograf şi scriitor. In 1863 el a făcut o călătorie de la Paris la Hanova cu un uriaş vapor aerian „Le Gèant" şi a descris acea călătorie într'o carte, astăzi uitată, „Mèmoires du Gèant", apărută în 1864. In acelaş an el a căzut din gondola balonului şi s'a rănit greu,—accident care l'a făcut atunci foarte popular.

Memoriile lui vor apărea sub titlul „Les cabiers de Nadar".

*

Renumitul portret al poetului Verlaine, lucrat de Carière a fost cumparat de statul francez pentru muzeul Luxenburg, cu preţul de 22.000 franci. Acelaşi portret fusese vîndut cîndva de Verlaine cu 300 franci, într'un moment cînd n'avea un ban de cheltuială.

*

La institutul antropologic din Londra profesorul A. Kaith a făcut comunicări asupra unei descoperiri cu adevărat istorice despre un obiect.... preistoric. E vorba de un cap de mort, găsit de un număr de ani la Gibraltar şi care are o vechime de 600,000 de ani !

Scăfîrlia a aparţinut cîndva unei femei pe cînd, de sigur lumea avea cu totul altă concepţie asupra frumuseţei femeeşti de cum era astăzi.

*

STRUNA ZILEI

SCENA LUMEI...

In «Chantecler» sunt reprezentate aproape toate speciile de păseri.

Pe cînd curci, găine, raţe
Trec,—mulţime triumfală—
Zic : de n'ar fi rătăcite
Oare care *gâşte* 'n... sală !

Informaţii

❑ *Am somat ziarul liberal* Viitorul *să ne răspundă ce-a devenit suma de 611 lei pe care acel ziar o colectase pentru victimele incendiului din Trg-Cucului.*

Somaţia noastră a ramas fără de răspuns, ceea ce înseamnă că ziarul Răteştilor, credincios principiilor mai marilor sei, a delapidat banii.

❑ La 31 Martie în'heindu-se anul financiar, ministerul de finanţe a trimes o circulară perceptorilor din judeţ, ca să se proceadă cît mai urgent la încasarea sumelor remase în restanţă către stat, căci la din contra, sumele vor fi trecute în comptul lor şi li se vor opri din renumeraţiile lor.

❑ Domnii dr. Puşcariu şi Pennescu, efori ai Spiridoniei şi dr. Brăiescu, medic primar, au fost alaltăeri la Slănic, unde au vizitat noile instalaţii de aer comprimat, cari sunt complect terminate.

❑ Reconstruirea şoselei Trg.-Ocna-Slănic, va fi complect terminată în Iunie.

Construirea liniei ferate va începe prima-vara viitoare.

❑ Duminică 12 Martie, fiind aniversarea proclamărei regatului, se va oficia un Te-Deum la Mitropolie.

❑ In cursul săptămînei viitoare va avea loc o consfătuire la societatea de bine facere a preoţilor „Mîntuitorul Christos."

❑ Preoţii cercului cultural No. 4 s'au întrunit în şedinţă, la Podul-Iloae.

S'au discutat mai multe chestiuni privitoare la îndatoririle preoţilor şi s'au hotărît persoanele, cari vor lua cuvîntul la viitoarea conferinţă, care se va ţinea la cercul Popeşti.

❑ Discuţia generală asupra budgetul statului, se va începe Luni la Cameră.

❑ Delegaţiunea judeţiană se va întruni zilele acestea, pentru a se ocupa cu discutarea şi votarea budgetelor comunale rurale.

❑ Mai multe loturi de pămînt cumparate de locuitorii de pe moşia Belceşti, de la stat, au fost scoase la licitaţie, proprietarii lor neachitînd ratele anuale către stat.

❑ Prin noul budget, lefile funcţionarilor prefecturii judeţului au fost sporite,

❑ Ancheta în afacerea colonelului din Bacău, care a bătut pe un maior, nu s'a terminat încă.

D. col. Popovici, raportorul în această afacere, va pleca din nou la Bacău spre a continua cercetările.

❑ Duminecă 14 curent, în aula Universităţei la orele 5 p. m. va avea loc a doua conferenţă din ciclul anului acestuia.

D-l Ioan Prtrovici conferenţiar de filosofie la Universitate, va vorbi despre „Credinţa religioasă şi libera cugetare". Intrarea liberă.

❑ In vederea inaugurării nouei linii ferate Podul Iloaia—Hârlău, d. inginer Mareş, inspector general al mişcărei, va inspecta la sfîrşitul lunei aceştia, noua linie.

Numirile de şefi de staţie la : Erbiceni, Belceşti, Hodura şi Cotnari, se vor face pe ziua de 1 Aprilie c.

❑ **Concertul Vlăduţi.**—Iată programa concertului ce va da în seara de 14 c., în sala Teatrului Naţional, sub conducerea distinsului ei şef d. I. Vlăduţi.

R. Wagner Uvertura din "Rienzi" ; Jos. Neswadba. Paraphrase über „Loreley" ; Fr. Lizzt. „Rapsodia Ungurească No. 2 ; G. Enescu. „Imn Jubilar" pentru musica militară, harpă şi cor 300 persoane ; R. Wagner. Preludiu din Parsifal ; Jos Brahms „Ungarische Tänze No. 5 ; R. Wagner. Uvertura din „Tannhäusser" ; Antim Cirillo. „România" marş triumfat.

Program frumos şi bogat; în care toate bucăţile sunt alese şi interesante, în special, pe lîngă admirabila muzica Vagneriană. Imnul jubilar al genialului nostru compozitor Enescu. Acest imn e de o neasămănată măreţie ; splendidele armonii ale instrumentelor sunt susţinute şi complectate de cor (300 voci) şi de harpă, producînd un efect surprinzător de frumos.

Credem că publicul se va grăbi să asiste în cît mai mare număr.

❑ Din Botoşani ni se scrie că în urma convocării făcută de preşedintele societăţii „Mîntuitorul Hristos", Econ. V. Pavelescu, preoţii din oraşul Botoşani, s'au adunat la sediul societăţei de Economie şi bine facere „Concordia şi Caritatea" a clerului din Jud. Botoşani şi au constituit cercul cultural preoţesc din acest oraş, La acest cerc cultural preoţesc, preuţii din oraşul Botoşani, se vor aduna în mod intim, tratînd diferite chestiuni, mai ales din domeniul moral, liturgic şi pastoral.

S'au înscris pentru a vorbi la aceste cercuri, preuţii : Econ. stavr. Gh. Em. Rugescu, Econ. V. Pavelescu, Econ. C. Vasiliu, Diaconul C. Cernescu, Econ. C. Sbîrnea şi Preotul C. Possa.

❑ Regimentrul 13 Ştefan cel Mare, va pleca la tabăra Şipote, pentru instrucţii, după serbătorile paştelor. Concentrarea va dura 30 zile.

DIVERSE

— D-nii D. Pangal, D. Florescu, O. Brevinau şi C. Poclitaru domiciliaţi în oraşul Iaşi sînt numiţi păzitori publici pentru paza vînaturilor în întreaga ţară.

— D. Panaite Moga a fost numit agent sanitar provizor la cercul Sculeni Golăeşti.

— Ministerul de interne a aprobat introducerea în ţară, a 110 muncitori bucovineni, aduşi de d. Leon Juster pentru moşia Proselnici.

— Epitropia bisericei Rediul Tatar din comuna Copou, avînd un proces de revendicare pentru o casă cu locuitorul Costache Vararu, numitul a fost condamnat să delase casa bisericei. Vararu fiind somat să elibereze casa, a început să o dărîme, pentru care fapt ministerul cultelor a cerut prefecturii judeţului să ia măsurile ce va crede de cuviinţă în contra numitului locuitor.

— La 20 Martie c. va avea loc la societatea de gimnastică sport şi muzică ultima serată dansantă, care va fi cea mai reuşită.

— De la 1 Aprilie se va pune în aplicare regulamentul de prevenire contra turbărei.

De la această dată fie care cetăţean, care are cîine de lux va plăti o taxă.

C. V. BUŢUREANU 7

Curente Pedagogice

Piedicile care se opun scoalei

Cine ar putea să combată părerile renumitului profesor de psihologie de la Universitatea din Geneva, dr. Ed. Claparède, susţinute de el în recenta lucrare : *Psychologie de l'Enfant et Pédagogie expérimentale ?*

Toată învăţătorimea este formată la şcoala practică, care, ori cît de însemnată ar fi pentru formarea unui specialist, totuşi nu poate suplini nici odată cunoştinţile ştiinţifice.

Calea practicei este bună, dar este lungă şi obositoare şi a lăsa pe un învăţător fără cunoştinţi psihologice, însamnă a-l lăsa să facă încercări fără nici un folos toată viaţa, pe socoteala generaţiilor care i se încredinţează.

Pedagogia actuală este o ştiinţă hibridă, făcută din foarte multe cuvinte şi foarte puţine adevăruri ; ea este, după eum zice Binet, rezultatul ideilor preconcepute ; ea procedează prin afirmaţiuni greşite şi confundă demonstraiile riguroase cu citaţiile literare ; ea desleagă ele mai grele probleme de învăţămînt, invond părerile autorităţilor ca Quintilian şi Bossuet ; ea înlocueşte faptele prin predici. Toate sistemele de educaţie oficiale de astăzi se sprijină pe cîte-va observaţiuni filosofice. Chiar Pestalozzi, Froebel şi alţii n'au cunoscut alte procedeuri.

Aceasta a făcut pe mulţi oameni de seamă să n'aibă nici o încredere în pedagogie şi să susţină că cine-va cu bun simţ şi cu cunoştinţi clare într'un domeniu oare-care, poate fi un bun educator şi poate comunica şi altora cunoştinţile sale. „Nu cred în pedagogie, zice Emile Faguet, după cum nu cred în arta de a iubi sau a te face iubit".

Cu progresele însă ale psihologiei experimentale, a psihologiei copilului, pedagogia începe a şi aşterne alte baze. Ea tinde să devie o ştiinţă şi o artă în acelaş timp, cum e bună-oară medicina, a cărei practică se sprijină absolut numai pe date ştiinţificeşte probate, pe cunoştinţi anatomice şi fisiologice sau pe legi biologice. Prin cuvîntul experienţă însă nu trebue să înţelegem, după cum se obişnueşte, impresiunea persoanelor care au văzut multe şi au umblat prin multe locuri. Impresiunile acestora n'au nici o valoare dacă nu se sprijină pe documente şi pe metoade riguroase.

Robert Owen şi şcoala sa

Prin aceste vrem să dovedim de cît folos este buna-voinţa şi dragostea de oameni şi de copii întru organizarea unei şcoale.

Robert Owen (1771—1858) economist şi marc filantrop englez, se născu din părinţi saraci şi primi o educaţie rudimentară. De mic intră ca ucenic pe la diferite ateliere de ţesătorie. Dar de timpuriu arată o mare predispoziţie pentru afaceri şi o mare dorinţă de a citi. Aceasta făcu pe unul din patronii săi să-i dea pe fiică-sa în căsătorie şi să-l însărcineze mai tîrziu cu supravegherea şi conducerea fabricei de ţesătorie de la New-Lanark. Atunci concepu sistemul său care-l făcu celebru. El fondă un vast stabiliment industrial, în care toţi lucrătorii erau tovarăşi deopotrivă şi pe care o numi pentru aceasta *Societate cooperativă*. El începu prin a deschice mici prăvălii în care se vindeau lucruri bune pe preţ mic, combătu desfrîul, beţia şi furtul. In 4 ani New-Lanark deveni un centru de mulţumire generală. Personalul manufacturei, compus din 2000 de funcţionari, formau o familie, guvernată de un patriarh

Owen ştia din experienţă cît de mizerabilă este starea lucrătorilor în fabricile de bumbac.

Barbaţi, femei şi copii de la vrîsta de 7 ani, se dedeau la lucru peste puterile omeneşti, din care rezultă degradare fisică şi morală. Owen se sili să arăte că aceste procedeuri, în afară că procură foloase patronilor, aduc naţiunei mari stricăciuni, prin acea că lasă o mulţime de fiinţe omeneşti fără cultură şi pradă celor mai periculoase influenţe. Şcoalele ce erau pe lîngă fabrici nu dădeau nici un rezultat. In ele se adunau copiii de la 7 ani în sus, cîte-va ore pe zi, după ce se istoveau de muncă. Aici nişte bătrîni, barbaţi sau femei, le predau lecţii, dar mai bine zis, se sileau să ţină disciplină.

Faţă cu asemine stare de lucruri, Owen concepu planul unei reforme radicale a şcoalei, care să dea tuturor copiilor o educaţie raţională spre folosul lor, precum şi pentru siguranţa şi progresul societăţii. Această reformă voia el s'o întindă pretutindene ; dar cu toate că era aprobat de dr. Bell şi Lancaster, pedagogi şi oameni cu vază în ţară, totuşi nu putu s'o facă, căci se lovi de neîncrederea, şi de opunerea celor de la cîrma statului. De aceia Owen se mărgini să reformeze numai şcoala din New-Lanark.

Ideile lui Owen despre şcoală se găsesc expuse în scrierea sa *Viderile nouă*. După dînsul, natura este bună, societatea rea. Răul este dar în instituţiile sale şi în mediu. Mediul social trebue modificat. Dintre toate circumstanţele exterioare cari formează omul, cea mai puternică este educaţia. La formarea ori-cărui caracter se pot aplica principii tot aşa de sigure ca şi cele din matematici.

(Va urma)

Ultime informaţii

❑ Domnul Ixnofont Eraclide, energicul şi cinstitul ajutor de primar, cu brevet de cinste ce-i a fost eliberat, anul trecut, de d. Stere, a ţinut să rezilieze contractul afişajului.

L'a reziliat în mod samavolnic, chiar înaintea termenului pentru care antreprenorul plătise arenda şi a însărcinat serviciul contabilităţei să facă serviciul de afişaj.

D. Ixonofont Eraclide, care a fost expulzat de la abator, caută compensaţie la afişaj.

Cinstit barbat.

❑ Parchetul, care a anchetat în afacerea neregularităţilor de la serviciul de siguranţă, a trimis dosarul la instrucţie cu art. 45 din c. p.

Afacerea a fost repartizată la cabinetul III, al d-lui jude-instructor Erbiceanu.

❑ Preşedintele comitetului pentru ridicarea unei statui lui M. Cogălniceanu, a exprimat vii mulţumiri d lui colonel Langa, care a subscris o mie lei pentru mărirea fondului destinat statuei.

❑ D-nii V. Emandi şi Dragomirescu, au fost admişi a da examenul de docenţă în specialitatea dreptului comercial.

❑ D. I. Corjescu, primul-preşedinte al tribunalului, care se află în concediu, se va întoarce luni la postul său.

❑ **Cazul de la Şipote.**—In discursul său de la Senat, d. Badareu a vorbit despre cartea de judecată a judecătorului de la Şipote, care a hotărît să se dărîme casa lui Andronic din Şipote, care, în loc de moară, construise o casă „somptuoasă", cum a zis judecătorul.

Cazul a produs senzaţie în Senat şi astă-zi secretarul general al ministerului de justiţie a cerut telegrafic să se trimeată telegrafic cartea de judecctă respectivă, No. 311 din 15 Iulie 1909.

D. Stelian va cerca să răspundă—dar nu va reuşi, de oare ce sentinţa a fost apelată la Iaşi şi procesul a fost cîştigat de Andronic.

❑ La bisericile parohiilor urbane şi rurale s'au trimes din partea autorităţei bisericeşti, „orariul D-zeeştilor slujbe zilnice în bisericele de prin oraşe şi sate" în care se prevede că serviciul de dimineaţă începînd de la 30 April a. c. atît la oraşe cît şi la sate să se înceapă la ora 6 şi să se termine la ora 11 a. m.

❑ Pe ziua de 1 April, soldaţi din trupa de cavalerie cu schimbul vor fi concentraţi peotrn prima perioadă de instrucţie, la regimentul 8 roşiori din Botoşani.

❑ Examemenul de definitivat al învăţătorilor suplinitori va continua şi astă-zi, după care procesul verbal de rezultatul obţinut va fi înaintat ministrului instrucţiunii publice.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu se va reîntoarce din capitală Duminică dimineaţă.

❑ Ministerul de răsboi prin desfiinţarea trăsurilor de la regimente, va face o economie în budget de două milioane. Cum însă la licitaţia ţinută zilele trecute, nu s'a putut obţine nici jumătate din costul trăsurilor, ministerul a trimes comandamentului, o circulară prin care cere să se ţină o nouă licitaţie şi sub nici un motiv să nu se vîndă trăsurile mai jos de jumătatea costului lor.

❑ Administratorii plăşilor din judeţul nostru, vor fi convocaţi la sfîrşitul lunei la prefectură spre a li se da mai multe instrucţiuni.

❑ Societatea cantina şcolară, din localitate, a fost recunoscută ca persoană morală.

❑ D. N. Rotaru, absolvent de şcoală comercială a fost numit impiegat auxiliar cl. II-a, la administraţia financiară din Iaşi.

❑ Direcţiunea generală a poştelor şi telegrafelor a prelungit termenul de valabilitate al timbrelor franco de 15 bani culoare, violet emisiunea 1903 şi 1908 până la 10 Aprilie c. inclusiv.

❑ La 23 Martie c. va avea loc la Conservatorul de muzică şi declamaţie, o nouă producţiune a elevilor şi elevelor şcoalei.

❑ Eri d. Neculai Ionescu, revizorul şcolar al oraşului, a inspectat şcoala primară Principele Carol. D-sa a asistat la lecţiile elevilor din toate clasele şi a rămas foarte mulţumit de răspunsurile date de elevi, lăudînd pe institutori pentru modul de predare a cursurilor.

❑ Ministerul instrucţiunei publice, a trimis revizoratului şcolar statistica şcoalelor private din întreaga ţară.

❑ Azi dimineaţă d. inspector veterinar Timuş a sosit în localitate. D-sa a inspectat cancelaria serviciului veterinar judeţean, iar după amiază a plecat ca să inspecteze comunele Aroneanu şi Copou.

❑ In comuna Fîntînele din judeţul Iaşi se va construi un spital model „Regele Carol I". In acest scop s'a declarat de utilitate publică, un loc în suprafaţă de 2 hectare, situat la marginea comunei.

❑ Instrucţia militară în şcoli a fost reînfiinţată cu începere de astă-zi pe cale de circulară ministerială.

Ministrul a obligat ca instrucţia să fie predată în licee cîte o oră pe săptămînă de fie care clas.

❑ **Discursul d-lui Bădăreu.** — Citim în *Ordinea* :

Cînd a terminat d. Bădăreu, se putea citi pe feţele tuturora impresia puternică produsă de discursul seu. Era un succes strălucit, mărturisit şi de adversari; era triumful real al unui bărbat de Stat, al unui cugetător, al unui spirit distins şi adînc pătruns de rolul covîrşitor al păturei noastre conducătoare.

Prietenii îl îmbrăţişează, adversarii îl felicită, prelaţii chiar îşi arată adînca lor mulţumire sufletească.

D. Const. C. Arion se apropie de fruntaşul nostru.

— Frumoasă preparaţie, frumos discurs; cel mult ţi s'ar putea reproşa că ai dat tot atîta dezvoltare argumentelor mici, ca şi celor mari.

— Recunosc că ai dreptate, a răspuns d. Bădăreu. Ca estet, ai dreptate; politiceşte, însă, cred că am făcut bine.

— Splendidă preparaţie, iar în partea politică ai fost chiar superior...

— Lasă-te de intrigi.

— Oh, nu. Iţi afirm sincer că aşa e. Păcat că în 1905 n'ai cunoscut aşa chestia.

— Te asigur că era tot aşa de cunoscută, numai că atunci erau alte împrejurări.

— Nu era atît de cunoscută şi nici noi nu te-am cunoscut într'atîta pe dumneata; sfîrşi d. C. Arion, îndepărtîndu-se zîmbind.

*

Seara tîrziu se făceau cele mai variate comentarii în jurul discursului şi toată lumea politică recunoştea că un discurs ca cel de eri, constitue un moment culminant în viaţa politică chiar a unui om deprins cu succesele.

❑ O frumoasă şi foarte interesantă serată cinematografică va avea loc în seara de 19 Martie, în beneficiul casierului cinematografului Pathé din Iaşi.

❑ La examenul de definitivat au reuşit următorii învăţători suplinitori, din seria I-a: d-na Tereza C. Ionescu, institutoare; Hristina Pantelimonescu, Agripina Manole, Ecaterina Casian şi Gabriel Mihailescu.

❑ Şcoala din comuna Hlincea—Galata, a fost închisă din cauza epidemiei de pojar.

❑ Aflăm cu plăcere că fruntaşul nostru d. C. Cantacuzino-Paşcanu, cere se afla suferind, se află restabilit.

Totuşi d-sa va avea nevoie de a mai sta cîte-va zile în casă.

❑ Excursiunea ofiţerilor romîni la Odessa va avea loc intre 1 şi 10 Maiu a. c.

❑ O bandă de hoţi au atacat în noaptea de 8 Martie pe locuitorul Const. Vasile Ursache a Petrei, din Sculeni.

Hoţii au pîndit pe Ursache pe cînd ieşea din crîşma Cărpiţi şi s'au năpustit asupra lui, căci bănuiau că avea asupra lui o însemnată sumă de bani.

Ursache a fost grav maltratat şi jefuit de suma de 56 lei, ce o avea asupra lui.

Jandarmii rurali au reuşit acum să prindă hoţii. Ei sunt: Vasile Human, Dim. Manciu, Gh. Şurubariu, Vasile I. Roşu, Vasile Codiţă şi Gh. Radu. Ei au fost arestaţi.

❑ Ministerul agriculturii şi domeniilor a comunicat prefecturii judeţului, că d. inginer Alex. Mateescu, a fost numit păzitor public pentru paza vînatului, în întreaga ţară.

❑ Astă-zi a fost ultima zi până cînd dispensaţii din anii trecuţi, a căror clasă n'a trecut încă în rezervă, trebuiau să se prezinte înaintea consiliului de revizie, pentru a se constata dacă actul în baza căruia au fost dispensaţi, n'a încetat a exista. Toţi cei cari au lipsit li se vor anula dispensele şi vor fi înrolaţi la toamnă în arma în care au fost repartizaţi.

❑ Din primele două serii de institutori şi învăţători chemaţi la examenul de definitivat, în număr de 14, s'au prezintat numai 7 şi anume 3 în seria întăia şi 4 din seria doua.

Au reuşit la toate probele următoarele candidate; Ionescu Tereza, Manole Agripina, Pantilimonescu Hrisina, Casian Esaterina şi Bejănariu Elena.

❑ **Judiciare.**—La secţia a II-a a Curţei se va judeca Sîmbătă, însemnatul proces în care Al. Şoarec este implicat pentru fraude silvice.

— Am anunţat ieri, că în jurămîntul more-judaico ce-a fost deferit arendaşului Meltzer, curtea s. I-a, în vedere că rabinii din Iaşi, refuză sistematic să oficieze la prestarea unor asemenea jurăminte, a trimis pe Meltzer să jure la sinagoga din Podul-Iloaie.

D. consilier Grigorovici, delegat să asiste la prestarea jurămîntului, s'a presintat la sinagogă, dar rabinul a refuzat să oficieze, spunînd că asemenea juràminte sunt contra ritului evreesc.

— Numitul Şulem Segal, făcîndu-se vinovat de falş în acte private, a fost condamnat de trib. Botoşani la cinci ani închisoare.

Afacerea se va judeca în apel, la s. II-a, în ziua de 16 Martie.

— In procesul d'intre Fani Şaraga cu E. I. Brummer, referitor la coproprietatea chioşcurilor de ziare din Iaşi, curtea s. I-a, în audienţa de ieri, a admis ca Brummer să jure more-judaico la sinagoga din Podul-Iloaie.

D. consilier Savel Zăhărescu a fost delegat să asiste la prestarea jurămîntului.

❑ Celebrul poem „Zălogul" (Die Bürgschaft) al nemuritorului Schiller, a fost grandios înscenat de cinematograf şi este cuprins in programele matineelor şi reprezentaţiilor serale de Sîmbătă 13 şi Duminecă 14 Martie a. c. ale Teatrului Pathé-Frères (Sala Circului Sidoli). Afară de aceasta au mai fost intercalate în program multe noutăţi cari n'au figurat în programul de eri şi a laltăeri, precum: Scaunele, o comedie italiană, De vînzare o păpuşă, piesă teatrală, Ce cuminţi copii o comedie plină de humor etc.

Intregul cuprins al programului este foarte interesant şi mai conţine între altele: Peking, capitala vastului imperiu chinez, reşedinţa împaratului, vederi după natură; Convenţia, comedie splendidă compusă şi jucată de simpaticul actor Max Linder; Eroul şi pielea tigrului, scene comice — Trupa Fecori, gimnastici aeriani, Fabricantul de măşti scene teatrale; O nuntă în Sumatra scene de moravuri din Arhipelagul indian etc. etc.

— Se aduce la cunoştinţă că matineurile cinematografice vor urma în tot timpul verei la Circul Sidoli şi că preţurile de intrare vor fi reduse şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., un scaun 60 b., Balcon 40 b., şi Galeria 30 b. Aceste preţuri intră în vigoare chiar de mîne Sîmbătă 13 Martie 1910.

❑ D-na Agrapina Stamatiu, soţia d-lui I. Stamatiu, îmbolnăvindu-se de o infecţie generală, a fost transportată la sanatoriul Elisabetha din Bucureşti, unde a încetat din viaţă eri.

Corpul defunctei va fi adus la Iaşi. Condoleanţele noastre.

❑ Se urmează tratative cu casa Marmarosch Blanc, în privinţa împrumutului pe care comuna Iaşi vrea să-l contracteze pentru lucrările de aducerea apei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Martie

Mişcare în corpul medical

Bucureşti.—In corpul medical s'a făcut următoarea mişcare:

D. dr. C. Paulescu, de la spitalul „Regele Carol I" din Hangu, judeţul Neamţ, a fost numit medic primar al judeţului Suceava, în locul d-lui dr. Rosignon, care şi-a dat demisia, spre a'şi regula drepturile la pensie.

D. dr. Gr. Cristescu a fost numit la circ. Dolj; d-nii dr. N. Roşeanu, de la circ. Sergiceo, judeţul Dolj şi dr. C. Frangopol, de la circ. Simnic, acelaş judeţ, au fost transferaţi unul în locul altuia.

D-şoara dr. Maria Merişeanu, de la spitalul Vidra, a fost transferată la circum. Bahna, judeţul Putna, în locul vacant.

Palatul camerei de comert

Bucureşti.—Camera de comerţ din Bucureşti, nedispunînd de suma necesară pentru a plăti lucrările de construirea palatului propriu, a hotărît contractarea unui împrumut de un milion şi jumătate.

In acest scop, au fost convocaţi eri la camera de comerţ, mai mulţi financiari, cari au fost pentru împrumut.

Modificarea constituţiei în Olanda

Haga. — Regina a numit o comisiune spre a delibera cu privire la modificarea const tuţiunei.

Parlamentul francez

Paris. — Camera a adoptat proiectele de legi, aprobînd convenţiunea pentru tranşarea pe cale pacinică, a conflictelor internaţionale şi celelalte covnenţiuni semnate la 18 Octombre 1907.

*

Paris.—Camera a început discuţiunea proiectului de lege, prin care se exclude din armata metropolitană condamnaţii de drept comun spre a-i încorpora în batalioane speciale.

*

Paris.—Camera de apeluri corecţionale a confirmat sentinţa dată in prima instanţă, prin care să condamnă pseudul fabricant de diamante Lemoine, la 6 ani închisoare şi 3000 de franci amendă către directorul Iulius Verner, directorul societăţii diamantelor.

Vizita lui Bethman Hollveg

Roma.—Vizita la Roma a d-lui Bethman Hollveg, a dat o nouă dovadă de încredere cordială şi unitară, unind Germania şi Italia. Din convorbirile politice ce au avut loc la Roma în această privinţă despre satisfacerea reciprocă ca politica bazată pe tripla alianţă, care de atîta vreme garantează pacea europeană, a luat în cele două ţări rădăcini prea trainice, pentru ca ea să poată fi schimbată printr'o schimbare a persoanelor cabinetelor, Roma şi Berlin sunt de acord cu guvernul din Viena spre a dori în orient menţinerea statului-quo.

Erupţia vulcanului Etna

Catana.—Directorul observatorului vulcanului Etna, telegrafiază din Nicolonsi, că lava continuă a înainta cu un mare curent de 500 metri lărgime şi cu o iuţeală de 20 metri pe oră.

*

Catana.—La 11.35 lava continuă să înainteze ameninţînd satul Borello. Lava se află acum la 6 km. de Belpasze. S'au deschis noi cratere, lava ar fi foarte aproape de San Leo. Prefectul se află la faţa locului. La orele două lava îşi urmează cursul, distrugînd arăturile, acoperind mai multe case mici.

Marina rusă

Petersburg.—Comisiunea financiară a consiliului imperiului a redat budgetului marinei, sumele necesare pentru construirea noilor vase de război, adică 14,970,000 ruble, suma pe care comisiunea financiară a Dumei o redusese la 11 milioane.

Regele Petru la Petersburg

Petersburg.—Regele Petru a vizitat catedrala Sf. Petru şi Pavel, unde a depus coroane de argint pe mormintele ţarilor Alexandru 2-lea şi Alexandru al 3-lea. Regele a vizitat apoi biserica Reînvierii şi mănăstirea Alexandru Newsky, unde a fost întimpinat de mitropolitul Antoniu.

Concursul internaţional de aviaţiune

Buda-Pesta.—Aeroclubul ungar a consacrat o sumă 600 mii coroane, pentru concursul internaţional de aviaţiune, ce va avea loc în Iunie. O sumă de 493 mii coroane va fi dată ca premiu.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 2 jumătate.

D. Take Ionescu se urcă la tribună şi spune că vrea să interpeleze pe primul ministru şi ministru de interne, asupra unor fapte nedemne comise de un funcţionar administrativ, care a atacat pe mai mulţi parlamentari.

D. I. Brăteanu spune că va răspunde imediat interpelărei.

D. Take Ionescu îşi desvoltă interpelarea în chestia broşurei d-lui dr. Sion, sub directorul serviciului sanitar, care atacă pe mai mulţi parlamentari, între care şi pe d. dr. Rîmniceanu, pe care'l face „mastodont".

Oratorul întreabă dacă e permis ca un funcţionar administrativ să polemizeze cu asemenea exuresii.

D. Ionel Brătianu răspunde în cîte va cuvinte şi spune că regretă din cale afară eşirea d-lui dr. Sion, şi zice că a luat măsuri: d-rul Sion va fi pedepsit pe calea disciplinară. D. Brătianu zice că regretă cu atît mai mult, cu cît d-rul Sion îi este prieten.

D. Ioan Lahovary, întrerupînd, zice că de cît o pedeapsă disciplinară, mai bine i s'ar aplica o doză de bromură.

D. Brătianu: Rău faceţi d le Lahovary că atacaţi o persoană, cînd ea nu se află de faţă.

D. Procopiu aruncă un calificativ d-lui Lahovary şi un tumult se naşte în sală.

Şedinţa se suspendă.

*

La redeschidere, d. N. Fleva anunţă că vrea să şi desvolte interpelarea în afacerea Răteşti.

D. Brătianu spune că e gata să răspundă.

Urcîndu-se la tribună, d. N. Fleva, arată că dacă a întârziat până acum cu desvoltarea acestei interpelări, nu e vina d-sale, după cum se spunea, ci e vina birourilor şi a acelora care au căutat să-i zădărnicească punerea la îndămînă a actelor de care avea nevoie. Abia eri a primit acele acte şi astă-zi e gata să'şi dezvolte interpelarea.

Oratorul spune că nu va mai insista asupra părţei I-a a chestiei Răteşti de care s'a ocupat deja, ci va trata alte chestii importante.

Am convingerea, a spus d sa, că dacă această interpelare nu va avea alt efect, dar ceia-ce sunt sigur e că, în urma ei, „onorabila familie Brătianu" va fi pe viitor mai modestă.

D. Sasau a întrerupt pe d. Fleva, zicînd că de cît ar vorbi de oameni de paie mai bine ar vorbi de fîn.

D. N. Fleva zice că nu se sparie de oamenii ţării. De la venirea sa în cameră d. Dim. Brătianu s'a lăudat cu un dosar al fînului, dar vede că nici până azi n'a făcut nimic, fiind-că n'a avut nimic de zis.

Cine are de sprus ceva în chestia fînului a zis d. Fleva să se urce aci la tribună şi să spue ce are de spus,—dar să nu se umble numai cu oamenii ţărei cum face d. Dinu Brătianu, care va înghiţi multe pae şi mult fîn.

SENATUL

Bucureşti.— Continuarea discuţiei asupra contenciosului, vorbeşte d. N. Xenopol.

Prima Societate de Economie

DIN

URBEA IAŞI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăţi de economie din Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pe *Duminică 14 Martie 1910*, ora 1 p. m. în localul propriu al societăţei, din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1). Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţii în lunile de la 1 Septembrie până la 31 Decembrie 1909.

2) Raportul Comisiunei de control privitor la constăterile făcute de dânsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în întervalul de mai sus.

3). Alegerea Comisiunei de control art. 29 şi 41 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1910.

4). Cestiunile rămase pendinte din Adunarea precedentă, precum şi cele ce se vor ivi în cursul şedinţei,

Preşedintele Comitetului de Administraţie

V. I. RADU

Z. S. MOISESCU

AVOCAT

Iaşi Str. Sava 18

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

De inchiriat în totul, sau în parte de la, 23 April a. c. **2 magasii**, în strada Ştefan cel Mare 8 (actualminte ocupate de d. Kohnfeld), un atelier, locuinţă etc.

A se adresa la **Biroul Doamnei de Neuschatz str. Academiei 3.**

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi. *Str. de Sus No. 31*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmaciştii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

BROSSE A TAPIS Prix: 14 fr. R. GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco Catalogue

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris — CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS — *RONCES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR déposé Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f35 — Châssis de couche, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30 — Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 » — Envoi franco de l'Album sur demande

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Dezinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de cu gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu — Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1879.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 967 Duminică 14 Martie 1910

Pe clina deficitelor

Budgetul pe anul 1910 | 911 se prezintă la venituri și cheltueli cu suma de 461,079,942 lei. După zece ani de budgete cu escedente, acum se revine la bugete echilibrate.

Făcînd bilanțul escedentelor în ultimii 8 ani budgetari, vedem că totalul s'a rîdicat la frumoasă sumă de circa 300 milioane! Toate aceste sute de milioane au fost mîncate pe cheltueli de lucrări absolut necesare, care în anii normali trebuiau să intre în budgetele ordinare, nu în cele extraordinare.

Elasticitatea veniturilor budgetare s'a cam întins; și sînt foarte multe articule, care departe de a se mai întinde, din contra se contractează, dau îndărăt. Și cu toate acestea cheltuelile se sporesc în acea progresie uimitoare de creștere cu circa 20 milioane pe an.

Corespund acum aceste creșteri budgetare unei reale sporiri din averea publică? Reprezintă ele cota circulațiunei averilor, ori e o sforțare fiscală oneroasă pentru contribuabil, statul urmărindu-și în mod exclusiv încasarea la zi a veniturilor sale nu și în răvărsarea bogăției prin noi izvoare de muncă rodnică în popor.

Budgetul nou pe anul 1910 | 1911 s'a croit pe baza celor mai mari evaluări și a celor mai bune încasări. O dată premisa budgetară pusă a încăsărilor integrale s'au cotat cheltuelile reale maximale, căci tendința nouă a guvernului liberal și în special a d-lui Emil Costinescu, este ca în budget normal să se treacă toate cheltuelile reale, nu ca pînă acum, cînd o sumă de lucrări se lăsau pe sama budgetelor extraordinare izvorite din repartizarea escedentului financiar.

Ca să dovedim acest lucru, vom ua cîte-va articule din budget pentru a vedea cît de periculoasă e clina budgetelor echilibrate tocmai tacum cînd o samă de venituri sînt supt limită.

Intîiu luăm impozitele indirecte, cari cuprind 5 articule (9—13) și anume: *vămile, spirtoasele, alcoolul denaturat, zăharul* și *petroleul*. Aceste 5 articole au fost majorate în budgetul în curs pe 1909 | 1910 cu 9,200,000 față cu budgetul trecut 1908 | 1909.

Cu toate aceste creșteri de 9 milioane, toate cele 5 articule prezintă pentru 8 luni din exercițiu un minus de 309,587 lei față cu încasările din anul trecut, cînd budgetul respectiv prevedea la cele 5 articule 63,360,000 lei în loc de 72,560,000 lei ca anul acesta.

Păstrînd proporția acestui minus de încasări și pentru restul de 4 luni, pînă la Aprilie, vom avea că numai 5 articule din budget vor da deficit de 9,700,000 lei. In parte desfacem ast-fel: *Vămile* au fost majorate la venituri cu 8 milioane în plus, și ele pînă acum nu numai că n'au întrecut cu ceva încasarile de anul trecut, dar au dat un minus în 8 luni de un milion și jumătate.

Vămile reprezintă mișcarea bogăției. Se produce mult în țară, umblă paralele, lumea e dornică să cumpere; negustorii aduc marfă, Statul atunci încasează mai mult. La din contra, totul stagnează. Vămile vor produce anul acesta cu peste 10 milioane mai puțin ca an; pune că această sumă reprezintă 6 la sută din totalul valorilor comerciale, comerțul exterior se va marca cu o colosală scădere.

Taxa băuturilor spirtoase e sporită cu un milion lei; și ea în 8 luni abea a dat 61,758 lei spor la încasări față de anul trecut; urmează dar, că acest articul va aduce și el o pagubă de 900,000 lei.

Tot așa și petroleul, care a sporit în 8 luni la încasări cu 596 lei, de și evaluările sînt sporite cu 200,000 lei.

Zăharul în schimb aduce un spor de un milion și jumătate, dar s'a scumpit așa de tare, că a devenit o pacoste pe populațiunea nevoiașă. Va ajunge ca zahărul să devină articul de farmacie și numai la boală omul să se îndulcească cu o bucățică de zăhar.

Trecînd la monopoluri, vedem că din cele 6 articule, din care se compune monopolul Statului (tutun, hîrtie de țigară, chibrituri, cărți de joc, explozibile, și sare), budgetul va fi departe să acopere prevederile budgetare. In adevăr, la acest capitul evaluările au fost sporite cu 4,900,000 lei și cu mare sforțare vor fi acoperite, pentru că în 8 luni abia s'au produs 2,900,000, rămănînd ca în 4 luni să se încaseze restul de 2 milioane. Incasa-se-va? Nu greșim cînd zicem, că și aici vom avea un deficit de aproape jumătate milion lei.

Lăsînd de o parte lupta de întrecere între telegraf și telefon, unul dînd un deficit în 8 luni de 338,071 lei—telegraful; altul dînd un excedent de 132,000 lei—telefonul; aceasta arată nevoia ce se simte în a se lungi rețeaua telefonică, care împuținează funcționarii și înlesnește colosal publicul, eftinește comunicația electrică și schimbă bazele vieții economice. Telegraful din ce în ce e condamnat a fi înlocuit pe toată linia de telefon și îndrumarea într'acolo merge.

Budgetul căilor ferate farăși se va solda cu un deficit de peste un milion și jumătate lei. Pentru exercițiul în curs budgetul C. F. R. a fost majorat cu 4,678,949 lei; și în primele 8 luni abia s'au încasat 2,177,484 lei, adică mai puțin de jumătate. In ultimele 4 luni de iarnă traficul de cereale e ca și mort; iar lemnele față cu iarna ușoară care a fost n'au fost prea căutate, și deci și circulația mărfurilor s'a făcut mai slab. Unde mai pui, că vămile dînd deficit de circa 10 milioane, toate acele milioane lipsă de la vămi se resimt și la C. F. R., întru cît articulele importate prin vamă circulă cu trenurile de marfă și deci toate se leagă unele cu altele.

Dacă la acestea mai adăugăm și milionul lipsă de la navigația maritimă și fluvială, cum și de la [illegible] rul de la Turnu-Severin, milion care va fi sporit încă cu unul de la docuri și antrepozite, vom vedea că încasările față cu veniturile și prevederile sînt departe de a fi normale. Toate încasările merg în descreștere.

Și pe cînd aceste date ne îngrijesc, d. Costinescu vine cu un buget echilibrat, sporind cheltuelele cu 25 milioane lei și bazate pe cele mai mari încasări făcute până acum.

Nu știu dacă încasările se vor mentinea; ceia ce știm sigur e că cheltuelile se vor majora, căci așa ni e țara, așa ni e tactica partidului liberal.

Dorim să nu se întîmple crahul, dar tare ni e teamă că noul budget echilibrat e deja aplicat pe *clina deficitelor*. Și într'aceasta avem în sprijin însăși teama d-lui Costinescu. D-sa luptînd în contra sporirilor de lefuri la personal s'a exprimat în plină Cameră că se teme ca nu cum-va budgetul actual să se încheie cu deficit —adică mai drept cu minus la încasări față de evaluări; și deci viitorul budget se va solda cu un mare și real deficit.

Gh. Ghibănescu

„Prietinul" d-lui BRĂTIANU

Regretabilul sistem nervos al d-lui dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar superior, a fost adus până și în discuția Parlamentului.

Despre sistemul nervos al d-lui dr. Sion, s'au ocupat ziarele, s-au întreținut psihiatrii între ei, s'a protestat—dar degeaba.

Sistemul nervos al d-lui Sion a adus serviciile sanitare într'un dureros hal de ruină; circulările d-lui Sion, cari se urmează una după alta, cu o vertiginioasă iuțeală, au tîmpit pe medici—dar nici o măsură n'a fost luată în contra lui.

Eri s'a vorbit în Cameră despre operațiile medicale ale Sionului. Barbați politici de importanța d-lor I. Lahovari și Take Ionescu, au ținut să atragă luarea aminte a ministrului asupra desperatului seu funcționar; d. Lahovari, cunoscutul prin calmul seu, s'a văzut nevoit să recomande ministrului, ca să trateze pe doctor cu o doză de bromură.

Ministrul de interne, în fața gravității faptelor, s'a văzut nevoit să recunoască culpa d-rului și să declare că-l va da în judecată.

Această palidă măsură, d. Brătianu a declarat că o ia cu regret, de oare-ce doctorul, care, în broșura sa, înjură pe toată lumea, „îi este prietin d-lui Brătianu."

Firește, față cu anarhia în care trăim, este foarte logic ca primul-ministru să fie prietin cu d-rul Sion și ca să cuteze să dee asemenea răspunsuri.

Primul-ministru este prietenul unui om, evident bolnav, care a adus o adevărată jale în serviciile noastre sanitare. Datorită prieteniei acesteia, d. Sion operează după plac, datorită prieteniei acesteia, d. Brăteanu se opintește să vadă votată legea sanitară, opera culminantă a d-lui Sion. Și d. Brăteanu își menajează amicii.

Chiar dacă, cum ie cazul special, un singur om a reușit să provoace atîtea nemulțumiri, să terfelească, cu condeiul seu desperat, pe toți medicii, pe toți oamenii politici, vechi profesori, savanți—el este la adăpostul ori cărei rispunderi—fiind că are de prietin pe primul-ministru.

D. Brătianu, cu răspunsul seu, a putut da dovadă nouă de om politic de stofă inferioară, dar a fost sincer și sinceritatea lui a dovedit în ce vremuri de anarhie trăim.

Pentru prestigiul presei

Viitorul, unul din ziarele oficioase ale partidului liberal național, cultivă, între altele, și antismitismul. Partea comercială a gazete este condusă de un evreu; ziarul est francamente antisemit—dar cu nuare comerciale: publică, fără comentar doleanțele evreilor, jalbele lor către Parlament; publică și contra-jalbe de al evreilor, cari se găsesc în solda poliei secrete din Capitală.

Cu prilejul incadierei unui cartier evreesc din Iași, a mijlocul lunei Ianuar, gazeta antisemită și liberală, fu cuprinsă de filanropie pentru victimile acelui ineendiu.

Un antisemit ais odată: „mi-s dragi evreii din alte țări, urăsc pe evreii țării mele". Ziarulantisemit, apelînd la public pentru ajutorarea evreilor din Iași, avusese [illegible] ca: „mi-s dragi evreii cari ard".

Și deschise subscripție publică. Subscripție pentru evrei, cu sume colectate de la domnii Vintilă Brătianu și Diamandi.

Șase sute zece [illegible] au putut fi colectați de la fruntașii antisemitismului liberal-național — în profitul evreilor incendiați. Unii antisemiți conștienți de fapta lor rea, trimiră obolul lor în mod anonim: N. M. sa X. X. Poate că aceștia nu erau liberali sadea, ci profesori de la Universitatea călduroasă de la Vălenii de Mui.

Viitorul nu făcu o faptă dreaptă cu colecta în profitul evreilor incendiați. O dată cu închidere listei de ajutorare, ziarul fu cuprins de mustrări.

Și atunci, ca s'aibe așa faptă rea pe suflet, lasase pidanii arși, de cari avea cine să îngrijească: legendara solidaritate d'intre ei.

Iar cei 610 lei, subscriși, între alții, de d. Vintilă Brătianu, de d. Diamandi, de d. Duca, cei 610 lei fură incendiați în scopuri mai private. Cu deplinul consimțimînt: proiil, al d-lui Rubinstein, care, ca membru al corpului diplomatic, [illegible] cum se aranjeze galant și discret, [illegible] menea delicate ciudățenii.

Dar din urîta asta operație financiară, prestigiul sei apare scăzut. Operația *Viitorului* are nimic comun cu presa. Ea cade competința condicei penale. Dar foarte grav, foarte dureros, ca un ziarul unui partid politic, să deturi banii, cari i-au fost încredințați pe un scop bine determinat.

Victimele cataslor, nenorocirilor, precum și nevoile ori ce soi, au găsit și găsesc însă un sprijin enorm, pe care fie îl recunoaște.

Sprijinul acesta urma faptei *Viitorului*, va slăbi cult, cînd publicul va avea motiv iardă încrederea în colectele ziarel

Fapta *Viitorului* este înfierată și noi cerem ca sinul presei să intervie și să regulurtul comis de ziarul liberal.

[illegible] nestii politice

Dosarul Onciosului

Cuvîntarea șefului [illegible]tru local, a d-lui A. A. Badareu, la[illegible], a fost jndecarea definitivă a ch[illegible] Contenciosului. D. Badareu s'a [illegible]pt Senatului cu dosarul afacerii.

A analizat dosarul în așa chip, că a pus în contra [illegible] pe guvern cu doctrina liberală, a dovedit că legile organice votate de liberali calcă pe deantregul doctrina separării puterilor, și suindu-se din scară în scară cu judecarea principiilor a atins însăși doctrina separațiunei puterilor în zine.

Analiza filozofică a doctrinei a pus în evidență și celor mai fanataci adversari că șeful nostru nu e modestul profesor de limba franceză și răzeșul de la Bădărăi, ci e omul de stat bine și solid pregătit pentru cele mai înalte chemări în stat, și că din cariera de profesor a prins soliditatea culturei și temeiul afirmărilor.

Dialectica desfășurată în analiza politică a dosarului a mai dovedit că șeful nostru are acea pătrundere a faptelor reale în legătura lor, că nu s'au putut opri chiar adversarii săi să-l admire și să-l felicite

Acuzatul era pe banca ministerială, și ne pare rău că n'am putut asista la acele 2 ședințe, pentru a vedea mutra de om plouat, ce a fi avut-o ministrul cu tupeu care a lăsat la o parte și cultura juridică, și doctrina și totul pentru a asculta de acea oarbă disciplină de partid, izvorîtă din o cinste politică rău înțeleasă.

Și d. Badareu cînd apucă pe adversar la depănat nu l lasă cu una cu două.

Il ține întru una, îi tălmăcește toate ideile, îi scotocește toate intențiile, îi frămîntă toate patemile, îi diseacă gîndul și inima. Totul e trecut prin analizarea judecății sale.

Iar la fapte! A! aici Badareu e de o precisiune și de o exactitate, care te uimește. Se înșală amar adversarul, care ar crede o clipă că Badareu va înainta un fapt neveridic, neexact. Ce caraghios a rămas plouatul de ministru al justiției, cînd l-a pus în rîsul Senatului cu cazul de la Șipote. Eri telefonul a sbîrnit ce rînd dosarul afacerii. Eu cred că l'a economisit cu dosarele, căci dacă era pe aceia d. Badareu îi putea da prilejul a[illegible] unui car de dosare defavorabile temei sale juridice.

Dacă Senatul ar avea un pic de libertate în votul său, cum are omul libertatea convingerii sale, nu credem că ar sta un singur moment la îndoială și ar grăbi modificarea legii. Nici că se poate o mai strînsă și logică dovadă a faptelor. Șeful nostru a arătat că pentru el ideia contenciosului este o adîncă convingere, și că dacă la 1905 a procedat timid, a țărcuit cazurile de adus la contencios, mîne cînd va avea prilejul de a mai iscăli legi, va lărgi contenciosul la bază, îi va asigura viața sa constituțiunală și va da României o lege de așa natură, de așa superioritate morală ca să dovedească țării ce adîncă cunoștiință de oameni și împrejurări proprii nouă legiferînd pentru noi și ale noastre.

Și acum o dată ce dosarul s'a judecat, votul Senatorilor nu mai are nici o semnificare. Mașina de vot va vota, dar judecata s'a făcut; Opera guvernului liberal e condemnată din chiar urzeala ei.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Un poet al idealului

Lumea continuă a fi împărțită la noi în două tabere. Unii ne cer „să fim cu ei" —să nu lăudăm cumva piesa lui Rostand, de oarece au avut o... decepție; alții — mai puțini la număr — afirmă că le-a plăcut. Acești din urmă sunt, în primul loc, cari cunoașteau piesa dinainte, ori în mare parte. Dar acei care nu cetise lucrarea sunt, pe toată linia... indignați. A cui e vina? Era o condițiune esențială, de a cunoaște textul, fără de care, în adevăr, spectacolul se cam reduce la o feerie-pantomimă, un fel de... Sinziana și Pepelea, ori Zmeul-zmeilor...

Meritul poetului e în genere, de a fi dat omenirii întregi o lucrare de vis și de optimism în cel mai înnalt sens al cuvîntului; de a fi întrupat în figura și în firea eroului cea mai mare putere de credință, — atît de mare, încît cea mai crudă realitate nu izbutește a-l face să-și schimbe credința și încrederea în sine, în menirea sa.

„Chantecler" nu face nimic din egoism, nici din deșertăciune,—ci pentru ceialalți:

...C'est que tout le temps je dois penser
A tous ces humbles voeux dont je deviens la voix

El e trîmbițașul vremilor noi, cînd va domni frumosul și binele. Iar dacă dezamăgirea vine să-l tulbure, încă găsește mîngăierea, — că va fi solul unor timpuri viitoare: „le coq d'un jour plus lointain", —al unor vremi cînd va domni cîntecul, binele, armonia, cînd fiecare fermă o să-și aibă cucoșul său, pacea sa:

...et si sonore
Exact, bien après moi, pendant longtemps encore
Chaque ferme a son coq qui chante dans sa cour
Je crois qu'il n'y aura plus de nuit
...Quand?
...Un jour!

O singură putere l'a ajutat, l'a susținut în această credință: iubirea. Prin prizma ei, însuși soarele-i se pare acum mai măreț ca totdeauna și lumina mai senină:

Je veux, puisqu'à ma foi vient s'ajouter l'amour.
Que le jour aujourd'hui soit plus beau que le jour,
Tiens! Vois-tu qu'à ma voix l'Orient se pommelle?
La Faisane *(entraînée par la folie)*
C'est possible après tout, puisque l'amour s'en mêle...

Aceste două forțe, credința și dragostea, alăturîndu-se, nu e de mirat că *el* devine exaltat. Căci numai un exaltat poate crede așa de mult și în același timp să vorbească așa de frumos, cum vorbește „Chantecler", cînd i-arată ei, Fazanei, efectele luminei asupra lumei, asupra vieței. Cum? toate, toate le-a făcut el? Toată mișcarea, toată energia le-a trezit el în univers? [illegible] moment dat se simte înneunit de atîta succes și o cheamă pe *ea* să-l susțină, să-l întovărășască, să creadă și dînsa. Și ea crede, amîndoi cred,—în unul și același ideal.

Sunt multe decenii decînd marele Victor Hugo a scris în „Crepusculul" său, ca și cum ar fi presimțit poema lui Rostand:

Heureux qui peut croire et qui, dans la nuit noire
Tout en cherchant la foi, peut rencontrer l'amour
Il a du moins la lampe en attendant le jour.
Heureux ce cocur! Aimer, c'est la moitié de croire

Strofa aceasta se regăsește, aproape exactă, în poema lui Rostand—în articolul ce urmează acestuia — și ea rezumă ideia ei fundamentală.

Rodion

SĂPTĂMÎNA CUCOȘULUI

MISTERUL CÎNTECULUI

Partizanii „Artei pentru artă" au citat de nenumărate ori un pasagiu în care Goethe recomanda poeților să cînte așa cum cîntă paserile, să cînte din instinctul de a cînta, fără vre-un gînd ori vre-un scop practic.

De cîte-ori trebuie să fi ascultat cu extaz, bătrînul maestru, paserile cîntînd în acei bătrîni codri germani, despre care Fasana lui Rostand, spune lui Chantecler:

...lorsqu'un rossignol chante en un (bois sonore
Et qu'on croit l'écouter cinq minutes (chanter
O a passé la nuit entière à l'écouter
Trompé comme en un bois de légende (allemande.

Ideia lui Goethe o pune poetul Rostand de nenumărate ori în gura privighitoarei, care e și va fi de-a pururea simbolul paserei cîntătoare și care mai mult ca ori care altă pasăre, pare a se supune unor adînci trebuinți firești, fiziologice, cînd face să răsune pădurile și lumile de sunete melodioase:

Je chante! Car les ciels trop beaux
Le soir qui tient, dans la venelle,
De trop voluptueux propos;
L'air qui sent trop la pimprenelle,
L'amour trop sûr de ses appeaux,
Forcent mon âme trop charnelle—
A livrer les secrets dépôts,
Qu'un dieu terrible a mis en elle!
Je vis, je meurs, à tout propos,
Je suis la Chanson Eternelle!...

Privighitoarea nu are nici-o țintă; ea pare a privi „cîntecul" cucoșului ca o sarcină prea comună cînd spune, tot în actul IV:

Je n'éveille personne!
...Qu'importe, il faut chanter! Chanter, (même en sachant
Qu'il existe des chants qu'on pré- (fère à son chant
Chanter jusqu'à ce que...

Și pînă să-și spună gîndul întreg,— cade sub glonțul omului, murind ca o apoteoză a cîntecului, care în aceiași clipă va răsuna prin glasul altei privighitori:

Un autre chante, quand celui-ci disparaît
Il faut un rossignol, toujours, dans (un forêt.

De oare-ce fără *dînsa* pădurea n'ar mai fi pădure. Dar oare într'adevăr fără vre-un scop cîntă privighitoarea? Nu tocmai. Căci cîntecul, dacă nu e scop,—e însă unul din mijloacele esenţiale în lupta pentru existenţă, în lupta sexuală, după cum au recunoscut toţi cari au urmărit de aproape viaţa paserilor. Unul din mijloace, zicem, pentru că în lumea lor servesc aceluiaşi scop şi culorile penelor şi frumuseţea corporală şi forţa fizică. Suprema ţintă a lor fiind reproducţiunea iar existenţa propriu zisă fiind asigurată prin bunătatea naturei, totul se mărgineşte în a-şi cuceri plăcerile şi mîndriile unor victorii sexuale, urmînd într'aceasta scopul suprem al Firii însăşi, manifestată prin cele mai puternice instincte.

Vorbind despre „Originea instinctului sexual", d. dr. N. Leon scrie:

„Un mijloc de seducţiune asupra sexului frumos este frumuseţea corporală. La păseri sunt culorile vii şi strălucitoare ale penelor, la fluturi, culorile vii ale pratului de pe aripi; la cocoş creasta şi bărbia, la curcan ornamentaţia din jurul gîtului şi coada pe care el o întinde în momentul cînd cochetează...

Modularea vocei este şi ea un mijloc de a reuşi în lupta pentru posesiunea individului de sex contrar. Acest mijloc este mai mult desvoltat la paseri şi la om.

Se ştie—spune Haeckel—că la multe specii de paseri cîntătoare, bărbaţii la epoca reproducţiunei se adună mai mulţi în jurul femeei; cîntă cu toţii, iar femeia alege de soţ pe acela al cărui cîntec i-a plăcut mai mult. Alte păsări de sex masculin cîntă singure în singurătatea pădurilor pentru a atrage femelele, iar aceasta pleacă să găsească cîntăreţul care s'a distins mai mult."

*

Cîntecul cocoşului e, în felul său, mai celebru,— mai popular în tot cazul — de cît cîntecul privighitoarei sau al canarului. Nu însă în înţelesul armoniilor perfecte şi propriu zis muzicale ci mai mult graţie coincidenţei matematice cu miezul nopţei, şi cu răsăritul soarelui şi aşa mai departe. Numai impresiune şi urmonie şi frumuseţe nu ne dă cîntecul lui, cînd Baudelaire, în „Crépuscule du Matin" ne spune:

Comme un sanglot coupé par un sang (écumeux
Le chant du coq au loin déchirait l'air (brumeux

E o sfîşiere, un geamăt,— nu însă o melodie. Mai mult o impresiune de spaimă produce asupra iubitei lui Heine, cînd cocoşul trezeşte din vis pe cei doi amanţi, readucîndu-i la realitate:

Und wilder noch umschlang sie mich,
Und that mir fast ein Leid
Da kräht der Hahn - und stumm entwich
Die marmorblasse Maid.

Adese ori cocoşul face servicii practice, de ceasornic. Bună oară în nuvela d-lui N. Gane, „Vînătoarea".

„Cocoşul bătînd din aripi pe gardul ţarinei, nu de mult vestise miezul nopţei, cînd cornul vînătoresc se auzi, răsunînd la curtea de pe moşia Sorcova..."

Oficii de aceste face necontenit cocoşul în viaţa ţărănimei.

Nu însă cu aceste particularităţi prozaice a găsit Rostand mijlocul de a idealiza paserea atît de comună—cocoşul—şi s'o ridice la înălţimea unui erou de poem dramatic. Ci punînd în legătură cîntecul cu ivirea aurorei şi cu sentimentul de admiraţiune pe care o trezeşte vigoarea lui şi *credinţa* în puterea lui de a face să răsară soarele.

Un mare poet francez, Jean Lahor, privind în jurul său lumea de gîngănii în momentul unui măreţ apus de soare îşi punea, în gînd, problema:

Tout songeur, j'essayais d' imaginer la (forme
Qu'en ces cerveaux chétifs prenait cet (astre énorme,
Et l'horreur, la stupeur des bêtes regar- (dant
Le grand dragon de feu saignant à l'oc- (cident...

Se pare că o întrebare analoagă a frămîntat şi gîndui lui Edmond Rostand la Cambô, şi ca s'o poetizeze, a trebuit să coboare soarele până la imaginaţia unui cocoş trufaş care a rătăcit de coincidenţe îşi închipue că *el* ridică soarele pe cer. O simplă fabulă în care însă un poet de geniu. ca autorul lui „Cyrano" a ştiut să introducă frumuseţi neperitoare şi idei scînteetoare de o lumină inimitabilă. Până la ce punct e „închipuit acest cucoş ne o spune el însuşi:

Je pense à la lumière et non pas à la (gloire
Chanter, c'est ma façon de me battre et (de croire
Et si, de tous les chants mon chant est (le plus clair,
C'est que je chante-clair afin qu'il fasse (clair

E de bună credinţă. Dovada că convins de măreţia operei devine modest, resignat, sincer şi sfiios.

Că fazana cade în extaz în faţa *puterei lui*, nu e vina lui,—ci prefecătoria ori prostia ei,—după cum nu din deşeptăciune ci din egoism şi viclenie îl va face apoi să nu cînte o dimineaţă şi să simtă cruda dezamăgire a vieţei sale.

Dar în piesa lui Rostand, ca şi în codrii cei mari, nu cîntă numai cocoşul,—el cîntă numai din întîmplare acolo!—ci multe alte alte păsări tot aşa de interesante. Care e misterul fizic al cîntecului lor?

Rodion

Magistraţii d-lui Toma Stelian

sau

Cum se ajunge Preşedinte de Tribunal

II

Aşa dar, d. *G. L. Dimitriu*, avînd *înalta misie*, ca să răspîndească, la Bîrlad, credinţa în omnipotenţa partidului liberal, împrăştiind fără nici o jenă zvonul, că din tot tribunalul, dînsul e personajul, cel mai gustat de ministrul de justiţie, nu se dădea îndărăt de la nici un act, care i-ar fi evidenţiat credinţele sale politice. Cazul avocatului Marinescu, urgisit de d-l *G. L. Dimitriu*, pe deoparte pentru credinţele sale politice, iar pe de altă parte pentru faptele petrecute în şedinţa tribunalului de la 19 August (fapt cunoscut de cititori prin articolul din N-rul precedent) nu-i scăpa o singură dată prilejul, spre a-şi arata veninul contra acestui avocat.—Pentru deplina lămurire a celor mai sus spuse dăm fapte.

La 12 Decembrie 1908, *d- G. L. Dimitriu* fiind delegat ca sindic în falimentul G. Rîşcanu, *membru al partidului liberal* şi *rudă cu supleantul I. Bortaş*, în locul acestuia care era sindic titular, se duce la judecătoria Bîrlad, unde i se intentase proces de către A. Goldştein, prin avocatul T. Marinescu, ca procurator, şi unde angajînduse chestia de drept s'a dat de către judele de pace C. G. Macri, cîştig de cauză avocatului T. R. Marinescu, prin cartea de judecată No 742 | 908 Decembrie 12. (Dosar No. 2116 | 908), în contra concluziilor puse de către d-l *G. L. Dimitriu* delegat sindic.

După amiază, venind înaintea tribunalului judecarea apelului, lui *Const. Şchiopu* care fusese condemnat pentru bătae de judecătorul de Corneşti, s'a ivit divergintă de păreri, între *preşedintele* tribunalului, care era de părere a se admite apelul şi a achita pe Şchiopu, care era aparat de avocatul *N. Neacşu*, unu dintre cei urgisiţi de d-l *G. L. Dimitriu*, pentru că face politică conservatoare, şi d-l G. L. Dimitriu care era de părere să fie condemnat.

Tribunalul se complectează, cu d-l *T. Marinescu*, ce din întîmplare se afla în sală, şi acesta unindu-se cu preşedintele Tribunalului, prin sentinţa No. 2953 din 12 Decembre 1908, achită pe Schiopu—*lăsînd în minoritate pe d-l Dimitriu*, care *divine furios*, şi în şedinţă publică şi în *auzul tuturor celor ce erau faţă exclamă cu voce tare* **„nici nu se putea alt-fel"**, cuvinte cari dovedesc necuviinţa la adresa tribunalului şi în acelaş timp dezveleau starea sufletească, a acestui judecător, demn mai mult de agent de poliţie, de cît de magistrat.

Imediat, după această afacere, vine spre judecare, un alt proces, în care *C. Ţiplea* şi *Enache Guzgan*, erau inculpaţi pentru distrugere de hotar, după reclamaţia d-nei Profira Davidoglu, care prezentîndu-se în insistanţă azistată tot de avocatul *Neacşu*, urgisit de d-l Dimitriu, a declarat că faptul de stricare de hotar nu exista şi că reclamaţia a făcut-o fiind greşit informată cerînd ast-fel singură achitarea inculpaţilor—d-l judecător Dimitriu sub impresia furiei, din procesul precedent, face şi de astă dată divergenţă, care însă e tranşată, contra vederilor sale, prin sentinţa No. 2920 din 12 Decembre 1908—, pe baza declaraţiei reclamantei şi a martorilor,—cari aratau precis, că inculpaţii nu stricase hotarul reclamantei.

Tot în acea şedinţă, după ce divergenţa de mai sus *se tranşează cu avocatul T. Marinescu*, venind la rînd un proces în care aceasta pleda ca avocat, *judecătorul Dimitriu* care de data aceasta *prezida şedinţa*, fiind acum în largul său şi suparat pe Marinescu că-l lăsase în minoritate în două rîndnri, *îl bruschează în şedinţă cu cuvinte ofensătoare*, ceia ce a şi provocat o reclamaţie din partea lui Marinescu, la Decanul Baroului, care s'a terminat cu umilitoare scuze din partea lui Dimitriu.

Conflictul produs între judecătorul Dimitriu şi avocatul Marinescu, membru în consiliul de disciplină a baroului, a produs mare senzaţie în lumea Bîrlădeană, *surprinsă* de atitudinea judecătorului Dimitriu, de astă dată, căci iată ce citim în gazeta locală „*Propaganda Conservatoare*" No. 3 din 21 Decembrie 1908 sub titlul „*Conflict între Barou şi un magistrat*":

„In urma unei reflexiuni, puţin delicată. făcută de d. Gh. Dimitriu, magistrat, la adresa d-lui T. Marinescu, care complectase tribunalul, pentru a tranşa o divergintă, şi care lasase pe d. Dimitriu, în minoritate d. avocat Marinescu, a referit cazul Decanului corpului avocaţilor, care a convocat Baroul, spre a aviza. Eram deprinşi să vedem pe d. Dimitriu, îndeplinindu-şi misia cu deferenţa pentru barou, *de aceia atitudinea d-sale din ultimele timpuri* (?) a surprins lumea din palatul de Justiţie (!!) Cei cari caută explicaţiuni la toate fenomenele cari se produc în viaţă, pun în legătură acesta **Irascibilitate** a vechiului magistrat, *cu o decepţie crudă*, încercată de d-sa acum 2—3 zile, într'un proces de la judecătoria Bîrlad, unde d-sa ca judecător sindic, susţinînd interesele falitului G. S. Rîşcanu, *a debutat fără succes ca avocat*, fiind combătut de d. avocat Marinescu, *care cu verva-i cunoscută, şi cu logica sa juridică, a obţinut cîştig de cauză*".

Iar în „*Propaganda Conservatoare* No. 6" din Ianuarie 1909, citim sub propria semnătură a d-lui T. Marinescu, că numai în urma umilinţei judecătorului Dimitriu, care alerga la toată lumea, pentru a interveni să fie iertat; „*Personal nu puteam respinge de a se primi scuză*" *şi ce vină mi se poate aduce pentru această faptă creştinească*", şi numai în acest fel s'a putut aplana, incidentul provocat de semetul judecător Dimitriu, care a fost ast-fel, pus cu „botul pe labe".

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Poeţii romîni în ungureşte.—In cel mai nou numir al „Luceafărului" din Sibiu găsim o notiţă mai lungă asupra unor traduceri din poeţi romîni în limba maghiară. Revista romînească dă chiar exemple din aceste traduceri, dar cum cetitorii noştri nu prea cunosc limba ungară menţionăm numai faptul. Intre exemplele mai reuşite figurează „Vezi rîndunele se duc" de Eminescu, „La noi" de Goga şi altele. Traducerile sunt reuşite pe cît se pare, de oarece „Luceafărul" scrie:

Am cetit piesa întreagă şi ne-a plăcut traducerea. Cetind numele traducătorului Révai Károly, ne-am adus aminte de-o veche cunoştinţă a noastră şi ne-am mirat c'a primit să fie recomandat Ungurilor de un Dr. Moldován Gergely. D-l Révai e un scriitor ungur cu nume, care visează la înfrăirea romîno-maghiară cu toată curăţenia ufletească a unui idealist. Domnia sacrede că această apropiere între celedouă neamuri se poate pregăti pe cale literară. Ne-a învăţat deci limba şi a început să traducă. In 1905 au apărut la editura revistei noastre, cîte va tradceri reuşite din poeziile d-lui Coşbuc. Infoiletoanele ziarelor ungureşti din Cluja publicat mai multe traduceri din poziile d-lui Goga. In acest volum publă mai multe traduceri din Eminescu, Lilfu, Goga, Alexandru Sterca-Şuluţu, Matilda Cugler-Poni şi Coşbuc. Servici ce I face d-sa Ungurilor, arătîndu I frumuseţile literaturii romîneşti, e fără îndoială preţios. Noi nu putem decît a ne bucura că ne iu-

*

Reprezentaţii la teatrul naţional sunt acum foarte rari. Un cuvînt mai mult că iaşanii să uite apropiatul beneficiu al d-nei Atena Georgescu, la 21 Martie.

*

Noul număr revistei „Arta" se recomandă printr'un sumar bogat de articole artistice literare.

*

Absolut autlică, auzită în tramvay:

— Mon cheeram pregătiţi să luăm bilete pentru hantecler", dar am cetit în gazetă că nu se dee la cinematograf şi nu ne-am mai dus....

*

Suntem informaţi că nuvelele şi schiţele defunctului Leon Negruzzi, rămase în colecţia „Cvorbirilor literare" vor fi strînse într'un volum şi editate în Capitală. Ca prefaţa volumului se vor tipări un număr de scrisori inedite adresate de Vasile Alexandrii lui Leon Negruzzi şi referare la lucrările literare ale acestuia.

*

Negrul Matt Aenson, tovarăşul lui Peary în toate expediţiunile lui, încă de la 1887 şi care făcut parte şi din expediţia ultimă polul nordic publică, în cel mai nou număr din „The Worlds Worth" detalii asupra atingerei polului şi mai cu seamă asupra zilelor de 1—7 April 1909, cînd s'a atins culmea. Ei afirmă că contra succesului atingerea polului—au luat loc la scene delirante, ci Peary în urma socotelilor făcute, a zis de timp să se înfingă drapelul. Iar ceilalţi eschimoşi săriră în sus de bucurie cînd: „Ting neigh tima Kekisher"!, adică: „In sfîrşit am ajuns!".

Numai de ar fi înşelat eschimoşii.

*

Sumarul numărului de mîine din „*Noua Revistă Română*" de sub direcţiunea d-lui C. Rădăcu Motru, este:

Noutăţi: Viaţa culturală şi educativă din Bulgaria şi Serbia.—Despre „Regiunea inundată a Dunării" de Dr. Gr. Antipa.—Revista Revistelor.

Chestiunile zilei: C. Rădulescu-Motru. Sufletul nostru: Calităţi bune şi de—II. I Ionescu-Quintus. Politica la

Chestiunile zilei: Dr. I. Duscian. Modernismul: cu ocazia morţii lui Turel.

N. Em. Ionescu. Religia morală şi spiritul filosofic.

Literatura: Kulow. Fetiţa Guiatun

*

Cele două prezentaţii din „Chantecler" au produs în Iaşi, 13000 de lei: 8000 cel dintăiu, 5000 cel de al doilea. O sumă identică a încasat în Iaşi Sarah Bernhard cu „L'Aiglon" de Rostand şi „Dame aux Camélias" în ultimul ei turneu.

*

STRUNA ZILEI

VIRTUTEA LUI

Un cetitor e de părere că n'avem ce lăuda în eroul lui Rostand: «Cucoşul» şi ne somează să'l dăm uitării.

Crede-ne, că pe nevrute,
Lectore, noi te-am scîrbit.
Cea mai mare a *lui* virtute
Este, cred, că nu i.. scopit.

Informaţii

❑ *A 8-a prelegere publică a cursului d-lui dr. Zozin, despre* **Istoria Ştiinţii**, *are loc Duminecă, 14 Martie ora 4 p. m. în Amfiteatrul anatomic, tratînd despre* Ştiinţa arabă: învăţaţii şi şcolile din Bagdat, Cair, Maroc şi Spania.

❑ *După cum am anunţat, ministerul de răsboiu a hotărît desfiinţarea gimnaziului militar din Craiova.*

Ministerul de răsboiu va face, în schimb, din şcoala militară din Iaşi, un liceu militar complect, adică va reînfiinţa pe lîngă această şcoală clasele 1—IV, cum era mai înainte.

❑ D. A. A. Badareu a sosit astă-zi dimineaţă în localitate.

❑ **Carpiştii şi alegerea de la Roman.**—Citim în ecoul Romanului. Carpiştii de la Roman se găsesc în cea mai caraghioasă situaţie.

In adevăr, să să pretindă că sunt partid de guvernămînt şi să nu aibă macar atîţi alegători cîţi trebue pentru a prezenta o candidatură, aceasta este cea mai caraghioasă situaţie pe care paate s'o aibă o grupare politică.

Totuşi au ţinut conciliabule ş'au făcut vorbă de candidatură, dar au rămas numai cu dorul şi nu vor pune candidat dînd contigentul de... *4 voturi* guvernului.

Pentru învoiala cu liberalii asupra celor 4 voturi cari formează întregul contingent la colegiul al 2-lea de senat va sosi la Roman şi d l Filipescu şi d-l Marghiloman ca să trateze la învoială. Halal!

Ca să stoarcă, însă, mai multe avantaje dela liberalii ajunşi la aman, carpiştii au răspîndit zvonul că vor pune candidat, că dispun de 500 de lei ca prim fond pentru a lucra şi alţi 500 [illegible]

Să zice că d-l Vasile Morţun îngrijit de ameninţările carpiste, ar fi făgăduit patru locuri în parlamentul viitor, adică cîte un loc de vot.

Cum însă d-l V. Morţun nu perde nimic angajînd un viitor care nu-i aparţine angajamentul d-sale e la înălţimea contingentului junimist.

Pînă în prezent carpişti încă n'au luat o hotărîre definitivă în vederea alegerei.

O aşteptăm ca simplă curiozitate

❑ Consiliul de higienă al judeţului se va întruni în şedinţă Luni 15 Marte pentru a discuta mai multe chestiuni.

❑ Comisiunile de recensemînt pentru fixarea noilor contribuţii vor începe lucrările în cursul lunei viitoare lucrări care se vor termina la finele lunei Septembrie.

❑ Aseară urma să se facă la societatea medicilor naturaliştilor, algerea noului comitet.

Alegerea însă s'a amînat pentru o şedinţă viitoare.

❑ P. C. S. Arhimandritul Mircea Ilarion, a fost numit Egumen al Bisericei Precista Mare, din Roman, pendinte de Epitropia Sf. Spiridon.

❑ D. Vornicelu directorul cancelariei Episcopiei Romanului a fost hirotonisit preot pentru serviciul Episcopiei.

❑ S'a dat un ordin administratorilor de plăşi ca să formeze tablouri în care să se arate dacă în comunele din plasa lor sunt în curs să se clădească localuri de şcoală.

❑ Cetim în „Ecoul Romanului":

„D. Gheorghe Zarifopol, nu numai că a declarat categoric că nu primeşte să fie candidatul guvernului la alegerea de Senat, dar a trimis răspuns d-lui Mustea, care se credea în stare să determine pe fruntaşul liberal să candideze, că-l va arunca pe fereastră dacă va îndrăzni să-i propue aşa ceva.

❑ Mîine dimineaţă, la orele 10 şi jumatate, se va oficia la Mitropolie, un Te-Deum, cu ocazia aniversărei proclamărei regatului romîn.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

Vor asista toate autorităţile civile şi militare.

❑ La Piatra şi prin împrejurimi a căzut alaltă-eri o mică cantitate de zapadă.

❑ Cunoaştem că A. S. R. Principele Carol e un pasionat Sportman.

Aflăm acum că A. S. se ocupă şi cu aviaţiunea, făcînd şi o invenţie în această direcţie.

In adevăr, cu prilejul unor experienţe cu un stabilizator automat pentru aeroplane, A. S. R. a făcut cunoscut inventatorului aparatului, intenţia Sa de a aplica suprafeţele purtătoare ale aeroplanelor la un „bobsleigh" spre a obţine ast fel sboruri prin simpla lansare a vehiculului pe o vale.

Planurile acestei adaptări ingenioase au fost executate de A. S. Regală, care şi-a exprimat speranţa să experimenteze acest „bobsleigh" sburător iarna viitoare.

❑ Noua revistă *Facla* apare mîne cu sumarul următor:

Facla: N. D. Cocea: Jertfa celor douo spre zece mii; Dr. I. Duscian: Bacşişul ca factor economic; Iosif Nădejde: Moravuri poliţieneşti; Const. Graur: Cheatia evreiască; C. Lugăreanu: Civilizaţie (versuri); Lux: România şi Bulgaria; Fiica lui Ferrer; P. Crainic; Duelul. Polemici: Să facă ţăranii politică?—Atentatul lui Jelea.—Procesul sindicaliştilor.—D. Procuror Drăghici.—D. A. C. Cuza.—D. deputat Ionescu Quintus.—Ţăranii despre justiţie.—Ce s'au făcut însurăţeii?—D. N Iorga.—Toţi... democraţi.—Recenzii, reviste, ziare.

❑ D. inspector veterinar Timuş care a inspectat eri comunele Aroneanu şi Copou, va inspecta astă-zi comunele Buciumi şi Voineşti.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar, că pe viitor să nu mai acorde concedii pentru caz de boală, membrilor corpului didactic, decît în urma prezentării odată cu cererea şi a certificatului medical.

❑ O frumoasă şi foarte interesantă serată cinematografică va avea loc în seara de 19 Martie, în beneficiul casierului cinematografului Pathé din Iaşi.

DIVERSE

— Prin punctul Burdujeni va fi expulzat individul Matei Constantinescu, supus austriac, care a fost prins în Iaşi, fără acte de călătorie.

— In comuna Dobrovăţ, s'a declarat epidemia de scarlatină. S'au luat măsur de combatere.

— Cu începe de mîine, Duminică 14 Martie, cursurile de limba Esperanto, se vor ţinea în fie-care Duminică, de la oarele 10—12 dim., în localul şcoalei primare „Al. Lambrior" din Strada Vovidenia, colţ cu str. Sărărie.

Cursurile vor fi predate de d-ra Eugenia Furtună.

— Ministerul de interne a respins cererea mai multor streini, de a se stabili în comunele rurale din judeţul Iaşi, neîntrunind condiţiunile cerute de legea pentru organizarea şi administrarea comunelor rurale.

— Mîine, Duminică 14 Martie, Mare Bal Mascat în sala Pastia, dat de I. L. Dukaten. Garderoba cu costume noui. Bufet bine asortat. Va cînta muzica Regim. 13.

— La poliţia de siguranţă a fost arestat cunoscutul pungaş voiajor. I. Blidărescu, de loc din Buzeu.

— Ministerul de interne a aprobat intrarea în ţară a 100 lucrători pentru moşia Perieni şi 40 pentru moşia Căneşti.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Şcolile din Iaşi

şi noul budget al Ministerului de instrucţie

Personal

1). Şcoala Centrală de fete „M. Sturdza". O catedră de L. Romînă 4320 lei, O catedră de istorie, 4320 lei. Un nou termen de gradaţie la catedra de limba franceză, 648 lei. La catedra de higienă şi medicină populară, 600 lei. La ajutoarea de maestră de sericicultură, 300 lei, la diurnele personalului de serviciu 500 lei.

2). Şcoala Normală „Vasile Lupu": O catedră de l. romînă şi istorie, 4320 lei, sporuri prin gradaţie la catedrele de istorie (648 lei), şt. naturale (648 lei), maestru de desen (378 lei), maestru de muzică (216 lei), institutor la şcoala de aplicaţie (270 lei).

3). Şcoala profesională „Sf. Sava": spor la maestru de desen 24 lei pe an.

4). Şcoala inferioară de meserii (croitorie): spor de salarii la institutorul-secretar contabil cu 225 lei leafa de la 1 Sept., total 1255 lei.

5) Şcoala superioară de arte şi meserii.

spor la profesorul de maşini agricole 600 lei.

spor la profesorul de mecanici 600 lei.

spor la sub director	1380 lei
spor la magazineri	300 lei
spor la contabil	60 lei
spor la ajutor magazioner	60 lei
spor la infirmieri	120 lei

6) Şcoala comercială inferioară.

O nouă gradaţie la l. Romînă 648 lei.

se scade catedra de l. romînă şi geografie întru cît se plăteşte de la comercială superioară (6264 lei).

se scade catedra de desen şi caligrafie fiind plătite de la gimnaziul. 3456 lei.

7) Şcoala comercială superioară.

adaus la termene de gradaţie: l. germană (648 lei) geografie (648 le) Drept (648 lei).

Se scoate catedra de matematică, fiind plătită de la Liceul Naţional 6910 lei.

se scade catedra de desen, fiind plătită de Liceul Naţional 2868 lei.

8. Liceul Naţional.

sporuri de gradaţie: Relig"a (360 lei), germana (648 lei), istorie (648 lei), filosofie (648 lei), naturale (648 lei), muzica (384 lei), desemn (384 lei), gimnastica (216 lei),

se creează un post nou de instructor militar cu 151 lei 77 bani pe lună (1811 anual),

se creiază o catedră nouă de l. romînă, 4320 lei,

se creiază o catedră nouă de l. germană, 4320 lei,

se creiază o catedră nouă de istorie şi geografie, 4320,

se creiază o catedră de matematică, 6912 lei,

se creiază o nouă catedră de st. naturale, 4320 lei,

se scade oarele de la franceză de la 2 catedre, 4888 lei,

se scade o catedră de istorie 5616 lei.

9. Liceul Internat:

sporuri de gradaţie: franceză (648 lei), matematică (648 lei), muzică (384 lei), desen (384 lei), gimnastică (108 lei),

spor o catedră de istorie, 6264 lei.

10. Gimnaziul Alexandru-cel-Bun:

sporuri de gradaţie: germana (648 lei), muzică (384 lei, desen (384 lei),

se scade de la catedra de l. franceză 1296 lei.

11. Gimnaziul Stefan-cel-Mare:

sporuri de gradaţie: germana (648 lei), desen (216 lei).

12). Externatul secondar de fete.

sporuri la gradaţie: l. franceză (504), l. franceză (504), l. germană (504) l. germană (504). istorie (504), fizice (504) muzica (216), desen (384), o catedră nouă de matematică (3360) o maestră de gospodărie (1800 lei); spor la maestra de desen (1116 lei).

Se scade de la o catedră de l. romînă gradaţiile 2016 lei.

13). Seminarul „Veniamin".

Se scade de la o catedră de religie gradaţiile 2592 lei; spor la gradaţii. Istorie (648 lei); Muzica Vocală (384 lei) Cîntări (384 lei).

Se adaugă o catedră de matematici şi la sc. comercială (6264 lei).

Se scade o catedră de desen şi la bele arte (3840 lei).

Se scade la gimnastică 156 lei.

Material

1) La şcoala Normală Vasile Lupul se adaugă 16038 lei, rădicîndu-se efectivul şcoalei la 28 de bursieri (din care 13 solvenţi).

spor la telefon 50 lei,

2) la şcoala Normală „M. Sturdza", se adaugă 14658 lei, sporindu-se efectivul şcoalei cu 28 eleve la clasa I şi 40 eleve la clasa V-a. La fete raţia zilnică e socotită cu 70 bani pe zi, la elevi cu 60 bani pe zi spor la personalul intern 912 lei.

3) Şcoala de Arte şi Meserii, spor 525 lei la nutriment.

Vom continua.

Ultime informaţii

❑ *D. general Istrate, şeful marelui stat major al armatei, a sosit astăzi în Iaşi, în inspecţia liceului militar local.*

Profesorii au arătat d-lui general Istrate, că salariile lor au fost scăzute astfel, că un profesor, care avea înainte cinci sute lei lunar, are acum două sute lei—şi au rugat pe d. Istrate să intervie, ca să li se repună salariile ca în trecut.

— Recunosc că aveţi dreptate, a răspuns d. Istrate. Dar cum voiţi să vi se sporească lefurile, cînd la ministerul de război s'a proiectat desfiinţarea liceului miliiar din Iaşi şi aducerea în localitate a unui batalion de vînători?

❑ *Furii de la* Viitorul *nu se jenează de loc să afirme, că au furat cei 611 lei, colectaţi de ziarul colectivist în profitul incendiaţilor din Iaşi.*

Iată cum răspunde ziarul liberal la afirmarea ce-am făcut'o că a furat, pur şi simplu, sumă de 611 lei:

„Opinia" ne întreabă ce s'au făcut banii strînşi de ziarul nostru, pentru incendiaţii de la Iaşi.

Nu cum-va „Opinia" îşi închipue că aveam de gînd să dăm altă destinaţie banilor aceştia?

Să mai aibă răbdare cîte-va zile confratele nostru, şi dacă cei de la „Opinia" se găsesc întîmplător printre incendiaţii din Tîrgul Cucului, să nu desespere. In curînd fie care îşi va primi partea ce i se cuvine din generozitatea cititorilor noştri.

Patru-zeci zile după ce a închis lista de subscripţie, Viitorul *ne recomandă să mai avem încă puţintică răbdare şi ne întreabă, foarte galant, dacă nu cum va suntem şi noi „confratele" seu, printre incendiaţi.*

Declarăm, că preferim să fim d'intre cei incendiaţi, din Tîrgul-Cucului, de cît să ne fie Viitorul *confrate.*

*

Declarăm aci, că, în interesul prestigiului presei, vom deschide listă de subscripţie pentru colectarea celor 611 lei, strînşi de *Viitorul* şi furaţi de el.

❑ **Bătrînii învăţămîntului.**—Răsfoind budgetul instrucţiunei publice e interesant de văzut care sînt cei mai vechi membri în învăţămînt.

45 ani, Gr. Ştefănescu, profesor de Geologie la facultatea de ştiinţi din Bucureşti.

41 ani P. Poni profesor de chimie minerală la Iaşi.

40 ani I. Caragiani profesor de Elină la Iaşi.

39 ani P. Rîşcanu profesor de Istorie la Iaşi.

38 ani Gh. Apostolescu profesor la şc. Normală „V. Lupu" din Iaşi.

37 ani P. Cujbă, profesor la şc. Normală „V. Lupu" din Iaşi.

36 ani Coco Demetrescu, profesor de filosofie la Bucureşti.

36 ani profesorul de matematici la Botoşani.

Cum se vede în Iaşi sînt 5 din cei mai vechi profesori publici.

❑ Privitor la scrisoarea d-lui Petru Răşcanu publicată în „Opinia" de eri, relativă la statua lui Mihail Kogălniceanu preşedintele comitetului ne arată că, în ultima lui şedinţă, comitetul, la care a luat parte şi dl. Răşcanu, a hotărît a încredinţa facerea statuei, d-lui Raphael Romanelli, din Florenţe, şi a delegat din sinul său, o comisiune compusă din d-nii A. D. Xenopol, Ion Burada şi D-r Bogdan, pentru a încheia contractul şi a lua toate măsurile pentru ridicarea stntuei.

Dl. Răşcanu a iscălit şi dumnealui alături cu majoritatea.

❑ **Şcolare.**—D-ra Natalia Zavloski a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Prisacani, în locul d-lui Dimitrie Sachelarie, trimis de ministerul instrucţiunei la Buftea, pentru a urma, unde va rămînea pînă la 1 Octombrie.

— D-na Ema Briul, institutoare la şcoala primară de fete No. 9, a obţinut un concediu de 30 de zile, în care timp va fi suplinită de d-ra Maria Popescu, studentă.

— D-ra Emilia Ionescu a fost numită suplinitoare în locul învăţătoarei Magdalena Petrescu. de la şcoala din Prisacani, pe tot timpul concediului numitei.

❑ D. judecător de instrucţie Gr. Kessim, a obţinut o permisie de 6 zile, cu începere de Luni 15 Martie, în care timp lucrările cabinetului de instrucţie vor fi girate de d. jude Sculy.

❑ Din P.-Neamţ se face cunoscut că consilierul comunal din Pipirig, David David, s'a sinucis, aruncîndu-se într'o fîntînă adîncă.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie, după cum s'a anunţat, se vor desfiinţa 36 de plăşi.

Se vor desfiinţa cîte o plasă în judeţele: Argeş, Dorohoi, R.-Sărat, Tecuci şi Tutova; cîte două plăşi în judeţele: Bacău, Gorj. Ialomiţa, Iaşi, Mehedinţi, Prahova, Romanaţi şi Vlaşca; cîte trei în Brăila, Dîmboviţa, Muscel, Putna şi Vîlceau.

❑ Ziarele au vorbit despre incidentul ce a avut loc la primăria Capitalei, între d. Al. Calimachi şi mai mulţi funcţionari.

In urma acelui incident, d. Calimachi a fost dat judecăţei pentru ultraj.

❑ *Pricepem minunat halul în care se află autorul afacerei Răteşti, cînd vedem că a angajat de avocat pe Georgel Mărzescu, ca să-l apere şi să vorbească — el Mărzescu—de cinste şi de moralitate.*

Pricepem d'asemenea curajul acestui Mărzescu, descalificat de atîtea ori, care, într'un loc unde nu ne-am fi putut apara, şi-a permis să insinueze, că Opinia *ar fi pregătit atentatul în contra primului ministru.*

*

Noi am declarat odată acestui Mărzescu, că ne este imposibil să discutăm cu el, fiind-că trecutul seu este patat, prin scandaluri dureroase.

Tot atunci i-am declarat că nu putem lua ca monedă bună, eternul pretext că regretatul seu părinte a fost o figură a Iaşului.

Repetăm şi astă zi această declaraţiune şi o vom repeta de cîte ori va îndrăzni să ne atace.

❑ *Dintr'o sorginte sigură aflăm că d. C. Stere are de gînd să părăsească Iaşul, unde, a văzut că e puţin luat în samă, chiar de către partizanii săi.*

D. Stere stăruie acum la Bucureşti să capete una din catedrele ce se înfiinţează din nou la Universitatea din Capitală.

❑ Institutorii şi institutoarele din localitate, a fost convocaţi pentru astă-zi la orele 5 p. m, în localul şcoalei primare „Gh. Asaki", pentru a continua discuţia asupra înfiinţărei societăţei pentru coloniile şcolare.

Se vor ceti statutele societăţei.

Va prezida d. S. Haliţa, inspector general al învăţămîntului primar.

❑ In urma unei hotărîri a comitetului corporaţiei constructorilor, d. Cupa, preşedintele corporaţiei, a intervenit la Casa Bisericilor, pentru ca lucrările de reparaţie şi construcţie a bisericilor să nu mai fie date pe viitor de cît meseriaşilor romîni.

❑ D. Inginer Niţescu, a plecat la Timişeşti, în vederea încercărilor de curgerea apei ce se vor începe Luni.

D-sa va rămînea acolo pînă cînd experienţele vor fi reuşite şi apa va curge la Iaşi.

❑ Ministerul instrucţiunii a făcut cunoscut revizoratului şcolar, că începînd lucrul manual în şcoalele rurale şi munciile agricole, va proceda la numirea învăţătorilor agricoli ambulanţi, cărora li se vor repartiza cîte un cerc, care nu cade sub controlul direct al revizorilor agricoli.

❑ **Soc. medicilor şi naturalişti.**—Membrii societăţei medicilor şi naturalişti au ţinut aseară şedinţă, sub preşedenţia d-lui prof. dr. G. Bogdan.

Au luat parte d-nii d-ri: Imervohl, Bacaloglu, Ştefănescu—Galaţi, Al. Lambrior, Demetriade, B. Stenner, Tănăsescu, Şumuleanu, G. Bottez, Veisa, Nicolaescu, Konya, Vrânceanu şi Nimereanu.

D. prof. dr. Ştefănescu—Galaţi, a prezentat un bolnav cu un caz foarte rar de extrofie congenitală a beşicei. D. dr. Şumuleanu a comunicat despre intoxicările cu mercur, iar d. dr. Veisa a comunicat despre patogenia glaucomului.

Alegerea noului comitet al societăţei a rămas să se facă în viitoarea şedinţă, cu ori-care număr de membri ar fi.

❑ Se ştie că Duminică 14 Mart ora 9 seara va avea loc la Teatrul Naţional concertul muzicei militare Regim. 13.

Este netăgăduit că această muzică, sub conducerea valorosului ei capelmaistrn locot. I. Vlăduţi este una din mândriile Iaşului.

De alt-fel acest merit i s'a racunoscut şi la expoziţia generală din 1906, cînd i s'a acordat premiul I.

Doritorii de muzică şi-au dat cu toţii întîlnire Duminică seara la Teatrul Naţional, neîntrecutul conductor al muzicei, d. Lt. I. Vlăduţi, întorcîndu-se din streinătate unde a fost trimis anume de minister, va executa tot ce poate fi mai nou la muzicele din Berlin şi a gardei Republicane din Paris. Vom remarca Imnul Jubiliar al genialului nostru compozitor naţional Enescu; acest imn de o neasemănată măreţie va fi acompaniat de un cor de 300 voci.

❑ Senatul Universităţei din Bucureşti şi consiliul facultăţei de litere, se vor întruni luni seara, spre a recomanda un suplinitor la catedra de limba şi literatura franceză de la facultatea din Iaşi, vacantă prin retragerea d-lui Naum.

Se ştie că facultatea locală l'a recomandat de d. Charles Drouhet.

❑ Ofiţerii au fost opriţi să frecventeze teatrele de varietăţi.

Măsura aceasta a fost luată în urma unui incident ce-a avut loc într'un asemenea teatru din Bucureşti.

❑ D. Theodor Cornel, directorul dicţonarului *Figuri Contimporane din România*, ne roagă să anunţăm că d. Petre C. Bobeycă nu mai aparţine administraţiunei dicţionarului. Ori ce documente promise acestui domn, trebuesc adresate pe numele directorului, 61, str. Cometa Bucureşti.

❑ Cercul de recrutare din Roman, a cerut revizoratului şcolar, să i înainteze un tablou de numărul oamenilor aflaţi la vetre, din comunele Tg. Frumos, Popeşti, Sineşti, Belceşti, Brăeşti, Băiceni, Lungani şi Buznea care au urmat cursurile şcoalelor de adulţi.

❑ Funcţionarii comerciali din Iaşi se vor aduna mîine Duminică 14 Martie, în localul societăţei din strada Primăriei, pentru a discuta asupra repausului Dumincal, pe care îl cer în întregime.

❑ Ministerul de finanţe a trimes prefecturei judeţului o circulară prin care-i cere ca în ziua de 31 Martie să proceadă la formarea comisiunii financiare, care se va compune din un membru al consiliului judeţean, primarul comunei respective şi administratorul financiar, care sub preşedenţia prefectului, va controla scriptele creditului agricol, regiei monopolului şi al comunelor şi să constate dacă cifrele corespund cu jurnalele de casă.

❑ Lucrătorii zidari şi sculptori sunt convocaţi pentru mîine dimineaţă la corporaţia constructorilor, pentru a discuta mai multe chestiuni, iar Luni dimineaţă, se vor duce în corpore la palatul administrativ, pentru a contracta angajamente cu fraţii Rameder.

❑ **Judiciare.**—Procesul fraudelor silvice din Neamţ, în care este implicat fruntaşul junimist Al. Şoarec, a fost amînat azi, procedura nefiind îndeplinită.

— S'a admis înfiinţarea unui al IV-lea post de agent de urmărire pe lîngă portăreii din Iaşi.

— Curtea de casaţie a amînat pentru 29 Martie recursul avocatului Iorgu Cernovodeanu, condemnat la 3 ani închisoare pentru falş în acte private.

— Procesul fraudelor de la recrutările militare din Bacău, în ce priveşte complicii se va judeca la 30 Martie, la s. II-a a Curţei.

❑ Duminecă 14 curent, în aula Universităţei la orele 5 p. m. va avea loc a doua conferenţă din ciclul anului acestuia.

D-l Ioan Prtrovici conferenţiar de filosofie la Universitate, va vorbi despre „Credinţa religioasă şi libera cugetare". Intrarea liberă.

❑ Celebrul poem „Zălogul" (Die Bürgschaft) al nemuritorului Schiller, a fost grandios înscenat de cinematograf şi este cuprins in programele matineelor şi reprezentaţiilor serale de Sîmbătă seara şi Duminecă 14 Martie a. c. ale Teatrului Pathé-Frères (Sala Circului Sidoli). Afară de aceasta au mai fost intercalate în program multe noutăţi cari n'au figurat în programul de eri şi alaltăeri, precum: Scaunele, o comedie italiană, De vînzare o păpuşă, piesă teatrală, Ce cuminţi copii o comedie plină de humor etc.

Intregul cuprins al programului este foarte interesant şi mai conţine între altele: Peking, capitala vastului imperiu chinez, reşedinţa împaratului, vederi după natură; Convenţia, comedie splendidă compusă şi jucată de simpaticul actor Max Linder; Eroul şi pielea tigrului, scene comice — Trupa Fecori, gimnastici aeriani, Fabricantul de măşti scene teatrale; O nuntă în Sumatra scene de moravuri din Arhipelagul indian etc. etc.

— Se aduce la cunoştinţă că matineurile cinematografice vor urma în tot timpul verei la Circul Sidoli şi că preţurile de intrare vor fi reduse şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., un scaun 60 b., Balcon 40 b., şi Galeria 30 b. Aceste preţuri intră în vigoare chiar de astă-seară Sîmbătă 13 Martie 1910.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 13 Martie

Procesul fraudelor de la primăria Craiovei

Bucureşti.— Tribunalul Ilfov secţia I-a s'a pronuntat astă-zi în procesul fraudelor de la primăria Craiovei.

D-nii: Chintescu, fost primar, Săftoiu, fost casier, Şt. Radu, Neagu, P. Rădulescu şi I. Nicolaescu, au fost achitaţi.

Tribunalul a condamnat pe: C. Popescu la 2 ani închisoare, W. Zăleanu fost şef de serviciu la 2 ani închisoare, N. Stătescu funcţionar la 1 an, şi toţi în solidar la 19,000 lei despăgubiri către primăria Craiova.

C. Rusu, fost şef al contabilităţei la 2 ani închisoare, L. Constantinescu tipograf 2 luni şi toţi în solidar la 7120 lei despăgubiri; Al. Sărăţeanu fost ajutor de primar 2 ani închisoare, O. Ştefănescu funcţionar 1 an, Ilie Ionescu 2 luni şi toţi în solidar la 15.000 lei despăgubiri. C. Nicoläescu fost intendent al Primăriei 2 ani închisoare şi M. Ionescu-Iova la 4 luni şi toţi în solidar la 16000 lei despăgubiri.

Manifestaţie

Bucureşti.—Circulă svonul că studenţii naţionalişti din Bucureşti ar proiecta să facă în astă-seară o manifestaţie în piaţa teatrului, în amintirea scenelor sîngeroase de la 13 Martie 1906.

Interpelări

Bucureşti.—D. N. Xenopol va interpela la senat pe ministerul de interne, în chestia broşurei d-rului Sion.

D. N. Filipescu va interpela la cameră, în chestia dărei în judecată pentru ultraj, a prinţului Calimachi.

CAMERA

Bucureşti.—D. N. Filipescu interpelează în chestia linei Făurei-Tecuci.

Ii răspunde d. ministru V. G. Morţun.

D. Iorga îşi desvoltă interpelarea în chestia arhitectului „Le compte de Nouy" care spune d-sa, primea sume mari fără a face lucrările.

SENATUL

Bucureşti.—D. dr. Rîmniceanu interpelează în chestia broşurei insultătoare a d-rului Sion şi cere pedepsirea acestuia.

Noul cabinet italian

Roma.—„Giornale d'Italia" spune că regele ar fi oferit d-lui Luzzati, mandatul de a forma cabinetul.

Meetingurile din Bulgaria

Sofia.—In cîte-va localităţi din provincie, continuă a se ţinea meetinguri de protestare în contra evenimentelor din Rusciuk. La Sofia, întărîtarea populaţiei a scăzut.

Conferinţe politice

Constantinopol.—Eri au avut loc primele conferinţi politice al d-lor Papricoff şi Liapcef, cu marele vizir şi ministrul afacerilor străine, cu privire la chestiunile pendinte turco-bulgare. După declaraţiunile unei personalităţi bulgare competintă, ministrul Turciei arată bune dispoziţiuni.

Parlamentul francez

Paris. — Senatul a adoptat cu 281 voturi contra 4, totalul legii de revizuire vamală şi a început discuţia pe 1910.

Camera a adoptat prin 462 de voturi contra 14, creditele suplimentare pe 1909, privitoare la operaţiunile din Maroc, respunzînd mai multor critici făcute de către un socialist. D. Pichon justifică campania din Maroc şi se felicită de a fi obţinut asentimentul tuturor puterilor şi de a fi reuşit să închee cu Marocul, un contract, prin care se regulează toate dificultăţile.

Activitatea vulcanului Etna

Catana.—Erupţiunea Etnei a fost noaptea foarte activă şi însoţită de puternice sgomote subterane. Craterul superior aruncă pietre şi bombe vulcanice; lava înaintează continuu, ameninţînd pe lîngă Belpaszo şi comunele Nicolasi şi Catana. In timpul nopţii activitatea gurilor eruptive a Etnei a sporit. Un mare număr de bombe şi de pietre vulcanice arzătoare sunt aruncate cu formidabile sgomote subterane.

De azi dimineaţă curentul localităţei Sanlos şi-a reluat un mers repede şi se află la cinci kilometri de Borenne.

*

Catana.—Azi după prînz, curentul de lavă invadase regiunea Galvagna la 3 km. la sud de muntele Sanlev, apropiindu-se de Palazello, care e departe de Borello cu 4 km. O altă ramură depăşind lava erupţiunilor de 1892, merge spre Nicolon. Cele două curente distrug în trecerea lor regiuni cultivate de castani şi meri, semănînd pretutindeni desolaţiune.

6 lei dl. vin roş vechi.
Vînzare minimă de 31 litri. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşi 14.

TEATRUL NAŢIONAL

Duminică 21 Martie

CONCERT

DAT DE D-RA

Cella Delavrancea

Biletele la Agenţia „Thalia"

Dr. Susana Wexler- Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. — **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

4620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Besinterie

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

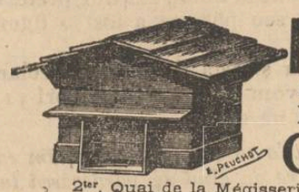

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi *Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. — No 968 Marţi 16 Martie 1910

CIFRELE d. dr. V. SION

Nu puţină vîlvă a făcut ultimul articol al dr. Sion, nevropatul subdirector al Serviciului Sanitar. In No. 8 al *Revistei Democraţiei Romîne* dr. V. Sion a publicat un articul: *Budgetul Statului pentru sănătatea publică*. Ce e mai migălos de cît un studiu de cifre; şi cine ar fi crezut că dintr'un studiu de budget, se va face atîta vorbă! Dar cifrele au fost numai un prilej pentru dr. V. Sion, ca să improaşte pe toată lumea politică şi liberală şi opozantă; căci, după cum beţivului şi dracul îi ese cu oca înainte, aşa şi nebunului, din cifre scoate nebunii!

Ţinta articolului dr. V. Sion e vădit tendenţioasă. Ea se încadrează cu tendinţa revistei d-lui Jorj Diamandi, cel mai antagonist socialist. Cînd se scrie ceva cu tendinţă păcătueşte de la început de a nu fi nici sincer, nici obiectiv, nici adevărat. Şi chiar dacă pare a spune ceva adevărat, adevărul e numai în parte arătat şi cu scop anumit.

Ca să ilustrăm tendinţa pătimaşă a pătimaşului dr. V. Sion e destul să alăturăm aceste cifre.

Judeţele şi comunele ajută la fondul sanitar cu partea cea mai mare. Dintr'un budget de 50 milioane lei (judeţele 10 jum. milioane şi comunele urbane 39 jum. milioane), ele varsă la stat colosala sumă de *6,840,230 lei*, adică 14 la sută din venitul global, şi nimene nu se gîndeşte să califice într'un fel sau în altul cota sanitară a judeţelor şi comunelor urbane, căci nu e nici democrată nici aristocrată, ci e de asistenţă publică.

Cît dă Statul? Noi conservatorii alocasem în budgetul pe 1900 frumoasa sumă de 2,264,860 lei, scăzînd în anii de criză din 1901 la suma de 1,809,410 lei; iar în anul 1907 plecînd de la putere la Martie 12, am lăsat în budget alocaţie la serviciul sanitar suma de 2,679,697 lei. Noi facem cele 32 spitale rurale „Carol I", sporim dar paturile rurale cu aproape 1000; mai mult încă, pentru a asigura buna şi completa funcţionare a acestor spitale înfiinţăm loteria de stat, care varsă regulat pe fie-care an rotunda sumă de 1,007,500 lei.

Şi cu toate acestea, nimenea nu s'a gîndit să califice epoca lui 1907, drept epocă democrată sau nedemocrată, ci pentru sănătatea publică.

A venit acum nebunul de dr. V. Sion şi pentru că centralizînd veniturile a avut putinţa de a lăsa ţara fără medicamente de s'a sporit mortalitatea cu 15,000 în ţară—lucru dovedit de statistică — şi dus de cea mai pătimaşă politică a sporit numărul medicilor cu 98 inşi, pentru care s'au alocat în budget leturi de 505,680 lei, creînd din toţi aceşti medici o falangă socialistă, cum sînt mai în toate judeţele, face atîta caz nebunesc, că anii 1908—1910 sînt anii democraţiei sanitare.

Vădit, dr. V. Sion e un desechilibrat. Nu este el însă singur. Intreaga direcţie a Revistei „Democraţiei Romîne" e desechilibrată. S'au mai văzut şi alţi funcţionari administrativi superiori, scriind la revista lui musiu Jorj şi ocărînd partidele şi pe anumiţi fruntaşi—vădit că noi am fost cei mai atacaţi—dar aşa nebuneşte n'a făcut nimene vre-o eşire.

Ei bine, cu cît a sporit ilustrul dr. V. Sion Socoleanul raţia budgetară a serviciului sanitar? Pentru cei 98 de lingăi socialişti a încărcat budgetul Statului cu 505,680 lei; dacă o scădem din totalul de 2,286,641 lei partea Statului—cea mai mare sumă ce a dat Statul vre-o dată pentru serviciul sanitar—vorba d-lui Sion, *rămîn 1,781,051 lei.*

In 1899 an de secetă budgetul serviciului sanitar era de 2,264,860 lei, fără să fi fost cei 98 de doctori socialişti ai dr. V. Sion.

In 1900 an de secetă, partea de budget era de 2,222,076 lei, fără cei 98 de doctori socialişti.

In 1907 noi mai adăugim 1,007,500 lei cu loteria şi nu erau cei 98 medici socialişti.

Cine a dat mai mult pentru sănătatea ţărănimei? Vădit că conservatorii, acel om nefast, Take Ionescu, care a făcut loteria, care a fost geniul cel bun al guvernului conservator de la 1899, 1905.

Mai mult încă; *budgetul nostru era în 1907 de 235 milioane lei*, deci noi dădeam la un budget de 235 milioane lei—cît era în 1907, suma de 2,679,697 lei, *adică 1.2%*; iar liberalii lui dr. V. Sion Socoleanul dau astă-zi 2,286,731 lei la un budget de 461 milioane, *adică 0.4%*. Noi dar am dat de 3 ori mai mult ca liberalii pentru sanatatea publică, iar ei tot ce au dat, au dat pentru leturi la doctorii lor socialişti.

Judeţele şi comunele sărace dau 14% din budgetul lor pentru spitale, iar statul lui dr. V. Sion dă azi *0.4%*, adică de 35 de ori mai puţin, şi tocmai acestui stat i se dă marele merit că e democrat, de un zăpăcit ca dr. V. Sion.

Iată dar ce a făcut Socoleanul dr. V. Sion cu cifrele. Se vede că el e sfădit cu ele, căci nebunia nu se cunoaşte mai bine de cît la cifre. Cifrele l'au tradat pe dr. V. Sion, că e un pătimaş scriitor şi un zăpăcit administrator.

Cum a tratat însă oamenii şi partidele, vom vedea mîine.

TOT RĂTEŞTI

Cu acte şi documente, a cărora autenticitate n'a fost contestată, s'a dovedit şi onestitatea şi modul de traficare a primului ministru.

Chestia Răteşti a fost adusă în Cameră. D. Fleva a interpelat privitor la ea. Deputatul de Ilfov a acuzat, şi ar fi fost natural ca numai acuzatul să fi răspuns. Şi dacă nu numai el, cel puţin un fruntaş al Parlamentului.

Chipurile ca să-l bleseze pe d. Fleva, Brătienii au recurs la un avocăţel de la Iaşi, ajuns deputat, şi la un vechiu parlamentar, care a fost slugă plătită la toate partidele şi care şi acum, pentru moţiunea ce-a propus-o, va fi ghiftuit din fondurile secrete.

D. Fleva are patru-zeci ani de viaţă parlamentară, adică cîţi-va ani în minus de cît are, ca vristă, primul-ministru de astăzi. D. Fleva, ca vristă, a trecut de şapte-zeci ani. Unui asemenea om, cu asemenea trecut parlamentar, i s'ar fi putut răspunde în mod demn.

Dar demnitatea este o virtute şi Brătienii nu sunt capabili de virtuţi. Chestia Răteşti, la rîndul ei, este o afacere patent necurată. Intr'o asemenea chestie n'ar fi putut pleda, pentru invinuit, un avocat demn.

De aceea s'a recurs la un apărător de judecătorie, la un băiat oare-care, care n'a putut găsi, ca argumentare, de cît injurii şi grobienii.

Iar moţiunea, adică achitarea vinovatului, a pornit de la un om, care, cu cît îmbătrîneşte, cu atît devine mai incorigibil.

La acuzările şi injuriile junelui flecuşteţ, a răspuns bătrînul luptător, spulberînd toate infamiile, toate legendele, toate minciunile, cari se colportează de trei zeci ani.

Dar cum rămîne primul ministru?

Cum rămîne Camera liberală, care a asistat la executarea şefului guvernului, care a ajuns să'l vadă pe Mărzescu apărător al Brătienilor şi pe Gh. Panu propunînd pentru ei moţiune de încredere?

Parlamentul liberal a căzut aşa de jos, că şi ar face milă cine de drept, dacă l'ar dizolva.

DUPĂ TREI ANI

Trei ani s'au împlinit la 12 Martie de cînd partidul liberal se află la guvern. Trei ani s'au împlinit de cînd partidul liberal luase puterea, căci o luase cu sila, profitînd de împrejurări extra-ordinare.

In aceşti trei ani ce a făcut partidul prin guvernul seu şi prin Parlament?

Voinţa Naţională *citează operile mari ce s'au înfăptuit: casa rurală, legile agrare, legea cărciumelor.*

Fireşte, acestea sunt operele de căpetenie ale guvernului. Dar realitatea arată efectele acelor legi, arată că legile s'au făcut fără de nici o pregătire.

Dacă pentru ţăranii din România s'au cumpărat moşii în valoare de 13 milioane, d'intre cari mai mult de o pătrime s'a afectat la păduri, vedem că s'a dat atît pămînt milioanelor de săteni, cît ar fi o picătură de apă într'un ocean.

De altmintreli casa rurală a încetat a face operaţiuni pentru săteni, ci le face pentru propietari şi arendaşi, căci au mai cumparat moşii, dar face împrumuturi pe gaj şi hipoteci.

Islazurile? Ele s'au format în mod absolut infim, ele sunt de o importanţă aşa de mică pentru starea ţăranilor, că cei mai mulţi refuză să le accepte.

Să fie oare legea tocmelilor agricole, cu care s-a ilustrat guvernul.

Noi credem că nici Voinţa, *nici măcar dînsa, nu va susţinea că legea tocmelilor a adus altă ceva de cît perturbare.*

Guvernul liberal poate să susţină că a reuşit să se menţină la putere, timp de 3 ani, în mod cu totul excepţional că a făptuit o minune menţinîndu-se.

Dar că a făcut ceva bun în timpul acesta, nimeni nu poate să susţie.

Cine se aseamănă....

Futurul, devenit *Furturul* trece prin momente delirante. „Discursul" său „filipica" sau sîngeroasa execuţie pe care a făcut'o în Cameră mult junele deputat cutare de la Iaşi, a transportat *Furturul* în dulci reverii.

A uitat de jidanii de la Iaşi, a uitat, mai ales, de cei 611 lei colectaţi pentru ei şi tot gîndul *Furturului*, toată pasia sa, tot focul său, tot jaratecul şi-l revarsă *Furturul* asupra filipicei—discurs—execuţie a junelui de la Iaşi.

Formă, fond, zeflemea, sînge, savantlîc, oroare, ovaţiuni, felicitări, Chantecler, biciu de foc—toate le-a conţinut filipica ect. a „distinsului" orator.

Toate astea în rezumat. Căci oroarea, promite *Furturul*, va fi publicată în întregul ei, căci acum n'a putut'o publica de cît în mod *delapidar*.

Furturul aste deci, încîntat şi are pentru ce. Intre *Furturul* şi onorabilul cu filipica, este o mare asemănare de obiceiuiri. Ambii trăiesc din subvenţii şi au şi alte multe deprinderi la fel.

De aceia entuziasmul şi delirul. De aceia dulcea ameninţare, că va publica în extenso colecţia de trivialităţi a... şefuşorului.

Dar de ce nu publică *Furturul* în extensa numele incendiaţilor, cari au primit 611 lei colectaţi de el? De ce nu publică în extenso adresa de mulţumire a primăriei Iaşi?

„Fiind că *Furturul* ie încîntat de omnl „cu fond, cu formă, zeflemist, Chantecler"—fiind-că omul acesta este de sigur, încîntat de *Furturul*,—fiind că unul este entuziasmat de celalt.

Şi cu drept cuvînt, *L'un vaut bien l'autre.* Pentru aşa Cameră—aşa orator. Şi pentru aşa partid, aşa ziar oficios.

Imperecheţi-vă şi înmulţiţi-vă, ca să nu piară eleganta speţă!

CATE-VA NOTE

611.

O culme firească: un prietin al *Viitorului* a hotărît să-i dăruiască ziarului liberal cei 611 lei şterpeliţi de el, ca să-i remită la Iaşi.

Viitorul, la rîndul seu, va şterpeli şi aceşti bani, căci el cunoaşte maxima: *bis repetita placent.*

*

Istoria de mai sus, ne reaminteşte o alta: la un avocat s'a presintat un client, într'o afacere penală foarte grea. Avocatul a pus mult talent şi multă rîvnă şi a reuşit să-l achite pe client, care, la rîndul seu, drept mulţumire, n'a achitat pe avocat.

— Crede-mă n'am parale. Dar ştii că sunt vînător excelent. Dacă mi-ai cumpara o puşcă, ţi aşi aduce vînat mult şi ales.

Avocatul, mare amator de vînat, se execută şi cumpără puşca pe care o dete vînătorului.

Cum aşteaptă incendiaţii cei 611 lei ai *Viitorului*, aşteaptă şi bietul avocat vînatul clientului.

*

Chestie de principiu.

Viitorul s'ar fi desminţit, dacă achita imediat cei 611 lei: *Viitorul* nu-i *Prezentul.*

*

Un redactor al *Viitorului* explică astfel chestia:

— Adevarat. Banii 'i strînsesem pentru arşii de la Iaşi. Pe urmă ne-am dat seama, că şi noi ne aflăm într'o situaţie cam la fel: noi suntem nişte pîrliţi.

Deci, n'am furat nimic. Am făcut numai o simplă trasmisie şi mulţumim subscriitorilor pentru generozitatea lor.

*

Un redactor al *Viitorului* împuşca francul între Capşa şi High-Life. Şi cum nu mai nimerea:

— Auleu, maică, exlamă el, de-ar arde Iaşul la noapte! (Să-i fie lui acolo).

OAMENI ŞI LUCRURI

CONCERTUL MILITAR

Creaţiunea muzicelor militare a avut negreşit, o psihologie cu totul specială, fiind în legătură cu însăşi existenţa instituţiunii şi cu scopurile ei esenţiale.

Iată însă că de la rolul primitiv—de a îmbărbata şi însufleţi la marşuri şi la luptă, — muzica militară evoluiază încet-încet şi îmbrăţişează repertoriile vaste ale marilor compoziţii artistice, complectîndu-şi, variindu-şi, îmbogăţindu-şi mereu instrumentariile şi ajungînd în marile Capitale europene să facă deliciile publicului prin concerte publice. La Paris muzicile „gardei republicane" au introdus apoi şi concertele pe scenă, obiceiu lăudabil pe care pare a-l fi imitat la Iaşi d-l Vlăduţi, şeful muzicei regimentului 13.

Zicem că l'a imitat de acolo, pentru că la noi atari concerte n'au fost nici odată în uz, şi nimeni nu-şi aminteşte să fi ascultat vreun concert la teatru sub bătrinul şi nervosul căpitan Lehr, afară de concursul dat trupei dramatice în antracte. In mintea marelui public muzica militară e asociată cu concertele de vară din grădina Copoului, ori cu cîntările la baluri şi la înmormîntări.

Ceea ce se întîmplă de vr'o doi-trei ani încoace e, neîndoios, un foarte însemnat progres şi concertul de aseară a fost un succes franc, unanim recunoscut Elementele cari s'au produs sub conducerea abilă a şefului lor au dovedit o rară disciplină şi, dat fiind instrumentariul nu tocmai ideal, execuţia programului a fost excelentă.

Programul a fost inteligent întocmit, ca varietate şi bogăţie. Atît în partea întăia, cît şi în partea a doua este cîte o nuanţare gradată şi odihnitoare. De la muzica largă, profundă a uverturei din „Rienzi" — Wagner — prin parafraza romantică a lui Loreley, la rapsodiile dulci ale lui Liszt; iar tot în nota wagneriană şi-a scris maestrul Enescu al său „Imn iubiliar" cu care se deschise a doua parte a programului. Era şi necesar ca instrumentele să acopere cu melodiile tari şi profunde, vocile prea greu de cultivat ale atîtor sute de oameni cari ocupau scena pînă în fundul departat. Pentru mulţumirea generală s'a trecut apoi la pastorala din Parsifal şi la frivolele jocuri ungureşti de Brahms, vibrînd de vioiciune. Cu atît mai mult că publicul a cam abuzat de bisări şi d. Vlăduţi s'a supus cu dărnicie.

Concertul s'a încheiat cu formidabila uvertură din Tannhäuser, atît de bogată în ecouri de furtuni, în chemări depărtate din raiu şi din infern! Ar fi putut să se încheie în adevăr cu această magistrală bucată, minunat executată, dacă şeful nu ţinea—cu drept cuvînt—să sfîrşască prin un omagiu vechiului conducător al muzicei militare, maistrul Cirillo, al cărui „marş triumfal",—pe jumatate marş eroic, pe jumatate gavottă spre repaozare, —a plăcut foarte mult, cu toate că avea dezavantagiul de a veni după uvertura wagneriană.

...In rezumat o seară frumoasă de artă şi un succes însemnat pentru muzica militară şi harnicul ei şef. R.

DE PESTE HOTARE

Linia spre Righi.—Tunelul St. Gothard. Drum de fier prin munţi.—Panorama de la Lugano.—Oraşul Zürich.—St. Gall şi vecinătăţile.—Spre Interloken.—Sate şi castele istorice.

De la Lucerna cu vaporul se trece la *Vitznau*, unde e punctul de plecare a unei linii pe Righi. Aici e o staţie climaterică foarte frecventată; e posiţia cea mai aparată a lacului, cu o vegetaţie meridională.

Tot de la Lucerna se ia drumul spre *St. Gothard.* Se pun cinci ore şi se trece prin 71 tunele, de diferite mărimi. Drumul e foarte interesant, dar peste samă de obositor. Poziţiile ce se perindează dau aspectul cel mai curios din toată Elveţia: înălţimi enorme, stînci răsturnate, lacuri întinse cu malurile pline de oraşele şi sate..., prăpăstii înspăimîntătoare peste care trenul, sboară cu o repeziciune ce nu-ţi permite a-ţi da samă unde te găseşti... Se văd cascade mari şi mai mici, care se coboară din vîrfurile acoperite cu zapadă. Unele din ele sunt numai ca nişte fire argintii ce scoboară muntele în grabă nebună... Şi dacă în drumul lor întîlnesc vre-un colţ de stîncă, apa toată e spulberată în vînt, căzînd sub formă de ploae măruntă.. Iar în văi rîurile clocotesc asvîrlindu-şi apele peste stîncele ce întîlnesc în cale...

Drumul de fier străbate marele masiv de munţi prin tunele turnante, în spirală, ridicîndu-se pînă în vîrf. La prima vedere gurile tunelurilor sunt în linie verticală, unele sub altele

Aruncînd ochii din vîrf în vale, linia ferată pare un fir ce coasă toată coasta pe lîngă malurile lacurilor, din pricina tunelurilor în care se aruncă de atîtea ori.

Tunelul de la St. Gothard are 14,998 km. Cu expresul se pune 14—20 minute; iar cu trenul omnibus 21—25. La fie-care kilometru sunt laterne. La eşirea din tunel sunt fortificaţii moderne.

La *Lugano* se desfăşoară o panoramă dumnezeiască... Toată măreţia munţilor Italiei e în faţă... Sate şi vile nenumărate mărginesc lacul... Colinr acoperite cu grădini şi vii de un verde plăcut ce desparte albastrul deschis al cerului de lacul opalin şi liniştit...

In drumul către Chiaso, ultima staţie elveţiană, trenul traversează o punte peste lac... Priveliştea din fuga trenului e deosebită...

Făcînd îndărăt la Zürich, în drum e de admirat lacul şi oraşul *Zug.* Partea de sus a acestui oraş a conservat caracterul evului mediu cu casele şi turnurile lui vechi cu păreţii în picturi.

La *Arth-Galdau* staţia drumului de fier se găseşte în mijlocul haosului din Goldau, format de scufundarea muntelui *Rossberg* care acoperi 4 sate şi omorî 450 persoane în 1806. Drumul de fier străbate acest haos, unde se găsesc stînci enorme cît casa, acoperite acum cu muşchi. In vale s'au format ape stătătoare.

Aproape de Zürich e un sat mic şi foarte poetic pe malul Rinului, *Eglisau.* Aici cu puţin înaintea lui, trenul trece peste un viaduc imposant de 457 m. lung şi 59 m. înalt.

Zürich e un oraş mare, 170,000 l. E cel mai însemnat din Elveţia—deşi nu-i este capitala. E aşezat pe malurile *Limnatului*, verde ca şi Reussul Lucernei. Aci se află statuia lui Pestalozzi cu un copil. Gara e un colos. Vine lume din toate părţile, căci e punctul de încrucişare a marilor linii internaţionale. E o mişcare la sosirea trenurilor că dacă nu ţi-ai păstra sîngele rece şi n'ai avea o ţintă bine hotărîtă, curentul te-ar duce cine ştie unde. De alt fel orînduiala e aşa de mare încît lumea atrasă ca de magneţi merge în direcţiile ce trebuie de mers. Intre multe altele e de vizitat *Pestalozianum* unde e o expoziţie şcolară de tot ce se face în şcolile elveţiene. Aici este camera lui Pestalozi în care se vede jeţul lui, bastonul, leagănul, portrete de ale lui şi de ale prietenilor cît şi o şuviţă de păr de a marelui pedagog. Zürich e centrul de industrie de mătasă din Elveţia. Universitatea numără peste 1300 elevi cu 130 profesori. Iar şcoala politehnică federală are 900 elevi cu 100 profesori.

St. Gall e un centru de manufactură. Are broderii renumite cu care se face comerciu în cele două lumi: nouă şi veche. E o expoziţie permanentă de broderiile cele mai fine şi mai complicate din lume. Se văd tablouri brodate' care sunt adevărate picturi... Firile sunt aşezate cu o măestrie aşa în cît e redată şi cea mai fină umbră. Se cunosc firile de păr de pe animalele brodate şi peniţele cele mai delicate ale păsărelelor.

Appenzel e un sat mare revărsat pe nişte dealuri bogate în fineţe. Aici se văd femeile brodînd în gherghefuri mici, rotunde, cele mai frumoase batiste, ce sunt atît de scumpe şi se vînd în toate părţile. Bisericile de prin aceste locuri—toate catolice—sunt de o bogăţie surprinzătoare. Au orgă, picturi, statui foarte bine executate, ornamente aurite, ghirlande de flori cu cari împodobesc biserica. In loc de luminări e electricitate. Bisericile stau deschise toată ziua. Lumea trece prin ele, după

ce şi-a făcut o mică rugăciune.

Kaustanţ cu vre'o 20.000 loc. e un oreş ce aparţine ducatului de Baden. Deşi pe malul lacului dar e foarte puţin poetic. Curăţenia lasă foarte mult de dorit. Se simte curînd că numai e Elveţia. Chiar populaţia în totul e alta Aici fu ars reformatorul religios Huss.

Schafthouse e un oraş vechiu pe Rin, cu o poziţie frumoasă. Aici sunt marile maşini hidraulice ce alimentează fabricile oraşului.

De la *Neuhausen*, pe o carare urcînd malul te găseşti la Castelul *Laufen*, de unde se vede cascada sau *Căderea Rinului* cea mai puternică cădere din Europa Centrală. Apa se aruncă în trei căderi destinate peste 4 blocuri enorme în parte cu verdeaţă. Apă mai multă e în Iunie şi Iulie cînd se topeşte zăpada pe înălţimile munţilor... Rinul furios de un verde gingaş se rostogoleşte peste stînci făcînd un sgomot asurzitor. Soarele aruncîndu-şi razele în pulberea transparentă a picăturilor răsleţe, dă cele mai variate culori. De la Castel în vale sunt mai mutte puncte de oprire la care conduc cărări. E un pavilion cu o vedere minunată; mai la vale un eşafodaj de lemn; iar la mal de tot o galerie de fier ce înaintează până sub cădere şi unde se oferă şi mantalele inpermiabile, pentru plata cărora eşti smuls din emoţia aleasă sub care te găseşti în „faţa răpitorului spectacol". Aproape de această galerie e staţia bărcilor ce duc în faţă pe celalalt mal la micul castel Woerth, care e aşezat într'o insuliţă legată de ţărm printr'un pod. Bărcile mai conduc pe vizitatori şi la stînca din mijlocul cascadei, cea mai înaltă dintre cele 4 care se găsesc în căderea apei. Din vîrful a celei stînci, unde este un cerdac acoperit cu tablă se vede cascada în toată splendoarea ei. Pe malul din faţa căderei e o pădure în care se găsesc bănci şi de unde călătorul poate să se bucure în toată liniştea de acea neîntrecută privelişte...

Turişti îndrăzneţi înfruntă pericolul în barca ce pare jucăria valurilor spumegînd, pentru a se transporta chiar la picioarele stîncilor peste care se aruncă Rinul.

Spre Interlacken. Calea se face parte cu tren ordinar, parte cu tren din *à crémaillère*. La *Brienz* se ia vaporul, căci linie ferată n'a fost chip de construit—munţii stîncoşi începînd din malul lacului Brienz. Apa acestui lac e de un verde palid ce te face să te pierzi în lumi îndepărtate...

Munţii, ce par înaccesibili, sunt brăzdaţi până în vîrf de funiculare care conduc la otelurile şi castelele de pe culmi. La Interlacken apare Jungfrau, —4.000 m.—munte enorm, alb de sus pănă jos., de un alb fără pată... Aici se întîlnesc turişti şi turiste cu feţele aprinse şi jupoiate de vînt după drumul pe care îl fac prin înălţimi. Aleea Castanilor e punctul în care se aud toate limbile.,. In oraş otele, vile, magazii frumoase.

Calea spre *Zweisiminen* se face cu tramvaiul electric—că altfel de cale nu i Aici e o frumuseţă deosebită de cea dinspre Gothard şi deosebită şi de cea dinspue Limplan. Munţii trăgănaţi au o verdeaţă deasă şi viguroasă, peste care-s revărsate oraşele, sate şi chaletturi singuratice. Printre ele vitele păşesc greoiu şi rar ne turburate de călătorii ce cu atîta drag le privesc.,. E o linişte, un aer uşor, o vedere întinsă încît dacă n'ar fi sgomotul tramvaiului ai uita că eşi pe pămînt... Din cînd în cînd se aude clinchetul clar al copotelor de la gîtul vitelor, ce răsună în vale.., Calea trece pe lîngă lacuri ce se întrec în frumuseţă. E *Castelul d'O·x* e *Les Savants* de unde, de după vîrfurile munţilor ce dispar, la întorsăturie liniilor ce dispar la întorsăturile liniilor de fier începe a se zări albastrul lacului Leman...

Pe cîmpul de la *Les Avants*, în luna Mai sunt aşa de multe zarnacadele în cît totul pare nins.

Tramvaiul începe a coborî pe o pantă moale şi cam spirală pănă în satul renumit ca frumuseţă Clarens ce fu decris atît de sentimental de Rousseau. Aici e şi *Castelul de Crêtes* în care Gambeta îşi petrece ades vara. In faţa oraşelului Clarens se află insuliţa lacului Lanman, numită *Solagnou* sau *L'Iles des mouettes*, care e artificială şi ocupată toată de o singură vilă.

Maria C. Buţureanu

O NOUĂ SOCIETATE DE BINEFACERE

Dacă este ceva principal în preocupările noastre pentru şcoală şi pentru educaţia copiilor, apoi este sănătatea fizică, sănătatea organică, fără de care nici sănătatea morală, nici echilibrul intelectual, nu pot să existe.

Dacă lipseşte sănătatea fizică, întreg edificiul nostru educator păcuteşte la bază, şi curînd, sau mai tîrziu, se va prăbuşi.

Acest adevăr e netăgăduit. El a fost recunoscut încă din cea mai departată anticitate, încă de atunci el a fost fixat în formulă lapidară şi transmis nouă în axioma: *primum vivere, deinde philosophari.*

In timpurile noastre, faţă cu desvoltarea mereu a oraşelor şi cu necontenita îndîrjire a luptei pentru existenţă, acest adevăr devine din ce în ce mai simţit. Oraşele noastre s'au europenizat şi ele odată cu această prefacere, au început a se ivi şi semnele ei caracteristice. Mulţi copii, mai ales din clasa de jos se nasc pipernicit şi predispuşi a contracta tot felul de boale. Din pricina acestei debilităţi fizice ei nu pot face nici la şcoală mare progres.

Acestor copii le trebue aer şi lumină, de care sunt mult lipsiţi în casele scunde şi umede ale părinţilor lor. Starea lor fizică, şi pe lîngă aceasta şi cea morală, şi intelectuală; s'ar ridica mult dacă, pe un timp măcar cît de scurt, i am face să trăiască afară la ţară, la aerul întăritor de munţi, sau de mare, şi mîngăiaţi de razele binefăcătoare a soarelui.

Ţările mai înaintate în cultură, cari consideră poporul de jos ca bază a naţiunei, şi-au dat samă de răul social şi politic care rezultă din această stare de lucruri şi au căutat să-l previe sau să-i micşureze efectul prin înfiinţarea *de colonii de vacanţă.*

Scopul acestora, după cum numele îl arată, este tocmai de a scoate pe copiii săracilor, predispuşi la boală sau debili, din mediul lor nesănătos, care i-a adus în această stare şi a-i trimete, în timpul vacanţiilor şcolare, la munţi sau la mare, spre a şi reface măcar în parte sănătatea sdruncinată.

Pentru aceste colonii, în unele ţări se cheltuesc sume însemnate.

E destul să amintim că comuna Paris a cheltuit anul trecut, 405.000 fr. spre a trimeti la aer de munţi sau la mare 6800 copii pentru 21 de zile.

Alte oraşe, nemulţămite cu rezultatele ce dau coloniilor de vacanţă pentru că ţin copii la aer un timp prea scurt, nu s'a uitat la cheltuelile materiale şi au fondat în apropierea lor, *şcoli în plin aer, sau şcoli în pădure*, cum li se mai zice. Aceatea au de scop de a ţine mai mult timp pe mai mulţi copii la aer curat pentru ca efectele să fie mari şi fără a le perde tot odată, timpul de învăţătură. Aşa bună oară, noul Charlotenburg care astă-zi a devenit o suburbie a Berlinului, în primăvara anului trecut a trimes 250 de copii, băeţi şi fete, anemici, slabi de piept s'au cu debilitate generală, afară din oraş la o distanţă de 15 de minute pentru a lua lecţiile în nişte şuri sau şoproane anume construite pe o colină, sub poala unei păduri.

Aice veniau copiii dimineaţa învaţau, mîncau, se jucau, iar vara se întorceau acasă cu tramvaele sau cu trenurile. Ei făcură aceasta pînă toamna tîrziu şi folosul fu uimitor, crescură în greutate şi in vigoare. Mai multe oraşe din Germania şi Elveţia şi Londra şi Lyon, imitară exemplul.

La noi, coloniile de vacanţă datează din 1901—902, cînd Primăria Bucureşti trimisă pentru prima oară la munte un număr de copii saraci pe timpul vacanţei celei mari.

Ministerul de Instrucţiuni a construit Sanatoriul de la Predal, unde în fie care an trimite 100 saraci, de pe la toate şcolile spre a-şi întrema sănătatea. Mînăstirea Tismana îi serveşte în acelaşi scop.

Societatea de bine-facere a femeilor romîne „Sprijinul" cu începere din acelaş an, a început a trimite un număr de copii la Munţi sau la Techir-Ghiol.

Oraşul nostru pînă acum a fost lipsit de o asemenea instituţie, de şi se găsesc o mulţime de copii cari din pricina debilităţii fizice, nu pot învaţa carte şi devin prin aceasta o povară şi o primejdie pentru ceilalţi locuitori. Societatea care s'a înfiinţat vrea să răspundă la această nevoie urgentă.

Ii dorim tot succesul care o merită.

C. V. Buţureanu
Institutor

Şcoala normală „Vasile Lupul"

— In 1864 şi în 1910 —

Progresul unui aşezămînt se oglindeşte in partea sa materială. Budgetul arată mai mult de cît ori-ce organizmul acelui aşezemînt într'o epocă dată.

Budgetul e ca şi scheletul la o fiinţă. Ţesetura musculară se duce, trece, osul rămîne, ca dovadă a muschiului care a fost intins pe el. Şi nu ştim de ce natură era ţesutul cerebral, dar după cavitatea cranială găcim înţelegenţa rasei.

Dacă e vre un fel de şcoală, care a crescut cu nevoile noastre şi e a noastră pe de a 'ntregul e şcoala normală „Vasile Lupul".

Iată care-i era starea sa în 1864 după cifrele din primul anuar al şcoalei scos de d. Titu Maiorescu.

In 24 August 1864 i s'a dat şcoalei Normale titlul de „Vasile Lupul" cu adresa No. 41245. La 1 Iulie 1864 budgetul şcoalei era astlel întocmit: 1 director şi profesor de pedagogie 12,000 lei pe an (4000 franci), 1 profesor de aritmetică şi şt. naturale 9000 lei pe an (3000 franci), 1 maestru de muzică vocală cu 4800 lei pe an (1600 franci), 1 maestru de gimnastică 3600 lei (1200 franci), 3 pedagogi repetitori 3600 lei (1200 franci), 1 iconom 1800 lei (600 franci) 6 servitori 3600 lei (1200 franci). 2 bucătari 2400 lei (800 franci). 50 elevi interni a 54 parale pe zi hrană 31500 lei (10050 franci), şcoala urmînd să aibă de la 1 Septembrie 1864, şi clasa 2-a; spălătoria 3000 lei (1000 franci), iluminatul 1200 (400 franci).

Totalul era: 39,800 lei la personal, 35700 lei la material, sau peste tot 75500 lei vechi, sau în franci 25167.

Astăzi avem Şcoala Normală cu 6 clase, din care clasa I cu 2 săli. Corpul didactic cuprinde 20 membri, 10 persoane administrative afară de servitori; şi 340 elevi. Iar cheltuelile sunt 90297 lei pentru personal şi 78386 lei la material, adică un total 168683 lei.

In tot acest răstîmp de 46 ani este evoluţia nevoilor noastre culturale primare, care a necesitat înceata şi gradata desvoltare a şcolilor normale primare în genere şi cea a Şcoalei Normale „Vasile Lupu" în special.

Sinuciderea tînărului Wişnewscki

Plutonierul Wişnewski.—Cearta familiară.—Sinuciderea.—Scrisorile.— Ancheta.—Alte amănunte.

Tînărul Ioan Wişnewski, plutonier în regimentul 13 Ştefan-cel-Mare, şi-a pus eri capăt firului vieţei, împuşcîndu-se.

Numitul tînăr era absolvent al şcoalei militare din Bucureşti, promoţia 1909. Din cauză însă că nu era împămîntenit, tînărul Wişnewski, la absolvire, n'a putut capata gradul de sub-locotenent, ci a fost ataşat ca plutonier în regimentul Ştefan-cel-Mare.

De la moartea mamei sale, Maria Wişnewski, foastă profesoară la şcoala Reuniunea femeilor romîne, care se ştie că a încetat din viaţă astă-vară la Mănăstirea Varatec, tînărul Wişnewski trăia retras de tatăl său, funcţionar la consulatul austro-ungar, cu care avea neînţelegeri şi certuri.

In ultimul timp, plutonierul Wişnevski locuia, împreună cu un alt ofiţer, într'un apartament din strada Sf. Neculai No. 20, casele Gondental. Nu arare ori, colegii şi prietenii lui, îl vedeau trist şi abătut. Nu toţi însă cunoşteau adevărata cauză pentru care tînărul Wişnewski devenise atît de desperat. De multe ori chiar el, pretexta că e foarte necăjit din cauză că încă nu i s'au trecut în parlament, bilele pentru indigenat. Dar faptul însuşi că trăia retras de tatăl său, făcea pe unii să bănuiască adevărata cauză.

Eri la amiază, tînărul Wişnewski a fost văzut prin oraş, preumblîndu-se cu trăsura. Pe la orele 3 s'a reîntors acasă şi s'a pus de a scrie un mare număr de scrisori. O parte din acestea le-a dat ordonanţei, ca să le expedieze şi pe care ordonanţa le-a pus în cutia poştală din strada Sf. Neculai.

In momentul cînd lipsea ordonanţa, intră în odaia lui o fată din serviciul gazdei sale. Aceasta povesteşte că în momentul cînd a întrat, a văzut pe Wişnewski stînd la gura sobei, arzînd nişte scrisori şi plîngînd cu hohote.

Ordonanţa reîntorcîndu se, s'a dus în bucătăria gazdei. Aci, gazda ca să scape de ordonanţă, îi spus: „du-te sus, n'auzi că te chiamă". Cînd veni ordonanţa sus, în camera lui Wişnewski, îl găsi în nesimţire. Dădu alarma şi înştiinţă autorităţile. Au sosit la faţa locului d. Căp. Dimitriu, comisar regal, care a fost înştiinţat de tatăl lui Wişnewski, iar mai apoi d. Colonel N. Cernătescu, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare.

Wişnewshi a fost transportat la spitalul Sf. Spridon, uude i s'au dat ajutoare. Starea lui era însă foarte gravă. El şi-a tras două focuri de revolvere calibru 7 ambele în partea stîngă a pieptului. Un glonte i-a perforat coasta stîngă. După puţin timp, nefericitul a încetat din viaţă.

*

Pe masa din camera unde locuia Wişnewki, s'au găsit 6 scrisori; una era adresată d-lui colonel N. Cernătescu, alta procurorului general, o alta tatălui său şi cîte una d-lor: sub locot. Popovici, cu care locuia, sub-locot. Ed Munteanu şi sub locot. Drăgulănescu.

Asupra cauzelor care l'au determinat pe tînărul Wişnewski să se sinucidă, nu se ştie încă cu precizie. Ceia-ce se ştie însă, e că trăia foarte rău cu tatăl său. Să zice, că tînărul Wişnewski, s'ar fi dus la locuinţa tatălui său, de unde a luat nişte bijuterii rămase de la mama sa. Tatăl său l'a reclamat d-lui general Tătărăscu, care a însărcinat pe d. colonel Cernătescu cu ancheta.

E de relevat că un frate al tînărului Wişnewski, acum vre-o 10 ani, elev în clasa III-a de liceu s'a sinucis, strangulîndu-se într'o pivniţă a caselor ce le locuia în strada de Sus.

STRUNA ZILEI

MUTARE

Din sorginte autorizată aflăm că d. C. Stere a decis a se muta definitiv în Bucureşti. *Opinia*

Cu ce rost în Capitală
Să se mute domnul Stere?
...Poate, că-i mai scurt de'acolo
Drumul către ministere.

Litere-Ştiinţe-Arte

Bună cuviinţă.—Un confrate local găseşte că am fi convins o colosală necuviinţă faţă de sexul frumos al laşului prin una din epigramele de actualitate apărute la „struna zilei". Bine înţeles că confratele nostru binevoitor profita de ocaziune ca să reproducă zisa epigramă. Zicem „profită", pentru că e singura dată cînd publică o bună epigramă. Dovedeşte însă cu această ocaziune, odată mai mult, că nu are simţul realităţii şi că nu ştie înţelesul cuvîntului de epigramă ca şi al cuvîntului de cuviinţă. Cînd epigramistul zice că văzînd tot feliul de păseri pe scenă—în „Chantecler" —*se teme* ca nu cumva să fi „rătăcit" *oarecari gîşte* în sală, face tocmai contrariul, de ce pretinde că ar face,—confratele în chestiune. Căci ceea ce spune, însamnă că *nu* sunt gîşte în sală, ci, cel mult, s'ar fi putut „rătaci" vre una, două, ca să strice armonia sălii.

Necuviinţă poate fi numai într'o afirmare. Bună oară cînd „colegul" Iwan Turbincă are turbata idee de a spune în versuri că între incendiaţii din Tg. Cucului s'au pîrlit şi doi—vedeţi, anume doi—redactori ai „Opiniei", da, aceasta e o grosolană necuviinţă, pentru că e şi lipsită de spirit şi cuprinde o afirmare precisă, prin urmare e tot ce poate fi mai ne epigramatic. De aceea n'am relevat acea necuviinţă.

Iar în ce priveşte struna cu gîştele, s'a văzut odată mai mult cît de zadarnic a fost eroismul acestei specii, cînd a salvat capitoliul, — de oarece anumite inteligenţe de... gîşte o consideră ca un termen de ofensă.

*

Vom publica în curînd în coloanele ziarului „Bunicuţa" nuvela scriitorului rus Wagner, cetită nu de mult la cercul corpului didactic de către traducătorul ei d. dr. Guţu.

*

❑ **Dascalul Poporului** foae litografiată pentru Normalişti. Elevii normalişti de la „Vasile Lupu" au început a scoate o revistă şcolară cu numele de mai sus. Direcţia revistei o au elevii clasei a 6-a. Ca ori-ce revistă care se respectă, are un cuvînt inainte = *predoslovie* =.

Iată o idee din predoslovie: „internatele sînt nişte societăţi mici, în care fie care individ se pregăteşte pentru viaţa din societatea mare, unde lupta pentru traiu cere mult spirit de iniţiativă"...

R viata publică şi versuri populare, chiuituri, cîntece, cimilituri, cum şi versuri originale.

Iată cîteva: *„Pe'noptat"*.

Mii de doruri răscolite din al inimei adînc
Se desvălue la raza blînd'a lumei
de pe crîng
Visurile se încheagă, se 'ntrupează'n
idealuri,
Luna rece şi tăcută se coboară
după dealuri.

Amintiri din călătorie; escursiuni în munţii Moldovei, în Ardeal; ba are şi răspunsuri.

Cităm: „Dacă ţinem samă însă de graba cu care au fost scrisă şi de faptul că motorul electric de la tipografia noastră e cam slab şi în afară de aceasta, noi fiind şi autori şi redactori şi tipografi lesne se pot strecura greşeli.."

Ba se ocupă şi de actualitate, aşa necrologul dr. K. Lueger. Cităm: ...s'a stins acela înaintea căruia toţi Romînii alergau în zilele de serbătoare ale noastre din 1906 pentru a l primi ca pe un adevarat Suveran... Ardelenii pierd pe cel mai puternic susţinător, iar Ungurimea jidovită are un duşman mai puţin supt soare. O ştiu Romînii că asemenea suflete nobile se ara'ă foarte rar şi de aceia numele şi faptele lui vor rămînea neşterse..."

Incercările elevilor în domeniul literaturei sînt licăririle zilei de mîne, şi tari pe credinţa că ziua bună de dimineaţă se cunoaşte, în inima curată şi bună a elevilor normalişti, ca fii de săteni, avem o chezăşie a curentului sănătos ce-i agită: progresul ţărănimei, pe toate căile.

Şi acum, băeţi, cu *Doamne ajută*, înainte.

* * *

Informaţii

❑ **Coloniile şcolare.**—Sîmbătă, 13 a. c. la întrunirea corpului didactic primar de la şc. „Gh. Asachi", s'au pus bazele societăţii *„Coloniile de vacanţă"* al căreia scop este de a contribui la educaţia fisică a copiilor prin instituirea coloniilor de vacanţă.

Adunarea a votat statutele şi a ales şi un comitet de administraţie.

Necesitatea unei aseminea societăţi este netăgăduită. De cît avem a face o mică obiecţiune. Procedarea e cam de-a 'ndoaselea. Intr'adevăr. Unele localuri de şcoală gem de prat şi de murdărie, multe n'au curţi pentru recreaţie şi nici grădină cu pomi, care să împrospăteze aerul din sălele de clasă, cea mai mare necurăţenic domneşte împrejurul unora din ele, şi nu se poartă nici o grijă de îmbăiatul copiilor, etc. etc.

A trece peste toate acestea şi a sări la colonii de vacanţă, ni se pare a imita prea mult străinătatea şi a ne da aere că pricepem lucrurile. Dacă este să imităm străinătatea, apoi s'o facem de la capăt, nu numai de la un loc. In străinătate înainte de a se fi ajuns la coloniile de vacanţă, s'a avizat la toate mijloacele mai sus pomenite. Şi numai mai tîrziu au ajuns aice. Şi oraşele de acolo nu se potrivesc cu ale noastre. La noi mai uşrr se poate avea un local de şcoală prevăzut cu toate condiţiile de higienă.

Am fi vrut în sfîrşit o societate, care cu mai puţin caracter de oficialitate, să avizeze la măsurile higienice pentru toţi şcolarii, pentru că toată lumea are nevoe de sănătate, nu numai ciţi va copii. Vrem cu alte cuvinte, să se facă mai multă şcoală şi mai puţină politică.

❑ **Conferinţa d-lui I. Petrovici.**—Aseară în faţa unui săli arhipline d. I. Petrovici, a desvoltat subiectul anunţat: *Credinţa religioasă şi evoluţia ei.* Pe cît a fost de logic şi înalt în partea I a cuvîntării sale, unde a făcut deosebirea dintre adevăruri, ca să le aleagă pe cele a căror enunţ ne lasă răci, de acele a căror afirmare mişcă întregul nostru suflet întreaga noastră viaţă; cu atîta, zic, conferenţiarul a fost mai puţin convingător şi legat în partea a 2 a a cuvîntării, unde a arătat ce crede pentru evoluţia în credinţele religioase. A opinat pentru modernizarea dogmelor, pentru studiul filosofiei pozitiviste la teologie, pentru a evita conflictul de credinţă ce se naşte în sufletul celor semi-docţi; a afirmat că postulatul teistic e mai *comod* de cît cel ateistic şi după ce a mai făcut ceva glume pe sama rugăciunei şi a eficacităţii sale, a spus în mirarea asistenţei că şi în contra d-sale se înalţă rugi şi se fac acaftiste de o doamnă actriţă—d-na Aglaia Pruteanu—pentru a i se scoborî din ceriu tot răul de la D-zeu.

Cu toată actualitatea *locală* a chestiunei religioase, conferenţiarul a tăcut asupra incidentelor provocate tocmai la Universitate. Cauza? In dreapta stătea dr. Thiron; iar în stînga tocmai d. A. C. Cuza. Am înţăles.

❑ Trenul de Vaslui, care venea eri spre Iaşi, pe la orele 2, a dat, la rampa de lîngă staţia Ciurea, peste o trăsură în care se afla femeea Maria Saghin.

Trăsura a fost sfărîmată, iar femeea Maria Saghin a fost tăiată în bucăţi.

❑ Consiliul de revizie a început astă-zi să fixeze quantimul taxelor militare.

La 22 Martie va începe contra-revizia.

❑ D. Scarlat Georgescu, avocat, fost magistrat, care în ultimul timp locuia la Hîrlău a cerut încuviinţarea de a îmbrăţişa tagma monahală.

Numitul şi-a ales ca metanie M-rea Neamţ.

❑ Au fost delegaţi în comisiunea de examinare de la Conservatorul de mumuzică şi declamaţie, din localitate, d nii: P. Fîntînaru (declamaţie), A. Castaldi (canto), T. T. Burada (secţia instrumentală), şi I. Repond (teorie).

❑ D. C. Niţescu, oficiant superior la poşta centrală din Iaşi, a fost avansat diriginte şi va fi mutat la oficiul central Galaţi—Bursă, pe ziua de 1 April.

Avansarea corespunde în totul meritelor d-lui Niţescu vechiu şi excelent funcţionar postal.

❑ *Furturul* s'a achitat: în loc să distribue cei 611 lei colectaţi şi furaţi de el, distribue pasă mi-te „discursul" d lui Mărzescu.

❑ Regele Petru al Serbiei, va sosi în ziua de 18 c, la Reni, venind de la Petersburg.

De la Reni va pleca la Samowitz, pe vapor iar de acolo la Belgrad.

❑ Pe ziua de 1 April revizoratul şcolar va recomanda ministerului instrucţiunii un învăţător agricol ambulant.

❑ Administraţia financiară din Iaşi a somat pe erezii defunctului principe D. Sturza, să achite fiscului suma de 350.000 lei, taxa succesorală.

❑ D. Dim. Gusti agregat al catedrei de filosofie antică îşi va inaugura cursul la 8 April.

❑ Comuna Popeşti, din judeţul nostru, a venit ajutorul societăţei inundaţilor şi incendiaţilor cu suma de 20 lei, iar comuna Copou cu 30 lei.

❑ Sîmbătă noaptea a venit o telegramă de la d, Haret, adresată d-lui inspector Haliţa, prin care se punea în vedere, ca toţi profesorii şi profesoarele, precum şi ceilalţi din corpul didactic, să iee parte la Tedeumul de Duminică a aniversarei proclamărei Regatului.

DIVERSE

— Aseară pe la orele 7, o lampă cu benzină de la frizeria d-lui Gheorgiu din piaţa Unirea, făcînd explozie, s'au aprins perdelele şi mai multe lucruri.

Focul a fost localizat de trecători.

— Mai mulţi cetăţeni, care se aflau Sămbătă la ad-ţia financiară, au reclamat prefectului poliţiei contra sergentului cu No. 55, care e ataşat la ad ţie şi care a maltratat pe un biet bătrîn ce avea interes la acea instituţie.

— Dirigintele oficiului postal Iaşi s'a plîns prefecturii judeţului în contra agentului postal al primăriei Ungheni, care a cheltuit creditul de timbre, nevoind a-l pune la loc.

Şcolile din Iaşi

şi budgetul instrucţiunei pe 1910—1911

Continuăm astăzi.

1). Universitatea de Iaşi. La toate facultăţile o complectare de salariu pe întregul an, de oare ce creşterile budgetare li s'a fost făcut în anul trecut de la 1 Sept.

a). Facultatea de drept reprezintă o creştere de 23580 lei, la un total de 132240.

b). Facultatea de litere dă o creştere de 15984 lei la un buget de 121896 lei.

Singura scădere aici e acea de la catedra de arheologie şi antichităţi, murind titularul.

c). Facultatea de ştiinţi o creştere de 31506, la un buget de 191436 lei.

d). Facultatea de medicină o creştere de 28362 lei la un buget de 202290 lei.

Seminarul Pedagogic reprezintă aceiaşi situaţie bugetară de 29720 lei. Laboratoriile ne prezintă:

Plata directorului de la laboratorul de chimie agricolă 1200 lei.

Se adaugă un asistent la laboratorul de zoologie şi fiziologie comparată cu 1680 lei anual.

Se creşte leafa la 300 lei lunar şefului de lucrări de la laboratorul de morfologie, 800 lei; Tot la acest laborator se adaugă un servitor cu 780 lei anual.

Se sporeşte salarul servitorului de la laboratorul de Istorie naturală cu 84 lei anual.

Se adauge un asistent la laboratorul de chimie medicală şi de biologie cu 1680 lei anual.

Se desfiinţază cu totul laboratoriul de patologie generală, şi anume director cu 1200 lei, asistentul cu 1680 lei, servitorul cu 780 lei.

Se pune salar directorului de la laboratorul de anatomie descriptivă cu 1200 lei anual.

Se adaugă 20 lei pe lună la leafa secretarului Universităţii, sau 240 lei pe an.

Se scade din buget tot fondul pentru creşterile de salariu, întru cît au fost repartizate la fiecare catedră în parte, în sumă de 231360 lei.

2). Şcoala de arte frumoase:

Se pune un nou termen de gradaţie la catedra de estetică, lei 648;

Se unifică salariile pentru 2 catedre la perspectivă, şi la profesorul de pictură, cea întâiu cu 3266 lei, a doua cu 3840 lei.

3) Şcoala de muzică şi declamaţie. Se pune un nou termen de gradaţie la catedra de Solfegiu şi cor—540 lei, şi la catedra de oboi—450 lei.

Se scad la catedra de contrabas 900 lei.

Se scade toată subvenţia corului Mitropolitan din Iaşi în suma de 21000 lei, care se trece la budgetul Mitropoliei de Iaşi.

4) Biblioteca de Iaşi cu acelaşi budget de 10380 lei.

5) Pinacoteca din Iaşi cu acelaşi budget de 1920 lei.

6) Arhiva Statului cu acelaşi budget de 7320 lei.

7) Subvenţia şcoalei profesionale „Reuniunei Femeilor romîne aceiaşi cu 600 lei.

Celelalte aşezeminte ca şcoala de Menaj „Principesa Maria" şi şcoala de la Tăuteşti au aceleaşi prevederi budgetare.

Ultime informaţii

❑ **Cu numărul nostru de mine, vom distribui, în mod gratuit, importantul discurs pe care d. A. A. Badareu l'a rostit în Senat, la discuţia generală asupra desfiinţărei Contenciosului administrativ.**

❑ **Mişcarea în magistratură.** — *Se crede că marea mişcare în magistratură se va face pe ziua de 1 Mai şi nu pe ziua de 1 Aprilie, cînd va intra în vigoare legea scelerată a d-lui Stelian,*

In ce priveşte Iaşul, suntem bine înformaţi, că mişcarea va cuprinde următoarele: d. I. C. Corjescu, actual prim-preşedinte al tribunalului, va fi înaintat consilier de curte, în locul d-lui Al. G. Hinna, care va trece la Casaţie; prim preşedinte al tribunalului Iaşi, va fi numit d. Antonescu, actual preşedinte al trib. Bacău, sau d. Corneliu Botez, preşedintele trib. Covurlui; d. Iulian Teodorescu, actual membru de şedinţă la trib. Iaşi, va fi numit procuror de secţie, la Curtea de Apel din Iaşi, în locul d-lui Protopopescu, care va fi transferat la Curtea din Bucureşti, în locul d-lui Oprescu, care va fi numit procur la Curtea de Casaţie, în locul reînfiinţat.

Membru de şedinţă la Iaşi în locul d-lui Teodorescu, va fi numit unul din judecătorii de ocoale din localitate, iar judecător de ocol, va fi numit, probabil, d. Eug. Munteanu, actual stagiar la tribunalul local.

❑ *Domnii general Istrate, şeful marelui Stat major al armatei şi Zaharia, şeful intendanţei inspectează la o instituţie militară locală, relativ la nişte denunţuri grave.*

❑ *D. Haret, care promisese în Cameră, că va spori cu zece mii lei anual subvenţia teatrului din Iaşi, a revenit asupra acelei hotărîri.*

❑ *Generalul Crăiniceanu, ministru de război, va sosi în Iaşi, la sfîrşitul lunei, în inspecţie.*

La liceul militar au şi început preparative pentru primirea ministrului şi profesorii au fost avertizaţi despre inspecţie.

❑ *Furtunul* publică un articol intitulat: „Cum şi-a însuşit d. Fleva nişte bani, cari nu erau ai lui"?

Cine întreabă!

❑ Ni s'a trimis la redacţie un număr al ziarului liberal local, adresat d-lui I. I. C. Brătianu şi venit îndărăpt cu celebrul „retur—adresantul refuză primirea".

Intîmplarea foarte banală, pe care am înregistrat'o—ca să se ştie.

❑ D. procuror general va pleca zilele viitoare în inspespţia penitenciarelor din Moldova.

❑ **Iată lista învăţătoarelor şi învăţătorilor, chemaţi a trece examenul de înaintare pe loc, după serie:**

Comisiunea de sub preşidenţia d-lui P. Fântânariu: Stratulat, Ştirbu, Tablan Gh., Şenchea (căzut oral), Teodorescu Ana, Teodorescu, Tit Cleonic.

De sub preşidenţia d-lui S. Haliţa: Şerpişanu, Şentea (căzuţi), Soltuz, Ştefănescu V., Dorohoi, Ştefănescu Putna, Ştefănescu (R. Sarat), Tablan Maria.

❑ Procesul preotului I. Moraraşu, care trebuia să se judece la 18 Martie s'a amînat din cauză că consistorul spiritual cerînd ministerului cultelor, dosarul procesului, judecat de comisiunea de judecată a învăţătorilor, acessta a răspuns că dosarul afîndu se la Casaţie, să se amîne procesul pentru o altă dată, până cînd se va trimite dosarul.

❑ Eri după amiază a avut loc adunarea generală a acţionarilor creditului urban din localitate.

S'a aprobat darea de seamă asupra gestiunii anului 1909—10 şi s'a procedat la alegerea a trei membri în consiliul de administraţie în locul celor a căror mandat a expirat.

Au fost realeşi d-nii Gr. Buicliu, N. Pogonat şi Nicu Gane.

❑ D. D. A. Teodoru, secretarul general al ministerului şcoalelor, a fost în judeţul Fălciu, unde a inspectat pe mai mulţi învăţători, acuzaţi că ar propaga idei anarhice.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturei judeţului, avizul dat de consiliul superior administrativ, prin care s'a hotărît că notarii din comunele rurale, nu pot face parte din nici o societate comercială, industrială sau agricolă şi cu atît mai puţin să figureze ca preşedinte casier sau contabil al vre unei societăţi.

❑ Eri d-nii general Istrati şi colonelul Zaharia, intendantul ministerului de război, au înspectat liceul militar din localitate.

După ce au asistat la cursuri, a urmat defilarea elevilor. S'au distins plutonul al III-lea şi al IV-lea de sub comanda locotenentului Negrei şi subl. Burbea.

❑ Se ştie că d. dr. Sion, sub directorul serviciului sanitar, a atacat, în vestitul său articol, care a fost desbătut şi în Parlament, şi epitropia sf. Spiridon din Iaşi, în ce priveşte Băile Slănic.

D. C. B. Pennescu, efor al Spiridoniei pregăteşte un răspuns doctorului care va apare zilele viitoare, în broşuri.

❑ **Amănunte asupra sinuciderei lui Wişnewski.** — După cum spuneam in altă parte, causele sinuciderei plutonierului Ion Wişnewski, ar fi nişte neînţelegeri familiare.

Şi, în adevăr, aşa este. D. colonel Cernătescu, comandantul regimentului Ştefan-cel-Mare No. 13, a primit alaltă-eri o plîngere din partea d-lui Wişnewski, funcţionar la consulatul austro-ungar, prin care îi aducea la cunoştinţă că fiul său, plutonierul I. Wişnewski, a venit în seara de 10 Mart acasă la... „artista" Virginia Axănte, din str. Păcurar No. 27 şi i-a luat de pe masă 3 inele scumpe, cu briliante, pe care bătrînul Wişnewski „le avea ca un ultim suvenir" de la defuncta sa soţie. Reclamantul cerea, imperios, d-lui col. Cernătescu să ordone plutonierului Wişnewski ca să'i înapoeze bijuteriile.

La ancheta făcută de d. col. Cernătescu, tînărul Wişnewski, a răspuns printr'o întîmpinare, în care arată cazul în modul următor:

In seara de 10 Martie, veni la locuinţa sa, o servă de la artista Virginia Axente, cu rugămintea de a merge pînă la ea, de oare-ce e grav bolnavă şi are a'i comunica ceva. Tînărul Wişnewski nu se afla acasă, dar în schimb, s'a dus d. sub-loct. Popovici, cu care locuia împreună. La orele 9 cînd a venit acasă, Wişnewski, luînd cunoştinţă de invitarea ce i s'a făcut, s'a dus la zisa artistă. Aceasta a început să plîngă şi să'i spună că ştie foarte bine că ea a fost cauza nenorocirilor din familia lui Wişnewski şi că recunoscînd aceasta, s'a decis să desfacă logodna ce o făcuse cu bătrînul Wişnewski. In acelas timp, artista spuse plutonierului Wişnewski ca să caute în şifonieră căci va găsi trei inele, date de tatăl său. Inelele acestea erau de la defuncta mamă a tînărului Wişnewski, şi el le luă „pentru a nu se profana amintirea scumpă a mamei sale—cum spunea el. In întîmpinarea sa, tînărul Wişnewski mai spune că în ori-ce caz, bijuteriile, i s'ar cuvine lui, ca moştenitor al mamei sale, iar nici de cum să fie înstrăinate, de către tatăl său, cum a înstrăinat toată garderoba mamei sale, în valoare de 10,000 lei şi alte obiecte preţioase.

— In scrisoarea adresată d-lui colonel Cernătescu, sinucisul îl roagă să'l ierte de ceia-ce a făcut şi în acelaş timp să roage şi pe camarazii săi să'l ierte.

Acelaş lucru spune şi în celelalte scrisori, adresate colegilor, spunînd că din cauza mizeriilor familiare îşi curmă firul vieţei.

— Corpul lui Wişnewski a fost transportat la spitalul militar.

— Oficerii reg. Ştefan-cel-Mare No. 13, cu profundă durere, înştiinţează pe camarazi, prieteni şi cunoscuţi că Mercuri 17 Martie, ora 3 p. m, va avea loc înmormîntarea iubitului lor camarad, plutonierul Ioan Wişnewski, absolvent al şcoalei militare de infanterie, în etate de 21 ani.

Rămăşiţele pămînteşti vor fi transportate de la spitalul militar, la cimitirul „Eternitate",

❑ Azi dimineaţă înaintea comisiunei compusă din d-nii: maior Minovici şi căpitanii Ambrosie şi Claus, au dat examen pentru obţinerea gradului de elevi de administraţie, următorii sergenţi: Enăchescu Toader, din reg. 29 infanterie; Antoniu Neculai, din bat. 4 vînători; Manoliu I., din reg. 16; Balaban I., din reg. 25; Leahu Grigore, din reg. 13; Iacoboaei Dumitru, din reg. 17 Artilerie şi Ariton Const. din reg. 25 infanterie.

❑ Societatea „Coloniile şcolare" s'a întemeiat. Sîmbătă sara în întrunirea care s'a făcut la şcoala „Gh. Asaki" sub preşidenţia d-lui inspector şcolar Sol. Haliţa, s'au citit statutele şi s'a ales comitetul. Fac parte din comitet 8 membri: D-nele dr. Tudor, C. Buţureanu, V. Popescu şi d-ra Stoica; iar din d-ni Victor Munteanu, Lascar Matasariu, Nec. Arbore şi Eduard Cozmiţa. Se socotesc de drept în comitet: Primarul oraşului Iaşi, Inspectorul şcolar, Revizorul şcolar.

Se va aviza la mijloacele de a strînge fonduri prin subscriere, prin conferinţe, serbări şcolare, teatru, etc. E vorba ca atît primăria, cît şi judeţul şi Epitropia Sf. Spiridon să prevadă ceva fonduri în bugetele lor.

❑ **Consiliul de război.** —Azi dimineaţă consiliul de război al corpului IV de armată, s'a întrunit în şedinţă. Consiliul se compune din d-nii colonel Cruţescu, preşedinte, maior Engherliu, Costăchescu şi căpitanii Şoimaru şi Saegiu, membri.

Fotoliul ministerului public era ocupat de d. substitut de comisar regal, loc. Ganea; grefier d. Poroineanu.

Consiliul a judecat şi condemnat la pedepse variind între 6 luni şi 1 an, pe următorii soldaţi: Popovici Alexandru, din regimentul 14 Roman, pentru desertare; Luca Gheorghe, din regimentul 12 Cantemir, idem; Ştefănescu Dimitrie, din regimentul 3 roşiori idem; Vîrlan Dumitru din regimentul 13 Ştefan cel Mare idem: Curătoreanu Gheorghe, din regim. 7 roşiori; Vîrlan Const din batalionul 4 vînători, idem; Huţu V. Petru, din batalionul 4 Vînători idem; Ursache Gheorghe din regimentul 13 Ştefan cel Mare şi Stoica Vasile, din regimentul 4 Artilerie, idem.

❑ In urma unui raport al prefecturei judeţului, prin care se cereau lămuriri ministerului domeniilor, asupra împroprietăririi veteranilor în Dobrogea, acesta a respuns că de o cam dată împroprietăririle s'au suspendat şi cînd se vor relua prefectura va fi înştiinţată.

❑ Una din scrisorile lasate de sinucisul I. Wişnewski, constitue un testament al lui prin care spune că toată averea lui o lasă celor trei colegi: sublocotenenţi, G. Popovici, Ed. Munteanu şi Drăgulănescu, cu rugămintea ca cheltualile de înmormîntare să le facă ofiţerii, iar nu tatăl său.

❑ Sculptorul Romanelli a trimis comitetului pentru rîdicarea statuei lui Kogălniceanu contractul iscălit, prin care se obligă a face statuia pentru suma de 24 000 lei şi a o termina pe ziua de 1 Septembrie. Tot Romanelli va face şi bas-reliefurile.

Comitetul urmează a-i trimite acum suma de 10.000 lei, conform contractului iar restul se va achita ast-fel: 400 lei cînd va turna statua în bronz, şi restul 10 000 după instalarea ei, care se va face sub diriguirea personală a maistruui Romanelli.

Soclul va privi pe comitet, dar va fi făcut tot după desemnurile d lui Romanelli.

❑ **Ancheta de la siguranţă.**—D. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, a terminat ancheta privitoare la neregulile de la poliţia de siguranţă.

Ca măsură disciplinară au fost mutaţi sub-comisarii Botez, la secţia I-a şi Uţă la secţia IV-a, iar în locul lor au fost mutaţi sub-comisarii Lisievici, de la secţia I-a şi Costinescu, de la secţia IV a. Agenţii denunţători au fost şi ei mutaţi la cele cinci circumscripţii.

D. Săndulescu a plecat în Capitală pentru a supune rezultatul anchetei, ministrului de interne.

❑ Alaltă-eri la Ungheni era să se întîmple o deraiare, în momentul cînd trenul se puse în mişcare, şi datorită numai acarului Tb. Burduja, nenorocirea a fost evitată.

Numitul acar, în momentul cînd s'a pus trenul în mişcare a observat că bandajul şi spiţele de la un vagon erau rupte. A dat semnalul de alarmă şi trenul a fost oprit. S'a produs o mică panică printre pasageri.

❑ Eri a urmat să se ţie la Bărlad întrunirea junimistă, care, precum se ştie a fost contramandată. Au venit pe degeabă delegaţii din Vaslui şi din Huşi, cari n'au fost avertizate, ca, din cauza, falimentului junimist la Tutova, întrunirea nu se va putea ţine.

❑ Comisia de judecată a învăţătorilor a condemnat ieri la un an şi jumătate excludere din învăţămînt pe învăţătorul Neştianu, din Tupilaţi, judeţul Fălciu.

❑ Astă zi la orele trei se întruneşte consiliul de administraţie al Creditului Urban din Iaşi, pentru a se constitui

Se crede că d. M. B. Cantacuzino, actualul preşedinte, va fi a ales.

❑ De oare ce în multe rînduri, jandarmii întîmpinau dificultăţi la transportarea indivizilor ce li erau daţi în primire, din cauza eliberării cirtificatelor de călătorie, ministerul de interne a comunicat prefecturii ca pe viitor să elibereze acele certificate chiar şi în zilele de serbători, pentru a nu face pe jandarmi să-şi peardă timpul în zadar.

❑ O frumoasă şi foarte interesantă serată cinematografică va avea loc în seara de 19 Martie, în beneficiul casierului cinematografului Pathé din Iaşi.

❑ In „Ordinea" de eri, 14 Martie sub titlul „Scrisori din Iaşi" se vorbeşte de: „Capitala detronată.—Văzută de un poet craiovean.—Din proza Bahluiului.—Sfincşii ruinaţi.—Privighitoarea Socolei.—Piramida leilor. — Ce mănîncă vremea. — Barbul lăutaru.—Boerii vechi şi noui.—Oraşul doinei.—Statuia simbolică. — Un ghetto distrus.— Poeţii mai tineri şi viitorul Iaşului".

❑ **Judiciare.** — Intre comuna Iaşi şi d. Al. Gheorghiu există un proces, care datează de la 1868, şi care este referitor la o expropriere ce a fost necesară construirei liniei Iaşi-Cernăuţi-Lemberg. Vechia afacere se judecă astăzi la secţia I-a a tribunalului.

— Arendaşii moşiei Corneşti, proprietatea d lui Lahovary, ministrul ţărei la Haga, fusese daţi judecăţei pentru contravenţie la legea sanitară, ce a constatat în nişte făină de porumb stricată, ce s'ar fi dat sătenilor.

Tribunalul, secţia I-a condemnase pe arendaşi la trei sute lei amendă.

Curtea, secţia I-a, a anulat astăzi procesul-verbal făcut de administratorul de plasă, a achitat pe contravenienţi şi a stabilit jurisprudenţa: 1) constatările de contravenţie la legea sanitară, trebuesc făcute de medicul de plasă în unire cu agentul sanitar; 2) ele trebuesc făcute de visu.

❑ **Firul telefonic Iaşi – Bucureşti nu funcţionează astă-zi.**

Telegrame

Criza politică din Italia

Roma.—Ziarele spun că d. Luzzatti a avut noi convorbiri cu persoane politice, în vederea formărei cabinetului, Ziarele spun că d. Luzzatti crede că va putea forma cabinetul, cu concursul radicalilor, relevînd însă că în cazul cînd acest concurs i-ar lipsi, ar putea să constitue uşor un minister solid, bucurîndu-se de sprijinul d-lui Gioliti şi al prietenilor săi.

Călătoria Regelui Serbiei

Moscova.—Regele Serbiei a sosit aci azi dimineaţă, a fost salutat de şeful districtului militar, de înalţii demnitari civili şi militari. Suveranul a vizitat marele palat al Kremlinului, unde a asistat la serviciul divin oficiat în catedrala Uspenski.

Chestia vizitei Regelui Ferdinand la Constantinopol

Constantinopol.—Cu privire la vizita regelui Bulgariei la Constantinopol, un comunicat al ministerului afacerilor străine zice: această vizită nu poate avea de cît cele mai bune urmări în ceea ce priveşte întărirea legăturilor turco-bulgare.

Intrevederile între Suveranii celor două ţări şi barbaţilor de stat turci şi bulgari au dat cele mai bune rezultate în vederea unei politici de concordie şi prietenie tot mai strînsă.

Meeting de protestare

Buda-Pesta.—Azi la amiazi a avut loc un meeting de protestare contra evenimentelor din şedinţa de Luni a Camerei, cînd preşedintele consiliului şi ministrul agriculturii au fost rîniţi.

Au asistat vre-o 2000 de cetăţeni. După meeting, participanţii s'au dus la clubul partidului naţional al muncii.

O deputaţiune de 500 persoane s'au dus să salute pe primul ministru Kuen Hedervary care a fost obiectul unor călduroase ovaţiuni.

Chestia triplei alianţei

Berlin. — „Norddentsche Allgemeine Zeitung", scrie în revista sa săptămînală următoarele: d. Bethman Holwey a capatat în timpul şederei sale la Roma, impresiunea din nou confirmată, că ideia triplei alianţe

şi a necesităţei ei a căpătat de zece ani în cercurile largi ale populaţiei Italiei, rădăcini tot atît de puternice şi de adînci ca şi în Germania şi Austro-ungaria.

Se caută agenţi serio şi pentru afacere rentabilă, cu fix şi provision.
A se adresa la Administraţia *„Opiniei."*

De vînzare o casă şi o vie.
A se adresa d-lui Chiriac str. Albinetz.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE
DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGER şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai nou, frumos şi eftin.
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, matematici, elevi de curs primar, secundar, la domiciliul elevilor.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze -lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

6 lei dl. vin roş vechi.
Vînzare minimă de 31 litri. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşi 14.

TEATRUL NAŢIONAL
Duminică 21 Martie
CONCERT
DAT DE D-RA
Cella Delavrancea
Biletele la Agenţia „Thalia"

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apa, foarte aproape de hala.
A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

Cărămizi de vînzare
Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte modera. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

De inchiriet în totul, sau în parte de la, 23 April a. c. **2 magasii,** în strada Ştefan cel Mare 8 (actualminte ocupate de d. Kohnfeld), un atelier, locuinţă etc.
A se adresa la **Biroul Doamnei de Neuschatz str. Academiei 3.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvăiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 969 — Mercuri 17 Martie 1910

Tribunul și Colectivitatea

In lunga sa carieră politică d. Nic. Fleva a avut dese întîlniri cu colectivitatea liberală, cînd lucrînd în cadrele ei ca ministru, cînd combătînd'o pînă în capete.

Conlucrareaca ministru în guvernul liberal de la 1895 era o recunoaștere implicită din partea șefului partidului liberal, d. D. A. Sturdza, a eminentelor calități de om de guvern a d-lui Nic. Fleva, că va face alegeri libere, căci pentru d. Fleva era și este un credo politic litera constituției în ceia ce privește libertatea alegerilor și descentralizarea administrativă.

Fost-a un cusur; fost-a o calitate; faptul este însă acesta: dintre toți oamenii politici de după 1866 singur N. Fleva a crezut în mod sincer în litera Constituției și și-a făcut un program din aceasta. Pentru el libertățile cetățenești, abuzurile administrative, lovirea pe nedrept în interesele oamenilor, de către cei ce se zic stat, a fost pînea de toate zilele și ori și unde a fost o asemenea lovire, o asemenea jignire, o asemenea știrbire, N. Fleva a sărit în ajutor, a protestat, a înfierat și... a izbutit.

Temperament viu și combativ, N. Fleva a avut acea superioritate mare asupra adversarului său, că lupta pentru o idee, pentru interes altruistic, pentru istovirea nedreptății. In acest fapt stă secretul ascedentului ce N. Fleva l'a căpătat în țară în masa cetățenilor.

Cetățenii, cari au intuiția simțului practic, călăuziți cum sînt ei de bunul simț, au văzut în N. Fleva pe prietenul lor, de aceia l'au adorat și-l adoră, căci pentru N. Fleva zăgazurile vieții de partid nu sînt lanțuri de ferecat dreptatea și de întronat abuzul, ci dese prilejuri de a stăvili nedreptatea și de a face să radieze binele și dreptul.

In drumul său politic, drumul unei carieri de 40 de ani, N. Fleva a întîlnit pururi colectivitatea brătienistă, acea colectivitate ascunsă, care ochi n'are de cît de cărtiță, gură de pește, inimă de cîne, dar stomah de lup hrăpitor. Contra acestei hidre colectiviste fără cap, fără inimă, dar cu stomah mare, N. Fleva a dus cea mai vajnică luptă, și dacă interimatul la șefie a bătrînului septogenar D. A. Sturdza, a dat prilej lui N. Fleva să între în sinul partidului, n'a putut să între în incinta ocultei, unde oficia răposatul Carada și slujiau la strană cei 3 feți logofeți ai patriarhului Ion Brătianu. Această ocultă n'a putut îngădui lui N. Fleva nici cel puțin calitatea de catehumen politic, de exoteric pitagorian, ci l'a ținut la distanță, dincolo de zaplazii Băncilor.

Și nici nu putea această ocultă liberală, în care stomahul era mare și larg, sac fără fund, să priceapă firea lui N. Fleva! Erau 2 antipozi, unul—N. Fleva—stînd pe litera constituției și a idealului politic, altul—colectivitatea—stînd pe baza interesului material al vieții politice.

Pe d. D. A. Sturdza, ocultа l'a aruncat peste mal, și acum slujitorii la altarul vițelului de aur, rămînînd la cîrma politică a partidului și-au pierdut ori-ce simț moral, înotînd pînă în gît în mocirla amoralității publice. Curat vorba poetului Vlăhuță: „nu de moarte mă cutremur, ci *de veșnicia ei*“; așa și în domeniul politic al ocultei brătieniste, nu de un fapt două de incorectitudini și de vădită ținută hrăpăreță, ci de candoarea care păstrează în fața celei mai vădite incorectitudini.

Și la aceasta, nu glasul tribunului va fi de ajuns, ci revolta unei țări întregi, care asistă la scîrbosul spectacol de a se întrona în cele mai rodnice și bănești situațiuni cei 3 frați, cari au moștenit de la părinte calitățile materiale politice.

Acest duh paternel a celor 3 frați, n'a fost nici-odată înțeles de d. Fleva; și nici că-l putea înțelege. De aceia tribunul a avut dese întîlniri și ciocniri cu colectivitatea.

La 1888 colectivitatea s'a prăbușit și luptătorul de pe baricadele națiunei a fost N. Fleva. Glontele d-lui Ferekide s'a oprit în veriga de la deget și glontele ce a ucis pe ușierul Camerei era rezervat peptului lui N. Fleva.

La 1896, cînd colectivitatea aduesese tulburare în biserică, cel care a fost sus pe baricadele bisericei a fost tot N. Fleva, și luptei lui se datorește prăbușirea guvernului d-lui D. A. Sturdza.

Astă-zi tot N. Fleva e luptătorul din primele rînduri contra colectivității întronate. La glasul lui, Capitala a alergat într'un suflet și i-a dat toată încrederea trimițîndu-l la Cameră ca deputat pentru a scărmăna cinstea și moralitatea dinastiei.

De aceia, dinastia l'a primit cu pietre și noroiu din ziua întîia a întoarcerei lui în țară, din înalta sa chemare de reprezentant al țării pe lîngă Curtea Regală Italiană. Ordinul a fost dat de a doua zi gazetelor de toate culorile liberale să-l atace fără cumpăneală. Iar rolul cel mai mîrșav s'a fost dat reprezentantului de la Iași, care s'a arătat a fi tot urmașul epigon al tatălui său, aruncînd cu noroiu în protivnicul ocultei, uitînd vorba veche că batjocura te batjocurește și rîsul te rîde.

Tribunul a eșit mare din această luptă. Noroiul asvîrlit în fața-i de mîni murdare, insultele proferate de guri prihănite, nimic din toate acestea nu l'a atins, căci noroiul din dealul Mitropoliei în 1910, ori-cît ar fi de mare nu e încă glontele din 1888, ce se chitise a fi pentru pieptul lui Nicolae Fleva.

Și atunci N. Fleva luptă ca o singură persoană; azi N. Fleva este un fruntaș al partidului conservator-democrat și în dosul său are un partid întreg, care știe că dușmanul cel mai neîmpăcat al său e tot dinastia Brătianu, și că glasul său nu e numai răsunetul unui partid întreg, ci, e glasul țării întregi, care a condemnat de mult politica d-lui Brătianu, prin faptul, că abia o treime de glasuri s'au pronunțat pentru sine.

Gh. Ghibănescu

CERTIFICATUL

Șeful partidului liberal, primul ministru de astă-zi, are certificat că este om perfect cinstit și că afacerea Rătești este o afacere curată, absolut curată.

Cine a dat acel certificat d-lui Brătianu? Minoritatea din Cameră? O comisie de arbitri? Justiția?

Nici una din aceste trei. Il'a dat din inițiativa cinstitului domn G. Panu majoritatea liberală din Cameră, care dacă Rătești ar fi fost, în adevăr, o afacere cinstită, s'ar fi recuzat s'o discute, mai mult, acuzatul Brătianu ar fi recuzat'o și ar fi cerut să fie judecat de adversari leali, nu de prieteni servili.

Certificatul ce'l posedă d. Brătianu este mai mult de cît un act de complezență: este un act rușinos, un act, estorcat, căci este o rușine să te prezinți cu un certificat emanând de la ai tăi.

Cu toate acestea, cu toată această tristă evidență, ziarele liberale cîntă triumful primului-ministru și complecta înfrîngere a d-lui Fleva.

Dacă înțelegem să vorbească de înfrîngerea d-lui Fleva căci aceasta este firesc s'o facă—nu înțelegem insolența, inconștiența am putea spune, ca să cînte victoria d-lui Brătianu.

Din moment ce s'a simțit nevoia unei moțiuni de încredere, s'a invederat și culpa invinuitului. Asemenea moțiuni în asemenea cazuri, echivalează cu intervențiuni eroice, desesperate, sunt baloane de oxigen, ce se dau bolnavului.

Moțiunea de încredere nu este nici o vorbă goală, nici joacă nu este. Moțiune de încredere într'o simplă chestie personală a unuia din miniștri, înseamnă dubiul, înseamnă că afacerea este întunecată și noi credem că afacerea specială, în urma votărei moțiunei, a ieșit și mai întunecată

Chestia Rătești este un pacat al șefului partidului liberal. Noi îl regretăm fiind că este regretabil ca un om de înalta poziție politică a d-lui Brătianu, să meargă cu lăcomia până la asemenea urîte afaceri.

Certificatul majorității Camerei a pecetluit definitiv procedeul necinstit al primului-ministru și faptul că G. Panu a fost promotorul ideei acelui certificat, esclude ori ce alt comentar.

E foarte regretabil, dar foarte adevărat și de aceea țipetele de victorie ale ziarelor liberale, au în ele foarte multe note jalnice.

Prietenii d-rului Sion

Am arătat eri enormitatea cifrelor dr. Sion, pentru a scoate de acolo încheeri trase de păr. Județele contribue cu 14% din bugetele lor și nu sînt democrate, iar statul contribue cu 0.4%, adică cu 35 de ori mai puțin ca statul și el a eșit de la 1908 în coace că e statul democrat, adică tocmai de cînd Socoleanul dr. V. Sion conduce așa de năstrușnic serviciul sanitar. Excelența sa dr. I. Cantacuzino fiind totdeauna bolnav de... lene și de indolență orientală!

Mai mult încă guvernul conservator care a dat plus de venituri serviciului sanitar un milion pe an de la loteria de stat, numai pentru spitale și medicamente, nu a fost democrat, iar Socoleanul dr. V. Sion pentru că a creiat 98 de doctori de plasă și a încărcat bugetul cu 600000 lei *numai la lefuri*, e democrat!

Nici că se putea altfel. Ionel Brăteanu încarcă bugetul țării cu 46 milioane în doi ani *numai* la lefuri de personal; cum era să rămînă dr. Sion mai pe jos să nu ciupească 600000 lei pentru 98 de medici generoși.

Dar articolul dr. V. Sion are și o vădită tendință politică. In primul loc slăvește pe Ion Brăteanu, care a tolerat asasinate și crime, și s'a milostivit să nu dea nici un ban pentru spitalele rurale. Dar a fost mari om Ion Brăteanu; el cît a fost mare vizir—12 ani—n'a dat un ban pentru spitalele rurale, ce a acordat 323000 lei subvenții și 69380 salariu la administrația centrală sanitară; iar Lascar Catargi, care a dat 1.691.230 lei pentru serviciul sanitar, din care numai pentru rurali venea 672.000 n'a fost nimic!

Ei bine, chiar așa; Ion Brăteanu a fost om mare, genial pentru dr. Sion Socoleanul. Dar degeaba se silește să-l scoată mare din cifre! Cifrele îl fac mititel și pace.

Lascar Catargi dă pentru spitalele rurale 672 mii lei. Ioan Brăteanu nu dă pentru spitalele rurale un ban.

Cine e mai democrat! Cine e mai iubitor de sănătatea țăranilor!

De ce doctore ai mai publicat tabloul de cifre la pag. 322 a Revistei lui Musu Jorj? Cifrele te-au îngropat și te-arată cît ești de Socolean!

Dar dr. V. Sion Socoleanu vede în roș pe cîți-va oameni: pe dr. Rămniceanu, și pe Take Ionescu. Dar are și preferații săi: dr. Alex. Obreja. Și știți de ce adoră pe dr. Alex. Obreja? Pentru că se teme de el, că este medic de spital Sinonim cu Socola și se teme să nu-l aibă musafir, ba încă intern.

Mai are cuvinte bune și pentru Conu Iorgu, despre care are chiar milă, căci îi zice: „*bietul* conu Iorgu Cantacuzino, ministru de interne! *Bietul milionar*! *bietul* nabab!

Adorabil, *bietul* dr. V. Sion!

Ba îi face și *oameni cum se cade*. Se prăpădea *bietul* nabab de conu Iorgu fără acest brevet necerut din partea dr. V. Sion Socoleanul.

Mai are un dușman dr. V. Sion. Este Epitropia Sf. Spiridon, e Slănicul, *vaca de la Slănic*, căci doară dr. Sion scrie pentru țarani în figurat. Se înțarcă vaca de la Slănic. De ce acum are atîta ură pe Slănic și Epitropie? Eu cred că n'a binevoit d. Pennescu să centralizeze veniturile casei cu ale serviciului sanitar, ca să le administreze d-sa. Ce ar mai fi muls dr. V. Sion Socoleanul din vaca de la Slănic, punînd gura la unul din cele 4 gurgue ale vacii,—căci nu era să sugă doar lapte de bou!

Dar pentru cele ce are cu Epitropia Sf. Spridon, îi vor respunde Epitropii actuali, căci dacă d. Penescu n'a vorbit în cameră, de cît intrerupînd, va găsi momentul să ia la hartă pe d l dr. „V. Sion“. Cel puțin atîta.

Preferații lui d-r V. Sion socoleanul: *Ion Brăteanu*, a suferit mult, a gîndit mult, a iubit mult pentru suferințele acestui popor de mucenici; sufletul cel mare,

Ionel Brătianu, feciorul aceluiași Ion Brătianu, a auzit din nou de nevoile celor de pe ogoarele așa departe de București. Dragoste pentru dragostea aproapelui, dragă Domnule, nu pentru preamărire personală! Și în alt loc zice: „Și administrația serviciului sanitar *probabil* în tovorășie cu d. ministru de interne I. I. C. Brăteanu a născocit o *înșălătorie* pentru stat: centralizarea la stat a bugetelor sanitare ale județelor și comunelor“.

Emil Costinescu „fireste“ că și celui ce ține lada cu bani, d-lui ministru Emil Costinescu prea mărire se cuvine de a fi dat serviciului sanitar aproape un milion pentru... lefuri.

Parlamentul ...„precum și parlamentului liberal preamărire se cuvine“.

Dr. Al. Obreja ...de aceia sînt mai mult de cît bine meritate cuvintele ce trimet prof. Obreja pentru opera sa“... cu aghiotant domnesc!; ... și d. Alex. Obreja are meritul la recunoștința tuturor... om cum se cade Alex. Obreja.

Conu Iorgu Cantacuzino... bietul conul Iorgu Cantacuzino... un barbat... cum se cade, dar.. biet, sărmanul!

Incheerea: „Insă acel ce scrie aceste rînduri, care cunoaște dragostea și hotărîrea cu care primul ministru și ministru de interne, dl. Ion I. C. Brăteanu a luptat, și s'a rugat și a învins pentru desăvîrșirea operei îndeplinite, poate prețui *cîtă nesfîrșită recunoștință se datorește acestui om de către* **corpul medical** *și de către* **sătenii** *ajutați prin această faptă*.“

Și acum vine rîndul dușmanilor lui Sion.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

TELEFONUL IDEAL

Sunt numeroase „ingeniozități“ în acea mult disputată poemă dramatică a lui Edmond Rostand,—lăsînd în afară de discuție frumusețile poetice pe care nimeni nu le contestă, dar pe care le-a cam acoperit uraganul reclamei. Nu le contestă nici măcar Mierloiul cel sceptic și incredul, care ascultînd pe Chantecler, de a cărui credință și inspirație își bătea joc, zice la un moment dat, cu admirațiune:

Tout cela c'est très beau... Mais il fallait le trouver.
C'est dans l'oeuf de Colomb qu'on a du vous couver...

Aluzia cu oul lui Columb e suggestivă. E lesne de zis că nu e nimic extraordinar; că s'au mai spus și scris lucruri așa de frumoase;—dar le-au spus și scris—alții, nu este așa? America, odată găsită de Columb, era mereu descoperită de cîte unul. E același lucru cu poezia, cu surisul și cu... piesa lui Rostand. Una din cele mai grațioase „ingeniozități“ la care făceam aluzie mai sus este și scena „telefonului“ din actul al patrulea

Trezit din „visul unei nopți de vară“, eroul simte deșteptîndu-se dorul de ai lui. Nu are doar numai in pădure dragoste și legături,—ci și acasă, în proza menagiului de unde l'a răpit orgoliul, mîndria de-a cuceri o fazană romantică și frumoasă. El se apropie atunci de o floare deschisă — un crinișor? — și cere noutăți despre ai săi, despre toată lumea părăsită, despre puii cei drăguți, despre boala cînelui Briffaud și despre sănătatea lui Patou. Floarea e un aparat complect, pentru că corespunde cu alte flori la feliu, în virtutea unei adînci și misterioase legături pe care o stabilește natura:

...le liseron bleu
Qui s'ouvre dans sa cage au milieu des glycines,
Correspond, par les fils souterrains des racines
A ce liseron blanc qui tremble au bord de l'eau.

Știm noi oare ce este electricitatea în esența ei? Cunoaștem noi, de fapt, ceva din misterele transmisiunilor? Nu dispune oare firea de alte puteri pe care încă nu le cunoaște omenirea, dar pe care le presimțesc poeții?

Acel pin stingher care, în poezia celebră a lui Heine, visează, gîndind de la nordul rece la o tovarășă a sa din tropice, înghețînd în dorul ei,—prevestește imaginea de azi a lui Rostand și amîndoi poeții prevăd poate numai un mare adevăr printr'o imagine îndrăzneață.

Pe vremea lui Heine telefonul nu se cunoștea. Rostand poate însă să înlocuiască întreg tabloul telefonic, astă zi atît de cunoscut și în loc de „nous nous téléphonnons“ să scrie „nous nous liseronnons“, strigînd in mijlocul convorbirei:

Ne coupez donc pas, Mademoiselle!...

Nu vedem oare în viața de toate zilele o serie întreagă de transmisiuni de gînduri, de simțiri și presimțiri la care ne dispensăm de grecescul și prozaicul „Allô, Allô!“ al semi-discretelor domnișoare telefoniste?

In jurul sentimentului de iubire—predominînd și în „Chantecler“—cîți nu-și trimit de la distanță și fără ajutorul nimărui, gîndurile, dorințele, îndemnurile, făgăduințele! Pe o rază a ochiului, ori numai a cugetării cîte „cuvinte“ nu zboară de la *el* la *ea* și se întorc îndărăpt! De ce atunci n'ar veni o vreme cînd intensitatea dorinței va învinge prin ea însăși depărtarea și va fi destul să vorbim unei flori pentru ca aceasta să transmită gîndul nostru cui îi este trimis și închinat, așa cum de mult, dorea Eminescu:

Tu pe-un fir de romaniță
Imi vei spune că ți-s drag...

Rodion

VECINA NOASTRA

Evenimente bulgare.—Semne de conștiință?.—Noi și ei.—O nouă revistă — Date statistice.—Bulgari, Sîrbi, Romîni.

In legătură cu recentele întîmplări dramatice din Rusciuk, o revistă din Capitală stabilea o paralelă între spiritul public bulgăresc și cel de la noi și conchidea că dincolo de Dunăre există cu adevărat o opinie publică, o conștiință populară și că comparație între ambele state, din acest punct de vedere e în defavoarea noastră.

Nu pentru prima dată auzim ori cetim despre „Bulgaria libertăților cetățenești“, despre „Bulgaria votului universal“ ca de o țeară care, în multe privinți, tinde să ne întreacă, tinzînd în acelaș timp să devie o națiune cu adevărat culturală. Astă-zi nu se mai rîde —și mai cu seamă la noi nu se cuvine să se mai rîdă de „Bulgaria lui Bai Ganciu“, după cum nu se mai glumește pe seama.. nasului lui Ferdinand I, care a reușit a proclama Bulgaria de regat, după cunoscutele peripeții și manifestări de curagiu și de independență.

*

Tot cu privire la vecina noastră din dreapta Dunării, găsim în „Noua revistă Romînă“ oarecari detalii interesante din care cităm:

„*Sîcriemennia Misîl*“ (*Gîndirea contemporană*) 1910 No. 1-2-3, este o nouă revistă bulgară, din care primim cele dintăi trei numere, pe Ianuarie, Februarie și Martie. Revista se ocupă, pe lîngă literatură, de toate chestiile la ordinea zilei și are rubrici fixe ca: Politica de Stat, politica agrară, financiară și militară, Sociologie, biologie și filosofie, Mișcarea femenină, Statistica, etc. etc. Toate aceste rubrici sunt scrise de oameni competenți și cuprind lucruri foarte interesante. Mai toate studiile se referă la viața socială bulgărească.

In primul număr e un articol foarte interesant care ne privește indirect și pe noi. In acest articol d. Mincev se ocupă de *Starea culturală și educativă din Bulgaria și Serbia*, pe care o analizează după datele statistice publicate atît de ministerul învățămîntului sîrb, cît și de cel bulgar. Datele se referă la anii 1903—1904.

După ce reproduce tabelele statistice școlare în chestiune, „Noua revistă Romînă“ le comentează în modul următor:

Dacă referim aceste cifre la populația ambelor țări, care în 1905 a fost pentru Serbia de 2,688,747 de locuitori, dintre care orășeni 403,339 și țărani 2,280,408, iar pentru Bulgaria pentru acelaș an a fost de 4,035,575 de locuitori, dintre care 789,689 orășeni și 3,245,886, se pot trage următoarele concluziuni:

Pe cînd la 631 de locuitori în Bulgaria există un învățător, în Serbia abia la 1,184 este unu. Pe lîngă aceasta numărul fetelor serbe, cari frequentează școalele e mult mai inferior numărul fetelor bulgare.

Progresul uimitor pe care l'au făcut bulgarii în învățămîntul primar se vede și din statistica alfabeților lor.

Bulgarii au azi în orașe 67 la sută de știitor de carte, iar la țară 38,96 la sută. Sîrbii au pentru orașe 55 la sută pe cînd la țară au cifra ridiculă de 15 la sută.

D. Mincev spune un lucru foarte îmbucurător pentru Bulgari, bine înțeles, că progresul acesta al învățămîntului rural se datorește în primul loc învățătorilor. D-sa spune: „Invățătotorul bulgar e foarte puțin carierist în profesiunea lui, și e mai mult idealist, el nu

suferă rutină şi repede se supune noilor curente pedagogice, lucrînd din toată inima pentru reforma învăţămîntului rural. Nu se poate spune acelaşi lucru şi despre învăţătorul sîrb."

Ar fi, credem, interesant, ca să se facă şi un studiu comparativ între progresul făcut la noi în aceiaşi direcţie şi statele vecine.

Memoriul-Apel al Pensionarilor Statului

Sunt ani de cînd pensionarii Statului civili şi militari, se agită contra unei mari nedreptăţi ce li se face prin reţinerea din pensii mai mult de 10 la sută atît adică cît li se reţinea şi din lefi.

Se ştie că, în urma agitaţiei lor din anul 1906, şi a petiţiunii ce ei au adresat atunci foatei Camere a Deputaţilor, de sub guvernul conservator trecut, în ultima sa sesiune extra-ordinară din 1907, s'a găsit un grup de Deputaţi care, convingîndu-se de dreptatea cauzei noastre, au şi depus un proiect de lege, din iniţiativă parlamentară, propunînd egalarea şi reducerea reţinerilor la 10 la sută, atît adică cît li s'a reţinut şi din lefi. Aceasta era şi este singura soluţiune dreaptă prin care să se dea o legitimă satisfacere clasei pensionarilor, alt-fel este inexplicabilă şi prin nimic justificate diferitele categorii de reţineri de 10, 12, 14, 17 şi 19 la sută, şi acel proect s'ar fi votat de sigur dacă nu veneau nenorocitele răscoale ţărăneşti, care să provoace retragerea guvernului şi disolvarea Corpurilor Legiuitoere.

Dacă pensionarii s'au resemnat şi nu au mai relevat încă chestiunea mai mult timp, cauza a fost că ei ţinînd seama că atît guvernul cît şi Parlamentul în urma acelor răscoale au fost ocupate cu diferite legiuiri urgente între care cele agrare care erau de o mai mare importanţă. In urma votărei însă a acelor legiuiri pensionarii au crezut că a sosit timpul de a reveni asupra chestiunii, şi atunci în urma întrunilor ţinute în zilele de 26 Noembrie şi 12 Decembrie trecut, ei printr'o anume delegaţiune, pe de oparte a expus Domnului Ministru de Finanţe doleanţele lor, iar pe de alta a depus şi Onor. Adunări a Deputaţilor o petiţie prin care arătînd consideraţiunile pe care se bazau au cerut egalarea şi reducerea reţinilor din pensii la 10 la sută, atît adică cît li s'a reţinut din lefi. Nu mult după aceasta, din fericire, s'au găsit şi în actuala Adunare un grup de 16 domni Deputaţi care de asemenea convingîndu-se de dreptatea cauzii noastre, au şi subscris şi depus un nou proect de lege tot din iniţiativă parlamentară în acelaşi sens, proect a cărui expunere de motive sunt bazate pe fapte incontestabile. Pe cînd pensionarii aşteptau cu o legitimă nerăbdare, ca acest proecta supra căruia însăşi Camera a admis urgenţa, să-l vază adus la ordinea zilei, cu surprindere a văzut că domnul Ministru de Finanţe s'a grăbit a depune în Cameră un contra proect pentru modificarea unor articole din legea de pensii în vigoare, modificări între care se propune reducerea şi unificarea reţinerilor la 14 la sută, respectînd dreptul acelora cărora li se reţine 12 şi 10 la sută adică militarilor care nu au făcut campania şi care şi-au regulat drepturile înainte de legea în vigoare şi a unora din pensionarii comunali trecuţi în sarcina Statului şi cărora nu li se reţinea de cît 10 la sută.

In ce priveşte respectarea acestor din urmă drepturi, nu avem nimic de zis, din contra vedem aci un act de dreptate: nu înţelegem însă că pe deoparte se propune unificarea reţinerilor iar pe de alta se menţin încă 3 categorii de reţineri din pensii. 10, 12 şi 14 la sută, şi încă odată nu înţelegem a se reţine pensionarilor mai mult de cît li se reţinea din lefi.

Prin expunerea de motive a Domnului Ministru de Finanţe se mai spune că a se merge mai departe cu reducerea acestor reţineri, pensionarii ar fi ameninţaţi a ajunge la o repartiţie adică la sporirea reţinerilor lor.

Ei bine, să ne fie permis a reaminti aci că între funcţionari şi Stat existînd un quasi contract, precum aceasta a recunoscut o şi cei 16 domni Deputaţi propuitori ai proiectului pentru 10 la sută, şi aşa fiind, Statul este dator a servi funcţionarilor sau militarilor pensia întreagă ce li se cuvine chiar după legile după care ei şi au regulat drepturile, căci reţinînduli-se mai mult de cît 10 la sută cît li se reţinea din lefi, nu li se dă întreg dreptul lor. De exemplu:

Un funcţionar civil sau militar, care a îndeplinit întreg stagiul de serviciu şi limita de vrîstă şi care avea ca leafă de ex. 400 lei lunar, lui după lege Statul este dator a-i servi ca pensie, întreagă acea leafă şi din care nereţinîndu-i-se de cît 10 la sută pentru pensie, el ar trebui să primească ca pensie lei 360 atît adică cît primea netto ca leafă. Dacă însă i se reţine din pensie mai mult de 10 la sută, el nu primeşte atît cît chiar legea îi dă dreptul.

Mai reamintim Onor., Guvern şi Cameră că sub guvernul conservator concentrat de sub preşedenţia d-lui general Manu, ministru de finanţe fiind regretatul Menelas Ghermani, un financiar destul de reputat, acel guvern zicem pătruns de datoria ce are Statul faţă de militarii şi funcţionarii săi, care unii şi alţii au contribuit în sfera atribuţiunilor lor la constituirea României moderne de astăzi, cînd a modificat acea lege draconică din 1868 care a făcut atîtea victime, a prevăzut între altele în noua lege propusă şi votată de Corpurile legiuitoare că: Fondul pensiilor se va alimenta din reţineri din pensiuni, din jumătate leafa noului numit pe o lună, din sporul lefii pe o lună la avansare, din vacanţele ce se vor ivi în fie-care ramură de administraţie şi din *o subvenţiune a Statului „după trebuinţă"*.

Iată dar că statul prin guvernul şi Corpurile Legiuitoare de atunci a recunoscut deja chiar prin acea lege, că el este dator a subvenţiona fondul pensiilor cu ori cîtă sumă ar necesita: probă că şi astăzi statul dă fondului pensiilor o subvenţie. Aceasta este şi trebue să fie adevăratul spirit de dreptate ce trebue să călăuzească pe legiuitor, spre a nu se atinge drepturile cîştigate ale pensionarilor.

Osebit de aceasta în toate legiuirile de pensii începînd de la regulamentul organic şi pînă astă-zi se recunoaste că pensia nu este o pomană precum s'a zis de unii ichiar în Parlament, ci *un drept* care nu poate fi atacat nici chiar secfestrat de cît pentru anumite cazuri prevăzute în legea, aşa zisă legea Grădişteanu.

In ce priveşte avertismentul ce se adresează pensionarilor prin expunerea de motive a proectului guvernului, că vor ajunge la repartiţie dacă vor stărui în cererea lor, ne credem datori a arata, că pensionarii nu sunt întru nimic vinovaţi să sufere reduceri din pensii mai mult de 10 la sută, întru cît impovorarea Casei pensiilor este consecinţa multor nedreptăţi, ce se fac atît funcţionarilor civili cît şi militarilor, silindu-i prin aceasta a'şi regula drepturile la pensie înainte de timp. In ce priveşte pe militari mai cu seamă guvernul avînd la dispoziţie legea de organizare a armatei, pe motivul de reîntinerirea cadrelor, pune continuu la pensie din oficiu, începînd de la General şi pînă la Căpitan inclusiv, chiar la vrîsta de 50 de ani oameni în deplină vigoare şi a căror continuare în serviciu, ar fi nu numai în interesul serviciului dar şi al econoiei statului. Nu vedem oare în diferitele state din Europa Generali, Profesori universitari şi Inaţi magistraţi chiar, octogenari pe care statul îi menţine pentru că se foloseşte de luminile şi îndelunga lor experienţă?

Aceste continue puneri la pensie din oficiu, sînt cauza împovorării bugetului Casei pensiilor, şi pentru aceasta încă odată nu pensionarii sunt vinovaţi a suferi nedreptăţiri. Cînd Statul n'ar mai pune la pensie din oficiu pe militari şi funcţionari, de cît pe aceia care printr'o comisiune ad-hoc s'ar dovedi că nu mai sunt apţi pentru serviciu atunci pe deoparte fondul casei pensiilor ar prospera, iar pe de alta suma cu care statul este dator a subvenţiona acel fond ar scădea.

In urma consideraţiunilor expuse atît prin petiţia delegaţiunii noastre şi a expunerii de motive a proectului celor 16 d-ni Deputaţi, cum şi a celor din prezentul apel, sperăm că atît Guvernul cît şi Corpurile Legiuitoare, vor consimţi şi vor admite proectul depus din iniţiativă parlamentară; mai sperăm încă, că pe lîngă cei 16 d-ni deputaţi subscriitori ai proectului, se vor găsi şi alţii, care se susţie în Cameră acel proect pentru care pensionarii în genere vor rămînea recunoscători. Ştim că pentru mulţi pensionari cu pensii mari, diferenţa de 4 la sută mai mult sau mai puţin ce li se va face din pensii, nu joacă nici un rol; stim însă că marea majoritate a pensionarilor, văduvelor şi a orfanelor. cu nişte pensiuni modeste fără nici o altă avere şi împovăraţi de familii, şapte, opt lei pe lună este mult, mai cu seamă în timp de faţă cînd, scumpirea traiului vieţii merge mereu crescînd.

Şi această consideraţiune încă, credem că are să călăuzească pe legiuitor în rezolvirea acestei chestiuni.

Delegaţia Pensionarilor

BUDGETUL GENERAL
al
Epitropiei Ospitalelor Sf. Spiridon

Zilele acestea s'a înaintat Parlamentului budgetul general al Epitropiei Casei Ospitalelor Sf. Spiridon din Iaşi. Totalul se prezintă cu 3,112,726 lei, bani 95, din care budgetul central se cifrează cu 2,988,926 lei, bani 65, iar restul sunt budgetele speciale, al Azilului Eliza Balş şi al pensiunilor.

Din budgetul în curs trebue să se scadă 400,000 lei rămăşiţele din anii trecuţi, cu care se vor plăti resturile de lucrări şi datorii. Se mai scade apoi 115,000 lei sume alocate la construcţii din fonduri speciale, şi care deci nu intră în venitul general al Casei. *Venituri ordinare budgetare sunt dar numai 2,473,926 lei, bani 65*, cu 8790 lei, 30 bani mai puţin faţă cu budgetul pe 1909—1910.

Veniturile Epitropiei provin din moşii, păduri şi acarete. Moşiile sunt cea mai mare parte arendate la obştii săteşti. Epitropia a arendat obştiilor 26 moşii pentru care încasează 470,401 lei; iar în Basarabia sunt 2 moşii arendate obştiilor şi pentru care încasează 202,143 lei. Deci *obştiile plătesc Epitropiei frumoasa sumă de 672,544 lei.*

Asupra exactităţii plăţilor, a ratelor şi altor dispoziţiuni din contract obştiile s'au achitat punctual, neproducînd nici o încurcătură Casei Centrale. Arenzile merg crescînd, aşa că de la anul, budgetul se va cifra cu un spor de circa 90,000 lei de la moşii.

Pădurile de pe cele 67 moşii ale Casei acopăr o suprafaţă de 23,616 Ha, şi aduc Casei un venit global de 240,000 lei socotit a 10 lei venitul de hectar.

Epitropia n'are de cît 10 arendaşi străini, restul sunt romîni sau obştii.

Imbunătăţiri la imobilele Epitropiei s'au făcut următoarele: Farmacia centrală 200.296 lei; Pavilioanele de izolare 191,475 lei; Restaurarea Spitalului din Roman 286,099 lei; Restaurarea spitalului din Hîrlău 46,068 lei; Introducerea electricităţii la Socola 81359 l. racordarea cu conducta centrală a Iaşilor pentru aducerea apei la Socola 70,000 lei. Sala de inhalaţii şi aer comprimat la Slănic 152525; Clădirile pavilionare ale acestei sale 107,145.

Epitropia mai studiază încălzirea Spitalului Central cu calorifer aducîndu-se înlesnire şi la iluminat şi la încălzit.

Litere-Ştiinţe-Arte

Nou!—S'a întîmplat un mic eveniment în publicistica noastră unde „evenimentele" sunt asa de rare. Ediţia întreagă a revistei „Facla" a fost epuizată şi editura a fost silită să o retipărească. Lucrul e absolut sigur, de oarece putem afirma că nici aci, în Iaşi, nu se găsea eri nici un exemplar din zisa publicaţiune.

Cine ar crede că printre atît de numeroase reviste, mai mari şi mai mici, lunare şi săptămînale, ar mai fi loc pentru alte publicaţiuni?

In urma succesului ce a avut, credem că nu e fără interes să arătăm ce-şi propune „Facla" să facă pe tărîmul publicisticei şi cum îşi motivează apariţia:

„Avem convingerea că ceea ce face inutilitatea revistelor existente, este sărăcia lor de ideal, lipsa unei cauze mari şi înalte pentru care să lupte şi în numele căreia să grupeze forţele vii ale vremei noastre.

Izvorîte mai toate din mici ambiţii literare, din interesele înguste şi egoiste ale unei caste sau coterii politice, existenţa lor nu poate să fie de cît precară şi brazda pe care o trag în sufletul mulţimelor, vremelnică şi superficială.

Impotriva şi de asupra lor „Facla" va agita flacăra unui ideal neînvins de cultură şi de dreptate socială. Ea va chema spre dînsa elementele risipite, răsleţe, deznădăjduite, ale democraţiei romîne. Ea va încălzi entuziasmul lor pentru marea cauză a unui popor pedepsit pe nedrept să tînjască şi să piară prin nepăsarea, blazarea şi indolenţa noastră. Ea va zgudui toate energiile, va trezi toate conştiinţele, va arde putregaiurile inutile cari înăbuşă viaţa politică, intelectuală şi socială a acestei ţări".

Realiza-va în adevăr tînăra revistă acest program bogat şi mai cu seamă *nou*?

*

A apărut No. 10 din excelenta revistă artistică-literară „Falanga" cu următorul sumar:

A. Mîndru. Către Lidia (poezie).—Z. Bîrsan. Sirena (dramă în trei acte) fragment.—Em. G. A doua Duminecă.—Mihail Dragomirescu. Mozaic critic.—M. Săulescu. Cuiburile (poezie).—Chiru-Nanov. Prea sus (nuvelă).—Livia Livianu. Cîntec.—V. Savel. Un poet luptător: G. Rotică.—Mihail Eliescu. Cîntecul Lebedei.—E. Grigoraş. Cronica Ştiinţifică.—Informaţii literare şi artistice.

*

Apropos de gîşte.

Un cronicar bătîndu-şi joc de naivitatea amatorilor americani, care cumpără mereu tablouri „originale" de Corot — sunt 2849 vîndute pînă acum în America,—aminteşte diverse abuzuri făcute cu diverse reliquii artistico-literare. Intre altele zice că s'a vîndut de atîtea ori pana de gîscă cu care Jean Jacques Rousseau ar fi scris „ultima pagină" din „Nouvelle Héloïse" încît dacă s'ar aduna toate gîştele de la care s'au smuls atîtea pene cîte s'au vîndut amatorilor, s'ar putea hrăni o zi toţi locuitorii oraşului Sheffeld în număr de „numai" 410,000.

Amatorii de pene rare sunt dar, în genere, nişte... gîşte. Avis unui confrate local.

*

Procesul Tarnowska continuă să atragă la Veneţia pe unul dintre marii artişti dramatici La ultima şedinţă a asistat Tommosa Salvini, tragedianul italian şi d na Réjane, anume venită din Paris. Ea a declarat că figura cea mai interesantă a procesului este Priljukov care face impresia să fie sufletul întregei afaceri, dată fiind expresia lui de inteligenţă şi de pătrundere. Tarnowska îi se pare foarte interesantă, dar nu frumoasă. Admiră totuşi eleganţa figurei. In ochii ei şi în gura ei caracteristică Rejane crede că se oglindeşte, viaţa, vigoare şi mîndria eroinei.

*

La 20 Martie are loc beneficiul excelentei artiste d-na Atena Georgescu. Va fi o adevarată „Fericire casnică" pentru acei cari.. şi-au procurat bilete.

*

In urma unor tratative s'a pus la cale întemeierea unei uniuni internaţionale pentru cultivarea ştiinţei, cu centrala la Bruxelles şi cu secretariatul la Berlin. Fac parte din uniune un mare număr de savanţi din diverse ţări.

Informaţii

Ancheta de la Şcoala de Bele-Arte.—Cetitorii ne întreabă ce s'a făcut cu cercetarea, de la şcoala de Bele Arte? Ce a găsit acolo inspectorul şcolar Sol Haliţa? Ce a găsit acolo inspectorul şcolar Lupul Antonescu? Găsitu-s'a vre-o neorînduială? De ce presa liberală şi junimistă locală a amuţit? Dacă ancheta e defavorabilă direcţiei actuale de ce nu o trîmbiţează? Satisfacem şi noi această curiositate a publicului cetitor şi punem şi noi întrebarea.

Pe cît ştim în chestia dispariţiei tablourilor de la pinacotecă a venit răspuns de la minister. Departe de a aduce învinuiri direcţiunei actuale, nu i se face nici o admonestare,—ci se însărcinează a face un nou inventar analitic al întregei pinacotece, aşa cum se găseşte astă-zi în fiinţă spre a se şti pentru viitor.

Cît despre ancheta d-lui inspector şcolar Lupul Antonescu, ştim că procesul-verbal s'a încheiat şi s'a înaintat ministerului! Găsitu s'a vre-o diplomă falşificată? A cui? Ce s'a zis în procesul-verbal asupra răsăturilor de la diploma de argint a d-lui V. Costin? Ce e cu examenul de istoria artelor a d lui Penel? Ce e cu diploma d-lui Popovici şi Atanasiu?

Publicul vrea să ştie şi presa liberală şi junimistă tace. Se vede cît de colo că ancheta a eşit defavorabilă calomniatorilor. Nici d. Sever Mureşanu, nici d. Gh. Popovici, nici d. Alexandrescu, secretarul şcoalei, n'au putut dovedi nimic şi de aceea tac, tăcere de mormînt.

Dorim publicarea procesului verbal de anchetă a d-lui inspector şcolar Lupul Antonescu, spre a se face deplină lumină. Publica-se-va?

Suntem autorizaţi din partea Direcţiunei societăţei Union-Baugesellschaft, antreprisa lucrărilor de alimentare cu apă şi canalisarea oraşului Iaşi, de a aduce la cunoştinţa onor. proprietari de imobile din Iaşi, următorul comunicat:

Nici unul din instalatorii de apă şi canal, afară de societatea Union-Baugesellschaft n'are dreptul de a contracta şi a executa recordări în stradă de la conducta sau canalul public pînă la limita proprietăţei. Onor proprietarii de case sunt deci invitaţi, ca în propriul lor interes, să adreseze cererile de racord direct către societate, fără intervenţie de instalatori intermediari, care nu vor fi luate în consideraţie.

Cu această ocazie aducem la cunoştinţa onor. Proprietari, că societate Union-Baugesellschaft, executînd şi instalaţiuni interioare de apă şi canal, prezintă pe lîngă avantajul de soliditate şi eftinătate, şi pe acel al continuităţei lucrărilor, executînd fără întrerupere în mod uniform, atît racordul cît şi instalaţia interioară.

Pentru informaţiuni şi comenzi, onor. proprietari sunt rugaţi a se adresa la secţia Branşamentelor şi Instalaţiunilor interioare de apă şi canal a societăţei, str. Păcurari No. 3 (vis-a-vis de Tufli).

O frumoasă şi foarte interesantă serată cinematografică va avea loc în seara de 19 Martie, în beneficiul casierului cinematografului Pathé din Iaşi.

C. f. r.—Direcţia generală a c. f. r. a făcut cunoscut staţiunilor că începînd de la 1 Mai, staţiunea Ocnele Mari se va numi „Ocniţă", iar halta Ocniţa se va numi „Ocnele Mari".

— S'a constatat că unele staţiuni nu aplică stampila anulat pe biletele care să înaintează Controlei ca stricate şi care să găsesc în pachete nedesfăcute, sub cuvînt că în asemenea condiţiune nu mai e nevoe a se anula.

De oarece scopul aplicărei stampilei „anulat" pe biletele tratate ca stricate este ca ele nici într'un caz să se mai poată întrebuinţa şi de oarece numai faptul că acele bilete fiind legate cu sfoară şi plumbuite nu exclude posibilitatea de a fi sustrase, despachetate şi întrebuinţate, se pune în vedere staţiunilor că sub nici un motiv să nu se mai înainteze Controlei bilete fără a se aplica pe faţa lor stampila „anulat" ori care ar fi cauza înaintărei lor şi fie că ele se găsesc despachetate fie că sunt în pachete nedesfăcute.

D. inginer ordinar cl. II-a Ioan G. Ţinţu, sub şef la serviciul technic al judeţului Iaşi, a fost mutat ca şef la judeţul Neamţ.

Astă-zi s'a început în Bucureşti, examenul de capacitate al profesoarelor pentru externate gr. I şi II, cum şi pentru şcoalele normale, partea literară. Sunt peste 100 de candidate.

Din Huşi.—Zilele trecute a venit în oraşul nostru d. D. A. Teodoru, secretar general al Ministerului de Instrucţie. D-sa a venit în scopuri pur politice, căci în urma împăcărei unor personalităţi politice, politica liberală e pe cale de a lua o mare schimbare la Huşi: desfacerea ei în 2 tabere bine definite. E vorba de a i se da d lui Teodoru diriguirea efectivă a politicei liberale la Fălciu, nuanţa generoasă.

Cu acest prilej d. Teodor a făcut o vizită în judeţ, şi mai ales în nordul judeţului, în plasa Podoleni, unde este un cuib generos.

Aici e Arsura, satul de naştere a dr. N. Lupu; aici e Bohotinul, unde fostul suprefect N. N. Tiron, face o acţiune generoasă cu sgomot. D. Teodor a atins Moşna, Bohotinul şi Răducănenii a inspectat şcolile din Moşna, Bohotin şi Răducăneni şi găzduit la d. N. N. Tiron a pus bazele unei acţiuni politice poporaniste.

Cu toate că judeţul Fălciu a fost dat în exploatarea socialiştilor dr. N. Lupul, administraţia d-sale a stărnit vii şi adînci nemulţumiri în întreg judeţul şi afară de păturа administrativă şi aceea foarte subţire persoana sa e urîtă şi detestată.

Putem asigura că singurul judeţ în care poporanismul liberal va progresa mai puţin va fi Fălciul, tocmai pentru că s'a abuzat de oamenii chemaţi a-l administra.

Taberile liberale se *organizează în vederea* unei apropiate lupte. Ori dau peste mal primaria d-lui Dobreanu cu prietenii săi cu toţi, ori aceştia izbutesc a da peste mal prefectul şi atunci se surpă coaliţia liberală grupată în jurul său.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, se va reîntoarce Sîmbătă în localitate.

La 1 Aprilie c., se va ţinea la prefectura de judeţ, licitaţie pentru vinderea mai multor bunuri ale atatului, aflătoare în judeţul Iaşi.

Astă-zi s'a făcut înmormîntarea regretatei doamne Agripina I. Stamatiu, soţia concetăţeanului nostru d. I. Stamatiu.

Aflăm că cu ocazia ultimei serate dansante de la Societatea de giminastică, Sport şi Muzică, ce va avea loc Sîmbătă 20 Martie a. c. Se pregătesc cele mai frumoase surprize membrilor şi invitaţilor societăţei.

Comitetul organizator al seratei îşi dă toate silinţele pentru ca lumea ce va lua parte să rămînă pe deplin mulţumită.

Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, va distra lumea cu cele mai plăcute arii.

Consiliul de război.—In şedinţa de azi consiliul a judecat şi condamnat la pedepse variind între 6 luni şi 1 an pe următorii soldaţi: Dimitrescu Tache, din regimentul 3 roşiori, pentru dezertare; acesta pe cînd regimentul 3 roşiori se afla cantonat în judeţul Dorohoi pentru represiunea răscoalelor, a dezertat şi ducîndu-se la Bucureşti, a intrat ca funcţionar la portărei, unde comiţînd excrocherii, a fost condemnat la o lună închisoare. La 17 Ianuarie 1910 fiind prins de forţa publică a fost dus la regiment; Cristea Costache, din regimentul 16 Suceava, pentru dezertare; Vrînceanu Sava din regimentul 12 Cantemir; idem; Pitaru I. Mihai, din regimentul 8 roşiori; idem; Stînga Gh. C. din regimentul Cantemir 12, idem şi Harpăilă Ion, din regimentul 27 Bacău.

DIVERSE

— Suntem rugaţi să recomandăm atenţiunei direcţiei tramvaiului pe conducătorul No. 24, care bruschează pe pasageri.

— Direcţiunea Seminarului „Veniamin Costache" din Iaşi, a fost autorizată să primească un legat al defunctului Gh. Costăchescu, din comuna Buciumi, jud. Iaşi, legat consistînd din mai multe cărţi.

— Eri a avut loc alegerea consiliului de administraţie a *Băncei populare „Leacul nevoiei"* din Bucium.

Intrunirea a fost prezidată de preotul St. Dîrţu, asistat de C. Columb şi A. Jecu şi N. Gavrilescu.

S'au ales cu unanimitate de voturi d-nii: C. Columb, preşedinte, St. Dîrţu, vice-preşedinte, I. Potop, I. Leonte, I. Ciobanu, I. N. Popovici, membri; ca cenzori d-nii A. Jecu, G. Dîrţu, Gh. Popovici, supleanţi, d-nii E. Ionescu, St. Croitoru şi Grig. Mocanu, iar casier N. Gavrilescu, învăţător.

Adunarea în urmă a ales o comisiune compusă din d-nii St. Dîrţu preot, A. Popescu, preot, A. Jecu, Gh. Dîrţu, C. Columb şi alţii, care vor aduce mulţumiri d-lui C. Rivallet fostul preşedinte al acestei bănci.

— Din Botoşani ni se scrie că pe cînd numiţii M. Bejan, Gh. Purice, Gh. Aniţei şi Vasile Vascuţă, se reîntorceau de la cancelaria obştiei din comuna Zosăn, învăţătorul Dimitrie Păucă din comuna Băluşeni cu care s'au întîlnit în cale, a descarcat un foc de revolver asupra lui V. Văscuţă. Acesta reclamînd şefului postului de jandarmi din Băluşeni, care anchetînd cazul a dresat cuvenitele acte pe care le-a înaintat parchetului, făcîndu-se tot odată cunoscut ministerului instrucţiunei isprava numitului învăţător şi cerîndu-se să se ia măsuri contra lui.

Ultime informaţii

❑ *O declaraţie a d-lui Stere.*

La unul din cursurile sale de la facultatea de drept din Iaşi, d. C. Stere a făcut, zilele trecute, următoarea declaraţie;

— **Se vede că un partid politic, după ce stă trei ani la putere, se usează prea mult. Dovadă chipul straniu cum a fost escamotat dăună-zi un articol din legea teatrelor.**

Un partid, care se usează ast-fel, a adăugat profesorul de drept public, *ar face bine să se retragă.*

❑ *Vineri 19 Martie consiliul de război va judeca procesul maiorului P. Vasilescu, din regimentul 17 Artilerie, acuzat că prin scris a adus ofensă comandantului acelui regiment.*

Consiliul se va compune din d-nii general Pavlov, preşedinte; colonel Cruţescu, loc.-colonel Mărgăritescu şi maiorii Engherliu şi Costăchescu, membrii, iar d. loc.-colonel Popovici, din regimentul 12 Cantemir, com·sar regal.

❑ *In afacerea lipsurilor de la pinacoteca din Iaşi, ministrul a trimis o adresă direcţiunei pinacotecei, bazată pe inspecţia d-lui Lupu Antonescu.*

Adresa nu conţine nici un fel de admonestare, nici în ce priveşte tablourile, nici în ce priveşte diplomele.

Ministrul îşi exprimă, însă, mirarea, că o asemenea instituţie n'are inventar de tablouri şi cere să se procedă imediat la o serioasă inventariare a tablourilor.

Astfel s'a terminat această celebră afacere a Pinacotecei din Iaşi.

❑ **Ne sosindu-ne de la Bucureşti discursul pe care d. A. A. Badareu l'a rostit în Senat—nu putem face astă-zi precum am promis ieri, distribuirea acelui însemnat discurs.**

❑ *Primul procuror a început astă-zi o anchetă referitoare la încălecarea legei trustului arendăşesc.*

Astă-zi a fost interogat arendaşul Froim Fischer.

❑ *Les affaires..,*

Ziarul junimist local este, din principiu, un ziar anti-semit, care se apropie tot aşa de mult de d. Cuza, pe cît se depărtează de d. Carp.

Ziarul junimist local, este deci un ziar cuzist. Cu toate acestea, relevînd portretul lăudăros pe care ziarul *Acţiunea* îl face bancherului iaşan S. O. Grosswald, ziarul cuzist adaugă: „laudele *Acţiunei* sunt de prisos, căci d. Grosswald se bucură, graţie corectitudinei sale, de o bună reputaţie.

„Din spirit de imparţialitate", continuă ziarul cuzist, *nu stăm la gînduri* a face aceste afirmaţiuni; căci pentru noi chestia evreiască n'a fost nici odată o chestie de persoane, ci o chestie politică ce interesează *preeminenţa* neamului nostru".

Invităm ziarul cuzist să declare că d. Grosswald *nu* este abonat la acel ziar.

Aşteptăm.

❑ D. profesor dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar superior se află bolnav de pleurezie.

❑ Din cei şapte candidaţi prezentaţi la examenul pentru obţinerea gradului de sub-ofiţeri de administraţie cl. II-a, au reuşit în ordinea clasificaţiei următorii serjenţi: Manoliu Savel, din regimentul 16 Suceava, Iacobai Dumitru, din regimentul 17 artilerie, Ariton Constantin, din regimentul 8 Dragoş No. 29 şi Leahu Grigore, serjent-major din regimentul 13 Ştefan cel-Mare. Un candidat a căzut la examen, iar altul a fost respins.

❑ **Eri au plecat la Ungheni zece ofiţeri şi 200 soldaţi, din Artilerie, pentru a lua în primire caii de remonte necesari regimentului.**

❑ Duminecă 21 Martie va avea loc la conservatorul de muzică şi declamaţie, o frumoasă producţiune, organizată de elevii şi elevele şcoalei.

❑ Astăzi a sosit la direcţia şcoalelor secundare o nouă circulară, iscălită de d. A. D. Teodoru cu cuprinsul următor:

Directorul şcoalei e însărcinat ca, după trecere de 5 minute de la sunarea de intrare în clasă, să închidă condica pentru ca profesorul să nu mai poată semna şi trece materia şi dacă chiar va intra în urmă în clas, ora să fie socotită ca nefăcută.

Directorul va îngriji de asemenea, ca orele în care un profesor nu vine de loc la clasă sau vine cu întîrziere, să fie suplinite de alţi profesori, pentru ca lecţia să se poată astfel face.

Iată o nouă măsură căzăcească, care pune vîrf la toate de pînă acum şi care va provoca de sigur o mare mişcare în lumea profesorală.

❑ **Căpitanul Miron şi locotenentul Păunescu, de la liceul Militar din localitate, au tost mutaţi în garnizoana Roman.**

In locul locotenentului Voinescu a fost mutat locotenentul Mavrocordat din Artilerie.

❑ **Eri a fost prins Constantin Vieru autorul unor furturi dela moara Taxirer. La percheziţia ce i s'a făcut acasă la el în comuna Ciurea s'a găsit o mare cantitate de saci noi. Numitul a fost dus la poliţia de siguranţă, unde se anchetează.**

❑ Şedinţele consistorului spiritual al mitropoliei încep mîine 17 Martie, cînd se va judeca procesul privitor pe preotul Dimitrie Maxim din comuna Copou, judeţul Iaşi.

❑ D. A. D. Atanasiu, profesor de caligrafie şi desemn, şi-a dat demisia de la catedra sa de la şcoala militară.

❑ Ministerul de interne a autorizat întroducerea în ţară a 20 locuitori zidari aduşi pentru lucrările de la institutul „Maternitatea".

❑ D-na Eliza Dafin, învăţătoare la şcoala din Carapeloaia jud. Constanţa, a fost transferată la şcoala din comuna Gherăeşti, jud. Roman.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei, care lucrează la întocmirea tablourilor înaintărilor în armată, a întocmit înaintările la gradul de locotenent şi lucrează acum la întocmirea avansărilor la gradul de căpitan.

❑ Duminică 21 Martie va avea loc adunarea generală a membrilor comitetului corporaţiei confecţiilor, pentru a vota budgetul pe exerciţiul 1910 | 11 şi a discuta mai multe chestiuni.

❑ **Asupra sinuciderei lui Wişnewski.** Inmormîntarea plutonierului Ioan Wişnewski, care s'a sinucis alaltă-eri, se va face mîine după amiazi. Cheltuielele de îmormîntare vor fi făcute de regimentul 13.

— Iată textul scrisorei sinucisului, adresată d-lui colonel N. Cernătescu, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare:

Mult respectate domnule Colonel,

„D-vtră a-ţi fost singurul meu părinte. Atîtea şi atîtea lucruri, lovind aceiaşi parte, acea parte devine de o morbitate contaminatoare întregului organism.

Aceasta e saturaţie, şi în faza aceasta am ajuns eu! Am o rugă pentru D-vtră: Rog mult să fiu îmormîntat de regiment. Ar fi un gest frumos faţă de acel ce de 2 ani a muncit pentru a fi de folos armatei şi ţărei.

De se poate, puneţi-mă într'o biserică. Iertare celor ce i-am necăjit. Regret mult că mă despart de iubiţii mei camarazi şi prieteni."

❑ **Sinuciderea de la Siguranţă.**—Eri pe la orele 5 o sinucidere s'a întîmplat la poliţia de siguranţă, în următoarele împrejurări: alaltăeri subcomisarul Botez de la secţia I-a a arestat în strada Păcurari pe individul Ştefan Ivanov, supus rus, găsit vagabondînd fără acte de călătorie. Numitul a fost trimes la serviciul siguranţei pentru a fi cercetat. Acolo s'a aflat, că numitul a comis mai multe furturi în oraş şi pînă să se dreseze cuvenitele acte, a fost trimes la secţia I-a, unde fu ţinut pînă eri, cînd fu trimes la siguranţă unde fu depus în arest. Pe la orele 5 pretextă că are necesitate de a eşi afară şi fu condus de sergentul de serviciu la comoditate. — Aci, cu un costor pe care-l găsi pe fereasta arestului, şi-a tăiat beregata. Sergentul văzînd că numitul nu mai iesă afară, a forţat uşa şi deschizînd'o, găsi pe Ivanov într'un lac de sînge, căzut jos. Fu ridicat în grabă şi dus cu o trăsură la spitatul Sf. Spiridon, unde fu internat.

Asupra cauzelor încercărei de sinucidere, nu s'a putut afla nimic. Numitul fiind întrebat, a refuzat să dea vre-o deslușire.

S'a deschis o anchetă.

❑ Eforia spitalelor civile din Bucureşte a hotărît să clădească un Cazino la Sinaia, care va costa un milion lei.

Clădirea va începe la primavară în limita sumei de 300.000 lei înscrisă în buget.

❑ D. N, Xenopol a fost primit ieri seara la orele şase, în audienţă de M. S. Regele.

❑ De la 1 Iulie vor fi desfiinţate gimnaziul militar din Craiova şi institutul medical din Bucureşti.

Elevii gimnaziului militar vor fi repartizaţi la celalte internate din ţară; în serviciul sanitar al armatei, în locul institutului medical care va fi complect desfiinţat, vor fi primiţi cu salar de 85 lei lunar, studenţii în medicină, cu 3 doctorate trecute.

❑ S'a recunoscut calitatea de persoană juridică şi morală: societăţei „Cantina şcolară" şi soc. „Pîinea Saracilor" din Iaşi.

❑ **Tinerimea democrată din Liège,**—Studenţii romîni aflători la Liège, au pus bazele unei societăţi, sub numele de „Tinerimea democrată" Preşedinte a fost ales d. G. Lupu iar secretar d. P. Dragoş.

Iată procesul verbal încheiat, la constituire, în ziua 8 Martie c.

Subsemnaţii studenţi, întrunindu-ne astă-zi în localul, ales de noi ca reşedinţă, rue Publémont 40; decidem:

Formarea în Liège, a unei societăţi studenţeşti romînă intitulată „Tinerimea Democrată avînd de scop următoarele:

1) Urmărirea succesului general, cultural, economic şi social din patrie. 2). Ajutor reciproc între membri. 3) Darea concursului, la întoarcerea în ţară, a membrilor, după terminarea studiilor. 4). Societatea se oferă de a da informaţiile necesare, tuturor romînilor care ar voi să'şi urmeze studiile în Liége. 5) Societarea se obligă a lupta pe toate căile, pentru înlăturarea părerei greşite, ce există în ţară; precum şi a arata opiniunei publice, adevărata valoare şi superioritate a studiilor ce se fac în scolile superioare din Liége. 6) Orice deciziune ulterioară, se va lua de către membri, prin majoritate de voturi.

❑ O permisie de cinci zile, cu începere de astă-zi, a fost acordată d-lui consilier de culte Const. Busdugan.

❑ Ministrul de război a făcut cunoscut autorităţilor, că pe viitor numai membrii corpurilor legiuitoare, corpului diplomatic şi funcţionarii poştali, cari sunt ofiţeri şi grade inferioare în rezervă vor fi scutiţi d concentrări militare.

In ce priveşte pe profesori, magistraţi şi ceilalţi funcţionari, cel mult o pătrime din totalul lor, vor putea fi scutiţi de aseminea concentrări.

❑ Consiliul de administraţie al Creditului fonciar Urban, întrunit ieri, s'a constituit astfel: d. M. B. Cantacuzino, preşedinte: d. N. Gane, vice preşedinte; d. Gr. Buicliu director.

❑ Şedinţa „Arhivei" de la 15 Martie a fost foarte intesantă.

D-l Leon Cosmovici citeşte 3 dări de samă: 1) Diferite sisteme de iluminat. 2) Studenţii străini la Facultatea de ştiinţi la Paris. 3) Ferme pentru creşterea vulpelor albastre şi argintii.

Dr. Ilie Cherghel „Cercetări asupra Cumanilor—Polovţi (de la slavul Plăv=polov=bălan).

D. Gh. Ghibănescu citeşte „Izvodul lefilor pe luna Ianuarie 1827" şi „Anaforaua Adunărei obşteşti a boerilor adunaţi la Mitropolie în Dec. 1827 asupra crizei financiare în urma eteriei". Anaforaua e scrisă de C. Conaki vornicul.

V. Iorga, student în drept şi litere citeşte 2 frumoase poezii *O poveste antică* şi *Cîntec.*

D. Sevastos Romulus face o comunicare asupra fluxului scoarţei terestre, în legătură cu teoria asupra formărei tereselor.

❑ **Judiciare.**—Afacerea fraudelor silvice de la Neamţ, se va judeca la 3 Aprilie la secţia II-a a Curţei.

— D. T. P. Maximovici, căruia i s'a reziliat din oficiu contractul ce-l avea pentru afişaj, a acţionat comuna în judecată.

Afacerea s'a repartizat la s. III.

— Sergentul de jandarmi rurali din Dragomireşti (Tutova) Gh. Manole, încasînd amenzi de la un număr de 26 săteni, a delapidat sumele încasate şi a torturat pe acei săteni, cari au reclamat contra lui.

Manole a fost trimis în judecata Curţei cu rechizitorul procurorului general. Termen la 5 Aprilie la s. I.

— Tot cu rechizitorul procurorului general, au fost trimişi în judecata Curţei şeful de post al jandarmilor rurali din Ciumuleşti (Suceava) şi caporalul Zavolski, cari ambii au torturat pe săteanul Rusu.

— Am anunţat că Epitropia Sf. Spiridon a fost acţionată în judecată de farmacistul Moisescu, asupra căruia nu s'a adjudecat arendarea farmaciei din Roman, proprietatea Eforiei, de şi Moisescu a oferit zece mii lei mai mult, de cît farmacistul Deker, asupra căruia s'a făcut adjudecarea.

S'a pus termen procesului la trei Mai la secţia I.

— Am aratat că rabinul din P.-Iloaiei a refuzat să oficieze jurămîntul more-judaico ce fusese deferit arendaşului Meltzer.

Rabinul a fost dat judecăţei. Afacerea se va judeca la 30 Martie, la secţia I-a a Curţei.

— La s. II a Curţei urma să se judece astă-zi opoziţia lui Segall, care a fost condemnat la 5 ani închisoare, pentru falşuri în acte comerciale, în prejudiţiul d-lui C. Stroici.

Dosarul afacerei fiind la Casaţie, pentru judecarea recursului complicelui lui Segall, judecarea s'a amînat.

❑ Mîine Mercuri 17 Martie a. c. are loc la Circul Sidoli o reprezentaţie cinematografică în beneficiul simpaticului violonist d. Gh Borteanu şeful orchestrei Teatrului Pathè Freres.

Programul va fi nou în întregime şi va cuprinde între altele interesante vederi din Egipt: Sfinxul colosal de la Gizeh piramidele, podul rulant pe apa Nilului etc. O altă frumoasă şi interesantă vedere după natură va fi cataractul Imatra din Finlanda. Sunt apoi cuprinse în program multe comedii frumoase, piese teatrale, scene sportive etc.

In toate antractele orchestra sub conducerea beneficientului va cînta cele mai frumoase piese de concert.

Sîmbătă 20 şi Duminică 21 Martie a, c. vor fi adaose în program sujete noue printre cari şi „Ceremoniile înmormîntărei d rului Lueger, primarul Vienei, înregistrate şi redate absolut fidel de cinematograf.

De inchiriat în total, sau în parte de la, 23 April a. c. **2 magasii,** în strada Ştefan cel Mare 8 (actualminte ocupate de d. Kohnfeld), un atelier, locuinţă etc.

A se adresa la **Biroul Doamnei de Neuschatz str. Academiei 3.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 16 Martie

Miscare în învăţămînt

Bucureşti.—Pe ziua de astă-zi s'a făcut o mare mişcare în învăţămînprimar urban şi rural, din întreaga ţară.

Mişcarea cuprinde mai multe transferări şi numiri de învăţători şi învăţătoare.

Liberalii din Vlasca

Bucureşti.—Toate încercările pentru împacarea liberalilor din Vlaşca, au rămas zadarnice.

Cei de la centru au fost înştiinţaţi că tinerii liberali refuză să dea încredere bătrînilor şi nu vor să conlucreze împreună.

Regele Petru la Moscova

Moscova.—Regele Serbiei a vizitat azi curiozităţile oraşului. Nobilimea din Moscova care a fost primită de rege, i-a oferit pîne şi sare. La orele 8 seara a plecat spre Kiew,

Regele a dăruit 2000 de franci saracilor.

Erupţia vulcanului Etna

Katana.—Lava a atins aseară limita extremă a erupţiunii din 1886. Nu mai este nici o primejdie pentru populaţie.

Catastrofa de la Oekoerito

Buda-Pesta.—In catastrofa de la Oekoerito sunt 150 de victime. Incendiul a început de la o lampă. Focul s'a întins apoi cu mare iuţeală. Asistenţa voind să iasă şi poarta fiind închisă, au căzut unii peste alţii, aşa că mulţi au fost zdrobiţi. Numărul morţilor ar fi de 400.

Guvernul si alegerea de la Roman

Bucureşti.—Guvernul se găseşte în mare încurcătură cu alegerea de coleg. Il senat din Roman, căci nu găseşte candidat.

D. Zarifopol, fost deputat, a refuzat să i se puie candidatura. De asemeni, d. Delimarcu, prefectul judeţului, căruia i s'a propus să demisioneze şi să candideze la scaunul vacant, n'a primit oferta. Ultima speranţă era la d. dr. Vasiliu, medicul primar al judeţului, dar şi acesta a refuzat să candideze.

Accident

Manila.—In timpul exerciţiilor de tir de pe cruciş etorul american „Charleston", un tun a făcut explozie, uciziud opt oameni.

Două baloane rătăcite

Bucureşti. — La Drezda s'a organizat un mare concurs de baloane. Au sosit acolo, pînă acum 16 baloane.

Două din acestea, care luaseră drumul spre Drezda, au rătăcit la noi în ţară.

In adevăr, prefectura de Gorj a fost înştiinţată că eri la orele 5 şi 30 d. a., în satul Bărseşti, a căzut un balon mare, în care se afla d-rul Triesche din Herfurt împreună cu un frate al său.

Ambii au venit cu un automobil la Tg. Jiu, unde au fost găzduiţi de d. senator Danielescu.

Ei povesteau că pe cînd pluteau deasupra Carpaţilor, au zărit încă un balon rătăcind.

Azi dimineaţă a venit ştirea de la prefectura de Mehedinţi, că acel balon a căzut în satul Gruia, aseară pe la orele 6.

SENATUL

Bucureşti.—La şedinţa de astă-zi asistă un public foarte numeros, care a venit să asculte discursul d-lui C. Disescu, în discuţia proectului contra conteniosului.

D. Toma Stelian a depus proectul pentru înfiinţarea unei mănăstiri de călugări la Cetăţuia, lîngă Iaşi.

D. Ionel Grădişteanu anunţă o interpelare şi întreabă pe ministrul de resboiu, de ce nu fixează ziua, în care, după cum a promis, în şedinţă secretă, va expune adevărata situaţie a armatei noastre.

D. preşedinte, general Budişteanu, dă citire apoi demisiei d-lui general Averescu. fostul ministru de răsboiu, din scaunul colegiului I, Senat de Tecuci. Demisia e primită de senatori cu surprindere.

Se pune la vot demisia; din 64 votanţi, au fost 37 bile albe şi 28 negre. Demisia a fost primită. E de relevat că 26 de senatori, cei mai mulţi din majoritate, au votat contra primirei demisiei.

Preşedintele a declarat imediat vacant scaunul colegiului I Senat de Tecuciu.

Senatorii fac comentarii asupra faptului că guvernul a făcut o mare gafă, silind pe d. general Averescu să demisioneze, cu atît mai mult, cu cît la Tecuci liberalii sunt complect dezorganizaţi.

Plecarea Suveranilor Bulgariei

Constantinopol.—Perechea regală bulgară a plecat după amiază. Se aflau de faţă marele vizir şi miniştrii. Sultanul a serutat mîna reginei şi a strîns mîna regelui. Despărţirea a fost din cele mai cordiale.

Soldaţi turci atacaţi de arnăuţi

Salonic.—După o ştire oficială din Mitroviţa 20 de soldaţi turci care însoţeau un transport de cai şi muniţiuni pentru Hipek, au fost atacaţi pe lîngă Kallina cu focuri de puşcă de către arnăuţi. Un soldat a fost ucis Trupe au fost trimise în urmărirea lor.

PUBLICAŢIE

Subsemnatul în calitate de Şef de Secţie la ad-ţia financiară din Constanţa în luna lanuarie 1906, perzînd cupoanele scrisurilor urbane Iaşi sub No. 33247 de lei 125, 1731, 5215, 5348, 6735, 10080, 12397, 16220, 19618, 30925, 32484, şi 36380 a cîte 25 lei fie care în total în valoare de 400 lei, aşhitate d-lui Lt. Comandor Iorgulescu din Constanţa, se publică anularea lor din luna Ianuarie 1906 data perderei lor inserată prin monitorul oficial No. 247 pagina 8514|906.

(ss) **Gh. Găinescu**

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

execută:

Schiţe de Planuri şi Devise, în mod gratuit.

Primeşte: **Executări de lucrări în regie şi pe compt propriu.**

Antreprize de construcţii pentru clădiri de ori ce stil.

Revisuiri şi supravegheri de lucrări străine.

Amenajări de gospodării rurale şi Specialist în betonaje.

Numeroasele lucrări executata în Bucureşti în decurs de 14 ani, ca acelea din Aleea Rignauld, casele Antonescu Mavromati Pleşoianu, Orosovici, etc. etc. dau destule garanţii acestui birou ca să asigure clientela sa de cea mai absolută mulţumire.

TEATRUL CIRC-SIDOLI

VINERI 19 MARTIE 1910

Mare reprezentaţie

Cinematografică

în beneficiul CASIERULUI

Teatrului Pathé - Frères

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani.

6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 7 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 2 maşini de sămănat, împrăştietoare bune 2 maşini de secere legătoare „Deering"

6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loitre de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Se caută agenţi serioş pentru afacere rentabilă, cu fix şi provision.

A se adresa la Administraţia *„Opiniei."*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvăiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Subiecte noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 3,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu eszatire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu eszatirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Barboi No. 15—

— a. m. p. a— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-sêci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17 —Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No. 970 - Joi 18 Martie 1910

Dușmăniții dr. V. Sion

Dacă dr. V. Sion are preferații săi, are admirații săi, pe care îi economisește in criticele sale, nu cred să le facă cinste. Ce cinste să capete un *biet* nababul de la dr. V. Sion, cînd îl politicește într'atîta!

Dar ceia ce e mai interesant, dr. V. Sion are si neprietenii săi. Și în primul loc Epitropia Sf. Spiridon. Și asa din senin s'a trezit Epitropia Casei Sf. Spiridon cu dușmănia dr. V. Sion în față; curat vorba ceia: văcarul nu mai poate de mînie pe sat și satul nu știe nimic. Asta îl durea acum pe *bietul* Sf. Spiridon să știe că s'a supărat dr. Sion pe dînsul!

Vă veți întreba, de unde provine această ură a dr. V. Sion pe Epitropie? Și v'o spun. O afirmă indirect zăpăcitul de doctor, cînd spune că tendința guvernului de la 1908 a fost de a înmulți numărul doctorilor fără spital, ca să fie unul la 15,000 locuitori. Dar cu ce? De unde bani? Atunci s'a recurs la o *înșălătorie: centralizarea la Stat a budgetelor sanitare ale județelor și comunelor.*

Contra acestei centralizări stă în cale Epitropia Sf. Spiridon de la Iași, stă în cale Eforia Spitalelor Civile și chiar Azilul Elena Doamna. Ura și pica contra Epitropiei Sf. Spiridon și-o arată chiar de la început, cînd vorbeste de budgetul sanitar din 1881. Pe cînd Brătianu nu dădea nici un ban spitalelor rurale dădea 323,000 subvenție Eforiei spitalelor, între care între și Sf. Spiridon.

In 1893—1894 subvenția Statului pentru Sf. Spiridon a crescut la 255,000 lei, și s'a mai dat în plus 50,000 lei pentru *băile Slănic.*

Un lucru nu știe dr. V. Sion, Dacă Statul s'a silit din vechi să dea Sf. Spiridon subvenție de sute de mii de lei, este că spitalele Epitropiei făceau servicii de asistență, care ar fi căzut în sarcina Statului. Așa de pildă, cu Iași, Roman, Botoșani, Neamț, Ocna, Focșani, Galați, și Bîrlad, apoi Bălți, Statul n'are spitalele lui, nici primăriile sau județele. Pentru toate aceste servicii mari ce face Epitropia Sf. Spiridon Statului, i se dă subvenția.

Același lucru îl servește cu băile Slănic. In 1898 Statul tae subvenția de 50,000 lei, ce dă băilor Slănicului, sau în stilul figurat al dr. Sion „se înțarcă *vaca de la Slănic*".

Pe același ton polemizează dr. V. Sion, cînd vine vorba de oscilațiunile subvenției acordate Sf. Spiridon. Credem că Epitropii vor pune pe Egumenul de la Sf. Spiridon să cetească Socoleanului doctor acaftistul Sf. Spiridon, ca să-i mai împrăștie gîndul cel rău de *cașcaval, vacă de muls* și altele.

Al doilea dușmănit al dr. Sion e șeful nostru *d. Take Ionescu.* Aici nebunul de doctor își dă poalele peste cap și înjură murgește.

Să cităm: în 1900 sporindu-se budgetul ministerului de finanțe cu 3 milioane lei, pune paranteza „se ferbia partidul conservator-democrat", de omul care „acum înșală proștii cu moftul ministerului sănătății publice".

„Anul 1901 s'ar putea numi anul lui Take Ionescu, an de rușine și de durere, în care spre a scăpa țara de falimentul unde o adusese în mare parte politica desfrînată a acestui om nefast". Iar mai departe: „cînd se reducea pînea săteanului bolnav pentru a plăti desfrîul financiar al d-lui Take Ionescu".

Vorbește de petroleul cu Americanii, de loteria de stat tocmită cu bancherii ovrei și altele.

Poate să turbe dr. V. Sion ca persoană, dar întru cît d se, ca funcționar administrativ, face o eșire așa de obraznică, i s'a tras cu dreptul soponeala din Cameră și pedeapsa disciplinară din partea șefului său.

Redactorii de la Revista lui don Jorj l'au zăpăcit și mai tare, căci l'au ațîțat și în loc de a-l înfrîna, au dat drumul nebunului. Isterismul dr. V. Sion va trebui tratat cu bromură, căci numai așa pocita arătare de om se va liniști. Și sarcina bromurării istericului doctor și-a luat-o un confrate de meserie, dr. Rămniceanu, unul din dușmăniții profesionali ai dr. Sion.

„Și totuși se găsesc mastodonți rămași din alte lumi, cari toată viața lor au vînat comisii cu diurne mari și ședințe scurte, care să cleveteasca"; așa se rostește într'o notă prizărită istericul dr. Sion de dr. Rămniceanu.

Afacerea cu dr. Rămniceanu a intrat în o fază acută. Ea va răpune capul unuia și probabil a dr. Sion, iar dacă dinastia ține așa de mult la hidoasa sa mutră, o privește: cine se adună se asamănă. In ori-ce caz daravera aceasta e un scandal fine mai pomenit, care descopere lipsa de autoritate a șefului partidului în dezagregarea partidului liberal.

Dar mai are un dușmănit dr. V. Sion; și acesta e orășanul. In dragostea lui necerută pentru țărani, dr. V. Sion turbă contra tîrgoveților.

Zice într'un loc: „firește că subvenția dată pentru tuberculoșii din București a fost o întrebuințare bună; însă poți să învinui de sănătate pe săteanul care cetind cele de mai sus, va zice în amărîtul lui gînd: vezi, tot pentru tîrgoveți"!

Iar în alt loc: „Pe cetitorii tîrgoveți ai acestor rînduri i-aș întreba: de cîte-ori ar face revoluție, dacă ar fi condemnați la această situație: un medic fie și în capul unui spital de 3 ori cît Regele Carol, însă la o populație de 40 mii ori 35 mii suflete răspîndite pe vre-o 100 de km. patrați? Fiți oameni! Fiți drepți!

Moarte burgheziei! Dr. V. Sion a bătut toba de revoluție și toată atenția dată satelor, cărora li s'a dat medicul de toată ziua.

Incheind această analiză a cifrelor dr. V. Sion, le-am găsit că sînt foarte vorbitoare, prin isteria aceluia care le-a învăluit în o pînză de ură și tendință anarhică, care compromite bunul mers al lucrurilor și dă un colorit terapeutico-medical asupra regimului, care ne guvernează.

* * *

Catedrele d-lui Haret

Despre ce inseamnă îndrăsneală dusă pînă la fantazie, ne-a dat dovadă d. Haret, cu proiectul seu, prin care se creiază un număr mare de catedre la cele două universități, majoritatea, firește, la cea din București.

In afară de d. Haret sau de d. Stelian nimeni n'ar fi îndrăsnit să prezinte asemenea proiect. Și ca să nu-i scape din palmă, a pus de a se interverti ordinea de zi la Cameră și a supus pe raportor, pe d. Stere, la chinul de a-i susținea proiectul.

Proiectul d lui Dissescu provocase cunoscuta grevă universitară, dar proiectul d lui Haret va trece, cum a trecut și proiectul contra contenciosului.

Proiectul d-lui Dissescu cata să pună cele două universități pe picior de egalitate și prevedea crearea unor catedre foarte utile.

Proiectul Haret creiază o sumă de catedre așa de ridicule, că insuși raportorul, în mijlocul ilarității Camerei, a declarat că nu înțelege rostul acelor anumite catedre.

Un profesor de Universitate explica ieri unor profani cam ce rost ar putea avea multe din catedrele proiectate.

Inchipuiți-vă, spunea profesorul, că s'ar înființa, la licee, o catedră specială pentru predarea adjectivelor și o alta pentru predarea adverbelor! Cam așa ceva vor fi și catedrele de agro geologie și de chimie—fiziologică.

D. Haret înființează, la Iași, o catedră de farmacologie, dar nu înființează una de bacteorologie Inființează, însă, și o catedră pentru *cunoașterea boalelor.*

De sigur, omul școalei, pretinsul om al școalei, face politică de sectar, înființînd aceste catedre, inutile și ridicole, înființîndu-le într'o vreme cînd se fac, pe de altă parte, mari economii budgetare

D. Haret face politică în așa hal, că se știe de pe acum, că la unele din catedrele noui, vor fi numiți: d. Zamfirescu, fiul unui prefect; d. Duma, un prietin al Brătienilor. Iar în ajunul depunerei proiectului, un doctor de la Iași, s'a înscris în partidul colectivist din București.

D. Haret, înființînd catedre ridicole și de prisos spre a colectiviza Universitatea, asemenea Creditului rural, Casei rurale, etc., mai face încă o lovitură, chipurile serioasă: profesorii și agregații de la facultățile juridice, nu vor mai putea fi, în viitor, nici judecători, nici avocați.

D. Haret a întocmit această clauză cu multă ușurință și d. Stere, raportorul, care nu pledează, fiind-că firea nu i-a dat darul de a vorbi, n'are nimic de perdut din această prohibire.

Dar dacă prohibirea va deveni lege d. Haret se va trezi cu mulțime de demisii, căci nici d. Dissescu, nici d. Arion, nici d. P. Missir—nu vor putea renunța la veniturile lor din avocătură, pentru o leafă de 900 lei lunar.

In unele țări, în foarte puține, există prohibirea aceasta. Dar în acele țări, salariile profesorilor sunt foarte mari și sistemul consultațiilor juridice este foarte uzitat și produce enorm.

Dar. d. Haret, omul școalei, vrea colectivizarea Universității. In acest scop creiază catedre noui. Le inventează chiar. Și din cele de mai de mult, vrea să pună mîna, să le confisce pentru anarhiști de ai lui: de aceea clauza specială pentru avocați și magistrați.

Ne întoarce gîndul la 1907, Februarie, cînd proiectul cuminte al d-lui Dissescu provocase acea imorală gravă care avea să fie precursoara revoltelor țărănești.

Atunci— grevă. Astă-zi—protestări platonice: țara știe de frica colectivității.

Documente măsluite

Junele deputat al Iașilor, d. Georgel Mîrzescu, pe care adversarii săi îl acuză nici mai mult nici mai puțin de cît că trișează la joc de cărți, s'a apucat și în parlament să opereze în lipsă de cărți măsluite, cu documente „bizotate". In adevăr, d-sa și-a pus în gînd să dovedească cu probe, că sîntem „ziare ovreești" și a citat un document fără de replică, părerea întreprinderei comerciale L'Argus de la Presse din Paris.

Or, aici stă măsluirea. Argus de la Presse, este o întreprindere care nu are alt obiect de cît de a furniza oamenilor politici și ziarelor, tot ce se vorbește în presă despre cutare chestiune ori despre anume persoană. Pentru un onorar oare-care de pildă, d. Ionel Brătianu ot Răteești, își poate plăti luxul să afle tot ce se zice în lumea întreagă despre el și despre afacerea Răteești.

Agenția Argus de la Presse citește tot ce se publică, taie partea ce te interesează și ți-o trimite. El nu are însă nici o opiniune, el taie și clasează.

Or, ce a făcut onorabilul tricheur parlamentar? A luat o cupură, o citație a vre-unui ziar antisemit străin care se furnisează cu informațiuni de pildă de la Neamul Romînesc a d-lui Iorga. Era natural ca după acest ziar, că după organul antisemit sus citat, ziarele noastre să fie evreești, fără ca aceasta să fie altceva de cît opiniunea personală a d lor Iorga, Cuza și alți interesanți și serioși bărbați de stat.

Care va să zică, nu Argus de la Presse este cel cu opiniunea despre noi și sîntem dispuși, a da junelui deputat de Iași ca premiu o pereche de cărți de joc nemăsluite, dacă va putea să facă altă dovadă de cît că Argus de la Presse a furnizat cui-va—să zicem d-lui I. I. Brătianu ot Răteești,—aceste informațiuni culese în cine știe ce Libre Parole sau France Juive care nu-i părerea personală a zisei agenții de publicitate și care de alt-fel nu poate fi o autoritate în materie de păreri. Trebuia însă de făcut o dovadă și junele deputat al Iașilor a și trișat documentul.

„Adevărul" **Fante.**

Răfuiala cu d. Haret

S'a putut vedea în numărul nostru de eri o nouă dispoziție luată de Ministerul Instrucției, după care directorul unei școli secundare e obligat, ca după 5 minute, de la sunarea de intrare în clas, să închidă condica de prezență și să treacă absenți pe profesorii, cari avînd clas, nu au sosit pînă atunci.

Tot odată, directorul e îndatorat să se îngrijească de suplinirea orelor la care profesorul nu s'a prezentat la timp, pentru ca clasele să fie ocupate.

Ministrul face pe director personal responsabil pentru aducerea acestor dispoziuni la îndeplinire.

O măsură mai ridiculă de cît aceasta, nici nu s'ar putea imagina, și ca să dovedim lucrul acesta, să luăm un caz concret, care se poate petrece zilnic într'o școală.

Un profesor are clas de la 9 și 10 înainte. Clopoțelul sună de intrare. Directorul are și el lecție tot atunci, și văzînd că profesorul nu a sosit în cele 5 minute, trebue să se îngrijească în grabă de suplinire; mai întâi caută să găsească un suplinitor printre profesorii liberi veniți la școală și dacă găsește, ceia ce de alt-fel nu se întîmplă de cît rar de tot, căci foarte rar să găsesc profesori disponibili prin cancelarie, și-a luat o grijă; dacă nu, trebuie să trimeată curierul pe la profesori care își închipue că ar fi neocupați și dispuși pentru așa ceva.

In sfîrșit, lucrul acesta aranjat, directorul apoi, cu ceasornicul într'o mînă și cu condica de prezență în cealaltă, văzînd că cele 5 minute de grație au trecut, închide condica și intră în clasă. Totul e conform până acum cu dispoziția d-lui A. D. Teodoru. După 1 sau 2 minute sosește și profesorul întîrziat, dar numai găsește nici condica și nici directorul; ca să intre în clasă nu are ce căuta, căci ora tot va fi socotită ca absență întreagă —el e scos din serviciu—fie că deja se găsește un alt profesor în clasă, fie că o să vie mai în urmă. El va trebui să aștepte în cancelarie să treacă ora aceasta reflectînd la năsdrăvăniile lui A D. Teodor, C. Ionescu, etc. pe cînd elevii în clasă nu fac nimic dacă nu s'a putut găsi printre profesorii de la școală un suplinitor, căci până cînd o sosi cel după care s'a trimis, poate să treacă și ora întreagă.

Dar chiar dacă s'a dus cine va în clasă, tot nimic sau prea puțin au să folosească elevii, căci cu greu se găsește un profesor care să aibă specialitatea celui eliminat din serviciu, să aibă zelul lui și să poseadă firul lecțiunei.

Eată unde se ajunge cu această dispoziție: și școala perde și profesorul e sechestrat Ea face din director un *jandarm* tot așa după cum celelalte circulări caută să facă din profesori un *automat.*

Gînditu-s-au cei din fruntea școalelor la toate aceste, gînditu-s-au că sunt profesori—care-s împărțiți cu lecțiile tot de minister, pe la cîte 2 sau trei școli și că de la o școală pînă la alta, nu pot face distanța în 10 sau 15 minute?

De sigur că nu s'au gîndit, și cînd se vor convinge de cît de ridiculă și nesocotită e măsura aceasta, va trebui să dea îndărăt, tot așa după cum au dat în cazul cu profesorul Atanasiu, sau sechestrarea celor 21 profesori de la Liceul Național și în alte atîtea cazuri.

Dl. Rache Vasiliu are acum din nou cuvîntul.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd poate cînta...

Micul studiu al domnului dr. Leon, „Originea instinctului sexual și influența lui asupra oamenilor și animalelor" a trecut din paginile „Vieței Romînești" într'o broșură ediția „Lumen". Autorul unește un subiect științific, arid cu un excurs în lumea sentimentelor și a poeziei, dînd astfeliu analizei un culorit interesant și picant, ceea ce asigură dinainte marele succes al lucrării.

Cu multă claritate și în mod suggestiv e descrisă una din cele mai complexe forme ale luptei pentru existență, -luptă în jurul iubirii, selecțiunea sexuală și condițiunile în care aceasta are loc în univers, fie în lumea omenească, fie în lumea celorlalte viețuitoare, de la mamiferele superioare pînă la micile infuzorii, trecînd prin interesanta clasă a păserilor cari au fost zilele aceste, grație lui Chantecler, atît de actuale.

Legînd manifestările artistice de originea lor pur fiziologică, d. dr. Leon ilustrează afirmarea lor cu exemple din artă:

Byron, Schiller, Rafael, Alfieri, Heine, Dante, Rousseau au fost creatori precoci, fiindcă au fost și sexuali precoci. Dante s'a înamorat la 9 ani; Jean Jacques Rousseau la 11 ani. Cînd simțul sexual persistă pînă la adînci bătrînețe, geniul creator rămîne în vigoare, Goethe, al cărui geniu creator a fost în vigoare pînă în ultimii ani ai vieții, s'a îndrăgostit cu pasiune la 74 de ani de Ulrica de Lewetzow, o drăguță fată de 19 ani. Această dragoste îl *reîntineri*, petrecea oare întregi și dansa ca un tînăr cu ea. „Mărturisesc—scria el fiului său—că de mult timp nu m'am simțit așa de sănătos la corp și la suflet". Goethe pînă la moarte a simțit nevoia de a fi încunjurat de femei frumoase și în calitatea sa de director de teatru era în relațiuni cu cele mai frumoase artiste. Victor Hugo a avut și el pasiune pentru femei pînă în ultimele sale zile. Ibsen deasemenea".

Pornind de la asemenea virtuți extraordinare, doctorul Brown Sequard începuse acel tratament celebru pentru conservarea puterei,—despre care însă nu aci e locul să vorbim mai pe larg. Dacă izbutea în adevăr, lumea ar fi cîștigat nu numai forțe fizice,—dar și.... o literatură mult mai abundentă, cu deosebire o literatură de lirism, în slava iubirii, scrisă de clasa cea nouă a poeților—reîntineriți.

Terapeutica însă n'a reușit. Singurul mijloc *real* de reîntinerire s'a arătat a fi cel sufletec,—simțirea. Și cîntecul tîrziu—cîntecul de lebădă—al poeților citați mai sus și altora, necitați aci—își găsește explicare în fericite împrejurări fizice pe de o parte, dar și în fericitele întîmplări cari au pus în atingere pe acei mari artiști cu anumite femei fermecătoare. Cazul lui Heine, bolnav, paralizat, cu mușchii feței în nemișcare, și care pe patul de agonie se plînge *numai* că nu poate... săruta, e clasic. Nu dară vigoarea persistentă e în joc,—dar și anumite sentimente și temperamente care au, înainte de toate, educația iubirii, cultul ei.

Este oare cîntecul—cel muzical propriu zis și acel poetic în deosebi—o manifestare amoroasă?

El e, în ori-ce caz, unul din acele mijloace numeroase cari determină actul complex, sufletesc de *a plăcea* și una din armele de a cuceri. Aceasta au priceput-o pînă și primitivii antemergători ai artei în acea vreme, cînd interziceau femeilor să apară în scenă și înlocuiau vocile lor, de soprane și altiste prin barbați..... castrați. Căci între prime'e lupte de emancipare a femeei, n'a fost cea de acum—pentru a li se da dreptul de vot, —ci acea dusă cu secole în urmă, ca să li se acorde un drept elementar, de a ieși în scenă, de a cînta de a declama, de a.... plăcea și ele într'un cuvînt. Și într'un timp relativ scurt se poate vedea ce uriașe progrese a făcut femeea în această privință, ce succese a sărbătorit și mai cu seamă cîte inimi a cucerit, cîte simțiri a subjugat prin grația cîntecului, unită cu grația ei proprie.

Astăzi încă în orient, începînd cu civilizata Japonie, patria marei Sadda Yacco-femeile sunt oprite de a apărea la rampă. Libertatea însă le va veni odată cu cultura europeană, care are în vedere mai presus de toate, *arta* sexelor de a-și plăcea reciproc, de a-și asigura cuceririle pe ori-ce cale. Dar tema e greu de epuizat într'un singur articol de ziar și vom continua.

Rodion

MARGINELE LUMEI

Omul și pămîntul.—Prin ochiul lunetei. Domeniul astronomiei.—Luna la un metru.—Pe calea succesului.—O invenție americană.—Luneta monstră —Hotarele vederei.

Intăi teroarea și pe urmă curiositatea au făcut pe oameni, de la apariția lor pe pămînt și pînă în prezent, ca să se asvînte către știința lumilor fără hotare, puncte din nemărginit, cari se învîrtesc de-asupra capetelor noastre, înfipte ca niște diamante sclipitoare în bolta azurie a firmamentului.

Mii de ani însă au trecut pînă ce știința a construit cel d'întăi aparat cu care se puteau vedea. Stelele, ce abia le zărim și astfel să deschidă un cîmp vast cercetărilor făcute cu ochiul liber pînă atunci.

*

Cea d'întăi *lunetă* inventată de *Lipphersheim Hansen* datează abia de la 1610, și de la acea dată, pînă azi, *Astronomia* a făcut mai multe progrese de cît de la începutul omenirei pînă la ea; planetele s'au înmulțit, cometele sunt nenumărate; nebuloasele, acele lumini palide ce se văd prin ocheane și cari par a fi universuri întregi, sunt cu trilioanele; configurația lumei și a planetelor este perfect cunoscută, cît despre soare, teorii intregi științifice s'au născut de la cunoașterea lui.

Dar cercetările noastre au fost oprite în loc din cauza neputinței în care industria se găsește de a construi lentile sau oglinzi de un diametru mai mare. Unul din cele mai mari telescoape de 1.20 diametru, este acel al observatorului din Paris, ocheanele fiind de două feluri: fie cu lentile, *lunetele*, fie cu o-

glinzi sferice, *telescoapele*, măresc cu a tît mai mult cu cît acele lentile sau oglinzi sunt mai mari.

*

Pentru expoziţia din Paris se încercase a se construi o lentilă care să „aducă luna la un metru", adică să mărească imaginea lunei astfel ca şi cînd ochiul nostru ar vedea-o de la un metru, dar, cu toţi banii cheltuiţi şi munca depusă, nu s'a ajuns la nici un rezultat, masa de sticlă fiind prea mare, nu se putea turna în mod uniform.

Lucrurile au rămas aci, şi cu ele şi ştiinţa, cînd mai lunile trecute se auzi că un american *Wood*, a rezolvit problema pe cît de simplu, pe atît de puţin costisitor, adeverind încă odată adagiul că ideile geniale şi descoperirile mari au fost şi cele mai simple.

Iată în ce residă această invenţiune care va face epocă.

*

Ştiut este de toată lumea că atunci cînd învîrtim un pahar cu apă, suprafaţa se modifică, şi din plană cum era, devine aproape *sferică*, centrul se scoboară iar mărginele se urcă pe pereţi, formînd un vîrtej foarte regulat. Dacă în loc de apă punem *mercur* care reflectează ca si o ogiindă, şi dacă în locul oglinzei unui telescop punem acest sistem. vom avea invenţiunea cea nouă a lui *Wood*. Avantajele ei sunt enorme, căci diametrul acestei oglinzi poate fi ori *cît de mare*, şi costul aparatului cît de mic: un *telescop* de 1 m. diametru costînd 800 lei.

Două defecte îl stînjenesc însă: acel al încreţirei suprafeţei pin cauza trepidaţiunilor şi acel al imobilităţii în spaţiu, de oare ce axa de învîrtire este veşnic verticală; dar cel dintîiu a fost rezolvit amortizîndu-se cu tampoane de vată transmisiunea mişcărei pe vas, iar cel de al doilea eftinătatea, îl va face atît de răspîndit pe pămînt, în cît numărul lor va suplea lipsei de înclinare.

*

Experienţele făcute în mic au reuşit pe deplin, nu se mai aşteaptă de cît construirea unui telescop monstru pentru ca de azi înainte *Astronomia* să crească în ciţi-va ani, cît n'a crescut în 3 secole, aducînd luna la un metru, Soarele şi Marte asemeni, şi descoperind întregul univers dacă cum-va are margini.

E. Grigoraş

Magistraţii d-lui Toma Stelian

sau

Cum se ajunge Preşedinte de Tribunal

Faptele ce le vom pune de data aceasta în sarcina d-lui *G. L. Dimitriu*, sunt de altă natură, ca cele din articolele precedente, căci *persecuţia împricinaţilor* de credinţe politice, altele de cît *liberal-naţionale* precum şi a avocaţilor de alte credinţă politică, nu roşea, să şi le arăte zilnic.

Sărăcuţ cum era, solicita dese împrumuturi, adresîndu-se de preferinţă, *avocatului A. Athanasiu, care pleda zilnic* înaintea tribunalului, şi care i-da girul său pe poliţi, şi în această privinţă lăsăm să vorbească registrele Societăţii „Cooperativa" din Bîrlad.

Epuizîndu se creditul său faţă de Atanasiu, se adresează cunoscutului comersant, *Şmil Natanzon*, care face şi împrumuturi de bani, şi are din această cauză numeroase afaceri de regulat înaintea tribunalului.

Şi Natanzon, care cunoştea insolvabilitatea clientului, s'a executat, dar cînd cererele d-lui Dimitriu *întreceau* cu mult suma, pe care Natanzon, s'ar fi resimţit perzînd-o, şi negustorul refuzîndu-l, atunci d. Dimitriu a început să l *lovească sistematic* în interesele sale.

Faptele acestea sînt cunoscute de toată lumea din Bîrlad, şi nu este, începător de la acest refuz, afacere în care Natanzon să nu fi fost prigonit.

Pe lîngă alte articole, Şmil Natanzon, are în magazinul său din Bîrlad, spre vînzare şi lumînări, şi e dat în judecată de un defenzor ecleziastic ca a pus în vînzare lumînări ce nu erau de ceară curată de albine şi condamnat la o amendă *grasă*, fiind ştiut faptul că cei ce descopăr contravenienţele au şi ei o remisă.

S'a aratat în zadar tribunalului, care judecă afacerea în apel că *comerţul de lumînări e liber, de ori ce natură ar fi ele*, de oare ce prin lege nu s'a atins libertatea comerţului—după cum a spus-o în Senat, chiar d. Haret autorul legei,—ci s'a voit numai ca pe viitor să se întrebuinţeze la serviciile religioase, ale bisericei creştino-ortodoxă, numai lumînările de ceară curată, luîndu-se măsura ca prin o stampilă să se distingă cele ce pot fi întrebuinţate în biserică de celelalte. Şi lumînările găsite la Natanzon, nu aveau acea stampilă şi nici nu se dovedea că el a vîndut din ele, întrebuinţîndu-se în ritualul ortodox. Toate argumentaţia d-lor *Teodor Emandi* şi *M. Vasiliu-Cristescu*, cari spre a face înţeles textul legei, au adus chiar dezbaterile din Senat şi chiar nişte hotărîri ale tribunalelor Buzeu şi Fălticeni, ari stabileau jurisprudenţa în această privinţă, n'au convins pe judecătorul *Dimitriu* şi *iscusitul* jurist Pantazi, şi prin şedinţa No. 1123 din 29 Aprilie 1909, respinge apelul lui Natanzon, făcîndu-l să sufere amendă pentru un fapt nepedepsit de lege. Nu lăsăm uitărei, ca Casa Bisericei, era aparată, de d. *Al. Atanasiu*.

Tot, Şmil Natanzon, avînd a lua 1000 lei la B. Leibovici, cu girul lui Lefter Vandora, îi cheamă pe aceştia în judecată la Ocolul Bîrlad urban, şi prin cartea de judecată No. 653 | 1909, Natanzon cîştigă procesul numai contra lui Leibovici, fiindu-i respinsă acţiunea în ce priveşte girantul Vandora.

Natanzon, face apel la tribunal, căutînd a obţine condamnarea şi a lui Vandora, iar apararea sa i-o făcea avocatul M. V. Cristescu. In şedinţa din 12 Februar 1909, judecătorul Dimitriu, propune deodată a se cere lui Natanzon să producă chitanţa patentei de bancher „fiind că ştie el că dă bani cu împrumut pe poliţe". Avocatul lui Natanzon, spune că clientul său, e impus de comisiile fiscale la patenta de împrumutător şi dovedeşte că clientul său s'a judecat înaintea acestor comisii, *singurele competinte* de a fixa impunerile contribuabilor, tribunalul neavînd nici o cădere în această privinţă. Dl. G. L. Dumitriu, nu ţine seamă de aceste serioase argumente şi împreună cu A. Pantazi, prin sentinţa No. 15 din 12 Februar 1910, respinge apelul lui Natanzon şi în acelaş timp şi acţiunea acestuia de la prima instanţă. Prin acest mod de a judeca, Şmil Natanzon, care apelase la tribnnal, îşi face situaţia mai rea, ca la prima instanţă, căci de unde la judecătorie cîştigase definitiv, contra lui B. Leibovici, cari nici nu apelase la cartea de judecată, se pomeneşte perzînd atît în contra lui Vandora cît şi a lui Leibovici. Aberaţia şi stupiditatea, acestei *inovaţii*, fusese arătată tribunalului, *de către Preşedinte*, prin opinia sa separată, dar d. Dimitriu şi Pantazi, vor de mult să reformeze codul.

Afacerea aceasta vine înaintea secţiei a 3-a a Inaltei Curţi de Casaţie, şi prin decizia No. 306 din 4 Noembre 1909, *casează sentinţa Trib. Tutova* şi iată în ce termeni ,măgulitori vorbeşte despre competinţa juridică a d-lui G. L. Dimitriu: „Şmil Natanzon, făcînd apel la Trib. Tutova, contra cărţei de judecată a Judecătorului Urban Bîrlad, acesta (tribunalul) trebuia să judece numai apelul în contra achitărei lui Vandora. de care fusese sesizat, şi cu toate aceste tribunalul a respins, acţiunea *în totul*, şi faţă de Leibovici, *care nu făcuse apel*. Că judecătorii fondului judecînd astfel, au dat pe deoparte cîştig de cauză, unei părţi cari nu apelase şi cartea de judecată rămăsese definitivă, şi în contra sa, iar pe de altă parte, a violat principiul general de lege şi de dreptate, că *nimeni prin apelul său nu-şi poate face, poziţia mai rea de cît o avusese*, şi că acest mod de a judeca al tribunalului, e *un invederat exces de putere*". Iar mai departe Curtea de Casaţie arată „pentru stabilirea patentei, legiuitorul a instituit juridicţii speciale, prin legea de constatare şi percepere, a contribuaţiilor directe *care erau singurele competente*, a stabili impozitele şi cărora tribunalele ordinare, nu se puteau substitui", iar mai departe *„intrînd în examinarea* şi cercetarea *comerţului ce exercită* recurentul, spre a stabili dacă este bine impus pentru comerţul său, a depăşit competenţa sa, *a săvîrşit un învederat exces* de putere, *violînd în acelaş timp şi autoritatea lucrului judecat*".

Aceste judicioase păreri ale casaţiei sunt după cum am remarcat, expuse cu un lux de argumentaţie şi de preşedintele Tribunalului, care n'a putut colabora la o aşa monstruozitate juridică. Reesă lămurit, pentru cei ce au semnat hotărîrea majorităţei tribunalului, pentru d nii G. L. Dimitriu şi Pantazi că felul acesta de judecată, îi consacră ca niste *ignoranţi desăvîrşiţi* ai principiilor de drept *cele mai elementare* şi o *rea credinţă* patentă, ca şi... patenta ce i se cerea lui Natanzon. (Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Summum jus.—Defunctul Ciru Oeconomu, procuror al Curţii de Casaţie era un poiet distins, autor al multor poeme şi poezii. Magistratura numără în sinul ei numeroase talente de scriitori şi poeţi, lucru foarte firesc de altfel. E destul să amintim că judecătorul Cincinat Pavelescu e dintre cei mai fecunzi şi mai talenţi literaţi. Magistratura n'a împiedecat pe Brătescu-Voineşti—avocat astăzi să scrie delicioase schiţe. Cu toate aceste literatura e nedreptăţită, e duşmănită în ţară la noi de cel mai înalt reprezentant al ei,—ministrul de justiţie.

Iată ce scrie, între altele, poetul Anghel într'un articol din „Cumpăna" în această privinţă.

„..Da, în zilele noastre, după concepţia d-lui ministru Stelian, arta este o înjosire. Un magistrat poate să joace cărţile prin cluburi sau tripouri, poate să facă orgii clandestine, poate lua parte la orice banchete oficiale, poate flirta sau face curte prin saloane sau demimondenelor, dar artă,—nu!

Arta, după concepţia arhaică a d-lui ministru, e un sacrilegiu, o pată indelebilă: a face versuri, probabil după d. Stelian, e o ocupaţie de tîrîie-brîu şi a le spune e o ruşine.

Şi acestea le crede un consilier al tronului, într'o ţară a cărei regină e o poetă laureată, o preoteasă a artei care şi-a jertfit cele mai frumoase clipe din viaţă nobilului şi înălţătorului meşteşug al poesiei! Intr'o ţară în care un Alexandri a ocupat demnităţi cel puţin tot aşa de înalte ca şi d. Stelian! Intr'o ţară unde atîtea suflete idealiste stăruesc în umbră şi se jertfesc pentru a cultiva şi a'nmlădia limba aceasta frumoasă romînească, de care să se poată sluji cu succes în oratoria sa chiar şi un personaj atît de grav şi important ca d. Stelian".

*

Viaţa Românească No. 2, apărută eri, cuprinde următorul ales sumar:

A. Philippide, Un specialist romîn la Lipsca.—N. Beldiceanu, Doina dragostelor, doina dorului, Amintiri, Dor de moarte (versuri). — I. Agîrbiceanu, Viscolul. — Maria Cuţan, Copii săraci (versuri).—Dr. Const. C. Georgescu-Severin, Aplicarea legii învoielelor agricole. — Cincinat Pavelescu, Revolta omului (versuri).—N. N Beldiceanu, Puiul. — P. P Visul unui sclav (versuri — după Longfellov).—D. A. Nanu, Amurgul veacurilor (versuri — începutul din Rola de A. de Musset). — M. Sadoveanu, Apa morţilor (sfîrşit).—Raul Slavri, Pastel.—La mormîntul mamei (versuri). — C. Hoisescu, Organizaţia comerţului mondial al petrolului.—Octavian Goga, Inimă (versuri) — I. G. Duca, Cronica externă (Situaţia în Orient).—N. D. Cocea, Cronica teatrală. („Israel".—„Chinul"). — Gh. Topârceanu, Cronica veselă. (Grandomanie). — Alex. Gh. Doinaru, Cronica veselă (Geografie: Focşani, Milcov, Cotnari).—Revista Revistelor.—Bibliografie.

*

Se prevede la beneficiul d nei Atena Georgescu—cu piesa „Fericirea casnică"—un public tot aşa de numeros ca la.. Chantecler.

Beneficiul are loc Sîmbătă 21 Martie

*

Am înregistrat de curînd că prima lună de reprezentaţii cu „Chantecler" la Paris a produl 580700 franci.

De atunci succesele continuă. In 50 de seri s'a atins cifra de peste 800.000.

*

Facultatea de medicină din Paris avea în 1894—860 studenţi dintre cari 61 străini şi 27 studente.

In 1909 aceeaşi facultate numără 2151 studenţi, în cari 5 4 străini şi 323 studente.

Numărul profesorilor, conferenţiarilor, şefilor de lucrări s'a ridicat în acelaşi interval de la 80 la 163; catedrele s'au înmulţit de la 21 la 34.

*

A apărut revista „1907" anul 1 No. 16 cu articole de d. Gr. Păucescu, Alfred Juvara, Ion Arnota, Gh. Coasă, Const. Gheorghian, Lux şi alţii.

*

Ilustrul profesor Waldeyer, de la facultatea de medicină din Berlin se va retrage la 1 Octombrie viitor de la catedra sa.

*

Acum cînd e la ordinea zilei disputa între libera cugetare şi credinţa religioasă va interesa următoarea întrebare pe care o pune revista „Falanga":

„In fruntea ultimului număr al „Revistei Idealistă" (Oct.-Nov.-Decemb. 1909) care a început să se califice „publicaţiune creştină-socială",—găsim un articol „Cum s'a format lumea", în care d. Victor Anestin ne vorbeşte cu entuziasm de sistemele cosmogonice moderne, şi cu deosebire de acelea ale lui Kant şi Laplace. Ca să nu uităm, citind acest articol, că revista este în adevăr „creştin-socială", d. Mihail G. Holban, directorul ei, îl însoţeşte de următoarea notiţă astfel stilizată":

„Noi credem în facerea lumii după cum ne-o dă Biblia în prima-i carte a Vechiului Testament. Dacă e vorba de ipotéză, mai degrabă credem că Dumnezeu e Creatorul a Tot Puternic al lumii, de cît în alegerea între următoarele ipoteze ale savanţilor".

*

Eugène Melchiri de Volgüe care a murit zilele acestea anunţase încă un roman nou revistei „Des Deux Mondes" unde şi-a publicat cea mai mare parte din scrierile sale în timpul vieţei.

N'a mai apucat însă să dee manuscriptul la tipar.

*

Vera Trefilowa, una din cele mai mari artiste a'e artei coreografice, în corpul baletului imperial din Petersburg, părăseşte scena zilele aceste. Artista se mărită. Era una din acele curioase stăpînitoare ale arte perfectului dans de balet, care uimea pe spectatori şi-i transporta în lumea ritmului şi a visului. Acum renunţă la celebritate şi va., juca un simplu rol in inenagiul ei burghez.

*

Secretarul general al uniunii centrale antialcoolice, dr. Kraut, a făcut socoteală că numărul abstinenţilor, cari aparţin uniunii antialcoolice din Germania în 1909 s'a ridicat la 98 270 adulţi şi 22.839 tineri.

Sporirea faţă de anul trecut se ridică la cei adulţi cu 14170, iar la cei tineri cu una a treia.

Alkool Gegner" ne comunică, că la această socotire nu sunt luate în seamă numeroasele uniuni vegetariane, armata salutului si alte organizaţii.

Dacă ar fi socotiţi atunci numărul total al abstinenţilor în Germania ar fi cam un sfert de milion.

*

STRUNA ZILEI

INTRE STINCI...

Conferenţiarul P., vorbind despre Lupta între credinţă şi ştiinţă avea în dreapta pe d. Cuza şi în stînga pe d. dr. Tiron. Ce avea să spună?

«Opinia»

Liberului său arbitru
Ii luase locul—sila.
Sta, în stînga lui Carybda
Şi-l pîndea, în dreapta,—Scylla.

Informaţii

❑ **Regele Serbiei în România.**—Regele Serbiei, va trece mîine Joi, orele 5, prin gările Brăila şi Galaţi, de unde va pleca la Reni. Acolo se va îmbarca pe vapor, va merge în susul Dunărei, până la Samoviţ, de unde, cu trenul, va reîntra în Serbia, via Sofia.

D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice va saluta pe Regale Serbiei, în numele guvernului romîn.

❑ D. Paul Negulescu, profesor la facultatea de drept din Bucureşti, a demisionat de la catedra sa.

❑ Ca şi facultatea de litere din Iaşi şi acea din Bucureşti, a recomandat pe d. Charles Drouhet, suplinitor al catedrei de limba şi literatura franceză, de la facultatea din Iaşi.

— Regretatul profesor C. Botez, a decedat în Iulie 1909. Abia acum catedra de patologie de la facultatea de medicină pe care regretatul o ocupase, a fost declarată vacantă.

❑ Pentru secţiile de pompieri din Iaşi şi Bucureşti, s'a mai prevăzut, în afară de cei doi locotenenţi. încă cîte unul, de la Aprilie.

❑ **C.F.R.**—E probabil că inaugurarea nouei linii ferate Podul Iloaia—Hîrlău, se va face după Paşti.

— Direcţia generală a căilor ferate a făcut cunoscut organelor sale că permisiile anuale de circulaţie, cu plată pe exerciţiul 1910—1911 sunt pe carton afară de cele pentru serviciul de poliţie, care sunt pe pînză.

❑ Concursul general de matematică se va ţine anul acesta, în zilele de 22 23 şi 24 Aprilie.

Acest concurs, organizat de soc. „Gazeta Matematică", constă din probe scrise şi orale asupra aritmeticei, geometriei, algebrei, trigonometriei, mecanicei şi balisticei. Iau parte la concurs elevii tuturor şcoalelor secondare din ţară.

Se ştie că anul trecut, printre cei dintăi elevi cari au reuşit la concurs, erau din Iaşi.

❑ Cu ocazia seratei dansate, ce va avea loc Sîmbătă seara la Societatea de gimnastică, sport şi muzică, între, alte surprize, va fi şi un aeroplan sistem Blériot, al d-lui Teodorescu directorul fabricei tutun aeroplan care va fi expus în sala societăţei de gimnastică.

❑ D. Const. Osoianu a fost numit pedagog supraveghetor, la şcoala de Arte şi Meserii din Iaşi, în locul d-lui D. Savin, care a părăsit postul.

❑ Sf. Sa preotul C. I. Roşescu a fost numit paroh al bisericei Galata.

Noul hirotonit Dim. Pavlov a fost numit la parohia Dăngeni, Judeţul Botoşani.

❑ Se zice că d. colonel Cristodulo Georgescu, directorul şcoalei militare din localitate, va fi numit director al şcoalei de războiu.

❑ In comuna Bosia se va înfinţa o cooperativă, cu scopul de a întinde şi mai mult comerţul cu rogojini, ce se face de către locuitorii din acea comună.

❑ D. Al. A. Badareu a plecat aseară în Capitală.

❑ O frumoasă şi foarte interesantă serată cinematografică va avea loc în seara de 19 Martie, în beneficiul casierului cinematografului Pathé din Iaşi.

❑ Pentru sezonul din anul aceasta medic curant la Băile Oglinzi, va fi d. prof. dr. V. Bejan, medicul primar al institutului Gregorian.

❑ Multă lume din toate straturile societăţei iaşane şi-a dat întîlnire Sîmbătă seara la teatru. Se va juca „Fericirea casnică", mult amuzanta comedie, în beneficiul d-nei Atena Georgescu.

❑ Ministeruî de finanţe a cerut prefecturii judeţului ca în ziua de 31 Martie, cînd urmează a se închide operaţiunile financiare să proceadă la închiderea registrelor de care s'a servit biroul vamal din Iaşi, pentru înscrierea operaţiunilor vamale, precum şi registrele trimese sus zisului biurou, de direcţia generală a regiei monopolului statului pentru încasarea diferitelor sume.

DIVERSE

— O mare excursiune s'a proectat pentru serbătorile Paştelui, şi anume între 18—25 Aprilie, la Constantinopole.

Socieatatea de cultură şi escursiuni *Venus* a luat iniţiativa aceasta, precum şi-a luat şi sarcina de a îngriji, în tot timpul călătoriei, de excursionişti. Costul călătoriei dus şi înfors, trenul şi vaporul, din Bucureşti fiind plecarea, va fi de 26 lei.

Locuinţa şi hrana la Constantinopole, vor costa 5 lei pe zi, de excursionist.

In Constantinopole, excursioniştii vor vizita muzeul de antichităţi, bazarul din Stambul, tezaurele Sultanilor, palatul fostului sultan Abdul-Hamid, misteriosul Ildyz-Kioşk, apoi Pera, Galata, Dolma-Bagshe etc.

Doamnele şi domnişoarele care vor lua parte la această excursiune, vor fi conduse de o comisiune specială, formată din soţiile membrilor societăţei.

La aceastăă excursiune, vor lua parte la toate secţiile din ţară a societăţei şi esperantiste centrale.

Inscriirile se fac până'n ziua de 24 Martie c. la tipografia „Jubileul" din Capitală.

— In ziua de 26 Martie se va distribui studenţilor care iau masa la cantina universitară, alocaţia necesară întreţinerii.

— Lucrătorul Ion a Cozmulesei, de la lucrările palatului administrativ, a căzut cu mîna într'un cazan cu catran aprins ce servea la desgheţarea unei conducte de apă, căpătînd grave arsuri la mînă, faţă şi corp.

In stare gravă a fost dus la spitalul israelit.

— Au fost autorizaţi a vinde produsele monopolizate de stat:

Paraschiva Roman din Iaşi, I. Petrescu din comuna Cucuteni, P. C. Ermurache, din Tomeşti, Constantin Neagu din Aroneanu.

— La clinica veterinară a d lui dr. Lupaşcu, din strada Păcurari, s'a făcut eri de către d sa, asistat de d. dr. Jocu, o foarte grea operaţie unui cal de valoare, care era ameninţat.

Operaţia a reuşit pe deplin.

— O saca de la secţia de pompieri din Toma Cozma, condusă de soldatul Manolescu, trecînd pe str. De Sus, a calcat în dreptul pieţei af-tului Spiridon, pe femeia Catinca Balan din comuna Copou, rupîndu-i un picior. Nenorocita femeie a fost dusă la Spiridonie.

— Un început de incendiu s'a declarat în str. Zugravilor, la casa d-nei Zoe Florescu. Sosind pompierii focul a fost localizat.

— S'a stins epidemia de tifos în comuna Cepleniţa.

— Joi 18 Martie studentul I. Andriescu va ţinea la seminerul pedagogic o lecţie de probă, cu elevii clasei a VI-a modernă. Critic al lecţiei va fi studentul Costăchescu, iar raportor studentul Ionescu.

— Toţi elevii preparaţi în particular vor trebui să se adreseze secretariatului liceului naţional, unde vor capata toate deslușirele.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expedițe promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ **Cetitorii ziarului sunt rugaţi să reclame de la colportori discursul d-lui A. A. Badareu, care se distribue gratuit odată cu numărul nostru de astăzi.**

Abonaţii vor primi suplimentul anexat la ziar.

❑ *Proprietarilor şi arendaşilor din judeţul Iaşi li se fac mari dificultăţi, cînd cer permisie să introducă muncitori străini pentru munca cîmpului.*

Se urmează, în deobştie, în asemenea împrejurări, lungi parlamentări şi fericit este proprietarul, căruia i se admite macar un şfert din numărul lucrătorilor pentru introducerea cărora a petiţionat.

Principele Barbu Ştirbei este, însă, şi mai fericit. Pentru o moşie ce-o are în judeţul Iaşi, principele a cerut autorizaţie să introducă două sute *lucrători şi cifra a fost admisă fără parlamentări şi fără de nici un scăzămînt.*

De ce? Fiind-că principele Ştirbei este membru în consiliul agricol superior şi în puterea acestui consiliu stă să primească sau să refuze, să refuze sau să reducă din număr.

Ar fi fost prea mult altruizm, dacă principele s'ar fi refuzat pe el singur.

❑ *Am anunţat ieri, că primul procuror ancheteză de ieri privitor la unii arendaşi, bănuiţi că ar fi contravenit la legea contra trustului arendăşesc.*

Este foarte curios cum procedează actulul ministru al justiţiei—căci el a ordonat ancheta—privitor la acele trusturi.

Cînd s'a judecat la Curtea de Apel din Iaşi cunoscuta afacere Fischer, privitoare la trust, ministrul s'a împacientat de încetineala cu care s'ar fi judecat acea afacere, a trimis în anchetă discretă pe inspectorul Curţilor, iar Curţei i-a atras atenţia, că asemenea procese sunt de natură urgentă.

Cazul special s'a tranşat la Curtea din Iaşi, încă din Noembrie. *Acum el este pendinte de Curtea de Casaţie şi din Noembrie şi pînă acum, nu numai că afacerea n'a fost judecată, dar nu i s'a pus încă termen.*

Şi ştim de ce. Fiind-că d. Ferekide, mult cinstitul preşedinte al Camerei, pledează în proces.

In Decembrie d. Ferekide a scris lui Fischer sau tovarăşului seu, ca să nu se pună termen, pînă nu va ieşi din minister.

Şi nu s'a pus termen, de şi „asemenea afaceri sunt de natură urgentă". Nu s'a pus termen nici două luni după ieşirea d-lui Ferekide din minister, dar la carte tot scrie încă că „asemenea afaceri sunt de natură urgentă".

De ce nu se grăbeşte acum d. Stelian? Fischer a ştiut ce face, cînd l'a angajat avocat pe d. Ferekide.

❑ *Se ştie ce zvon făcuse ştergerea din listele electorale ale colegiului I de Cameră şi Senat din Tutova, a d lui Bălăşescu, mult persecutatul de colectivişti preşedinte al tribunalului Tutova.*

Prezidentul tribunalului fusese contestat de directorul arestului preventiv. La judecată, înaintea s. II a Curţei, contestatul nu s'a prezentat; venise, însă, prefectul. deputatul Bontăş şi alte feţe colectiviste.

Curtea, în majoritate, admise ştergerea d-lui Bălăşescu, rămănînd cu osebită socotinţă d. consilier Crivăţ.

Decizia Curţei de Iaşi făcuse, din ordinul ministrului Stelian, ocolul presei colectiviste, căci acea decizie urma să servească pentru darea în judecată a prezidentului, înaintea consiliului superior al magistraturei.

Bucuria ministrului n'a putut fi de lungă durată. D. Bălăşescu a făcut apel care s'a judecat astăzi la secţia I-a a Curtei de Casaţie, care a ordonat reînscrierea d-lui Bălăşescu în liste.

Apelantul era asistat de domnii A. A. Badareu şi T. Emandi; iar contestatorul de d. I. G. Saita.

❑ Societatea studenţilor în medicină din Iaşi, a adresat o telegramă M. S. Regelui, cerînd ca Suveranul să intervie la ministrul Haret, ca să se înfiinţeze o catedră de bacteriologie la facultatea de medicină din localitate.

❑ Dialogul Iorga-Stere.

La discuţia pentru înfiinţarea catedrelor universitare, ce-a continuat ieri la Cameră, s'a urmat următorul dialog între domnii Stere şi Iorga.

D. *Iorga* (către d. Stere). — Dv. d-le Stere, nu pledaţi?

D. *Stere.*—Ce ţi pasă d-tale ce fac eu!

D. *Iorga.*—Vreu să ştiu.

D. *Stere.*—Eu nu stau de vorbă cu d-ta, d le Iorga.

*

D. Stere nu mai stă de vorbă cu d. Iorga, dar în 1907 a dat ordin poliţiei să-l aleagă deputat.

❑ D. doctor Mezincescu a fost confirmat agregat definitiv la catedra de igienă de la facultatea de medicină din Iaşi.

In cercuri medicale se crede, că d. Mezincescu va fi numit şi medic primar al oraşului Iaşi.

❑ Consiliul comunal a fost convocat să se întrunească Luni, pentru a se ocupa de budget.

❑ **Consiliul de războiu.** — Consiliul a judecat azi pe următorii soldaţi: Anton Gh. Constantin din regimentul 15 Războeni, pentru dezertare; Munteanu Vasile, brigadir din regim. 8 roşiori, Ionel Dumitru şi Murariu S. Petru idem, pentru deturnare de furaje ale statului; Niculescu Dumitru, jandarm rural din judeţul Tutova, pentru furt.

Procesul caporarului Alex. Munteanu, din regimentul 12 Cantemir, acuzat de atentat la pudoare, s'a amînat, din cauză că din 13 martori citaţi de acuzare, nu s'au prezentat de cît trei.

❑ Comisia regională a judeţului Iaşi, a fost convocată să se întrunească astăzi pentru stabilirea preţurilor regionale.

Din partea proprietarilor vor asista la şedinţă domnii: L. Gatovschi şi dr., Ilie Stroici; din partea ţăranilor, sătenii: C. Pentelie şi G. a Ciobăniţei.

❑ La 25 Martie va avea loc în aula Universităţii, conferinţa d-lui profesor Dragomir Hurmuzescu despre „graniţile cunoscutului", cu experienţe şi proiecţiuni electrice. Conferinţa se ţine în folosul societăţii de bine-facere „Moldova", şi pentru sporirea fondului necesar ridicării statuei M. Kogălniceanu.

❑ Acum cît-va timp patru călugări armeni şi aunme Iani Ilief, Iacob Misich, Nicolo Danil şi M. Danil, s'au prezentat la prefectura judeţului, cerînd autorizaţia de a umbla prin sate, pentru a strînge fonduri necesare clădirei unei biserici în localitatea Diza (Kurdistan).

Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului, că numiţii călugări cutreeră satele unde, pe lîngă milostenii, propagă locuitorilor, religia nestoriană. Ministerul cere prefecturei judeţului că, în cazul cînd numiţii îşi vor mai face apariţia în judeţul Iaşi, să fie aduşi la prefectură şi să se facă cunoscut aceasta şi ministerului pentru a lua măsurile cuvenite.

❑ Delegaţia judeţeană a ţinut astă-zi dimineaţă şedinţă, discutînd chestia acordării mai multor credite necesare comunelor.

❑ Duminică 21 Martie va avea loc o şezătoare a studenţilor facultăţii de litere şi filosofie, pentru a serbători pe d. Titu Maiorescu, care a împlinit 70 ani.

Şezătoarea va avea loc în una din sălile facultăţii de litere.

❑ Ministerul instrucţiunii a trimes şcoalelor secondare, pentru cursul superior, programa instrucţiilor militare, cu ordinul ca fie-care clasă să facă exerciţii o oră pe săptămînă, iar Joia după amiază toate clasele să facă exerciţii împreună.

❑ Camera de meserii a intervenit la ministerul industriei ca corespondenţa urmată între cameră şi corporaţiile din Iaşi să fie scutită de taxa timbrului.

❑ Ministerul instrucţiunii a hotărît ca pe viitor, stricăciunile sau perderile instrumentelor de gimnastică a unei şcoli să fie plătite de director şi maistrul respectiv.

❑ Anton Gavril, de 13 ani, fusese pus ieri de tatăl său, să facă de strajă, în locul lui, la Voineşti.

Pe cînd Gavril se preumbla cu puşca prin ogoarele de grîu, trecu o fetiţă, în vrîstă numai de nouă ani, asupra căreia Anton Gavril cercă să comită un atentat la bunele moravuri.

❑ Astă-zi după prînz, au venit, pe locul din dosul hipodromului de la abator, şase căruţi, încărcate cu ţigani şi cu ţigance, cari ca de obicei primă-vara, voiau să aşeze corturi pe acel loc.

Pentru aceasta însă, trebueşte o autorizaţie specială a administraţiei comunale, pe care ţiganii nu o aveau. Din această cauză, ei au fost somaţi de jandarmii rurali, postaţi acolo, să se retragă.

Nevoind să se conformeze şi sărind să bată pe jandarmi, unul din ei trase un foc de puşcă. Glonţele nimeri pe una din ţigănci, în abdomen. In stare muribundă, rînita a fost transportată la spitalul Paşcanu.

❑ **Judiciare.**—Se ştie că mai mulţi Schlemmel, din Boemia, au intententat acţiune pentru anularea actului de in părţeală ce a intervenit acum şapte ani între erezii defunctului Muţi Balş.

Afacerea a venit astă zi înaintea s. I a tribunalului, întru cît priveşte cererea pentru instituirea unui sechetru judiciar.

Unul din erezi fiind rău citat, procedura a fost anulată.

❑ Astă-zi Mercuri 17 Martie a. c. are loc la Circul Sidoli o reprezentaţie cinematografică în beneficiul simpaticului violonist d. Gh Borteanu şeful orchestrei Teatrului Pathé Freres.

Programul va fi nou în întregime şi va cuprinde între altele interesante vederi din Egipt: Sfinxul colosal de la Gizeh piramidele, podul rulant pe apa Nilului etc. O altă frumoasă şi interesantă vedere după natură va fi cataractul Imatra din Finlanda. Sunt apoi cuprinse în program multe comedii frumoase, piese teatrale, scene sportive etc.

In toate antractele orchestra sub conducerea beneficientului va cînta cele mai frumoase piese de concert.

Sîmbătă 20 şi Duminică 21 Martie a, c. vor fi adaose în program sujete noue printre cari şi „Ceremoniile înmormîntărei d rului Lueger, primarul Vienei, înregistrate şi redate absolut fidel de cinematograf.

❑ Suntem autorizaţi din partea Direcţiunei societăţei Union - Baugesellschaft, antreprisa lucrărilor de alimentare cu apă şi canalisare oraşului Iaşi, de a aduce la cunoşiinţa onor. proprietari de imobil din Iaşi, următorul comunicat:

Nici unul din instalatoriii de apă şi canal, afară de societatea Union-Baugesellschaft n'are dreptul de a contracta şi a executa recordări în stradă de la conducta sau canalul public pînă la limita preprietăţii. Onor proprietarii de case sunt deci invitaţi, ca în propriul lor interes, să adreseze cererile de racord, direct către societate, fără intervenţie de instalatori intermediari, care nu vor fi luate în consideraţie.

Cu această ocazie aducem la cunoştinţa onor. Proprietari, că societatea Union-Baugesellschaft, executînd şi instalaţiuni interioare de apă şi canal, prezintă pe lîngă avantajul de soliditate şi eftinătate, şi pe acel al continuităţei lucrărilor, executînd fără întrerupere în mod uniform, atît recordul cît şi instalaţia interioară.

Pentru informaţiuni şi comenzi onor. proprietari sunt rugaţi a se adresa la secţia Branşamentelor şi Instalaţiunilor interioare de apă şi canal a societăţei str. Păcurari No. 3 (vis-a-vis de Tufli.)

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 17 Martie

Agitatia profesorilor universitari

Bucureşti.—Printre profesorii universitari domneşte o vie agitaţie contra proectului d-lui Harct.

Consiliul profesoral a fost convocat pentru astă-seară, spre a decide ce atitudine să se ia faţă de acest proect.

E vorba chiar de o greva a profesorilor universitari.

Alte două baloane sosite în ţară

Bucureşti. — Afară de cele două baloane sosite în ţară şi despre care am semnalat eri, se anunţă că alte două baloane au mai sosit pe teritoriul nostru.

Astfel se anunţă din comuna Derselele, judeţul Mehedinţi, că eri dimineaţă pe la orele 7 jumătate, a fost zărit, venind din spre Serbia, din comuna Braza-Palanca, un dirigiabil de formă conică. In nacelă se aflau mai multe persoane.

Balonul era la o înălţime de 50 de metri.

Aeronauţii au încercat să afle de la ţărani oare-care amănunte, dar nu s'au putut înţelege cu ei.

Dirigiabilul s'a rîdicat apoi şi a dispărut la orizont.

*

In alt balon a sosit azi dimineaţă în comuna Bîrca, jud. Dolj, unde s'a coborît.

In nacelă se afla un căpitan şi încă două persoane civile.

Aeronauţii au plecat cu trenul la Craiova.

CAMERA

Bucureşti.— Inainte de deschiderea şedinţei d. Ionel Brătianu a convocat la o consfătuire pe deputaţii din majoritate; pe care i a rugat să nu propue nici un amendament la proectul d-lui Haret pentru creiarea catedrelor universitare.

Aceasta în urma insistenţelor d-lui Haret, care a simţit atmosfera ostilă.

D. Brătianu a mai rugat pe deputaţi să voteze, fără întîrziere, budgetul ministerului lucrărilor publice, de oare-ce urmează a intra în vigoare de la 1 Aprilie st. n.

Primul ministru a mai insistat ca să se ţină şedinţe de noapte, cînd se va simţi nevoia.

La deschiderea şedinţei, d. Iarca, deputat de Buzău, adresază din nou ministerului de războiu, interpelarea asupra neconstituţionalităţei măsurei, prin care se opreşte ofiţerii de a nu lua parte la vot.

D. Haret ia cuvîntul şi polemizează cu d. Iorga în chestia creierei catedrelor universitare.

SENATUL

Bucureşti.— D. I. Grădişteanu repetă din nou întrebarea adresată ministrului de răsboiu, cînd se va ţinea şedinţa secretă, pentru a se expune situaţia armatei.

D. T. Stelian ia cuvîntul în discuţia proiectului contra contenciosului.

Adunarea albanejilor

Constantinopol.—Ziarul tinerilor turci află că în timpul călătoriei Sultanului în Macedonia, va avea loc o mare adunare a albanejilor cam la 600 mii, în regiunea de şes de la Kosova. Acolo Sultanul ar rosti un discurs, declarînd amnistia generală pentru toţi albanejii şi sfătuindu-i să rămînă de acord între ei.

Catastrofa din Ockoerito

Buda-Pesta.—Ministrul de interne a primit un raport asupra incendiului din Oekoerito, după care ar fi acolo 300 de victime şi 70 de răniţi de pe urma acestui incendiu.

Aeronautice

Florenţa.—Aviatorul Vanderborne a executat mai multe sboruri, luînd cu el pasageri.

Aviatorul francez Rougier a avut un accident de motor după ce făcuse al patrulea sbor. Aparatul său s'a scoborît repede şi a căzut pe aripa dreapta sfărămînd helicea, dar aviatorul a scăpat neatins.

Convenţia franco-americană

Paris.—Senatul şi camera au adoptat convenţia vamală franco-americană, apoi camera a votat ansamblul legei de revizuire vamală prin 416 voturi contra 92, modificînd numai cifrele cu privire la două numere. Cel relativ la pucioasă care a fost depărţit şi cel relativ la sulfat, pentru care tarifele au fost scăzute.

Ciocnire de vapoare

Astrakan.-Vaporul „Ismail" care mergea la Baku, s'a ciocnît cu vaporul „Argo" şi s'a înecat. Echipagiul a fost salvat. Vaporul „Argo", a avut stricăciuni serioase; dar şi-a putut urma drumul pînă la Baku.

Congres

Paris.—Preşedintele Fallières a inaugurat al treilea congres internaţional de fiziotherapie şi a rostit o cuvîntare de bine venire congreşiştilor, lăudînd opera lor. Preşedinţii delegaţiunilor străine, printre care d. Gueroff pentru Bulgaria au făcut urări pentru isbînda lucrărilor congresului.

Erupţia vulcanului Etna

Catana.—Erupţiunea vulcanului Etna a pricinuit mari pagube proprietarilor. Curentul de lavă acopere straturile vechi de lavă; totuşi curentul lavei e încă departe de a atinge localităţile Nicolon, Borello şi Belpasso.

Luptă între patrule turceşti şi bulgare

Sofia.—In ziua de 27 curent, la ora trei după amiază, o patrulă de soldaţi turci, a tras asupra unei patrule bulgare, care făcea o rondă la postul din Tatarekeny, în districtul Kazilagatsch. Lupta începută astfel a ţinut pînă a doua zi, cînd turcii au fost întăriţi cu infanteria şi cavaleria. Pînă acum nu e nici o victimă din partea bulgarilor. Un soldat turc a fost ucis pe teritorul bulgar; probabil mai sunt şi cîţi-va răniţi.

Agitaţiile din Agram

Agram.— Duminica Paştelor o mare mulţime de lume se distra în faţa bisericei, trăgînd focuri de revolver şi puşcă. Comandantul jendărmăriei a amintit mulţimei că focuri de puşcă şi revolver sunt oprite, atunci mulţimea a aruncat cu pietre în jandarmi, din care patru a fost rîniţi; atunci jandarmii au făcut uz de arme. Sunt patru ţarani rîniţi, din care unul mai grav.

Disolvarea ligei militare greceşti

Atena.—Comitetul ligei militare a iscălit azi la amiază actul de dizolvare al ligei. Acest act va fi citit mîine, după ce se va fi citit mesagiul regal. Acest document zice că comitetul are convingerea cum că guvernul actual va fi menţinut la putere până la convocarea adunărei şi că va aplica legile votate chiar în spiritul cu care au fost adoptate. Actul se termină cu declaraţia că liga militară e dizolvată şi că ofiţerii sunt deslegaţi de jurămîntul dat în ziua de 28 August, cînd s'a proclamat liga.

De inchiriet de la Sf. Gheorghe, un apartament, compus din 4 camere încăpătoare, bucătărie, la nevoie şi grajd,—la Copou (via Tufli), foarte în apropiere de tramvai. Poziţie admirabilă.

A se adresa d-lui locot. Manolescu.

TEATRUL NAŢIONAL

Duminică 21 Martie

CONCERT

DAT DE D-RA

Cella Delavrancea

Biletele la Agenţia „Thalia"

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apa, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

Cărămizi de vinzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

S'a perdut Intre str. Gărei şi Piaţa Unirei un notes de buzunar, mai multe scrisori şi un abonament cl. II-a c. f. r. linia Iaşi Podul-Iloaia.

Aceste fiind fără nici o valoare şi de care nu se poate servi nimeni, rog pe cel ce le-a găsit să le aducă la domiciliul meu, str. Kogălniceanu No. 11 şi va primi o bună recompensă.

Julius Beer

Se caută în partea cea mai animată din strada Unirei, piaţa Unirei, str. Goliei sau str. Ştefan cel Mare, o prăvălie, de preferat colţ, cu vitrine mari, gaz aerian sau lumină electrică, fără nici o altă încăpere. De e posibil să se închirieze înainte de Sf. Gheorghe.

Oferte la Administraţia acestui ziar sub: „ O. 40"

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bărlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Inginer Hurmuzescu, gara Iaşi.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.* Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10 000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze -lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

6 lei dl. vin roş vechi. Vînzare minimă de 31 litri. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşi 14.

Să nu uite doamnele şi domnişoarele că şi magazinul

„LA VULTUR"

S'a asortat cu cele mai noi articole pentru sezonul de Primavară:

Cravate de dame, foarte moderne, mănuşi de piele fină garantate, ciorapi pentru dame şi copii prima calitate, garnituri de rochii, ultimele noutăţi, Ruşuri de gît cele mai noi, Bluze şi jupoane elegante, mai puţin de 5000 bucăţi toate însă alese bune şi frumoase şi cu preţuri mult mai ieftine ca la alţii cu toată reclama mare.

Poftiţi dar **La Vultur**

Care e asortat cu toate a la Chantelcer

De inchiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător şi 6 camere,* avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

TEATRUL CIRC-SIDOLI

VINERI 19 MARTIE 1910

Mare reprezentaţie

Cinematografică

în beneficiul CASIERULUI

Teatrului Pathé - Frères

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiller* 49 (în etajul de sus).

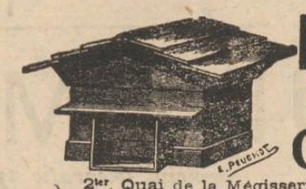

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigà în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

4620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6fr.50 **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25 Châssis de couches, depuis..... 7 » Treillages pour abris, le mètre carré... 1 50 Poule-Bouteilles, pour 20 Places..... 3 »

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

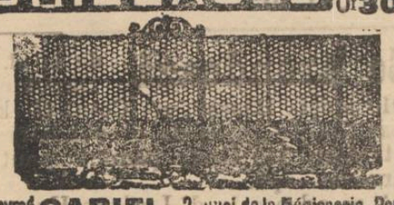

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS *RONCES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS Prix: 14 fr. **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Daca vreţi să aveţi un stomao sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului **I. DAVIDESCU** Tecuciu Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia **ISAKKOFFLER** BUCUREŞTI

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 13 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 971 Vineri 19 Martie 1910

DE POMINA

Cu cît stau mai mult Camerele deschise, cu atîta se arată mai mult goliciunea morală şi stîrpiciunea guvernului liberal! Dacă ar sta un observator rece de o parte şi s'ar uita la priveliştea din cele 2 corpuri legiuitoare, ce ar vedea? O deslănţuire de patimi urîte din partea cetei de exploatatori ai ţărei pe sama luptătorului naţiunei, a lui N. Fleva. Zile întregi ţara a asistat la demascarea celor mai ordinari exploatatori ai nevoilor ţării. Supt lovitura crudă de acte autentice, guveruul neavînd ce respunde s'a ascuns supt pulpana puterii şi a lipsit de la datoria de a răspunde. In schimb, a pus căţeii să latre şi să înşface pe tribun, care de cap, care de coadă, care mai ştiu eu de unde, dezgropînd potcoave de cai morţi, cînd era în chestie cinstea şi iubirea de sătean a celuia ce ţine astă-zi frînele puterii.

Vădit, că ţara a tras încheerile sale de aici. Un partid e slăbit, un guvern e slăbit, cînd cel ce stă în fruntea lor poartă pecetea necinstei şi a uzurei. O Cameră se poate scoborî aşa de jos cu mentalitatea sa; o ţară însă nu se poate scoborî aşa de jos şi ea şi-a dat verdictul. Regimul e condemnat.

Mai departe, ce vede îndelung răbdătoarea ţara romînească? Mai vede, că putreziciunea morală se întinde ca o picingine, şi destrăbălarea e aşa de mare, că şi partid şi guvern n'are nici cap nici coadă. De la tribuna Senatului, un vice-preşedinte de Senat califică cu cele mai tari cuvinte pe un înalt funcţionar administrativ, despre care primul-ministru a zis, că se mîndreşte cu prietenia lui. Ni'e nouă ruşine a reproduce aici vorbele cu care dr. Rămniceanu a înfierat pornirea mai mult de cît necuviincioasă a dr. V. Sion. Cu ce s'a zguduit regimul? Dacă Senatul n'are simţ, n'are respect de sine, şi e atît de servil primului-ministru că se crede în drept a primi toate ofensele, ţara aceasta îndelung răbdătoare se întreabă: pînă cînd cu acest scandal public, care înjoseşte şi demnitatea maturului corp şi ordinea din această ţară?

Cine poate îndrepta această atmosferă pestilenţioasă? Guvernul? Parlamentul? Ei au pierdut de mult busola, căci cîrmaciul flind un tembel şi un exploatator se cuprinde în sine şi nu vrea să ştie de nimic.

Ca o cucuvae, care cîntă lugubru şi prelung noaptea pe vîrful cumpenelor, sau pe crucile bisericilor, primul-ministru şi-a făcut o chestie de cinste politică în a prohodi legile, cari asigurau pe cetăţean contra arbitrarului administrativ. Tot ce a fost mai de seamă, în lumea noastră politică, oameni încercaţi în legi şi în afaceri de guvern au venit şi au înfierat opera de cucuvae a regimului. Parlamentul e prea mic, ca să poată stavili glasul lugubru şi prevestitor a rău a cucuveicei de la Răteşti. Legat prin interese de tot soiul de guvernul ce se milogeşte, parlamentul cu inima strînsă, cu ochii închişi, cu urechile astupate, pune bila albă la urna albă, făcînd operă de partid; dar ţara, îndelung răbdătoarea ţară şi-a dat verdictul său, căci toată opera actualului regim e atinsă de putrefacţie, e atinsă de nulitate cetăţenească. Guvernul treimei în complicitate cu o treime din deputaţi votează şi legiferează pentru întreaga naţiune.

Dar recordul haosului şi al contradicţiilor a fost dat tot d-lui Haret să-l ţină. Acest ministru este expresiunea a tot contrastul, a toată dezicerea, a toată harababura. De pomină a fost cu legea sinodală! De pomină a eşit cu legea teatrului! Escamotare de voturi, escamotare de amendamente! Falşuri în redactări de articule! Şi apoi, norocul de a fi înfierat tocmai de ai lui. Cine nu l'a hărţuit la legea teatrelor? Dar ce bucluc n'a stîrnit legea sinodală? Dar acum cu legea catedrelor Universitare? Cel mai puţin combativ deputat, d. Bianu, a protestat contra sistemului d-lui Haret, de a ştirbi autonomia Universităţii, legiferînd asupră-i fără vre-un aviz special. Arbitrarul său l'a dus la extrem. Contrar celor ce a tunat şi fulgerat în 9107, vine azi şi legiferează întocmai. O scoborîre de nivel în studiile universitare, va fi urmarea fatală a acestei legi nesăbuite. Dacă nu va reînvia epoca *ginerilor*, va reveni epoca *nechemaţilor*.

Iar dacă, parlamentul n'are simţul demnităţei şi al propriei cerneri, fiind că e angajat la diferite ministere, ţara, îndelung răbdătoarea ţară şi-a făcut de mult verdictul. Şi atunci această ţară nechemată, nepoftită, neîntrebată îşi zice în sine: pînă cînd acest regim de descreerаţi şi de anarhişti va mai dăinui să ducă frînele puterii? Ce adică, cela ce are în mîna sa cumpăna dreptăţii, şi e glasul istoriei în facerea şi desfacerea faptelor politice, nu s'a convins încă, de grozava decădere morală în care a căzut regimul în ochii ţării. Ce adică, Dînsul are ca busolă numai decăderea regimului în ochii parlamentului? Dar la liberali, asta nu va fi nici-odată. Cînd e o tovărăşie de exploatare, cam greu va fi părţilor a se lăsa de tovărăşie, cînd cîştigul li e perspectiva. Pe liberali nu-i doboară parlamentul, ci ţara.

Ţara i-a tiuhăit la 1888, cînd gloanţii zburau pe la uşa Camerii ca popuşoiul la păseri.

Ţara i-a tiuhăit la 1899, cînd vinderea culturei naţionale era preocuparea lor de zi.

Ţara i-a tiuhăit la 1904, cînd secătuise între ei răfuielile, şi oculta brătienistă vedea în D. A. Sturdza, o piedecă permanentă.

Iar astă-zi, această tiuhăială devine o necesitate de higienă politică, căci li s'au îngreuiat aşa de tare pietroaele, ce le atîrnă de picioare, că nu mai pot merge.

Se vede că aşa a fost să fie, ca Măria Sa să lese pe liberali, să nu cază ei prin ei, ci prin tiuhăeala ţării. Fie!

Gh Ghibănescu

Legi de căpătuială

Legea de desorganizare a Curţei de Casaţie şi legea care înfiinţează 21 catedre noui la Universităţi, au rădicat protestări unanime.

Ori cît de răle ar fi legile, ele vor fi votate. Un guvern cinic are toate îndrăzneleie. Şi cu un Parlament inconştient, asemenea guvern face ce poftește. Cînd în Cameră sau în Senat se iveşte un semn de protestare din partea majorităţei, leacul este simplu: se roagă d. Brătianu de deputaţi sau de senatori, li arată spectrul plecărei de la putere, convinge pe cei mulţi, uşor de convins - şi legea trece.

Legile răle ale guvernului sunt şi legi de căpătuială. Contenciosul, spre pildă, fusese o lege foarte rea, în 1905 flind-că el tindea după credinţa de pe atunci a colectiviştilor, să introducă magistraţi „conservatori“ la înalta Curte.

Nu Contenciosul în sine era rău, sau anti constituţional, sau periculos, ci secţia III. Dacă legiuitorul din 1905 ar fi introdus contenciosul, fără a-l fi deferit unei secţii speciale, poate că instituţia nici n'ar fi fost combătută.

Legea din 1910 vine să desfiinţeze instituţia, nu secţia. Secţia, cu magistraţii ceirăi ai d-lui Badarcu, rămîne; mai mult, se desfiinţează instituţia, dar se sporeşte numărul consilierilor; se suprimă Contenciosul, dar se înfiinţează un loc de al treilea preşedinte, după cum se reînfiinţează locul de procuror, care fusese de prisos în 1909.

Cu sporirlie acestea de locuri, se deschid mulţime de posturi, mai dă Dumnezeu, pe d'asupra, decese de consilieri, retrageri la pensie şi iată contenciosul desfiinţat şi înalta Curte premenită, bine premenită, cu oameni tineri!

D. Haret, la rîndul seu, face o lege de inamovibilitatea inspectorilor, crează şi 21 catedre la Universitate, catedre, în mare parte neexistente aiurea, imposibile, ridicule—dar reuşeşte să-şi facă Universităţi colectiviste.

Fie care ministru are prietini — şi partizani şi, la spartul tîrgului, toţi trebue casaţi şi casările acestea se fac prin legi extra ordinare, pe cari Parlamentul le votează şi biata ţară trebue să le suporte.

Colectivitatea face acum operă de vandali. Guvernul de mîine va avea patriotica datorie, să dreagă toate actele acestea şi să reaşeze toate la locul lor legiuit.

„Magiştraţi ideali“

Preşedintele tribunalului Tutova, d. Bălăşescu, nu este bine văzut nici la ministerul de justiţie, nici la prefectura de Tutova, nici, fireşte, la clubul liberal din Bîrlad. In faţa acestor trei rînduri de antipatii de care se bucură amintitul magistrat, este de prisos a adăugi, că dînsul nu este colectivist.

Şi fiind-că nu este colectivist, se face de o serie de ani, tot posibilul, ca d. Bălăşescu să treacă la colectivism, sau să treacă la alt tribunal.

Ca să facă un pas sau celalalt, nu se poate spune că nu s'a făcut posibilul, ba chiar imposibilul. D. Bălăşescu a fost dat judecăţei; a fost, este şi va fi, singurul magistrat inamovibil inspectat macar la lună odată.

D. Bălăşescu n'a trecut, însă, la colectivism. Cu o putere de rezistenţă remarcabilă, cu adevărat eroism, el suportă toate anchetele, toate înjuriile, toate infamiile şi, impasibil, rece, el reuşeşte să facă hotărîri, cari sunt foarte apreciate în lumea judecătorească.

D-lui Bălăşescu i s'a inscenat chiar şi un proces electoral. Adică o contestaţie căreia i s'a dat dimensiunile unui proces, care, dacă ar fi fost cîştigat de adversarii săi, ar fi avut de urmare traducerea d-lui Bălăşescu înaintea consiliului superior al magistraturei.

Directorul arestului preventiv din Bîrlad, un oare-care Lalu, a fost pus să scoată castaniile din foc pentru banda colectivistă de la Bîrlad.

Ministrul justiţiei nu numai că nu s'a arătat revoltat, că un oare-care funcţionar, care, în mod legiuit, stă la ordinele preşedintului tribunalului, îşi permite să se judece cu acesta, dar ministrul a patronat chiar urîta scenă, dovadă că ceruse, în mod oficial, copie de pe decizia Curţei în procesul d'intre directorul arestului cu preşedintele tribunalului, copie care a fost publicată în gazetele liberale.

Ministrul justiţiei, credea, a îndrăznit să creadă, că este posibil, că un magistrat, şi încă un magistrat fruntaş, s'a înscris pe nedrept, cu acte simulate în listele electorale!

Din ziar s'a putut vedea, că apelul a fost cîştigat de d. Bălăşescu, care a putut dovedi, prin avocaţii săi, că acei cari l'au contestat, sub patronajul ministrului, se servise şi de acte falşe.

Iar d. Stelian, care face asemenea acte ruşinoase, este autorul dorinţei de a avea „magistraţi ideali“.

Ce ticălos!

Chestii istorice

ARBITRARUL POLITIC

Fiind că legea Contenciosului a ajuns povestea Cucoşului roş, să ni se ierte a scormoli o poveste veche scoasă din acte vechi despre arbitrarul care cîrmuia lumea noastră politică mai de mult.

Pe atuncia puterea executivă—Domnul, putea atinge prin abuz de putere nu numai averea dar şi persoana supusului Ştefan cel Mare, zice cronicarul Ureche în clasica i caracteristică era mînios şi degrabă vărsa sînge nevinovat. La ospeţe omora fără judeţ. Şapte capete de pretedenţi la tron a tăiat el singur cu mîna lui, neavînd încredere în alţii.

Ştefăniţă Vodă, iarăşi a fost domn arbitrar. Tiran faţă cu boerii el şi-a răzbunat confiscîndu-le o mare parte din averi şi cum Rareş Vodă, moşul său vine la tron cu acelaşi divan, el întăreşte foarte multe danii făcute de Ştefăniţă boerilor săi credincioşi din averile boerilor haini.

Lăpuşneanu Vodă a făcut să sboare 47 capete de boeri mari.

Lunga domnie a lui Vasile Lupu a făcut să sporească mult unele case de boeri cum a fost acea a Cantacuziniştilor. Fiind el alungat din domnie, şi boerii săi credincioşi s'au dus în pribegie cu dînsul Dintre cei mai de aproape cu Vasile Lupul a fost Iordachi Cantacuzino vel visternic, cumnat după soţie cu Vasile Lupul şi unul din cei mai bogaţi şi mai influenţi boeri din divanul Măriei Sale.

Trei ani jumătate Iordachi Cantacuzino a rătăcit în străinătate, pînă cînd noul domn Gh. Ştefan i-a ertat, făcîndu-le mari cazne la moşia sa Buciuleşti vrînd să-i înece în apa Bistriţei. Dar în fine i-a ertat. Odată boerul ertat de hainia lui trebuia să reintre în stăpînirea averilor sale, şi deci să înceteze arbitrarul făcut cu el.

Ce arbitrar făcuse Gh. Ştefan Vodă cu Iordachi Cantacuzino? Îi luase toate moşiile în exploatare dînsul pe sama lui, sau le dăduse la alţi prieteni.

Odată moşia luată pe sama domniei, tot venitul moşiei îl încasa domnul aşa samavolniceşte. Dar boerul împăcat şi intrat din nou în graţiile domnului nu mai era cu cale să continue arbitrarul.

Ei bine posedăm o asemenea Castă Domnească, pe care Gh. Ştefan Vodă, o dă după 3 ani şi jumătate la mîna lui Iordachi Cantacuzino ce-a fost mare visternic în care cetim spovedania francă şi leală a arbitrarului, care încă fiind în moravurile vieţii vechi politice, Domnul nu se sinchiseşte să-l spună şi boerul să-l primească.

„Datam cartea domniei mele lui Iordache ce au fost visternic să aibă a-şi ţinea satul dumnisale Popricanii, numai cît va istovi Moşcul jidovul de vînat heleşteul şi dacă se va dezvara să se ia tot ce or hi bucatele Domniei mele acolo şi să se mute la alt loc, iar dumnealui să şi ţie satul, căci este a dumnisale dreaptă cumpărătură *şi destul i l'am ţinut Domnia mea pre sama noastră cu asupreală, căci se tîmplase vremurile cu scîrbi iară i-am făcut asupreală*“.

20 de ani Hatmanul Gavril, fratele lui Vasile Vodă a stat în casele lui Pană visternicul *în tărie* — arbitrar—fără să-i plătească chirie.

Aşa era regimul pe atuncia şi bietul Pană a murit şi s'au judecat fii săi cu urmaşii lui Gh. Hatmanul şi tot n'au căpatat dreptate, căci procedura era lungă din cauza desei schimbări a domnilor mai de demult.

Iar betul Iordache visternicul cînd s'a văzut la moşioara lui Popricani a zis Bogda proste, aşteptînd să vină alte timpuri ale lui Ştefănuţă Vodă Lupul, cînd iarăşi revenind mare visternic, şi a scos paguba cu vîrf şi îndesat.

Azi arbitrarul s'a mai restrins, s'a rafinat în felul său, de a fi, căci tăerea capului a încetat, răpirea dreptului de stăpînire a încetat, căci legile au început a fi mai tari ca voinţa omului. Dar cu cît s'a supţiat firea omenească, cu atît s'au supţiat şi abuzurile administrative fără a se anihila, ci a se complica şi extinde.

Iată de ce strigătul ţării pentru legea cari stăvileşte arbitrarul este aşa de tare şi puternic, pentru că este izvorît dintr'un traiu vechi sprijinit numai pe arbitrar şi pe bunul plac al celui mai mare, care e şi mai tare.

***

CATE-VA NOTE

Afacerea Răteşti a dat naştere unei firme politico-comerciale „la trei fraţi.“ Firmele cu cifra trei la mijloc, sunt foarte uzitate la noi, în Iaşi, ba chiar şi vestite.

„La trei sarmale“, vestitul local de petreceri, situat d'incolo de Rivalet, are partea sa de glorie în petrecerile Iaşului. Ale Iaşului din trecut—fireşte.

„La trei fete“ şi cu opozanţii lor „la trei băleţi“; „la trei ţaţe şi o nineacă“; „la trei calici“; „la trei muze“ — sunt toate firme celebre.

Nici una, însă, nu întrece în celebritate firma „la trei fraţi.“

*

Din dosul hipodromului din Iaşi, pe teritoriul comunei Holboca, a avut loc ieri un mic război civil.

O ceată de ţigani şi de ţigance, lingurari, peptenari şi ghicitoare, veri primari şi gentile verişoare d'ale *Voinţei Naţionale*, invadase din dosul hiprodomului, crezînd că a venitură primahara.

Jandarmii rurali de la Holboca, speriaţi de invazia ţiganilor, cerură să li arăte autorizaţia comunală. O damă ţigancă, iute la gură cum ie iute la condei unchiul ei, Ion Nădejd-, veni d'inaintea jandarmilor şi după ce, drept ziua bună, îl udă cu obiceiul ţigănesc;

— Să cei hatorizaţie la mata teu, i zise ea.

Iar bulibaşa, cu pepteni de laut la brîu, se postă grandios înaintea jandarmilor şi punîndu-le în faţă un număr al *Voinţei Naţionale*:

— Haiasta e hatorizaţia—zise el foarte mîndru.

Din vorbă în vorbă, discuţia degeneră. Cele trei somaţii resunară foarte grav şi, după un foc de puşcă, ţigăncuşa căzu la pămînt, grav rănită.

— Nepoţelul Bulibaşei va aduce chestia în Cameră.

Miscellanea

Un poet reînviat.—Volumul doinelor.—Retipărit.—Din lumea celor morţi.—Nou despre Veronica Micle.—Originea şi numele poetei.

Cel din urmă număr al „Vieţei Romîneşti“ publică un număr de poezii ale defunctului poet iaşan N. Beldiceanu. Mai drept ar fi să zicem că le „republică“, de oarece toate acele bucăţi au mai văzut lumina zilei, prin „Evenimentul literar“ în 1893—1894. Cele două bucăţi întitulate „Doina dragostelor“ şi „doina dorului“ le-a tipărit ziarul în chestiune după o faimoasă şi originală broşură, apărută prin 1890, în libraria Maximovici şi Alexa, tipărită pe hîrtie de măsline, abia cetibilă şi rămasă uitată chiar de la apariţia ei.

Retipărirea Doinelor, ca şi a celorlalte două bucăţi—„Amintiri“ şi „Dor de moarte“—în „Viaţa Romînească“ este în legătură cu apropiata apariţie a unui volum în editura „Minerva“, cuprinzînd pe alese, poezii de ale lui Beldiceanu şi tipărite sub privigherea tînărului scriitor N. N. Beldiceanu.

Găsi-va volumul acesta postum destul interes în rîndurile generaţiei de astă-zi? Vor fi oare destul de „gustate“ acele plîngătoare doine cu un conţinut aşa de personal, deşi scrise în forma poeziilor populare, de obicei mai obiectiv?

E drept că pe alocurea Beldiceanu era optimist, cînta iubirea cea mult promiţătoare:

Frunzuleană de răreţ,
Pe sub nourul cel creţ,
Du-mă iute, vîntuleţ,
Nu la fraţi, ci la surori,
Ca să văd straturi cu flori,
Şi să văd ochi şi guriţă,
Cu mărgele şi altiţă;
Că altiţa de bumbac,
Face inimii pe plac;
Şi altiţa cea de in,
Scapă minţile de chin;
Iar de eşti om cu noroc,
Descîntat în busuioc,
Alungi boala de urît,
Cu mărgeanul de la gît;
Şi mărgeanul de la gură,
De la scîrbă mi te fură;
Iar cărbunele din ochiu,
Ştie face de deochiu,
Tot cu dulce băutură,
Miere vie pe la gură...

Dar erau aşa de rare clipele de frivolitate şi de veselie în „doinele“ căruntului poet, încît ele vor străluci numai în puţine şi scurte pagini în acel volum bogat în lacrimi, în oftări şi în doruri de moarte...

*

Un alt volum retipărit nu de mult este acel al defunctei poete Veronica Micle, în colecţia populară a librăriei „autorilor romîni“ din Iaşi.

In legătură cu aceasta e interesantă notiţa biografică pe care o găsim în „Luceafărul“ din Sibiu cu data de 1 Martie 1910, privitoare la poeta Micle, de origine transilvăneană, ca şi defunctul profesor universitar St. Micle.

„Toate biografiile poetei Veronica Micle spun' că ea s'a născut în Năsăud la 1850. Date mai amănunţite despre timpul şi locul naşterei ei nu se dau. In biografia scrisă de d. I. S. Mugur şi pusă în fruntea ediţiei celei mai nouă a poeziilor ei (Iaşi, 1909 Libraria „Autorii romîni“) am cetit că familia poetei se chema „Gimpeanu“. Curiozitatea m'a îndemnat să caut în matricula botezaţilor parohiei gr.-cat Năsăud şi să mă conving despre adevărul acestor date Am putut să constat următoarele;

In întreg anul 1830 al „însemnărei botezaţilor din parohia Năsăudului“ nu se aminteşte de cît o singură familie Cîmpeanu: „Ilie Campan, cismariu, şi Ana muierea“ (p. 129), a căror fiică născută în 22 Aprilie a fost botezată în a 24 a aceleiaşi luni — spre marea mea mirare—nu Veronica, ci—Ana, lucru uşor de înţeles, dacă ne gîndim, că nu numai mamă-sa se chema Ana, ci şi nănaşa—nănaşi au fost „Teodor Waida, preparandu, şi Ana muierea“—şi moaşa—„Ana Mischingheru“. — Mai tîrziu însă se vede, că părinţilor nu le-a plăcut acest nume şi l-au schimbat, cum se obişnueşte adesea ori, cu Veronica.

Ca sprijin pentru afirmaţia că „Ana Campan“, despre care e vorba de mai sus, este însăşi Veronica Micle, serveşte următoarea împrejurare: In anul 1864 cînd s'a căsătorit cu Ştefan Micle, a-

mîndoi tinerii logodiţi—să le zicem aşa, deşi Micle destul de învrîstă — au venit la Năsăud, ca să ceară de la oficiul parohial respective vicarial extrasul matricular de lipsă la cununie. Dar —spun martorii oculari—mare i-a fost supărarea Veronicei, „un Backfisch foarte drăguţ", cînd i s'a dat extrasul care nu corenspondea de loc aşteptărilor ei. După ce Micle, „un bărbat foarte simpatic" şi care încă se trăgea din părinţi sărmani, a mîngîiat-o şi îmbunat-o, an plecat amîndoi ca să se cunune în Feleac, locul de naştere a lui."

*

Amănuntele aceste i le comunică revistei din Sibiu, d-rul N. Drăganu din Năsăud. Documentul e de un real interes pentru istoriografii şi biografii noştri literari. **A.**

STRUNA ZILEI

CAUZA ŞI EFECT

Afişele teatrale anunţă «Viforul» de Delavrancea la teatrul iaşan.

Frig avem ca 'n toiul ernei,
Urlă vîntul, fără jenă...
Cum n'ar bate, cînd un „Vifor"
Se anunţă şi pe scenă?

OAMENI ŞI LUCRURI

A PLĂCEA...

Naturalistul Buffon descriind operaţia păunului întru a plăcea şi a seduce, zice: „Dacă păuna i-apare pe neaşteptate, dacă se trezeşte focul iubirii odată cu influenţele tainice ale anotimpului,— el îşi pierde liniştea, capătă fierbinţeli noue, dorinţi noue; atunci toate însuşirile lui de frumuseţe se multiplică, ochii îi strălucesc de o nouă lumină, creasta îi tremură pe cap ca de o emoţiune lăuntrică; penele lungi ale cozii se desfăşoară cu o bogăţie orbitoare, producînd mii de nuanţe noui, reflexe îndoiate şi mereu reînoite, mereu admirabile".

O luptă fără pereche duce această pasere şi Toussenel, care deplînge păunul că „trăeşte sub tristul regim al polygamiei" afirmă că „tactica lui galantă constă în a închide păuniţa într'un cerc magic, orbind-o cu scînteerea penelor şi fascinînd-o cu mişcările sale maiestoase". Toate acestea sunt admirate şi pe larg descrise de mari naturalişti şi savanţi ca Darwin, Haeckel, Binet şi alţii, putînd servi, în adevăr, ca o ilustraţie a tezei: lupta universală pentru *a plăcea*.

Actul psihic e acelaşi în substratul lui fiziologic, în toată scara vieţuitoarelor. Pe cînd pasărea atinge doar în acest *act* maximul ei de inteligenţă, omul renunţă la înălţimea lui intelectuală,—se prosteşte într'un cuvînt, urmărind acelaşi instinct, servindu-se aproape de aceleaşi mijloace întru executarea acelor fenomene de galanterie şi seducţiune pe care le rezumă cuvîntul: *a plăcea*.

Nicăiri în univers, fizicul nu e unica virtute. Ceea ce cucereşte păunul ori pasărea paradisului cu strălucirea penelor, dobîndesc alte păseri cu frumuseţea glasului; iar în clasa animalelor, mamiferele în primul loc virtuţile se împart de asemenea în fizice, — vigoarea, perfecţiunea formei, culorile pielei ori a blănurilor şi în intelectuale. Şi fenomenul se continuă în rîndurile vieţuitorului pe care naturaliştii l'au denumit „homo sapiens". Sentimentul de admiraţiune, din fericire, nu se opreşte nici aici la însuşiri exclusiv fizice şi în foarte multe cazuri se trezeşte iubirea pentru fiinţe fiziceşte insuficiente s'au chiar urîte, pentru-că iubirea e inspirată de o întreagă gamă de virtuţi exclusiv omeneşti: caracterul, blîndeţa, curagiul, înteligenţa, talentul, prietenia şi aşa mai departe. Fenomenul l'a remarcat şi Emile Faguet care citează pe Neetzsche, căutînd o explicaţie logică.

Filosoful zicea că: „în adevărata iubire sufletul învăluie corpul".

Nu mai ştiu în ce împrejurare, dar am auzit odată o femee tînără şi frumoasă, spunînd unui admirator platonic al ei:

— Ce păcat că scrii aşa de frumos!

Formulă spontan rostită, dar profundă, căci pe acea vreme femeile obişnuiau a fi nu numai foarte drăguţe, ci şi inteligente; formulă care trăda un început de adîncă simpatie şi procesul sufletesc al unei lupte între admiraţiune intelectuală şi alte sentimente sau poate numai semtimentul, de... datorie. Căci de la admiraţie până la slăbiciune şi iubire e numai un pas. Dar tocmai *acel* pas nu se face totdeauna..

Aşa dar firea a fost cu drept cuvînt prevăzătoare în împărţirea calităţilor, aceeaşi seducţiune o poate exercita *oricare* virtute, fie propriu zis fizică, fie morală, căci ele se exercită, toate, cu aceeaşi profuziune şi cu aceeaşi resignare în jurul aceluiaş scop ori instinct sufletesc: *a plăcea*. E drept că statisticianii şi romancierii cred că ies în genere biruitoare calităţile corporale şi *nu* psihice—că tenorii şi militarii sunt eroii cei mai sărbătoriţi ai iubirilor. Lucrul îşi are înţelesul lui şi nimeni nu trebue să se... revolte de acest fapt. **Rodion**

Concertul Roeder-Sauval

In seara de 15 curent a avut loc în Sala Teatrului, concertul d nelor *Sophie Roeder* violonistă şi *Louise Sauval* artista lyrică. D-na Sophie Roeder ne este cunoscută încă de acum 4 ani, cînd a mai dat un concert în salonul Jokey Club, lăsîndu-ne încă de atunci cele mai frumoase impresii. Incontestabil că în acest interval a c'ştigat foarte mult atît ca tehnică cît şi ca desvoltarea întregului complex artistic. Se remarca foarte mult temperament şi energie în execuţia d-sale, mai ales în ce priveşte sonoritatea şi frasarea. Sonata lui Grieg, Aria de Bach, Dansurile spaniole de Sarasate, Barcarola şi Tocatta de Tor. Aulin, Romania de Ambrosio, toate piese de valoare incomparabilă ca frumuseţe şi structură artistică, au fost bine executate şi mai ales bine simţite. De sigur că cu asemenea calităţi virtuoasa violonistă d-na Sophie Roeder nu poate de cît obţine frumoase succese ori unde s'ar produce.

D-na *Louise Sauval*, nume încă puţin cunoscut în lumea artistică fiind abia la începutul carierei, a fermecat publicul cu divina d-sale artă. In mod atît de simpatic ştie să se prezinte publicului, încît nu ştii ce să admiri mai întâi, vocea, şcoala, temperamentul, frasarea sau măreaţa şi impunătoarea d sale persoană. Intradevăr d-na Sauval întrupează toate calităţile cerute pentru a fi o mare artistă, Timbru sonor, dulce şi plin de nobleţă, o şcoală, ş'o artă în posarea vocei şi în respiraţie, aproape unică, un temperament pe cît de energic pe atît de duios, o interpretare justă şi scrupuloasă, pasionată şi comunicativă.

Frumos dar! Natura i-a fost darnică şi de sigur că nu i departe ziua cînd toate centrele mari artistice vor vorbi cu entuziasm de meritele şi frumoasele calităţi ale acestei distinse artiste.

N'am avut fericirea s'o auzim la acest concert în Cavatina de *Paesello*, marea arie din *Samson şi Dalila*. aria Cimenei din *Cid* de *Massenet*, Berceuse de *F'auré* şi pe deasupra în dulcea şi populara melodie românească „Ce te legeni codrule" tradusă în franţuzeşte Fie care piesă forma deliciul şi marea entusiasmul şi admiraţia Publicului, în fie care piesa a ţinut să ne arăte ce vra să zică simţit adevărat şi ce însamnă cu vocaţiunea adevărată în artă. *D-na Sauval* este o artistă originală, o personalitate care va găsi multe imitatoare în lumea artistelor Lirice.

Mult timp vom avea suvenirul acestui frumos concert cu recunoştinţă ne vom aminti de dînsul, şi mîndri vom fi atunci cînd violonista şi Diva cîntăreaţa va reveni printre Ieşeni pentru a a ne mai încînta cu arta lor superioară.

E. Mezzetti
prof. de canto la Conservator.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Cocoana Atena".—Am întîlnit o eri. Ca nici-odată, avea aerul mai puţin jovial şi părea preocupată.

— Mi s'a întîmplat o nenorocire. ....

— O nenorocire, d-tale?

— Inchipueşte-ţi, am pierdut loja No 9, din stînga, de 6 persoane....

Par'că mi-a luat o piatră de pe inimă, cînd mi-a spus „nenorocirea".

— Bine, vom anunţa la gazetă şi atunci poţi vinde loja prin un duplicat de bilet,—fără nici-o grijă.

— Oare se poate? Bine zici.

— Se'nţelege, coană Ateno.

.....Şi depărtîndu mă cu primul tramvai nu putem uita aerul de disperare cu care mult hazlia „coana Vetă" considera nenorocirea cu biletul de lojă. Mă gîndeam în acelaş timp că n'ar fi paguba tocmai mare dacă aceasta ar fi unica lojă nevîndută, deşi s'ar cuveni, fără doară, să nu rămînă nici un loc, absolut nici unul nevîndut la beneficiul acestei extraordinare figuri a laşului artistic, care sfidează vrîsta şi creţii de frunte, preîntîmpinînd soarta cu aceeaşi neafectată veselie, cu care intră şi în scenă ca să-şi interpreteze rolurile. O admirabilă tenacitate artistică şi un minunat temperament cari fac din ea una din cele mai bune şi mai necesare forţe ale scenei ieşene, unde are adevărate creaţiuni de neimitat.

Haideţi, cetăţeni ieşeni! Arătaţi odată mai mult entuziasmul vostru pentru mult simpatica şi merituoasa coană Atena şi faceţi-o să uite „nenorocirea".....

*

Col. Al. Mustaţă: *„Recunoşteri de ofiţeri"*. Iaşi 1910.

S'a anunţat la vreme apariţia acestei lucrări, datorită energicului şi mult apreciatului colonel Al. Mustaţă, comandantul regimentului de roşiori din localitate. De şi străini de materie, am avut curiositatea a o trece în revistă şi a ne da sama prin noi înşine de bogăţia de cunoştinţe, de abundenţa de amănunte, de analiza ce face acestui frumos şi riscant serviciu al recunoaşterilor făcute de ofiţeri în vreme de războiu.

După cum în şcoală o întrebare bine pusă capătă pe jumătate răspunsul, asemine şi în războiu o recunoaştere bine făcută asigură izbînda armelor în mod mai hotărît. Ni e vie în mintea tuturor greşala ce s'a făcut la Griviţa la 30 August 1877, unde din cauza unei necomplecte recunoaşteri s'a expus atîta lume la moarte sigură, în aşa zisă vale a plîngerii.

Dl. col. Mustaţă nu numai că ne dă un studiu complect în materie, dar nu uită a pune în discuţie şi inovaţiile. Aşa ultimul capitul e pentru prima oară tratat într'un studiu de asemenea natură. Cîteva cuvinte despre porumbeii călători de cavalerie, telegrafia optică, telegrafia fără fir şi *recunoaşteri cu baloanele dirigiabile şi aeroplane*". Şi cu experienţa care are în materie încheie studiul său cu acêste preziceri: „recunoaşterile cu baloanele dirijabile şi aeroplanele vor constitui în cel mai apropiat viitor antenele armatelor în mişcarea pentru recunoaşterile la mare depărtare".

Lucrarea e întovărăşită de 4 planşe. Planşa întâia ne arată instalaţia posturilor de telegrafie optică şi reprezintă valea Oltului pe distanţa de la Caracal la Rămnicul Válcei. Planşa 2 a reprezintă o divizie de cavalerie în formaţiune de a dunare, din punctul Comişana spre Târgovişte şi spre Băleni. Planşa a treia ne arată călăreţul în recunoaştere, avînd în spete cuşca cu porumbei călători de Liège sistemul *Raynaud*, care zboară până la 100 km. pe oră. Tot aici ne dă *Heliostatul*, aparat pentru dat şi primit telegrame sistem Mangin. Planşa a 4-a ne dă primitorul apararului de telegrafie fără fir.

Lucrarea d-lui colonel Mustaţă are însă şi o parte personală, despre care vorbeşte în prefaţă. Cele scrise în această lucrare sînt culese nu atît din cărţi, cît din o proprie şi bogată experienţă.

„E de o importanţă capitală ca principiile ce se dau pentru conducerea şi executarea recunoaşterilor de ofiţeri să aibă sancţiunea războaelor, şi aceasta o declar cu toată convingerea, bazat pe experienţa personală ce subsemnatul a făcut în războiul din 1877—1878.

„Astfel bătălia de la Smârdan (lîngă Vidin) din 12 Ianuarie 1878 s'a dat după indicaţiile date de subsemnatul, care am fost trimes de generalul Cerchez să fac recunoaşterea acestei poziţii. Subsemnatul, graţie experienţii şi învăţămintelor trase din recunoaşterile precedente, ce am executat în prima fază a războiului am putut să fac o bună recunoaştere, indicaţiunile ce am dat au fost exacte şi de mare folos, bătălia a fost cîştigată şi generalul Cerchez n'a avut surpriza să iasă ca din pămînt o a doua Griviţă, cum s'a întîmplat la 30 August 1877."

Iată de ce lucrarea d-lui col. Al. Mustaţă iese din cadrul lucrărilor similare şi capătă acea valoare specifică, rod al unei munci personale şi practice.

Cît de folositoare n'ar fi pentru cunoaşterea amănunţită a luptei de la Smârdan ca d. colonel să ne povestească în scris toate amănuntele rucunoaşterilor făcute de d-sa.

Nu uităm a pomeni şi aceasta. Stilul cărţii e atît de românesc, că face o abatere onorabilă de la stilul mai mult de cît franţuzit al multor lucrări militare.

Fiind că acum avem prilejul de a vorbi de d. Mustaţă amintim că forma veche literară era *Mustaţ*, ca şi *sor*, *nor*. etc. **Gh.**

*

Exploratorul Shakleton a sosit la Newyork vroind să ţină în America o serie de conferinţi asupra expediţiei sale la polul sud. Intervievat el a declarat între altele că expediţia la polul nord cu balonul Zeppelin poate da rezultate bune dacă se va studia mai întâi cu atenţiune mersul curentelor atmosferice.

Preşedintele Republicei, Taft, a acordat lui Shakleton o înaltă distincţie,— medalia de aur a societăţei ştiinţifice din Washington.

*

Universitatea din Liverpool va numi o serie de doctori onorifici. Pe lîngă prinţul de Wales figurează în lista noilor numiţi ministrul Iohn Burus, fostul lucrător cu ziua, Lord Rosebery precum şi un număr de oameni de ştiinţă din Berlin, München, Göttingen.

*

A apărut „Sănătatea" revistă medicală populară, anul X, No. 2 cu sumarul următor:

Despre vis (cu 6 ilustraţii după tablouri celebre).—Cugetare.—Ceainării pentru popor.—Amanţii durerii (studiu de psihologie).—Igiena femeii. Răceala femeiei.—Secretele frumuseţei cu 12 ilustraţiuni.—Primele îngrijiri de dat copilului nou născut cu numeroase ilustraţiuni.—Fricţiuni pentru copii debili.—Frica de microbi cu 12 ilustraţii.—Cînd a intrat vre-o insectă în urechi.—Contra arsurilor.—Bolile de piele.—Rolul pielei.—Pielea apără. etc. etc.—Mijloace de a recunoaşte şi a ne feri de boli lumeşti, descrise sub formă de povestiri.—Din mizeriile doftoricescului meşteşug—Roman medical.—Anecdote din viaţa medicală.—Consultaţiuni medicale.

*

❑ In „Ordinea" de azi 18 Martie a se ceti la „Scrisori din Iaşi" despre: „Preocupările momentului.— Probleme culturale.—Lupta între credinţă şi libera gîndire.—Iniţiative şcolare şi intelectuale.—Ancheta de la Belle-Arte—Viţiu şi moralitate.—Mult zgomot pentru nimic.—Un monument uitat.— Ştiinţa recunoscătoare.—O figură a Iaşului de eri: V. Adamachi".

Informaţii

❑ **Incercarea de sinucidere de la cimitir.**—In dările de samă asupra sinuciderei tînărului plutonier Ion Wişnewschi, plutonier din regimentul 13 Ştefan cel Mare, a căruia îmormîntare, s'a făcut eri, figura şi numele artistei Virginia Axinte, din str. Păcurari No. 27.

Pînă acum, în această dramă, numita artistă, era un personaj de puţină importanţă. Eri însă, s'a văzut că în drama familiară a lui Wişnewski, artista Virginia Axinte, a jucat un rol important.

In momentul cînd rămăşiţele pămînteşti ale tînărului plutonier Wişnewski, erau scoborîte în locaşul de veci, artista Virginia Axinte, care urmase, din depărtare cortegiul funebru, s'a dus în dosul bisericei cimitirului şi a înghiţit o pastilă de sublimat corosiv, cu gîndul de a'şi curma şi ea firul vieţei şi a urma în mormînt pe acel care i-a fost drag.

Prietenii lui Wişnewski ştiau încă de astă toamnă, că artista avea relaţiuni de prietenie cu el.

N'a trecut mult timp, şi spre uimirea tuturora, artista Virginia Axinte, deveni logodnica părintelui lui Wişnewski. Cauza care a făcut să se producă această schimbare curioasă, rămase un mister, şi nimeni n'a insistat asupra lor. Aceia ce se ştie,—aşa afirmă şi prietenii lui Wişnewski, e că el faţă de cele petrecute, o dispreţuia.

In ultimul timp însă, lucrurile s'au schimbat din nou. In adevăr defunctul Wişnewski, în întîmpinarea sa către d. col. Cernătescu, cînd a fost reclamat de tatăl său, spune că în seara zilei de 10 Martie, a venit la locuinţa sa serva artistei, rugîndu l să meargă pînă la locuinţa stăpînei sale, căci e foarte bolnavă şi are a'i spune ceva.

Tînărul Wişnewski se duse şi în hohote de plîns, artista şi-a cerut iertare, declarîndu-i că ştie foarte bine că ea a fost cauza nenorocirei în familia lui, dar luîndu-şi de samă, a stricat logonda cu tatăl lui, încredinţîndu-i juvaierele ce acesta'i le dăduse şi pe care tînărul Wişnewski le luase, căci erau rămase de la defuncta sa mamă.

Publicul care se afla eri la cimitir, a fost atras de gemetele artistei, care se otrăvise. Atît a putut spune: „Nu mai vreau să trăiesc, vreau să mor"!

Ea a fost transportată la spital, unde i s'a dat ajutoare. Starea ei nu este tocmai uşoară.

❑ Administratorii de plăşi au cerut prefecturii judeţului, ca la şedinţele delegaţiei judeţene în care se vor discuta budgetele comunelor, să ia parte şi dînşii, pentru a da deslușirile necesare şi a se face unele rectificări.

❑ Congresul Camerilor de comerţ din ţară, se va ţinea la Focşani, în zilele de 21 şi 22 Mai. In acest scop, camera de comerţ de acolo, a cerut camerei noastre de comerţ, să-i trimeată din timp numele membrilor care vor lua parte la congres.

❑ Ilustrul nostru istoric d. A. D. Xenopol, va face în şedinţa de mîine a „Academiei Romîne", o comunicare despre: „Amintirile boerului moldovean Gheorghe Ghiţescu 1814—1860.

❑ Sunt rugate persoanele, care deţin liste de subscripţie pentru statuia Cuza-Vodă, să bine voiască a le trimete cu sumele încasate sau în alb, casierului comitetului pentru rîdicarea statuei.

❑ In cursul lunei aceştia se vor ţinea conferinţi la următoarele cercuri culturale din judeţ: Larga, Dumeşti, Crucea, Cucuteni, Valea Oilor, Scobinţi, Fîntînele şi Tăuteşti.

❑ D. Take Ionescu a plecat ieri seara la Viena, de unde se va reîntoarce Sîmbătă. Şeful partidului nostru conduce pe d-na Bessie Ionescu care pleacă în Anglia.

❑ Pe ziua de 1 Aprile şi-au regulat actele pentru retragere la pensie d nii C. Găvănescu, inspector telegrafo-postal: I. Protopopescu, şef de circomscripţie, Gh. Tănăsescu, I. Ghermani, P. Alexandrescu, D. Georgescu I oficianţi superiori gr. I.; Ath. Dumitrescu, Gh. Gheţu, N. Jijea, oficianţi superiori gr. II: B. Constantinescu oficiant superior gr. III; D. Dumitrescu, oficiant inferior gr. I.; E. Niculaevici oficiant inferior gradul II.

❑ Noul tarif vamal francez va fi pus în aplicare la 1 Iulie st. n. 1910.

❑ In urma unor nereguli ce au fost descoperite la corpul portăreilor din Iaşi, ministrul finanţelor a luat următoarea dispoziţie privitoare la citaţiuni:

Citaţiunile trimise de portărei care erau timbrate pe ambele foi, de acum înainte vor purta timbrul fix pe ambele părţi ale aceleaşi foi, care se va păstra la dosar.

❑ La internatul medico-militar nu vor fi primiţi, în viitor, de cît studenţi romîni.

❑ Prin viitorul budget al ministerului de război se creiază un regiment de calaraşi cu schimbul în Moldova şi anume în; Bacău, Roman, P. Neamţ şi Vaslui.

❑ Proectul privitor la creiarea celor 21 catedre universitare, a fost luat în consideraţie ieri.

La votarea pe articole s'au făcuţ următoarele modificări: s'au menţinut examenele de licenţă la drept; s'au suprimat catedrele de farmacologie, şi agregologie prevăzute a fi creiate la facultatea de medicină din Iaşi; membrii comisiei de judecată vor fi numiţi de ministru, dar din magistraţii în funcţie.

❑ In cercul fabricanţilor de pîine din localitate, se observă o vie agitaţie faţă de dispoziţia luată de administraţia comunală, ca pe ziua de 1 April, să închidă toate brutăriile acelora care nu-şi vor fi instalat pînă la acea dată, maşinele pentru frămîntat! Ei au intervenit la Camera de comerţ şi la ministerul industriei ca să se ceară revocarea acestei măsuri vexatorii, luată de administraţia comunală.

❑ In locul d-lui maior Engherliu, membru în consiliul de război, care de eri se află suferind, a fost chemat telegrafic d. maior Forăscu din regimentul 12 Cantemir.

DIVERSE

— Astă-zi s'au achitat la administraţia financiară, pensiile civile şi militare, pe luna Martie c.

— Membrii societăţei de bine-facere a preoţilor „Mîntuitorul Hristos", vor fi convocaţi, în curînd, pentru a discuta asupra unor chestiuni, privitoare la societate.

— O căruţă condusă de locuitorul Vasile Theaţă, din comnna Ţibana, a dat pe strada Albă peste Moise Simha, rănindu-l grav la cap. A fost dus la spitalul israelit.

— D. Spiridon Gr. Stroici, student în drept, a fost numit copist la serviciul judeţean al prefecturei, în locul d-lui C. Costinescu, înaintat.

— Azi dimineaţă, regimentul 7 roşiori, a executat, sub comanda d-lui lct. col. Călinescu, un marş pînă la Miroslava.

Incă cîteva picături de

No 4711. Eau de Cologne

si toaleta e terminată.

Neintrecut în bunatate şi aromă.

Excepţional de invioător. — Improspătează miraculos teinul şi pielea

Veritabilă numai cu marca inregistrată în toate statele

No 4711.

pe etichetă albastră aurie

Furnisorul multor curţi
Casă fondată 1792

Reprezentant L. JACQUES METHSAFT, IAŞI

Ultime informaţii

❑ D. A. D. Holban a pornit din nou campanie contra d-lui Stere. Intr'un articol asupra discursului pe care deputatul de Iaşi l'a ţinut la discuţia reorganizărei Universităţilor, d. Holban spune, între altele: „d-lui Stere i s'a dat de pomană o diplomă de licenţă; el s'a strecurat în Universitate, prin portiţa de din dos, cu milogizme şi prin favoritizm; de zece ani încasează leafa de pomană.

❑ *Evenimentul* scrie, că la o prelegere pe care a ţinut'o d. I. Găvănescul la Roman, a asistat „mai" tot oraşul.

Frumos succes!

❑ Se ştie că, în urma examenului ce l'a depus, doamna dr. Puşcariu fusese recomandată docentă la catedra de oftalmologie de la facultatea de medicină din Iaşi.

De şi au trecut peste două luni de atunci, ministrul nu s'a pronunţat încă asupra confirmărei.

❑ La judecarea apelului electoral al d-lui Bălăşescu, preşedintele tribunalului Tutova, s'a făcut dovada, că contestatorii se servise de acte false înaintea Curţei de apel din Iaşi.

D. Bălăşescu avînd în Bărlad un loc pe care-l cumpărase cu două sute lei şi care se află închiriat unui domn Mayer cu cinci-zeci lei anual, ceruse percepţiei să fie impus pe baza venitului de 50 lei.

Perceptorul, pus la cale de prefect, impuse pe proprietarul locului la o foncieră de două sute de lei, adică de patru ori mai mare de cît venitul, fără a face cunoscut aceasta proprietarului, dar eliberînd certificat contestatorului, ca să-l compromita pe d. Bălăşescu în faţa Curţei.

❑ **O bandă de 4 hoţi, care au rămas până acum necunoscuţi, s'au iotrodus noaptea în locuinţa lui Neculai P. Morariu, din satul Belceştii-noi, comuna Belceşti şi după ce l-au legat pe acesta pe soţia şi copii săi, astupîndu-le ochii şi gura, i-au bătut grozav.**

După ce i-au maltratat, hoţii au furat suma de 700 lei, din care 600 lei în bancnote şi 100 lei în argint, iar apoi au dispărut.

❑ **Alaltă-eri noaptea, nişte indivizi necunoscuţi au dat foc la o giradă de paie de grîu, în lungime de 12 stînjeni, proprietatea d-lui M. Ghelţer, arendaşul moşiei Buznea, paie cumparate de pe moşia Tg.-Frumos.**

Cazul se cercetează de secţia de jandarmi din Cărligătura.

❑ **Conferinţa ce s'a ţinut în ziua de 16 Martie la cercul cultural Lupăria, a vorbit, în şedinţă intimă, învăţătorul M. Costăchescu, despre predarea cursului de desen, în legătură cu celelalte obiecte şi în special cu lucrul manual. In şedinţa publică a vorbit preşedintele cercului, despre economie, apoi învăţătorul Costăchescu, care a vorbit despre înfiinţarea unei bănci populare şi foloasele ei.**

❑ **D na Eliza Conta, directoarea scoalei primare Elena Doamna demisionat pe ziua de 1 April, pentru a şi regula drepturile la pensie.**

❑ **In urma tratativelor urmate între maiştrii zidari din localitate şi fraţii Rameder, antreprenorii restaurărei palatului administrativ, au fost angajaţi la acele lucrări 60 de maistri şi lucrători romîni.**

❑ **Ministerul de interne a trimes prefecturei judeţului avizul consiliului superior administrativ, prin care se hotărăşte că logofeţii de moşii neîntrînd în enumeraţiunea art. 2 din legea servitorilor, care este limitatoare ei nu pot fi consideraţi ca servitori.**

❑ **Institutorul Vrînceanu, de la şcoala primară No. 1 de băeţi din Piatra N. a fost dat judecăţei pentru neregularităţi ce le-ar fi săvîrşit la societatea cooperativă din Piatra.**

Procesul va fi judecat Duminică 21 c. de comisia de judecată a institutorilor.

❑ **Consiliul de război**—Astăzi consiliul de război a judecat procesele următorilor soldaţi: Rotaru Gheorghe, din regimentul Dragoş No. 29, pentru dezertare; Holban Gheorghe, idem idem; Lăcătuşu Ion, subofiţer din regimentul 16 Suceava, pentru lovirea inferiorului; Malcoci Alexandru, brigadir din regimentul 7 roşiori, pentru insulta şi lovirea superiorului, Buzilă Dumitru, din escadronul 4 tren, pentru dezertare.

Procesele privitoare pe soldaţii Leib Iţic, din regimentul 27 Bacău, pentru insubordonare şi Stanciu Gheorghe, din regimentul 2 roşiori, pentru insulta superiorului priu serii, au fost amînate.

❑ D. Cristofor, contabil la sucursala locală a Băncei naţionale, a fost numit casier şi mutat la agenţia din Bacău. Contabil la Iaşi a fost numit d. Moţoc.

❑ La tribunalul de notariat din Iaşi s'a ţinut ieri licitaţie pentru vinderea fabricei de ţeseturi, foastă Leo Geller.

Adjudecarea provizorie, pe preţ de 350,000 lei, s'a făcut asupra casei Marmarosch—Blanc din Bucureşti.

❑ **Revizoratul şcolar întocmeşte un tablou de toţi copiii înscrişi în şcoalele primare rurale, cari au urmat cursui în anii 1908—1909. Acest tablou va fi trimes ministerului inatrucţiunii.**

❑ **S'a constatat că artista Virginia Axinte, care a încercat să se sinucidă eri la cimitir, în momentul cînd se făcea îmormîntarea tînărului I. Wişnewski,—şi despre care vorbim in altă parte,—n'a luat sublimat corosiv, ci accid fenic concentrat.**

In adevăr la ea s'a găsit o sticluţă de 250 gr., în care se afla accid fenic concentrat şi din care băuse 150 de grame. Sticluţa avea etichetă a farmaciei din Vaslui.

La spital i s'au făcut spălături la timp, şi se crede că e în afară de pericol.

❑ Budgetul comunei Iaşi pe anul 1910—1911 nu conţine modificări osebite.

Numai lefurile funcţionarilor de la serviciul admnistrativ şi perceptorilor comunali au fost sporite.

❑ Inginerul şef al judeţului reclămînd ministerului lucrărilor publice că din cauză că nu i se pune automobilul judeţului la dispoziţie, nu'şi poate îndeplini serviciul, ministerul de interne a ordonat prefecturii judeţului, că cel puţin de două ori pe săptămînă să pună automobilul la dispoziţia inginerului şef.

❑ Doamna şi d. Gh. Constantin, mari proprietari din jud. Fălciu, au adoptat ieri la judecătoria ocolului Roseşti, pe tinerii Anton şi Constantin L. Leonida, fii d-nei şi d-lui Leonida Constantin, Senator de Fălciu.

❑ **Judiciare.**—Doi farmacişti din Piatra N., au acţionat în judecată pe droghistul Mihai Cugler, invinuindu-l că ar expedia şi reţete în drogheria sa.

Curtea de Apel, s. II, a condemnat pe Cugler la 200 lei amendă în folosul comunei şi la cîte un leu despăgubiri civile către cei doi farmacişti reclamanţi.

— Unul din numeroasele fraude silvice din pădurile statului din jud. Neamţ, în care proces sunt implicaţi I. Fodianer şi silvicultorul Ghimicescu, se va judeca la 23 Martie, la s. II a Curţei.

La tribunalul din Neamţ, Fodianer a fost condemnat la şase luni închisoare, iar Ghimicescu a fost achitat.

— Defunctul Cosmovici din Botoşani lasase erezilor săi domeniul Broşteni, din judeţul Botoşeni. Intre moştenitori se află şi doamna Lucia Palauz, care fusese minoră cînd s'a judecat procesul între erezi.

Doamna Palauz a cerut revizuirea decisiei respective a Curţei de Iaşi, s. I., invocînd ca motiv, că nu fusese asistată de fostul ei tutore, cînd s'a judecat procesul.

Afacerea, sorociţă a fi cercetată astă-zi, a fost amănată pentru viciu de procedură.

— Un interesant proces de dol şi fraudă s'a judecat Marţi la tribunalul Fălciu.

D. Vericeanu, fruntaş junimist fost primar de Huşi, vinde moşia Răcăciuni, care este de zestre a d-lui Vericeanu şi deci nu poate fi vîndută, d-lui comandor Irimescu, care pretinde că d. Vericeanu în loc să-i fi arătat moşia de vînzare, i-a arătat altă moşie.

După aceia d. Irimescu, convingîndu-se că moşia este dotală şi de altă întindere de cît acea arătată de vînzător, a acţionat pe acesta în judecată, cerînd să i restitue 25.000 lei arvună, 10.000 lei daune şi cheltueli de judecată.

Tribunalul se va pronunţa Sîmbătă.

— Lefter Gh. Coman, din Paşcani voind să-şi exercite drepturi conjugale şi fiind refuzat de nevasta sa, a ucis-o prin lovituri de topor.

Criminalul a fost trimis în judecata Curţei cu juri din Suceava.

— Iorgu Cristea din Bacău, avînd un diferend cu M. Ojoc, notarul comunei Odobeşti, l'a ucis pe acesta.

Afacerea a fost trimisă spre a fi judecată de juriul din Bacău

— Judecătorul de instrucţie al cabinetului III, care instrueşte afacerea privitoare la neregulele de la poliţia de siguranţă din Iaşi, a citat o serie de martori pentru zilele de 19 şi 20 Mart.

— Abuzul de putere de care s'a făcut vinovat d. Manoliu, directorul prefecturei Piatra Neamţ, în contra avocatului Dalban, se va judeca la 9 April la s. I-a a Curţei.

A fost citat d. Puiu Alexandrescu, şeful poliţiei din Piatra.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a autorizat pe d. Gh. Nica, secretarul liceului naţional, licenţiat în litere, să predeie lecţii pentru partea literară, la şcoalele particulare, secundare, curs inferior şi superior.

❑ **Astă-zi Joi 18 Martie a. c. are loc la Circul Sidoli o reprezentaţie cinematografică în scop filantropic.**

Programul ales şi foarte bogat cuprinde între altele, interesante vederi din Egipt: Sfinxul colosal de la Gizeh, piramidele, podul rulant pe apa Nilului etc. O altă frumoasă şi interesantă vedere după natură va fi cataractul Imatra din Finlanda. Sunt apoi cuprinse în program multe comedii frumoase, piese teatrale, scene sportive etc.

Industria lemnului în Danemarca, instructive şi interesante vederi după natură; O victimă a exploziei, o desfăşurare dramatică în care se oglindeşte viaţa lucrătorilor mineri, sunt de asemenea cuprinse în acest program.

Mîine Vineri mare reprezentaţie în beneficiul d-lui George, simpaticul casier al Teatrului Pathè Frerès.

In toate antractele orchestra sub conducerea beneficientului va cînta cele mai frumoase piese de concert.

Sîmbătă 20 şi Duminică 21 Martie a, c. vor fi adaose în program sujete noue printre cari şi „Ceremoniile înmormîntărei d rului Lueger", primarul Vienei, înregistrate şi redate absolut fidel de cinematograf.

❑ **Iată programul producţiunei elevilor şi elevelor conservatorului, care va avea loc Duminică 21 Martie, la orele 2 şi jum. d. a.**

Kalliwoda: Concert în fa major pentru Oboe executat de elevul Const. Ionescu la piano elevul Const. Bursuc.—Hummel: Sonata în fa minor op. 20 exec. la piano de eleva Weinberg Estella, clasa d-lui I. Sibianu.—Golterman: Andante sostenutto din concert pentru violoncelo, exec. de elevul I. Dimitriu, la piano eleva I. Tarnoschi.

a). Bach: Gigue, b). Schumann: Intermezzo, pentru piano exec. de eleva Alice Sion, clasa d-şoarei Aspasia Sion.

Hummel: Trio în mi bemol major op. 12 pentru piano, violină şi violoncelo, exec. de eleva El. Botez şi elevii I Bobescu şi I. Dimitriu.

Beethoven: Simfonia V-a a) Allegro, con brio, b) Adante con motto c) Scherzo, d) Allegro, pentru două piane, la 8 mîni exec. de elevele Alice Sion, Knoch Elena, Pompilian Margareta şi Ghiulea O. clasa d-şoarei A. Sion.

M. Eminescu: „Epigonii" recitată de elevul St. Constantinescu; A. C. Gomes: Ballada din opera Gueragny, cîntată de eleva M. Bălăceanu, Svendsen: Romanţa pentru violină exec. de elevul I. Bobescu la piano eleva El. Botez; Mendelssohn: Concert în sol minor pentru piano, exec. de eleva P. Abramovici şi acomp. la al II lea piano de eleva El. Botez clasa d-lui I. Sibianu.

❑ **Firul telefonic cu Bucureşti s'a deranjat astă-zi din nou. De aceea ne lipsesc ştirile din Capitală.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 18 Martie

O măsură caraghioasă

Bucureşti.—Din Călăraşi se comunică următorul caz interesant:

Consiliul de higienă a oprit pe depozitarii de ziare de a mai pune pe vînzători să strige titlurile articolelor din gazete, precum şi de a aduce ziarele dela gară în oraş (!?), cerînd ca aceasta să facă depozitarii în persoană.

Am fi curioşi să cunoaştem motivele de ordin higienic, care au determinat aceste ciudate măsuri. O explicaţie potrivită acestor măsuri ar fi în stare s'o dea numai d-rul Sion.

In vederea alegerei din Tecuci

Bucureşti.—Cei mai mulţi dintre fruntaşii liberali continuă a recunoaşte că guvernul a făcut o mare greşală, silind pe d. general Averescu să demisioneze din scaunul de senator al colegiului al II-lea de Tecuci.

Şi cu atît mai mult aceasta a produs îndignare, cu cît liberalii au o prea slabă organizare la Tecuci.

Ca şi pentru scaunul vacant de la Roman, n'au găsit candidat.

De formă numai, liberalii vor susţine la Tecuci, candidatura d-lui Iancu Dimitriade, agricultor.

Duma

Petersburg. — Duma a trimis studiului unei comisiuni, proectul privitor la Finlanda şi aceasta în contra votului dat de cadeţi, travailişti, socialişti poloni şi musulmani.

In cursul discuţiunei, d. Miljukon, şeful cadeţilor, a declarat că proectul nu se putea primi, căci sfera juridică a Finlandei va fi astfel cu desăvîrşire distrusă. Anexarea Bosniei a fost o bagatelă faţă de ceia ce se urmăreşte acum de Finlanda. Guvernul cere dumei să parsă participe la o acţiune ilegală. Proectul nu va putea intra în vigoare de cît dacă dieta finlandeză îl va admite şi aceasta conform cu legile fundamentale pe care ţarul le-a sancţionat la 1894, cu făgăduelile obişnuite de a le pastra inviolabile.

Erupţia Etnei

Catana.—Mărindu-se erupţiunea vulcanului Etna, lava ameninţă acum satul Barello, înaintînd spre dînsul. Lava se află la 2 Klm. depărtare de acest sat. Populaţia este foarte alarmată.

Din camera grecească

Atena.—Citirea mesagiului la Cameră a fost foarte simplă. In sala de şedinţă se remarca prezenţa unui mare număr de ofiţeri în mare ţinută. Tribunele erau tixite. Corpul diplomatic asista în complect.

La orele 10 dimineaţa, goarnele au început a suna şi regele şi regina au sosit în trăsuri deosebite. Regele purta uniforma de amiral. Urcîndu-se pe tron, regele a fost aclamat frenetic. Suveranul a dat citire mesagiului, cu vocea clară şi puternică nuanţînd anumite pasagii. Mesagiul a fost primit cu strigăte de „Trăiască Regele.

Noul cabinet

Londra.—„Agenţia Stefani" anunţă că regele a dat însărcinarea d-lui Luzzati, de a forma noul cabinet.

Luptele de la graniţa bulgară

Constantinopol.—O depeşă a ministerului de război cu privire la incidentul recent de la graniţă, lîngă Tatarkioi zice că bulgarii sunt cei cari au tras întîi asupra patrulei turceşti, omorînd un soldat turc. Acesta a cazut pe teritoriul bulgăresc, însă bulgarii au cercat să tîrîe cadavrul pe teritorul bulgăresc, fapt ce a provocat o încăerare.

Camera Otomană

Constantinopol.—In şedinţa Camerei de la 28 Martie, ministerul lucrărilor publice a dat relaţiuni cu privire la construirea drumurilor de fier proectate, relevînd că tratativele cu compania drumurilor de fier orientale, cu privire la construcţia liniei Babaeski-Kirkilisa erau terminate.

Ministrul anunţase că studierea traseulu unei căi ferate spre Adriatica şi a unei linii mergînd de la Monastir la un port al Adriaticei, se va face cît mai curînd.

Camera Comunelor

Londra.—Sir Robert Finaly va propune Joi un amendament oficial cu privire la dreptul de veto al camerei lorzilor, în cuprinderea următoare: **părerea Camerei comunelor este că o a doua cameră puternică şi eficace este gata a lua în deliberare propunerila ce i se vor face cu privire la reformele compunerii actuale a lorzilor ar refuze a continua două Camere ori care ar fi compunerea ei, dacă singura garanţie ar fi desfiinţată, anume acea ca guvernul să nu facă modificări mari nu numai fără consimţimîntul dar contra voinţei majorităţii alegătorilor.**

Adînc întristaţii: Louisa Gelzer, soţie; Florica, Bianca şi Emma Gelzer, copii; Marcu Gelzer, tată; Sara Gelzer, mamă; Ernestina Schwarz, soră; Lazar Rauch, socru; Etty Rauch soacră; Bella Stein, Raschelle, Anicuţa, Lylyam, Moritz, Leon, Nathan, Neumann, Jacques şi Lupu Rauch, Jean Stein, Leon Schwarz, cumnaţi; Helene şi Ghiselle Schwarz; Alice, Salo şi Resi Rauch, nepoţi; au nemărginita durere, de a face cunoscut rudelor şi tuturor cunoscuţilor, încetarea din viaţă a preaiubitului lor

IACOB GELZER

în etate de 46 ani

decedat în ziua de 18 Martie 1910.

Inmormîntarea va avea loc Vineri 19 Martie, la ora 1 p. m., cînd cortegiul va porni de la locuinţa defunctului, din str. Palat 54, la cimitirul Izraelit.

Aceasta ţine loc de ori-ce înştiinţare.

S'a pierdut de la gară, în oraş o fotografie a veteranului Bercu Casapu din Podul-Iloaia, care era vizată pentru a avea dreptul la jumătate de preţ pe c. f. r.

Cine a găsit'o şi o va aduce, va primi o recompensă.

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.

A se adresa d lui Nicu Pogonat.

Cărămizi de vinzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

TEATRUL NAŢIONAL

SĂMBĂTĂ 20 MARTIE

BENEFICIUL D-NEI

Atena Georgescu

cu frumoasa comedie

FERICIREA CASNICA

Preţurile obişnuite

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani.

6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 7 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 2 maşini de sămănat, împrăştietoare bune 2 maşini de secere legătoare „Deering"

6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Z. S. MOISESCU

AVOCAT

Iaşi Str. Sf. Sava 18

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi. Str. de Sus No. 31

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

execută:

Schiţe de Planuri şi Devise, în mod gratuit.

Primeşte: **Executări de lucrări în regie şi pe compt propriu.**

Antreprize de construcţii pentru clădiri de ori ce stil.

Revisuiri şi supravegheri de lucrări străine.

Amenajări de gospodării rurale şi Specialist în betonaje.

Numeroasele lucrări executata în Bucureşti în decurs de 14 ani, ca acelea din Aleea Rignauld, casele Antonescu Mavromati Pleşoianu, Orosovici, etc. etc. dau destule guranţii acestui birou ca să asigure clientela sa de cea mai absolută mulţumire.

TEATRUL CIRC-SIDOLI

VINERI 19 MARTIE 1910

Mare reprezentaţie

Cinematografică

în beneficiul CASIERULUI

Teatrului Pathé - Frères

De inchiriet de la Sf. Gheorghe, un apartament, compus din 4 camere încăpătoare, bucătărie, la nevoie şi grajd,—la Copou (via Tufli), foarte în apropiere de tramvai. Poziţie admirabilă.

A se adresa d lui locot. Manolescu.

TEATRUL NAŢIONAL

Duminică 21 Martie

CONCERT

DAT DE D-RA

Cella Delavrancea

Biletele la Agenţia „Thalia"

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiller* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f

Gariel

2ue, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa la mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les Veritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Simbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Simbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Simbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cu ptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca : cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Daoă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de în gros sunt a se adresa :* Domnului I. DAVIDESCU Teoucin Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la 20 Martie 1910

Se poate cîştigà în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. - No 972 Sîmbătă 20 Martie 1910

Cancelaria d-lui Haret

D. Haret care are toate îndrăznelele şi-a croit o cancelarie după chip şi asemănare. Volitiv cum este, şi-a strîns în juru-i cazacii săi, cărora le-a zis: iama băeţi. Puricaţi condicele, cercetaţi registrele, înfundaţi clasele, veghiaţi şi preveghiaţi totul, că nimic să nu vă scape vouă. Şi apoi raportaţi pe lung şi pe lat, ca doar vom prinde în capcană pe unii şi pe alţii.

Inspectorii săi nu au chemarea de a îndruma învăţămîntul pe căi metodice, căci cei mai mulţi habar n'au de metode; ei au chemarea de a face pe procurorii, pe poliţiştii, înlocuind pe un oare-care Bottez sau Costescu. Cînd apare inspectorul în cancelarie, profesorii fac cerc de o parte, lăsînd izolat ca un caraghioz pe reprezentantul ministerului.

Şi cum să aibă trecere şi cuvînt acest corp de inspectori aleşi pe sprinceană, după merite de club şi clică, nu după greutăţi didactice. Dacă a fost în oşparte drept şi tare d. Th. Vasiliu, a fost în răfuiala ce a dat corpului de inspectori. I-a scîrmănat aşa cum sînt: ridiculi, neautoritari, fără cuvînt sau stîngaci. In discuţiile ce încing cu unii din colegi, se arată stîngaci, exprimă păreri baroce, sînt străini de metode de programe, atacă nimicurile şi fac să le scape esenţialul, găsesc noduri în papură sau fac trestia fără nod; în sfîrşit se poartă ast-fel, discută în aşa chip, că nu s'au putut nici impune, nici asculta.

Luat lucrul mai de sus, tot acest corp de inspectori n'a urnit cu nimic progresul metodicei secundare; şi cînd te gîndeşti că d. Haret a descoperit, că cea mai pedagogică ţară e Romînia, inventînd pedagogi cu duzina, metodişti cu zecile, practicieni cu sutele. Şi a înmulţit corpul în aşa măsură, că sînt şcoli unde inspectorii se lovesc cote în cote, unii întrînd, alţii eşind.

A! dar cealaltă cancelarie din minister e şi mai abraşă. Tot deputatul Th. Vasiliu a arătat, că în ultimul timp ordinile şi circulările sînt aşa de dese şi aşa de multe, că s'au ţărcuit toţi paşii profesorilor. Migăleala asta metodică e demnă de capul d-lui Haret, om de cifre, crezînd că educaţia solidă se face legiferînd şi reglementînd fitece pas al dascalului.

Ultimele dispoziţiuni sînt clasice, nu prin inepţia lor, dar prin blamul ce se aruncă aşa din senin la foarte mulţi directori şi profesori, cari ştim că-şi fac conştiincios datoria. Ce a făcut ministrul, adică cancelaria d-lui Haret.

După raporturile date de unii din cazacii inspectori, s'a fost constatat, că la unele şcoli secundare, profesorii între mai tîrziu în clasă, Se prea poate că, după ce directorul învăţămîntului secundar, d. C. Ionescu, a văzut că d. Th. Vasiliu l'a cam scărmănat în Cameră, să se fi interesat cam în ce fel îşi face cursul d-sa; şi ar fi aflat, că între în de obşte mai tîrziu în clasă sau iesă mai înainte. Sau poate să fi aflat din alte părţi de alţi profesori; Va să zică *anumiţi* dascali de la *anumite* şcoli, despre care au raportat în *special* inspectorii, au obiceiul de a întra la jumătate de oră. Lecţia o fac de mîntuială, căci, ce e dreptul, simţul datoriei nu e încă însădit puternic la toţi funcţionarii Statului.

In loc ca cei din cancelaria d-lui Haret să ia lucrurile în parte, cum li s'a raportat, se pun şi trag la litografie sau la poligraf un formular tip de adresă circulară, prin care li se pune în vedere *tuturor* membrilor corpului didactic, ca să între cel mai tîrziu cu 5 minute, dar o iotă să nu treacă peste aceste 5 minute.

Un caraghios al cancelariei d-lui Haret, stă în generalizarea adresei. Ştie d. Haret, cum s'a primit adresa cancelariştilor d-sale la şcolile unde nu-i privea? S'a pus pur şi simplu la dosar, cu menţiunea *„la dosar"*. Era o vădită ofensă şi pentru profesori şi pentru directori. Pentru profesori, căci fără nici o cercetare în specie, li se dă cu bobîrnacul aşa din senin. Oamenii îşi fac datoria punctual şi cei din cancelaria d-lui Haret îi asmuţe aşa din senin, ca să mai dea semînţă de vorbă şi să mai fie cinstiţi şi pricestuiţi după obiceiul ţării.

Dar adresa mai cuprinde şi nerozii şi imposibilităţi şi privilegii necerute. *Nerozii*, căci nu poate fabrica suplinitori *ex machina*. Suplinitorul se caută, se cercetează, se alege cu voe din cei relativ mai buni. A te gîndi năprasnic la el, însamnă a crede că poţi reduce cursul la cunoştinţele elementare ale şcoalei primare. *Imposibilităţi*, căci nu poţi avea, cînd îţi trebue suplinitorul căutat. Cei din cancelaria d-lui Haret, cred că suplinitorii stau ca pensionarii la *Carul cu bere*, ori la *Cooperativa*, ori aiurea undeva, ca să sbîrnăe telefonul şi să-i cheme. Ce adică, cancelariştii d-lui Haret sînt Turci, sînt armeni, nu-s Romîni de ai noştri să ne cunoască şi ei situaţia noastră. *Privilegii* zic, căci titularul catedrei, pentru care Statul i-a cerut atîtea forme de examen şi pregătire şi deci are răspunderea catedrei şi a măsurei sale; zic, acest titular este un talhar pentru cazacii d-lui Haret, dacă din diferite împrejurări a zăbovit 10 minute sau mai mult. Iar suplinitorul, cere e un prăpădit, prins cu arcanul din fuga cailor, şi chemat aşa pe neresuflate la şcoală, nebăut, nemîncat, nepeptănat, desblehuet; acest suplinitor, zic, poate întra în clasă cît de tîrziu. Oara lui e bună, e plătită integral; iar directorul de şi va avea clasă, poate însă sta în cancelarie după cele 5 minute, să închidă condica de prezenţă, s'o încue în saltar, să-şi pună cheile în buzunar, să cheme secretarul, să se ducă într'un suflet după suplinitor, să-l caute, să-l umfle pe sus în trăsură, să-l aducă la şcoală în cancelarie; directorul să-l aştepte pe suplinitor, să-i spună subiectul lecţiunei, să discute în pripă punctele principale şi aşa edificaţi amîndoi pe la 8 jum. sau nouă fără un sfert să între în clasă, făcînd amîndoi lecţia de mîntuială în dauna elevilor, în dauna şcoalei. Iar tu, biet profesor definitiv, cu răspundere la catedra ta, să stai stărcind în cancelarie, văzînd svîrcolirile directorului tău, că nu te mai lasă să faci lecţia, căci deja s'a trimes după suplinitor.

A! dar ce e mai stupid de cît aceasta! Cine s'a putut gîndi vre-o dată la asemenea nerozii, de care rîd şi curcile!

Da; s'au găsit cei din cancelaria d-lui Haret. Să-i mănînce fripţi, căci după stăpîn şi slujile sale. Cu o zvărnită a făcut 2 pălite cancelaria d-lui Haret; în loc să dreagă o oară de clasă a stricat două oare; a ştirbit învăţămîntul în două locuri. Şi apoi cum să nu fie d. Haret omul şcoalei, el sufletul clicei sale!

Catedrele partidului

După cum era de prevăzut, Camera a votat crearea celor două-zeci şi una de catedre la Universităţile din ţară. D. Haret a fost protejat de d. Brătianu în susţinerea necesităţei acelor catedre, fiind că fie care catedră îşi are prevăzut titularul ei: cînd prietinii nu se pot casa aiurea, li se dă cîte o catedră.

De semilogie, de fudulie, de termometre, de irigatoare—numai se găsesc, se inventează şi postulanţii stau gata să primească acele catedre.

Aiurea, accesul catedrelor universitare devine tot mai dificil; savanţi în adevăratul înţeles al cuvîntului, aşteaptă momentul oportun ca să devie profesori universitari; pe cînd la noi, sub regimul liberal, se întocmesc catedre cu duiumul, ca să-şi primească răsplata, în catedre, fraţi de prefecţi, prieteni din copilărie ai d-lui Ionel şi alţi liberali-naţionali.

Ion Brătianu tolerase crime şi furturi; Ionel Brătianu tolerează catedre universitare, imposibile, ridicule.

Lovitura cu crearea celor 21 de catedre, este o lovitură îndrăzneaţă fără pereche. Cînd ministrul justiţiei creiază încă un loc de preşedinte, sau încă unul de procuror; cînd ministrul finanţelor înmulţeşte numărul perceptorilor treacă-meargă.

Dar să se creeze 21 catedre universitare, fără avizul facultăţilor, fără avizul macar a unei comisiuni speciale—aceasta nu se poate petrece de cît la noi şi numai sub ministerlatul d-lui Haret.

Nu-i vorbă sistemul colectivist a găsit loc şi contra avizurilor defavorabile ale oamenilor speciali. Ministrul justiţiei, spre pildă, şi-a făcut datoria să consulte curţile şi tribunalele în proiectul seu asupra reorganizărei judecătoreşti; a consultat şi curtea de Casaţie asupra utilităţei Contenciosului. Şi de şi, şi într'un fel şi în celalalt a obţinut răspunsuri defavorabile, el—ministrul justiţiei—nici nu le-a bagat în seamă.

D. Stelian avuse pentru el mîngîierea grandomană, că este un jurisconsult fără replică. Dar d. Haret, ori cît de grandoman ar fi, nu-şi poate închipui, că el, profesor de nu ştim ce fel de calcul—de calcul biliar cu siguranţă—se pricepe perfect şi în ale dreptului şi în ale medicinei.

Din contra, conştient că face operă rău, conştient că face operă politică cu cele 21 catedre, n'a cerut sfatul celor în drept, care i-ar fi fost contrar şi-a întocmit singur categoria acelor multe catedre, cari acum provoacă nemulţumiri şi protestări.

Senatele universitare şi consiliile facultăţilor, vor protesta. D. Haret, însă, nu este omul, care să dee îndărăpt.

Cu protestările Universităţilor, cele 21 catedre vor exista şi ginerii şi prietenii din copilărie şi fraţii prefecţilor liberali, vor deveni agregaţi.

Si iarăşi ne gîndim la greva universitară din 1907. Şi încheem.

Activitatea extra-bisericească şi extra-scolară

Se face astăzi mare caz şi mult zgomot de *activitatea extrabisericească şi extraşcolară* şi i se dă o deosebită importanţă.

Nimeni nu-i tăgăduеşte importanţa şi marele ei rol în societate, de cît numai cu o singură condiţie, ca să nu se neglijeze şi activitatea propriu zisă (internă), care asemene este de o egală importanţă.

Numai amîndouă făcute la un loc adică făcînd pe una, să nu se neglijeze nici ceea-laltă, sunt folositoare binelui public. Unilateralitatea ar fi dăunătoare bunului mers al instituţiilor.

Şi la drept vorbind, activitatea internă, bisericească ori şcolară, este baza activităţei externe. Cînd preotul şi învăţătorul 'şi vor îndeplini mai întâiu—cum trebue—datoriile serviciului propriu zis, atunci vor putea şi chiar vor trebui — cît timpul le ar permite—să se ocupe şi de extra-activitate şi în acest caz vor avea chiar mai mult succes.

Intâiu lumea se va uita la activitatea lor internă, ce o depun în biserică şi în şcoală şi apoi 'şi va întoarce ochii şi la activitatea lor externă. După impresia ce va căpăta-o dela cea dintâiu, va depinde şi succesul celei de a doua.

Intr'adevăr, ce ar zice lumea despre un preot, care nu ştie bine nici *rînduiala bisericească* (cum, din nenorocire, se întîmplă adese-ori), cînd ar vedea că în biserică, preotul şi dascalul îşi corectează reciproc şi cu voace tare greşalele la serviciul divin? Lasă că, într'o Eparhie vecină, arhipăstorul merge mai departe, — spre batjocura bisericei — că corectează, chiar în timpul serviciului divin şi în mijlocul bisericei, greşalele de serviciu ale subalternilor sei, nu cu şopta, nici cu vorba, ci cu *ghiontul*.

Asemene, ce ar zice lumea de un învăţător, care ar lăsa copii neînvăţaţi (şi avem doar atîţa analfabeţi), pentru ca să aibă timp mai mult pentru activitatea extraşcolară?

Ne aducem aminte, că răposatul nu de mult fost Mitropolit al Moldovei era de părere, ca preoţii să se ocupe exclusiv numai cu activitatea propriu bisericească; pe cînd actualul Mitropolit este cu totul de părere contrară, susţinînd şi dispozînd mai mult activitatea extrabisericească căzînd, pare-ni se, în cela-lalt extrem.

Ar fi păcat însă, ca *6 milioane de romîni* să fie privaţi de luminile şi cunoştinţele *preoţilor şi învăţătorilor* în toate direcţiile, singurii factori culţi cari trăesc zilnic în de aproape contact cu dînşii. Statul cheltueşte sume însemnate pentru educaţia acestor factori şi trebue deci a-i întrebuinţa, la rîndul seu, ba chiar a le pretinde, ca activitatea lor să nu fie cercuită numai în biserică şi şcoală, ci şi în afară. Ar fi bine, ca încă din şcoală să li se facă o educaţie specială în acest scop, dar o educaţie serioasă şi adaptată tututor trebuinţelor poporului, în direcţia *culturală, socială, economică, civico-politică*, etc.

Partidul conservator-democrat 'şi are ochii aţintiţi spre aceşti doi factori civilizatori ai satelor şi li va dirija activitatea în acest senz.

Nu mai merge de acum înainte a se pune *lumina sub oboroc, ci în sfeşnic, ca să lumineze tuturor*, după vorba evanghelică, ce am mai amintit într'un articol din urmă al acestui ziar. **Ezechil.**

CATE VA NOTE

In afară de catedra de semilogie, adică de constatarea pubertăţei la mancile de la „Maternitatea", se creiază şi o catedră de ginerologie, care este menită să descopere microbul, care de secole a stabilit ura între soacre şi gineri.

*

Apropos de cele 21 catedre—adică de pichetul de catedre al d-lui Haret, am citit în „Opinia" de ieri:

Sticluţa avea o etichetă a farmaciei din Vaslui. La spital i s'au făcut spălături şi se crede că ie în afară de ori-ce pericol.

Istoria aceasta ţine de catedra de spalatogie; se fac spălături stomacale sticluţelor, care se întoxichează cu acid fenic concentrat.

In urma unor asemenea spălături, sticluţele intoxicate devin în afară de ori ce pericol.

*

Intre catedrele ce se înfiinţează acum, figurează şi una de mani şi pedicurie.

OAMENI ŞI LUCRURI

DECORUM

După Emile Faguet amorul se defineşte ast feliu: „L'amour est le désir d'être aimé".

La această laconică definiţiune a redus academicianul francez toate lungile şi complexele definiţiuni ale lui La Rochefoucauld şi atîtor altor predecesori iluştri, cari s'au ocupat de această gingaşă problemă.

Iar acea „dorinţă" se înconjură de toate acele multiple şi variate manifestări de cari am vorbit eri în treacăt şi cari constitue perioada pe care Stendhal o numia aşa de plastic, perioada cristalizării.

In afară de cazurile cînd iubirea se instalează subit, prin acel misterios şi neprevăzut „coup de foudre",—ea cere întreg acel decor al cristalizării, în care totul se învîrte în jurul marelui act psihofiziologic pe care-l rezumă verbul *a plăcea*, sau mai drept în forma lui reflexivă: a-şi plăcea.

„Decorul" învăluie de poezie brutalul instinct nutural legat de tinereţea ori cărui vieţuitor sănătos şi normal, urmînd într'aceasta legea supremă a vieţei însăşi pe pămînt.

Şi tendinţa vagă de a ne apropia şi de a plăcea, ne face oare cum avizi de a vedea, de a avea senzaţii şi fără întîrziere descoperim că în faţa cui-va anume se deşteaptă în noi sentimentul generos al frumosului, iar după oare-care vreme dorinţele noastre vagi, se aprind se lămuresc, cresc îă intensitate pînă la acea formă violentn care se chiamă pasiune.

De la dorinţă la plăcere calea nu e lungă dar uneori bogată în suferinţi, dureros de dulci". Este acea epocă neasemănată de încercări, de lupte, de vise, de îndrăzneli şi de sfieli; toată acea perioadă de excitări cînd la ori-ce întîlnire între „ei", buzele tremură cuvintele, ne putînd să le rostească lămurit, respiraţia devine suspin, corpul e înfrigurat şi privirile se învăluie ca şi cum n'ar vrea să vadă nimic din ce se petrece împrejur— şi aceasta explică de ce nu-şi dau seamă de realitatea lucrurilor şi de ce de multe ori nu cunoaşte măsura, precum nu-şi dă seama la timp, de ridicul... E epoca de „atac" în contra căruia se luptă fie raţiunea, fie pudoarea, fie un sentiment de datorie, fie conştiinţa,—e acel complex care face pe Nietzsche să scrie că „tot deauna e oare-care nebunie în iubire, dar şi oare-care raţiune în nebunie".

Şi acele clipe de mister şi de lumină şi de vehemenţă şi de solemnitate alcătuiesc decorul în lupta dintre sexe, în căutarea actului de plăcere şi în îndeplinirea instinctului amoros.

Lucrul e aşa de clar şi—cît de obscur, cu toate aceste, prin curiozităţile lui! Iată bună oară cazul atît de ciudat petrecut în Capitală. Prin o simplă întîmplare se descopere că o fată tînără a putut, timp de opt ani de zile, să trăiască nerecunoscută, neatinsă,—purtînd haine băieţeşti!

Aşa dar toată fiziologia reciprocei atracţiuni rezidă, ca şi călugăria proverbială, în „rassă,—în îmbrăcăminte?

Studiul acestei întrebări ne-ar duce prea departe însă şi pentru astă-zi e prea mult. **Rodion**

PARADOXELE IUBIRII

(INSEMNĂRI)

«Patient, mais vainqueur !..»

Un drumeţ trudit şi însetat, după ce a cutreerat poteci stîncoase şi părăginite, fără umbră şi fără răcoare, poposeşte la poarta unui castel şi cere să şi potolească setea. Stăpîna îi întinde o mînă prietenoasă, dăruindu-i adăpost de noapte, gustări alese şi băuturile cele mai scumpe. Pribeagul însă, le respinge rînd pe rînd, căci văpaia din sufletul său, nu se va potoli, pînă ce buzele i înfierbîntate, nu vor atinge stropul de apă limpede, după care rîvneşte de atîtea ceasuri.

Aşa i iubirea.

Numai izvorul stinge adevărata însetare, numai o singură fiinţă pe lume, împacă sufletul celui îndrăgostit. Femeile cele mai frumoase sînt despreţuite, ademenirile cele mai viclene se sfarmă, iar averile şi comorile se spulberă ca umbrele la răsăritul soarelui,—fără ca privirile aprinse ale visătorului, să fi căutat măcar o clipită în ele. E ceva fatal, mai presus de înţelegerea omenească, un fel de poruncă divină;—asemene sateliţilor care de-o veşnicie se rotesc în jurul aceluiaş astru, şi din calea lor nu se pot abate, fără să nu-şi piardă strălucirea.

*

Ce putere tainică, dumnezeiască apropie un suflet de altul, îl înlănţue şi-l robeşte, şi tot odată, îl îndepărtează cu tărie de toate celelalte?

Asemeni legilor cari cîrmuesc corpurile chimice, pare că sufletele între ele se deosebesc printr'o *potenţare de valenţe*. Numai anumite cugetări se împrietenesc, numai anumite inimi se subjugă una alteia, numai anumite valenţe de simpatie se atrag, producînd un total de pasiune neaşteptat, şi care se vădeşte sub forma iubirii.

*

Un astru opac, necunoscut, rătăceşte în nemărginire, fără ca vre-o privire omenească să-l poată zări. De îndată însă ce a intrat în orbita de lumină a unui planet, îi împrumută razele, dobîndeşte viaţă, şi se arată lumii strălucitor.

Ca să înflorească iubirea, trebuie ca mişcarea a două suflete, ca *orbitele* a două vieţi să se întretaie în eternitate, să aibă o întîlnire armonică, împrumutîndu şi una alteia lumina, ca astfel, fie-care la rîndu-i să strălucească de nimbul divinei bucurii. Numai atunci îndrăgostiţii vor birui întunericul, se vor ridica mai presus de grijile şi durerile mărunte ale vieţei, dominînd seninătatea şi înălţimile.

*

Nu cade victimă paianjenului, de cît gîza care trece prin imperiul lui de mătase, prin aureola i de raze fine şi ademenitoare.

Floarea-şi deschide veselă sînul: rămîne numai să sosească fluturele sglobiu, ca să-i soarbă sărutarea de miresme şi s'o ducă solie altei flori.

Şi fluturii sboară prin toate pajiştele...

*

S'au scris şi se vor scrie încă multe, pe seama vestiţilor cuceritori de femei. Deşi astă-zi nu se mai împletesc scări de mătase, deşi s'a pierdut datina serenadelor, iar ciripirile de mandolină au aţipit pentru vecie,—neamul *Don Juanilor* totuşi nu s'a stins—unii fălindu-se cu drept cuvînt de dărnicia lui Cupidon, alţii, închinîndu-se în deşert acestui zeu zgîrcit şi părtinitor. Cei din urmă sînt dintre cei mai mulţi, şi totuşi, numărul jertfelor creşte într'una.

Care e secretul acestor vrăjitori de suflete?

*

Fie-care suflet are o *formulă* proprie a sa,—ceva care-i aparţine *specific*, ceva mistic, misterios şi ciudat.

Vorbind matematiceşte, avem de-a face cu o *necunoscută*. Aduceţi-vă aminte că şi faimosul Ahile avea un *punct vulnerabil*.

Cu mult tact şi mai ales cu îndestulă răbdare, un cuceritor trebuie să

înlături rînd pe rînd, toate piedicile necunoscute care-i stăvilesc drumul, anulîndu-le ca dintr'o *ecuaţie* matematică. Şi dnpă ce micile enigme sunt destăinuite, iată că te afli în faţa numai a unei singure *taine*, pe care perseverenţa o învinge uşor. Amintiţi-vă o clipă căderea Troii.

Atunci cînd adevărul e fără putere, recurgi la minciună şi vicleşug, la flori şi lacrimi, ferindu-te a întrebuinţa de două ori acelaş mijloc, şi mai ales fugind de contradicţii, — biruinţa nu-ţi poate întîrzia multă vreme... *Patient—mais vainqueur*!

Acest X, fermecat şi fermecător, învins şi învingător,—acest element cu totul individual al unei fiinţe, precumpăneşte în chip inconştient cu *necunoscuta* sufletului tău, statornicind un echilibru sentimental; şi astfel se vădesc şi se explică toate relaţiunile sociale, ca iubire, ură, prietenie, dispreţ, indiferenţă.

*

Oamenii politici, un fel de *don Juani* şi ei, ştiu să biruiască chiar mulţimile, şi numai aşa ne putem lămuri, cum un orator, de la cele dintîi cuvinte, cucereşte sufletul auditorului. Căci adevăratul om politic nu asediază de cît citadela sentimentală a mulţimei. Teoretecianul, avînd chiar dreptatea de partea lui, nu va culege niciodată laurii succesului de stradă.

Căci mulţimea e întocmai ca femeia: nu poate rezista *extremelor*. Ori cumpăna sufletească se frînge, ori echilibrul se statornieeşte repede. Atîrnă numai de priceperea celui ce cîntăreşte,.. O metaforă iscusită preţueşte mai mult de cît un silogism, un cuvînt de spirit întrece în succes chiar o peroraţie. Cu un ciob de oglindă ori c'un şirag de mărgele, îi smulgi sălbatecului tot avutul său de roade şi grîne.

*

Extremele pe femee o zăpăcesc, o pun în nesiguranţă şi în imposibilitate de discernămînt, şi astfel, cade uşor. Marii generali caută în totdeauna să amăgească judecata răsboinică a adversarului, înşelîndu-i prevederile, şi în urmă îl atacă.

In cucerirea de snflete, minciuna, vicleşugul, sunt armele cele mai sigure, fără a obosi sau risipi puterile luptătorului.

Dacă însă, din lipsă de tact, victima s'a trezit în mijlocul furtunei, revenindu-şi în fire la vreme,—poţi s'o socoteşti perdută pentru totdeauna...

Corneliu Moldovanu.

MEMORIUL

Profesorilor Universitari din Bucureşti

w Adresat ministrului Haret —

Domnule Ministru,

In toate ţările cînd e vorba să se modifice organizarea unei înalte instituţii culturale ca Universitatea se cere părerea acelei instituţii asupra modificărilor proectate.

Proectul de lege aflător în dezbaterea corpurilor legiuitoare cuprinde dispoziţiuni atît de esenţiale în ce priveşte recrutarea viitorilor profesori universitari în cît universitatea din Bucureşti se simte datoare a prezenta obiecţiunile de mai jos chiar fără să fie consultate.

Cu prilejul creierei catedrelor de drept în vederea organizărei doctoratului în facultăţilor respective, se modifică în totul condiţiunile de recrutare normale ale profesorilor universitari şi se stabileşte o clasare a profesorilor după norme absolut jignitoare pentru universitate.

Discutăm mai jos pe temeiul textului prezentat de comitetul delegaţilor; vom menţiona însă şi modificările introduse de Cameră după cum le anunţă presa azi dimineaţă.

Art. 2 al proectului de lege astfel cum a fost modificat de comitetul delegaţilor, stabileşte ca normă de recrutare pentru catedrele de drept *numai concursul*: atunci cînd legea de organizare a universităţilor, al cărei autor sunteţi d voastră stabileşte recrutarea profesorilor şi agregaţilor universitari pe baza lucrărilor publicate şi numai în mod excepţional, în lipsă de candidaţi cu lucrări, recrutarea agregaţilor *provizorii* pe baza concursului. De ce această modificare parţială în ce priveşte facultăţile de drept? Dacă sistemul de la 1898 cuprins în legea în vigoare este rău, trebueşte modificat pentru toate facultăţile. Dacă este bun trebueşte aplicat şi facultăţilor de drept. Nu se poate susţine de nimeni că numai facultăţile juridice sunt nevrednice să li se aplice acel sistem de recrutare superior şi sunt considerate potrivite numai cu sistemul de recrutare inferior, care la celelalte facultăţi nu serveşte la recrutarea agregaţilor provizorii fără lucrări ştiinţifice de reală valoare.

Faptul devine mai jignitor pentru facultăţile juridice prin dispoziţia proectului de lege ca viitorii profesori recrutaţi pe calea nouă să fie de drept agregaţi *definitivi*, iar nu provizori ca la celelalte facultăţi. Aşa dar în condiţiuni egale, prin concurs la toate facultăţile va intra cineva numai agregat stagiar, supus unei noui judecăţi după trei ani iar la drept pe aceeaşi cale ajunge agregat definitiv, adică profesor inamovibil stăpîn pe catedra sa.

O a treia agravare a acestei măsuri excepţionale şi jignitoare este cuprinsă în Art. 2 al proectului de lege. Aceşti viitori agregaţi vor fi plătiţi mai bine de cît agregaţii definitivi actuali şi egal cu profesorii titulari vechi, Un profesor cu activitate ştiinţiflcă cunoscută, intrat în Universitate pe temeiul legei normale a învăţămîntului va fi plătit cu 650 lei lunar, ca şi un agregat sistem nou; (proectul delegaţilor prevedea pentru cel din urmă chiar 700 lei). După trei ani agregatul sistem nou va avea 900 lei. Faptul acesta cuprinde o reală micşorare a profesorilor actual.

Ca să justifice această ultimă avantajare a viitorilor titulari se crează o imcompatibilitate în Art. 3. Aceşti agregaţi sunt opriţi de a pleda şi de aceeia sunt remuneraţi mai bine. Dar profesorii de la celelalte Facultăţi nu pledează. Atunci dece nu li se aplică şi lor dispoziţia?

De altfel e o eroare profundă să se creadă că un jurist demn să fie profesor universitar cîştigă cu advocătura numai 150 lei lunar pentru ca să renunţe la advocătură în schimbul acestei sume, diferenţa între actuala leafă de agregat (500) şi cea viitoare (650). Apoi o legendă care trebue înlăturată că profesorii de la drept cari pledează îşi neglijează catedra. E fapt cert că majoritatea profesorilor jurişti nu pledează sau pledează foarte rar: iar acei cîţiva care practică constant avocătura sunt numai fruntaşi ai baroului dar şi printre cei mai distinşi profesori universitari.

Apoi dece numai avocătura ar fi piedica de la îndeplinirea îndatoririlor profesorale? De ce consultaţiile juridice sau administrative, de ce ocupaţii prin consiliile de administraţie ale băncilor şi ale diverselor societăţi industriale, de ce deputăţia sai senatoria, dece ingineria hotarnică şi multe altele nu ar constitui tot atîtea piedici care pot înstrăina pe profesor mai mult de cît practica profesiunei de advocat unde el discută probleme de drept tocmai ca şi de pe catedra sa.

Obiecţiunea ca profesorii avocaţi ar susţine uneori în faţa tribunalelor teorii cari sunt contrarii celor profesate de ei la Universitate, nu se poate dovedi şi e cel mult o excepţie rarisimă, care s'ar putea întîmpla şi profesorului dc chimie cînd lucrează ca chimist expert şi geologului cînd lucrează ca geolog consultant, şi medicului cînd lucrează ca medic legist, etc. Dacă se creiază o incomptabilitate, ar trebui create toate cele enumerate şi altele multe. Toată lumea ştie cum, la alte facultăţi de cît cea juridică, unii profesori au ocupat sau ocupă funcţiuni cu mult mai străine de catedra lor, de cît advocatura pentru un jurist. A fi profesor de zoologie medicală sau de literatura franceză şi a ocupa postul de director al teatrelor naţionale e desigur, o înstrăinare de catedră cu mult mai mare.

Cum va putea exercita un control serios Ministerul pentru ca renunţarea să fie reală? Oare numai advocatură pledantă e o piedică pentru profesori şi cea consultantă *nu*. Şi de ce să se ceară o condiţie *negativă*, o renunţare, care pentru unii este poate deja făcută de bunăvoe şi pentru alţii fără voia lor,—în loc să se ceară o condiţie *pozitivă* simplă şi uşor de controlat: indeplinirea datoriei în Universitate?

O altă dispoziţie a proiectului de lege care constitue o ştirbire flagrantă a autonomiei universitare şi un pericol real de amestec al administraţiei şi al politicei în recrutarea profesorilor universitari, e dispoziţia referitoare la constituirea Comisiilor examinatoare pentru noile catedre de drept. Comisiile acestea vor cuprinde 2 profesori aleşi de facultăţi, unul dintre cei doi decani ales *de ministru* şi doi delegaţi ai ministrului. Dispoziţia aceasta are scopul vădit de a pleca balanţa de partea ministrului,—idee evident periculoasă. In legea de 1864 din 7 membri facultatea numea 5; iar ministrul 2 delegaţi. După legea în vigoare facultatea numeşte 3 iar ministrul 2 delegaţi. Acum se propune ca facultatea să numească numai 2, ministrul tot 2 iar al cincilea membru să fie numai dintre decani, ales dnpă convenienţa ministrului.

In sfîrşit art. 2 devine cu adevărat periculos în dispoziţia care prevede ca delegaţii ministrului să poată fi numiţi dintre profesorii universitari ori dintre persoane străine de universitate (dintre actualii—proectul zicea şi „toştii") magistraţi de la Casaţie sau de la Curţile de Apel.

In toată lumea Universităţile îşi recrutează singuri profesorii. A le împedeca de la aceasta e a lovi în competenţa lor ştiinţifică şi în prestigiul lor moral. In legea de la 1864 se introducea posibilitatea numirii a doi delegaţi de la Curtea de Casaţie, pe lîngă cei cinci profesori ai facultăţei. Se înţelegea această dispoziţie la 1864, cînd aveam aşa de puţini specialişti în toate ramurile activităţei ştiinţifice. Şi apoi: dar din 7; pe lîngă aceasta la Casaţie se face drept pur; consilierii acestei înalte Curţi sunt printre cei mai înalţi demnitari ai ţării; ei pot fi chemaţi să judece chiar şi pe miniştri.

A crezut legiuitorul de la 1864 că pot să contribue la apreciarea viitorilor profesori de drept. Dar proectul de lege actual întinde alegerea ministrului şi la Curtea de Apel. Se vorbea chiar la început şi de foştii magistraţi.

Lucrul devine cu totul grav.

Un ultim defect care viţiază acest proect de lege, este caracterul personal al catedrelor create, dintre care multe nu se pot justifica prin trebuinţele urgente ale Universităţilor.

Culmea este atinsă de noua catedră de Anatomie descriptivă, pentru care Camera a simţit trebuinţă să adauge: pentru şeful de lucrări, adică onor. d. dr. Duma.

Domnule ministru,

Proectul de lege analizat mai sus atinge grav autonomia şi prestigiul Universităţei, în punctele enumărate. Contra unor asemenea idei aţi luptat şi d-voastră d-le ministru alături de noi. Facem apel la d-voastră ca să împedecaţi această gravă ştirbire a autonomiei universitare.

O ultimă chestiune:

De 12 ani, dela 1898; chestiunea salariilor profesorilor universitari stă în suspensie. Inainte de 1898 toţi cei cari au întocmit proiecte de lege pentru învăţămîntul superior au recunoscut că profesorul universitar trebue renumerat cu cel puţin 900 lei lunar.

Aceasta a fost cifra pusă de d-voastră în legea de la 1898 cu expresa obligaţiune ca pînă în patru ani să se aplice prin sporuri anuale de 100 lei. Au trecut 12 ani şi nu s'a aplicat.

Profesorii universitari sunt singura categorie de funcţionari cărora li s'a făcut această nedreptate. N'au protestat,—nu au ameninţat cu greva—cum şi a permis să ne acuze un fost elev al nostru în Parlament, actualul fost coleg care înţelege astfel să respecte şcoala unde a învăţat şi căreia-i datoreşte situaţiunea sa de astăzi. Tristă pildă pentru elevii aceluia....

In ţara noastră tutulor categoriilor de funcţionari le este îngăduit să ceară şi să obţină îmbunătăţirea situaţiunii lor materiale—tutulor afară de a profesorilor universitari. Ofiţerii, magistraţii, inginerii, au cerut şi obţinut. La universităţi numai salariile au rămas cu 46 ani în urmă, ca şi localurile, ca şi înzăstrările. Alocaţia acordată în mod excepţional anul trecut a fost numai un pic de apă care nu a putut umplea groapa a 46 ani de uitare. Iar singura îmbunătăţire ce se aduce la fiecare 2—3 ani, este o listă de noi catedre universitare. Nu putem caracteriza mai bine această stare de lucruri de cît prin înţeleptele cuvinte ale capului statului. **Se lărgeşte mereu faţada, fără să se mobilizeze interiorul.** 23 de catedre noi, atunci cînd nu se găseşte nici un ban pentru trebuinţele urgente ale Universităţilor. Este o mare greşeală!

Să nu se uite că Universităţile pregătesc generaţiile de mîni.

Acelea vor face ca ţara şi neamul să progreseze.... sau să regreseze. Astfel cum vor fi Universităţile astăzi, astfel va fi Romînia de mîine.

Cînd sunt în joc atîtea mari interese naţionale, impacienţa mulţimei de candidaţi la catedre universitare trebueşte stînjenite.

Avem speranţa că protestarea noastră universitară va fi înţeleasă şi ascultată pentru binele Universităţilor noastre.

Senatul Universitar

ss. C. Dumitrescu-Iaşi, E. Pangrati, Toma Ionescu, E. C. Theodorescu. S Mehedinţi, dr. C. Chiricescu, Ec. C. Nazazie şi P. Negulescu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Otrăvuri.—O dramă care ar fi putut avea un deznodămînt fatal,—fiind actul de continuare într'o tragedie—s'a petrecut zilele aceste la cimitirul Eternitate cu ocazia unei triste ceremonii de înmormîntare. Nu însă despre însăşi acea întîmplare nu vom ocupa aci; ea priveşte cu totul alte rubrici ale ziarului. Dar este şi un element care interesează lumea ştiinţifică pe de o parte şi societatea pe de altă parte.

Eroina dramei a băut o cantitate de acid fenic concentrat. In primul moment se crezuse că ar fi înghiţit o pastilă de sublimat. E un fapt notoriu că asemenea otrăvuri sunt oarecum la.... modă în zilele noastre şi destul de adeseori aflăm despre întoxicări sau încercări de otrăvire prin mijlocirea unor asemenea substanţe.

De unde sunt procurate? Care e motivul că atari puternice toxine sunt la dispoziţia ori-cui, sau—în tot cazul—la dispoziţia prea multora? Se eliberează oare fără prescripţii medicale? Dau oare practicianii fără destulă luare aminte ordonanţe de materii corosive şi otrăvitoare în gradul cel mai înalt?

Iată o chestiune asupra căreia ar trebui meditat şi asupra căreia atragem atenţiunea, în interesul tuturora.

*

A apărut „Revista Idealistă" anul VIII Ianuarie 1910 avînd cuprinsul următor:

D. Mihail G. Holban: Catolicismul în Romînia şi Libertatea Conştiinţei.... 3.—D. G. Aslan: Morala Greacă 13.—D. N. Zaharia: Traian Demetrescu (romanele sale) III 23.—D. Al. Sîn Giorgiu poezii: Lăcrămilor noastre sonete: Iapită, spre toamnă 60.—D. Ion C. Bacalbaşa: Cronica teatrală 63.—D. Mihail G. Holban: Politica internă 67.

*

Eduard Colonne, cunoscutul compositor parizian, dirigintul renumitelor concerte „Colonne", fost director al Operei comice a murit în vrîstă de 72 ani.

*

Ziarul italian „Cicerone" primeşte de la „Ufficio Regionale" ştiri liniştitoare în ce priveşte soarta turnului din Pisa,—istoricul turn „strîmb" care e una din minunile lumei. Nu există momentan nici un pericol de cădere a turnului, cum s'a vorbit.

*

In capitala Danemarcei se vorbeşte actualmente mult despre un nou sistem practicat de horticultori după procedeul unui „doctor" grădinar. John Waterwal din Kent (Ohio) în scop de a vindeca arborii de diferite boli şi a evita „moartea" lor. Intre altele e vorba de plombarea copacilor probabil după sistemul... dentiztic.

*

Beneficiul d-nei Atena Georgescu, hazlia piesă „Fericirea casnică" are loc Sîmbătă seara 20 Martie, nu la 21 Martie care am anunţat din eroare.

Se prevede un enorm succes.

*

Al 8-lea congres internaţional de zoologie se ţine de la 15 la 20 August st. n., 1910 la Graz în Stiria (Austria) sub presidenţia profesorului Graff şi sub patronagiul ministerului de Instrucţiune publică al Austriei. Se vor organiza cu această ocaziune frumoase excursiuni cu vaporul pe coasta Dalmaţiei şi în Muntenegru.

*

Unele ziare pariziane au făcut vîlvă mare pentru faptul că tragedianul de Max, compatriotul nostru, a apărut într'o piesă-revistă pe scena unui Music-hall din Paris. Ceea ce n'a împiedecat pe marele artist să aibă un succes considerabil. Se ştie că nu de mult s'a făcut larmă şi cu ocazia angajării Sarhei Bernhardt, la Londra, la un music-Hall, unde va juca la anul piese din repertoriul ei.

*

In Ungaria s'a răspîndit o carte cu acest titlu. Sfîrşitul ar avea să fie la 17|30 Maiu 1910, cînd ne va ciocni Cometa lui Halley, care e de 44 de ori mai mare de cît pămîntul. După aceea foae, Cometa o să ne facă mai reu de cît piftie. Pe faţa întăia e o stea cu mutra foarte urîtă şi'n şase colţuri şi e gata a zdrobi o grămadă de ţerani cari s'au căţărat pe vîrful unui munte, poate la polul Nord.

Autorul e Paul Hlinka, un cîntăreţ ungur. El zice că sfîrşitul lumei e cel pe care Fecioara Maria l'a vestit încă de mult. Hlinka spune că la Paris s'a deschis pămîntul şi-a înghiţit pe locuitori, şi că razele cometei sînt încărcate cu gaze explosibile, cari vor aprinde atmosfera

Informaţii

❑ **Din ale inspectorilor d lui Haret.**—La examenul de capacitate pentru gimnastică, ţinut anul acesta, au reuşit cu medii egale, d. Dobreanu, student din Iaşi, şi Nanu, un artist de prin Craiova.

Ministerul instrucţiei le face cunoscut că sunt catedre vacante de gimnastică, la Bârlad şi Pomîrla şi ei să aleagă. Dobreanu cere să fie numit la Bârlad şi după o lungă aşteptare, drept răspuns, se trezeşte cu inspectorul de gimnastică, Ionescu, care-l chiamă la liceul naţional, ca să'l examineze din nou, să vadă dacă e superior lui Nanu şi dacă, prin urmare, ar merita el să fie la Bârlad, căci tot aici se vede că ceruse şi Nanu ca să fie numit.

Dobreanu se prezintă la liceul naţional, dar nu se supune unui nou examen, învocind motivul, că, odată reuşit la examenul de capacitate, trecut în faţa unei comisiuni, nici un regulament nu admite ca un inspector va mai supune pe reuşit la o nouă examinare

Dobreanu a făcut declaraţia aceasta în scris, iar inspectorul a plecat la Bucureşti de sigur cu scopul ca să găsească şi pe Dobreanu rău la acest pretins examen şi să-şi pue ast-fel la Bârlad pe favoritul d-sale sau mai ştim noi al cui.

Iată de ce năsdrăvănii se ţin inspectorii d-lui Haret.

❑ Cu prilejul interpelărei pe care d. Take Ionescu a făcut-o privitor la polemicele prin presă ale d-lui dr. Sion, ministrul de interne a răspuns, că, deşi Sionul îi este prieten, îl va da în judecată disciplinară.

D. Brătianu nu s'a ţinut de cuvînt, ci a admonestat pe prietenul său, pe cale de adresă.

❑ Un critic muzical din Bucureşti, scrie despre ultimul concert al d-rei Cella Delavrancea:

D-ra Cella Delavrancea, o pianistă de temperament, deşi o copilă încă, şi-a dat concertul anunţat lămurind şi de data aceasta calităţile neobişnuite cu cari se vestesc marile pianiste.

Adevărate nimicuri sunt pentru pianistă toate greutăţile technicei din cari alţii îşi fac un fel de scop al artei. Inzestrată cu o memorie minunată şi necontenit stăpînă pe claviaturi, mulţămită unei digitaţii capabile să diatanizeze frasa, s'o stingă în adevărate triluri abia perceptibile—tînăra pianistă a putut să birue adevărate probleme de execuţie şi interpretare din „Fantasia chromatică şi fuga" lui Bach.

❑ Membrii cercului medicilor veterinari sunt convocaţi, în şedinţă ordinară, Duminică 21 Martie a. c., în localul primăriei (serviciul veterinar), la orele 3 p. m., fiind la ordinea zilei următoarele comunicări:

Un caz de destocie de d. dr. Gh. Jocu; asupra acţiunei curatine a moroinei de d. D. Buzinchi; Tuberculoza păserilor de d. D. Buzinchi.

❑ Ministrul de Justiţie a dat o circulară tuturor Parchetelor Generale de pe lîngă Curţile de Apel, prin care le pune în vedere să uzeze de dreptul de apel în contra hotărîrilor date de judecătoriile de ocoale prin care anulează procesele-verbale de contravenţie la legea repaozului duminical, încheiate de jandarmi, sub pretext că numai primarii şi ajutoarele lor au dreptul de a constata aceste contravenţii, conform art 11 din legea repausului duminical.

Ministrul atrage atenţia asupra faptului că, această argumentare este greşită, întrucît prin art. 84 din legea de organizare a comunelor rurale care este posterioară legei repausului duminical, s'a ridicat primarilor şi ajutoarelor lor, calitatea de ofiţeri de poliţie judiciară.

❑ D. I. Simionescu, profesor la Universitatea din Iaşi şi actual membru supleant în comisiunea disciplinară a institutorilor şi a învăţătorilor din circ. Iaşi, a fost numit membru asesor al acelei comisiuni în locul decedatului I. Gh. Stravolca.

In locul d-lui I. Simionescu a fost numit ca membru supleant dr Mihail Manicatide, profesor la Universitatea din Iaşi.

❑ In urma intervenţiei camerei de meserii şi a reprezentanţilor Iaşului în parlament, pe lîngă care a mijlocit societatea viticolă, în proectul de lege a repauzului duminical s'a prevăzut că se acordă aceleaşi condiţiuni pentru repaos, debitelor de băuturi, ca şi berăriilor, cu condiţia expresă ca să nu puie în vînzare alcool.

❑ D. Inginer Antoniu şeful diviziei C. F, circomscripţia Iaşi, va fi mutat în aceeaşi calitate la devizia din Bucureşti; în locul d-lui Antoniu, la Iaşi, va fi numit d. V. Costin.

D. Nicolau, actualul şef al staţiei P.-Iloaie şi d, Popovici şef de staţie în rezervă la Iaşi, vor fi mutaţi unul în locul celuilalt.

❑ D. colonel Al. Călinescu, comandantul regimentului 7 roşiori, va fi transferat,

Vor mai fi transferaţi d-nii col. Brănduş, actual comandant al bat. 4 de vînători şi maior Raiovici, de la comandamentul corpului IV de armată.

D nii col. Georgescu şi maior P. Minovici, de la intendenţa corpului IV de armată, vor fi trecuţi în ministerul de răsboiu.

❑ De la 1 Aprile se va pune în circulaţie un nou tren, pe linia Podul-Iloaie—Hîrlău, care va pleca de la Hîrlău la 2·30 d. a. şi va sosi la P.-Iloaia la 4 şi 30. Din Podul-Iloaia va pleca la 6 seara şi va ajunge la Hîrlău la 8.

❑ I. P. S, S. Mitropolitul Pimen se va reîntoarce mîine dimineaţă în localitate unde va sta două zile, iar apoi va pleca din nou la Bucureşti.

DIVERSE

— Sf. Sa părintele C. I. Roşescu, a fost numit paroh la comuna, Galata, din judeţul Iaşi.

— D. Gh. Săndulescu prefectul poliţiei, care a fost în capitală, pentru a înainta raportul în afacerea anchetei de la siguranţă, se va reîntoarce mîine în localitate.

TEATRUL NAŢIONAL

SĂMBĂTĂ 20 MARTIE

BENEFICIUL D-NEI

Atena Georgescu

cu frumoasa comedie

FERICIREA CASNICA

Preţurile obişnuite

Procesul Maiorului P. Vasilescu

Cazul maiorului Vasilescu.—La consiliul de război.—Consiliul.—Apararea.—Asistența.—Martorii. Desbaterile

Se știe că în luna Ianuarie, un conflict a avut loc la Bacău între d. colonel Haralambie, comandantul reg. 17 artilerie și d. maior Vasilescu, din acelaș regiment, în urma cărui conflict, maiorul a fost lovit de comandantul regimentului,

Despre acest caz s'a ocupat și presa din străinatate, care, bine înțăles l'a exagerat.

Cazul a venit astă-zi înaintea consiliului de război. Maiorul P. Vasilescu e învinuit pentru faptul de insultă adus comandantului său locotenent colonel Haralambie.

Ședința s'a deschis la orele 9 dim.

Consiliul se compune din d-nii: general P. Pavlov, președinte; colonel Crutescu, loct.-colonel Mărgăritescu, maiorii Engherliu și Costăchescu, membrii; comisar special d. loc.-col. Popovici asistat de d. comisar regal căpitan Dimitriu, grefier d. Poroineanu.

Apararea e reprezentată prin domnii Vespasian I. Pella avocat și d. maior B. Arion, din regimentul 7 roșiori, ca apărător din oficiu.

*

După ce consiliul a prestat obișnuitul jurămînt, președintele ordonă introducerea acuzatului.

După aceasta' comisarul regal cere să se dea citire rapoartelor făcute de maiorul Vasilescu.

Din aceste rapoarte reiesă, că maiorul Vasilescu, care este unul din cei mai distinși ofițeri de artilerie, se plîngea contra comandantului său, care de la venirea sa în reg. 17 Artilerie, zilnic îl apostrofa și înjura pe nedrept. Intr'unul din rapoarte, și anume în acela adresat comandantului brigăzii, maiorul Vasilescu arată cum a fost lovit de colonelul Haralambie față chiar de ofițeri și soldați. Prin acel raport, maiorul Vasilescu cerea comandantului brigăzii, d. colonel Costescu, să ia măsurile ce va crede de cuviință, rugînd în același timp să se orînduiască și o anchetă.

*

D. general Pavlov, care conduce ședința cu mult tact și pricepere,procede la interogatorul acuzatului.

D. maior Vasilescu începe prin a arata, că faptul pentru care e adus înaintea consiliului, e un fapt întîmplat acum două luni, în cancelaria regimentului și care fapt a fost comentat chiar de presa streină, ca singur întîmplat în analele noastre militare.

Arată că în toate dramele ca și în aceasta, este un geniu rău, care creiază drama. In cazul de față, maiorul Vasilescu, asigură că consiliul va avea de luptat cu abilitatea unui spirit foarte fin, care a creat această tristă afacere. La baza acestui fapt, există un act confidențial, compus din două părți: una penibilă și alta excelentă, acest act e memoriul meu. S'a pus însă o mare bază numai pe partea I a a acestui memoriu, nu însă și pe cea de a doua, de care nu se vorbește de loc.

Arată apoi cum a fost mutat în regimentul 17 Artilerie, regiment în care de la început s'a găsit în conflict cu șeful său, colonelul Haralambie, care citindu-i memoriul, s'a referit numai la partea I-a în care avea notat cîte va greșeli și d-sa și-a zis: acesta e un element rău. Venind la regiment, a fost primit de colonelul Haralambie, cu următoarea formulă: *am puteri discreționare de care voi uza la primul prilej Bagă de seamă, bagă-ți mințile în cap și pune-te pe lucru*". Arată apoi că tot ceia ce se făcea rău în regiment, comandantul le punea în sarcina sa și chiar într'o zi pe cînd se aflau la cîmp, a fost insultat cu cuvintele: mojic și rău crescut, pentru motivul că maiorul nu l'ar fi privit pe colonel. In altă zi, chemîndu-l în cancelaria regimentului, pentru a-i cere oare cari lămuriri, colonelul a sărit la el și maiorul a fost nevoit să fugă din cancelarie. Pentru acest fapt i s'au dat 8 zile de arest. A reclamat comandantului Brigăzii, dar nu i s'a făcut nici o dreptate, nevoind să se ordone o anchetă. La 27 Noembre 1909, face un raport către comandantul brigăzii, prin care arată că colonelul Haralambie se poartă cu el ca un stăpîn față de un rob. I s'a respuns însă că colonelul Haralambie e numit de minister, și n'are ce-i face. Prin acel raport mai reclama că, în calitate de ajutor al colonelului Haralambie, era zilnic insultat de acesta. Reclamînd iarăși colonelului Cotescu, comandantul brigăzii, acesta i-a spus textual: „persoana d-tale e nulă. Pe mine M. S. Regele, care la un exercițiu mi a făcut din deget, tot cu același deget m'a avansat. Prin urmare nu ținea nici d-ta seamă de toate cele ce-ți face colonelul Haralambie."

Arată că, reclamînd brigăzii, că de și ca ajutor al comandantului de regiment, i se dă să iscălească acte fără să le citească, comandantul brigăzii i-a spus: „nu e treaba d-tale, comandantul regimentului e răspunzător."

Cînd venea la regiment, era chemat de col. Haralambie în biuroul său, unde pentru cel mai mic lucru, îl dojenea în modul cel mai aspru.

Acuzatul face istoricul incidentului petrecut în ziua de 10 Ianuarie, cînd fiind chemat în cancelarie, colonelul Halambie a sărit la el, forțîndu-l să scrie o declcrație, prin care maiorul declarase verbal, că la regiment se fac compturi false și că se fură. Văzînd că colonelul sare la el, dînsul a eșit în coridor, căutînd să evite un scandal. Colonelul eși în ușă, strigînd soldaților: pune-ți mîna pe el. Maiorul Vasilescu se refugiă în dormitorul batalionului de rezervă, dar ușa fiind stricată, colonelul întră înăuntru, unde l apucă de guler și-l strînse de gît. Arată apoi că la ancheta făcută, d-sa n'a luat parte, de oare-ce era la închisoare.

*

Comisarul regal întreabă pe maiorul Vasilescu să răspundă cum se făcea comptul cu paiele.

Maiorul Vasilescu declară, că paiele se transportau cu oamenii regimentului iar colonelul cerea să se facă compturi pentru transportul acelor paie.

Termină spunînd că în nici un raport al său, nu există nici un cuvînt insultător la adresa d-lui colonel Haralambie.

*

Se face apoi apelul martorilor și primul care e ascultat, e d. colonel Haralambie.

D-sa susține că d. maior Vasilescu ar fi fost provocatorul și că acesta n'ar fi ținut samă de datoriile sale față de superior. Zice că în Ianuarie, a avut loc un conflict cu d. maior Vasilescu și că acesta i-ar fi spus că știe și va denunța că la regiment se fac falșuri, ceia-ce l'a făcut ca să ceară socoteală maiorului.

Mai face apoi expuneri în chestia paielor, precum și asupra altor fapte de ordin de serviciu, și susține că ar fi fost ofensat de d. maior Vasilescu.

După ce termină colonelul, d. general Pavlov întreabă apararea dacă are de pus vre-o chestiune.

D. Vespasian I. Pella, declară că nu pune nici o întrebare d-lui colonel Haralambie. Președintele suspendă ședința la orele 12.

*

După amiază ședința se redeschide la orele 2.

Ca și dimineață, asistă la dezbateri foarte mulți ofițeri superiori și inferiori.

Se continuă cu ascultarea martorilor.

Se ascultă pe d. colonel Costescu, care spune că a primit, în repețite rînduri, reclamații din partea d-lui maior Vasilescu. Povestește incidentul petrecut între maiorul Vasilescu și colonelul, așa cum i-a fost relatat de colonelul Haralambie. In urma acelei povestiri, d. Costescu a cerut ca maiorul să fie dat judecății pentru insulta superiorului.

D. avocat Pella pune martorului întrebarea, dacă știe că colonelul Haralambie are obiceiul să bruscheze pe ofițerii regimentului?

Martorul răspunde, că a auzit, că a auzit, că colonelul ar întrebuința, în discuțiile cu ofițerii, sau în observațiile ce le-o face, expresiuni cam aspre.

Avocatul întreabă apoi pe colonel asupra raportului, scris cu mașina, dacă în această privință, a făcut vre o confruntare între brigadiernl Maneta și maiorul Vasilescu?

Martorul răspunde că nu, de oare-ce brigadierul i-a declarat, că raportul a fost scris de el.

Al doilea martor, d. colonel Georgescu, declară că, fiind trimis în inspecție administrativă la Bacău, a găsit administrația regimentului în bună regulă. In privința compturilor, martorul spune că ele erau învestite cu toate formele și puse la dosar.

Martorul locot.-colonel Constantinescu, spune că aflîndu-se în magazia cu îmbrăcăminte, a doua zi de anul nou, a văzut pe colonelul Haralamb și pe maiorul Vasilescu certîndu se și că colonelul Haralambie, i-a declarat martorului și altor ofițeri, care se aflau față: „vedeți pînă unde merge indisciplina, voi fi nevoit să trag cu sabia în maiorul Vasilescu".

La orele 4 ședința continuă.

Ultime informații

❑ *Experiențele asupra curgerei apei de la Timișești, nu vor putea începe de cît la sfîrșitul lunei Martie.*

❑ *La șezătoarea literară, pe care studenții facultății de litere din Iași o vor ținea Duminecă, ora două în amfiteatrul laboratorului de fizică, în cinstea d-lui T. Maiorescu, vor asista toți profesorii.*

Studenții R. Manoliu, M. Rădulescu, I. Popovici și V. Todicescu, vor ținea cuvîntări.

❑ *D. Barbu Delavrancea, va ținea Duminecă, 4 Aprilie, în aula Universității din Iași, o conferință despre „Poezia populară".*

❑ **Marele colegiu universitar din Iași, compus din Senatul Universității și consiliile profesorale ale tuturor facultăților, a fost convocat să se întrunească mîine, Sîmbătă, orele cinci jumătate, spre a se pronunța asupra înființărei celor 21 catedre,** *„înființare ce atinge principiile organice ale ființei Universității".*

*

Consiliul profesoral al facultății de medecină din Iași, a fost convocat să se întrunească astă zi, spre a discuta asupra faptului, că trei catedre ce urmau a fi creiate la acea facultate, au fost scoase din proiect.

Se crede, că consiliul profesoral va deferi cazul Senatului Universității.

❑ *Față cu entuziasmul cu care se pretează la votarea tuturor legilor scelerate, a prins curaj pînă și mult ridiculul ministru Orleanu, care a depus ieri, la Senat proiectul seu privitor la încurajarea industriei naționale.*

❑ D. Al. Myller, care a fost numit profesor de Geometrie analitică la facultatea de științi din Iași, a fost invitat să se prezinte la Universitate, spre a depune legiuitul jurămînt.

❑ D. A. A. Badareu, care se află astăzi la București va sosi mîine în Iași.

❑ **Judiciare.**—I. G. Lazăr, soldat în regimentul 27 Bacău, obținînd astăvară un concediu pe timp de 26 zile, merse la moșia Mișcăteni și se angajă la mașina pe treerat de acolo.

Intr'o seară, la isprăvitul muncei, Lazăr voind să meargă acasă, un alt lucrător, Iordache Bombonică, îi ascunse pălăria.

Infuriat de acest fapt, Lazăr luă o piatră pe care o aruncă în cap lui Bombonică. Lovit foarte tare, Bombonică încetă din viață, iar Lazăr fu dat judecății pentru omor prin imprudență și condamnat, de tribunalul Bacău, la trei luni inchisoare.

Curtea de Apel, s. I., în audiența de azi, a întărit sentința Tribunalului.

— Arhivarul tribunalului Vaslui, Ion Caradanescu, făcîndu-se vinovat de sustragere de timbre, a fost condemnat la șapte luni închisoare.

Afacerea se va judeca în apel, la secția II-a, în ziua de 25 c.

— La o inspecție medicală ce s'a făcut fabricei de ape gazoase a lui Eduard Hacker din Fălticeni, găsindu-se infecții, Hacker fu dat judecății și condamnat la o sută lei amendă în folosul fondului rețetelor gratuite.

Apelul fabricantului a fost respins astă-zi de s. I a a Curței.

❑ Astă-zi Vineri 19 Martie a. c. are loc la Circul Sidoli o reprezentație cinematografică în beneficiul d lui George simpaticul casier al teatrului Pathé Frerès.

Programul ales și foarte bogat cuprinde între altele, interesante vederi din Egipt: Sfinxul colosal de la Gizeh, piramidele, podul rulant pe apa Nilului etc. O altă frumoasă și interesantă vedere după natură va fi cataractul Imatra din Finlanda. Sunt apoi cuprinse în program multe comedii frumoase, piese teatrale, scene sportive etc.

Industria lemnului în Danemarca, instructive și interesante vederi după natură; O victimă a exploziei, o desfășurare dramatică în care se oglindește viața lucrătorilor mineri, sunt de asemenea cuprinse în acest program.

Mîine Sîmbătă Matineu la 3 ore ziua și mîne seară mare reprezentație în scop de bine-facere.

Numai la reprez. de Sîmbătă seara vor fi reprezentate scene din „Chantecler în proecțiuni electrice.

Tot Sîmbătă 20 și Duminică 21 Martie a, c. atît la Matineuri cît și la repr. serale vor fi adaose în program sujete noue precum: Ferragus, mare piesă după romanul lui Balzac, Pungașii Farisului, Vulcanii și craterii Australei etc., asemenea și „Ceremoniile înmormîntărei doctorului Lueger", primarul Vienei, înregistrate și redate absolut fidel de cinematograf.

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăș)

execută:

Schițe de Planuri și Devise, în mod gratuit.

Primește: **Executări de lucrări în regie și pe compt propriu.**

Antreprize de construcții pentru clădiri de ori ce stil.

Revisuiri și supravegheri de lucrări străine.

Amenajări de gospodării rurale și Specialist în betonaje.

Numeroasele lucrări executata în București în decurs de 14 ani, ca acelea din Aleea Rignauld, casele Antonescu Mavromati Pleșoianu, Orosovici, etc. etc. dau destule garanții acestui birou ca să asigure clientela sa de cea mai absolută mulțumire.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 19 Martie

Agitația profesorilor Universitari

București.- Agitația profesorilor universitari contra proectului d-lui Haret continuă.

Aseară a avut loc la d. Gh. Gr. Cantacuzino acasă, o consfătuire a mai multor profesori universitari care fac parte din partidul junimist, discutînd asupra atitudinei ce trebue să se continue față de proectul d-lui Haret.

In cele din urmă, s'a decis, ca profesorii să nu se abție chiar de la o grevă.

*

Toți foștii miniștrii de instrucțiune, din ambele partide de opoziție, au decis să intreprindă o aprigă campanie contra proiectului d-lui Haret.

S'a hotărât ca să se convoace o intrunire publică, organizată de foștii miniștri de instrucție, în care să se ceară ca proectul d-lui Haret să nu fie votat.

Chiar astă-seară va apărea apelul foștilor ministri, care convoacă pe cetățeni, și care va fi semnat de d-nii Titu Maiorescu, Take Ionescu, C. Disescu. dr. Istrati, M. Vlădescu etc.

Intrunirea se va ținea probabil Duminică.

Numiri probabile

București. — Se dau ca sigure următoarele numiri la noile catedre, proectate de d. Haret:

La catedra de chimie fizică d. P. Bogdan; istoria literaturei moderne d. G. Ibrăileanu; istoria doctrinelor economice, d. Popovici, fiul inspectorului casei de economie a corpului didactic, la catedra de drept ad-tiv și legislație industrială va fi transferat d. C. Stere, de la Iași; la catedra de drept Roman din București va fi numit d. Berceanu, actual șef de cabinet al d-lui Brătianu.

D. Teodoru, actual secretar general al ministerulni cultelor va fi numit la catedra de istorie antică, la archeologie d. Tzigara-Samurcaș, la catedra de drept comercial d. C. Arion: la catedra de drept internațional privat, va fi transferat d. P. Missir de la Iași; la catedra de sociologie va fi transferat d. Virgil Arion de la Iași; la catedra de geografie d, St. Popescu: la matematică specială d. Vasiliu.

Un conflict

București.—Aseară într'un local public a avut loc o altercație între d. procuror Ferekyde cu d. avocat Gh. Ionescu.

O eșire pe teren e inevitabilă.

CAMERA

București.—D. Iarca, deputatul de Buzău cere să i se fixeze ziua în care să'și dezvolte interpelarea adresată ministrului de război, asupra chestiei dreptului oficerilor de a vota.

Senatul francez

Paris.—Senatul a votat budgetele coloniilor, al justiției și instrucțiunei publice.

Asupra morței lui Menelik

Paris.—Știrile cu privire la moartea negusului Menelik, nu se confirmă.

Ele sunt eronate.

Viscol mare

Viena.—De eri domnește aci un mare viscol.

Prin împrejurimi circulația e întreruptă.

A căzut o mare cantitate de zapadă și continuă încă să ningă.

Catastrofă pe calea ferată

Colonia.—Nu se cunoaște până acum numărul precis al morților, la ciocnirea de trenuri, ce s'a întîmplat eri la Mülheim.

S'a stabilit că răniții din al treilea vagon au căzut victima catastrofei, din cauză că expresul a venit asupra trenului de persoane cu o putere atât de mare în cît băncile ce se aflau față în față au fost împreunate cu forță, zdrobind picioarele pasagerilor.

E probabil că va trebui să se amputeze picioarele la mai toți răniții.

Foarte puține persoane au fost mai ușor rănite și și-au putut continua drumul.

Magaziile gărei au fost transformate în hale pentru cadavrele care sînt oribil mutilate și zdrobite, încît e aproape cu neputință să fie recunoscute.

*

Colonia.—Se crede că numărul morților ar fi 18, din care 8 militari.

Grav răniți sunt 35. Ciocnirea a fost foarte puternică de altminteri.

Greva studenților medicinești din Iași

Studenții în medicină din Iași, întrunindu-se astă-zi la 3 după amiază, au hotărît să proclame greva, pînă cînd nu se vor creia catedrele de care se simte nevoie la facultatea de medicină.

Studenții au decis să nu mai ia parte la c u r s u r i și nici chiar la examene.

Studenții au plecat in grup la toți profesorii facultății, ca să-i inștiințeze despre hotărîrea lor.

Prima Societate de Economie
DIN URBEA IAȘI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăți de Economie din Urbea Iași, sunt convocați în adunare generală pe Duminică 21 Martie 1910, ora 1 p. m., în localul propriu al Societății, din str. Ștefan cel Mare și Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1). Raportul Comitetului de administrație asupra mersului afacerilor Societății în lunile de la 1 Septembrie până la 31 Decembrie 1909.

2). Raportul Comisiunei de control, privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum și a operațiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea Comisiunei de control conform art. 29 și 41 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul dela 1 Ianuarie—30 Aprilie 1910.

4). Cestiunile rămase pendinte din Adunarea precedentă, precum și cele ce se vor ivi în cursul ședinței.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toți membrii Societății cu majoritatea voturilor asociaților prezenți, conform art. 53 din statute.

Președintele Comitetului de Administrație
V. I. Radu.

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, șură, grajd de cai, pivniță.

Z. S. MOISESCU
AVOCAT
Iași Str. Sf. Sava 18

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia se se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simţit vre'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue se se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potă găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Important pentru toţi Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de în gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecucin Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

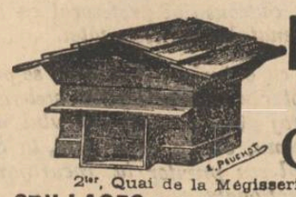

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Simbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Simbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Simbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 168 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări asiguătoare de bronza vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. —Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 973 Duminică 21 Martie 1910

D-l Spiru Haret în capcană

Cine sapă groapă altuia cade într'insa. In 1907 cînd Camera discuta proectul de lege al Invățămîntului superior și se cerea înființarea doctoratului în drept, d. Haret a fost acela care a organizat greva Universitară, vizitînd d-sa împreună cu d. D. A. Sturdza pe d. Coco Dumitrescu, rectorele Universității și îndemnîndu-l spre a provoca o grevă a Profesorilor și a studenților.

Pe cînd țara plutea în plină anarhie, jos cu răscoala țăranilor, Universitatea la bolta edificiului nostru politic era în plină anarhie. Iar deasupra acestui dezastru material și moral, cel care rînjia dinții cu o satisfacere drăcească era d. Spiru Haret, care întarta studenții lui să se agite în stradă, provocînd întruniri supt firma naționalistă a lui Iorga-Cuza et comp., iar el scria la *Voința* și împărția în zeci de mii de foi volante articulul său incendiar, prin care amerința guvernul cu pietre, dacă se va clăti un fir de păr și va curge o picătură de sînge țărănesc.

Urmările se știu. Studențimea își pătase numele, căci vin *studenții* era 1907 egal cu vin *incendiarii, eliberatorii;* iar proectul de lege a fost retras, după ce s'a fost luat în considerare de Cameră.

Se pretindea atunci că d. C. Dissescu, ministru de Instrucție n'ar fi consultat Universitatea în chestia doctoratului în drept și că deci, s'ar fi știrbit cu acea lege autonomia Universității.

In capul acestei mișcări era d. Haret. D-sa cu greutatea sa politică, că de 2 ori a fost ministru, își avea cuvîntul hotărîtor și planul și-l făcuse minunat de bine cu șeful partidului, căci legea Universitară era pentru guvern strîmtoarea Termopile.

Lucrurile se repetă aidoma și acuma. Capul sediționei de la 1907, este azi țapul ispășitor. El singur, prin purtarea lui provocă aceiași mișcare, căci iată ce zic profesorii Universitari în memoriul lor, iscălit de toți membrii senatului Universitar:

„Proectul de lege analizat, atinge grav *autonomia* și prestigiul Universității". Prin ce atinge această autonomie și acest prestigiu al Universității proectul de lege al d-lui Haret?

1) Recrutarea profesorilor Universitari se modifică contrar legii din 1898, căci pentru viitorii agregați și profesori la drept se vor recruta *numai* prin concurs, înjosind prestigiul științific al Universității, căci se îndepărtează pe cei cu lucrări. Pentru Universitate recrutarea prin concurs e un mijloc de interiorizare legală, și se atinge prestigiul Universității, legiferînd numai acest mod de recrutare.

2) O altă jignire adusă prestigiului Universității e că contrar legilor azi în vigoare, noii reușiți la concurs pentru facultatea de drept vor fi numiți agregați *definitivi* de o dată, iar nu provizori, cum sînt toți colegii lor de la celelalte facultăți. Și cu drept cuvînt se întreabă senatul Universitar, cu ce au greșit ceilalți să fie lăsați într'o inferiorizare patentă!

2) O altă jignire e în felul de plată al noilor agregați, primind de la început 650 și după 3 ani 900 lei, pe cînd ceilalți colegi au rămas la salarul lor cel vechiu de 650 lei pe lună.

De ce această vădită jignire adusă întregului corp profesoral? După ce atinge aici memoriul chestia salarului făgăduit prin legea de la 1898, că va fi de 900 lei; nici după 12 ani nu s'a realizat. Și iată că se face o excepție pentru agregații noi, cari se vor recruta numai prin concurs, adică prin o filieră inferioară din punct de vedere științific, și vor primi cel mai mare salariu, după 3 ani de funcționare.

4) Se mai jignește o categorie de profesori—pe cei de la drept—prin crearea de incomptabilități, că adică noii agregați să nu profeseze avocatura. Aici memoriul e de o cruzime sîngeroasă pentru d. Haret:

„De ce avocatura ar fi piedică de la îndeplinirea îndatoririlor profesorale? De ce consultațiile juridice sau administrative, de ce ocupațiile prin consiliile de administrație ale băncilor și ale diverselor societăți industriale, de ce deputații ori senatorii, *ingineria hotarnică* și multe altele nu ar constitui tot atîtea pedici, cari pot înstrăina pe profesor mai mult de cît practica profesiunei de avocat".

Se dă peste nas d-lui Haret, care se știe că face pe inginerul hotarnic al marilor societăți de credite și case rurale, ia onorarii exorbitante și nici nu face cel puțin lucrările, ci le plătește miserabil de eftin altor muncitori, mai cunoscători ca el în agrimensură.

Dar cruzimea merge și mai departe: „A fi profesor de Zoologie medicală *sau de literatura franceză și a ocupa postul de director al teatrelor naționale* e, de sigur, o înstrăinare de catedră cu mult mai mare".

Aici profesorii Universitari pionesc pe d. Pompiliu Eliad, ilustrul Pompilică, cumnatul d-lui Haret.

5) In fine, o ultimă jignire și nesocotire e în constituirea comisiilor, cari vor recomenda pe profesorul Universitar. Nu mai e senatul Universitar, ci o comisie compusă din 2 profesori, 2 membri de la Curte aleși de ministru și un decan, persona grata a ministrului, cum e netunsul d. Ion Bogdan.

Iată dar impasul politic, în care a întrat d. Haret. D-sa are însă o portiță de scăpare. Cum va vedea că s'a făcut protest, d sa va renova legea, va modifica-o, va nimici-o. Doar d-sa e acela care a formulat în scris teoria: un ministru ia o măsură, prepară o lege și o susține întru cît nu se rîdică nici un protest; îndată însă ce vede că se rîdică un protest, d-sa revine și schimbă totul.

Avem credința fermă, că d. Haret va ceda, va schimba totul, își va mînca opera, numai să zică că a legiferat.

Prezicem—și credem că nu greșim, că d. Haret nu se va retrage; că își va schimba legea, cum o cere Senatul, că va iscăli legea altora nu a lui, deja d. Haret tot ce are a lui e al altora; d-sa n'a avut idee, ci procedură; atîta; iar dacă alte împrejurări, vor mai concurge la întărirea situației, atunci legea Universitară e mormîntul politic al d-lui Haret.

De va fi o dată acest lucru. Pînă atunci șoarecele e prins în capcana și eșire n'are.

Cuvîntul Universității din Iași

Colegiul Universității din Iași se va întruni în astă seară spre a dezbate asupra proiectului d-lui Haret, care a stărnit atîtea protestări.

Nu știm ce va decide marele colegiu. Trebue să insistăm, însă, a priori, asupra situației de acum, față de acea din 1907.

In 1907 prin proiectul d-lui Dissescu, se propunea înființare de catedre identice la Iași ca și la București, înființarea doctoratului în drept, înființări de laboratorii și a unei școli de farmacie, temelia principală a proiectului Dissescu consta în egalizarea celor două universități.

Proiectul actual nu dă aproape nimic Iașului, ci toate catedrele, bune și rele, le creiază la Universitatea din Capitală.

D. Dissescu, care voia să facă din Iași un adevărat centru cultural, a fost răsplătit prin cunoscuta și imorala grevă universitară, pe care promotorii o justificase prin faptul, că „Universitatea nu fusese consultată", adică d. Dissescu nu și ceruse voie să facă atîtea lucruri frumoase și folositoare.

Ce va hotărî acum colegiul cel mare, cînd Iașul a fost nesocotit și prestigiul Universității știrbit?

Nu putem ști: Dar ne facem datoria să publicăm un document omenesc și anume procesul verbal din 1907, prin care cu majoritate de voturi, se declarase greva Universitară la Iași.

Iată acel document:

PROCES-VERBAL
No. 103,
Astă-zi 15 Februarie 1907

Colegiul Universității din Iași, întrunindu-se pentru a se consfătui asupra situației ce se creiază învățămîntului superior prin proiectul de lege, aflat acum în dezbaterea Adunărei Deputați lor;

Văzînd atingerea gravă ce se aduce culturei naționale prin acest proiect, care a fost supus Parlamentului fără ca să se fi luat avizul senatelor și consiliului permanent.

Văzînd despoziițiile greșite ale acestui proiect, de natură a compromite viitorul învățămîntului superior;

Văzînd că modul cum se înfățișează proiectul este jignitor pentru demnitatea corpului profesoral.

Cu majoritate de voturi a hotărît:

Profesorii Universității din Iași își dau demisiunea din funcțiunile lor și sunt solidari în hotărîrea nestrămutată de a nu reintra nici unul în funcțiune, până nu se vor satisface justele lor revandicări.

Afirmare îndrăsneață

D. Haret, ministrul școalelor, este un curajos fără pereche cînd le vorba de șarlatanizme politice.

O mostră clasică despre curajul d-lui Haret, este declarația ce-a făcut'o alaltăieri în Cameră, că d-sa a stat departe de greva universitară din 1907, ba chiar și de agitațiile ce s'au urmat atunci.

Este de prisos, credem, să reamintim, că d. Haret se puisese în fruntea agitatorilor, că, luase cuvîntul la multe întruniri publice de protestare și că la una din ele adusese d-hi Dissescu învinuirea, că ar fi plagiat unele părți ale proiectului seu universitar, după un proiect al d-lui Haret.

Nu vom reproduce, deci, tot ce a făcut d. Haret în 1907, cînd, după ce cu anarhiștii sei de la sate, aranjase titlul, care avea să degenereze în pojar, venise să introducă anarhismul și la Universitate.

Dar vom dovedi, cu atît prețios foarte recent, că d. Haret a făcut o afirmare gratuită, dar foarte îndrăsneață, cînd s'a scuturat, pur și simplu, de nefastul rol pe care-l jucase în 1907.

In adevăr, în memoriul de ieri al Senatului Universității din București, delegații din acel Senat spun d-lui Haret:

„contra stîrbirei prestigiului Universității ați luptat și D-v. alături de noi. Facem dar apel la Dv., ca să împedicați această gravă stîrbire"

I se aduce deci aminte d-lui Haret de zilele eroice din Februarie 1907 și i se spune: „atunci ai post alături de noi, acum nu fă altmintrelea, căci vei fi un trădător."

Iar d. Haret habar n'are. Nici nu-și aduce aminte de 1907, ieagă chiar că participase, mai mult, că fusese sufletul mișcărei din 1907.

De aceea spunem, căactualul ministru al instrucției, n'are pereche în acte de curaj, cînd ele sereferă la șarlanizm politic.

Chestii locale

Subvenția teatrului Național din Iași

D. Haret a făgăduit în timpul cînd se discuta legea teatrelor c față cu starea precară în care se află societatea dramatică din Iași și cu mioacele de cari dispune, va lua asupra ministerului plata anuității pentru localul tatrului.

In adevăr Ministerul aorda Teatrului Național din Iași suma e 60000 lei pe an subvenții, dar din această sumă 40000 lei merg pentru local, ceiiată ce cetim în mod invariabil în toat bugetele: (în această subvențiune se uprinde și suma de 40000 lei conform legii sancționate cu decretul No. 502 din 20 Febr. 1891 pentru plata dobînzei și amortismentului împrumutului contractat 1 casa de depuneri de către comuna Iași pentru construcția localului Teatrulu.

Ar urma după aceasta că actorii plătesc ei de la ei localul tatrului fără să fie al lor, ci al primăriei

A mai făgăduit d. Haret că cel puțin va spori cu 10000 la paea aferentă actorilor, dacă nu o va egla cu Craiova, care primește 40000 lei ani actorii, nu ca la Iași unde primesc numai 20000 lei.

Nici una nici alta din promisiuni nu s'a îndeplinit. Legea a ecut prin Cameră, s'a votat și de Snat, a revenit apoi la Cameră cu buclud cunoscut și în fine s'a votat. Dar bugeul cuprinde tot cifra de mai înainte, adii 20000 lei pentru actori.

Iașii primesc din budet 20000 lei.

Craiova primește din buget 40000 lei.

Bucureștii primesc din buget 66000 lei afară de 20000 lei pentru Comp. lirică a d-lui Grigoriu, și ori-ce deficit se acopere tot de minister. Iar personalul administrativ e plătit aparte cu stat No. 295 precum urmează:

Director general 700 lei.
Secretar și casier 400 lei.
Arhivar 250 lei.
Copist 100 lei.
Inspector 200 lei.
Requisitorul 80 lei.
Mașinist 300 lei.
Portar 95 lei.
Servitor 80 lei.

Total dar statul personal costă 26460 lei, și cu cei 86000 lei trupei fac rotunda sumă de 112460 lei de 6 ori mai mult ca la Iași, și de 3 ori mai mult ca la Craiova.

Actorii de Iași duși și îndemnați de ilustrul Pekea au ieșit întru întimpinare cu flori d-lui Georgel, că le-a vorbit în chestia Teatrului Datu-le a însă ceva d. Haret mai mult? Nu credem. Inteleptul făgăduește și actorii de la Iași trag nădejde. Și asta e bună la ceva! ***

CATE VA NOTE

O otrăvire descrisă foarte hazliu.

Excelentul confrate junimist din Iași, vorbește în termenii următori despre cîntăreața, care, deună-zi, încercase să se sinucidă la cimitir:

Acei cari au urmat carul funebru până la cimitir, au fost martorii unei întîmplări *curioase*, care *i-a* mișcat *cîtuși de puțin*. Verginia Axente, acea care *s'a pus între tată și fiu*, a băut conținutul unei sticluțe cu sublimat corosiv.

Soluția de sublimat era *foarte* concentrată, conținea *vre-o cinci* pastile, *ceea ce-i a făcut să-i revolte stomacul*, «dînd-o imediat afară».

Intreg orașul a fost impresionat de această *scenă* și a fost *viu comentată*.

Autorul interesantei povestiri de mai sus, ne va permite să observăm, mai înainte de toate, că începutul gentilei sale descrieri, este în dureroasă contradicție cu sfârșitul. La început spune, în adevăr, că la cimitir a fost „o întîmplare curioasă" care „a mișcat cîtuși de puțin asistența"; iar la sfîrșit întîmplarea devine „scenă", „care a impresionat tot orașul."

N'avem nici o obiecțiune de făcut contra faptului, că soluția, foarte concentrată, de sublimat corosiv, a revoltat stomacul simpaticei sinucigașe.

Suntem doar în opoziție și avem habar de revoltele stomacale.

OAMENI ȘI LUCRURI

DRAMA SI TEATRU

Cu cît se apropie de sfîrșit, procesul din Veneția dă loc la mai multe senzații și surprize. Intre aceste din urmă a fost și articolul publicat în „Figaro" de către artista Réjane.

„Totul a fost nebunie în acest act,—execuția lui,—fuga. Toți eroii vorbesc, lucrează sub stăpînirea clerului, a morfiniei a corupției morale în care această femee, miraculos de frumoasă, a fost târîtă la 17 ani de către un barbat de care mai bine e să nu vorbim.

Cînd vezi pe contesa Tarnowska, așa de fină, cu o expresie așa de dulce în figură—căci numai gura arată o voință—te întrebi ce ar fi putut face un bărbat bun, loial din o creatură așa de perfectă. Toată lumea e contra ei? Pentru că n'a văzut-o. Nu, ochii care se ațintesc așa de lung și de dureros asupra tatălui ei, venit de așa de departe ca s'o întărească, nu sunt ochii unei criminale îndărătnice.

... Timp de două ore am urmărit pe figura descompusă a lui Priliukof tot ce durerea omenească poate închipui mai mare, mai pătrunzător. Dacă de 2 ani omul îndura ceea ce l'am văzut eu îndurînd timp de două ceasuri, atunci nici o pedeapsă—dacă e vinovat,—nu ar putea întrece—chinul îndurat. Stingher, departe de toți, respins de toți, el a lăsat totul pentru această femee asupra căreia ochii lui nu se mai ațintesc nici o clipă, — ca și cum i-ar fi teamă de dînsa. Și *ea* e perdută pentru el. Ce mizerie, ce milă inspiră această zdreanță de om!

Indărăt, cu totul aproape de contesă, ca și cum ar respira încă atingerea ei, cu totul altul apare Naumof. El a ucis ca un halucinat, a fugit ca un smintit, a plîns ca un copil—și de fapt e numai un copil.

In capătul sălii stă bonna Terier, minată de boală, de lipsuri,—dar gata să-și dee restul zilelor pentru această foastă stăpînă a ei, pentru această femee teribilă, dar care a iubit-o, a îngrijit-o, a ajutat-o, pe dînsa, biată servă care nu poate uita și care i-e recunoscătoare.

Și are dreptate. ea, că nu vede în contesa Tarnowska pe o femee cu totul rea. Acea femee așa de sigură pe ea însăși fizicește și sufletește, însuflețită de amintirea unui singur om, pe care l'ar fi iubit și care, poate, ar fi scăpat-o de ori-ce cădere și ruină și groază, și pentru care varsă lacrimi, căzînd în nesimțire la rostirea numelui lui.

....Oamenii de treabă se vor revolta, morala va suferi,—e sigur. Eu însă am milă de ei, am văzut colo în sală doi părinți bătrîni cu ochii plînși. Și sunt și copii mici pe care justiția i-ar lovi. La toate aceste nu mă pot opri de a gîndi,—și gîndindu-mă simt groază în suflet, simt lacrimi în priviri".

....Cine nu poate îndoi că justiția italiană nu se va înduioșa de lacrimile unei artiste mari ca Rejana? Și de astă dată se poate să fie lacrimi adevărate nu de teatru.

Rodion

POEȚII PRIMĂVEREI

„Petale"

Despre nou apărutul volum de versuri al d-lui G V. Botez Gordon, sub titlul „Petale", vom vorbi ceva mai pe larg, relevînd ce e caracteristic în producțiunile ca și în temperamentul tînărului scriitor iașan.

Dorind, însă să vorbim despre literatura specială,—acea a anotimpului,—nu se putea să trecem cu vederea acest titlu atît de poetic și atît de primăvăratec în acelaș timp pe care l'a pus Gordon, noului său volum,—ca o nouă legătură între inspirațiile cîntătoare de ideal și între o simțire mai mult decepționată de grele încercări.

Poetul se adresează „petalelor" în care vede un simbol, nu numai un obiect delicios al naturei:

In mistica domnie-a firei,
Petalelor fermecătoare,
Chemate de sclipiri de raze
Din țărnă, vlaga creatoare,

Vă arătați în viață, lumei,
Cu suflet însetat de rouă,
Veniți ca să 'mpliniți o lege —
Ș' astfel surori ne sunteți nouă.

Plăpînde firi, catifelate,
Cu adieri tulburătoare,
Voi ne treziți în inimi doruri
De lumi de vis, de adorare;

Desvăluind virginitatea
Ce'n suflet ni i de cer sădită,
Voi ochii ne umpleți de lacrimi
De-o' nduioșare fericită...

Tovarăși dragi ne sunteți vieței,
La drag, la glorii, la durere,
Cu' mpărtășirea firei voastre
Cea plină tainic de putere,

Pînă' ntr'o zi, amurg de toamnă,
Cînd luna nu se mai arată,
Cînd vîntul înghețat aruncă
Petale prin grădina toată;

Și atunci muriți fără de șoapte,
Petalelor fermecătoare,
Cum mor atîtea firi plăpînde,
Cum mor visînd, c'o suspinare...

Peste tot, simțirea scriitorului se împărtășește de seninătatea și de voioșia primăverei. Naturile sensibile ies din iarnă ca dintr'o suferință, pentru că au, mai mult ca oricine, impresia sfîșierei și a morței în fața priveliștelor de iarnă, în șuerul furtunilor și în amorțirea firii.

Insă și iubirea lor se înfiripează și le apare reinnoită, tînără, viguroasă. Gordon celebrează acest sentiment în poezia Primăvara:

Iubita mea, e primăvară,
E soarele'n senin afară,
In cîrduri lungi se'ntorc cocoare
De peste munți, de peste mare
Și un cer cald înviorează,
Toți ochii dornic scînteiază,
Ca'n serbători e astă-zi firea,
Serbează viața și iubirea...
Chiar gîndăceii sunt pe-afară,
Iubita mea, e primavară!..

Din zori de zi pe sub fereste
Intăiul sunt să-ți dau de veste
Ca să te'mbraci cu drag, fecioară,
In haină albă și ușoara,

Să te'ncununi cu bucheţele
De toporaşi şi viorele,
Să dai lumini cu-a ta ivire,
Să dai noroc cu-a ta zîmbire,
Să pari la toţi, păşind uşoară,
Că numai tu eşti primăvară!...

*

Nu numai oamenii, dar şi lucrurile, —viaţa în toate ale ei manifestări se schimbă în radiarea seninei primăveri, Iată, bună oară, că oraşul mort al Iaşilor aştepta şi el o primăvară pentru a renaşte. Sau mai drept, poetul aştepta acest anotimp ca să poată vedea prin prizma speranţei viitorul obijduitei cetăţi, obiectul de compătimire a atîtor pooţi şi... prozatori:

Scăldată în lumina albă a caldei dimineţi de-Aprile
Stă Iaşii, vechea capitală, pe'nlănţuitele coline
Ca Roma, Roma cea eternă, ea, Roma unei vremi ce vine,
Se'nalţă pregătită par'că spre nouă glorioase zile...

Fireşte: *aşa* n'ar fi putut să vadă Iaşul într'o zi nouroasă de toamnă, ori într'o zi obscură de iarnă. Dar cu venirea primăverei, imaginaţia se înfiripă, entuziasmul însufleţeşte viziunea şi atunci deplorabilul oraş apare ca Roma cea etern bogată în neperitoare frumuseţi.

Atîta e de adevărat că anotimpul „petalelor" schimbă firea şi simţirea,— mai cu seamă o fire adînc senzibilă şi o simţire cam mistică, cum vom vedea că este a lui Botez-Gordon. Primăvara pune culori pretutindeni şi muzică în toate glasurile. Aceasta ne o va dovedi mai mult încă literatura recentă a altor cîntăreţi, între care un loc osebit se va cuveni unui alt volum apărut de curînd în Iaşi: „Luminişuri" de Artur Stavri.

A.

Un mărgăritar juridic

Despre d. Gh. L. Dimitriu, preşedintele tribunalului Suceava, se publică interesante documente omeneşti în ziarul nostru.

Se pare că sentinţele pe cari le redactează acest magistrat ideal şi inamovibil, sunt şi mai interesante.

După d. G. L. Dimitriu, instanţele de fond *nu au dreptul să suspende executarea unei hotărîri*, asemenea suspendări căzînd spune d. Dimitriu, *în competinţa exclusivă a Curţei de Casaţie.*

Jurisprudenţa aceasta a mai marelui tribunalului Suceava, a fost descoperită de d. I. T. Burada, distinsul primpreşedinte al Curţei de apel din Iaşi. D. Burada s'a speriat de acel mărgăritar juridic şi l'a trimis d-lui D. Alexandresco să l comenteze şi să-l facă celebru.

In *Curierul Judiciar* de astă-zi se publică, în această chestie, următoarea observaţie, judicioasă şi zeflemistă a distinsului profesor ieşan.

O reproducem în cele ce urmează:

— Publicăm astă-zi o sentinţă a Tribunalului Suceava, care este un adevărat mărgăritar juridic.

Am cetit de mai multe ori această sentinţă, a cărei copie mi-a fost remisă de către d-l prim president al Curţei de apel, şi nu mi venea să cred cele ce am cetit. Miam şters de mai multe ori ochii, crezînd că poate că n'am cetit bine însă, din pacate, m'am convins de realitatea adevărului. Mulţumesc deci înaltului magistrat si amicului meu, că m'a pus în posesiunea acestei interesante hotărîri, căci era păcat că ea să doarmă în condicile tribunalului şi să nu treacă la posteritate.

Este vorba, în speţă, de suspendarea executărei unei hotărîri definitive din cauză că partea care a pierdut procesul a făcut recurs în casaţie.

Tribunalul pune în principiu că instanţele de fond nu au căderea de a suspenda executarea unei hotărîri definitive de cît în materie de revendicare şi de posesiune, iar că în celelalte cazuri, *numai Curţei de casaţie aparţine de a suspenda executarea.*

Acesta este un nou principiu, pe care cu toată ruşinea mea, mărturisesc că nu l-am văzut până acum formulat nicăiri.

Pentru mai multă lămurire, iau libertatea de a transcrie aci art. 67 din legea Curţei de casaţie, pe care tribunalul Suceava îl interpretă prin sentinţa de faţă. Iată cum a fost modificat prin legea din 1905:

„Impricinaţii vor putea cere punerea în lucrare a hotărîrilor definitive date de Curţile de apel sau de tribunale, însă această punere în lucrare se va putea suspenda de partea protivnică prin asigurarea sau depunerea valoarei corespunzătoare, în caz numai cînd va porni cerere în casaţiune.

Cererea de casaţiune suspendă şi fără asigurare sau depunere a valorei procesului, punerea în lucrare a hotărîrilor privitoare la strămutare de hotare şi la desfiinţarea de construcţiuni. Asemenea, în materie de revendicare sau posesie, instanţa de fond, a cărei hotărîre este executorie, va putea, în urma cererei părţei interesate, să încuviinţeze suspendarea, cu cauţiune echivalentă valorei imobilului apreciat de instanţă.

In materiile date în căderea secţiunei III, afară de procesele comerciale şi acele arătate la lit. h, prezidentul Curţei de casaţie va putea ordona suspendarea executărei, fără citarea părţilor şi fără canţiune".

Ce rezultă oare din acest text?

Că, în principiu, suspendarea executărei hotărîrilor atacate cu recurs în casaţiie se face, *în procesele de drept comun*, de instanţele cari au pronunţat acele hotărîri şi că numai în unele cazuri *excepţionale* date în competenţa secţiunei a III-a Inaltei Curţi, suspendarea *se poate ordona* de prezidentul Curţei de casaţie, fără citarea părţilor, şi fără cauţiune.

Or, în speţă, era vorba (tribunalul ne-o spune însuşi prin unul din considerentele sale) *de un proces ordinar de împărţeală*, Deci suspendarea nu se putea acorda de cît de instanţa care a judecat afacerea în ultim resort.

De unde a scos tribunalul că el nu are competinţa de suspenda executarea *de cît în materie* de revendicare sau posesiune? Acesta nu este şi nu a putut fi nici un moment sensul legei.

Este trist, o constatăm cu regret de a vedea o asemenea interpretare în anul mîntuirei şi al Cometei 1910 cînd avem judecători inamovibili, care trebue să-şi dea seama de misiunea lor.

Tribunalul a cetit deci rău textul legei, şi l-a interpretat şi mai rău; sau poate că la hotarul ţărei se găseşte o altă ediţie a legilor noastre. In aseminea caz, cerem cu insistenţă ca această ediţie *expurgata* să ni se comunice şi nouă ca să luăm cunoştinţă de ea.

Iaşi **D. Alexandresco**

PARADOXELE IUBIRII

(INSEMNĂRI)

«Patient, mais vainqueur!...»

Imprejurările, sau cum le numim noi, într'un singur cuvînt, *nenorocul*, îţi jeacă de multe ori farsele cele mai grozave.

O mică povestire (din André Theurieut).

Doi îndrăgostiţi, ferindu-se de ochii bîrfitorilor, şi-au ales ca leagăn dragostei lor, împrejurimile singuratice ale Parisului. Era cea dintăi întîlnire. Abia se potoliseră fiorii de teamă ai celor dintăi aventuri, se schimbaseră primele sărutări, cînd o ploaie rece şi măruntă se năpusti asupra frumoaselor pajişti. Nici un adăpost, nici o scăpare, nici un mijloc de reîntors în cetate,— şi iarăşi cu neputinţă de stat în puterea ploaiei. Un dric, care-şi dusese clientul la veşnica destinaţie, se întorcea gol. Vizitiul, fiind suflet compătimitor, primi în funebru-i cupeu pe cei doi porumbei, plouaţi şi de nouri şi de noroi; şi astfel tinerii ajunseră la Paris. S'au despărţit în tăcere şi fără nici un semn.

Natura a voit ca dragostea lor să aibă acest funest epilog şi un cadru atît de ridicol. Poate că tînărul nostru aşteaptă şi azi invitaţia Dulcineii sale pentru al doilea *rendez-oous*. Dar cred că n'o să sosească niciodată...

*

Nu cunosc pagină de artă, care să destăinuiască mai puternic *ciudăţenia* sufletului femeesc, ca marea *arie* din „Samson şi Dalila". Nimeni n'a redat mai evident, izbucnirile şi reticenţele, şovăirile şi contradicţiile până la contrast, care pot să încapă într'un suflet de femeie cu toată complexitatea lor demonică şi cu toată logica lor paradoxală, ca marele Saint-Saëns. (Şi *paradoxa* trebue să aibă o logică, fie ea şi morbidă).

Dalila iubeşte pe Samson. E pătrunsă şi cucerită de frumuseţa lui morală şi mai ales fizică. Totuşi, nu se dă înapoi de la înşelăciune, şi făgăduieşte marelui preot să-l vîndă, păstrînd aceeaşi tărie de suflet în trădare ca şi 'n iubire. Pe măsură ce vremea trece şi ceasul perfidiei se apropie, patima ei pentru vigurosul Samson creşte, iubirea clocoteşte mai nînfrînată, se sbuciumă în durere, regretă amar cele ce ştie că va făptui,—si totuşi, făptueşte fără şovăire. Dragostea, regretul şi perfidia ating în aceeaşi clipă culminaţia: aceeaşi putere fatală care a îndemnat-o la iubire, o împinge şi la trădare; varsă lacrimi de căinţă, regretă—dar nu şovăeşte.

Iată dar o pildă clasică, dovedind că în sufletul femeii pot locui simultan, trei sentimente paradoxale: iubire, trădare şi regretul.

*

Ermiona a iubit pe regele Pirus, însă din clipa de cînd află că e înşelată, nu mai hrăneşte în suflet de cît ură şi răsbunare. Şi iată că regele se prăvale în valuri de sînge pe treptele altarului ucis de răzcunătorul Oreste, părtaş acum la dragostea ei.

Patima Ermionei isbucneşte din nou mai aprinsă mai covîrşitoare; nici o picătură de ură, nici o urmă din setea răsbunătoare de mai înainte. Iubeşte pe cel pe care îl ura de moarte, şi urăşte cu 'ndîrjire pe ucigaşul Oreste,— ucigaş după îndemnul ei răsbunător după dorinţa sufletului ei. (*„Andromaca" —Racine).*

Incă un exemplu.

Lady Ana, îndoliată şi mîhnită, urmează în tăcere sicriul soţului ei, ucis de cocoşatul, crudul şi desgustătorul Richard III. La o cotitură de drum, ticălosul ucigaş opreşte în loc convoiul, şi încetul cu încetul, se apropie de văduva nemîngîiată, socotind acum momentul cel mai prielnic, pentru a-i şopti cuvinte de dragoste. Isteţimea lui Richard III cucereşte uşor sufletul lui Lady Ana, care răspunde la curtea ce i-o face ucigaşul barbatului ei, sfîrşind, prin a primi chiar inelul dăruit de acesta, ca un simbol al dragostei lor viitoare. (*„Richard III"—Shakespeare).*

Socot că pildele ce-am adus, arată cu prisosinţă, pînă la ce treaptă de paradoxă, se poate scoborî sufletul femeii...

*

Şi acum, ne întrebăm care sunt căile prin care iubirea, această pasiune, mai mult demonică de cît divină, pătrunde şi cucereşte un suflet?

Unele femei stăpînesc intelectul nostru; cugetarea noastră e umbrită sau luminată, tulbure sau senină, după cum se răsfrînge privirea adoratei. Nici un gînd nu se înfiripează, nici o hotărîre nu se încheagă, fără ca raza iubirii să nu şi tremure asupră-i strălucirea. Chiar în calculele reci ale savantului, străbate adeseaori un zimbet de femee şi-i luminează întunericul cifrelor.

Altele, stau veşnic înaintea privirilor noastre: le vedem pretutindeni şi nici o clipă icoana celei dragi nu adoarme în ochii sufletului. Aduceţi-vă aminte de moartea lui Frederico, care se asvîrle în valuri, ca să prindă năluca de frumuseţe a iubitei lui, frumoasa Arleziană.

Sunt iubiri cari năvălesc mai ales asupra sentimentelor noastre, deşi raţiunea se împotriveşte, iar voinţa cearcă să sfarme lanţul în care ni-i robită fiinţa; unele femei ne stăpînesc prin ademenirea farmecurii lor, parfumul cărnei şi aroma săiutăritor. Sunt clipe cînd par'că le pipăim pielea fragedă, formele calde şi divine ale trupului, marmora însufleţită a frumuseţii.

Acestea din urmă sunt pasiunile cele mai înverşunate. Cu eît simţurile prin care pătrunde iubirea sunt mai inferioare, mai primitive, cu atît pasiunea e mai sălbatici, mai hotărîtoare, mai primitivă.

Adeseaori străbaţi ceasuri grele, întunecate şi fatale, desprinse par'că din veşnicia morţii, cînd vechiul dicton al poetului latin: *„nec te, nec sine te vivre possum"*, nu-i poate găsi dezlegarea, decît în desăvîrşita şi eterna nimicire a fiinţei.

Cine nu cunoaşte povestea sărmanului Werther!...

Corneliu Moldovanu.

Informaţii

❑ *A 9-a prelegere publică a cursului d-lui dr. Zozin, despre* **Istoria Ştiinţii,** *are loc Dumnică, 21 Martie, ora 4 p. m., în Amfitedrul anatomic, tratînd despre:* **Ştiinţa europeană: învăţaţii călugări; influenţa cruceatelor; Scolastica; învăţaţii şi scolile modievale; zorile Renaşterii.**

❑ Regele Petru al Serbiei trecînd aseară prin Galaţi a expediat următoarea telegramă M. S. Regelui:

„Rog pe Maiestatea Voastră să primească cea mai sinceră recunoştinţă pentru atenţia amicală care m'am izcat atît de profund, şi profit cu plăcere de această ocazie pentru a reînoi M. Voastre expresia celei mai sincere urări pentru fericirea Voastră, a familiei regale şi pentru prosperitatea României."

❑ D. Take Ionescu a plecat astă-zi dimineaţă din Viena la Bucureşti.

❑ *Ordinea* află că starea sănătăţei d-lui D. A. Stuza s'a ameliorat mult şi că, la mijlocul lunei viitoare, d-sa se va intoarce în ţară.

❑ In locul gimnaziului militar din Craiova care va fi desfiinţat se va înfiinţa o şcoală de plutonieri.

❑ Comitetul pentru ridicarea unui bust lui Vasile Lurlă va da o reprezentaţie de Cinematograf în seara zilei de 24 Mart pentru mărirea fondului necesar. Cu această ocaziune elevii liceului Naţional sprinţiţi de profesorii lor vor face o apotezare a memoriei fostului Director a liceului naţional a cărui frumoasă amintire o păstrează toţi acei ce l-au cunscut.

❑ Domnii profesori I. Prasa şi Patraşcanu, au fost numiţi membri în comisia pedagogică a ministerului şcoalelor.

❑ **C.F.R.**—Direcţia generală a c.f.r. a făcut cunoscut staţiunilor că elevii şi elevele şcoalelor cari vor prezenta certificate, purtînd semnătura directorul general al c.f.r. şi semnătura direcţiei şcoalei vor putea călători, cu ocazia vacanţei Paştelui, cu reducere de 50 la sută în trenurile de la 10—26 Aprilie.

❑ **Pe ziua de mîine se va face o mişcare în poliţiile din ţară, care va cuprinde probabil şi oraşul.**

Procesul Maiorului P. Vasilescu

Ascultarea martorilor

Procesul a continuat eri după amiază până la orele 7 seara. S'au mai ascultat ca martori, pe sublocotenenţii Neculau, Popescu, precum şi pe plutonierii Iacobai, Turtureanu, cari toţi au declarat, că au văzut pe colonel cînd a strîns de gît pe maiorul Vasilescu. Apoi martorul brigadirul Maneta, declară că el a scris la maşină raportul, de care e învinuit maiorul şi tot odată declară că fiind la mobilizare, a auzit zgomot în biroul colonelului. A văzut apoi pe maiorul Vasilescu eşind cu paşi repezi din birou, urmărit de colonel, care-l ajunse într'o cameră a plutonierului afară de rînd, unde a văzut cum colonelul i-a pus mîna în gît maiorului.

Mai este ascultat apoi d. maior Orleanu, care a declarat că n'a fost faţă cînd s'a petrecut incidentul; arată însă cum colonelul brusca şi ofensa pe ofiţeri.

Rechizitoriul Comisarului special lt. colonel Popovici

Şedinţa se suspendă pentru zece minute, după care se dă cuvîntul d-lui loc. col. Popovici, comisarul regal, care începe prin a spune că afacerea ce s'a desbătut în faţa consiliului, este lămurită prin declaraţia acuzatului şi a martorilor şi din care reiesă vinovăţia acuzatului.

Face istoricul venirii maiorului Vasilescu la corp şi arată că de la început a căutat să jignească autoritatea comandantului său, pentru care colonelul l'a pedepsit în mai multe rînduri. Dînsul în loc să se corije, reclamă brigăzii, care constatînd vinovăţia sa îi menţine pedeapsa. Mai tărziu maiorul Vasilescu a fost numit ajutorul comandantului, cînd în loc să pună mai mult zel la muncă, a dat dovezi contrare, pentru care colonelul l'a observat, însă nici acum maiorul n'a căutat să pună mai multă rîvnă, căutînd să facă reclamaţii. D-sa încheie rechizitorul, zicînd că, este dureros acest fapt pe care-l deplîngem cu toţii şi cere o pedeapsă care să fie de pildă pe viitor.

Apărarea d-lui Maior Arion

Să dă cuvîntul apoi d-lui maior B. Arion, care începe prin a spune că fiind adînc pătruns de sentimentul de înaltă stimă ce datoreşte ofiţerilor superiori, cere să i se îngădue ca să useze de toate mijloacele pentru apărarea maiorului Vasilescu. Nu voi intra în istoricul afacerei, voi releva numai cîte-va părţi. Este acuzat maiorul Vasilescu de insulta superiorului prin cuvinte. Pentru a ajunge la acest lucru, se vorbeşte în dosar de pedepsele ce sunt în memoriu său, să uită însă a se cita şi notele bune date de diferiţi generali. Din dosar să vede că maiorul Vasilescu a ofensat pe colonelul Haralambie, prin următoarele cuvinte: ai făcut compturi false, dar nici odată nu ţi-am bănuit cinstea. Vedeţi prin urmare că aceste cuvinte nu sunt ofensătoare şi prin urmare nu poate fi vorba de insultă. Să mai acuză maiorul Vasilescu, că ar fi scris într'un raport, că e tratat ca un rob. Eu cred că aceasta poate fi cel mult o exprexie necuviincioasă, dar nu o insultă. D-sa termină cerînd achitarea.

Pledoariea d-lui avocat Vespasian Pella

D. avocat Vespasian I. Pella, luînd cuvîntul, zice că, nu cu puţină emoţie să ridică pentru a face apararea maiorului Vasilescu, pentru că respectul prea mare cel are pentru armată, dragostea pentru corpul ofiţeresc, îl face ca în afară de consideraţia ce are de a apara un ofiţer superior, să regrete ca cetăţean incidentul petrecut în armata noastră şi dacă chiar s'a petrecut, ar fi fost bine să fi rămas în zidurile cazarmei şi-i pare rău că, în urma cercetărilor făcute, maiorul Vasilescu a fost găsit vinovat şi trimes înaintea judecăţii.

Aş fi fost mulţumit ca, comandantul regimentului să fi avut acea stăpînire de sine şi să nu fi provocat pe maiorul Vasilescu, pentru ca să-l pună în trista poziţie de a-şi jigni şeful şi să vie în faţa d-vs. N'am să intru în consideraţii de fapte; maiorul Vasilescu v'a spus-o că are şi o parte bună şi o parte rea. Partea bună e că, e un ofiţer meritos dovadă că a ajuns maior la o vrîstă atît de tînără şi toţi comandanţii pe unde a trecut n'ar putea spune contrarul. Nu e suficient numai atît. Spiritul de ordine şi disciplină trebue să fie baza conducerii în societate, dar mai ales în armată. Colonelul Haralambie n'a ştiut să'şi ţină demnitatea, brusca pe ofiţeri şi aţi văzut, d-lor, pe acei plutonieri, care au mărturisit înaintea d-vs, ca şi la prima cercetare, că colonelul a lovit pe maiorul Vasilescu şi l'a strîns de gît. Aţi văzut şi raportul brigăzii către comandament, prin care se spune că, în urma incidentului regretabil, colonelul nu mai poate comanda un regiment, fapt pentru care a şi fost mutat. D-sa dovedeşte vinovăţia colonelului în această tristă afacere şi termină spunînd că ori care a fi verdictul se va pleca înaintea lui căci, el va fi cumpănit dat cu cea mai mare imparţialitate. D-sa roagă consiliul, ca pentru prestigiul armatei, să se închidă acest regretabil incident şi să dea un verdict de achitare, pentru a reda pe maiorul Vasilescu, un meritos ofiţer, armatei, care are nevoie de aşa valoroşi militari.

Verdictul

D. preşedinte pune următoarele trei chestiuni: 1). Este vinovat maiorul Vasildscu din reg. 17 Artilerie, că în ziua de 8 Ianuarie a ofensat pe colonelul Haralambie, comandantul regimentului 17 Artilerie? 2). Această ofensă s'a petrecut în timpul şi din cauza serviciului? 3). Este vinovat maiorul Vasilescu de infracţiuni la regulamentele militare?

Consiliul, intrînd în deliberare, a respuns cu unanimitate nu la primele chestiuni şi cu unanimitate da la a treia chestiune. In consecinţă, consiliul achită în unanimitate pe maiorul Vasilescu, de faptul de insultă, şi-l condamnă în unanimitate la 20 de zile închisoare, pentru infracţiuni la regulamentele militare.

Impresia în public

Verdictul a fost primit cu mare satisfacţie de numerosul public care umplea sala consiliului de răsboi.

In special în cercurile ofiţereşti a făcut o excelentă impresie şi a fost obiectul discuţiunelor celor mai lăudabile la adresa consiliului şi a preşedintelui d-l general Pavlov.

Toată lumea a recunoscut şi admirat spiritul de înaltă dreptate şi dragoste pentru prestigiul oştirei de care au fost călăuziţi judecătorii militari, prin pronunţarea acestei sentinţe.

Prin achitarea maiorului Vasilescu de delictul de insultă a superiorului, pentru care art. 217 din codul de justiţie militară prevede pedeapsa destituirei din armată cu închisoarea pînă la maximul ei, consiliul a lasat oştirei pe acest valoros ofiţer, iar prin uşoara lui pedepsire pentru infracţiuni la regulamentele militare, l'a privat de a mai fi adus, pentru acest fapt, înaintea consiliului de reformă — lucru ce ce întîmplă adeseori — şi cînd cu toată achitarea consiliului de răsboi, poate fi scos prin această cale din rîndurile oştirei.

D. avocat V. Pella, a fost apoi călduros felicitat de d. general Pavlov în numele consiliului şi de toţi ofiţerii din sală pentru pledoaria sa.

❑ Din mişcările ce se vor face în garnizoana locală, se mai cunosc următoarele:

D. colonel Brănduşi, comandantul bat. 4 vînători, va fi transferat la Focşani, ca şef al statului major; d. maior C. Petala, din regimentul 13 Ştefan cel Mare va fi transferat în vederea avansărei la Vaslui; d. maior P. Minovici, de la intendenţa corpului IV de armată, tot în vederea avansărei, va fi transferat la Focşani; d, colonel Călinescu, comandantul regim. 7 roşiori va fi transferat la Constanţa.

❑ **Sinuciderea din str. Albă** —O bătrînă Ruxanda Mustea, în etate de 75 ani, care locuia în casele din str. Albă No. 55 s'a sinucis strangulîndu-se.

Actul fatal ea l'a comis într'un beciu al caselor, strangulîndu-se de o grindă.

Bătrîna s'a urcat pe un butoiu, pe care a aşezat un scaun şi după ce şi a pus funia în jurul gîtului a svîrlit scăunaşul jos.

Probabil că ea s'a sinucis încă de astă noapte şi azi dim., a dat peste ea o servitoare.

Din cercetările ce s'au făcut s'a constatat că Ruxanda Mustea, era de mai mult timp suferindă.

DIVERSE

— Ioan Miron, din serviciul vămei locale, azi dimineaţă pe la oarele 7, pe cînd se ducea la serviciu, prin dreptul statuei lui Miron Costin, i-a venit rău şi a încetat subit din viaţă.

— Mîine Duminică 21 Martie, în Sala Pastia, mare Bal Mascat, dat de d. I. L. Dukaten. Un bufet bine asortat. Garderoba cu costume noui. Va cînta Muzica Reg. 13.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei a sosit azi dimineaţă în localitate, venind din Capitală.

— Eri după amiază un incendiu a distrus casa locuitorului Gheorghe a Ciobăniţei din Sineşti. Focul a luat naştere de la nişte gunoaie aprinse ce erau în ogradă şi la care au sărit scintei.

— O mare nenorocire s'a întîmplat eri după amiază la lutăria de lîngă Manta Roşie, Gheorghe Oişte, zis Bulgaru, din str. Socola, ducîndu-se să sape lut, a căzut malul peste el omorîndu-l.

Cadavrul a fost scos şi dus la morga spitalului Sf. Spiridon.

— Camera de comerţ a comunicat tribunalului Vaslui, tabloul cu numele de persoane care figurează ca experţi în materie de falimente şi expertize.

— Un caz de suspect rabie a fost constatat la animalele din satul Vultur, Comuna Copou.

— Astă noapte un incendiu s'a declarat la magazinul de pielărie a lui Samson Sudasch, din str. Veche. Focul a fost pus de rău făcători, de oarece s'au găsit în podul magaziei, cîrpe unse cu gaz.

— Inspectorul Camerei de meserii a convocat pentru mîine dimineaţă, la corporaţia „Progrosul" pe toţi brutarii din localitate, pentru a le asculta doleanţele lor.

Greva studenţilor medicinişti

Intrunirea de eri.—Moţiunea.—Telegrame de protestare.—Inştiinţarea către studenţi.—Permanentizarea ţintrunirilor.—Intervenirea la profesori.

După cum am anunţat eri, studenţii medicinişti din Iaşi s'au întrunit la amiazi sub preşidenţia d-lui dr. Mironescu şi luînd în discuţie faptul că din proectul ministrului au fost scoase catedrele de; semiologie, bacterologie, psiahitrie şi farmacologie, au hotărît să se pună în grevă, explicînd hotărîrea lor prin următoarea moţiune, care a fost votată cu unanimitate de glasuri.

Subsemnaţii studenţi ai facultăţii de medicină din Iaşi, întruniţi astă-zi 19 Martie 1910, în amfiteatrul Institutului de Anatomie, am luat din nou în dezbatere lipsurile de care sufere această facultate pentru îndreptarea cărora de ani de zile ne strădănuim întru aducerea lor la cunoştiinţa autorităţilor şcolare superioare, cerînd prin memorii repetate şi delegaţii speciale trimise domnului Ministru al Instrucţiei Publice şi Cultelor satisfacerea cît mai grăbită şi sistematică a acestor nevoi care pe fie-care zi lovesc tot mai greu în educaţiunea noastră profesională şi în menirea ce vom avea în societute.

Văzînd că, după o îndelungată aşteptare, după răbdare de ani, cererile noastre n'au fost luate în consideraţie, nici macar în mică parte, şi că facultatea noastră în loc să meargă spre organizare se dezorganizează:

Văzînd că sîntem ameninţaţi să fim mereu părtaşii unei culturi neisprăvite şi în totdeauna inferiori colegilor noştri din Bucureşti, mărginindu-ne numai la înmagazinarea slovei moarte a cărţilor, lipsind de la o îndrumare practică, demonstraţii clinice, experienţi, aplicaţie şi lucrări de laborator, făcute în localuri proprii înzestrate cu material şi instrumentar suficient sub conducerea şi supravegherea unor asistenţi competenţi;

Considerînd că nici prin noul proect de lege pentru reorganizarea învăţămîntului superior, actualmente în dezbaterea Corpurilor Legiuitoare, nu s'a prevăzut înfiinţarea catedrelor de semiologie, bacteriologie, farmacologie şi psihiatrie care constituesc o necesitate imperioasă pentru o cultură medicală complectă şi modernă;

Ţinînd seamă de toate aceste neajunsuri, care se deosebesc şi desprind din rîndul altora multe şi nepomenite prin faptul că lovesc mai greu şi mai serios în funcţiunea vitală a Facultăţei de Medicină, noi studenţi mai în măsură de cît ori care alţii a simţi lipsurile şi cei dintăi expuşi la întîmpinarea consecinţelor culturei incomplecte pe care o primim.

HOTĂRIM:

Să nu mai frecventăm cursurile acestei Facultăţi pînă ce nu se va lua dispoziţiunea de a se aduce la îndeplinire următoarele înbunătăţiri:

1) Infiinţarea prin lege a catedrelor de **Bacteriologie, Farmacologie, Psihiatrie şi Semiologie.**

2) Acordarea unui fond pentru construirea unei clădiri în care să se instaleze Biblioteca şi următoarele laboratorii: **a) Laboratorul de Bacteriologie, b) Laboretorul de Higienă, c) Laboratorul de Farmacologie, d) Laboratorul de Histologie, e) Laboratorul de Chimie şi f) Laboratorul de Patologie Generală.**

3) Fonduri pentru complectarea şi întreţinerea Bibliotecei sub privigherea unui profesor Universitar şi retribuirea unui bibliotecar.

4) Complectarea personalului de Laboratorii şi Clinici; numirea asistenţilor prin concurs.

Aceste fiind motivele care ne-au îndreptăţit a subscri în unanimitate această moţiune, facem cunoscut Onor. Autorităţilor superioare şcolare că facultatea de Medicină din Iaşi va fi lipsită de studenţi atita vreme cît va mai continua a fi o parodie a acestui învăţămînt şi stăruim în cererea de a se satisface cît mai grabnic nevoile mai sus înşirate sau de nu să se desfiinţeze această instituţie care e un adevărat pericol social.

Studenţii Facultăţei de Medicină din Iaşi.

*

Studenţii au înştiinţat despre hotărîrea lor pe decan şi pe profesori, expediând în acelaş timp următoarele telegrame la Bucureşti:

D-lui Prim-Ministru

Studenţii facultăţei de medicină din Iaşi, prin memorii amănunţite, au adus de mai multe ori la cunoştinţa d-lui ministru de instrucţie, starea precară a acestei facultăţi, cerînd îmbunătăţirile trebuitoare.

Prin actualul proect însă, vedem că, departe de a se duce îmbunătăţirile cerute, se stirbeşte încă din ce era pînă acum—şi de aceia vă rugăm să interveniţi cu înalta dv. autoritate, pentru satisfacerea dreptei noastre cereri.

*

D-lui Preşedinte al Senatului

Studenţii facultăţei de medicină din Iaşi, vă roagă să bine-voiţi a avea în vedere, la votarea legei pentru înfiinţarea catedrelor universitare, nevoile acestei facultăţi, care au fost aratate d-lui ministru al instrucţiunei publice, în repetate rînduri, prin memorii amănunţite.

*

In interiorul facultăţei de medicină şi al spitalelor, s'a afipt următoarea înştiinţare:

Se aduce la cunoştinţa studenţilor acestei facultăţi, că în şedinţa de la 19 Martie, ţinută în amfiteatrul Institutului de Anatomie, s'a declarat greva, cu următoarele puncte:

1) Abţinerea de cursurile clinicei şi facultăţei; 2) abţinerea asistenţilor şi preparatorilor de a veni la laboratorii şi 3) abţinerea stagiarilor şi externilor de la spitale.

*

Studenţii medicinişti au declarat întrunirile lor permanente, în localul societăţei lor, la 4 ore jum. în fie-care zi.

*

Decanul facultăţei de medicină a comunicat eri, telegrafic, ministrului instrucţiunei, hotărîrea luată de studenţi, de a se pune în grevă.

*

Azi dimineaţă nici un student n'a venit nici la spital, nici la cursuri.

Ultime informaţii

❑ **Greva studenţilor medicinişti.**—Decanul facultăţei de medicină din Iaşi, a făcut cunoscut ministrului instrucţiunei prin următoarea telegramă, hotărîrea studenţilor medicinişti de a se pune în grevă:

Intreg corpul studenţesc al facultăţei de medicină din Iaşi, presintîndu-se azi la decanatul facultăţei, ne-a declarat că nu vor urma cursul pînă nu vor obţinea catedrele de Bacteorologie, Psihiatrie şi Farmocologie, sancţionale prin lege.

Comitetul profesoral este convocat pentru astă-seară.

❑ *Consiliul profesoral al facultăţei de medicină din Iaşi, s'a întrunit ieri seara, la orele 5 jum., spre a se ocupa de chestia catedrelor de farmacologie, psihiatrie şi bacteorologie, care figurase în proiectul iniţial al d-lui Haret, dar cari au fost scoase de acesta, de comun acord cu comitetul delegaţilor.*

Erau de faţă domnii: Bogdan, Juvara, Bacaloglu, Leon, Bejan, Zossin, Teodorescu, Lambrior, Russu, Şumuleanu, Demetriade, Sculi, Puşcariu, Tănăsescu, Socor, Tiron şi Anghel.

D. profesor Socor, decan, a dat cetire unei adrese anterirare, prin care ministrul i-a făcut cunoscut, că la facultatea din Iaşi se vor înfiinţa cele trei catedre mai sus amintite.

D. prof. Bogdan a propus ca să protesteze contra desfiinţărei acelor catedre.

D. profesor Sculi s'a pronunţat pentru grevă, d. profesor Demetriade a propus demisionarea profesorilor; d. dr. Juvara a fost pentru grevă.

D. profesor Sculi a făcut observaţii decanului, de ce n'a întrunit pe profesori mai de mult.

Pentru grevă au fost domnii: Sculi, Juvara, Bacaloglu, Zossin, Teodorescu Anghel şi Tănăsescu.

Majoritatea a fost pentru a protesta contra scoaterei din proiect a catedrelor.

S'a ales o comisiune compusă din decanul facultăţei, rectorul Universităţei, doctor Puşcariu, delegatul facultăţei în senatul universitar şi dr. Demetriade, care să prezinte ministrului un memoriu de protestare.

Cu redactarea memoriului a fost însărcinat d prof. dr. Bogdan.

Comisiunea va pleca mîine seară la Bucureşti.

❑ *Studenţii facultăţei de medicină din Iasi, au intervenit pe lîngă studenţii celorlalte facultăţi, cu propunerea ca să se solidarizeze cu ei şi să declare ast-fel greva generală.*

❑ *Domnii D. A. Teodoru şi I. Bogdan, cari au sosit astăzi în Iaşi, au fost trimişi de d. Haret să se intereseze de ţinuta profesorilor universitari faţă de proectul universitar.*

D-lor au vizitat pe mai mulţi profesori, ca să sondeze terenul. Nu ne miră că a venit d. Teodoru, dar ne miră că a venit d. Bogdan, care ie junimist în politică.

❑ **Telegrama decanului.**—Decanul facultăţei de medicină din Iaşi, în urma consfătuirei pc eare consiliul profesoral al facultăţei a ţinut-o ieri, a expediat ministrului telegrama ce urmează:

Ca urmare la telegrama noastră de astăzi (privitoare la greva studenţească N. R.), am onoare să vă comunic, că consiliul Facultăţei de medicină în unanimitate vă roagă, ca să susţineţi, la Senat, proectul de lege pentru recunoaşterea catedrelor de Bacteriologie, Farmacologie şi Psihatrie, spre a putea fi ocupate de profesori titulari, căci sunt cursuri practice, cari nu se pot suplini fără conferinţiari.

Un memoriu vi se va prezinta în această privinţă de către o comisiune ad-hoc; pe mîine este convocat şi colegiul Universităţei în această privinţă.

❑ Pentru zilele de 26 şi 27 Martie sunt chemaţi la inspectoratul general primar din Bucureşti, toţi revizorii şcolari, pentru a se consfătui asupra conferenţelor generale ale învăţătorilor şi institutorilor, şi care se vor ţinea în luna Aprilie.

❑ In comuna Flămînzi s'a constituit un comitet pentru ridicarea unui monument, în amintirea ostaşilor din acea comună, căzuţi în războiul independenţei. Comitetul se compune din d nii: P. Nedelschi, administratorul plăşei, preşedinte; preoţii D. Dragan, D. Chiţoveanu, Toma Săvescu şi C. Ştefănescu, I. Aramă, Manole Ionescu, dr. St. Şipoteanu, membri; casier C. Marcu, dirigintele şcoalei.

❑ D. căpitan G. Constantinov a fost recomandat de comandamentul corpul lui IV de armată, ca sub-director al şcoalei normale „V.-Lupu", în ce priveşte instrucţia militară; iar d. locotenent M. Jippa, ca ofiţer instructor.

❑ D. Romeo Obreja, secretarul facultăţei de ştiinţi din Iaşi, a fost greu incercat prin perderea părintelui său, Dimitrie Obreja, fost administrator financiar al judeţului Roman.

Condoleanţele noastre.

❑ Iată programul complect al serbătorirei d-lui Titu Maiorescu de către studenţii facultăţii de litere. 1). Radu Manoliu va ţine o dizertaţie—Maiorescu şi legăturile sale cu Iaşii—şi în special cu Universitatea; iar d. Mihail Rădulescu va vorbi despre Tit Maiorescu şi ştiinţa filosofică la noi.

Studentul Ioan Popovici va recita versuri de Duiliu Zamfirescu.

D. Vasile Todicescu va citi bucata: „Maiorescu" de Delavrancea.

Vor lua parte d. rector şi toţi profesorii universitari cu d-nele, şi studenţii de la litere şi filosofie.

❑ Din Cernăuţi ni se scrie că partidul naţional romîn, va ţinea adunări generale: Duminică la Vatra Dornei, Luni la Cîmpu lung, Marţi la Homor şi Mercuri la Solca.

—Studenţii romîni, de la Universitatea din Cernăuţi s'au întrunit, alaltă-eri, din nou, pentru a protesta asupra faptului că, de şi s'a promis, cursul de istoria romînilor nu s'a înfiinţat. Ei au protestat contra bifurcărei catedrei, în senzul că cel de al doilea profesor va ceti despre istoria sud-estului Europei, care va avea şi dreptul de a vorbi şi despre trecutul Romînilor.

Studenţii au intervenit către deputaţii romîni, ca din nou să intervină, pentru creiarea catedrei.

❑ D. Chiriţescu, inspector al învăţămîntului secondar, a inspectat azi dimineaţă liceul internat.

❑ D. C. Costescu, comisar la siguranţă, a fost permutat în direcţia generală a poliţiilor.

La Iaşi a fost numit comisar la siguranţă d. Vintilă Ionescu.

❑ La domiciliul ei din str. Albă a încercat să se sinucidă astă zi o tînără fată, de familie bună.

Sinucigaşa a fost transportată la spital.

❑ D. colonel Cernătescu comandantul regimentului XIII Stefan cel Mare din Iaşi, a fost înaintat pe ziua de 1 April comandant al regimentului VIII Dragoş No. 29 din Dorohoi.

❑ Astă-zi a sosit în localitate d. I. Bogdan, decanul facultăţei de litere din Bucureşti, trimis de ministru să-l roage pe d. profesor Philippide, ca să primească să facă parte din comisia istorică.

❑ In astă-seară are loc la societatea de gimnastică sport şi muzică, ultima serată dansată.

Comitetul organizator şi-a dat silinţa de a face ca această serată, care e ultima serbare de iarnă a societăţei, să fie încă un prilej pentru o bună desfătare şi pentru ca publicul să rămîe pe deplin mulţumit. Vor fi foarte multe surprize.

❑ **Judiciare.**— Curtea de Apel s. II-a a respins astăzi apelul procurorului în contra sentinţei achitătoare a tribunalului s. II, privitoare la comerciantul M. Mendelsohn, acuzat de bancrută simplă.

— D. Schnirer de la moara din P.-Iloaie, a împuşcat din imprudenţă pe un lucrător de la aea moară.

Tribunalul a condemnat pe Schnirer la 150 lei amendă.

❑ Astă-zi Sîmbătă 20 Martie a. c. are loc la Circul Sidoli o reprezentaţie cinematografică dată în scop de bine facere.

Programul ales şi foarte bogat cuprinde între altele, interesante vederi din Egipt: Sfinxul colosal de la Gizeh, piramidele, podul rulant pe apa Nilului etc. O altă frumoasă şi interesantă vedere după natură cataractul Imatra din Finlanda.

Sunt apoi cuprinse în program multe comedii frumoase, piese teatrale, scene sportive etc.

Industria lemnului în Danemarca, instructive şi interesante vederi după natură; O victimă a exploziei, o desfăşurare dramatică în care se oglindeşte viaţa lucrătorilor mineri, sunt de asemenea cuprinse în acest program.

Numai la reprez. de astăzi Sîmbătă, seara, vor fi reprezentate scene din „Chantecler în proecţiuni electrice.

Au fost adaose în program sujete noue precum: Ferragus, mare piesă după romanul lui Balzac, Pungaşii Farisului, Vulcanii şi craterii Australeii etc., asemenea şi „Ceremoniile înmormîntărei doctorului Lueger", primarul Vienei, înregistrate şi redate absolut fidel de cinematograf.

Mîine Duminică Matineu la 3 ore ziua şi mîine seară reprezentaţie obişnuită la 9 ore.

ANUNCIU

Ne permitem a aduce la cunoştinţa publicului, **autorităţilor şi fabricanţilor**, că am înfiinţat în Iaşi un magazin de **instalaţii electrotecnice pentru lumină electrică, transmisiuni, acumulatori, baterii,** precum şi pentru instalaţiuni de lumină şi de motoare, cu corespondenţă la uzina de electricitate locală.

Coloboratorul principal al afacerei **este fostul monteur şef al uzinei electrice din Iaşi,** care va fi şi conducătorul tecnic.

Acest monteur a lucrat timp de mai mulţi ani în principalele uzine electrice din străinatate, a fost timp de doi ani monteur şef **al uzinei din Iaşi**—şi de aceea ne va fi lesne să executăm ori-ce lucrare în mod exact şi culant.

Atragem atenţia publicului că vom executa lucrările cu garanţie.

Invităm publicul să ne onoreze cu ordinele sale şi îl asigurăm, că va fi pe deplin satisfăcut.

D. Lorenz Pix are împuterniciri sprciale să primească comenzi şi să încaseze plăţile.

Paul Bayer
Lorenz Pix
Conducător tecnic.

Biroul şi magazinele: **24 str. Ciudu, Iaşi.**

NOTĂ.—Atragem osebita atenţie asupra becurilor noastre economice, cari produc o economie de curent de 75 la sută. Posedăm asemenea becuri, de ori ce număr de lumină.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 20 Martie

Acţiunea contra proiectului d-lui Haret

Bucureşti.—Aseară d. Titu Maiorescu a avut o consfătuire cu d. P. P. Carp, asupra acţiunei de protestare contra proectului d-lui Haret.

Congresul industriaşilor

Bucureşti.—Proectul d-lui M. Orleanu relativ la încurajarea industriilor, a dat loc la o mişcare printre industriaşii noştri.

In urma unei întruniri, care a avut loc eri după amiazi la cercul industriaşilor, şi alta la uniunea generală a industriaşilor s'a hotărît ţinerea unui congres al industriaşilor din întreaga ţară.

Chiar eri s'au făcut convocări telegrafice şi s'a fixat congresul pentru mîine Duminică la orele 3 p. m.

O nouă consfătuire a avut loc astă-zi dim., la cercul industriaşilor şi o altă consfătuire la uniunea petroliştilor.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a V-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

Un premiu de **80,000** lei şi un cîştig de *300* lei No. **18250.**

20,000 lei No. 51252.

10,000 lei No. 9534.

5,000 lei No. 34293.

1,000 lei No. 45798, 10393, 33923, 28572.

2,000 lei No. 55440.

500 lei No. 10804, 43829, 48431, 58291, 17818, 26943, 56693, 37010.

300 lei No. 750, 3014, 8179, 26681, 30198, 33938, 46113, 36624, 69126, 277, 30533 50972, 59309, 20270, 28527, 29540, 1194, 59527, 17307.

250 lei No. 1955, 3026, 15583, 17698 28140 35771, 36113, 37954, 40376, 45260, 50801, 52297, 57830, 59278, 45229, 1991, 6810, 8347, 10084, 10929, 15785, 16568, 16564, 21861, 27296, 28173, 46010, 48482, 49215, 50966, 56435, 46039, 13874, 13598, 13600, 34806, 38318, 40325, 40205, 46025, 48200, 50073, 57554, 58404, 24713, 28151, 39891, 45288, 51, 513, 54165, 59969, 15720, 17717, 25071, 29112, 37487, 2761, 7218, 16407, 57857.

Regele Petru şi Ţarul

Petesburg.—„Agenţia Westnik" află că regele Petru, părăsind teritorul rusesc a trimes de la Reni, o telegramă ţarului în care-şi exprimă în termen mişcători, toată recunoştinţa sa pentru primirea călduroasă ce i s'a făcut.

Comentarii asupra vizitei Regelui Petru

Belgrad.—Contrar svonurilor răspîndite de o parte a presei străine, pe baza cîtorva ştiri nefondate, ştiri care au fost reproduse de cîte-va ziare de aci, cu privire la impresiile pricinuite în cercurile politice sîrbe, în urma primirei regelui Petru la Petesburg. Cercurile competinte, declară în mod categoric, că, toate cercurile din Serbia sunt absolut satisfăcute de primirea făcută regelui precum şi de cuvîntările rostite.

Procesele de presă contra socialiştilor

Buda-Pesta.—Ziarele salută cu satisfacţie, faptul că numeroase procese de presă deschise în contra socialiştilor naţionalităţilor de guvernul trecut, au fost desfiinţate.

Cutremure

Messina.—De la 4 după amiază eri, şi pînă azi dimineaţă, la fie care două sau trei ceasuri, s'a simţit aci cîte o sguduitură de pămînt însoţită de un sgomot subteran.

Erupţia vulcanului Etna

Catana.—Erupţiunea vulcanului Etna mai continuă în mod violent. Lava se îndreaptă spre Cisterna Regina şi pare că vrea să înece. Departe de satul Borrelo, un alt curent de lavă înaintează încet spre muntele Noula.

Usina Centrală de Electricitate din Iaşi

ANUNCIU

Aducem la cunoştinţa onorabilului Public, că obţinînd condiţiuni speciale de la fabricanţii de becuri cu filament metalic, suntem în poziţiune de a reduce preţul lor din vînzare, precum urmează:

Becuri de 32 şi 50 lumini la lei 3 pe bucata.

Becuri de 100 lumini la lei 4.50 pe bucata.

Becuri cu filament metalic de o lumină mai mică de 32 lumini, am renunţat să aducem, dovedindu-ne experienţa, că din cauza firului lor prea subţire, nu au durabilitate suficientă.

Ceia-ce ne-a îndemnat mai cu samă să introducem această simţitoare reducere de preţ, este încredinţarea ce avem, că marea economie de curent, care se realizează prin introducerea becurilor cu filament metalic va îndemna la generalizarea tot mai intinsă a eclerajului cu electricitate.

Uzina Centrală de Electricitate din Iaşi

Intristaţii: Natalie şi Romeo Obreja, Elena Herţog cu fiicele sale Valerie şi Mathilda; Zoe şi Petre Hociungescu; Mihail Căzlariu, Neculai şi Alexandrina Petrescu, Aneta Cihureanu, Teodor şi Maria Stroi, Ecaterina Major Buzdugan, Constantin N. Buzdugan, Georges şi Ciriachiţa Buzdugan, Căp. N. Buzdugan, Eugen şi Zoe Fotino Buzdugan, d-şoara Olga Buzdugan, Georges şi Nathalie Poroineanu, Elena Balarde, Olimpia Spacovici, Georges şi Marie Eraclide, au adînca durere a vă aduce la cunoştiinţă încetarea din viaţă, după o lungă şi grea suferinţă, a prea iubitului lor soţ, tată, cumnat, văr şi moş

✝

DIMITRIE OBREJA

fost casier general, pensionar, etc.

încetat din viaţă, în vrîstă de 87 ani, Vineri 19 Martie a. c., ora 4 p. m.; şi vă roagă să bine-voiţi a lua parte la ceremonia funebră, care va avea loc Duminică, 21 Martie a. c., ora 11 a. m., la cimitirul Eternitatea, unde se aflu depuse rămăşiţile pămînteşti.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia se se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cu ptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară S. L. Schiler 49 (în etajul de sus).

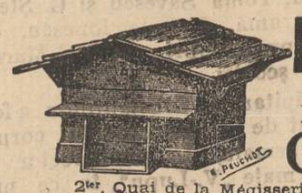

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la 3 ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1899.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invalidtate acordind şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17. —Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 974 Marți 23 Martie 1910

Glasul Universității de Iași

Sîntem în epoca de fierbere. E un făcut ca cei ce legiferează actualminte să se pună de-a curmezișul vremei și să facă operă de nebuni. Eri, prin votul său, Senatul a consfințit infamia, răpind țării cea mai salutară lege, prin care individul putea să lupte contra atotputerniciei administrației stavilindu-i arbitrarul. De acum înainte, se lasă cetățanul iarăși la discreția samavolniciei celor ce dețin puterea, simțul de legalitate se va știrbi, încrederea în legi se va împuțina și va căuta omul să-și facă dreptate singur și cum va putea.

N'a apucat să se isprăvească o infamie, că cealaltă a început. După ministrul de justiție, acum vine ministrul de instrucție să vîre ghiarele în organizarea Universității. Se vede că cei ce ne diriguesc învățămîntul sînt Tatari, căci numai așa ni s'ar explica iurușul ce voesc să-l facă în organizarea învățămîntului superior. Fără să consulte pe nimeni, sau fără să ia avizul întreg, ministrul și cazacii lui s'au folosit de un desiderat doară trimes și acela laconic, ca să se atingă de cele mai vitale chestii universitare.

Ministrul Dissescu voia să introducă doctoratul în drept, în mod egal și la Iași, ca și la București. Fiindcă în procedură Universitatea a găsit o neregulă și o trecere peste avizul ei, s'a făcut acel pronunciamento, în care glasul Universității de la Iași fu decisiv. După 4 ani, abia azi se legiferează același doctorat. De astă-dată legiferarea d-lui Haret e pe zece părți mai rea, și mai neconformă cu avizul Universității. Pe lîngă că se creiază catedre mai multe la București, dar se prevăzuse desființarea licenței, și apoi numirea agregaților definitivi, prin *concurs*, nu prin lucrări, ca o derogare de la legea din 1898.

Dar prin legea d-lui Haret, vădit se știrbește Universitatea de Iași. De unde pînă eri facultatea de medicină avea unele cursuri de specialitate, ca bacteriologia și farmacologia, absolut necesare complectării și egalării medicinei de la Iași cu cea de la București, astă-zi, prin noua lege, se pune pe un picior de inferioritate Iașii față de București.

D. Haret e calăul Iașilor; nu numai că-l nesocotește, dar îl și micșurează. Cu drept cuvînt dar, alarma a dat'o întâiu facultatea de medicină, și mai ales studenții. Profesorii, prin faptul, că își au situația făcută, puțin le-pasă, dacă or mai avea 3 sau 4 colegi în plus; pe aceia îi va aduce vremea. Tineretul însă medicinist, care se vede inferiorizat în cultură și deci împedecat în întreaga sa desvoltare specialistă, el a avut tot dreptul să se miște, ba încă energic, declarînd greva generală a studenților în medicină. Indignarea lor le fu cu atît mai mare, cu cît pare, că în mod intenționat guvernul d-lui Ion Brătianu vrea să pedepsească Iașii, că nu s'au arătat prea liberali la votul din Ianuarie.

Din cele ce transpiră prin presă, ar reeși, că cel care a dat nota politică proectului de lege al d-lui Haret e însuși d. Ionel Brătianu și că el ar fi cerut să se decapiteze Iașii, ca să învețe minte pe Șoldoveni, că l'a cam trimes la primbare cu alegerile, luîndu-și el răspunderea situației. Iar d. Haret, care e jucărie în mîna șefului său politic, a zis amin, abia primind să se pună catedrele cerute de d. Stere, pentru cei doi din afiliații săi în socialism.

Cînd în dosul unei legi de organizare, ca acea a d-lui Haret, se ascunde un politicianism așa de jos, cum și în dosul legii Casației s'a ascuns de fapt un politicianism de *bas étage*, avem la rînd tot dreptul de a protesta din toate puterile noastre. Iașii nu merită această necinste, ca cel întîiu venit să treacă peste el și să-și facă din el jocul răsbunărilor sale electorale. Un corp întreg de studenți își văd împedecată desvoltarea lor profesională, din cauză că cei ce ne guvernează nu caută binele obștesc în sine, ci cel mai mare bun politic, de a-și căpătui prietenii și apoi a strecura printre degete și bine pentru alții.

Pe cînd în legea sanitară se cere de la viitorii medici de plasă și speciale cunoștinți de bacteriologie, iar pe intendenții de spitale îi face și farmaciști, facultatea de medicină de la Iași nu dă asemenea pregătire studenților ei, și deci îi prepară cu vădită inferioritate față cu cei de la București.

Dacă guvernul d-lui Ionel Brătianu e atît de mult orbit de politică, că nu vede de cît prin prizma urei și a politicei, tot ce legiferează, e dreptul celui mai înalt așezămînt cultural—Universitatea—să aducă la simțul realității pe ministrul rătăcit, iar dacă îl vede că persistă în calea rătăcirei să tae putința săvîrșirei răului.

Cum însă?

Va fi dat tot Universității de Iași să-și spună cuvîntul hotărîtor. Dacă în 1907, cînd legiuitorul favoriza în cel mai înalt grad Universitatea de Iași și încă dusă de o solidarizare colegială cu cei de la București, ea s'a pronunțat contra legii, dar încă astă-zi, cînd vădit legea d-lui Haret știrbește și inferiorizază Universitatea de Iași, e o datorie de onoare a se pune piciorul în prag și a spune Ministrului pătimaș: *îndărăt*:

Desființarea Contenciosului

In fine, d. Toma Stelian poate dormi liniștit—opera distrugătoare a legei de la 1905 a fost desființată.

Partidul liberal, fidel tradiției sale de cinste politică și-a ținut promisiunea dată lă Dacia *și-a desființat Contenciosul administrativ.*

Principiul separațiunei puterilor în stat a fost salvat; Constituția violată, a fost reîntregită.

De cît, victoria d-lui Toma Stelian și a guvernului liberal seamănă cu vestita izbîndă a lui Pirus. In adevăr, din 183 deputați, cîți numără Camera, nu s'au rostit pentru desființarea Contenciosului de cît 69 adică o treime; la Senat, reforma d-lui Stelian n'a fost acceptată de cît de 59 senatori adică nici de jumătatea Maturului Corp.

Liberalii, cari fac caz de representanța națională și nu consideră ca adevărați aleși ai națiunei de cît pe deputații și senatorii eșiți la alegerile generale—adică cei aleși de poliție, pentru a invedera și mai mult separația puterilor—n'au fost în stare să obțină pentru o reformă atît de însemnată ca cea a desființărei Contenciosului, nici macar majoritatea voturilor a docilelor lor majorități.

Și în adevăr, d. Ionel Brătianu avusese imprudența să declare la începutul desbaterilor, la Cameră, că dacă guvernul ține să desființeze Contenciosul, apoi o face pentru că așa îi dictează cinstea politică: promisiunea dată în opoziție trebuia ținută la guvern. Și atunci s'a născut în mintea membrilor majorității o mare nedumerire: partidul liberal făcuse atîtea promisiuni în opoziție, pe cari însă nu le-a ținut nici odată, ba ceva mai mult, cu privire la Contencios chiar liberalii făgăduiseră desființarea secției a III-a a Curții de Casație, și acum, la guvern, în loc ca liberalii să și țină întreg cuvîntul dat, mențin Secția III, ba o sporesc chiar.

Declarația solemnă de cinste politică a fiului „sinistrului bătrîn" era în vădită contrazicere cu întregul sistem de ipocrizie, care se ascunde în dosul legei d-lui Stelian—și de aceea acei membri ai majorității, pe cari disciplina de partid îi împedica să voteze contra legei, s'au obținut dela vot.

Iată de ce proiectul d-lui Stelian n'a putut obtine nici o treime din voturile deputaților și nici jumatate din cele ale senatorilor.

„PROTESTUL și MEMORIILE"
PROFESORILOR UNIVERSITARI DIN IAȘI

Noi n'am propăvăduit greva profesorilor universitari. Grevă universitară ie ceva așa de extra-ordinar, că ar fi bine să se vorbească de ea cît mai rar.

De aceea nici n'am agitat chestia, nici n'am insistat asupra ei. Și astă-zi, cînd ideea grevei a fost definitiv înlăturată, avem prilej să înregistrăm contrariul ei: d. Haret este foarte popular la Universitatea din Iași.

Nu numai noi, dar nici d. Haret n'a știut lucrul acesta, fenomenul acesta. Ministrul instrucției fusese, din contra foarte îngrijat de situația de la Universitatea locală. Rectorul junimist; decanul facultății de medicină junimist; decanul facultății de drept democrat; decanul facultății de litere, junimist; decan. facult. de științ junimist; profesorii în imensa majoritate, junimiști și democrați.

Și d. Haret, care știa cu cîtă puerilă ușurință, se proclamase greva în 1907 trimise la Iași, ca avant—curier, pe d. Stere, care în Ianuarie, cu prilejul candidaturei d-lui Manicatide, făcuse profesie de credință haretistă, care dăcă i-a atras rușinea cu amendamentul la contencios l'a făcut însă, raportor al proiectului universitar; a mai trimis apoi și pe domnii I. Bogdan și D. A. Teodoru, în speranța că greva, pe care ministrul o credea iminentă, va putea fi înlocuită cu o protestare energică.

De unde avea să știe d. Haret, că proiectul său universitar, foarte energic combătut la București, combătut și de Universitate și de ambele partide politice, ai căror mai mari, pentru prima dată se vor regăsi iarăși, pentru moment, pe baricade comune—de unde avea să știe că tocmai la Iași, cu puținii săi profesori universitari liberali, proiectul său nu va fi combătut de cît *à l'eau de rose*?

Dacă în sînul consiliului profesoral al facultății de medicină, s'au urmat sau nu discuții violente; dacă propunerea grevei a fost sau nu desbătută și cum au fost discuțiile în sînul colegiului universitar—asta nu privește: rezultatul general privește și el este cuprins în cele două Memorii: al consiliul facultății de litere și al colegiului universitar.

Ce privește pe împricinat discuția ce se urmează în camera de deliberare?

Pe el îl privește sentința judecătorească și dacă ea este dată fără osebită socotință, ce profit poate trage împricinatul din faptul, că a aflat că unul din judecători a fost pentru el?

Cele două Memorii poartă iscăliturile tuturor profesorilor; și a profesorilor greviști și a celor, cari au fost pentru a se protesta și—mai știi?—a acelor profesori, cari au fost omenește împedecați să vină la ședință.

Acele memorii le va ceti M. S. Regele și ministrul respectiv și membrii corpurilor legiuitoare.

Ambele acele memorii constitue un șir de momente delicioase. Acel al profesorilor medicinești, este și un monument de stil și o rătăcire de punctuație — foarte regretabile ambele pentru un corp doct.

Consiliul profesoral medicinist, cere cum nu se poate mai respectuos, înființarea celor 3 catedre: bacteorologia, farmacologia și psihiatria.

Aceste trei catedre, spune memoriul fusese introduse în 1894, pe cale bugetară și „numai prin o scăpare de vedere"—se spune textual—n'au fost legiferate.

Mai departe memoriul glăsuește: „In actualul proiect numitele trei catedre au fost trecute, dar au fost scoase de comitetul delegaților. Această nelegiferare se datorește de sigur, „unei scăpări de vedere".

Din 15 profesori, adunați în consiliu, *șapte* au fost pentru grevă, și *opt* contra grevei, dar pentru a *protesta energic*, contra scoaterei din proiect a celor trei catedre; studenții medicinești, în vederea acestor trei catedre, au declarat greva; iar protestul energic al profesorilor, adevăratul document autentic, asigură că aceleași trei catedre, n'au fost legiferate din cauza unei *scăpări de vedere*, iar comitetul delegaților a scos din proiect catedrele, tot din *scapare de vedere*.

*

„Memoriul" marelui colegiu universitar nu cuprinde o sută de rînduri.

El se osebește fundamental de memoriul profesorilor din Capitală — spunînd lămurit că cere să se introducă în proiect următoarele *desiderate*.

Desideratele consistă în crearea celor trei catedre la facultatea de medicină; în crearea unei catedre de filosofie și a mai multor la științi; iar desideratele, adică protestele contra proiectului în discuție, constau: 1) înlăturarea persoanelor străine din comisiile examinatoare; 2) nici un profesor să nu poată fi magistrat sau avocat; 3) sporirea salariilor.

*

Deziderat este ceva extrem de dulce El n'are nimic comun nici cu ideia grevei, nici cu „protestul energic". Un deziderat nu se cere cu amenințări, nici bătînd cu pumnii în masă.

Intr'un proiect de lege nu poți amesteca un deziderat. Dezideratul este ceva ce trebue căutat, proiectul conține lucruri pozitive.

Incolo ce mai cere memoriul. „Sporirea salariilor". D. Haret le-a sporit. Dar mai cere ceva, pozitiv și ultra-haretist: ca în nici un caz avocatul să nu poată fi profesor—nici magistratul.

Aceasta au cerut-o profesorii de la facultatea de medicină! Ne miră, că profesorii de la drept, n'au cerut ca profesorii medicinești să fie opriți să practice medicina în afară de spitale!

In rezumat: d. Haret a triumfat la Iași! Greva și protestările energice au degenerat în memorii pe cari actualul ministru al instrucției le va încadra, ca să le pună la icoane.

Ne vedem puși în poziția extra-ordinară să-l felicităm pe d. Haret pentru succesul ce l'a repurtat la Universitatea din Iași, unde are nouă zeci la sută adversari.

OAMENI ȘI LUCRURI

MAISTRUL

...De la oare-care depărtare observ, de cîteva minute, tabloul: o lecție de dans.

Mic de stat, nins de vreme, „maistrul" pare încă mult mai îmbătrînit și mai ofilit în haina lui sărăcăcioasă, — o redingotă roasă de vremuri și purtînd luciul prea deselor călcături ale fierului. Cu toate aceste omul a păstrat oare-care agilitate în mișcări și uneori, privindu-l, ai impresia că, suggerat de propria sa cîntare, de acele melodii pe care le îngăimează cu voacea slabă,—recapătă oare-care tinerețe în executarea mișcărilor.

Tinerețea!... El o are doar lîngă dînsul, o poartă cu ultimile lui instincte de eleganță și de grație,—o poartă în chipul tinerei lui „eleve", pe care o instruiește. Cu brațul sting larg întins și unit cu al ei,—cu brațul drept încins în jurul taliei subțiri, el fredonează valsul săltăreț și-i imprimă legănările corecte, elastice, după cerințele regulei clasice. Și stînd alături de ea, pare și mai scund încă, iar mustața căruntă, curgînd cu neglijență în jos, îi lasă fața mai umbrită, mai arsă, pe cînd firele rare de păr, de culoare dubioasă, pieptănate în spre tîmple, nu reușesc să ascundă ravagiile vremei nici pe creștetul pleșuvit, nici pe fruntea zbîrcită. Și conștiința vrîstei pare a-i da sfiială, atingerea lui e discretă; brațul nu cutează a strînge mai cu putere și mișcările toate par mecanice, lipsite de vigoare și de spontaneitate, — făcute doară în virtutea unei vechi, foarte vechi deprinderi profesionale.

Numai rare ori descoperi o tremurare în glas, care pare ecoul unei trecătoare înfiorări: e poate reflexul unei amintiri din altă vreme, cînd maistrul, tînăr încă, luà parte la exercițiile lui de dans cu însăși căldura vrîstei, cu toată vibrarea tinereței. Ori, să fie încă, strecurată priu nourii anilor, o licărire de plăcere, o tresărire instinctuală de fericire sub puterea melodiei și în atingere cu tinerețea vie în care pulsează dorul de viață, de mișcare și lumină de bal?

El nu va fi de față; va rămînea, ca totdeauna în umbră, cînd în lumina scînteitoare se vor executa mișcările *lui*, se va aplica „arta" lui și povața lui de făcător de grații și de armonii. Alții vor avea senzațiile; alții vor simți plăcerea; alții vor cunoaște ritmul și volubilitatea și vraja legănărilor armonice în sunetele orchestrei,—pe cînd el cată să se mulțumească cu puținul cîștig bănesc... Gîndurile aceste le cetesc in privirea lui umbrită și le văd mai mult încă în rarele străfulgerări pe care le trădează cîte o rază de încîntare și de voioșie. Intr'aceasta licărește, de sigur, icoana de frumusețe, de uitare și de voluptate, sub care el își înfățișează balul la care el ia parte cu gîndirea, cu emțiunea, ca la o operă pe care el o făurește și o pregătește de care însă el nu se va putea bucura..

Rodion

Misterul Cântecului [1]

In ale sale studii de psihologie experimentală, Alfred Binet admite numai cu rezerve celebra teorie a naturalistului Darwin, pe care am reprodus-o în articolul trecut din studiul profesorului dr. N. Leon.

Darvin credea că între bărbații unui mare număr de specii animale are loc o luptă, cînd sîngeroasă, cînd artistică, iar această din urmă formă se întîlnește cu deosebire la păsări. Bărbații, în dorul femeei lor, se întrec în cîntări și une ori au loc adevărate concursuri. Ei cîntă cu atîta ardoare în cît se întîmplă ca unii să piară, scoțînd note prea tari. Mort pe altarul cîntecului! mort prin un exces de frumusețe! mort în momentul cînd triumful era aproape!...

La alte specii întrecerea, are loc pe tema frumuseței penelor. In această privință e foarte interesant micul studiu din „L'Ilustration" cu data de 19 Februarie 1910 asupra luptelor dintre păuni.

Binet, spre deosebire de Darwin, nu crede însă că rivalizarea în ale cîntării sau frumuseței ar proba că femeia-pasere alege dintre mai mulți bărbați pe unul anume, în virtutea unui sentiment estetic,—nici cînd e vorba de cîntec, ca la privighitoare, nici cînd e vorba de pene, cum e la pasărea paradisului ori la păun. Plăcerea auzului ori a văzului se confundă așa de mult cu plăcerea genitală, în cît e greu să osebim nuanțele. Iar în ambele aceste se manifestă necontestat un singur instinct, mai vechiu și mai presus de acele două nuanțe de sentiment,—instinctul sexual. Lupta de orice fel care formează preludiul întovărășirei la animale și la paseri, nu e o luptă artistică, ci o luptă amoroasă.

După Naumann și Brehm,—cîntecul privighitoarei este așa de corect și așa de perfect și așa de original, sunetele așa de pline, variațiunea așa de plăcută și armonia atît de fermecătoare, în cît cu adevărat ne umple de mirare. Cu o grație nespusă strofele dulci fluerate se alternează cu strofe răsunătoare, strofele plîngătoare cu strofe vesele; și pe cînd cîntecul uneia începe dulce, crește cu încetul în putere și moare în suspine, cîntecul alteia preludează cu note repezi și de o plăcută duritate, trece la note melancolice, asemănătoare cu cele mai curate sunete de flaut și pe acestea le schimbă iarăși pe nesimțite în sunete vesele.. Un tempo moderat și pauzele dintre strofe măresc efectul acestor melodii fermecătoare... Cîntecul unei privighetori, ca să fie bnn trebue să cuprindă 20 pînă la 24 strofe diferite; la mulți cîntăreți variațiunea e mai mică.

...Masculii bătrîni întrec totdeauna pe cei tineri; căci și la paseri „arta nobilă cere să fie exercitată". In purtarea ei privighitoarea vădește o fire prevăzătoare, liniștită, serioasă. Mișcările i sunt pline de cuminţenie și demnitate, atitudinea ei trădează mîndrie, iar gesturile par a arăta conștiința unei superiorități recunoscute.

Insușirile aceste, unanim recunoscute au făcut din privighitoare—tipul paserei cîntătoare și simbolul cîntecului însuși. Toți poeții au slăvit geniul ei muzical și, în „Chantecler", Edmond Rostand încearcă a împăca explicațiile fiziologice cu acele mistice, rezumînd chemarea ei firească în versul:

Je suis la Chanson Eternelle...

Citatul de mai sus din Nauman și Brehm, se găsește în studiul d-lui H. Sanielevici apărut în „Viața Romînească" No. I din anul III sub titlul: „De ce cîntă păserile". E o încercare originală de a explica misterul fizic, cauza organică a cîntecului la paseri, pe cale intuitivă.

D. Sanielevici pune cîntecul în legătură cu zborul:

„...Condiția cea mai însemnată a aptitudinei muzicale. finețea auzului, paserile o datorese zborului.

Dar zborul, cerînd o cheltuială puternică, îndelungată de energie musculară și nervoasă, are nevoe și de o respirație mai activă: de aceea paserile, în afară de plămîni, au saci de aer, celule de aer, oasele pline de aer, în sfîrșit tot corpul ca un rezervoriu de aer. Respirația vie a mărit oxigenarea

[1] *Vezi «Opinia» din 15 Martie.*

îngelui, combustia şi deci temperatura i întreaga funcţionare a organismului La pasări muşchii inimii sunt relativ mai tari, vinele şi arterele mai rezistente, sîngele mai roş şi globulele mai multe de cît la mamifere. Iar puterea de mistuire a stomacului e mărită în mod corespunzător. Mucoasa stomacului e învîrtoşată şi în stare, la paserile de pradă, să macine şi oase bătrîne. Paserile mănîncă relativ mai mult ca mamiferele. De aceea şi energia de care dispun este cu adevărat nesecat.

..Dacă nici o altă clasă de animale nu are un schimb organic aşa de viu, dar şi nici o altă fiinţă nu trăieşte atît de intens, nu desfăşoară atîta activitate, nu şi face drumul vieţei cu atîta veselie şi bună dispoziţie — ca paserea veşnic trează, vorbăreaţă şi zburdalnică.

Iar prisosul de energie este a doua condiţie a sentimentului muzical, şi în genere estetic.

...Aşa dar fineţea nervoasă — aceasta din urmă corespunzînd materie de combinaţie instabilă explosivă, sorbită din nervul bine hrănit sîngele bogat— amîndouă datorite zorului, iată cele două condiţi ale înclinaţiunei *estetice* aşa de accentuate la paseri. Această inclinaţiune s'a intipărit prin ajutorul selecţiunii sexuale, în chiar fiinţa lor.

*

E destul de interesant paradoxul pe care d. Senielevici îl desvoltă pe larg, cu un lux de detalii şi argumente, în studiul menţionat. Dar ori ce am presupune, suntem în domeniul hipotezei, o explicaţie definitivă, ştiinţifică fiind greu de stabilit.

Ceea ce nu lasă îndoială e numai faptul că între mijloacele de cucerire sexuală figurează cîntarea la toate speciile de animale începînd cu paserile şi sfîrşind cu *homo sapiens*. Ea este una din formele şi expresiile superioare ale dorinţei şi numai cu încetul a evoluat de la o manifestare simplă a instinctului la acea complexă şi rafinată a—artei.

Vocea graţioasă, moale, insinuantă a femeei lucrează asupra spiritului şi organismului bărbătesc, după cum vocea energică, dominătoare, cucereşte nervii şi sensibilitatea femenină. Acei care cîntă, au simultan cu focul ce pun întru executarea cîntecului, sensaţia că ar vrea să cucerească, mulţumirea că, prin darul ce posedă, vor isbuti să îşi realizeze o dorinţă, să serbeze o izbîndă. Fondul senzaţiunei este — plăcere, cuvînt care nu-l are rost acolo unde rolul esenţial nu joacă—sensualitatea. Intru aceasta natura a semănat pretutindeni unul şi acelaş instinct — acela despre care Eminescu spunea că e

...un instinct aşa de van
Ce s'abate şi la paseri de vre-o două ori pe an.

...Şi cu toate aceste, înainte şi după „Chantecler" nu vom şti de cît în chip imperfect *de ce* cîntă paserile...

Rodion

Magistraţii d-lui Toma Stelian

Abia numit judecător la trib. Tutova, d. *G. L. Dimitriu*, care răspîndise zgomotul, că a venit cu puteri nelimitate de la ministrul justiţiei, de a face totul în tribunal, a căutat să pună în practică, acest lucru, şi trecînd peste atribuţiile şefului tribunalului, a încercat să facă rapoarte oficiale ministerului, despre mersul serviciului şi *chiar în contra şefului tribunalului*; dar ajutorul de grefier *Teodor Rădulescu* căruia i-a cerut asistenţa, în asemenea acte, refuzînd cu indignare de a le contrasemna, de oare ce nu voia să se facă partaş, la săvărşirea unor acte nelegale, a fost din momentul acela persecutat de judecătorul *Dimitriu*, şi prin intrigi meschine, a căutat a-l ponegri pînă ce, a fost înlocuit, pe neaşteptate în ziua, de 17 Decembre 1908.

In luna Ianuar 1909, comercianta *Rebeca Rabinovici* din Bărlad, cerînd un morator, pînă la convocarea creditorilor, tribunal a numit pe d. *Teodor Rădulescu* în calitate de conservator al averei, funcţiune pe care a îndepliuit-o de la 9—31 Ianuar 1909. Pentru serviciile sale d-na Rebeca Rabinovici, i'a plătit, de bună voe, cîte zece lei pe zi onorar, de oare ce, zice ea, „această sumă nu era exagerată faţă de persoana de încredere, şi de serviciile d-lui T. Rădulescu, care stătea de dimineaţă de la deschidere şi pînă la închiderea magazinului."

Acest mic cîştig, realizat, de d. *Teodor Rădulescu*, a iritat peste măsură susceptibilitatea d-lui Dimitriu, cel cu finul şi cu vaca, şi l-a determinat a numai ţine seamă că d. Teodor Rădulescu, fusese un funcţionar vechiu al tribunalului, *dat afară fără nici un motiv în ajunul Crăciunului*, nici de faptul, că cei zece lei pe zi, i se plătise pentru un serviciul făcut în timp de iarnă şi nevoit a suporta, frigul, de dimineaţă pînă seara, pentru a veghea la conservarea averei în interesul creditorilor.

Căci iată cum s'a purtat d. Dimitriu, faţă cu fostul său subaltern, într'o altă afacere:

D-şoara Eugénie Stoenescu, ceruse cu petiţia înregistrată la No. 7252|909, să se numească un conservator, al imobilului debitorei sale Eliza Sand, scos în vînzare, recomandînd, ca custode pe d. T. Rădulescu, fost ajutor de grefier la tribunal. Dl. G. L. Dimitriu, a fost de acord, pentru numirea conservatorului, dar n'a voit cu nici un chip să primească a fi numit dl. Teodor Rădulescu, şi între alte motive pe care le dezvoltă în opinia sa, prevăzută în jurnalul No. 2430 din 9 April 1909, ca să înlăture pe d. Rădulescu de la custodie, arată că la această numire se opun... principiile expuse de Bellot în procedura Cantonului de Geneva, asupra art. 548, 549 — ca şi cînd Bellot, cînd a scris comentariile sale de procedură, s'o fi gîndit că, odată va putea fi numit custode şi... Teodor Rădulescu din Bîrlad!!! — Apoi trece la o parte personală, fiind că afirmă, că dl. Rădulescu „nu poate să inspire credinţa tribunalului, că va îndeplini misiunea sa, în folosul părţilor" de oare ce, a constatat d-sa „din registrele comerciantei Rebeca Rabinovici, că a încasat onorariu de cîte *zece lei pe zi*, deşi în unele zile, vînzările nu erau mai mari de 41 lei 70 bani, şi în *plus a mai luat şi o pereche de şoşoni de 12 lei*, din prăvălia, supraveghiatei comersante", şi zice „că acest mod de a supraveghia, nu a fost în profitul comersantei Rabinovici, ci în folosul supraveghetorului, *cari prin mijloace ce se bănuesc, a stors un onorar*, ce nu ar fi obţinut de la tribunal, chiar dacă i s'ar fi acordat maximul de 10% din încasări" iar mai departe adaogă, „că dacă tribunalul a fost surprins, şi a numit odată pe Rădulescu, *jalbar*, în o atare funcţiune, tribunalul trebue să-l înlăture, cînd dă dovadă că... comite abuzuri". Cîte cuvinte sunt în opinia d-lui judecător Dimitrlu, atîta venin, atîta patimă, şi atîta ignoranţă, căci în asemenea materie, custodele fiind un mandatar al părţei, este destul să aibă încrederea ei pentru a fi numit, pe de altă parte, fiind un conservator al *fondului*, nu se plăteşte după veniturile ce ar putea produce acel fond, ci după serviciile depuse pentru conservarea lui, şi cînd este constatat că în precedent, Rădulescu primise onorarii apreciate şi date de bună voe, de Rebeca Rabinovici, iar că şoşonii, despre care vorbeşte cu atîta... convingere (?) Dl. Gh. L. Dimitriu, în opinia sa, au fost scăzuţi din cuantumul onorarului, ce Rădulescu primise de la Rebeca Rabinovici, cum se poate vedea din registrul jurnal, ne întrebăm de unde rezultă că Rudulescu a fost un abuziv funcţionar?...

Pentru ce insulta pe acest om, cu trivialul cuvînt de „jalbar" într'o hotărîre judecătorească, cînd acesta, cu cîtă-va vreme înainte, fusese bine apreciat, chiar de el, ca funcţionar al tribunalului, pînă la incidentul de care vorbim la începutul acestui articol? Dar, de unde, a luat dl. judecător Dimitriu, datele amănunţite, despre vînzările zilnice, ale comerciantei Rebeca Rabinovici, din timpul custodiei lui Rădulescu, *căci aceste registre n'au fost şi nici nu puteau fi la tribunal*, căci *n'au fost nici odată depuse* de Rebeca Rabinovici, după numirea lui Rădulescu ca supraveghetor şi ceia ce este mai grav, din partea acestui d-n judecător, e faptul că: *d-sa singur, însoţit de fostul supleant I. Bontaş*, s'a dus la magazinul comersantei, R. Rabinovici, ce se găsea asupra moratorului cerut, şi a cules informaţii din registrele sale pentru a le aşterne, ca motive, într'o afacere cu totul diferită; iar pe de altă parte şi-a permis să afirme, în opinia sa un neadevăr, spunînd *că s'a adus pe masa tribunalului* dosarul No. 72 | 909, privitor la moratorul Rabinovici, cînd se discuta cererea d-şoarei Eugenia Stoenescu.

Cînd dar acest judecător, afirmă neadevăruri, în hotărîrile sale, cînd se duce pe la magazinele negustorilor, pentru a culege la domiciliu, informaţii de starea persoanelor, cînd acuză de necinste pe aceste persoane, fără dovadă, şi *cînd îl ştim cine e, din afacerea cu finul lui Lazăr Hristea* şi cu vaca cumparată, de la subalternul său Claudiu Popa, cînd de asemeni ştim cum s'a purtat cu comersantul Şmil Nathanzon, care i refuzase împrumuturi de sume mari de bani, nu suntem oare în drept a-i bănui buna sa credinţă şi a da crezămînt zvonurilor răspîndite, că şi la Rebeca Rabinovici s'a dus, înainte de a i se judeca cererea de morator, spre a solicita vre-un împrumut, cunoscută mai ales fiind permanenta sa lipsă de bani?

Toate acestea *au exasperat* până şi pe serviabilul său prieten, A. Pantazi, care de data aceasta, a găsit cu cale să-l lase în minoritate şi să consimtă a fi numit custode dl. Teodor Rădulescu, spunînd la toată lumea că nu a văzut încă atîta patimă şi atîta pornire din partea unui om, ca acea a colegului său Dimitriu, către fostul său subaltern T. Rădulescu.

(Va urma).

STRUNA ZILEI

HIGIENĂ....

Baia comunală se va închide pentru o lună de zile, în vederea curăţirii...

Mişcarea.

Publicul o să înţeleagă
Că-i aşa de necurată
Că se cere-o lună 'ntreagă
Ca să poată fi.... spălată.

Cercurile culturale preoţeşti

E netăgăduit lucru că ideia I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei de a se ţine cercuri culturale preoţeşti este una din cele mai fericite pe care le-a avut în nenumărate rînduri, Inaltul Prelat. Se simţea mult lipsa unor asemenea reuniri de preoţi, unde sub forma de dizertaţii şi sub îndemnul discuţiunilor libere să se aducă în lumina adevărului real, anumite stări de lucruri, aşa de dăunătoare bunului mers al aşezămîntului bisericesc şi aşa de păgubitoare prestigiului scoborît al clerului nostru. Se constată din procesele-verbale de pînă acuma încheiate de protoerii respectivi de judeţe, cari s u n t reglementar prezidenţii acestor cercuri, cum că s'a adus în discuţiunea acestor cercuri multe lucruri rămase în umbra necunoscutului, s'au desvăluit sumedenie de fapte asupra cărora se cheamă vigilenţa conducătorilor şi s'au desbătut chestiuni de o însemnătate superioară cu privire mai ales la patimile şi relele înclinări ale populaţiei noastre rurale. Căci de bună seamă că rodnicia activităţei acestor cercuri culturale preoţeşti cată să se întindă asupra nevoilor copleşitoare ale satele noastre.

Printre judeţele Moldovei de Sus sub raportul muncei stăruitoare pe terenul începător al cercurilor culturale preoţeşti, judeţul Botoşani stă printre cele de frunte. Prin aceste părţi unde suflă adese ori vîntul aspru al nevoilor de tot felul, era şi firesc să se înceapă o reacţinne bine făcătoare în senzul unei mişcări frumoase de regenerare. Şi dacă în privinţa regenerării economice şi culturale mirenii au pornit cu tot patriotismul insuflat de străşnicia nevoilor noastre sociale, apoi paralel, cu această activitate, în care preoţii, au jucat şi joacă un rol efectiv, paralel se cată astăzi a se da o nouă îndrumare şi către o complectă ai adevărată regenerare sufletească. Aceasta din urmă direct de cler. Şi că aceaata e cu putinţă stă drept pildă ori cărei păreri pesimiste însuşi protoereul judeţului Botoşani, econom A. Simionescu, care are o activitate de invidiat, atît pe terenul pur bisericesc, cît şi pe cel extra bisericesc.

Poate datorită şi neostenitei munci a conducătorului, judeţul Botoşani se prezintă cu o activitate frumoasă, a cercurilor culturale preoţeşti. Contribuţia jud Botoşani la aceste cercuri a fost cît se poate de frumoasă.

E de ajuns a ilustra cele spuse c'o pildă reală, la care am putut personal lua concluziuni. Vineri 12 c. s'a ţinut un asemenea cerc la Monastirea Vorona, aceat judeţ. A fost ca subiect una din cele mai însemnate chestiuni: „Relele care bântue populaţia de la sate şi mijloacele de îndreptare." C'o deosebită competinţă în materie am avut prilejul s'aud pe preoţii Ştefănescu de la Joldeşti şi Călinescu de la chiscorata. In replică arhimandritul Teoct. Stupcanu, starețul Voronei, răstoarnă unele acuzaţii aduse călugărismului, aducînd la lumină o sumă de noi îndrumări ce le-a luat, cu privire la activitatea monachală, de cînd a venit în fruntea instituţiei. O splendidă conferinţă ca fond şi ca formă a rostit o preotul *Crudu* de la Tudora, atingînd pe lîngă chestiuni pur canonice şi chestiani superioare de morală. In încheiere, cu competinţa deosebită, protoereul A. Simionescu complectează lacunele subiectului, modelează diferitele păreri emise şi rezumă strălucit concluziunile.

Chipul cum s'a prezentat acest cerc şi celelalte ţinute până acum, fac să se întrevadă o nouă epocă de trezire a clerului de la sate, o nouă vreme cînd soarele va încălzi cu adevarat sufletele obijduite şi rătăcite ale ţărănimei nostre. Chestiunea cercurilor însă prezintă un mare interes pentru viaţa satelor noastre şi cum chestiunea ţărănească e una din cele mai vitale ale neamului nostru, în legătură cu această chestiune, îmi rezerv dreptul a reveni cu multe observaţii şi constatări, scoase din o modestă cunoaştere a lucrurilor.

M Dalbă.

Botoşani, 14 Martie, 1910.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un nume.—N'am fost între muritorii fericiţi cari au putut aplauda pe tînara pianistă Cella Delavrancea, căreia cunoscătorii îi prezic un strălucit viitor.

De aceaa nu va fi vorba aci de succesul concertului de aseară, ci numai de coincidenţa că numele de „Delavrancea" va fi în acest timp cel mai de actualitate în înţelesul artistic al cuvîntului.

In adevăr peste puţin timp—la 10 Aprilie—se va juca pentru întâia oară în oraşul nostru „Viforul," noua dramă a lui Delavrancea, cu maestrul Nottara în rolul zguduitor a lui Ştefăniţă Vodă. Acei care au văzut pe Nottara în „Apus de Soare" vor înţălege legitima nerăbdare cu care e aşteptată noua creaţiune. In aşteptare, iaşanii vor avea pe Delavrancea conferenţiar, de oare ce pentru 4 Aprilie se anunţă o dizertaţie a excelentului scriitor despre „Poezia populară«.

Avem dară dreptate să afirmăm că suntem într'o epocă de plină actualitate în ce priveşte acest poetic pseudonim devenit un adevărat „nom de guerre",— al lui Delavrancea.

Un album muzical menit a face senzaţie printre iubitorii de muzică este elegantul volum apărut de curînd şi intitulat „Fur frohe Kreise" („Pentru cercuri voiase") Acest album cuprinde o serie de 50 de operete, bucăţi alese din „Fata Pădurarului" valsul şi „O Kaiser!", „Prinţesa Dolarilor" valsul şi romanţa „Ringelreihn", „Curse şi grătare", Fidele Bauer", diferite romanţe şi valsuri din „Ţăranul voios", Ciribiribi romanţă din opereta „Modelul", operetele, „Straubinger", „Girofié-Girofla" ş. a.

De asemenea albumul, elegant legat în piele, mai cuprinde valsuri, romanţe, marşuri şi alte „lieduri" din repertoriul modern: se găseşte numai la libraria A. Halpern din str. Goliei. Preţul lei 6.50.

*

In fascicola de Aprilie a revistei germane „Kunstwart", un prinţ german anonim publică o critică asupra de curînd apărutului roman „Königliche Hoheit",—Alteţa Regală—de Thomas Mann, Eroul Romanului, după cum arată şi titlul, este tot un prinţ, Klaus Heinrich. Autorul lucrării a şi publicat un răspuns la critica anonimului prinţ-publicist.

*

Poetul francez Jean Moreas, despre a cărui moarte s'a vorbit, era grec de origine cu numele de Pappadiamantopulos.

In tinereţea dintîiu a trăit în Germania, dar apoi a trecut timp de 35 de ani neîntrerupt la Paris. Lucrarea lui cea mai însemnată era o tragedie în versuri „Iphigenia", care se află tocmai acum în repetiţii la Comedia Franceză. Poetul însă n'a mai trăit pînă s'o vadă reprezentată.

Moréas avea, după unii intenţia de a candida la Academie.

De altfeliu calitatea de străin nu împedecase nici pe marele poet Hérédia să cucerească un fotoliu la Academie.

*

In seara de Sîmbătă 9 April se va juca la Lessing. Theater din Berlin cea mai nouă piesă a lui Bernard Shaw: „A se însura..."

*

Noua piesă a lui Henry Bataille „La Vierge folle" tradusă în limba germană va fi jucată la Berliner-Theater.

Informaţii

❑ **Comunicatul studenţilor.**—Studenţii medicinişti, aflători în grevă, în urma telegramei ministrului care se declară hotărît să închidă facultatea, dacă studenţii nu vor reveni, au redactat următorul comunicat:

Studenţii facultăţei de medicină din Iaşi, luînd în consideraţie interpretarea greşită sau intenţionat eronată, ce s'ar da mişcărei lor greviste—exploatîndu-se de anumite organe de publicitate ale diferitelor partide politice în sensul ce le-ar conveni;—comunică spre ştiinţa dreaptă a tuturor, cum că atitudinea noastră nu a fost şi nu va fi determinată de nici o altă specie de fapte, de cît numai de acele votate prin moţiunea din 19 Martie 1910 statornica mărturie, că din inimile noastre nu se ridică altă strigare de cît acea pornită din dorul înălţător al unor *oameni care cer să înveţe carte, iar nu să unelteasca*.

Tot odată ţinem să facem cunoscut, că mişcarea noastră nu stă în nici o legătură de cauză sau de efect cu mişcările concomitente ale profesorilor universitari din Iaşi sau din Bucureşti—ci ne găsim într'o desăvîrşită neatîrnare.

❑ De la 1 Aprilie, vor fi după cum se ştie, numai 10 plăşi în judeţul nostru.

Doui din actualii administratori de plasă: d-nii Andrievici, care nu e definitiv şi Dimitriu, a cărui plasă se desfiinţează, vor rămînea pe din afară, sau vor fi transferaţi în alte judeţe.

❑ **Serata de la societatea de gimnastică.**—Sîmbătă seara a avut loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică ultima serată dansată.

Datorită d-nelor Bucovineanu şi Berescu precum şi d-lor Bucovineanu T. Berescu, şi d-şoarelor Ciudin, Vasiliu şi Osvald Racovitză, organizatorii seratei, reuşita a fost mai mult de cît se aştepta. Se poate spune cu drept cuvînt, că aceasta a fost cea mai reuşită serată din iarna aceasta.

A fost lume multă şi s'a petrecut pînă aproape de ziuă.

Am remarcat, d-şoarele: Mimi Ştefănescu, Lina Minea, Lucreţia Stamboliu, Marie Bădăreu, Natalie Simionescu, Corina Rober, Florescu. Tănăsescu, Protopopescu, Miţi Vasiliu, Marie Ciudin, Aiven, Chiriţescu, Demetrescu, Panu, Ştiubeiu, Pilescu, Stamate, Pretorian, A. Dima, Ionescu, Nebunelli, Czainowsky, Horga, Constantinescu, Lili Dimitriu, Gheorghiu.

D nele: Eugenie Bădăreu, Bucovineanu, Berescu, Aglae Bădărău, ing. Nicolaescu Gheorghiu, Roiu, Constantinescu, Stratan, Minea Dimitriu, Florescu, Cojocaru, Vasiliu, Tocilescu, Alven, etc. etc.

D-nii: V. Teodorescu, I. Constantinescu, Bucovineanu, Andrei Bădăreu, ing. Protopopescu, T. Berescu, St. Georgescu, Aiven, Em. Stratan, Babeş sublt. Softa, Jean Stamboliu, Oswald Racoviţă, C. Toma, Popazu, Motăş, Panul sublt. Popovici, sublt. Dobrovici, Bazale, Minea, Micleacu, Rober, Răzuş, I. Bădăreu, V. Petroianu, Stamate, Dimitriu, Bantaş, Stoenescu, Ionescu, Alexandrescu, Buşacu Cristea.

❑ **Serbarea populară din Borşa.**—Duminică 21 Martie, a avut loc în satul Borşa conferinţa cercului cultural Glăvăneşti o serbare şcolară, dată de elevii acelei şcoale, sub conducerea învăţătorului Ioan Corlat.

In şedinţa intimă, de dimineaţă s'a discutat „Dezvoltarea învăţămîntului civic în şcoala primară".

Au luat parte la discuţie d-nii: I. Ţiţu, G. A. Ciobanu, I. Corlat şi d. revizor şcolar I. Dodon.

Serbarea s'a început la ora 2, cu următorul program.

Iată ziua de serbare (cor 20 elevi).
Cele două surde (piesă 6 elevi).
Mugur Mugurel (cor).
Oastea lui Papuc (anecdotă pusă în scenă (8 elevi.)
Leiba cel Mare (anecdotă pusă în scenă, 4 elevi).
Vai de cei ce nu-şi dau copii la şcoală (piesă în 3 acte, cu diferite cîntece populare şi religioase, executată de peste 30 elevi).
Drapelul şcoalelor primare (cor 20 elevi).
Cadril, gimnastic, executat de toţi elevii şcoalei cu steguleţe'n mînă.

Totul s'a executat cu foarte multă siguranţă, claritate şi curaj de către numeroşii elevi (peste 50).

Intreaga asistenţă a fost surprinsă de minunata executare a întregului program.

Serbarea s'a încheiat la oara 6 p. m. cu un cuvînt de mulţămire către public din partea d-lui revizor-şcolar, care a conclus că ridicarea neamului nostru va veni prin muncă, cultură şi unire; iar d. Ioan Corlat, mulţumind numeroasei asistenţe, a expus scopul material al serbărei: adunarea unui fond pentru expertiza moşiei Vlădeni şi construirea unui local de bancă.

Dintre asistenţi s'au remarcat d. C. Băicoianu, proprietarul moşiei Vlădeni, d. I. Dodom revizor scolar, d. Candid Golăescu ad-tor de plasă, întrepul corp didactic al cercului, preoţi, notari şi alţi fruntaşi ai satelor, carii toţi s'au depărţit cu mare mulţămire sufletească despre desăvîrşitul succes al acestei serbări. *Asistent.*

❑ Sub titlul „Scrisori din Iaşi" se vorbeşte în „Ordinea" de eri despre: „Seziunea de primavară— Campania de lucru—Oraşul stricat—„Aci instalează..." O luptă cu izbîndă—In jurul Palatului—Ruina istorică.—Din trecutul Curţei domneşti—Catacombele Iaşilor—Pe firul legendei— Un locuitor vechiu—Ce nu se schimbă—Iaşii paradisul porcilor..."

❑ In seara zilei de 20 Aprilie va avea loc în localul şoalei din Coarnele Caprei, o serbare populară organizată de un comitet, în scopul de a se distribui la sporirea fondului destinat ridicărei statuei lui Cuza-Vodă.

❑ Consiliul comunal a fost convocat în şedinţe extra ordinară pentru ziua de Mercuri 24 Martie. La ordinea zilei următoarele chestiuni: Votarea budgetului pe exerciţiul 1910 | 11, state de scăderi şi deschideri de credite.

DIVERSE

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, va pleca în Capitală Joi seara, de unde nu se va reîntoarce de cît la finele lunii.

— D. Eug. Niculcea, directorul vămilor a sosit eri în localitate.

— Cinci familii evreeşti au plecat alaltă eri seara la America.

— S'au pus în licitaţie de ministerul lucrărilor publice, pe ziua de 27 Aprilie 1910, aprovizionarea pe termen de 3 ani, a pietrişului, necesar pentru şoselele judeţiene Iaşi-Vaslui în suma de 17.535 lei 50 bani.

De asemenea s'a mai scos în licitaţie, pe aceeaşi zi, aprovizionarea pietrişului necesar şoselei Iaşi-Roman în sumă de 22739 lei cît şi acel necesar şoselei judeţene Iaşi-Fălciu, în sumă de 18814 lei.

— La ospiciul Socola a fost internată femeea Maria Luca din şoseaua Nicolina.

— A fost prins de agenţii poliţiei, dezertorul rus Mihai Ivanciuc şi înaintat serviciului siguranţei.

— Revizoratul şcolar al judeţului întocmeşte tabloul de conferinţele ce s'au ţinut până acum la cercurile culturale şi care va fi trimes ministerului instrucţiunei.

— Zilele acestea se va trimete învăţătorilor din judeţ programul conferinţelor ce se vor ţinea după sărbătorile paştelor.

— La Corporaţia Constructorilor s'a ţinut eri o nouă consfătuire sub preşedinţia d lui Cupa, în chestia condiţiunilor de angajare la lucrările palatului Administrativ.

— Eri dimineaţa a avut loc adunarea generală a membrilor corporaţiei confecţiilor. S'a votat budgetul pe exerciţiul curent şi s'a discutat cîteva chestiuni privitoare la mersul corporaţiei.

Memoriile profesorilor universitari din Iaşi

Consiliul profesoral al facultaţei de medicină şi consiliul profesoral universitar, au redactat cîte un memoriu relativ la proectul universitar al d-lui Haret.

Le reproducem în cele ce urmează:

Memoriul profesorilor Universităţei din Iaşi

Consiliul universitar, întrunit în şedinţă la 20 Martie 1910, avînd în vedere actualul proect de lege al instrucţiunei, care întroduce modificări esenţiale în organizarea Universităţilor, după discuţia urmată, a hotărît a interveni pe lîngă onor. guvern şi la M. S. Regele, cu rugămintea de a întroduce în legea ce se prezintă, următoarele desiderate:

1). Pe viitor ori-ce proect de lege pentru modificările ce se vor aduce învăţămîntului superior, să fie supuse deliberărei consiliilor universitare, înainte de a fi prezentate corpurilor legiuitoare.

2) Să se prevadă la Facultatea de Medicină din Iaşi, în legea instrucţiunei ce să prezintă actualmente, catedrele de: Bacteriologie, Psihiatrie şi Farmacologie, toate trei catedre fundamentale şi absolut necesare pentru complectarea studiilor medicale.

3). Să se prevadă de asemenea la Facultatea de ştiinţi din Iaşi, catedrele de Zoologie, Geografie, Matematici generale şi Chimie fizicală, ţinîndu-se samă de această ordine de preferinţă.

4). Să se prevadă la Facultatea de litere o a patra catedră de Filosofie, iar pentru catedrele Facultăţilor de litere şi Drept, seminarii pentru lucrările practice în specialităţile respective.

5). Recrutarea profesorilor tuturor facultăţilor să se facă conform legei în vigoare; în nici un caz în comisiunile de concurs să nu participe persoane străine Universităţei.

6). Să se recunoască necesitate incompatibilităţii între funcţiunea de profesor Universitar şi funcţiunea de magistrat sau profesiunea de avocat.

7), Lefurile profesorilor universitari să se sporească în mod egal în conformitate cu legea din 1898.

Memoriul profesorilor Facultăţei de Medicină din Iaşi

Domnilor Senatori,

Incă din anul 1904, consiliul profesoral al Facultăţei de Medicină din Iaşi a cerut în mai multe rînduri, înfiinţarea a trei catedre de o absolută necesitate pentru învăţămîntul medical: Bacteriologia, Psihiatria şi Farmacologia.

Domnul Ministru al instrucţiunei de atunci, recunoscînd ca dreaptă cererea, a înfiinţat pe cale bugetară aceste trei catedre care funcţionează şi astă-zi, nu mind pentru fie-care din ele, ca profesor suplinitor, cîte un docent care trecuse examenul în specialitatea respectivă.

Facultatea de Medicină şi senatul Universitar din Iaşi a cerut în mai multe rînduri intrarea în legalitate, adică înfiinţarea acestor catedre prin lege şi de sigur că numai din o scapare din vedere, aceste catedre înfiinţate deja pe cale bugetară, nu au fost trecute şi prin parlament, după cum cere legea instrucţiunei în vigoare.

Prin mai multe adrese ale Onor. Ministerului de Instrucţiune din anul trecut ca şi din anul acesta, ca răspuns la nou cereri în această privinţă formulate de Facultatea de Medicină din Iaşi se promisese şi chiar se pusese aceste catedre în proiectul de lege care a fost depus camerei.

Dar care nu a fost dureroasa noastră surprindere, cînd am văzut că aceste catedre au fost şterse de comitetul delegaţilor al camerei deputaţilor! Stergerea acestor catedre şi prin urmare punerea în imposibilitate ca doctorii în medicină ce'şi vor fi făcut studiile în Iaşi să aibă o instrucţie complectă, constitue o inferioritate însămnată pentru instrucţia medicală de la Iaşi.

Astă-zi cînd Bacteorologia consitue o ramură atît de însemnată a medicinei, atît de însemnată întru cît în actualul proect de lege sanitară i se dă cu drept cuvînt o importanţă aşa de întinsă, fără care un medic nu poate ocupa o funcţiune în serviciul sanitar, constitue una din probele cele mai evidente privitoare la importanţa acestui studiu; acelaşi lucru îl putem spune şi pentru Psihiatrie cît şi pentru Farmacologie care învaţă pe un medic, cea d'intăi cunoaşterea diferitelor stări patologice, cea de a doua studiul substanţelor medicamentoase de care medicul are absolută nevoe la cel dintăi pas pe care îl face în exerciţiul funcţiunei sale.

Lipsa acestor cunoştiinţi de căpetenie face ca instrucţia medicală să fie necomplectă şi prin urmare, medicul să nu poată corespunde misiunei sale la care este chemat.

Pentru aceste motive corpul profesoral al Facultăţei de Medicină din Iaşi vă roagă, în mod foarte respectos, să bine voiţi a prevedea în lege aceste trei catedre, care după cum am spus mai sus ele funcţionează cu profesori suplinitori, care au fost recunoscute cu siguranţă necesare de oarece ele funcţionează încă de la 1904 şi care credem noi, dacă n'au fost legiferate, aceasta se datoreşte cu siguranţă unei scăperi din vedere, iar nici de cum cu gîndul de a se lăsa pe o treaptă mai inferioară Facultatea noastră din Iaşi.

Urmează semnăturile Profesorilor Facultăţei de Medicină

Ultime informaţii

❑ *D. rector G. Bogdan; d. G. Socor, decanul facultăţei de medicină şi d. dr. Puşcariu, delegaţii consiliului universitar din Iaşi, vor pleca astă-zi seara la Bucureşti, spre a prezinta M. S. Regelui, preşedintelui Senatului şi ministrului şcoalelor, cele 2 memorii, pe cari le publicăm în numărul de astă-zi.*

❑ *D. G. Săndulescu, prefectul poliţiei Iaşi, care se află în Bucureşti în interese de serviciu, al căzut foarte greu bolnav de pneumonie. Starea bolnavului inspiră serioase îngrijiri.*

D. docent doctor Al. Brăiescu, medicul curant a prefectului, a fost chemat telegrafic la Bucureşti şi a plecat ieri acolo.

❑ *D. profesor Demetriade a făcut ieri cunoscut consiliului universitar, că studenţii medicinişti sunt ferm hotărîţi să continue greva şi dacă nu se vor înfiinţa cele trei catedre, o sută studenţi se vor înscrie la Bucureşti, unde facultatea are toate catedrele.*

❑ Preşedintele societăţei studenţilor în medicină din Iaşi, a trimis ministrului Haret telegrama ce urmează:

Insufleţiţi de sentimentele ce le păstraţi pentru rîdicarea facultăţei noastre; respectuos vă rugăm ca, cu prilejul discuţiei budgetului, să bine-voiţi a lua în consideraţie nevoile noastre, pe cari vi le-am exprimat în două memorii.

Tot odată vă rugăm a dispune înfiinţarea, prin lege, a catedrei de bactereologie şi complectarea laboratorului acestui studiu, fără de cari nu mai putem răspunde chemărei noastre.

(ss) **I. Mironescu**, preşedinte

❑ Senatul Universitar din Bucureşti a recomandat în unanimitate pe d. Charles Drouhet, agregat definitiv la catedra de l. franceză de la Universitatea din Iaşi.

❑ **Şedinţa de Duminecă a Consiliului Universităţei.**—Eri a avut loc, în amfiteatrul facultăţii de drept, a doua întrunire a profesorilor universitari.

Au luat parte aproape toţi profesorii, d. dr. Bogdan, citeşte memoriul alcătuit de comisiunea instituită în adunarea de la 20 Martie, compusă din d-nii prof. G. Bogdan, I. Găvănescul, Paul Bujor, dr. Demetriade şi A. Cuza.

Ia apoi cuvîntul d. A. D. Xenopol care cere motivarea memoriului prin o expunere de motive.

Ii răspunde d. prof. Paul Bujor, susţinînd că memoriul nu trebuie să aibă un caracter agresiv, de aceia nu trebuie motivat, căci ar atinge susceptibilităţile şi astfel nu s'ar putea obţine nimic.

D. Demetrescu spune că memoriul ieşanilor are o notă mult mai frumoasă decît cel al profesorilor din capitală, şi că trebue să să mulţumească comisiunei pentru chipul înţelept cum l-a redactat. Noi nu trebue să avem, zice d-sa, aerul de a protesta, ci să căutăm pre cît se va putea mai mult, să obţinem îmbunătăţiri universităţei. E de părere a se suprtma din memoriu partea prin care se spune că profesorii vor interveni pentru a'şi ajunge ţinta şi la M. S. Regele.

D. C. Stere arată că în totdauna concursurile sunt probe mai serioase de cît lucrările, despre valoarea candidaţilor la profesorat, şi că deci, are să fie mai bine recrutaţi pe viitor profesorii prin concurs, de cît judecîndu-i după lucrări.

D-sa spune asemenea că memoriul e înţelepţeşte redactat şi face onoare profesorilor ieşeni—şi adaugă, că are speranţe în deplina reuşită a doleanţelor universităţei din Iaşi.

Apoi mai vorbesc d-nii I. Găvănescu, P. Bujor, dr. Tiron, d. A. D. Xenopol, renunţă la cererea de a se motiva memoriul. D. Stere dă lămuriri relative la catedra de pathologie generală. D. Mănescu spune că nu admite preferinţe la catedre. D. Cosmovici susţine art. 3, iar d. I. Simionescu, chestiunea catedrei de chimie fizicală.

❑ Se zice că, în comitetul inspectorilor generali ai armatei, s'a decis transferarea tuturor comandanţilor de trupe.

Dintre transferările din localitate, se mai ştiu următoarele: d col. Georgescu Cristodulo, intendentul corpului IV. la Galaţi; d. maior B. Arion, din regimentul 7 roşiori, la Ploeşti; d. căpitan Cruceanu la Botoşani; d. căpit. Roşu la Roman; d. locot. Popazu la Piatra-Neamţ, d. sub-locot. Filoteanu la Galaţi.

Comandant al regimentului 13 Ştefan-cel-Mare va fi numit d. colonel C. Simionescu, din regimentul Mihai Viteazu.

❑ Eri după amiazi, s'a ţinut la Universitate, în sala consiliului, prima şedinţă a comitetului constituit pentru înfiinţarea şcoalei de corecţie.

A prezidat I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

Intre alte chestiuni s'a discutat şi asupra adunărei primului, fond necesar societăţei.

I. P. S. S. Mitropolitul a consimţit ca d nele din comitet, în unire cu preoţii bisericelor din Iaşi şi din toate oraşele din Eparchia Moldovei şi Sucevei, să apeleze la caritatea creştinească, cu acazia sf telor sărbători, adunînd obolul menit să scape multe suflete de la vicii şi apucături rele.

I. P. S. S. Mitropolitul a şi dat ordine protoereilor de a interveni la preoţi să dea tot concursul unei societăţei, cu un scop atît de frumos şi de nobil.

❑ Mîine Marţi, 23 a. c. la Cercul didactic va vorbi d. *dr. P. Zosin*, despre: *Calendar* şi va propune şi un *proect de Calendar*.

Ora însă iarăşi 8 jum. seara.

❑ Incidentul ivit între d. inginer Cantacuzino, directorul general al lucrărilor pentru aducerea apei şi între inginerul Tancred Constantinescu, nu s'a tranşat încă.

O consfătuire între primar şi director a avut loc azi dimineaţă.

Zilelea acestea incidentul va fi definitiv tranşat, într'un fel sau în altul.

❑ O nouă încercare de sifonaj va avea loc Mercuri între Timişeşti şi Gaja.

❑ Eri sau ţinut conferinţi culturale la cercurila Cucuteni, Sineşti, Tăuteşti, Brăeşti, şi Cotnari, la care au luat parte un mare număr de săteni.

❑ Camera de comerţ a trimes tuturor Corporaţiilor din circomscripţia sa, programul congresului general al comerilor, ce se va ţinea la Focşani în zilele de 21 şi 22 Mai.

❑ Concentrarea la tabăra Şipote, se va face anul acesta cu începere de la 25 Aprilie.

❑ Delegaţia judeţeană se va întruni în zilele de 24 şi 25 Martie, pentru a continua votarea budgetelor comunelor rurale.

❑ La statul major al Corpului IV de armată se lucrează la alcătuirea tabloului de regimentele, cari vor fi concentrate anul acesta la tabăra Şipote.

❑ După o nouă dispoziţiune, d. colonel Al. Călinescu, comandantul regimentului 7 roşiori şi d. col. Brănduşi, comandantul batalionului 4 vînători, nu vor mai fi transferaţi, ci vor rămînea în localitate.

❑ Comisiunea pentru definitivat a institutorilor şi învăţătorilor din circ. Iaşi, a început azi examinarea candidaţilor din judeţul Fălciu.

❑ Membrii societăţei medicilor şi naturalişti se vor întruni în cursul săptămînei viitoare, spre a alege noul comitet.

❑ Un ordin al ministerului de răsboiu, face cunoscut intendentei corpului 4 de armată, ca la 1 Aprilie să predeie gestiunea şi comptabilitatea diviziei a 7-a din Roman.

❑ **Sinuciderea avocatului Stoianovici.** —D. Alexandru Stoianovici, un distins avocat al baroului de Dorohoiu şi membru fruntaş al partidului conservator din acel oraş, s'a sinucis azi dimineaţă, în localitate, aflîndu-se la familia sa din str. Asachi No. 11.

D. Al. Stoianovici a sosit în localitate ieri seara la orele 8 jumatate, cu trenul de Dorohoi. Impreună cu familia sa, d. Stoianovici merse la teatru, la concertul d-şoarei Cella Delavrancea, iar azi Dimineaţă urma ca, impreună cu o rudă a sa, să se ducă la tribunal, spre a studia un dosar.

Ruda, întrînd în Camera lui Stoianovici, acesta o rugă să vie peste zece minute, ca să plece împreună.

Cînd reveni, peste un sfert de oră, ruda găsi pe Stoianovici, culcat la pămînt.

Stoianovici se sinucisese, cu un revolver Browning, în direcţia inimei şi doctorii Bacaloglu şi Manicatide, chemaţi şi sosiţi în grabă, nu mai putură constata de cît decesul.

Sinucisul n'a lasat nici o scrisoare. Decesul lui Stoianovici, care se bucura de mari simpatii, este foarte regretat în Iaşi şi a produs mare consternare la Dorohoi.

Luăm vie parte la marea nenorocire a familiei şi i transmitem cele mai sincere condoleanţe.

Inmormîntarea mult regretatului se va face Mercuri.

❑ Studenţii în medicină au hotărît să menţină greva.

Ei se vor aduna la orele 4 p. m., în localul societăţei studenţilor medicinişti unde d. dr-d. Trosc va ţinea o cuvîntare.

❑ **Judiciare.** — Procesul de abuz de putere al d-lui Costescu, fost comisar de siguranţă în Iaşi, se va judeca la 30 April.

— Mihai şi I. Calaraşu şi G. Tescu, foşti funcţionari la primăria Podul-Iloaiei, s'au făcut vinovaţi de falşuri în acte publice. Curtea s. I i-a condemnat astăzi la cîte un an închisoare şi 900 lei despăgubiri.

— Ioan a Catrinei şi încă alţi trei s'au făcut vinovaţi de contrabandă, cercînd să întroducă mărfuri din Rusia, priu Sculeni.

Camera de punere sub acuzare i-a trimis pe toţi în judecată penală.

— Jandarmii rurali Haralamb Calancea, şeful postului P.-Iloaia, şi V. Sandovici, s'au făcut vinovaţi de atentat la pudoare.

Tribunalul şi-a declinat competinţa. Tot aşa şi Curtea, s. I, în audienţa de azi, aşa că dosarul va fi trimis la Casaţie pentru regulatoriu de competinţă.

— Comercianţii Idel Herşcovici şi Froim Lazarovici, din Piatra, au fost condemnaţi pentru bancrută simplă: primul la 15 zile, al doilea la o lună.

Ei au făcnt apel, care se va judeca la 5 Mai, la s. I-a a Curţei.

❑ Mîne, Marţi, 23 Mart are loc la circul Sidoli o reprezentaţie extra ordinară dată în scop filantropic. Vor fi reprezentate sujete şi piese noue cinematografice, multe comedii, scene după natură. etc.

Poimîne Mercuri 24 Mart, va avea loc de asemenea o reprezentaţie extra ordinară dată în scop cultural. Programul nou al acestor reprezentaţii cuprinde între altele: Manon Lescaut, după celebra scriere a abatelui Prévost;— Petru cel Mare, mare piesă istorică, jucată de cei mai mari artişti ai teatrelor imperiale din Rusia.

Scene comice, sportive şi instructive, abundă în acest program excepţional alcătuit pentru aceste reprezentaţie.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Martie

Agitaţia industriaşilor

Bucureşti —Eri după întrunirea industriaşilor, d. Hagi Tudorachi şi lani, mare comerciant au declarat că din cauză că nu s'a ţinut samă de consiliul superior al comerţului cînd s'a făcut proectul, vor demisiona din acest consiliu.

Aceiaşi declaraţie, au mai făcut'o şi alţi cîţi va mari industriaşi, care sunt membri în consiliul superior al comerţului.

In contra proectului d-lui Orleanu s'a mai pronunţat şi d. dr. Anghelescu, farmacist şi deputat de Buzău.

S'a hotărît ca delegaţia industriaşilor, care se va duce la M. S. Regele, să fie compusă din d-nii: Jane, prinţul Valentin Bibescu şi Jacques Katz.

Fruntaşii liberali contra proectului d-lui Haret

Bucureşti.—Printre cei care aderă la acţiunea intrepinsă de profesorii universitari, contra proectuiui d-lui Haret, sunt şi mai mulţi fruntaşi liberali, între care d-nii: dr. I. Cantacuzino, directorul serviciului sanitar, Coculescu, directorul institutului meteorologic, d-nii Puşcariu din Iaşi, Dr. Anghelescu din Buzeu şi alţii.

Decisia Senatului Universitar

Bucureşti.—Senatul Universitar a decis să formuleze un memoriu, care să cuprindă următoarele puncte:

1) Suprimarea tuturor catedrelor proectate, afară de cele pentru doctoratul în drept; 2) Numirea profesorilor să se facă, după recomandarea senatului universitar; 3) egalitatea de lefuri pentru toţi profesorii, atît pentru cei care pledează, cît şi pentru cei care nu pledează.

Acţiunea contra proectului d-lui Haret

Bucureşti.—Azi dimineaţă, la orele 10, a avut loc, acasă la d. Titu Maiorescu o consfătuire a foştilor ministri de instrucţie, în vederea întrunirei publice ce se va ţinea în Capitală, pentru a protesta contra proiectului d-lui Haret.

S'a hotărît ca întrunirea să se ţie Joi 25 Martie, în sala Dacia.

Vor lua cuvîntul din partea conservatorilor democraţi, d-ni: C. Disescu, dr. C. Istrate şi Rădulescu-Motru, iar din partea conservatorilor carpişti d-nii: Titu Maiorescu şi C. C. Arion. D-nii P. Carp şi Take Ionescu vor asista la întrunire.

*

D. Titu Maiorescu a declarat că nu este exact cum că d. P. P. Carp ar fi contra agitaţiei profesorilor universitari; din contra d-sa a aprobat agitaţia întreprinsă contra proectului d-lui Haret.

CAMERA

Bucureşti,—D. V. Filotti adresează o interpelare ministerului de finanţe, asupra unor fraude de la Galaţi.

Se continuă apoi cu discuţia budgetelui.

SENATUL

Bucureşti.—Printre senatori domneşte o vie agitaţie din cauza proiectului d-lui M. Orleanu.

D. dr. Rămniceanu îşi desvoltă interpelarea sa în chestia broşurei d-lui dr. Sion, care spune d-sa, e protejat de d. Brătianu.

Cînd se va discuta legea sanitară, a spus oratorul, voiu arata jafurile şi nelegiuirile ce s'au făcut la serviciul sanitar.

Se votează apoi, cu 42 voturi contra 6, legea casei pădurilor.

Erupţia Etnei

Catanea.—Erupţia Etnei continuă a fi neschimbată. Lava de la Monte-nocilla străbate în mijlociu 6 metri pe oră. Ceea din cîmpia Lisi înaintează încet şi să afiă la 3 km., la est de Belpasso. Populaţia e liniştită.

Arestări

Marsilia.—Azi dimineaţă 12 şofeuri de pe pachebotul „Monbourg" au fost arestaţi ca dezertori şi au refuzat a se prezenta în faţa tribunalului maritim.

Moartea aviatorului Leblon

Saint Sebastien.— Aviatorul Leblon a murit în urma rănilor primite de la aparatul său, care a căzut peste dînsul.

Cadavrul a fost adus pe chei, unde au sosit în grabă autorităţile şi o mulţime enormă, Medicii au făcut sforţări prelungite pentru a readuce pe aviator la viaţă, însă toate erau zadarnice.

Starea de asediu la Ipek

Constantinopol.—Ministerul de rezboi a ordonat trimeterea de trupe la Ipek, unde după cum spun ziarele, s'a proclamat starea de asediu. Ziarele spun că un nou incident de frontieră turco-bulgar a avut loc. Soldaţii bulgari au tras alaltăeri noaptea, asupra postului turcesc Kulozo şi au rănit un soldat turc.

Parlamentul francez

Paris.—Senatul discută budgetul marinei. Raportorul Monis constată, că Frauţa a fost mult lasată înapoi, de către Germania şi Statele Unite. Ministrul marinei expune modul cum a reorganizat escadrele şi termină zicînd, că nu trebue să luăm ca program politic naval, de cît ceea ce e posibil şi cu vase de prima mînă.

In chestia votului universal

Buda-Pesta.—O mare întrunire a alegătorilor, aparţinînd claselor mijlocii, prezidată de vice-primarul Roza, a adoptat o rezoluţiune în favoarea votului universal egal şi secret, spunînd că numai acest vot poate crea o adevărată reprezentaţiune a poporului şi să facă un important fapt politic din clasa burgheză unită cu cea uvrieră.

Regele Serbiei la Constantinopol

Constantinopol.—Regele Serbiei a sosit aci azi dimineaţă, însoţit de d-nii Paşici şi Milovanovici şi de o numeroasă suită. In gară se aflau presenţi pentru a saluta pe Rege: Sultanul, principele moştenitor. Regele s'a scoborît din tren în aclamările sîrbilor presenţi. Muzica a întonat imnul sîrbesc. Regele a salutan şi pe principele moştenitor şi a trecut în revistă compania de onoare. In urmă au urmat presentările reciproce ale miniştrilor şi suitelor. Apoi Suveranii s'au dus cu yachtul imperial la palatul Dolmabogce şi apoi la chioscul Merasime, unde regele va fi găzduit. Sultanul a conferit regelui ordinul „Hanepani", iar regele a conferit Sultanului şi principelui moştenitor „Steaua Karageorge" în briliante.

De vinzare trei stoguri de fîn calitate bună.
A se adresa Sărărie 98, colţ cu str. Dîmbu.

De inchiriet de la Sfi. Gheorghe, o casă cu două etaje, compusă din 11 odăi, două bucătări, ogradă mare, grajd de zid, şură, cămări de lemn etc; fîntînă în curte. Strada Sf. Andrei No. 3
A se adresa Marin N. Lupu, strada Muzelor No. 14.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze -lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

6 lei dl. vin roş vechi.
Vînzare minimă de 31 litri. C. D. [illegible]

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete „BRENNABOR", marca cea mai renumită, întrebuintată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii de calitate superioară. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

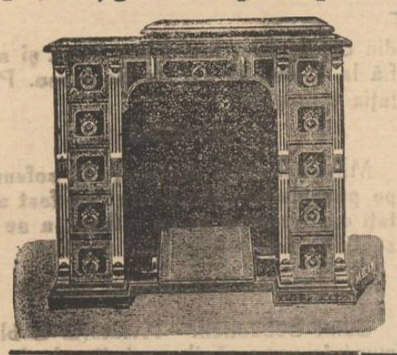

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la
Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Daoă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros snnt a se adresa*: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

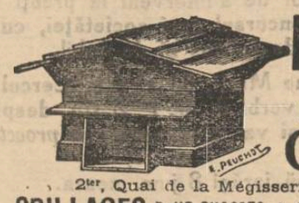

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f
Gariel
2er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

20 Martie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motore electrice executată de d. Ioan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 975 Mercuri 24 Martie 1910

OPT PE UNUL

E vorba tot de d. Spiru Haret. Şi de cine aş putea vorbi acum? Toma Stelian a eşit din rînd; d. Costinescu îşi mănîncă singur opera; pe d. Orleanu îl înşfacă industriaşii; d. Constantinescu se furişază în Senat şi nici nu e discutat; generalul Crăiniceanu e hărţuit cu budgetul lui de dezorganizare a armatei.

Singur d. Haret rămîne pe tapet. D-sa are marele merit de a fi pururi în prima linie de batae, căci a prins omul la curaj şi a căpătat toate îndrăznelele.

Legea înfiinţării catedrelor universitare a rîdicat cele mai vii protestări din partea tuturor; şi în adevăr, nu s'a văzut mai sfruntată sfidare aruncată Universităţei, ca aceia care o face actualminte d. Haret. Dacă s'ar fi oprit la crearea a 17, a 21, a 54 de catedre Universitare, calea-valea; dar aşa netam-nisam d-sa se apucă şi organizează salariul noilor numiţi la drept; incompatibilităţi din senin, recrutare numai prin concurs; comisiuni de recomandare şi altele şi altele.

Şi toate acestea prin prizărite articule de lege, aşa şi aşa!

Şi, mă rog, de ce d. Haret a căpătat toate îndrăznelile? De ce d-sale i s'au tolerat toate dezicerile? De ce d-sale i s'au îngăduit toate tiraniile? Un motiv principal al tuturor acestora a fost acesta: d. Haret a fost persoana favorită a d-lui D. A. Sturza. Cît bătrînul om de stat a fost ministru al Instrucţiunei (2 Februarie 1885—1 Martie 1888), d. Haret i-a fost secretar general (5 Februarie 1885—11 Aprilie 1888), şi nu un secretar de duzină, ci cu veleităţi de a dispune el de minister, în numele ministrului său. Mai apoi, cînd d. Sturdza a dispus de portofolii a încredinţat în mod permanent ministerul instrucţiunei ciracului său Haret (31 Martie 1897—11 Aprilie 1899; 12 Februarie 1901—20 Decembrie 1904; 12 Martie 1907 pînă astă-zi).

De fapt, d. Haret a deţinut portofoliul instrucţiunei cel mai îndelungat timp din toţi miniştrii de instrucţiune. D-sa în momentul de faţă are tocmai 9 ani de minister, adică 108 luni încheiate, faţă cu alt fost coleg al său, d. C. Nacu, care n'a avut norocul, de cît de 3 săptămîni la ministerul cultelor în ultimele ministere ale lui Ion Brătianu.

Lunga sa carieră ministerială la acelaşi departament a fost un puternic prilej de a-şi creia o suprafaţă politică de specialitate, care i-a slujit ca motiv de a avea toate îndrăznelile, de a lua în epitrop rolul de ministru, a se impune şi la vreme de opoziţie şi a brava pe toţi.

Şi cu toate acestea, cel mai de cîrpitură minister a fost acel a d-lui Haret. Cine va reface într'o zi geneza reformelor d-lui Haret, va avea ce găsi ca lipsă de orientare la acest om, tendinţa de a lua de la ori-cine şi a generaliza la toţi, şi mai ales dezicerea, contrazicerea, revenirea.

Mentalitatea lui Haret e un complex de mentalităţi, ce se bat cap în cap; e disciplina omului de circulări, e veşnicul reformator. Şi a avut noroc să legifereze, să reglementeze, să circularisască totul. Activitatea sa administrativă e cuprinsă în 2 mari volume din colecţia de legi şi Hamangiu a fost crud, că a trebuit să lese tocmai din Haret cel mai mult, prea mult mărindu-i-se volumele.

In scurt, d. Haret a diriguit învăţămîntul cu mentalitatea lui, cu temperamentul, cu procedura lui, cel mai mult timp, şi va lăsa dar în mersul învăţămîntului nostru public, o urmă destul de mare. Aşa este. Dar ce fel de urmă? Ce va rămînea? Ce se va modifica? Cap de matematic, el a proporţionalizat numericeşte învăţămîntul, fără să-l îndrumeze temeinic.

Iată că acum, atingînd Universităţile şi lovindu-le în autonomia lor, s'au rîdicat într'un singur glas toţi foştii miniştri conservatori la departamentul Instrucţiunei, pentru a lucra *viribus unitis* contra acţiunei nefaste a d lui Spiru Haret. Coaliţia această monstră—care va fi un moment istoric în acţiunea partidului conservator—trebue să-l încînte pe d. Haret, căci s'au sculat 8 inşi contra unuia; şi deci, iată pe d. Haret chemat a se războ cu opt.

Zice cîntecul vechiu, că Romînul are şepte vieţi în pieptu-i de aramă; d Haret are 8 adversari, şi e de ajuns a le cita numele, pentru a vedea proporţia.

Liberalii au în momentul actual 4 foşti miniştri de culte: *D. A. Sturdza* care a deţinut portofoliul 37 luni; *C. Nacu* o lună; *P. Poni* 13 luni; *Spiru Haret* 108 luni. Total 159 luni.

Conservatorii au în momentul actual 8 foşti miniştri de Instrucţie, şi anume: *Tit Maiorescu* în 3 rînduri a deţinut portofoliul Cultelor 39 luni; *P. Carp* numai 2 luni; *T. Roseti* 12 luni; **Take Ionescu** în 2 rînduri 56 luni; Dr. *C. Istrate* 6 luni; *C. C. Arion* 7 luni; *M. Vlădescu* 22 luni; *C. Dissescu* 4 luni. Total 146 luni.

Dacă toţi aceşti 8 n'au avut parte să administreze cît d. Haret, luaţi însă la un loc, reprezintă o mai mare competenţă, o mai mare autoritate în materie de învăţămînt, ca d. Haret.

Dacă mîne, toţi aceşti 8 foşti miniştri de Culte s'au hotărît să se sue pe baricade, ca să stavilească răul, ce d. Haret voeşte să-l facă, singur acest fapt dă nota politică a situaţiei. Ascendentul ce d. Haret şi-a căpătat în lumea liberală, prin faptul, că el a deţinut acelaşi minister cel mai îndelungat timp, e un des prilej de alunecare spre rău şi mai lesne poate făptui acum un Haret ori-ce rău şcoalei, pentru că n'are contrapond în partid, iar adversarii sînt divizaţi. Cei 8 adversari sînt din 2 tabere politice şi dacă pe baricade se sue acum cu toţii, e că îmbele tabere cred pertinamente că prezenţa d-lui Haret la departamentul Instrucţiunei e un pericol pentru şcoală. Lipsit de călănză, părăsit de Egeria de la 1898, —d. Coco Dumitrescu—înconjurat de o clică de cazaci, astă-zi Spiru Haret e omul uzat al şcoalei, care în curînd va uza şi partidul.

Şi acum la baricade opt pe unul!

Proectul d-lui Orleanu

Avocăţelul de la Galaţi, d. M. Gh. Orleanu, a cam dat'o greş cu proectul său asupra Contractului de muncă şi de aceia d. Ionel Brăteanu a ţinut să-i dea satisfacţie promiţîndu-i să aducă în Parlament un şi mai important proect de lege cel cu privire la încurajarea Industriei Naţionale.

Proectul acesta prezintă atîta înrudire cu tot restul legiuirei liberale, în cît mai că ne vine a crede că el este opera d-lui Vintilă Brătianu, precum tot opera d-sale a fost „revederea discursului d-lui Al. Djuvara, în aceiaşi materie, rostit de actualul ministau de externe la un banchet din Galaţi.

De aceia nu-i mirare că proectul d-lui Orleanu a ridicat unanime protestări în rîndurile industriaşilor noştri de toate categoriile.

Nu vom intra într'o discuţie amănunţită a proectului; ţinem numai să relevăm un singur punct din legea d lui Orleanu, care conţine o gravă şi în acelaş timp ridicolă contrazicere.

In adevăr, în articolul întîi zice: „Toate industriile din Romînia beneficînd de un tarif protector, *sunt considerate ca proteguite şi ca atare, supuse legii de faţă".*

Aşa dar, principiul e statornicit; ce face însă d. Orleanu în articolul 2 din acelaş proect de lege?

Ministrul Industriei revine asupra principiului general din art. 1 şi face în articolul 2 o enumeraţie limitativă a fabricilor cari se bucură de avantagiile legei de încurajare a industriei.

Ne-am deprins pînă acum a ceti numai în legile d-lui Stelian, articole cari se bat cap în cap—acum vedem că d. Stelian şi-a găsit un imitator în persoana d-lui Orleanu.

D. Ion I. Brătianu poate fi mîndru.

Protestarea opoziţiei unite

In zina de Buna-Vestire va fi o mare şi grandioasă întrunire de protestare la Bucureşti: oamenii şcoalei din ambele partide conservatoare, vor lua cuvîntul spre a protesta contra proectului d-lui Haret, care este o atingere la prerogativele şi la prestigiul celor două înalte aşezeminte şcolare.

Patru foşti miniştri ai instrucţiunei publice, în frunte cu d. Titu Maiorescu vor arăta pericolul proectului, vor protestă contra acţiunei d-lui Haret.

Manifestaţia de la 25 Martie, va fi grandioasă şi prin felul ei, cu totul extra ordinar şi prin faptul, că, în faţa intereselor culturei, partidele conservatoare ştiu uita toate diviziunile şi duşmăniile şi ştiu lupta împreună pentru o cauză ideală.

După peste trei ani de lucrare separată, ţara va asista la o conlucrare a celor două partide şi, de sigur momentul acela va fi cel mai grandios, căci el va invedera, din partea ambelor partide, cea mai frumoasă abnegaţie pentru o cauză frumoasă.

Partidul liberal n'ar fi în stare de asemenea act. Pentru el nu există nici abnegaţie, nici sacrificiu. Partidul şi guvernul său excelează în creări de legi, care toate îmbracă forma intereselor personale.

Toate legile agrare au fost făurite pentru a se vedea create posturi şi locmale pentru prietini, precum şi nefasta lege universitară nu urmăreşte de cît colectivizarea corpului profesoral universitar.

Cu atît mai înălţătoare apare manifestaţia comună a partidului conservator, care va însemna, de sigur, o operă neperitoare în mijlocul duşmăniilor d'intre cele două partide.

Ca o cinstire a intereselor şcoalei, adversarii se vor regăsi, pentru moment, pe baricade comune; glasul acelor adversari va răsuna pentru aceiaşi sfîntă cauză—pentru ca, a doua zi, fie-care să reintre în tabăra sa.

E cea mai frumoasă, cea mai ideală unire temporară — fiind-că ea tălmăceşte, că acolo unde ie vorba de interesele mari ale ţărei, nu există de cît o singură nuanţă conservatoare şi că duşmăniile, chiar cînd ele au atins culmea, se depărtează momentan, în interesul ţărei.

Foştii miniştri ai instr. publice şi cultelor d-nii Titu Maiorescu, dr. C. Istrati, C. Dissescu, M. Vlădescu şi C. Arion au hotărît ţinerea unei întruniri publice de protestare în potriva gravei atingeri ce se aduce universităţilor, de guvern.

Această întrunire se va ţine Joi, 25 Martie ora 3 p. m. în sala Dacia.

Vor lua cuvîntul d-nii Titu Maiorescu, C. Istrati, C. Arion, Rădulescu-Motru, Em. Antonescu şi C. Dissescu.

D. Haret n'a spus adevărul

Am insistat în ziar asupra îndrăzneţei afirmări, pe care d. Haret a făcut-o în Camera, că d-sa n'a agitat în 1907, în chestia grevei Universitare din Bucureşti.

Preţiosul document pe care-l publicăm mai la vale va dovedi, o dată mai mult, contrariul.

Documentul constă în scrisoarea unui fost student, care afirmă, cu dovezi, că d. Haret apelase la studenţi să se pună în grevă — acelaşi Haret, care, acum, ameninţă pe studenţii greviştii din Iaşi, că, dacă nu vor reintra în Universitate, o va închide.

Dar să vorbească documentul:

Domnule Director,

Citesc în gazete, că d. Spiru Haret, ministru de Culte şi Instrucţie publică, în şedinţa Camerei de la 17 Martie a. c., a tăgăduit amestecul său în mişcarea universitară din 1907, în contra legei d-lui Disescu. Pentru a ajuta memoria d-lui Haret, care a uitat aşa curînd cele trecute, îi amintesc următoarele fapte:

Eram în 1907, preşedintele *„Uniunei Studenţilor Romîni"*, din Bucureşti. In această calitate convocasem, în seara de 14 Februar 1907, comitetul societăţei, spre a discuta asupra proiectului propus de d. Disescu, proiect care nu era încă cunoscut, în textul său, studenţimei.

Pe cînd comitetul era adunat la sediul societăţei primesc un bilet de la d. Spiru C. Haret, prin care eram invitat la d-sa, chiar în acea sară, la orele 7 p. m. Mă dusei imediat, după ce am comunicat scrisoarea comitetului. D. Haret m'a primit imediat cu următoarele cuvinte: *„..voi, studenţii, trebue să fiţi alături, de profesorii voştri, în mişcarea începută în contra proectului Disescu; aşa sunt studenţii nemţi şi numai ei se pot făli, cu un trecut studenţesc, altul ca al d-voastră".*

Văzînd despre ce era vorba şi fiindcă la plecarea mea de la comitet, fusesem apostrofat de colegul meu, *Alex. Spineanu*, preşedintele societăţii „Boziianu", cu cuvintele: *„...ştiu cu ce păreri o să te întorci de la d. Haret, te vei face instrumentul lui, căci îţi va oferi blană, decoraţie viitoare şi şefie de cabinet,* ca şi lui Jean Demetrescu", ezitam de a mă asocia la părerea d-lui Haret spunîndu-i, că nu văd cum am legitima solidaritatea noastră cu profesorii. La care d. Haret, pe un ton *autoritar*, îmi replică *„nu vedeţi că mîne licenţiaţii de la şcoala lui Take Ionescu, vor avea aceleaşi drepturi ca şi voi?"*

Tot mai ezitam şi arătam d lui Haret, că ar fi mai nimerit să facem un memoriu, pe care să-l înaintăm d-lui Disescu, şi în care să arătăm toate cererile studenţimei, relativ la examinare, comisiuni, taxe, seziuni şi pe urmă...

D. Haret mă întrerupse spunîndu mi: *„aşa sfîrşesc congresele...* **veteranilor,** *dar pentru voi studenţii, memoriul este întrunirea şi alături de noi..."* Apoi îmi relată, că *d-sa încă nu cunoaşte bine amănuntele proectului Disescu,* pentru care să mă adresez d-lui Pangrati, căci el îl cunoaşte bine; dar fiind că trebue să se lupte împotriva *proectului* Disescu, *trebue să începem lupta şi noi studenţii.*

Cu aceste vorbe mă dispărţii de d. Haret, care 'mi ceru să-l ţin în curent cu toate hotărîrile noastre.

Mă duse-i la comitet, am relatat convorbirea cu d. Haret, şi comitetul, cu majoritate de voturi, decise ca *să ne solidarizăm cu profesorii,* fiind contra d-nii: Miloteanu, Spineanu, Rioşeanu. A doua-zi, am fost şi la d. dr. *Jean Cantacuzino*, profesor universitar, care fusese amestecat în mişcarea profesorilor, căruia comunicîndu-i hotărîrea comitetului, mi-a spus că bine am făcut de am urmat sfatul d-lui Haret şi *să mergem înainte.* Indată am tipărit primul manifest, la tipografia... *Independenţei*, prin care decretam; *„deplina şi necondiţionata noastră solidaritate, cu corpul profesoral"*, iar la 16 Februar, a avut loc prima întrunire la Universitate. Cele ce au urmat se cunosc.

Am crezut că este bine să desvălu esc aceste fapte care stau scrise numai în arhiva „Uniunei Studenţilor" în interesul adevărului, şi dacă d. Spiru Haret, actual ministru al cultelor şi instrucţiei publice, le tăgăduieşte, îl asigur că voi produce şi dovezi scrise.

V. Georgescu Bîrlad
Avocat
Fost preşedintele «Uniunei Studenţilor Romîni din Bucureşti»

OAMENI ŞI LUCRURI

RĂMAŞI IN URMĂ...

De cîte-va luni de zile primesc cu regularitate o revistă ştiinţifică pariziană expediată pe adresa: *Iassy-Turquie.* La poştă se trage mereu cîte o linie cu creion albastru pe cuvîntul „Turquie" şi broşura se predă adresanţilor fără nici un alt incident... diplomatic. Am scris „adresanţilor", pentru că sunt desigur, mai multe persoane cărora li se expediază revista în acelaşi mod. Suntem vr'o 5—6 afişaţi pe coperta ei în calitate de colaboratori—şi cu toate aceste administraţia revistei ne confundă aşa de mult şi aşa de regretabil cu extremul—orient şi ne exilează tocmai pe ţărmul Bosforului.

E o senzaţie curioasă, greu de definit,—dar fără îndoială o senzaţie de neplăcere de cîte ori cetesc pe banda revistei această confuză alăturare de cuvinte: Iassy-Turquie. Neplăcere,—pentru că de numele Impărăţiei Semi Lunei nu e legată numai ideea unei mari întîrzieri în ale culturii şi civilizaţiunii—dar, mai cu seamă, ideia unei inferiorităţi sociale şi istorice pentru noi.

In multe producţiuni literare figurăm ca nişte exotici. E destul să amintim unele scrieri ale lui Strindberg; de sigur că în oare-care manuale de geografie străine, ca şi pe unele atlasuri mai vechi, figurăm ca o provincie otomană. In cărţile turceşti—bune, rele cum le au turcii—copiii învaţă negreşit că Imperiul turcesc se întinde şi astă-zi mult departe peste Dunăre, dacă nu chiar că altă dată pînă sub zidurile Vienei..

Dar vremile sunt altele şi noi ne am schimbat sub ele, cum zice cronicarul. Puternicul sultan Baiazid, avînd în faţă pe isteţul, dar modestul Voevod Mircea putea să-l privească de sus, acum cîteva secole ca în strofele lui Eminescu:

Cum ? Cînd lumea mi-e deschisă, a privi gîndeşti că pot
Ca întreg Aliotmanul să se 'mpiedece de-un ciot ?
O, tu nici visezi, bătrîne, cîţi în cale mi s'au pus !
Toată floarea cea vestită a întregului Apus,
Tot ce stă în umbra crucei, împăraţi şi regi s'adună
Să dea piept cu uraganul ridicat de semi-lună...

Dar voevozii, rînd pe rînd, au ştiut înfrîna a tot puternicia Califilor şi să-i tot îndepărteze. Astăzi aproape nici o singură urmă nu mai întreţine amintirea vremilor de umilitoare atîrnare, pentru că voevozii nu au îngăduit clădirea geamiilor musulmane pe pămîntul romînesc.

Emanciparea s'a făcut repede; progresul apusan a şters tot ce putea semăna cu Orientalismul de odinioară. Cum dară a mai rămas în mintea unora din Apus ideea unei suzeranităţi turceşti în stînga Dunării? E vina noastră, e vina lor? Suntem noi! ori sunt ei cei rămaşi în urmă?

Rodion

DE PESTE HOTARE

Boschetul Iuliei.—Eliseu pămîntesc.—Un oraş de hoteluri.—In memoria Elisabethei de Austria.—Castelul lui Byron. De la Lausanne la Geneva.—Importanţa Genevei.—Reşedinţa lui Voltaire. Farul lumei.—Pe malul Lemanului.

La *Clerens* este o pădure de castani numită şi azi *boschetul Iuliei*, loc cîntat în Neuvelle Héloïse de Rousseau. Iată ce scrie St. Preux lui milord Edouard: „După ce am admirat efectul privegherei şi al grijilor celei mai respectabile mame de familie cu ordinea casei sale, văzui şi locul retras unde D-na de Volmar (Iulia) îşi face primblaria favorită şi pe care îl numeşte *Elysée*-ul său,

Acest loc, cu toate că foarte aproape de casă, e atît de ascuns de aleea acoperită ce-l desparte, încît nu se zăreşte de nicăeri. Desul umbrar ce-l înconjoară nu permite ochiului să pătrundă în el. Abia fui înlăuntru, că, uşa fiind mascată de arini şi de aluni ce nu lasă decît 2 sau 3 pasage pe părţi, nu mai văzui, întorcîndu-mă, pe unde intrasem, şi nezărind uşa, mă găsii acolo ca căzut pin nori.

Intrînd în această pretinsă livadă, fui lovit de o plăcută sensaţie de răcoreală, pe care întunecatele umbrare, verdeaţa aminată, florile răspîndite în toate părţile, murmurul apei curgînd şi cîntecul a mii de paseri mi-aduseră imaginaţiei cît şi simţurilor mele, dar în acelaş timp, crezui că văd locul cel mai salbatec, cel mai solitar al naturei şi-mi păru a fi cel dintăi muritor care a pătruns vre-odată în acest deşert. Surprins, mişcat, transportat de un spectacol aşa de neprevăzut, stătui un moment nemişcat şi strigai într'un entusiasm involuntar: „O Tinian! o Yuan Fernandez (insule deşerte din marea Sudului), Iulie, capătul lumii este la uşa ta!"

După Clarens vine *Montreux*, un oraş format numai din oteluri măreţe şi magazii splendide, bogate şi cu vitrine enorme. Aci e o terasă cu o vedere pe lac de la îmbucăturile Ronului pînă la şirul munţilor Yura. Cheiul e frumos, curat, umbrit şi luminat feeric.

Terriset pe al cărui cheiu se găseşte statuia împărătesei Elisabeta a Austriei. care obicinuia să şi petreacă aici o mare parte din timp. De la Montreux se fac excursiuni cu funicularele la *Glion* o localitate de unde e vederea părţii superioare a lacului şi a munţilor ce-l încunjoară, mai ales Dent du Midi cu zăpezile lui.

Ceva mai sus, e renumitul otel *Caux* frecventat tot timpul anului, dar mai ales pentru sporturile de iarnă, iar în vîrful munţilor este *Rocher de Naye* cu o vedere măreaţă ce îmbrăţişează munţii Berneji şi tot lacul. Aici e o grădină alpestră înfiinţată de o societate botanică. Tot aici sunt şi grotele, numite de *Naye* cu formaţiuni de ghiaţă în care lumea se conduce cu lanterne.

De la Turitet în cîte-va minute cu tramvaiul eşti la *Castelul Chillou*, foarte vechiu clădit pe o stîncă de pe mal, celebru prin frumuseţea, dar mai ales prin poema lui Lord Byron—*Prizonierul*—în care poetul cîntă suferinţele de 6 ani ale primului apărător al reformei religioase din oraşele elveţiene, *Bonivard.* Acesta fu legat de o stîncă. Şi acum se cunosc urmele picioarelor lui

în piatră. Veriga lanțului există încă. Bonivard fu închis din pricina episcopului din Geneva. Bernejii și Genovejii asediară castelul și eliberară pe Bonivard, Stîlpii sunt acoperiți de nume printre care: G. Sand, Victor Hugo, Byron, Eugène Sue.

Dacă dintr'un vapor de pe lac, în timpul nopței îți arunci ochii asupra acestor din urmă localități, vederea tabloului e o feerie... Munții toți apar presărați cu lumini albăstrii—electricitatea fiind împrăștiată cu profuziune pînă în vîrf. Otelul Caux cu nenumăratele-i globuri mari de electricitate încinge muntele pe la jumătate cu un brîu strălucitor de lumină; căci becurile sunt așa de dese încît de departe nu-i de cît o dungă strălucitoare și neîntreruptă, Pe o coastă ceva mai jos apar litere de foc ce scriu „*Glion*"; iar pe mal, cheiul luminat se întinde prin reflecție pînă la jumătatea lacului. Vaporul în ochii lui de foc alunecă în liniștea nopții și se pierde din ce în ce în întunecime făcînd să se audă numai linchetul apei ce se isbește de pereții vasului...

De la Lausanne cu vaporul în 2 ore sau cu trenul într'o oră, ești la *Geneva*, oraș de 110,000 loc. din care 45 la sută străini.

E unul din centrale cele mai active ale vieței intelectuale franceze, după Paris. Aici trăi Calvin și se născu Rousseau. Geneva e situată în partea locului pe unde Ronul își scapătă apele din lac. Se văd poduri mari ce-l traeversează.

Aici este insula lui Y. Y. Rousseau, în care e așezat și statuia lui, în bronz. De aici se vede Muntele Blanc 4810 m. înălțime. Și azi se poate vedea casa în care s'a născut Rousseau.

La 6 Km. depărtare de Geneva e Castelul Ferney fundat de Voltaire în 1758. La acest castel veneau englejii să viziteze pe ăbtrîn. Și cum aceste vizite erau cam dese, Voltaire se enerva și le răspundea brusc.

In memoriile lui, scrise de un valet al seu, se istorisește că într'o zi veni un englez hotărît să-l vadă cu orice preț. Spune-i că sunt bolnav" — zise Voltaire Valetului. Englezul insistă. „Spune i că sunt în agonie", adăugă Voltaire. Englezul nu se descurajă și stărui încă. „Spune-i că sunt mort" — mai zise Voltaire „Voiu vedea atunci cadavrul marelui om"—răspunse satisfăcut Englezul. „Spune-i că m'a luat dracul" strigă scos din fire, spiritualul filosof. Se înțelege că victoria fu a lui Voltaire.

De la Lausanne se poate visita *Iverdon*, oraș mic. 8000 locuitori, dar însemnat prin castelul vechiu, care fu casa de educație al lui Pestalozzi 1805—1825. In fața acestei clădiri e un monument frumos: Pestalozzi în mărime naturală cu doi copii, o fetiță și un băețăl disculți, așa cam obicinuia el să-i recruteze de pe stradă.

De Jverdon e aproape *Neuchâtel*, un oraș cu vro 20000 locuitori pe malul lacului cu același nume. Aci e un castel vechiu numit *Colegiala*.

*

Cine se găsește în Elveția și mai ales la *Basell* sau *Poutarlier*, nu se poate să fie ispitit de a nu vedea și orașul ce cu fală poartă numele de „*Farul Lumei*", „Centrul Civilisației".

Un profan ascultînd pe două persoane ce au văzut Parisul se găsește în mare încurcătură. Pe deoparte exagerările fac ca în imaginație acest oraș să ia niște proporții înspăimîntătoare. ceva care te temi să nu te înghiță, să nu te pierzi în el și să nu'ți mai vezi țara iubită... Pe de altă parte ți-e teamă că de atîta lumină și căldură intelectuală să nu-ți mai placă viața văzîndu-te îndemnată ași petrece zilele lipsit de atîtea cîte auzi.

Și o părere și alta cad însă la vizitarea mai superficială a Parisului.

Intr'adevăr la prima vedere impresia nu poate fi bună de cît pentru foarte puțini, un haos, străzi și care la nesfîrșit,. tramvae nenumărate, trăsuri automobile,.. biciclete, omnibusuri, oameni... sgomot,.. suerături,.. strigăte,.. în cît nu știi nici unde să privești și nici de ce să te ferește. Te lași mai mult la voia soartei...

Și în fața acestui infern, nu se poate ca gîndul să te ducă îndărăt cu jale, la băncuțele singuratice de pe malul Lacului Léman.

Se înțelege că judecata intervine și-ți comandă chiar, a te resemna și a căuta să profiți cît mai bine de timp și de aceea ce împrejurarea îți oferă, pentru a vizita cel puțin, cele mai însemnate locuri indicate în Baedeckerul gros de 3 degete.

Mijloacele de transport sunt multe, dar nu de toate se poate uza cu aceeași ușurință.

Cu tramvaiul ar fi bine, dar cel străin nu cunoaște corespondențele și multe străzi sunt lipsite de el, Cu Metropolitanul ar fi comod și aproape, gratuit dar fuga lui ca săgeata pe sub pumînt, intunecimea, prin care te conduce—de și luminată—aerul greu și înădușitor, lumea care se înghesuește, graba cu care circulă, fac să te lipsești de această cale ce pare a conduce direct în iad...

Rămîn automobilele—cel mai comod mijloc de transport—dar acestea-s numai pentru cei cu dare de mînă și care de multe ori nu știu ce să mai facă cu timpul...

Așa că nu-ți rămîne de cît să iei o birjă care merge încet—la pas—dar al cărui taximetru se învîrte cu o repeziciune surprinzătoare...

La vederea pieților mari ca; *Place de la Concorde* cu obeliscul egiptean, *Vendôme* cu colona în vîrful căreia e statuia lui Napoleon... apoi la vederea clădirilor unice în lume ca: *Opěra*, *Trocadero*, *Muzeul Luvru*. *Pauteau*... după aceasta *Turnul Eifel* podul *Alexandru al III-lea* de peste Sena... la vederea tuturor acestora, recunoști că te găsești nu în capitala Franței ci în a lumei întregi...

In schimb însă în privința curățeniei orașul lasă de dorit, iar miseria dintre oameni tot apare și încă mai cu furie de cît în alte părți, La fie ce pas, se întîlnesc oameni în redigote uzate cu picoarele goale în pantofi de lac... cu pălării grele și lustruite de timp,.. Cerșitori ce șoptesc în treacăt cu glas tremurător: *J'ai faim, J'ai faim*...

Mulți induc pe călători în eroare, dar cine poate trece pe lîngă ei nepăsători?—Frumosul parc al *Luxenburgului* e plin de oameni în miserie ce se amestecă printre statuetele mărețe ale regilor și ale Reginelor, ce vorbesc de trecutul Franției.

Maria C. Butureanu

UN CERC CULTURAL

Fără de zgomot, dar desigur cu trăinicia sufletelor cari prin natura lor se potrivesc între sine, încă dela 13 Noembrie 1909 s'a înjghebat în Iași un Cerc Cultural. Scopul lui e ca, deocamdată numai cei ce 'l alcătuesc să'și împărtească reciproc ideile noui de interes general, cari apar acum în felurite ramuri de știință, ca un rezultat al metoadelor *moderne* de cercetare. De aceea, până acum numai în cuprinsul „Cercului", s'au făcut, o dată în fie-care săptămînă, diferite comunicări cu așa caracter *modernist*. Mai tîrziu însă, activitatea aceasta se va revărsa desigur și peste hotarele-i de acum, în lumea doritoare de cultură modernă a Iașului.

Pentru că poate ar fi interesant să se vadă ce și cum lucrează acest cerc, — pe care nu-l instrunează nici o ierarhie între membrii lui, ci numai potrivirea, afinitatea firească a sufletelor lor, — să dăm aci *o parte* din comunicările ce s'au făcut pînă acum.

D-nul Haralamb Vasiliu, agregat la Universitate, a arătat nouile vederi din cartea lui A. H. Hollmann: „Die dänische Volkshochschule und ihre Bedentung für die Entwicklung einer völkischen Kultur in Danemark", adică, în traducere: „Școala populară superioară daneză și însemnatatea ei pentru dezvoltarea unei culturi populare în Danemarca", — carte apărută la Berlin în anul 1909. Caracterul utilitar al acestor școli populare, în cari, plătind o mică taxă de cursuri, pot intra tinerii de 18 ani, cărora nu li se cere, pentru asta, altceva de cît să fi absolvit școala primară, — acest caracter utilitar s'ar putea da și la noi, ca în Danemarca, în altă măsură de cît la școlile de adulți ce avem.

D. V. Bușilă, magistrat și doctor în drept de la Paris, a comunicat despre noile cercetări cu privire la alcătuirea Pravilei lui Vasile Lupu din anul 1646, arătînd argumentările aduse de d. prof. Șt. Longinescu în cărțile sale: „Istoria dreptului romînesc" și „Pravila lui Vasile Lupu și Prosper Farinaccius romanistul Iași an" apărute la București în 1909, unde se arată că Pravila lui Alexandru cel Bun (sec. XV), care nu e cunoscută izolat, se află cuprinsă în cea a lui Vasile Lupu.

D-nul prof. dr. A. Scriban comunică despre cuprinsul cărții lui Dauzat „La langue française d'aujourd'hui", punîndu-l de multe ori în legătură cu scrisul limbei literare romîne de azi și accentuînd, cu exemple, că scriitorii noștri mai mult „măcelăresc limba romînă de cît o scriu cum trebue".

D. locot. colonel Georgescu, directorul Liceului militar din Iași, comunică despre „Sistemele de cooperație, credit, sindicatele uvriere în viața actuală a Chinezilor", arătînd că viața economică nouă pentru care Europenii abia acum se muncesc să o înjghebe, Chinezii o au deja.

D-nul Haralamb Leca citește frumoasa-i poezie „Supremul cult" și părți din romanul ce acum scrie sub titlul „Viltoarea".

D. Dr. E. Veisa comunică noui explicări în medicină cu privire la ipnotism, împărtășind vederile pur materialiste ale monismului.

D. inginer Țințu, profitînd de lucrările pentru aducerea apei în Iași, comunică despre originea și rostul sistemului cu beton armat, întrebuințat și în aceste lucrări ale orașului nostru.

Dr. B. Stenner: despre natura și eficacitatea nouei metode de anesteziare cu stovaino-stricnină a profesorului dr. Toma Ionescu.

D. dr. Ion Ursu, profesor-suplinitor la Universitate, comunică despre însemnatatea ce are pentru cunoașterea luptelor lui Ștefan cel mare cu Turcii la Valea Albă etc., manuscrisul italienesc din sec. XVI care se află în Biblioteca Națională din Paris, și pe care dînsul l'a publicat acum de curînd sub titlul „Historia Turchesca (1300—1514)". Din acest nou izvor istoric al unui italian martor ocular, se vede că înfrîngerea lui Ștefan cel Mare la Valea Albă nu a fost un dezastru, cum s'a crezut, căci, după „Historia Turchesca", n'au pierit acolo de cît 200 de Moldoveni.

D. Ilie Bărbulescu, profesor la Universitate, a comunicat unele vederi moderne din cartea lui Solomon Reinach: „Orphens. Histoire générales des réligions", apărută la Paris în 1909, căutînd a îndrepta cîte-va din ideile greșite vechi cari circulă la noi cu privire la doctrina Mosaică și la adevărurile Creștinismului.

S'au mai făcut în acest Cerc și alte comunicări, dar trecem acum peste ele, de teama de a nu lungi prea mult articolul de față. De asemeni nu vom mai vorbi nici de discuțiile, ce au urmat între membri, la toate comunicările desfășurate. Credem însă că, și numai din cele arătate, se poate vedea activitatea modernistă a acestui cerc cultural, a cărui înființare din ce în ce mai mult se împuternicește.

Nu va fi fără de folos, poate, să mai spunem că aseară—Luni 22 Martie c.—Cercul a avut iarăși obicinuita: adunare săptămînală. Au luat parte cam același număr ca de regulă, 16 membrii: D-nii Pompei și Ilie Bărbulescu, profesori universitari, — Haralamb Vasiliu, Gr. Dumitrescu și Ch. Drouhet, agregați la Universitate,—I. Ursu și Octav Erbiceanu, profesori suplinitori la Universitate, I. Popovici, docent-conferențiar la Universitate,—V. Bușilă magistrat,—V. Iamandi conferențiar la Universitate,—inginer șef Țințu,—dr. A. Scriban, profesor la Liceul Internat,—dr. Em. Veisa,—dr. B. Stenner,—G. Dragomirescu avocat și dr. în drept de la Paris.

S'au ținut două comunicări.

D. dr. Em. Veisa a făcut mai întăi o scurtă dare de seamă critică despre cartea de curînd apărută: „Femeia după vîrstă și ocupațiuni", de Const. Tanoviceanu. Arată insuficiența științifică a acestei cărți. Apoi își rostește părerea sa, că femeea cea mai distinsă a fost și nici nu va fi în știință, alt-fel de cît inferioară bărbatului celui mai distins pentru că după cercetările serioase anatormico-fisiologice, însăși constituirea cerebralității ei e inferioară.

După cîte-va discuții asupra acestui subiect, d. avocat G. Dragomirescu face unele observații critice asupra art. 305 din codul nostru penal care privește „secretul profesional". Zice că legea actuală e prea insuficientă, cînd precizează numai pe medici, farmaciști, chirurgi și moașe, ca pasibili de divulgarea unei secret profesional. Legea prevede în adevăr că „și alte persoane", afară de cele 4 categorii pomenite, pot deveni vinovate de un așa fel de delict; dar neprecizînd că d. ex. între acestea „alte persoane" întră avocații și preoții, dă judecătorului prea multă latitudine de a interpreta și deci, îi prea lasă putința de a judeca după alte considerații de cît nevoile moralității sociale.

Ast-fel se lucrează dar, de o cam dată, în acest cerc cultural al Iașului.

Litere-Științe-Arte

Stere-Panu.—Spuneam dăunăzi că mulți vor aștepta „Viața Romînească" cu curiozitate, pentru a vedea riposta revistei la notița d-lui G. Panu, reprodusă de noi. Acel răspuns constă însă numai dintr'o făgăduință ironică a unei recenziuni care se va face operei d-lui Panu, îndată ce d. Stere o să aibă... timp și într'o altă ironie la adresa „Săptămînei" care, nici ea, nu s'a prea grăbit să vorbească de „Viața Romînească." La toate aceste d. Panu răsdunde în cel mai nou număr din „Săptămîna":

„Are mare dreptate „Viața Romînească" asupra plîngerei, că încă nu văd o dare de seamă asupra cărței mele, cînd spune că timpul încă nu e perdut și că de vreme ce numita revistă așteaptă de patru ani ca să fac o dare de seamă despre ea, fără să-și peardă răbdarea, pot și eu să aștept încă cît-va timp darea de seamă asupra cărței mele.

Așa este.

De cît.. este o mică deosebire.

In cursul celor patru ani, eu de cîte ori a venit occzia, am zis un cuvînt de bine de „Viața Romînească". Am întîrziat de a face o dare de seamă, dar nu m'am grăbit s'o înjur.

„Viața Romînească" pentru nenorocirea mea face contrariul. Intîrzie cu darea de seamă, dar se grăbește să mă înjure prin pana d lui R. Rosetti".

Polemica și ironiile vor continua. Asta e sigur.

*

Foarte interesant e sumarul 2 al „Vieței Sociale" cu articole și versuri semnate de C. Graur, N. D. Cocea, Zamfir Arbore, V. Demetrius, Iuliu Savescu, Toma Dragu, B. Nemțeanu, Tudor Arghezi, Ion Minulescu, O. Călin. Articolul d-lui Graur, foarte documentat divulgă „misterele" fuziunii socialisto-literare.

Numărăl mai cuprinde traduceri, recenzii literare, revista revistelor, de asemenea o ilustrație: Defilarea celor 12,000.

*

A apărut „Orion" revistă de astronomie pe înțelesul tuturor. No. 7 din anul III. Frica de cometa Halley, V. Anestin. Constituția fizică și chimică a cometelor, C. Pîrvulescu. O mică excursiune în cer, D. Căluşaru. Cercul astronomic din Turnu Severin. Noutăți astronomice; Curiosități astronomice, O cometă falșă etc.

*

A apărut „Facla" No. 2, care va avea de sigur același mare succes ca și primul număr. Revistu are sumarul următor:

Dr. I. Duscian, Lipsă de ideal, lipsă de incredere; Un renegat: Inșelarea muncitorilor; N. D. Cocea: Atitudinea democrației romîne după căderea liberalilor; B. Brănișteanu: D. N. Iorga și antisemitismul; Anatole France: Asupra artei; Icar: Pe țărm (poesie); Lux: Cine batjocorește țara în străinătate; B. Nemțeanu: Nepotul meu (poesie); Wania: Cum vorbește d. A. C. Cuza.

Polemici: „Idealul".—Carp și Maiorescu—Ce preferă d. Nacu.—D. Al. Brătescu-Voinești. Jean Jaurès și V. Gh. Morțun.—Un deputat socialist în parlamentul actual.—Iubite Domnule Ibrăileanu.—In țara tuturor uitărilor.—In seara de 13 Martie.—Chestia evreiască.—Oratori de răspuns la mesagiu.—Un monstru social. D. Iorga socialist.

Recenzii, reviste, ziare.

*

Au apărut în editura „Lumen", — 15 bani — *Rochia Catiței*, nuvelă de Const. Mille; *Hipnotizmul*, de dr. Bernheim, cuprinzînd și capitolele: Letargia, Catalepsia, Somnambulizmul.

*

A apărut „Falanga", excelenta revistă săptămînală de literatură și artă, cu sumarul următor:

Cincinat Pavelescu.—Prolog (versuri). Vasile Savel. — Melchior de Vogüe. — Victor Eftimiu.—Sonet.—Radu Vultur.—Opera romînă.—I. Pușcariu.—Desnădejde (versuri). — Dragoslav. — La masa unui prieten (nuvelă). — M. Dragomirescu. — Mozaic Critic.—G. Ilioniu.— Cîntec. — Em. G.—A treia Duminecă.—C. A. Giulescu.—Sub agurizari (nuvelă).—E. Luciu.—„Sirena", „D-l Luca".

*

Profesorul violonist Kneisel anunță un concert pentru ziua de 3 Aprilie, la Teatrul Național

Reputația celebrului violonist Kneisel este s'ar putea zice, universală. Presa din Europa și America a salutat în el, pe regele violinei; e un al doilea Paganini. A dat numeroase concerte în diferite țări și pretutindeni a fost sărbătorit până la delir. La Neapole, la Veneția și în toate orașele mari ale Italiei, aceliași aclamațiuni au salutat geniul muzical al profesorului Kneisel. In Germania și Austria, în conservatoarele din Berlin, Leipszig, Viena, d. Kneisel a fost rugat de profesori de a le arata în lecțiile lor practice, minunele secretelor artei sale.

Vom reveni pe larg asupra acestui mare artist, de care toată presa din lume s'a ocupat.

Iată programul concertului care'l va da la 3 Aprilie, la Teatrul Național:

Sonata pentru violină singură (Alegro, Majestoso, Scierzo, Finale, Alegro, Moderato.) Le Dante?, Kneisel. — Havanaise, Saint-Saëns.—a) Ave Maria, Schubert-Kneisel.—b) Les Hirondelles, Kneisel.—Chacone, Bach. — a) Moise (pe o singură coardă) Paganini. — b) Bourèe, Bach.—Romance, Beethoven. — a) Airs, b) Fuga, Bach.— Airs Hongrois, variés, H. V. Ernst.—La Rond des lutins, Bazzini.—a) Cortège nuptial (pe violină singură), b) Hora Zinelor, Kneisel.

Informații

❑ *D. profesor dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar superior, a demisionat din această demnitate, ca manifestație contra proiectului universitar.*

❑ *In discursul pe care l'a rostit Duminică la întrunirea publică de la T.-Severin, d. N. Filipescu a făcut declarația, că partidul conservator va reînființa contenciosul.*

❑ Duminică 28 Martie, la orele 5 p. m., d. I. Ursu va ținea, în aula universității, conferința sa despre: „Conștiința națională".

❑ Concentrările de primavară a trupelor din localitate se vor începe la 23 Aprilie.

Concentrările vor fi de cîte 25 zile.

❑ In zilele de 8, 9, și 10 April a. c. va fi o expoziție de lucrări de mînă a elevelor de la școala de țesut și broderie națională „Domnița Ruxanda". Expoziția va fi deschisă în saloanele palatului Gr. M. Sturza din strada Română, și va putea fi vizitată în tot cursul zilei Membrele din comitetul școalei au început a da de lucru pe la țară și rezultatul până acum e foarte îmbucurător. Se găsesc la țară femei gospodine, fete tinere cu studii profesionale, cari au executat lucrări artistice. Școala își propune a da o mare desvoltare acestei părți din activitatea școalei, pentru a lăți și mai mult gestul estetic în țesăturile, alesurile și brodăriile naționale.

❑ Camera de meserii a început discuția și votarea budgetelor corporațiilor din localitate, pe exercițiul 1910—11.

❑ **Alegerea din Tecuci.**—Prin demisia generalului Averescu, a devenit vacant un loc de senator la colegiul II de Senat din Tecuci.

Candidații vor fi următorii: d. Arbizani, din partea democraților; d. C. Vidrașcu, din partea partidului conservator și d. I. Demetriade, din partea liberalilor.

❑ **De la Arhivă.** — Asară a fost ședința septămînală a membrilor societăț științifice și literare. Au luat parte mul membri. Dr. Leon Cosmovici a cetit o dare de samă despre structura și evoluția cometei Haley, care va fi vizibilă la noi în sara de 5 Maiu a. c. Dl. Scriban a arătat mai multe planșe desenate după microscop asupra țesutului celulelor grase la unele animale inferioare, amintind o nouă teorie asupra funcționări lor. Dl. Andrieșescu a cetit un frumos studiu asupra bătăliei de la Valea-Albă, după noile izvoare italiane scoase din Cronica Turcească a lui *de Lazze Angiollino*. In partea întăiu, tînărul istoric se încearcă a stabili mersul armatelor Turcești de la Odrin la Războeni, unde ajung la 24 Iulie; timpul invasiunei Tatarilor spre Ștefănești pe la 1 Iunie; atacul lui Basarab Laiot la sud, la începutul campaniei de primăvară, cum și locurile unde Ștefan Vodă s'a scoborît pentru a veghea miseriile dușmanilor.

❑ Eri la orele 5 p. m. toți preuții din localitate au fost convocați de protoereul orașului, la o consfătuire, în aula seminarului „Veniamin Kostaki", pentru a li se aduce la cunoștință campania întreprinsă contra Mitropolitului primat, de către un preot din jud. Prahova.

Au luat cuvîntul: economul Ioan Gotcu și economul Țincoca, protoiereul orașului, care au aratat netemeinicia acuzațiilor aduse prin acea campanie, zicînd că autorul ei nu e romîn adevarat și e condus de interese contra bisericei romîne; de aceia trebue să se protesteze cu energie contra acestui preot și să se ia toate măsurile contra lui.

S'a hotărît să se trimeată o întîmpinare regelui și alta primului ministru.

❑ Pe ziua de 1 April a fost chemat pentru serviciul de gardă, un nou schimb de concediați din contingentul 1908.

❑ Brigada 14 de infanterie a trimis depozitului de recrutare și mobilizare, un ordin prin care îi comunică să nu mai cheme pentru serviciul de pază pe soldații concediați care n'au instrucția militară complectă.

❑ D. Vintilă Ionescu noul comisar al siguranței publice, și-a luat eri postul în primire.

Fostul comisar C. Costescu a plecat la București.

❑ Primăria e în căutarea unei muzici care să cînte pentru timpul verei la Copou.

Cum muzica regim. 13 Stefan cel Mare e angajată la Slănic și acea a bat. de vînători s'a desființat primăria vrea să înjghebeze o fanfară proprie.

❑ La batalionul 4 vînători s'au început eri să se facă exerciții de mobilizare.

❑ D. P. Missir, profesor de drept internațional la facultatea din Iași, a fost primit în audiență de președintele Republicei franceze. D. Missir face parte din institutul de drept internațional.

D. Missir a fost foarte bine primit de d. Fallières, care i-a spus: „nu cunosc Romînia, dar am avut totdeauna mari simpatii pentru țara Dv. Actualminte încă, sunt corespondentul unui elev romîn."

❑ Membrii societăței medicilor și naturaliștilor au fost convocați în adunare generală, pentru Luni, 29 Martie.

❑ Duminică seara s'a celebrat logodna doamnei Marie Neuwirth, din Focșani, cu d. I. Kirilă, simpaticul și apreciatul director al Creditului agricol din Iași.

Adresăm sincere urări de fericire noilor soți.

❑ **Din Huși.**— In ziua de 28 Martie, orele 3 p. m., va avea loc, în sala teatrului, serbarea Cercului Cultural al școalei No. 1 fete.

Serbarea va avea următorul program: Conferință publică „Rolul mamei și a tatei în creșterea copiilor" ținută de către d-na L. Gheorghiu, directoara școalei; apoi „cîntece, dialoguri, recitări, scenetă alegorică și piesa de teatru „Două babe", toate executate de către elevele școalei, sub conducerea d-nei L. Gheorghiu.

Sperăm că și această serbare va reuși tot așa de bine ca și cele din anii trecuți.

DIVERSE

— Prefectura județului a înaintat comitetului central pentru ajutorarea incendiaților, tabloul de locuitorii din județ, cari au suferit pagube de pe urma incendiilor.

— Procesul preotului I. Morarașu se va judeca de consistoriul spiritual al Mitropoliei, în ședințele ce se vor ținea de la 10—15 April.

Ultime informaţii

❑ *Iar începe să se discute chestia moşiilor pe cari casa sf. Spiridon le are în Basarabia.*

Este foarte serios vorba, ca să se vie cu un proiect de lege, în Dumă, pentru secularizarea acelor moşii, cari produc un venit anual de 350,000 lei, în afară de venitul de 14.700 lei ce-l produce un legat de 400,000 lei, depus la Banca Naţională din Petersburg.

❑ *D. Haret era s'o păţească chiar şi cu raportorul faimosului seu proiect universitar.*

D. Haret voia să suprime, anume. catedra de fizică, hotărîtă a fi dăruită d-lui P. Bogdan, un sterist foarte devotat.

Ca să pareze lovitura, d. Stere s'a plîns d-lui Brătianu, care, ca şef de guvern, a reuşit să se menţină catedra pentru prietenul d-lui Stere.

❑ *Starea prefectului de poliţie, care se află greu bolnav la Bucureşti, continuă să inspire serioase îngrijiri.*

Prefectul se află bolnav la hotelul Minerva. Un consult medical, la care vor lua parte domnii Nanu-Muscel, Buicliu şi Al. Brăiescu din Iaşi, va avea loc astăzi la orele 6.

❑ *Din sorginte guvernamentală aflăm că sesiunea corpurilor legiuitoare va fi prelungită pînă la 8 Aprilie inclusiv.*

❑ *In spre ziuă, o telegramă sosită din Tg.-Neamţ anunţă că un mare incendiu a isbucnit acolo şi că oraşul era ameninţat.*

Autorităţile din acel oraş cereau autorităţilor noastre de a trimite ajutoare din localitate.

O a doua telegramă sosită azi dimineaţă, anunţă că, după multă greutate, focul a fost localizat. Au ars 20 de case şi acoperemîntul bisericei Sf. Ioan.

Pagubele sunt foarte mari. Nu se ştie proveniencţa focului.

❑ *Industriaşii din Iaşi se vor întruni mîine, ora trei, în localul Camerei de comerţ, spre a alege o delegaţie, care să iee parte la meetingul industriaşilor, care va avea loc Joi sau Duminică în Bucureşti.*

❑ **Uitima măsura a d-lui Haret.**— **Noroada măsură a d-lui Haret, cu închiderea condicei de director şi cu scoaterea din servicii a unui profesor, care nu soseşte la şcoală şi nu intră în clasă după trecere de 5 minunte de la sunare, a dat prilej, prin cancelariile şcolilor, la fel de fel de conjecturi şi de discuţii hazlii:**

Aşa mai eri, se discuta cazul concret de care a fost vorba în ziarul nostru, cînd un profesor nu soseşte pînă la sunare. Directorul închide condica şi trimete curierul după suplinitor. Da! observă un profesor, acesta e un caz simplu; dar dacă se întîmplă să nu sosească 2 sau mai mulţi profesori, de unde atîţia curieri?

Un altul, care rîde mult pe socoteala mintosului A. D. Teodor, vine cu e idee, cu care s'ar putea trece peste acest impas, care ar face ca măsura să devie mai uşor aplicabilă: Să se pue în legătură telefonică toate şcolile cu locuinţele profesorilor — instalaţiunile aceste fiind plătite bine înţeles, de minister—şi atunci directorul ar putea repede să comunice cu profesorii în vederea suplinirei celor care nu au sosit la timp; lucrul s'ar face deci mai în grabă de cît prin curieri.

Un alt profesor, care de obicei vorbeşte rar şi nu intervine de cît în chestiuni mai grele, adaugă: că serviciul acesta de suplinire, reclamat de noua reformă, ar putea deveni şi mai accelerat, dacă s'ar pune la dispoziţia fie-cărei şcoli cîte un automobil. Indată ce profesorul răspunde la alo! alo! al directorului, că primeşte suplinirea, automobilul l'ar putea aduce în cîte-va minute, iar lecţia dacă nu s'ar face cu succes, cel puţin nu s'ar perde.

Serviciul acesta de automobile—întreţinut tot de minister,—ar putea în acelaşi timp să transporte cu iuţeală mare de la o şcoală la alta profesorii cari, sunt împărţiţi cu lecţiile pe la mai multe şcoli, căci cu *serviciul pedestru* de pînă acum, cum o să poată un profesor în 10 minunte parcurge distanţa de la Seminarul Pedagogic sau de la Liceul Internat pînă la Gimnaziul Alexandru cel Bun sau Ştefan cel Mare? Şi apoi la ce s'ar fi mai inventat automobilele şi telefoanele, dacă nu ar contribui să ajute punerea în aplicare a ideilor ingenioase. *Geniile se ajută pe genii.* Graham-Bel pe Teodor, observă un profesor de ştiinţi naturale.

Un profesor mai chiulangiu face o altă reflecţie: "eu am un mijloc zice el" ca să vin de hac isteţului „secretar general". Dimineţile orele mele sunt de la 8—11, sosesc înainte de 8 şi-mi trec materia şi semnez pentru cele 3 ore; pe urmă, pot intra în clasă între ore, după ce a trecut cele 5 minute de graţie, căci directorul închizînd condica, eu sunt asigurat cu iscălitura.

Nici nu isprăvise profesorul cuvîntul, cu care trebuia să închee ideea cînd directorul, cu aerul grav al omului care-şi face datoria închide condica de pe masă, zăvorînd-o într'un saltar şi cu o ultimă aomaţie de intrare în clasă, făcută pe tonul cunoscut din staţia Paşcani, curmă profesorilor pofta de vorbă.

❑ La locuinţa din strada Asaki No. 11, unde se află depus pe catafalc, între flori, ghirlande şi cununi, corpul mult regretatului avocat Al. Stoianovici, e un adevărat pelerinaj de lume, care vine să mîngîie greu îndurerata familie.

Din tot nordul Moldovei, unde Stoianovici era bine cunoscut ca avocat e xcelent, au sosit foarte numeroase telegrame.

Inmormîntarea va avea loc mîine la orele 3 p. m. Cortegiul va porni de la locuinţa familiei decedatului.

❑ In urma ultimei dispoziţiuni a ministerului de războiu, d. Colonel N. Cernătescu comandautul regimentului Ştefan cel Mare No. 13 rămîne la acest regiment şi nu va mai fi transferat la Dorohoi, după cum se hotărîse înainte.

❑ D. Popovici-Lupu, inspector agricol şcolar, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a vizitat şcoala normală „Vasile Lupu".

❑ Incidentul ivit între domnii ingineri Cantacuzino şi Tancred Constantinescu, a fost aplanat ieri.

D. Cantacuzino şi-a retras demisia.

❑ Potrivit legei electorale primăria a făcut cunoscut astă zi primului preşedinte a tribunalului, cari sunt localurile de vot din Iaşi.

❑ **De ale meseriaşilor.** — Comitetul executiv al Clubului meseriaşilor romîni din Iaşi, comitetele tuturor corporaţiunilor şi o bună parte de meseriaşi, se întrunesc Mercuri seara, sub preşidenţia d-lui N. V. Ştefăniu, în localul Clubului meseriaşilor romîni din Piaţa Unirei, pentru a discuta noul proect de lege de încurajarea industriei naţionale.

Tot în acea seară se va hotărî reorganizarea clubului meseriaşilor romîni, cu un nou program în care se va cuprinde şi organizarea meseriaşului romîn, din punct de vedere politic.

❑ Studenţii medicinişti au expediat astă-zi următoarea telegramă ministrului instrucţiunei publice:

D-lui Ministru al Instrucţiunei publice şi Cultelor

Aducem la cunoştinţa Excelenţei voastre, că studenţii medicinişti eşeni, în mişcare lor pentru organizarea definitivă şi complectă a facultăţei, vor pastra totdeauna demnitatea ce se impune şi respectul înalt faţă de Onor. Autorităţi şcolare; neputînd, însă, relua cursurile, pînă ce nu se va acorda un fond pentru construcţia şi complectarea laboratoriilor, pentru instalarea şi înzestrarea bibliotecei medicale şi înfiinţarea prin lege a catedrelor ce ne lipsesc, de oarece nasatisfacerea acestor nevoi urgente loveşte atît educaţia noastră profesională, cît şi menirea noastră socială.

Comitetul studenţilor medicinişti

❑ Consiliul comunal în şedinţa trecută, avînd în vedere că unii proprietari de pe străzile pe care nu s'au aşezat conducte pentru distribuţia apei, din lipsă de fonduri, au propus comunei să plătească dînşii lucrarea, cu condiţie ca comuna să nu le pretindă taxele de apă, pînă la concurenţa costului lucrărilor, a admis această propunere.

❑ De oare-ce direcţia generală a serviciului sanitar a centralizat serviciile sanitare, comuna Iaşi a suprimat suma de 400 lei alocată în budget pentru îndemnizaţia farmacistului dr. Răteanu, pentru serviciile aduse comunei în verificarea reţetelor gratuite eliberate saracilor de medicii de circumscripţii. D. dr. Răteanu acţionînd comuna în judecată pentru plata acestei sume, consiliul comunal a hotărît să-i dea această sumă, cu condiţia ca d-sa să renunţe la procesul intentat.

❑ La conferinţa cercului cultural din Oprişeni, ce s'a ţinut Duminică, a vorbit învăţătorul V. Leahu, în şedinţă intimă, despre realizarea în şcoalele primare a învăţămîtului ştiinţelor naturale după natură sau expirementare. A mai vorbit în acelaş sens, învăţătorul Gh. Sachelarie, adăugînd că trebue să se înfiinţeze pe lîngă fie-care şcoală, cîte un muzeu în care să se expue diferite produse agricole.

❑ Intru cît meseriaşii romîni refuză să se prezinte la lucrările de restaurare ale palatului administrativ, camera de meserii şi-a dat avizul în sensul ca, fraţilor Rameder să li se dea autorizaţia pentru a introduce meseriaşi străini.

❑ Ministerul industriei, urmărind de aproape tot ceia ce se referă la încurajarea şi răspîndirea industriei casnice naţionale, foarte folositoare populaţiei noastre, fie de la oraş, fie de la ţară, a cerut prefecturii judeţului, ca să dea tot concursul său pe toate căile, care ar putea duce la îndeplinirea acestui scop. Pentru aceasta, ministerul cere prefecturii, să-i răspundă dacă bursierile prefecturii destinate a învăţa ţesătoria, să fie trimese la Iaşi, pentru a urma cursurile şcoalei de sericicultură şi ţesătorie casnică a d nelor Zamfira Vitlimescu şi Sofia Mironescu.

Acestei şcoale, care a fost înfiinţată în 1895 şi care a dat continuu absolvente care azi sunt maistre de ţesătorie la şcolile primare, i se serveşte o subvenţie de la ministerul industrieî.

❑ **Judiciare.**—Procesul fraudelor silvice de la Neamţ, a fost amînat astă-zi din nou.

— Intr'un proces dintre doamna Costache cu d. Ghitnic, prima a deferit celui de al doilea jurămînt more judaico.

Tribunalul s. III-a admis ca Ghitnic să jure în instanţă, fapt în contra căruia d na Costache a făcut apel.

In audienţa de astă-zi Curtea a făcut divergintă în acest proces: primul preşedinte şi d. consilier Porfiriu, fiind pentru admiterea apelului; domnii consilieri Sturza şi Zăhărescu, fiind pentru respingerea apelului d-nei Costache.

Complectul secţiei va judeca afacerea, din nou la 1 Aprilie.

— Sesiunea Curţei cu juri din Tutova a fost închisă astă-zi.

❑ Astă-seară Marţi, 23 Mart are loc la circul Sidoli o reprezentaţie extra ordinară dată în scop filantropic. Vor fi reprezentate subjete şi piese noue cinemato-grafice, multe comedii, scene după natură, etc., precum o vînătoare de urşi Pescuirea homarilor (stacojilor) în Franţa (coasta Mediteranei) etc.

Mîine Mercuri 24 Mart, va avea loc de asemenea o reprezentaţie extra ordinară al cărei venit e destinat pentru rîdicarea unui bust def. profesor V. M. Burlă.

Programul nou al acestor reprezentaţii cuprinde între altele: Manon Lescaut, după celebrascriere a abatelui Prévost; — Petru cel Mare, mare piesă istorică, jucată de cei mai mari artişti ai teatrelor imperiale din Rusia.

Scene comice, sportive şi instructive, abundă în acest program excepţional alcătuit pentru aceste reprezentaţie.

Representaţia de Mercari 24 Martie va fi în acelaşi timp o grandioasă serbare în memoria valorosului prof. Burlă.

Programul va cuprinde mari grupe de tablouri, vivante, apoteozînd memoria lui Burlă fostul director al Liceului Naţional.

Apoi proecţiuni electrice: Profesorul Burlă după diverse fotografii etc.

Publicul asistent va putea vedea bustul însăşi—o operă de valoare datorită sculptorului Oscar Späthe.

ANUNCIU

Ne permitem a aduce la cunoştinţa publicului, **autorităţilor şi fabricanţilor**, că am înfiinţat în Iaşi un magazin de **instalaţii electrotecnice pentru lumină electrică, transmisiuni, acumulatori, baterii,** precum şi pentru instalaţiuni de lumină şi de motoare, cu corespondenţă la uzina de electricitate locală.

Coloboratorul principal al afacerei **este fostul monteur şef al uzinei electrice din Iaşi, brevetat de Camera de Industrie din Nurenberg,** care va fi şi conducătorul tecnic.

Acest monteur a lucrat timp de 23 ani în principalele uzine electrice din străinatate, a fost timp de doi ani monteur şef **al uzinei din Iaşi**—şi de aceea ne va fi lesne să executăm ori-ce lucrare în mod exact şi culant.

Atragem atenţia publicului că vom executa lucrările cu garanţie.

Invităm publicul să ne onoreze cu ordinele sale şi îl asigurăm, că va fi pe deplin satisfăcut.

D. Lorenz Pix are împuterniciri speciale să primească comenzi şi să încaseze plăţile.

Paul Bayer
Lorenz Pix
Conducător tecnic.

Biroul şi magazinele: **24 str. Gîndu, Iaşi.**

NOTĂ.—Atragem osebita atenţie asupra becurilor noastre economice, cari produc o economie de curent de 75 la sută. Posedăm asemenea becuri, de ori ce număr de lumină. **Garantăm pentru soliditatea becurilor.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 23 Martie

Agitaţia industriaşilor

Bucureşti. — Delegaţia industriaşilor s'a prezentat d-lui Ionel Brătianu.

Delegaţia a capatat însă un răspuns cu totul defavorabil.

Industriaşii au hotărît să ţie, din nou, un mare congres pentru Joi 25 Martie.

Comisiunea din Iaşi la d. Haret

Bucureşti.—Comisiunea compusă din d-nii: dr. G. Bogdan, dr. Socor, Demetriade şi Puşcariu, s'a prezentat d-lui Haret.

Ministrul instrucţiunei publice a promis că va satisface, în parte doleanţele facultăţei de medicină din Iaşi.

Delegaţia facultăţei din Iaşi, a rămas nemulţumită de răspunsul d-lui Haret.

D. dr. G. Bogdan se va prezenta mîine în audienţă la M. S. Regele.

Declaraţia d-lui Orleanu

Bucureşti.—D. M. Orleanu, ministrul industriei şi al comerţului, a declarat că dacă guvernul va modifica proectul său asupra industriaşilor, d-sa va demisiona din guvern.

SENATUL

Bucureşti.—Preşedintele Senatului a dat citire unei telegrame, trimesă de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

Mitropolitul Moldovei zice în telegrama sa că a citit într'un ziar carta pastorală, dată de canonicul bisericei catolice din Bucureşti şi în care acesta afirmă că Mitropolitul Calinic, fiind pe patul de moarte, ar fi trecut la catolicism. E o calomnie ne mai pomenită adusă defunctului Mitropolit, pe care l'am cunoscut în deaproape şi am fost chiar la patul lui de moarte. E o calomnie îndrăzneaţă a acestui străin papistaş. La venirea mea în Bucureşti, voiu adresa o interpelare în Senat, în această privinţă.

Regele Petru la Constantinopol

Constantinopol.—Regele Petru al Serbiei a făcut azi dimineaţă o vizită la patriarhat, unde a fost primit cu onoruri extra-ordinare. Suveranul a asistat la serviciul religios, în biserica patriarhului. După serviciu a urmat o recepţie în palatul patriarhului. Patriarhul a dăruit regelui Petru o cruce de aur.

Transmiterea depeşilor în Algeria

Marsilia.—Compania transatlantică a cerut guvernului, ca să pună la dispoziţie şofeuri de pe vase de răsboiu spre a asigura transmiterea depeşilor şi călătoria pasagerilor pentru Algerea şi Tunis.

*

Anvers.— Corabia cu patru catarguri „Kaete Thomas" s'a ciocnit cu un vapor necunoscut, care s'a scufundat.

Sunt 19 oameni înecaţi şi numai unul a fost salvat.

Măsuri de ordine

Sofia.—In urma deselor incidente care s'au intîmplat pe graniţa bulgaro-turcă, ministrnl de rezboi a trimes tuturor comandanţilor de divizii o circulară, reînviind instrucţiunile severe date mai înainte şi care stăruesc pentru prudenţă, spre a nu da loc la provocare.

Indemnare la grevă

Marselia.—In urma unui apel, lansat azi dimineaţă, de sindicatul înscrişilor mari, echipagiile vaseler tuturor companiilor au debarcat azi dimineaţă Acel apes invită pe inscrişi să declare o grevă generală dacă şoferii Vasului „Mulina" vor fi daţi judecăţii.

Nici o plecare de vase ne putînd să fie asigurată, compania transatlantică a început să rambrrseze sumele plătite pentru călătorii,

Duma

Petersburg.—Duma a ales o comisiune de 21 membri spre a delibera asupra proectului filandez. Această comisiune e compusă din 7 omeni octombrişti şi 7 membri ai partidului dreptei şi naţionalişti, 6 cadeţi şi progresişti şi un membru al partidului din stînga.

D-na şi D-nu Theodor Burghele cu copii; D-na şi D-nu Emanoil Cucu Starostescu cu copii; D-na şi D-nu Paul Florinescu cu fiica; D-nu şi D-na Grigore Manoliu Tetzcanu; D-nu şi D-na Lascar Antoniu; D-nii Constantin şi Niculae Al. Stoianovici; Domnişoara Anna Al. Stoianovici; Alexandru şi Octav O. Alixandrini: D-na şi D nu Nicu Gane cu fiicele lor; Aglaé şi Elisa Gane; D nu şi D na Grigore Uhrynowski; D-na şi D-nu Alphonse A. Bertrix; D-nu şi D-na Eugéne Uhrynowski. Familile: Scarlat Vârnav, Alexandru Rosetti Solescu, Haralamb Lecca, Theodor Emandi, Michail Turbure, Constantin S. Miclescu, Scarlat Emandi, de Burbure de Wesembeck, Iukal, Florescu, Bothezatu şi Lacinschi, au durerea de a vă face cuoscut perderea prea iubitului lor frate, cumnat unchiu, nepot şi văr.

✝

Alexandru Al. Stoianovici

AVOCAT

decedat în vrîstă de 36 ani în ziua de 22 Martie 1910 la orele 10 dimineaţa şi vă roagă să bine-voiţi a asista la ceremonia funebră care va avea loc Mercuri 24 Martie a. c. ora 3 p. m.

Cortegiul va porni din str. Asaki No. 11 spre cimitirul „Eternitatea".

Iaşi, 23 Martie 1910

Rugaţi Vă pentru el

S'a deschis

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

se execută:

Planuri şi măsurători
Schiţe în mod gratuit.

Primeşte: **Eecutări de lucrări în regie** sau întreprindere.

Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architect.

Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.

Specialist în lucrări de beton

Şi amenajări la construcţiuni supuse caselor igrasioase.

A executat în interval de 15 ani *mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu cît şi mai multe lucrări ale* **onor Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*

La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

De închiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător şi 6 camere,* avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

De inchiriet de la Sf. Gheorghe, un apartament, compus din 4 camere încăpătoare, bucătărie, la nevoie şi grajd,—la Copou (via Tufli), foarte în apropiere de tramvai. Poziţie admirabilă.

A se adresa d-lui locot. Manolescu.

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, şură, grajd de cai, pivniţă.

Z. S. MOISESCU

AVOCAT

Iaşi Str. Sf. Sava 18

De vinzare trei stoguri de fîn calitate bună.

A se adresa Sărărie 98, colţ cu str Dîmbu.

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bărlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Inginer Hurmuzescu, gara Iaşi.

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.

A se adresa d lui Nicu Pogonat.

Cărămizi de vinzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că seevinde cu preţ foarte modera*. A s adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi. *Str. de Sus No. 31*

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

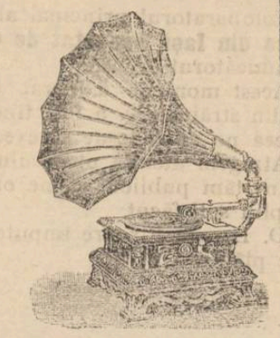

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

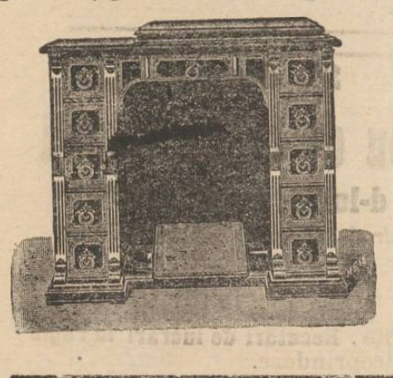

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la
Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer-şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în instalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru loţaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni sunt din acelea pe care experienţa le-au constatat că sun rezistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

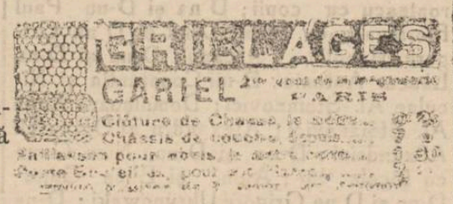

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cu ptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

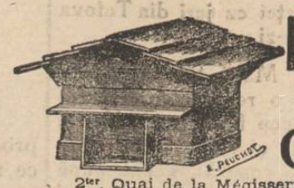

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi strada Primăriei No. 17 — Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 976 Joi 25 Martie 1910

Congresul de la Sibiu

Să ne rîdicăm ceva mai sus cu gîndul nostru și trecînd peste interesele noastre de zi și de minută, să ne întoarcem cu mintea la interesele noastre mari și statornice de neam.

Suflarea romînească din regatul Ungariei trece prin solemne momente. Coaliția maghiară și-a dat duhul, și drăgutul de Impărat și Rege a binevoit al înfăptui cu un ceas mai înainte Inalta-i dorință de a vedea egal îndreptățite toate popoarele supuse monarhiei sale. Guvernul lui Khuen e chemat a îndeplini înalta dorință izvorită din o adîncă necesitate a monarhiei. Impăratul a văzut, de și cam tîrziu, că ori dă dreptate tuturor popoarelor supuse sieși, ori rațiunea sa de a fi e stîrsă; și a ales calea cea dintîiu.

Fruntașii noștri de peste munți își dau samă de momentele decisive prin care au a trece, și cu cît vor fi la înălțimea momentului, cu atît vor bine merita de la neamul întreg. Și avem toată încrederea, că oțelirea în lupta cu dușmanul secular îi va pune în veghe a ști *cum* să cîntărească făgăduelile, *cît* să le cumpănească primirea și *ce* să le dea și ei în schimb. Iar dacă sînt patimi de hrănit, uri de răzbunat, socoteli seculare de răfuit, vor ști să le lase pe altă dată și acum să aibă de călăuză dreptul cuvînt.

Congresul de la 5 Aprilie 1910 va fi în istoria neamului Romînesc maimai ca și marea întrunire de la Blaj la 15 Maiu 1848, date fiind împrejurările. Atunci se puneau jaloanele dorințelor unui neam robit de secule, gata la trezire, acum, acest neam trezit și înfruptat la o viață politică plină de îndurări și mizerii, cere întrarea largă și complectă la exercitarea drepturilor cetățenești. Ca popor băștinaș pe culmile Carpaților, ca și pe cursul frumoaselor ape ale Ardealului, neamul romînesc a întrupat în traiul său toate întîmplările vremurilor trecute, din care cea mai cu îndelungă răbdare a fost năpădirea peste el a neamului lui Arpad. Din răstrițele vremilor și-a oțălit vlaga sa de popor și azi cere cu tot dinadinsul drept la viață.

Și neamul romînesc n'are o boerime ereditară; cnejii săi i s'au înstrăinat, pierzîndu-se în clasa asupritorilor. Poporul întreg a rămas cu popii lui, locuind cîmpurile arse de soare și udate cu sudorile frunții lor. Din popii Ardeleni au eșit luceferii noștri de acolo; și de sute de ani vedem că și astă-zi preoțimea Ardeleană e în fruntea mișcărilor populare. Iar părintele Lucaci este cea mai vie expresie a vigurosului talent al neamului.

Vor fi multe fețe popești la Sibiu, căci în numele crucii și supt aripa ei mîntuitoare, neamul nostru își ține prizărita sa ființă culturală. Dar pe lîngă popi vor fi avocați, doctori, profesori, lume nouă burgheză, administratori de bănci populare, cu sutele, cu miile, căci toată această burghezime nouă, răsărită din sîngele nostru e așa de aproape sufletește și trupește de poporul de jos, că nici nu poate gîndi și voi alta, de cît binele și rîdicarea poporului.

Istoricește vorbind perderea boerimei valahe Ardelene a fost o mare lipsă politică pentru noi, și în măsura în care nobleța romînească se maghiariza, poporul lipsit de șefi se *iobăgia*. Dar ori cum vom judeca lucrurile, faptele sînt așa și din aceasta putem privi cu încredere, că poporul romîn se oglindește pe deantregul în conducătorii săi și fruntașii se inspiră direct de la popor.

Iată de ce inteligența romînă, adunată eri și astă-zi la Sibiu, va decide cel mai mare bine pentru neamul nostru, putînd zmulge de la guvernul lui Khuen, cît se poate mai mult bine spre împăciuirea tuturora.

Presa romînească va fi descătușată. Temnițele politice se vor mai goli; gloabele în bani pentru procese de presă se vor istovi, căci nu e frumos ca visteria Ungurească să se îmbogățească jupoind șepte piei de pe spinarea Romînului. Noi dorim, ca Romînii să fie buni și pașinici robi ai Măriei Sale Sultanului în Turcia, Măriei Sale Imparatului și Rege în Austria și Ungaria, Măriei Sale Țarului în Rusia, pentru a putea trăi și a se desvolta liberi în așezările lor geografice. O dată supunerea caldă și sinceră afirmată, ei vor cere respectarea autonomiei bisericei romînești, pentru a nu suferi de pe urmele politicei șoviniste maghiare. Toată înălțarea neamului romînesc se va face prin biserică, ea fiind pentru moment nu numai expresiunea nevoilor religioase, ci și celor politice ale neamului.

O dată cu biserica, vor cere respectarea școlilor confesionale, ușurarea lor de asprimile legilor ungurești; vor cere ca ajutorul Statului să se reverse *necondiționat* asupra învățămîntului romînesc, de oare-ce Statul încasază mult de la cele 3 milioane de Romîni.

Vor cere respectarea libertății presei; libertatea de asociație și întrunire; vor mai cere o libertate în alegeri, respectarea voinței alegătorilor, și o mai dreaptă distribuție a cercurilor politice, ca așa să poată și Romînii exprima în tihnă votul lor pe față. Restul de preocupări, de mărunțișuri electorale sînt prea locale, ca să mai insistăm noi.

Salutăm cu toată a noastră dragoste adunarea din Sibiu, și vedem în ea licărind zorii unei noi îndrumări în viața politică a neamului nostru de peste Carpați. Cu încredere deplină în vlaga diriguitorilor politici ai neamului; soarta unui popor întreg stă astă-zi în mîinele lor; de la priceperea lor și de la căldura cu care vor apăra cauza neamului atîrnă ca ea să nu fie pierdută.

Și acum la luptă dreaptă, și cu D-zeu înainte la izbîndă.

Gh. Ghibănescu

Guvernul contra țărei

Că țara este contra guvernului — aceasta nu importă pe actualul guvern. Dovadă că el continuă să guverneze, cu toate înfrîngerile ce le a suferit într'o serie de alegeri.

Dar guvernul este contra țărei. Și dacă țara nu este ascultată cînd protestează contra guvernului, guvernul este lăsat să facă legi, cari nu convin țărei.

Guvernul este literalminte pasionat să nu facă de cît asemenea legi. Fiecare din acele legi nemulțumește clasa specială; proteste se rîdică de pretutindeni—dar legile trec.

Legea contenciosului a rîdicat protestări și din partea înaltei magistraturi și din partea țărei — dar a fost votată; legea universitară—de asemenea; acum protestează industriașii, mîine va veni rîndul farmaciștilor și medicilor.

Una după alta fie-care clasă este lovită; audiențele la Palat se continuă; memoriile se înmulțesc ca și întrunirile de protestare.

Și guvernul habar n'are. Fie care ministru este ambițios să-și treacă legea și ambiția crește în raport cu tăria protestărilor.

Dacă guvernul va continua să stee la putere, să prelungească sesiunea Parlamentului, el va aduce alte legi, cari vor lovi în alte clase sociale și, încet încet, țara toată va suferi cumplit de... opoziția ce-i face guvernul.

Ion Brătianu amărîse opoziția unită. Ionel Brătianu amărește țara, o scutură din temelii prin legi inice și scandaloase: nouă oameni s'au pus la adică cu o țară întreagă și, pînă acum cel puțin, cei nouă sunt mai tari de cît milioanele de oameni.

E ceva foarte putred în această abnormă situație.

DESPOTUL AGITATOR

Studenții facultății de medicină din Iași s'au pus în grevă. Politica n'are nici un amestec în acea hotărîre eroică a studenților. In ce ne privește, nici n'am aprobat greva, nici n'am desaprobat-o. Recunoaștem numai, că greva are un fond, că ea urmărește un scop pur cultural; recunoaștem, iarăși, că studenții greviști au o ținută foarte demnă și foarte pașnică.

Ministrul instrucției nu poate aproba pasul studențesc de la Iași. Sub iscălitura unui oare-care Ionescu, într'o telegramă adresată decanului facultății de medicină, ministrul a declarat categoric, că nu studenții, ci corpurile legiuitoare, făuresc legi și dacă greviștii nu se vor astîmpăra, acel Ionescu va închide facultatea.

Firește, nu studenții votează legi. Dar studenții împedică votarea lor. Din scrisoarea pe care avocatul V. Georgescu din Bîrlad, a publicat-o ieri în ziar, s'a văzut cum actualul ministru al instrucției, silise pe studenți, în 1907, să se solidarizeze cu greviștii profesori.

Studenților nu le vorbea numai d. Haret, adică un profesor oare-care, La grevă i îndemna fruntașul partidului liberal, inamovibilul ministru al școalelor, același, care, astă-zi, dezminte, că ar fi avut vre-un amestec în agitațiile din 1907, același care trimite acum pe studenți să învețe carte.

Dar lăsînd la o parte coincidențele și comparațiile și întorși la documentul publicat de fostul președinte al societății studențești din București, vedem că imorala grevă din 1907, fusese în totul opera lui Haret, care, conștient de fapta lui imorală, neagă astăzi ori-ce amestec al său.

Nu odată d. Haret a fost dovedit a fi un agitator periculos, un ipocrit, un adevărat pericol social.

Cum este posibil ca acest om să se mai afle ministru, atot puternic, făuritor de legi personale, legi rău și periculoase?

D. Haret este un despot fără pereche într'o țară liberă și un agitator foarte periculos.

A ațîțat spiritele la țară; a îndrumat, pe căi rău, tineretul universitar inspectorii d lui Haret, revizorii lui, învățătorii lui, sunt elemente periculoase.

Iar d. Haret continuă să fie mare om politic și ministru!

Foștii miniștri ai instr. publice și cultelor d-nii Titu Maiorescu, dr. C. Istrati, C. Dissescu, M. Vădescu și C. Arion au hotărît ținerea unei întruniri publice de protestare în potriva gravei atingeri ce se aduce universităților, de guvern.

Această întrunire se va ține Joi, 25 Martie ora 3 p. m. în sala Dacia.

Vor lua cuvîntul d-nii Titu Maiorescu, C. Istrati, C. Arion, Rădulescu-Motru, Em. Antonescu și C. Dissescu.

SA IA AMINTE

Guvernul ține cu ori-ce preț să răscoale țara, poate în dorința unei noi represiuni, spre a-și asigura pentru totdeauna reputația de guvern criminal.

Atitudinea, pe care a avut-o față de corpul profesoral superior, care protestează în contra legei d-lui Haret, ca unul ce se simte adînc jignit prin această lege; atitudinea ce o are față de categoria cea mai interesantă a industriașilor din țară, tratînd-o ca pe o cantitate neglijabilă, a provocat profunde nemulțumiri, nu numai în clasele direct interesate prin aceste proecte de legi, ci în toată populațiunea.

Și n'ar fi de mirare, că mergînd pe calea aceasta, guvernul liberal să aducă la desperare și să epuizeze răbdarea tuturora, așa ca să avem de înregistrat mișcări populare regretabile.

Căci este revoltător cinizmul și disprețul, cu care guvernul „dinastiei“ tratează țara întreagă; este revoltător, ca ambițiile și capriciile cîtor va oameni—chiar dacă sînt miniștri — să primeze doleanțele și nevoile adînc simțite ale unei populațiuni întregi. Numai sub un guvern, care are de normă bunul său plac, se poate întîmpla așa ceva; numai un guvern care nu este și nici *nu vrea* să se considere ca fiind expresiunea țării, poate să aibă îndrăzneala unor asemenea acțiuni.

Și dacă guvernul nu vrea să se considere ca fiind al țării, să ia notă și de faptul că nici țara nu l consideră ca pe guvernul ei. Să se retragă.

Se pare însă că d. Ionel Brătianu și a luat ca normă de conduită vorba lui Lăpușneanu: „nu mă vrea țara, dar eu o vreau“. Ei bine să nu pue la grea încercare răbdarea unui popor, care în extremis va găsi mijlocul să-l facă pe d. Ionel Brătianu să înțeleagă că este ac de cojoc și pentru această îndărătnicie brătenistă.

Și aici este locul să amintim vorbele d-lui Haret, încăpățînatul ministru de astăzi, care în ajunul răscoalelor din 1907 a invocat răbdarea sfîrșită a pieptrelor. Să ia aminte d. Brătianu, ca nu cumva „maximele liberale“ să nu se întoarcă împotriva lor.

CATE-VA NOTE

Ori ce-ar spune unii profesori universitari: tot este un Dumnezeu: Dovada aceasta a făcut-o chestia fraților Rameder.

Această chestie, urmată de acești frați a fost grav și solemn desbătută de presa locală. In toate zilele lucrătoare presa locală a vorbit de chestie și de frați.

Nu știu despre ce anume trata chestia, nici dacă frații Rameder sunt în număr de doi sau de mai mulți, nici dacă Rameder ie nume sau pseudonim.

Sunt foarte multe chestii locale, arzătoare după aparență, de cari ziarele din Iași se ocupă în toate zilele și cari chestii arzătoare nu sunt cunoscute de nimeni.

Cine știe ce ie acea afacere a fraților Rameder? Cine citește interesanta rubrică „d'ale meseriașilor“? Cine citește chestia palpitantă: „ce va deveni muzica vînătorilor după ce va fi desființată“?

Nimeni. Dar fie-care va afla cu plăcere că chestia fraților Rameder a fost tranșată.

Dacă chestia aceasta ultra misterioasă a putut fi tranșată—Dumnezeu există cu siguranță.

*

D. doctor Duma, care urmează să fie numit profesor de oseologie la facultatea de medicină din București, este un bărbat foarte amuzant. Studenți îi sunină tinichele, iar studentele leșină de rîs, cînd d. Duma își întinde savantismul.

Dar d. Duma ie prietin din copilărie al Brătienilor. Aceștia au aflat, că tatăl lor numise medic primar pe un căpitan în retragere.

De ce n'ar numi fiii pe un bun prietin al lor, dar prost de dă în gropi, profesor de oseologie?

Pacat că nu mai trăiește vre-o dadacă de a Brătenilor. Ar numi o profesoară de muciologie!

OAMENI ȘI LUCRURI

IN ORIENT

Nici odată nu s'a vorbit mai mult de „sugestiune“ ca în timpurile acestea din urmă. E destul să cităm ca exemplu, procesul contesei Tarnowska și a complicilor ei, în Veneția. Trei eroi,—trei complici,—pe cari medicina pe de o parte, avocații pe de altă parte îi declară... victime ale unui proces de sugestiune reciprocă. Pure artificii, se înțelege—de cari însă justiția, sub presiunea sau subt sugestiunea medicinei, va trebui să țină seamă Una e legată la ochi,—cealaltă șchioapătă încă foarte mult în ce privește capitolul acesta și altele multe...

Fiind-că e vorba de vedere și de sugestie, iată o foarte picantă anecdotă și care arată ce efecte puternice poate opera adevăratul act de sugestiune, acolo unde ignoranța e cel puțin sinceră și încrezătoare.

Un energic funcționar european fusese trimes într'un colț al Tonkinului ca să potolească o revoltă. El chemă, după liniștirea spiritelor, pe un înalt mandarin, care nu era străin de agitații; îl introduse într'o pagodă și-i zise:

—„Iată, grație energiei mele, pacea s'a reîntors în țara ta. Acum eu plec; dar bagă de seamă. Aici, în templul acesta, o să las un ochiu al meu, care să vadă tot ce faci“.

Și, cu un gest hotărît el își scoase din orbită ochiul stîng și-l puse cu emfază alăturea de un buddha de sticlă, în prezența mandarinului uluit. Apoi, cu pasul majestos, se depărtă. De atunci—spune legenda—vreme a trecut; ochiul e tot în pagodă, iar localitatea e liniștită.

Se înțelege că ochiul europeanului era de... sticlă, ca și chipul lui Buddha și că posesorul lui avea în geantă alți ochi pentru... schimburi. Dar efectul sugestiei fu real și durabil

Că mandarinul chinez nu avea cunoștinți anatomice suficiente, ca să priceapă operația europeanului, nu trebue să mire pe nimeni. Nici astăzi încă, știința medicală, în Imperiul Ceresc, nu întrece — pentru profesioniștii medicinei — limitele științei din vremea lui Hipocrat. E de ajuns să cităm, după o lucrare foarte recentă a d-rului Charozani Wetzel — fost medic al căilor ferate din Yunnau— că poporul chinez care cu mii de ani înaintea erei creștine — 2237, exact! — avea un împărat care studia plantele medicale, e astă-zi cu desăvîrșire lipsit de noțiuni de higienă ori terapeutice. Aceasta nu împedică pe „doctorii“ chinezi să dea leacuri contra beției, leacuri de... frică, leacuri pentru dragoste și contra amorului,—fără a mai pomeni de alte nostimade terapeutice.

De aceea anecdota suggestiunei cu ochiul care privește și vede, poate fi autentică. Ea evocă un vers celebru al lui Victor Hugo:

L'oeil était dans la tombe et regardait Cain

Rodion

Miscellanea

Reviste prea multe?—Debușeuri și producțiuni.—Legea cererei și ofertei.—Părerea unei publicațiuni.—Una dintre cele noue.—Pamfletarul-tip.—Buna credință la d. Iorga.

Multă lume n'a fost numai surprinsă, dar aproape alarmată de apariția atîtor publicațiuni proaspete în arena luptelor literare și sociale. Cu toate aceste prevestirile pesimiste nu s'au îndeplinit. Revistele apărute persistă și se pare în adevăr că posedăm astă-zi un număr mult mai mare de cetitori și că publicistica și-a creat ea însăși nuoi debușeuri. Oferta crește numai în proporție cu cererea și în virtutea unui proces de selecțiune numai acele reviste vor supraviețui cari vor dovedi că au stoc de idei și de talente pentru a-și asigura numărul suficient de cumpărători și abonați.

De unde se recrutează noul contingent de cetitori? In această privință iată ce crede revista „1907“ ocupîndu-se de problema „prea multelor reviste“:

...„Să nu uităm că marea majoritate a populației, în special clasa muncitoare a început să se cultive și că în vederea dezvoltărei ei intelectuale, ori cîte reviste ar apare nu se poate spune că ar fi deajuns. Numai partidele retrogradate și cenaclele literare restrînse ar avea poate interesul să restringă numărul cititorilor și prin urmare și al publicațiilor. Partidele democratice precum și literații cari înțeleg arta mare și largă care se adresează tuturor categoriilor sociale, nu pot să privească de cît cu ochi buni înmulțirea cititorilor.

Din alt punct de vedere iarăși e îmbucurătoare sporirea publicațiilor. In adevăr, pînă în ultimele timpuri nu apăreau de cît reviste cu caracter vădit reacționar, cînd nu erau strict literare și artistice.

Clasa privilegiată își avea revistele ei organizate în vederea răspîndirei ideilor scumpe claselor de sus. In aceste reviste se făceau discuții teoretice sau doctrinale, de cele mai multe ori absolut străine preocupărilor noastre sociale și politice. A venit, credem, timpul, să se dea un interes mai mare publicațiilor cari au de scop studiarea problemelor actuale și răspîndirea ideilor înaintate în masele profunde ale populației. De altfel, cu voia sau fără voia noastră, vom fi siliți să facem pasul acesta. Cum majoritatea cititorilor se recrutează din rîndurile muncitorimei și ale intelectualilor animați de idei democratice, firește că numai revistele cari vor ținea seamă de nevoile și năzuințele acestora, se vor putea menținea“.

*

Una dintre cele mai tinere publicațiuni, cu un program artistic și literar bine definit este și „Falanga“ săptămînală și variată. Partea critică și polemică o conduce d. Mihail Dragomirescu, directorul „Convorbirilor critice“ și o autoritate în materie. Ocupîndu-se în ultimul număr al revistei de „iorghismul — chendist“, d-sa scrie, între altele:

„...Cel mai însemnat *pamfletar* al nostru—nimeni nu o poate nega—este așa numitul apostol de la Văleni. Nimeni în Țara Romînească n'a ocărît mai multă lume, cu mult mai multă vervă și fără să se simtă mai puțin obligat a dovedi spusele sale, ca acest profesor cu adevărul pe buze, și cu neadevărul în condeiu.

Se pot face volume din injuriile d-lui *Iorga* pentru și contra Evreilor, pentru și contra oamenilor politici, pentru și contra învățătorilor noștri, pentru și contra cutărui istoric, literat sau om politic. Nu e nevoe de citate. Or'cine a urmărit activitatea prodigioa-

să a acestui om, şi-le reaminteşte fără sforţare...

Dar cele mai multe din aceste pamflete au avut totdeauna o scuză pe care prietenii o puneau înainte: *Iorga* e *sincer* şi se luptă pentru o *idee* mai înaltă,—pentru *romînismul pur*,—pentru romînismul curat de sînge strein, curăţit de apucături streine, curăţit de mentalitatea streină. Această apucătură în gradul cel mai înalt, dar cu o raţiune cîrmuitoare mult mai puternică, a avut-o *Eminescu*. Iar acest *eminescianism* sincer şi viguros ce l găsim la *Iorga* trebue să ne facă să-i iertăm multele şi marile nedreptăţi pe care verva lui, fără consecvenţă şi fără temeiu, le comite.

Foarte bine. Iată însă, că, de cînd această activitate i-a creiat un piedestal politic, de cînd a început să simtă că şi-a cîştigat o situaţie practică pe care are interesul să şi-o păstreze şi să şi-o întărească pamfletarismului său a luat cu totul altă înfăţişare. D. *Iorga* nu mai insultă, nu mai batjocoreşte în mod sincer şi condus de o ideie înaltă ci cu conştiinţa că spune neadevăruri care n'au alt rost decît că-i sînt necesare consolidării situaţiunii sale personale.

Iorghismul a degenerat în *chendism* adică în apucătura de a înjura şi batjocori din interes şi fără convingere, şi ştiind că, făcînd astfel, slujeşte nedreptăţii şi minciunii, dar îşi foloseşte cel puţin pentru moment sie-şi."

Păreri judicioase şi vrednice de cunoscut. Ele formează o prea interesantă pagină de psihologie literară şi un document pentru viitorul istoric al mişcări intelectuale de la începutul secolului al douzecilea. **A.**

In jurul acuzaţiilor aduse Mitropolitului Primat

Nu s'a terminat încă conflictul Sinodal, nu s'a uitat încă bine afacerea Partenie şi acum o altă *pacoste* pe capul Bisericei.

De cîte-va zile s'a publicat în ziare o acuzare de o gravitate escepţională contra Mitropolitului Primat din Bucureşti.

In loc ca să se caute a se spulbera acel denunţ grav—dacă nu-i întemeiat—prin mijloacele ce sunt la îndămînă; în loc de aceasta — în urma atacului personal din partea apărătorilor inoportuni ai Primatului contra denunţătorului, că-i un destrăbălat, nebun şi un agent al propagandei catolice, — acesta cu toate cusururile ce i se atribue, nu se dă bătut şi le intentează proces de calomnie. Aşa că chestiunea se complică şi se agravează şi mai mult.

Asemene chestiuni, pasionate şi arzătoare, nu prin mijloace pezişe se înlătură, ci prin tratamente eroice.

Dacă Mitropolitul Primat 'i acuzat, 'i bănuit pe nedrept, să dea în judecată pe denunţător, cum şi acesta chiar cere, ca prin condamnarea lui, să se spele de acuzările ce i se impută, ca astfel prestigiul lui şi demnitatea Bisericei să fie salvate. Iar calomniatorul să-şi ia pedeapsa ce o merită; şi dacă-i nebun, cum zic unii, să fie cercetat de medici şi trimes la balamuc, nu să şadă în societate şi să ponegrească oamenii.

„Femeea lui Cezar nu trebue nici măcar a fi bănuită"; tot aşa şi cu şeful Bisericei noastre. Să se spulbere bănuielile, dacă sunt; ori să fie el pedepsit, dacă i vinovat.

Din toate acestea însă, cu adîncă mîhnire constatăm, că este ceva *putred* în Biserica noastră; şi totuşi nimene din cei în drept nu se mişcă, nu ia măsuri, ca să înlăture putregaiul. Statul, care se amestecă şi intervine în toate afacerile cetăţeneşti, publice şi chiar particulare, din cele mai mici şi neînsemnate, ar trebui să intervină de data asta cu toată energia, să pună în mişcare Sinodul, ca să ia măsuri ori în contra calomniatorului, ori în contra denunţătorului, pentru ca să se liniştească opinia publică, deja agitată de cele de mai înainte.

In caz cînd Sinodul ar ezita, atunci e de datoria guvernului, să ancheteze, să cerceteze în secret, pe faţă şi dacă găseşte vinovaţi, fie cît de sus puşi, să ia fără ezitare şi fără cruţare măturoiul cel mare şi să mature *putregaiul*—dacă este—din palaturile metropolitane şi episcopale.

Dar ce vorbim noi în pustiu, căci mai întîiu ar trebui măturat putregaiul de pe banca ministerială!

Această operă de purificare, pentru moment ar contribui la o scădere şi sdruncinare a Bisericei noastre; dar pe urmă va contribui la întărirea şi înălţarea ei.

De altfel, Biserica noastră a trecut şi în alte vremuri, prin mai grele încercări şi a eşit victorioasă. Persoanele ce o reprezintă nu importă, ele sunt vremelnice şi trecătoere, numai *instituţia* să remînă sfîntă şi curată, ca şi Intemeietorul ei.

Lăsînd la o parte propaganda catolică, care nici odată n'a prins la noi, în trecut mai ales Mahomedanii, oaspeţii noştri mereu nepoftiţi, 'şi băteau joc în toate felurile de biserica noastră şi de reprezentanţii ei, că şi acum se mai văd urmele devastărilor lor pe la unele Biserici, de pe la Mănăstiri mgai ales Biserica noastră naţională însă a rămas victorioasă cu toate persecuţiile îndurate.

Dar dacă ne uităm la vecinii noştri Orientali, foarte mulţi creştini slabi de inimă, 'şi părăsiră legea strămoşească, trecînd la Mahomedanism, unii turcindu se cu totul, alţii însă păstrîndu-şi pănă astă-zi naţionalitatea, precum Albanejii, Bulgarii şi Bosniacii mahomedani; pe cînd la noi, Romînul a rezistat şi luptat pănă la moarte, pentru legea sa, dovadă Constant n Brîncoveanul, dar nu s'a turcit, ba încă credem, că mulţi Mahomedani, în contact cu Romînii, s'au creştinat dînşii, dovadă multele nume de familii „Botez" şi „Botezatu"—din cari însă trebue a recunoaşte şi o parte din Ebrei creştinaţi.

N'avem a ne teme de o catastrofă religioasă, făcîndu-se purificarea Bisericei noastre—dacă va fi de nevoie imperioasă—dar trebue de găsit omul providenţial care s'o facă.

Noroc numai că pînă atunci lumea tot mai crede că „fie popa cît de ticălos, tot 'şi păstrează darul de sus". Altfel ar face ea singură opera de purificare **Ezechi l**

Litere-Ştiinţe-Arte

Erorile.—Intr'o revistă lunară din cel mai ingrijite i s'a întîmplat unui poet un accident... tipografic. In primul vers a lunei poezii zeţarul i-a tipărit „chinul", în loc de „chipul". E lesne de priceput la cîte echivocuri poate da loc o atare schimbare de literă şi de înţeles. Mîngîie-se însă tînărul poet. Nu are de cît să deschidă ediţia poeziilor lui Eminescu în Biblioteca pentru toţi şi va găsi sute de greşeli mult mai rele şi mai vătămătoare. E soarta tuturor poeţilor pe zemne—începînd cu cei mai mari—să facă sacrificii pe altarul... greşelilor de tipar.

Un mare duşman al acestora din urmă, e d. Const. Graur. De aceea se vede zeţarul „Opinici" a tipărit despre articolul d-sale în notiţele de eri, că vorbeşte de fuziunea socialisto-literară în loc de... liberală.

Intîmplarea î-mi aminteşte că acum cîţi-va ani ziarul d-sale, „Ecoul" mi a reprodus dintr'un ziar iaşan o poezie. Intre altele, versul «Cînd nu ştiam amarul ce-i", devenise, atît la Iaşi cît şi în ziarul gălăţean, „Cînd nu ştiam *amorul* ce-i". Tot ast-fel trecu versul şi într'un ziar bucovinean.

I-am scris lui Graur cu multă amărăciune şi răspunsul fu că... dacă voiu trimete versurile *direct*, vor apărea fără greşeli.

N'am încercat. Dar cu ocazia erorei din „Opinia", mi-am reamintit cele de mai sus,—care însă nu vor consola pe nimeni.

R.

*

Cel mai mare meteorit din toate muzeele din lume este acel ce se află la muzeul de istorie naturală american. Cîntăreşte 36 jum. tone şi a fost găsit la Cape York în Groenlanda de către Peary exploratorul polului Nord.

*

Biblioteca populară „Lumen" anunţă următoarele noutăţi pe cale de a apărea: C. Rădulescu-Motru, Sufletul neamului nostru; P. Bujor, Mi-a cîntat cucu în faţă; H. Heine, Amintiri duioase; J. J. Rousseau, Pagini alese; Karl Marx, Marfă, Bani şi Muncă; Platon, Apologia lui Socrate; Aristotel, Pasiunile; E. Haeckel, Monismul; E. Haeckel, Ce este sufletul omenesc?

*

Profesorul Birkenland din Cristania, însoţit de mai mulţi asistenţi, se va duce în nordul Norvegiei pentru a observa mai bine fenomenele magnetice ce ar putea să aibă loc cu ocazia trecerei pămîntului prin coada cometei Halley.

*

Poetul Ion Minulescu termină acum un roman care are curiosul titlu: „Măşti de bronz şi lampioane de porţelan—din jurnalul unui bastard." Pentru un singur titlu,—e cam mult. Dar cartea nu va fi mai puţin binevenită. Un volum anterior, de nuvele şi schiţe, poetul l'a întitulat „Casa cu geamurile portocalii".

*

In „Revue des Revue" criticul Emile Faguet apără pe Ernest Renan în contra acuzărilor ce-i aduce d. Perigot, care-l găseşte pe Renan lipsit de originalitate în cugetare, laş, fără simţul istoric şi de un egoism aristocratic. Faguet e de o asprime neobişnuită în stil, ceia ce dovedeşte cît de iritante au fost învinuirile contra lui Renan.

*

Savantul francez Elie Metschnikoff a ţinut la Stutgard o conferinţă despre „Medicină şi concepţia asupra lumei". Pe cînd Rousseau în „Emile" emite principiul că „tot ce iesă din mînile creatorului e bun, dar degenerează în mînile oamenilor", Metschnikof afirmă contrariul: omul din natură e rău, numai cultura îl poate face mai bun. Acest adevăr, zice el, reiese chiar din originea animalică a omului, aratată pentru întăia dată de Darwin.

*

Un album muzical menit a face sensţie printre iubitorii de muzică este elezantul volum apărut de curînd şi intitulat „Fur frohe Kreise" („Pentru cercuri voiase") Acest album cuprinde o serie de 50 de operete, bucăţi alese din „Fata Pădurarului" valsul şi „O Kaiser!", „Prinţesa Dolarilor" valsul şi romanţa „Ringelreihn", „Curse şi grătare", Fidele Bauer", diferite romanţe şi valsuri din „Ţăranul voios", Ciribiribi romanţă din opereta „Modelul", operetele, „Straubinger", „Girofé-Girofla" ş. a.

De asemenea albumul, elegant legat în piele, mai cuprinde valsuri, romanţe, marşuri şi alte „lieduri" din repertoriul modern: se găseşte numai la librăria A. Halpern din str. Goliei. Preţul lei 6.50.

*

STRUNA ZILEI

In numărul iubilar al «Convorbirilor» s'a tipărit prin o regretabilă confuziune poezia d-nei X împreună cu o cugetare în proză. Cetitorii sunt preveniţi de această eroare.
Diverse ziare.

Confuzia şi mie-îmi pare
Că-i regretabilă şi mare.
Căci prea 'ntălnim arareori
Printre poeţi,—cugetători...

INMORMÂNTAREA LUI AL. STOIANOVICI

La locuinţa defunctului.—Coroanele.—Delegaţii din Dorohoi.—Prohodul.—Cuvîntările.—Cortegiul.

Astă-zi după amiazi, la orele 3, s'a făcut conducerea la locaşul de veci a regretatului Alex. A. Stoianovici, avocat, înrudit, după cum am mai spus cu cele mai distinse familii din oraşul nostru.

Corpul defunctului era aşezat pe un catafalc, împodobit cu flori şi numeroase ghirlande şi coroane, din partea: familiei Cucu Starostescu, familiei Burghelea, familiei Florinescu, d-lui Lascar Antoniu şi d nei Emilia Lascar Antoniu, d nei Olga şi Gr. Manoliu Tetzcanu, Nicu Stoianovici, d-şoarei Ana Stoianovici, copiii Alexandrini, familiei Eugen Uhrynowsky, familiei de Burbure de Wesembeck, familiei Zadarovici din Dorohoi, N. Nanu, C. Prasa din Dorohoi, Vlad Zadarovici, familiei avocat Tomescu din Dorohoi, C. Stroici din Dorohoi, Clubul conservator din Dorohoi, baroul avocaţilor din Dorohoi, magistraţii tribunalului Dorohoi, Marcu Fischer, etc. etc.

*

La locuinţa defunctului, din strada Asachi No, 11, s'au adunat foarte mulţi cunoscuţi şi prieteni, care au venit să'şi ia ultimul adio de la acel ce a fost Alex. Stoianovici, a cărui moarte e mult regretată de toţi. Şi lucrul e explicabil, căci Stoianovici a fost o figură simpatică şi descedent al unei vechi familii boereşti din Iaşi.

S'au născut la 18 4 în Iaşi. Studiile şi le-a făcut la Liceul şi Universitatea din Iaşi. Şi-a început cariera în magistratură, la tribunalul de Dorohoiu, pe care a părăsit'o după doui ani, făcînd parte de atunci şi pînă în ultimul timp ca un distins membru al baroului de Dorohoiu. Era unul din cei mai talentaţi avocaţi şi în scurt timp a ştiut să-şi cîştige unanime simpatii. Era de asemeni, distins membru al partidului conservator din Dorohoiu. Moartea lui e mult regretată în acest oraş, căci toţi vedeau în Al. Stoianovici o fire blajină şi îndatoritoare, un om de caracter şi suflet ales.

A avut mai mult timp direcţia ziarului „Ecoul Dorohoiului".

In Iaşi de asemeni, Stoianovici era mult apreciat şi iubit.

*

La trista ceremonie au venit să ia parte următorii reprezentanţi ai baroului de Dorohoiu d-nii Ernest Cananău, Gh. Marcu primar al Dorohoiului şi R. Bălănescu. Din partea magistraţilor din Dorohoiu, a venit d. Lovinescu procuror.

Clubul conservator din acel oraş e reprezentat prin d-nii: C. Stroici, preşedintele clubului, I. Franck, I. Lacinschi, Gh. Stroici, dr. Aronovici, N. Florescu, C. Manoliu, Gh. Ionescu, Gherghel, C Prassa, V. Miclescu, I. Uhrynowsky, Henri Verona, Marcu Fischer, şi d nii I. Manoliu prefectul de Dorohoiu, Gh Manoliu deputat, A. Verona.

Mai asistă şi o delegaţie a locuitorilor din comuna Vlăsineşti, unde defunctul şi întreaga familie Stoianovici îşi are proprietatea.

Din numeroasa asistenţă care ia parte la trista ceremonie, în afară de familia defunctului remarc:

Afară de membrii familiei au luat parte la înmormîntare d-nii: Al. Badareu, D. Grecianu, Matei Cantacuzino, Nicu Cananău, N. Gane, V. Sculy, D. Zarifopol, d. şi d na Kessim, d-na şi d. Uhrinoschi, P. Sion, familia Genoi, d na şi d. dr. L. Cosmovici, dr. Konya, H. Veron. Prassa Al., inginer Teodorescu, Gh. Stroici, I. T. Burada, Savel Zăhărescu, dr. Ştefănescu Galaţi, X. Gheorghiu, dr. Al. Culianu, P. Botezat, Vesp Pella, C. Jornescu, Ed. Sion, Manoliu Teţcanu, D. Mavrocordat, B. Juster, L. Juster, Mochi Fischer, căpitan Corjescu, locotenenţii: Aslan, Drăghici, Petrescu, Drăghici, Aurel Răşcanu, d-na şi d. Lupu Weisengrin, Al. Calerghi, etc. etc.

Prohodul a fost oficiat de doui preoţi.

D. Gheorghe Marcu în numele corpului advocaţilor şi a magistraţilor din Dorchoi, a ţinut o cuvîntare arătînd durerea simţită de toţi colegii la vestea încetării din viaţă a defunctului; urmăreşte activitatea sa ca magistrat, mai întăi la judecătoria de pace şi apoi la tribunal, activitate prin care a dovedit pe lîngă solide cunoştinţi juridice şi un spirit de dreptate şi imparţialitate apreciat atît de impricinaţi cît şi de corpul advocaţilor şi colegii magistraţi.

Retrăgîndu-se din magistratură în 1902 şi înscriindu-se în baroul de Dorohoi în foarte scurt timp şi-a atras încrederea justiţiabililor prin muncă, inteligenţă şi o corectitudine absolută, în cît ocupă un loc de frunte între colegi. Pleduariile sale totdea-una erau bine documentate şi causele clienţilor sprijinite din inimă.

Magistraţii apreciau conclusiunile sale şi nu numai magistraţii locali ci şi magistraţii de la Curţi şi tribunale străine pe unde adeseori pleda.

Ca coleg, Stoianovici a fost demn de simpatisat de toţi şi solidar cu interesele corpului.

Baroul de Dorohoi pierde un membru ce cu greu va putea fi înlocuit şi magistraţii pe un advocat, care-i uşura în apreciarea causelor prin expuneri clare şi luminate.

De asemeni a ţinut o cuvîntare şi d. Ernest Cananău.

Cortegiul funebru, urmat de marea mulţime de prieteni şi cunoscuţi, a pornit apoi, parcurgînd străzile: Asachi, Carol, Păcurari, Lăpuşneanu, Piaţa Unirea, Golia, Cucu şi Eternitatea. Pe toate aceste străzi, lămpile electrice erau cernite.

Informaţii

❑ *Alegerea unui senator la colegiul II de Tecuciu, în locul rămas vacant prin demisia d-lui general Al. Averescu, s'a fixat pentru ziua de 6 Maiu c.*

❑ *Mîine fiind serbătoarea „Buna-Vestire" şi atelierile tipografiei noastre fi nd închise, viitorul număr al ziarului nostru va apărea Vineri 26 Martie, la orele obişnuite.*

❑ **Consistoriul mitropoliei a fost convocat pentru zilele de 31 Martie şi 1 Aprilie.**

❑ **Elevii şcoalei militare vor pleca în excursiune anuală, după vacanţa paştelui.**

❑ **In seara zilei de Mercuri 31 Martie c., va avea loc la Teatrul Sidoli, o representaţie extra-ordinară cinematografică, cu program nou şi foarte variat.**

❑ **Şcolile primare şi secundare vor lua vacanţă în vederea sărbătorilor Paştelui, de la 11 şi pînă la 26 Aprilie.**

❑ **D, locot-colonel dr. N. Vicol, dela comandamentul diviziei a 9-a, a fost mutat, la ministerul de răsboi, ca director la serviciului sanitar.**

❑ **Din cercetările făcute, s'a constatat că incendiul de eri noaptea din Tg.-Neamţ, a luat naştere de la casele lui Zeidel Weiss, care se afla la Iaşi.**

Pagubele cauzate de incendiu sunt mari.

❑ **Afacerea diplomelor de la Belle-Arte.**—Ziarele din Capitală publică următoarele, cu privire la afacerea diplomelor de la şcoala de Belle-Arte, din localitate:

D. Lupu Antonescu, inspectorul general al învăţămîntului secundar, şi-a înaintat raportul d-lui ministru Haret, cu privire la ancheta ce a făcut la şcoala de arte frumoase din Iaşi.

In acest raport d. Antonescu constată că toate diplomele şi certificatele acelei şcoli au fost eliberate în mod ilegal chiar de cînd există această şcoală (cercetările comisiunei de anchetă se urcă pînă la 1895).

Raportul menţionează că în această şcoală armonia şi urbanitatea au păcătuit totdeauna în relaţiile dintre profesori şi direcţie.

D. Lupu Antonescu declară direct vinovaţi de necorectitudinile comise cu diplomele pe d-nii E. Bardasare, directorul actual al şcoalei, Sever Mureşanu şi C. Popovici, profesori; C. Stihi fost director şi Atanasiu, fost secretar la această şcoală.

In urma acestor constatări, d. ministru al instrucţiunei publice au luat următoarele hotărîri:

D-nii E. Bardasare şi Atanasiu au fost traduşi în faţa consiliului permanent al instrucţiunei publice, ca mai direct răspunzători de incorectitudinile comise cu emisiunea diplomelor.

D-nii Sever Mureşanu şi Gh. Popovici au fost de asemenea traduşi în faţa acestui consiliu, pentru lipsă de respect în faţa directorului şcoalei atît în public cît şi prin presă.

Un avertisment a fost adresat tuturor profesorilor, cari aşa cum a devedit ancheta, au trecut peste rugalament cu ocaziunea examenelor şi a promoţiilor şi consiliul permanent va fi consultat asupra măsurilor ce trebuesc luate pentru anularea diplomelor şi a certificatelor ilegal eliberate.

In ce priveşte aplicarea pedeasei pentru neregulile comise din punct de vede-re administrativ d. ministru Haret şi a rezervat dreptul de a se pronunţa mai rîrziu.

❑ Serviciul religios la Mitropolie, va fi oficiat la mîine de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

Cu această ocazie I. P. S. Sa va hirotonisi preot, pe diaconul D. Pavlov, din jud. Botoşani.

I. P. S. S. Mitropolitul va ţinea o predică.

Cu acceleratul de mîine seară, Inaltul Prelat va pleca la Bucureşti.

❑ Mîine seară d-nii N. Ionescu, revizorul şcolar al oraşului şi I. Dodon, revizorul şcolar al judeţului, vor pleca în Capitală, pentru a lua parte la consfătuirea de la ministerul instrucţiunii, pentru ca de comun acord cu ceilalţi revizori, să alcătuiască programa conferinţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor, care se vor ţinea în vacanţa paştilor.

❑ Trupele locale au început a face exerciţii de tragere la tir, la poligonul de tragere de la Ciric. Tragerile vor urma regulat în fie-care zi, pînă la complectarea lor.

❑ In astă-seară are loc la Teatrul Sidoli, o admirabilă reprezentaţie cinematografică, organizată de comitetul pentru rîdicarea unui bust lui V. Burlă.

In afară de programul excepţional de variat al cinematografului, comitetul a organizat o apoteozare, pe scenă, a regretatului V. Burlă.

Va asista multă lume.

❑ Pe ziua de 31 Martie toţi tinerii amînaţi sau dispensaţi de serviciul armatei, din judeţ, vor trebui să se prezinte înaintea consiliului de revizie, în localul prefecturei judeţului.

❑ Serviciul intendenţei corpului IV de armată a înaintat ministerului de război, rezultatul examenului ţinut în ziua de 15 Martie, pentru obţinerea gradului de subofiţeri de administraţie.

❑ Mercuri 31 Martie comisiunea compusă din d. Krupenski, prefectul judeţului, administratorul financiar şi un delegat al consiliului judeţean, vor începe verificarea registrelor de operaţiune a instituţiunilor din localitate, pentru a se constata dacă sumele încasate sunt identice cu cele trecute în jurnalele de casă.

❑ Cumpărînd Revista **„Aritmetica"** No. 2 (apărută azi) pentru copii d-stre din clasele primare, secundare şi profesionale, vor deprinde a deslega în mod uşor **Toate problemele de Aritmetică.** Abonamentul 3 lei pe an. A se adresa numai prin mandat postal Administraţiei str. Academiei, 2 Iaşi.

❑ Cupărînd pentru copiii d voastră **Revista Şcoalelor**, care dă în fie care Fascicolă cîte 300 conversaţii, vor deprinde uşor a vorbi limbile: *Franceză, Germană, Italiană, Engleză* şi *Rusă*. Abonamentul 3 lei pe an. A se adresa numai prin mandat poştal Administraţiei, str. Academiei, 2 Iaşi.

❑ Candidaţii din judeţul Fălciu, pentru examenul pentru definitivat al institutorilor şi învăţătorilor, au terminat eri examinul,

Dintre candidaţi s'au distins d-şoara Agripna P. Dima şi d. Dimitre Popa, care au fost felicitaţi de comisia examinatoare.

❑ Verificarea măsurilor şi greutăţilor în comunele rurale va începe la 1 Mai şi se va face de către administratori de plasă.

❑ Camera de meserii a înaintat ministerului industriei, memoriul brutarilor din localitate, prin care cer să intervină ca administraţia comunală să revie asupra dispoziţiunei luate de a se instale de la 1 April maşini de frămîntat, sau cel puţin să se amîne pentru o altă dată.

❑ Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei judeţului că, a scutit pe funcţionarii ospiciului Socola, atît de Serviciul de starajă, cît şi de plată în bani.

DIVERSE

— Delegaţia judeţiană continuă cu verificarea şi votarea budgetelor comunelor rurale.

— Prefectura judeţului a trimis ministerului de interne, conferinţele ţinute de administratorii de plăşi la cercurile culturale din judeţ, spre a fi înaintate ministerului instrucţiunei, care să ştie că a luat dispoziţia ca pe cele mai bune din ele să le premieze cu cîte o 100 lei.

— Din comuna Vlădeni, să comunică prefecturei, că pe moşia Borşa au ars astă noapte grajdurile moşiei, în care se aflau 40 de vite, care au perit toate în flăcări.

— In luna August 1909 s'a comis un furt la d. Cezar Zoller, administratorul moşiei Găuceşti-Roşcani, constînd din o trăsură cu doi cai şi o pereche de hamuri. In urma cercetărilor făcute de secţia de jandarmi din Bivolari, autorii au fost prinşi deabia acum. Ei sunt Toader Loghin, din Roşcani, I. Ciocu, din Bivolari, Gh. Bursuc şi N. Moraru din Vlădeni.

Guvernul nevoit să retragă toate proiectele

M. Ş. Regele contra proectelor.—Audienţa d-lui Brătianu la Rege.—Consiliul de miniştri de astă-zi.—Probabila retragere a guvernului.

In urma audienţei pe care industriaşii din Capitală au avut-o la M. S. Regele, primul-ministru a fost chemat la Palat.

M. S. Regele a conferit mult timp cu d. Ionel Brătianu, asupra nemulţumirilor pe care le-a provocat proectul d lui M. Orleanu şi a atras atenţia primului-ministru, că nici în partidul liberal, acel proect n'a găsit mulţi aderenţi, dovadă că în comisia care s'a prezentat, figurau şi d-nii Hagi Tudorachi şi Zane, ambii fruntaşi liberali.

M. S. Regele a spus d lui Brătianu, că a cetit proectul, pe care l'a găsit foarte rău.

Apoi Suveranul a adăugat textual:

— **„Mă miră că un asemenea proect de lege, opera unui ministru începător, a putut trece neobservat în consiliul de miniştri".**

*

M. S. Regele a conferit apoi cu d. Brătianu, asupra legei Universitare. D. Brătianu a declarat că d-sa a colaborat foarte mult la acel proect, care a fost supus şi atenţiunei M. S. Regelui.

Suveranul a rugat pe primul-ministru, să facă tot chipul ca să evite o mişcare pe tema proectului universitar:

— *„Partidul liberal, a zis M. S. Regele, a venit la putere ca să înăbuşe o mişcare a păturilor de jos. Ar fi foarte trist, dacă partidul liberal ar pleca de la putere, din cauza unei mişcări a intelectualilor. De aceea, vă rog să găsiţi soluţia care să împace şi prestigiul guvernului şi interesele Universităţei".*

*

D. Brătianu a declarat M. S. Regelui, că guvernul nu va mai prozenta proectul sanitar, nu va mai discuta proectul pentru încurajarea industriei şi va modifica proectul universitar.

— *„De un an de zile, a adăogit d. Brătianu, guvernarea pentru noi a ajuns un adevărat supliciu.*

Majestatea Voastră ştie, că în mai multe rînduri guvernul a vrut să se retragă, dar că interese superioare de stat, l'au împiedecat de la aceasta.

*

Convorbirea sa cu M. S. Regele, d. Brătianu a comunicat'o colegilor săi, chiar în seara audienţei.

D. Brătianu a declarat că impresia sa este că guvernul nu mai poate dăinui şi a convocat un consiliu de miniştri, pentru astăzi Mercuri, ca să discute asupra situaţiei.

In guvern sunt două păreri: părerea tinerilor ca să nu se retragă legile, ci să se facă oare-cari concesii; părerea d-lui Costinescu şi a altora, cari cer să se voteze budgetele şi apoi guvernul să se retragă.

*

Astăzi urmează să se ia o hotărîre într'un fel, sau în altul. In tot cazul ziua de astăzi este foarte importantă şi de aceia deputaţii şi senatorii de Iaşi au fost chemaţi eri seara, telegrafic, în Capitală.

Ultime informaţii

❑ *Directorul general al serviciului sanitar superior, refuză să revie asupra demisiei sale, care a fost motivată de faptul, că guvernul nu va mai susţinea legea sanitară.*

D. Brătianu a fost acasă la d. Cantacuzino şi l'a rugat să revie asupra demisiei:

— Cît timp eu voi fi în fruntea guvernului, te rog să stai d-ta în fruntea serviciului sanitar.

Directorul general a refuzat şi este hotărît să plece în străinătate.

D. Brătianu se simte extrem de obligat către d. dr. Jean Cantacuzino, care, anul trecut, i adusese de la Paris demisia d-lui Sturza, cumnatul d-lui Cantacuzino.

❑ *Privitor la mişcările în magistratură pe cari le anunţă ziarele, d. Stelian a declarat unui deputat de Iaşi.*

Tot ce publică ziarele sunt basme. N'am hotărît încă nimic. In ce priveşte Iaşul, mă voi consfătui Joi cu amicii din Iaşi.

❑ *Intrunirea publică de mîine din Bucureşti, se anunţă grandioasă.*

Profesorii universitari şi societăţile studenţeşti, vor asista în corpore.

❑ Consiliul superior administrativ şi-a dat avizul relativ la arendarea pămînturilor ţăranilor de către cărciumari, în sensul că dînşii nu pot arenda aceste pămînturi care sunt date ţăranilor prin diferite legi, precum nici cele şcolare şi bisericeşti.

❑ Ministerul de interne a trimis în original prefecturei judeţului, petiţiunea locuitorilor din comumna Ciurea, prin care cer să li se dea islaz, de oare ce n'au păşune vitele, cerînd ca prefectura să-i raporteze cum stau lucrurile.

❑ Comuna Bivolari fiind autorizată să cumpere de la epitropia sf lui Spiridon, proprietatea moşiei Soloneţul, 47 hectare de pămînt pentru islaz, cu preţ de 480 lei hectarul, plătibil în 40 de ani, ministerul de interne a cerut prefecturei ca să dea ordin comunei să prevadă în budget plata anuităţei.

❑ Legea de constatare şi percepere cere ca secretarii comunali să serveasca ca secretari ai comisiunilor comunale instituite pentru recesemîntul contribuţiilor directe. Acest recesemînt urmînd a începe la 1 April, ministerul de interne cere prefecturii să ia măsuri ca, aceştia să execute această dispoziţie din lege, iar în comunele unde nu sunt secretari notarii îi vor înlocui.

❑ **Din Vutcani.**—Duminică 28 Martie cercul cultural din localitate va ţinea şedinţa în satul nostru. Cum Alexa, diriginţele şcoalei din Vutcani e revizor şcolar de clasa 2-a, iar Vutcanii un centru mare, fiind cel mai mare sat din întreg judeţul—peste 4000 suflete—administraţia liberală a ţinut să dea acestui centru o mai mare atenţie. Se aşteaptă pe acea zi sosirea d-lui D. A. Teodor, secretar general, care va începe cu acest prilej acţiunea sa politică în judeţul Fălciu. Va asista prefectul, protoereul, revizorul şcolar, administratorii de plasă, în fine toată ecjaiaoa liberală, cu ciracii şi subciracii lor.

De oare ce liberalii generoşi s'au pus pe treabă ne facem datoria a arăta ce n'au făcut liberalii pentru Vutcani şi cît de mult l'au lovit în interesul lor. Au mutat sediul judecătoriei şi a administratorului de plasă la Roşieşti, pentru că acolo e locuinţa d lui Diamandi, au deslipit de Vutcani satul Tupilaţi, dîndu-l Mălăeştilor; a dus postul de jandarmi la Roşieşti; era să ducă şi oficiul poştal, dacă nu săreau sătenii cu mijlocirea lor; n'au făcut nici un parmac de şosea spre Roşieşti.

In schimb administraţia conservatoare a făcut următoarele: localul de primărie, localul de şcoală cu 4 săli; a creat 4 locuri de învăţători, aşa că Vutcanii e al doilea sat care are şcoală cu 4 învăţători şi program urban; a făcut şoseaua şi podul cel mare din mijlocul satului.

Nevoile locuitorilor şi ale satului mai sînt acestea: o şcoală primară de fete, subprefectura şi postul de jandarmi.

Vutcănenii sînt cei mai harnici oameni. Obştii săteşti, ei au făcut din 1859, cînd au început să cumpere de la proprietarii din jur. Stăpîni pe munca lor ei ştiu distinge între cei ce făgăduesc vorbe şi a cei ce fac treabă. Ei mai ştiu foarte bine că liberalii cari vin la ei vin în numele unei clici de exploatare, în care interesele personale precumpănesc cele obşteşti, ca dovadă că pentru fraţii Diamandeşti s'au nesocotit Vutcanii. Ei mai ştiu că la Huşi liberalii se mănîncă între dînşii şi că taberile fiind rupte ori la ce nevoe a lor vor fi traşi pe sfoară. Şi apoi cum pot face ei acţiune spornică rurală, cînd la centru sînt pe ducă. Paradă, iarmaroc, da, va veni multă lume, dar alipire sufletească nu.

❑ Ministerul de interne fiind informat că, în unele comuni, patronii stabilimentelor comunale, de şi închid prăvăliele în zilele de repaus duminical, totuşi lucrul nu încetează, de oare ce sub cuvînt că să aranjează mărfurile, munca continuă, fără ca autorităţile să ia vre-o măsură, socotind că legea este aplicată întru cît magaziile au fost închise la ora legală. In conformitate cu art. 1 şi 3 din legea pentru repausul duminical, munca trebuind să înceteze odată cu închiderea magazinelor pe tot timpul repausului, patronii care s'ar găsi în categoria sus arătată, sunt pasibili de pedeapsă şi ministerul cere prefecturii judeţului a se lua măsuri de îndreptare.

❑ **De la cercul didactic.**—Aseară la cercul didactic d. P. Zosin şi-a desvoltat conferinţa sa, tratînd despre Calendar. In desvoltarea subiectului s'a luat după arătările lui Flammarion, şi a găsit la baza ori-cărei împărţire de timp *ziua* şi *noaptea*, întăi singure şi apoi la un loc constituind o unitate de timp. Pe urmă a venit săptămîna; luîndu-se după cunoştinţele planetare, de unde şi numele zilelor s'a dat după planete. Apoi au fost fazele lunii, cari au servit de împărţeală timpului.

Ştiinţa egipteană a slujit drept călăuză lumei Romane şi Sosigen a îndreptat calendarul sub Iuliu Cesar. Indreptarea făcută sub papa Grigorie, a adus aproape un calendar ideal.

După expunerea istorică şi comparativă, d. Zosin şi-a expus un plan al d-sale de calendar, a cărui economie vom expune-o altă dată.

❑ Decanul facultăţei de medicină, care a făcut parte prin delegaţia profesorală, care a prezentat memoriul ministrului, s'a întors astă-zi în Iaşi şi a comunicat colegilor sei că d. Haret n'a făcut delegaţiei nici o promisiune pozitivă.

Decanul va convoca mîine pe studenţiii grevişti şi le va comunica şi lor rezultatul obţinut.

❑ Prin tragerea la sorţi, efectată astă-zi, a fost desemnat d. consilier G. Sturza să presideze biroul electoral, la Roman, în ziua de 23 April, cînd se va alege un senator în locul decedatului Aristide Bontăş.

Ca grefier va funcţiona d. Chelărescu.

❑ In vederea sărbătorilor paştelor, urmînd a se suspenda cursele vagoanelor penitenciare cu începere de la 12 April pînă la 26, direcţia generală a închisorilor a cerut prefecturei să pună în vedere directorului arestului preventiv să transfere la destinaţie pe toţi arestaţii ce sunt de trimes, fie pentru eliberare, fie pentru afaceri juridice, sau pentru executarea mandatelor, [al căror termin este anterior datei de 3 Mai, însă transferarea să fie astfel în cît să nu se ajungă la destinaţie de cît în zilele de 5—9 April.

❑ Despre starea sănătăţei prefectului de poliţie, a venit aată-zi următoarea telegramă semnată de d. dr. Al. Brăiescu: „pneumonia îşi urmează cursul normal".

❑ Studenţii medicinişti grevişti se vor întruni astă-zi din nou, la societatea lor. Se agită ideia unei întruniri publice de protestare.

❑ Ministrul justiţiei a luat hotărîrea ca, începînd de la 1 Aprilie, ordonanţele de plată pentru magistraţii cari se deplasează în interes de serviciu, să se facă direct de minister.

❑ Aflăm că d Tanasache Apostolide, cunoscutul şi apreciatul proprietar al restaurantului „Chateau aux fleurs" din Iaşi a închiriat şi restaurantul de la pavilionul No 2. de la Brăile-Slănic.

Aducem vestea la cunoştinţa vizitatorilor celei mai vizitate staţiuni balneare din ţară, cari de mult timp reclamau un birt bun şi Tanasache ie o chezăşie că birtul va fi excelent.

❑ **Intrunirea industriaşilor.**—Industriaşii din localitate au fost convocaţi pentru astă-zi la orele 3 jum., în localul camerei de comerţ spre a discuta proectul de lege asupra indnatriilor.

Iau parte d-nii: Gh. D. Şerban, preşedintele camerei de comerţ, M. Wachtel, Dinerman, I. Gheorghiu, Klepper, N. Osterzetzer, Caramfil, Goldman, Iosef Zoller, Löbell, Ianovici, Brill, M. Ghelber, Solomon, reprez. fabricei de ape gazoase „Dochia", Hodan, N. C. Ionescu, Isr. Löbell, Henri Goldştern, Zöbeş, Brick, Bouşca, Nacht, Brokfeld, reprez. fabricei de ţesături etc.

D. Gh. D. Şerban, preşedintele camerei de comerţ, arată că industriaşii au fost convocaţi pentru a se consfătui asupra proectului de lege şi de a arăta camerei de comerţ lacunele ce cuprinde acest proect.

Se dă citire expunerei de motive a proectului, iar apoi se citeşte, pe articole, proectul întocmit de d. M. Orleanu.

Şedinţa continuă.

❑ Astă-seară Mercuri, 24 Mart are loc la circul Sidoli o reprezentaţie extra ordinară, al cărei venit e destinat pentru ridicarea unui bust def. profesor V. M. Burlă.

Programul bogat al acestei reprezentaţii cuprinde între altele: Petru cel Mare, mare piesă istorică, jucată de cei mai mari artişti ai teatrelor imperiale din Rusia, O vînătoare de urşi în pădurile Novgorodului (Rusia); Pescuirea stacojilor (homarilor) în Franţa, coastele Mediteranei—Apaşii pariziani şi trucurile lor, comedie;—Max Linder soldat, scenă comică, compusă şi jucată de simpaticul actor Linder;—Compozitorul de muzică, scene comice pariziane etc.

Scene comice, sportive şi instructive, abundă în acest program excepţional alcătuit special pentru reprezentaţia de astă seară,

Representaţia de astă seară Mercuri va fi în acelaşi timp o grandioasă serbare în memoria valorosului prof. Burlă.

Programul va mai cuprinde mari grupe de tablouri vivante, apoteozînd memoria lui Burlă fostul director al Liceului Naţional.

Apoi proecţiuni electrice: Profesorul Burlă după diverse fotografii etc.

Publicul asistent va putea vedea bustul însăşi—o operă de valoare datorită sculptorului Oscar Späthe.

Aviz găsitorilor

In noaptea de 21 spre 22 Martie c., pe calea ferată dintre Bucureşti spre Vaslui, am perdut un portofel de pele neagră, în care aveam: chitanţele de contribuţie, biletul de abonament a C. F. R, B, bilete de loterie romînă cl. IV şi V-a şi trei poliţe: una de 40 bani şi 2 cîte 60 bani, toate semnate în alb către d. Isack Bujum din Iaşi.

Găsitorul, care va bine-voi a mi le restitui, în tot sau numai poliţelei care fiind eliberate mie, fără a plăti d-lui Isack Bujum, vre-o valoare în contra lor, va primi o recompensă în bani, pentru această bună-voinţă.

M. A. Weissman

Iaşi—Str. Apeducul No. 59

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 24 Martie

Guvernul îsi retrage legile

Bucureşti.—Guvernul bate în retragere.

Faţă de încurcăturile mari provocate de diferitele proecte de legi depuse în parlament, d. Brătianu s'a hotărît să nu se mai aducă în discuţie nici unul din aceste proecte şi să se închidă parlamentul la 1 Aprilie.

După retragerea legei de înaintare în armată, acum guvernul nu va mai aduce nici legea sanitară,—sub cuvînt că d. doctor I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, este greu bolnav.

In ce priveşte legea industrială putem afirma că d. Orleanu a declarat că e gata să facă mici concesiuni asupra unor puncte de amănunt, cum ar fi chestia ucenicilor, felul inspecţiilor, etc., dar că nu va ceda asupra nici unui punct principal. Aşa fiind, e greu de admis că guvernul se va solidariza cu această intransigenţă şi va prefera să amînè proectul de modificare a legei în vigoare.

Cît pentru legea universitară, este sigur că d-nul Haret va fi silit să primească aproape toate modificările ce i-se impun de către ambele universităţi şi poate că ast-fel va fi votată.

D. I. Brătianu şi mişcarea universitară

Răspunsul primului ministru

Bucureşti.—D. C. Demetrescu, rectorul universităţii, a fost primit astăzi în audienţă de d. Ionel Brătianu, primul ministru, pentru a-i comunica ce a hotărît guvernul, în privinţa cererei profesorilor universitari.

D. prim ministru şi a exprimat regretul că cu asemenea agitaţiuni se dă un rău exemplu, şi că guvernul nu poate admite ca acţiunea parlamentului să depindă de manifestaţiile de nemulţumire ale diferitelor categorii sociale.

După aceia d. Ionel Brătianu ascultînd pe d. rector i a declarat că **probabil** *se va ţine seamă* **în parte** *de doleanţele universităţilor.*

Greva universitară

Bucureşti.—Se dă ca probabil că cu începere de mîine va fi proclamată greva profesorilor şi studenţilor şi că universitatea din Bucureşti va fi închisă.

Guvernul contra industriaşilor

Bucureşti.—Viitorul de astăzi publică un violent articol contra industriaşilor, pe care ziarul liberal îi arată în culorile cele mai negre şi îi acuză a fi spoliatorii mulţimei şi a nevoiaşilor.

Guvernul pregăteşte o contra mişcare la agitaţia industriaşilor, care va fi făcută de corporaţiile de meseriaşi, cari vor ţinea întruniri publice în toate oraşele, pentru a protesta contra industriaşilor, din cauza cărora e-xistă scumpetea traiului.

CAMERA

Bucureşti. — D. Victor Filotti interpelează în chestia Anton Doiciu de la Galaţi.

D. At. At. Gheorghiu cere să i se puie la dispoziţie contractul intervenit între comuna Bucureşti şi ing. Lindley, cu privire la lucrările de apă. (Deputatul de Iaşi adresează această interpelare ca contra efect la interpelarea adresată de d. Mişu Cantacuzino, în chestia Spiridoniei din Iaşi, de oare-ce contractul dintre comuna Bucureşti şi Lindley a fost subscris de d. Mişu Cantacuzino).

Discuţia asupra bugetului s'a declarat închisă.

S'a votat luarea în consideraţie a budgetului cu 70 voturi contra 12.

La budgetul c.f.r. ia cuvînt d. I. Lahovary şi arată anomalia ce există că acest budget care se votează acum, a intrat în vigoare la 1 Aprilie st. n.

D nii Costinescu şi Morţun recunosc anomalia şi spun că la anul, lucrul nu se va mai repeta.

Nenorocire

Paris.—O telegramă din Madrid spune că locuinţa guardului de frontieră din Bustoni a fost acoperită de o avalanşă. Cei şase copii ai guardului au fost ucişi. Guardul şi nevasta sa au fost răniţi.

SENATUL

Bucureşti. — D. dr. Rîmniceanu adresează o nouă interpelare în chestia agitaţiilor d-lui dr. Sion şi în chestia articolului publicat de acesta în revista „Democraţia Romînă".

Proectul de lege industrială a trecut prin toate secţiunile şi nu i s'au adus de cît următoarele 2 modificări: ca reducerea taxei de 45 la sută pe cfr. să fie admisă şi la transportarea mai mici de 5000 kgr., a doua modificare: ca nu numai maşinile pentru fabricele noui să fie scutite de taxele vamale, ci şi ori-care alte maşini, care ar fi aduse pentru perfecţionarea fabricilor.

Raportor al legei a fost ales d. P. Ţinc din Galaţi.

Erupţia vulcanică

Catania.—In timpul nopţii s'a observat o recrudescenţă a erupţiunii vulcantce, rîul de lavă ce se îndrepta spre cisterna Regină, înaintează acum cu o iuţeală de 10 metri pe oră şi să află acum numai la 250 metri de strada Nicolosi Barello. Celelalte riuri de lavă înaintează mai încet.

Regele Petru la Constantinopul

Constantinopol.— Regele Petru a oferit un prînz în onoarea sultanului şi principelui moştenitor. După amiază u avut loc o revistă a trupelor.

Au asistat la dînsa un numeros public. Regele şi Sultanul şi-au exprimat satisfacţiunea pentru excelenta ţinută a trupelor.

Reformarea marinei turceşti

Constantinopol.—Ziarele spun că contra amiralul englez Freld, a fost dedesemnat ca succesor al amiralului Gomble, în fortul de refomator al marinei turceşti.

Congresul din Sibiu

Sibiu.— Congresul romînesc s'a deschis aci sub preşedenţia fostului deputat d. Pop din Băseşti, de faţă fiind 266 delegaţi, făcînd parte din 18 comitate.

Fostul deputat romîn, Ladislau Lucaci, a ţinut un discurs, declarînd că activitatea deputaţilor romîni în camera ungară şi-a dat probele şi din această cauză, va fi continuată.

Congresul a ales o comisiune de 40 membri care va supune în şedinţa de după amiază, propunerile privitoare la noile alegeri.

Atelierul de Croitorie Bărbătească
Isidor Rosenthal
— Str. Unirea No. 11 —
(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care confecţionează cu mult şhic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinge ori-ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

De vînzare trei stoguri de fîn calitate bună.
A se adresa Sărărie 98, colţ cu str. Dîmbu.

Usina Centrală de Electricitate din Iaşi

ANUNCIU

Aducem la cunoştinţa onorabilului Public, că obţinînd condiţiuni speciale de la fabricanţii de becuri cu filament metalic, suntem în poziţiune de a reduce preţul lor din vînzare, precum urmează:

Becuri de 32 şi 50 lumini la lei 3 pe bucata.

Becuri de 100 lumini la lei 4.50 pe bucata.

Becuri cu filament metalic de o lumină mai mică de 32 lumini, am renunţat să aducem, dovedindu-ne experienţa, că din cauza firului lor prea subţire, nu au durabilitate suficientă.

Ceia-ce ne-a îndemnat mai cu samă să introducem această simţitoare reducere de preţ, este încredinţarea ce avem, că marea economie de curent, care se realizează prin introducerea becurilor cu filament metalic va îndemna la generalizarea tot mai întinsă a eolerajului cu electricitate.

Uzina Centrală de Electricitat din Iaşi

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, şură, grajd de cai, pivniţă.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

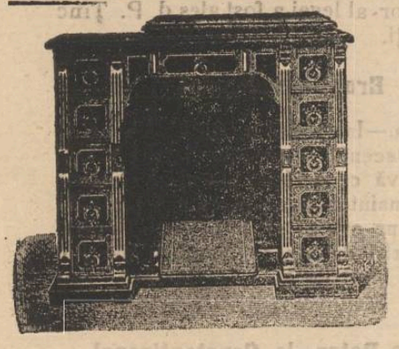

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer-şef monteur la „secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru piete publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru instalaţiuni de Apă şi Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

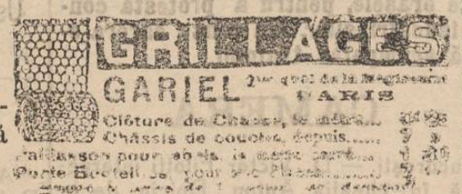

Important pentru toţi Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

De închiriet

—O MAGAZIE—

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

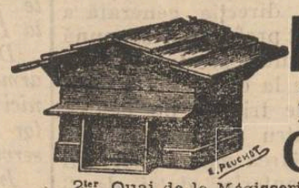

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 183 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.— No ~~978~~ 977 — Sămbătă 27 Martie 1910

Guvernul liberal a trăit!

Trei proecte de legi stau actualmente depuse pe birourile Parlamentului și în jurul lor se face mare sgomot.

Chestiunea e, vor trece aceste reforme prin Corpurile Legiuitoare, acum la sfîrșitul sesiunei—și așa cum le-a presentat guvernul—sau se vor înmormînta în secțiunile Camerei și Senatului, și împreună cu ele, își va da sfîrșitul și guvernul?

In Capitală, credința generală e că, împotrivirea pe care a provocat-o aceste reforme din partea celor lezați prin ele—e așa de puternică, în cît guvernul nu va putea transige asupra principiilor fundamentale, cari au servit de bază la alcătuirea lor—astfel că va trebui să aleagă, între a renunța la ele—sau a se retrage de la putere.

Ast-fel, în chestia reformei sanitare, însăși autorul ei, d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, și-a dat demisia din înaltul post ce ocupa — și a renunțat la reforma sa—pentru a se asocia la mișcarea universitară în potriva celei de a doua reforme a guvernului, și care de asemenea a rîdicat în potriva sa ambele Universități din țară.

Ziarele oficioase s'au grăbit să publice ieri o notiță, că șeful guvernului împreună cu o comisiune de deputați și senatori, au examinat la Ministerul de Interne, unele dispozițiuni ale proectului de reformă sanitară, ce e destinat a trece prin Cameră, îndată după terminarea votărei budgetelor. Cu alte cuvinte d. Brătianu, duce pînă acolo ambiția sa politică, că nesocotind însăși pe autorul reformei în chestiune—vrea să impue țărei cu ori-ce preț această lege, împotriva căreia se rîdică tot corpul medical.

Tot ast-fel și cu legea Universitară. De și votată de Cameră, ea e condamnată a nu mai trece prin Senat, față cu mișcarea serioasă, pe care ambele Universități o fac împotriva ei. Cu toate acestea, șeful guvernului, pare hotărît a nu ține seamă de protestările drepte ale corpului profesoral de la Universitățile noastre și desfide cu totul mișcarea studențească stîrnită de această reformă.

In fine, legea industriașilor, care a obținut deja adesiunea secțiunilor Senatului, alegîndu-i chiar raportorul,—a produs o mișcare foarte serioasă printre toți fabricanții din țară, și amenință cu o grevă generală a zecilor de mii de lucrători de la toate fabricile din țară.

Și totuși, guvernul persistă și aci în hotărîrea sa de a vedea realizată și această reformă, ca și cea scolară, ca și cea sanitară, indiferent de curentele serioase de împotrivire, de revoltă chiar, cari vin din toate părțile, și cari au pus în mișcare păturile cele mai culte și cele mai productive ale țărei.

Mai presus însă de șeful guvernului, este șeful Statului, care a fost pus din vreme în curent cu toate nemulțumirile ce au produs în țară aceste reforme, și care și-a dat Inaltul seu cuvînt către delegațiunile trimise de profesorii Universității și de industriașii întruniți în congres, pentru a solicita Suveranului să împedice guvernul de la săvîrșirea unor acte menite să producă o mare perturbare în întreaga țară.

Și dacă se confirmă vorbele atribuite Regelui, față de șeful guvernului, că nu admite ca partidul liberal, care a luat puterea în mijlocul revoltelor clasei ignorante, să o părăsească în mijlocul revoltelor clasei intelectuale, se înțelege foarte bine, că fără concesiuni mari, de natură a schimba în însă-și economia lor, reformele în chestiune, guvernul nu-și va putea realiza reformele, chiar cu prețul retragerei de la putere.

De aceea, am spus de la început, că importanța acestor legi, pune într'o foarte dificilă situație guvernul, și că în urma evenimentelor ce s'au produs în ultimul timp, face să se creadă guvernarea sa ca și sfîrșită.

Pentru ca un guvern să se hazardeze într'o serie de reforme așa de serioase și cu caracter atît de important, trebue să aibă toată autoritatea morală și toată priceperea politică.

Din nenorocire însă, guvernul a cesta—nepriceput de la început, a perdut în cursul acestor trei ani de guvernare, și toată autoritatea morală ce i-o acordase întreaga țară la începutul guvernărei, așa că nici nu se poate vorbi azi de o reformă industrială, sanitară sau Universitară, din partea unui guvern complectamente epuisat și lipsit de ori-ce prestigiu sau demnitate.

De aceia, privim cu mare încredere mișcările puternice, pe care de o parte industriașii, iar de alta, Universitățile, le fac împotriva ultimelor reforme liberale—și sîntem convinși că ele nu vor căpăta sancțiune de lege, ori cît s'ar ambiționa guvernul ca să le vadă întrupate în legi.

Noi credem, că guvernul își joacă de data asta ultima-i carte.

Va impune reformele sale—se va prăbuși de la putere odată cu ele.

Va renunța la ele—va accepta propria-i decapitare, atunci nu-i va rămîne decît să gireze un foarte scurt timp conducerea treburilor publice—pentru a se putea înjgheba trainic guvernul ce i va succede.

Și într'un caz și într'un altul, se poate spune, că guvernul liberal, a trăit!

Vespasian I. Pella

Protestarea Profesorilor

Intrunirea de protestare a foștilor miniștri de instrucție în contra proiectului de lege universitar, a fost o manifestație grandioasă, aproape fără pereche.

Presidată de d. Titu Maiorescu, care și-a închinat toată viața și toată activitatea pentru școală, întrunirea de ieri va insemna cea mai frumoasă, cea mai demnă manifestație, a unui partid de ordine și iubitor de țară.

Profesori, studenți și cetățeni, în număr imens, au venit să aprobe acțiunea opoziției-unite și să protesteze, contra atingerii prestiginlui Universității.

In urma discursurilor ținute de domnii Maiorescu, Istrati, Rădulescu-Motru, Em. Antonescu, C. Arion și Dissescu, s'a citit următoarea moțiune:

Cetățenii Capitalei, întruniți astăzi 25 Martie 1910 în sala Dacia.

Avînd în vedere că proiectul de lege care modifică actuala organizarea a învățămîntului superior, răstoarnă reforma instrucțiunei publice, desăvîrșită în ultimii ani,

Avînd în vedere că acest proect caracterizează regimul bunului plac și pentru a căpătui niște partizani politici fără merit, atinge grav autonomia și prestigiul universităților,

Declarăm:

Proiectul în chestie devenind lege, ar nimici garanțiile unei desvoltări a inteligenței și o caracterului tinerimei universitare, prin urmare se impune înlăturarea lui.

MANIA REFORMELOR

In actualul guvern se remarcă o adevărată manie în a face reforme. Reforme radicale, extra-ordinare, pentru ticluirea cărora actualii guvernanți n'au nici o pregătire, pentru cari țara nu este potrivită.

De aceea asistăm la spectacolul aproape unic, că toate reformele propuse de guvern au stîrnit mari nemulțumiri, că reformele, care privesc diferite clase sociale, au produs adevărate resvrătiri în acele clase.

Reforma cu expediarea pe ceea lume a contenciosului, a putut fi votată, cu toate nemulțumirile, fiind-că nici magistrații de la Curtea de Casație și funcționarii superiori, n'au putut să se agite, nici să se pună în grevă.

Celelalte reforme, însă; universitară, industrială, sanitară, lovind în oameni, cari se pot agita, au atras atenția Tronului, au zguduit țara și se poate afirma cu siguranță, că acele reforme maniace vor rămînea în cartoane.

Dar mania de a face reforme, trebuiește studiată de aproape. Ea a cuprins partidul și guvernul liberal, de la altoirea partidului cu generoșii. Aceștia, cari toți sunt savanți, au venit în partid cu gîndul să înnoiască țara. Din sus de la Stere, pînă în vale la Smeltz, toți generoșii sunt cuprinși de fel de fel de leacuri: pentru chestia țărănească, pentru ieftenirea traiului, pentru ameliorarea sănătății țăranului etc.

D. Ionel Brătianu a primit cu plăcere să-i se transmită boala aceasta a reformelor, iar ceilalți miniștri, firește, ca oameni disciplinați, s'au pus și ei pe reforme.

Nici una din reformele prezintate nu sunt operile miniștrilor respectivi. D. Brătianu, pretinsul autor al legei sanitare, s'a lasat inspirat de d-rul Cantacuzino, de Sion, de Slătineanu, de Turcanovici; d. Haret pretinde că legea universitară nu este făcută de el; legea industriei este făcută de un contabil de la Gălați — dar toate reformele citate sunt grave, democrate, generoase.

Din toate reformele cea mai hazlie este acea a Industriei. Și are pentru ce fi de haz.

După multe trăgănări, remaniarea ministerială se făcu, în fine, în Noembrie. D. M. G. Orleanu, avocat în Galați, fu numit ministru al Industriei. Dacă-l numea moașă de dispărțire, tot una ar fi fost.

Intrînd în minister, avocatul de la Galați își dete repede seamă, că fie-care coleg este ocupat cu prepararea de reforme.

Să reformeze și el! De ce ar rămînea mai pe jos! Ar fi putut reforma repauzul duminical, comerțul ambulant; ar fi putut moderniza modul de vînzare al rahatului. Dar ar fi rămas mai pe jos d. Orleanu, și n'a voit.

De aceea, avocatul necunoscut d'incolo de Galați, a atacat o chestie complicată, aceea a Industriei, care aproape n'are specialiști în Romînia.

Și vorba ceea: a aruncat o piatră și mii de oameni să căznesc s'o înlăture din cale.

Iată unde duce mania reformelor!

Eftenirea traiului

Industriașii protestează contra proiectului idiot al d-lui Orleanu; iar guvernul ațiță pe meseriași să protesteze contra industriașilor, din a căror cauză s'a scumpit traiul.

Este evident, că industriașii, profitînd de exorbitantele taxe vamale, au rîdicat prețurile produselor lor și că populația sufere cumplit din aceste combinații.

Dar tarifele vamale nu le întocmesc industriașii. Tariful vamal în vigoare, rădicat la maximum posibil, este opera guvernului liberal. De ce nu se scad taxele vamale asupra zahărului și asupra altor produse?

Dacă s'ar face așa, ar interveni concurența străinătății și unde ie concurență nu mai poate fi scumpete.

Eftenirea traiului este, deci, în mînele guvernului și de geaba montează guvernul spiritele, căci cît timp nu va fi concurență, produsele țărei nu se vor efteni.

Să ceară meseriașii coborîrea tarifului vamal și traiul se va iefteni ca prin minune.

CATE-VA NOTE

Stilul delicat al d-rului Lupu.

Despre fiorosul fost prefect al județului Fălcia, n'a mai fost vorba de mult.

De cînd a lasat prefectura și s'a apucat iarăși de meseria lui, numele Lupu n'are de ce fi tipărit în ziare.

Avem dovada, că fostul prefect s'a cuminţit chiar. Ce poate fi mai cuminte și mai la locul lui, de cît ca un doctor în medicină să scrie o prefață la un raport medical? Tot atît de logic ie asemenea lucru, pe cît de nelogic fusese, cînd doctorul în medicină Lupu, se îndeletnicea cu înăsprirea raporturilor între săteni și proprietari.

D. doctor Lupu scrie, deci, cuvinte înnainte, la rapoarte medicale. Am savurat stilul medicului primar al județului Ilfov.

Un medic de plasă, d-rul Gădescu, a făcut raport asupra stărei sanitare în plasa sa, raport care a fost tipărit cu un prolog semnat de d-rul Lupu.

Ascultați: „Paginile tipărite în acest raport, scrie medicul Lupu, sunt expresiunea simțimintelor de larg altruism, adîncă milă pentru cei oropsiți, (virgulă în text) și activitate profesională consequentă (cu q) acestor calități de suflet, pe care le are doctorul Petre Gădescu“.

Am închis ghelemelele. „Paginile tipărite în acest raport“... Noi credem că raportul a fost scris și în urmă, dat la tipar, chiar dacă am admite, că d. dr. Gădescu este și zețar. In tot cazul nu paginile au fost tipărite în raport, ci raportul a fost tipărit și pus în pagini.

Dar să fie pe a d-rului Lupu și să vedem mai departe: „paginile tipărite în acest raport, sunt expresiunea simțimintelor de larg altruism și activitate profesională consequente (cu q) acestor calități de suflet“.

Că paginile sunt expresiunea—nu credem Raportul ar putea fi expresiunea; că activitatea profesională este o calitate de suflet—asta s'o creadă doctorul Lupu.

Și imediat mai departe: In „România Pitorească“, Vlăhuță reflectează unde-va (cu liniuță la mijloc,) (virgulă în text) asupra minunilor *ce ar* face un medic la țară, (virgulă în text) și Balzac în „Medecin de Compagne“ (adică medic de tovărășie N. Red.,) concretisează acțiunea unui asemenea medic. (Adică Balzac, care a murit în 1850, cînd Vlăhuță nu fusese încă născut, „concretisează“ acțiunea medicului care ar face minuni, descris în „România Pitorească“ a lui Vlăhuță).

Dar n'are de-a face. D-rul Lupu ne place în calitatea sa de prologhist. Nu i nimic, că virgulează prost; nici că pune pe Balzac cel mort să-l complecteze pe Vlăhuță.

Făcînd așa, d-rul Lupu ne distrează; pe cînd, ca prefect făcea mari boclucruri.

Inainte, cu Balzac și cu Médecin de Compagne, iubite Lupule!

OAMENI ȘI LUCRURI

Pe cînd convoiul trece...

Odată cu sosirea primăverei, —serbătoarea dorului de viață—pare că vibrează printre noi și un triumf al morții. La intervale regulate și mici cîte un cortegiu funebru al unui sinucis trece în ritmul tragic al muzicei și se 'ndreaptă spre odihna de veci,—trece, petrecut de valuri de lume, petrecut de priviri întristate, înduioșate de contrastul acela între viață și moarte, între primavară și nimicire.

Iar gîndul, fără voie, își înfiripează imaginea de iubire care stă totdeauna la baza unor atari acte de distrugere și meditează asupra acelor adînci contraste și extreme: iubirea, setea de a trăi, setea de a crea, —sinuciderea,— actul negațiunii supreme, clipa renunțării celei de a pururi. Atît de deosebite și cu toate aceste atît de asemănătoare, căci prin ambele aceste două acte, cărora de o potrivă nu ne putem sustrage, — iubirea și moartea—plătim datoria supremă către Specie, către Eternitate. Prin moartea de bună voie, cine-va resplătește tuturor ceea ce le a răpit, ispășește ceea ce a putut greși către toți, — căci moartea însamnă dispariția în folosul vieței generale, însamnă dintr'un punct de vedere mai înalt, sacrificiul unei vieți pe altarul vieței universale. Intru aceasta ea are ceva sublim, cînd pare a lucra conștient pentru un bine obștesc și de aci izvorește sentimentul de admirațiune ce ne trezește cortegiul, cînd trece în sunetele muzicei, petrecut de ochii înlăcrimați.

Dar imoralitatea sinuciderei, lașitatea?... Cuvinte goale. In viața fiecărui om este o parte normală, —fiziologică— și una anormală, dar nu mai puțin omenească, — manifestată, prin exaltări: de iubire, de artă, de jocuri, prin excese de ori-ce natură. Echilibrarea celor două părți este misterul existenței liniștite și ea se face cu ajutorul rațiunii și mai cu seamă cu ajutorul unei alte forțe pe care însă n'o posedă toți în chip egal: *răbdarea*. In căutarea echilibrului, în căutarea fericirii,—noțiune abstractă care se alcătuiește din cîteva sensațiuni de plăcere—defectul ori efectul nerăbdării devine adeseori primejdios sau fatal.

„Răbdare, răbdare!... Inapoi cu acest cuvînt inventat numai pentru vitele de muncă!“ suspină Byron, simțindu-se victima unui temperament neîndurat și nerăbdător.

Și pe cînd unul, izbutind cum cere Nietzsche să pună puțină judecată în nebunie, să poată stăpîni, poate îngădui și aștepta momentul de nevoe:

— Ça viendra quand même!...

Celalalt pune mîna pe armă, și refuză vieței sacrificiul așteptării ori al resignării, ca eroul lui Vlăhuță în poezia „Din prag:“

Inaintea morții mele, moartea dragostei de viață.

Și e, cu toate aceste, o forță identică, una și eternă peste tot: iubirea, excesul de iubire pentru viață! lubirea e în răbdare și poate, mai multă încă, în nerăbdare; în echilibru ca și în dezechilibru; în rațiune ca și în nebunie; în tăcerea așteptării, ca și în șuerul glontelui.

...De aceea simțim respectul adînc pentru convoiurile cari trec între flori, între figuri indoliate; de aceea cugetăm în fața lor și nu osîndim, pentru că deasupra tuturor planează marea indoială și marea întrebare:

—Al cui va fi rîndul mîne?

Rodion

Lumea nu piere!...

Tot Cometa.—In așteptarea ei.—Un articol de Flammarion.—O declarație categorică.—Lumea nu se sfîrșește.—Iuțeala planetei.—Lungimea coadei.—Trei posibilități.—Primejdia esclusă.

Find că în cercurile științifice se discută mult asupra întîlnirei pămîntului cu cometa lui Halley, credem nimerit să rezumăm un articol al lui Camille Flammarion asupra acestei întîlniri și a consecințelor ce ar putea rezulta. Celebrul astronom francez așteaptă cu liniște evenimentul prin care vom trece și privește cu încredere pericolul ce ne amenință:

„N'ași vroi ca jurnaliștii, comentînd sau reproducînd părerile din articolul de față, să mă acuze că anunț sfîrșitul lumei în ziua de 19 Mai. Multe motive mă opresc de a face ast-fel de preziceri, de aceia cred indispensabil de a începe prin următoarea declarațiune: *In 19 Mai nu va fi sfîrșitul lumei.*

*

Să examinăm acum evenimentul astronomic anunțat prin calcul Studiul orbitei cometei arată că astrul va atinge cea mai mare apropiere de Soare în 20 Aprilie, ora 3.40 dimineața și că își va urma drumul spre a atinge orbita planetei Veuus și a aceia a Pămîntului. Prin combinațiunea mișcării sale cu aceia a planetei noastre, se poate calcula că cometa va trece între Soare și noi în ziua de 18 Mai, 14 ore, timpul astronomic, adică în 19 Mai, orele 2 dimineața.

Cometa va traversa discul astrului zilei, aproape prin centru, și observațiunea acestei treceri va fi de mare interes pentru astronomi, din punctul de vedere al cunoașterei densității simburelui. Fotografia și spectroscopia vor juca un mare rol în acest studiu. Cometa va trece discul solar de la Apus spre răsărit și trecerea va dura aproape o oră. De remarcat e că viteza planetei noastre pe orbită va fi de 106,000 km. pe oră și a cometei de 170,000 km. O întîlnire demnă de atenție! După ultimele calcule făcute cometa va fi în acea zi la o departare de 128 milioane km., de astrul central. Pămîntul fiind atins la o depărtare de 151 milioane km., distanța între simburele cometei și globul pămîntesc va fi deci de 23 milioane km.

Cozile cometelor, produse de o forță repulsivă emanată de la Soare, sunt în totdeauna opuse acestui astru. Dacă coada cometei lui Halley va avea o lungime mai mare de 23 milioane km. ea va atinge globul nostru și-l va înconjura chiar. Ne vom afla dar în coada gazoasă a cometei.

*

Acum, fi-va coada mai lungă de 23 milioane km.? E probabil, căci după trecerea la perieliu, aceste apendice au e lungime considerabilă, care atinge 40, 60, 80, 100 milioane km. și chiar mai mult.

Cometa lui Halley nu e o cometă mare ca acelea din 1811, 1858, 1861 și 1882, ci e o cometă mijlocie. Dar apariițiunile sale anterioare arată că e foatre variabilă.

Nu putem afirma nimic în privința mărimei sale. Ceea-ce pare mai probabil e că globul nostru va traversa această coadă gazoasă, după cum o ghiulea de tun ar trece printr'o ceață rară, căci această coadă e aproape immaterială, mai cu seamă la ast-fel de distanță de sîmbure. Ar putea fi comparată cu materia radiantă a lui Crookes, în comparație cu care aerul ce-l respirăm are densitatea plumbului.

Aceste cozi sunt transparente, căci s'a observat că stelele, în fața cărora trec, nu pierd din strălucirea lor. Poate

se vor observa interesante fenomene electrice şi magnetice, manifestări de aurore polare, furtuni de un gen nou, lumini în regiunile superioare ale atmosferei, pe cînd observatorii din partea opusă a globului, vor studia trecerea simburelui în faţa discului solar.

E de notat că aceste cozi cometare, uşoare şi difuze ca materie radiantă se împărţesc cîte odată în bucăţi indepedente, care se despărţesc şi dispar în depărtări. Presupunînd că astfel de nori cosmici ne-ar atinge, n'ar fi nici un pericol, dată fiind extrema lor putere.

Va fi în ori-ce caz o memorabilă dată astronomică, care va rămînea înscrisă în analele noastre, ca una din cele mai importante în istoria cometelor Locuitorii din Venus şi Martie vor fi cam neliniştiţi asupra soartei nostre. Dar ei gîndesc probabil că planeta noastră e nelocuită, fiind-că nu prea seamănă cu a lor şi nu e tocmai reuşită.

*

Soluţiunea problemei comportă mai mulţi factori.

1. Se poate întîmpla ca cometa să nu ne atingă de loc. Ea va trece cu siguranţă în 19 Mai, la punctul indicat, dar coada ei poate să nu ajungă până la orbita terestă, sau poate să treacă deasupra sau dedesupt la Nord sau la Sud.

2. Chiar dacă ne atinge, e acolo o ast-fel de rarifacţiune în cît nici nu ne vom da sama de aceasta.

3. Rămîne ceea ce nu se poate prevedea pentru dimensiunea posibilă a cozei, a razelor catodice şi a fenomenelor electro-magnetice, ca acelea fotografiate pe cometa lui Marchouse şi compoziţiunea sa chimică.

Din observatoriul din Cambridge, Pickering a trimis următoarea telegramă, cu data de 31 Decembrie trecut:

Spectroscopul arată că lumina cometei Halley este datorită mai cu seamă bandei a treia din cianogen.

Se ştie că cianogenul este un compus din azot şi cărbune foarte deleter. Dar nimic nu indică că va fi o cantitate notabilă, la atare distanţă de simbure şi încă odată—rarificaţia este atît de mare, în cît nu e nici o primejdie.

APELUL d-nelor române

Doamnele romîne adînc îndurerate de fapta canonicului Baud semneară acest apel pe care îl adresează I. P. S. S. Mitropolitului Primat, preşedinţilor corpurilor Legiuitoare şi d-lui prim-ministru.

Iată textul adresat.

I. P. S. S. Mitropolitului Primat

Adînc îndurerate în sufletele noastre de turburările periodice pe care le stîrnesc împotriva Sfintei noastre Biserici ortodoxe naţionale, uneltirile mărturisite ale propagandei papistaşe, care prin acea din urmă delaţiune infamantă, a Vicarului Episcopiei papale din Bucureşti asupra scumpei amintiri a fericitului întru pomenire al nostru Arhipăstor Calinic Mitropolitul Primat, a depăşit marginile celei mai îndelung răbdătoare îngăduinţe omeneşti.

Subsemnatele fiice duhovniceşti, ale Sfintei Biserici Ortodoxe Romîne, aducem prin aceasta înaintea Inalt Prea Sfinţiei V o a s t r e expresiunea adîncei noastre indignări cu respectoasă rugăciune, să bine voiască a lua cele mai energice măsuri, pentru suprimarea unor asemenea atentate împotriva bisericei ortodoxe a Statului Romîn; cum şi pedepsirea îndrăzneţului calomniator, prin ospitalităţii ţărei de care s'a făcut atît de nevrednic.

Este vremea credem Inalt Prea Sfinte să se arăte lumei odată pentru totdeauna, că Romînii înţeleg să rămîie pînă în sfîrşitul veacurilor credincioşi legei strămoşeşti a bisericei ortodoxe, care a fost şi va rămîne cetatea nebiruită a neamului romînesc.

Bine voiţi vă rugăm Inalt Prea Sfinte a primi încredinţarea Inaltei noastre consideraţiuni.

Urmează semnăturile doamnelor, Alexandrina gen. Manu, Const. Olănescu Elena Cornescu, Zoe Rămniceanu, Ana Odobescu, Elisa Roseti Bălănescu, Alexandrina Gr. Cantacuzino, Elena Sturdza, Maria Săulescu, Elena Fleva, Creteanu, Coralia Săvescu, Maria Paladi, Iuraşcu, Asica Filipescu, Ion Văcărescu Ana Lenş C. Budişteanu, Elisabeta Manu Constanţa Cantacuzino, Elena I. Cantacuzino, Prinţesa Scarlat Ghica, Aglaia Rosetti, prinţesa Eufrosina Ghica, Ana I. Florescu, etc. etc.

KNEISEL

Iubitorii de muzică vor avea în curînd prilejul să asculte sunetele extra-ordinar de dulci, eşite de sub arcuşul fermecat al maestrului Anton Kneisel.

Presa franceză vorbind de concertele date de Kneisel la Paris, se întrece în a aduce laude şi în a recunoaşte meritele virtuosului violonist.

Iată ce scrie „Figaro" despre el: „Kneisel, care posedă o rară virtuozitate şi un joc călduros şi brilant, ne-a dat o idee despre talentul seu, prin executarea concertelor de Beethoven, „la danse de Sorcières" de Paganini, unde sunt toate dificultăţile unite, etc.; dar Kneisel este şi un compozitor de un mare merit şi de o bogată imaginaţie".

Marele ziar „The Paris American", scrie:

„Cu un singur arcuş, el ne-a făcut să uităm pe Ioachim, Thomson, Isaye, pe care odinioară îi ascultam cu ardoare. După părerea noastră, el e ultra desevîrşitul violonist, a cărui puternică virtuositate, e înălţată de un farmec pătrunzător. Technica e strălucitoare; arpegii, triluri, stacatte, pizzicatti, cu mîna dreaptă şi stîngă, de o greutate orchestrală, se urmează unele după altele, se îngrămădesc, se încalecă pe strune, cu o claritate extraordinară".

Dar sunt încă multe şi foarte multe biografi, în minunate pagini, care arată puterea originală a acestui celebru violonist.

Acest compozitor distins are mai mult efecte originale şi artistice, care nu se găsesc în nici o parte la artiştii din Franţa; aceste efecte fac transporturi de admiraţie şi de emoţie, diletantului variabil, zilnic doritor de frumoase şi bune sensaţiuni ale artei.

La 3 Aprilie, ieşenii vor avea prilejul să 'l asculte la Teatrul Naţional.

Litere-Ştiinţe-Arte

Burlă.—S'a petrecut ceva neuzitat,—nu zicem extra-ordinar—la reprezentaţia de cinematograf de Mercuri seara. Bustul de marmoră al regretatului director şi profesor de liceu, V. M. Burlă, a fost apoteozat, înainte de a fi inaugurat şi aşezat acolo unde se cuvine.

Scepticul filolog, duşman al formelor, dar încîntat de sine-şi, trebuie să fi avut un surîs,—amestec de tristeţe şi de mulţumire—în faţa priveliştei al cărei erou postum a fost... Era şi un adversar al regulelor, al ordinei rigurose şi împingea această ciudăţenie pînă acolo că dispreţuia şi ordinea în materie de cursuri şi de învăţămînt.

Cîţi ani de a rîndul n'a promis el elevilor de curs superior:

—Anul *aista* vom face „o re-care" sintaxă. Dar de cîte ori venia rîndul sintaxei greceşti, prefera să insiste iar asupra mitologicelor poveşti cu dezmerdările Ledei în mijlocul valurilor, cu răpirea Helenei, care... s'a dus de bună voie şi aşa mai departe, încheind, ori începînd totdeauna cu reflecţia insinuantă:

—„Hei, dèmnilor, sunteţi acum barbaţi... Şi zicînd, îşi răsucea mustaţa groasă, îşi freca sticla ochelarilor, clipia din ochi şi-şi tremura nervos piciorul stîng, ca şi cum nu-l mai răbda sufletul pe catedră...

...Şi cu toate aceste era un om erudit, —fără multă ordine, după cum nici în administraţie n'a ştiut să pună ordine, nici în relaţiile lui cu editorii.

Elevii însă îl iubiau, iar foştii elevi îi venerează memoria şi astă-zi.

R.

*

Luna Aprilie nu va fi dintre cele mai puţin interesante din punctul de vedere artistic. Din contra. Aşa, se anunţă pînă ecum: „Viforul" de Dellavrancea cu C. Nottara, trei spectacole date de d-na Agatha Bărsescu şi C. Radovici, în fine 4 spectacole date de trupa d-lui Al. Davilla, la 25, 26, 27, 28 Aprilie cu piesele „Loulou", „Mugurul", „Puhoiul" şi „Măgarul lui Buridan".

*

Astronomul Max Volf a văzut cometa Halley cu ochii liberi la 9 Februarie. Cu un binoclu, cometa se vede foarte bine.

In schimb se anunţă că e falşă ştirea că s'ar fi văzut în Bosnia cometa lui Halley de către aişte călători cari au mers, în noaptea de 16 spre 17 Marte de la Viena spre Brünn. La oara indicată, 2 după miezul nopţii, cometa lui Halley nu putea fi deasupra orizontului.

*

Nu numai comete se descopăr mereu, ci şi alte corpuri cereşti. Aşa, astronomul Schaeberle crede a fi văzut într'o noapte cu luneta cea mare a observatorului Lick un al doilea satelit al lui Neptun Lassall credea şi el c'a descoperit un al doilea satelit. Nici una din aceste „descoperiri n'a fost însă confirmată.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 28 Aprilie 1910 oarele 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise cu respectarea art. 72—83 din Legea asupra Comptabilităţei publice, pentru darea în concesiune pe timp de trei ani cu începere de la data semnărei contractului a serviciului stărpirei cîniior şi transportul cadavrelor de animale.

Garanţie 200 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile speciale se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ al Comunei.

No. 5112. 24 Martie 1910.

Informaţii

❑ **Consfătuirea de la Clubul Meseriaşilor din Iaşi.** – Mercuri seara, a avut loc în salele Cubului Meseriaşilor din localitate o consfătuire, la care au participat fruntaşii meseriaşi în număr mare.

Adunarea a fost prezidată de cătră d. *N. V. Ştefăniu*, preedintele clubului, d-sa a deschis seria cuvîntărilor printr'o documentată expunere a stărei meseriaşilor şi periţeţiilor prin care a trecut cauza meseriaşilor de la 1902, cînd s'a promulgat Legea Meseriilor şi pînă 'n prezent.—Conchide că situaţia meseriaşilor e încă foarte precară. Acuză guvernele şi pe oamenii politici, că nu cunosc aproape de loc chestiunea meseriaşilor şi deci nu trebue aşteptat nimic de la linşii. Numai mişcările făcute în mol spontaneu de către meseriaşi pot si aducă cauzei lor o îmbunătăţire. Aninteşte chestiunea meseriaşilor de încălţăminte, a constructorilor, care toate au avut soluţiuni mulţumitoare numai graţie muncii depusă de meseriaşi.

Toate legile şi măsurile luate de guverne, chiar cu intenţiunea de a veni în ajutorul meseriaşilor, sunt în aşa chip alcătuite, că mai totdeauna dau rezultate negative. E de datoria meseriaşilor conştienţi să intervină şi să-şi arăte dezideratele, totdeauna cînd e vorba a se legifera asupra intereselor lor, dar aceste intervenţii nu vor avea nici odată autoritatea trebuitoare dacă nu vor veni de la o grupare de meseriaşi tare şi decisă la luptă.

Vorbind asupra proectului de modificare a legii de încurajarea industriei naţionale, spune că această lege a provocat agitaţii în toată ţara, unele pentru, altele contra. Datoria noastră e să ne pronunţăm şi noi asupra proectului dar nu aşa ca simple manifestări inconştiente, ci trebue să alegem o comisiune, care studiînd proectul să redacteze un memoriu care se va înainta guvernului şi prin care să se ceară ca prescripţiunile legei să dea în adevăr foloase reale pentru meseriaşi şi să nu fie numai nişte articole de decor, care să mistifice naivitatea meseriaşului lesne încrezător.

Termină, propunînd reorganizarea meseriaşilor într'un cerc politic sub denumirea de „Cercul Meseriaşilor".

Au mai luat cuvîntul d-nii I. S. Ionescu maestru tipograf, Baciu maistru cofetar, N. Vasiliu maistru cizmar, St. Lungu maistru tipograf, Constantinescu, V. Grădinaru şi alţii.

In urma discuţiilor care au cuprins multă pasiune pentru cauza meseriaşilor s'a luat hotărîrea, de a se numi o comisiune pentru studiarea proectului care-şi va prezinta lucrările fără întîrziere, avîndu-se în vedere că proectele de legi, sub guvernul actual, trec cam fără veste.

In privinţa organizărei politice se vor începe lucrările imediat, iar chestiunea va fi rezolvită definitiv în una din şedinţele apropiate.

Şedinţa a fost ridicată la orele 12 noaptea.

❑ In redacţia noastră s'a prezintat astăzi muncitorul Ioan Gh. Hîrceanu, domiciliat strada Alistar, care ni s'a plîns, că, după ce a fost bătut în casă la el, a fost dus la secţia V-a şi arestat.

In momentul de a fi arestat, declară Hîrceanu, a predat *trei sute patru lei şi 60 bani* sub-comisarului de serviciu, iar cînd a fost eliberat nu i s'a restituit de cît un leu.

Recomandăm plîngerea d-lui director al prefecturei poliţiei, care ţine locul prefectului.

❑ D. Romulus Voinescu, inspectorul general al poliţiilor, a sosit azi dimineaţă în localitate, în inspecţie.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului ca să pună în vedere primăriilor din comunele rurale, să prevadă în budgetul viitor sumele necesare pentru plata anuităţilor terenurilor de islaz, iar în caz cînd aceasta nu s'a făcut, delegaţia judeţeară să prevadă aceasta la verificarea şi votarea budgetelor.

❑ Duminică 4 Aprilie se va oficia la Mitropolie, un parastas, cu ocazia aniversărei unui an de la moartea Domniţei Elena Cuza.

❑ Revista *Curierul judiciar* îşi va sărbători la 1 Mai aniversarea de 20 ani de existenţă.

Cu acel prilej. un banchet va fi oferit d lui D. Alexandrescu, apreciatul director al revistei.

❑ Mîine, Sîmbătă, 27 c., vor fi treizeci şi şase de ani, de la moartea prinţesei Maria, singura copilă a Suveranilor noştri.

❑ A se ceti în „Ordinea" de eri 26 Martie „Scrisori din Iaşi" cu relaţiuni despre: „Ultimul ecou.—Şezătoarea studenţească.—In zile de apoteoză.—Amintiri din vremea luptelor.—Eminescu apără pe Maiorescu.—De ce era învinuit şeful Junimei.—Liber cugetătorul Maiorescu.—Cel din urmă cenaclu.—Amintirile unei scriitoare.—Incercări nereuşite.—De la junimişti la socialişti".

❑ **Intrunirea industriaşilor.**—Mercuri la oărele 3 p. m. s'au întrunit în localul Camerei de comerţ, industriaşii din localitate, pentru a se consfătui asupra noului proiect de lege al încurajărei industriei naţionnle.

Au luat parte la acea consfătuire d-nii Gh. D. Şerban, N. Cananău, N. Oesterzetzer, L, Brill, I. Solomon, M. Wactel, V. Dinerman, L. Hodan, N. C. Ionescu, Isak Nacht, H. Goldştein, Isr. Bergher, Nelken, Fr. Bouska, Fraţii Braundfeld, I. Gheorghiu, I. Faernştain, N. Noak, B. Brill şi Fr. Klepper.

Au luat cuvîntul d. Gh. D. Şerban, care spune că industriaşii sunt convocaţi la Cameră, pentru a li se auzi nevoile lor precum şi vexaţiunile ce li se aduc prin noul proiect de lege al încurajărei industriei naţionale.

D-sa arată că s'a făcut mare zarvă pe urma acestui proiect, dar să nu se ţină seamă de aceasta ci de nevoile şi interesele reale ale industriei. Vorbeşte apoi d. M. Wachtel, care face un rezumat al expunerii de motive a proiectului de legi şi arată cum industria a crescut din ce în ce mai mult sub vechea lege şi era de datoria guvernului, ca pentru a prefera şi pe viitor industria naţională, să vină cu un proiect, care să încurajeze şi mai mult industria.

Se dă citire apoi articolelor din proiect şi să alege o comisiune compusă din d-nii N. Cananău, N. Oesterzetzer, V. Dinerman, L. Brill, Erlich şi avocatul Stoica, care să ia parte la intrunirea din Bucureşti, dîndu-se în acelaş timp şi următoarea telegramă preşedintelui clubului industrial:

„Industriaşii din Iaşi întruniţi astă-zi sub preşedenţia mea au ăles o comisiune compusă din subsemnatul şi d nii Oesterzetzer, Dinerman, Brill Erlich şi avocatul Stoica, care să ia parte la întrunirea industriăşilor, ce se va ţinea la 25 Martie, fiind împuternicită a adresa la toate deciziunile ce se vor lua."

N. Cananău

❑ Pentru Duminică 28 Martie, ora 5 p. m., toţi preoţii din judeţ, au fost convocaţi la o întrunire în Aula Seminarului Veniamin, pentru a protesta în contra învinuirilor aduse Mitropolitului Primat.

Intrunirea va fi prezidată de părintele Ţincoca, protoiereul oraşului.

❑ In vederea reparaţiunilor radicale ce se vor face Spitalului Sf-tului Spiridon, epitropii au hotărît ca, cu începere din luna Aprilie, să nu se mai primească nici un bolnav în spital.

❑ Direcţiunea conservatorului de muzică şi daclamaţie ne roagă să arătăm că rezultatul producţiei de Duminică a elevilor şi elevelor conservatorului este de 52 lei, iar cheltuielele au fost de 50 lei.

❑ Duminică 28 Martie, va avea loc la societatea culturală „Viitorul" conferenţa părintelui Valerian Iordăchescu.

Sf. Sa va vorbi despre: Religia din punct de vedere practic.

❑ Senatul universitar a fost convocat pentru astă zi la orele 5 jum. p. m. cînd rectorul universităţei va comunica rezultatul audienţei la M. S. Regele şi demersurile făcute la ministerul instrucţiunei publice.

❑ Pagubele cauzate de incendiul din Tîrgul Neamţ se urcă la 130 mii lei.

❑ Comisia de judecată a învăţătorilor se va întruni Duminecă, 28 c, spre a judeca pe învăţătorul Sava Ciocan, invinuit de neregularităţi în conducerea şcoalei.

❑ D. prof. dr. Puşcariu a fost confirmat delegat al consiliului profesoral al facultăţei de medicină din Iaşi, în senatul Universităţei.

❑ Camera de meserii continuă azi verificarea şi votarea bugetelor corporaţiei din circumscripţia Camerei de Comerţ.

❑ Depozitul de recrutare şi mobilizare a înaintat ministerului de război cererile de scutire a tinerilor supuşi streini, pentru a verifica exactitatea lor.

❑ I. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a plecat aseară în Capitală, de unde se va întoarce la finele lunei.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie companiile de administraţie de pe lîngă corpurile I, III şi IV armată vor fi desfiinţate.

❑ *Furturul* publică un articol întitulat *Victoriile* „Futuriştilor".

Credem că cea mai cumplită victorie a furturiştilor, este aia cu pîrlirea incendiaţilor din Iaşi.

❑ Astă-seară Vineri, 26 Mart are loc la circul Sidoli o reprezentaţie extra ordinară, dată în Scop filantropic.

Programul bogat al acestei reprezentaţii cuprinde între altele: Petru cel Mare, mare piesă istorică, jucată de cei mai mari artişti ai teatrelor imperiale din Rusia, O vînătoare de urşi în pădurile Novgorodului (Rusia); Pescuirea stacojilor (homarilor) în Franţa, coastele Mediteranei—Apaşii pariziani şi trucurile lor, comedie;—Max Linder soldat, scenă comică, compusă şi jucată de simpaticul actor Linder;—Compozitorul de muzică, scene comice pariziane etc.

Scene comice, sportive şi instructive, abundă în acest program excepţional alcătuit special pentru reprezentaţia de astă seară,

Mîne Sîmbătă şi poi-mîne Duminică matineuri la 3 ore ziua şi la 9 ore reprezentaţie serale cu sujete noue intercalată în program.

❑ Am anunţat că preoţii din localitate s'au întrunit alaltăeri pentru a protesta contra campaniei întreprinsă împotriva Mitropolitului primat.

Preoţii ieşeni au expediat următorul protest:

„Clerul ieşan, asociîndu-se la mişcarea confraţilor bucureşteni, protestează alături cu ei, contra pornirilor răutăcioase, îndreptate asupra bisericei noastre ortodoxe romîne, precum şi a erarhilor ei şi le exprimă cele mai sincere sentimente de solidaritate şi încurajare.

❑ Consiliul comunal, în şedinţa de eri la votarea budgetului, a votat sporirea salariului d-lui director al prefecturei poliţiei.

D. Al. K. Zdrobici, care deţine acest post de un lung şir de ani, a obţinut astfel o dreaptă răsplată pentru munca ce-o depune şi pentru serviciile mari ce le-a adus şi le aduce publicului.

Constatăm că consiliul comunal a făcut un act de dreptate faţă de unul din cei mai buni şi mai distinşi funcţionari superiori ai Iaşului.

DIVERSE

— D. Const. Motăş a fost numit, pe ziua de 1 April, comptabil la casa de economie din Păcurari.

— Mercuri sara pe la orele 10, locuitorul Neculai a Marghioalei din Unghenii Romîni, voind să treacă Prutul cu o covată probabil spre a face vre-o contrabandă de tutun, a fost împuşcat de grănicerii ruşi sfărîmîndu-i umărul drept şi mîna dreaptă.

Eri dînsul a fost predat autorităţilor noastre, şi a fost adus şi internat în Spitalul sf. Spiridon din localitate.

— Hoţii întroducîndu-se prin spargerea unei ferestre, în locuinţa lui I. Mihalache din com. Ţuţora, au furat în lipsa acestuia de acasă mai multe lucruri şi o sumă de bani.

— Ministerul de interne, a autorizat întroducerea în ţară a 20 lucrători zidari străini, aduşi de Epitropia Sf-tului Spiridon, pentru lucrările construirii Maternităţei şi Orfanotropiei.

— La conferenţa cercului cultural Voineşti, care s'a ţinut la şcoala din Mînzeşti, a vorbit în şedinţă intimă, învăţătorul Th. Sandu, care a făcut şi o lecţie practică în faţa elevilor. In şedinţă publică a vorbit învăţătorul I. Velişcu, tratînd despre cultura lucernei, îndemnînd populaţia să cultive cît mai mult acest fîneţ artificial, căci e un mijloc foarte bun de a înlocui lipsa de fîneţe care să resimte în multe părţi.

— Direcţia generală a serviciului sanitar, a înaintat prefecturei de judeţ, tabloul cu modificările aduse sumelor la care au fost impuse comunele ca subvenţii pentru serviciul sanitar precum şi taxa de 1 % pentru exerciţiul 1910 | 11.

— Ministerul de interne comunică prefecturii judeţului că, conform art. 13 din regulamentul pentru măsurătoarea şi hotărnicia islazurilor comunale, cînd ofiţerii topografi sunt împedicaţi a face măsurători, cheltuelile ocazionate cad în sarcina proprietarilor ofertanţi.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Două nepoate ale Mitropolitului Calinic

Convertite la catolicism

Lucia Şeptelici şi Nadeja Sutzu.—Torturile unei muribunde.—Povestea vicarului Baud este veche.—CercetărileMitropolitului Pimen —Declaraţiile unui nepot al fostului Mitropolit.—Adevăratul testament al lui Calinic.— Interpelarea Mitropolitului Pimen.

I. P. S. S. Mitropolitul Moldosei, care a plecat ieri seara la Bucureşti, va interpela pe Ministrul Cultelor, în şedinţa de azi a Senatului, în chestia afirmărei făcute de canonicul Baud, vicarul Episcopiei catolice din Bucureşti, că defunctul Mitropolit Calinic Miclescu, pe patul de moarte fiind, ar fi trecut la catolicizm.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care a strîns date pozitive în privinţa fostului Mitropolit Calinic Miclescu, a avut ieri şi alaltăeri lungi întrevederi cu avocatul I. Septelici, care este unul din nepoţii fostului Primat.

Intrevederea cu avocatul Şeptelici a fost foarte interesantă şi din punctul de vedere, că o soră de a avocatului, d-şoara Lucia Şeptelici, pe patul morţei fiind trecuse la catolicism odată cu d-şoara Nadeja Sutzu, o fică a regretatului profesor Al. Sutzu şi dînsa o nepoată a lui Calinic Miclescu.

Pimen voia să ştie dacă trecerea la catolicism a acestor două nepoate a defunctului Mitropolit, nu era în legătură cu versiunea pe care a lăţit'o acum canonicul Baud.

D. avocat Şeptelici a povestit Mitropolitului ce a determinat pe sora sa să treacă la catolicism şi i-a dovedit, că dacă defuncta sa soră a primit convertirea, aceasta a făcut'o în urma repetatelor afirmări ale preoţilor catolici din Iaşi, în frunte cu monseniorul Jaquet, fostul episcop, care spuneau surorei sale, că fostul mitropolit Miclescu s'a catolicizat înainte de moarte.

— *Bunicul Dv., i s'a zis d-rei Lucia Şeptelici, a lasat un testament prin care declară că a trecut la catolicism.*

Cînd într'una din zile, la repetarea acestei afirmări, defuncta Lucia Şeptelici, ceru ca să vadă testamentul bunicului ei, monsegniorul Jacquet îi zise:

— După dorinţa chiar a fostului Mitropolit, testamentul său va rămînea document secret, pînă după împlinirea unui centenar de la moartea sa.

Pentru a convinge şi mai mult pe d-şoara Şeptelici, zilnic veneau la dînsa unele femei din înalta societate a Iaşului şi din provincie, care trecuseră şi ele la catolicism şi care făceau mari insistenţe ca şi prietena lor să facă acelaş lucru.

A trebuit cu aiît mai multă trudă ca să convingă pe d şoara Şeptelici, cu cît ea fusese nepoata favorită a Profirei Miclescu, sora fostului Mitropolit, care, ea fusese o ortodoxă foarte bigotă şi crescuse şi pe nepoata ei în această credinţă.

Cu puţine zile înainte de a muri, Lucia Şeptelici fu convertită la catolicism.

*

După dorinţa Mitropolitului Pimen, d. avocat Şeptelici a consemnat toate aceste declaraţiuni într'un lung memoriu, pe care Mitropolitul îl va citi în Senat, cu ocazia interpelărei sale.

I. P. S. S. Mitropolitul a telegrafiat eri seara d-lui Const. Miclescu, un alt nepot al fostului Mitropolit, dîndu-i întîlnire pentru astă-zi la Bucureşti, ca să se întreţie şi cu el asupra acestei chestiuni.

—„Voiu interpela guvernul, a declarat I. P. S. S. Mitropolitul, d-lui Şeptelic,— şi nu mă voiu mulţumi dacă mi se va da un răspuns de mîntuială.

Eu voesc ca guvernul să silească pe vicarul Baud să producă pretinsul testament, sau de nu, să'şi primească cuvenita pedeapsă. Nu înţăleg ca să se abuzeze de libertatea cultului şi vă pot afirma, că nu este adevărat că bunicul D-vstră ar fi trecut la catolicism

Eram predicator la Mitropolia din Bucureşti cînd a murit Mitropolitul Miclescu Stăteam la patul lui în momentul, în care îşi scria testamentul, care a fost adresat M. S. Regelui şi care nu cuprindea de cît poveţe, pe cari bunicul d v le dădea M. Sale. Chiar în momentul cînd semna acel testament, a intrat neanunţat M. S. Regele, căruia fostul Mitropolit i-a spus că 'şi face testamentul.

Vă garantez că alt testament n'a rămas de la bunicul d-vtre.

Ultime informaţii

❑ **D. Haret a declarat că este străin de cuprinsul proiectului universitar şi că proiectul este opera d-lui Stere.**

Ca să iasă din încurcătură, d. Stere a sosit astăzi în Iaşi, ca să iee parte la întrunirea marelui colegiu universitar şi să obţie „un conflict între ambele Universităţi", adică refuzul Universităţei locale de a se solidariza cu acţiunea celei din Bucureşti şi să obţie votarea dezideratului că, în nici un caz, să nu poată fi compatibilitate între demnitatea de profesor şi acea de magistrat sau de profesarea avocăturei.

D. Stere vrea să fie salvat de Universitatea din Iaşi şi să arăte, totodată, că are mare trecere pe lîngă profesorii locali.

❑ **Nici proiectul universitar, nici proiectul sanitar, nici cel industrial nu vor mai fi votate.**

D. Brătianu a pus mari stăruinţi să se voteze proiectul sanitar.

— Sunt angajat faţă de d-rul Cantacuzino, a zis d. Brătianu.

I s'a răspuns: nu putem vota legea unui adversar. Doctorul Cantacuzino ne este adversar din momentul ce a semnat protestul universitar.

Amicii d-lui Cantacuzino ameninţă că acesta va da publicităţei tot secretul decapitărei d-lui Sturdza din şefie.

❑ *D. P. P. Carp a fost alaltăieri la d. T. Maiorescu acasă, ca să-l întrebe întru cît este adevărată ştirea ziarelor privitoare la amestecul d lui Haret în greva universitară din 1907, cînd d. Haret desminte formal acele ştiri:*

— Pot afirma, a răspuns d. Maiorescu, că acele ştiri runt riguros exacte. Ce-a făcut d. Haret cu prilejul acelei greve, eu am scris la carnetul meu, căci am un carnet în care înscriu evenimentele mai principale.

D. Maiorescu scoase apoi acel carnet şi ceti din el d-lui Carp:

— La întrunirea de la d. Cantacuzino, în care se hotărî agitaţia universitară, a luat parte şi Haret. El a propus întrunirea de protestare şi a luat asupra-şi închirierea sălei.

— Haret a fost la mine şi mi-a spus: între oratori văd trecut şi pe Iorga. Eu nu voi veni la întrunire, dacă va vorbi Iorga.

Intrunirea nu s'a mai ţinut, de oare-ce se retrăsese guvernul. Dar dovada este făcută, încă odată, că d. Haret a minţit, cînd a declarat în Cameră, că a stat departe de ori-ce agitaţie, în 1907,

❑ *Studenţii grevişti ai facultăţei de medicină din Iaşi, au fost primiţi Mercuri de decanul facultăţei, care li-a comunicat, că ministrul a răspuns că „va vedea"...*

Studenţii au hotărît să menţină greva şi să se înscrie în număr de o sută, la facultatea din Bucureşti.

❑ *De la 1 April bolnavii acum aflători în spitalul Sf. Spiridon din Iaşi vor fi instalaţi în pavilioanele de izolare. Alţi bolnavi nu vor mai fi primiţi, din cauza reparaţiunelor ce urmează să se facă.*

❑ **Starea sănătăţei prefectului poliţiei Iaşi nu mai inspiră nici o teamă. Inflamaţia pulmonară s'a localizat pe partea dreaptă, cea stîngă fiind neatinsă.**

Funcţionarea inimei este normală, aşa că medicii speră în curînd o însănătoşare a prefectului.

*

Un congediu pe timp de patru zeci zile, cu începere de astă-zi, a fost acordat domnului prefect Săndulescu. Lucrările prefecturei de poliţie vor fi girate, în acest restimp, de d. director Zdrobici.

Pentru ca ancheta de la poliţia de siguranţă, începută de prefect să nu fie întreruptă, a fost delegat inspectorul Romulus Voinescu cu continuarea acelei anchete.

❑ **Beneficiul brut al conferenţei de aseară ţinută de d. profesor Dr. Hurmuzescu, în Aula Universităţei, a fost de 350 lei.**

Scăzîndu-se 50 lei cheltuelile, beneficiul de 300 lei va fi distribuit: jumătate pentru sporirea fondului pentru ridicarea statuei, lui M. Kogălniceanu, iar jum pentru soc. "Moldova".

Cu această ocaziune comitetul societăţei aduce cele mai călduroase mulţumiri d-lui profesor Hurmuzescu.

❑ **După toate probabilităţile, şcoala de pictură bisericească, pe care I. P. S, S. Mitropolitul Moldovei o înfiinţează la M-rea Cetăţuia, va începe să funcţioneze la 1 Maiu.**

I. P. S. S. Mitropolitul va aduce la acea şcoală mai mulţi călugări, de pe la M-rile din Moldova. Egumen al M rei va fi numit un Archimandrit.

Picturile bisericeşti şi icoanele nu se vor mai executa de cît de absolvenţii acestei şcoli.

❑ **D. locot. Gotcu, Bogdan şi sublocotenent Pantelimon Popovici, vor pleca în ziua de 1 Aprilie cu 112 oameni, pentru a schimba garda penitenciarului din Tg. Ocna, făcută actualminte de reg. Roman No 14.**

❑ **Se zice că ministerul instrucţiunei publice va pune în aplicare, după serbătorile Paştelui, dispoziţia ca şcoalele primare să ţie cursuri numai dimineaţa.**

❑ **Membrii corpului didactic primar din judeţul nostru, vor fi împărţiţi pentru conferenţele generale, în patru secţiuni.**

La solemnitatea deschiderei conferenţelor generale va asista şi I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

❑ Mitropolitul Moldovei aducînd la cunoştinţa ministerului de interne, că unii monahi din această eparhie fac diferite neorîndueli şi spre a se sustrage apoi de la urmăriri, se prezintă prefecturilor respective de judeţ şi obţin paşapoarte, evitînd astfel ori-ce pedeapsă. Pentru acestea, ministerul cere prefecturei, ca pe viitor să nu mai elibereze paşapoarte călugărilor, de cît dacă vor prezenta odată cu cererea pentru eliberarea paşapoartelor şi prealabila autorizaţie a mitropoliei.

❑ Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei judeţului, că direcţia generală a poştelor, a hotărît ca oficiile telegrafice să elibereze pe viitor, copii după ori-ce reclamaţiuni telegrafice făcute contra autorităţilor judeţene şi adresate autorităţilor superioare.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei se întruneşte astăzi Vineri, spre a continua cu întocmirea tablourilor avansărilor în armată.

❑ S'a pus în vedere notarilor că pe viitor, li se interzice de a mai face parte din consiliul vreunei societăţi comerciale, industriale, agricole sau financiare şi cu utît mai puţin să poată figura ca preşedinţi, casieri sau comptabili ai acestor societăţi.

❑ Jouia viitoare comisiunile de recensemîntul general pe periodul 1911—1916 îşi vor începe operaţiunile în localitate.

Comisiunile vor lucra până la 28 Iunie c.

❑ Mercuri seara a avut loc la teatrul Sidoli o reprezentaţie de cinematograf, organizată de comitetul pentru rîdicarea unui bust lui V. Burlă.

Cu această ocazie s'a făcut şi o apoteozare a bustului lui Burlă care e executat foarte bine de sculptorul Späthe.

❑ Casa rurală a donat de veci o casă în satul Leţcani, precum şi o grădină în întindere de 2 ha., pentru local de şcoală.

❑ D. R. Sturza, domiciliat în München, a subscris o sută de lei pentru fondul statuiei lui Cuza-Vodă.

❑ Procurorul general se află în inspecţia penitenciarelor din Moldova, în vederea graţierilor ce vor fi făcute cu prilejul sărbătorilor Paştelui.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a dispus ca profesorul care va fi numit la catedra de Fizică, rămasă vacantă la Facultatea de Ştiinţi, va ocupa şi catedra de Fizică de la facultata de Medicină.

❑ Ministerul instrucţiunei a comunicat decanilor Facultăţii de Ştiinţi şi Litere, că va acorda şi anul acesta un fond pentru cumpărare de cărţi necesare facultăţilor respective.

❑ **Judiciare.** — Maria Popescu, zisă Ştefania Popescu, Grigorovi, Telski, Ana Munteanu, Ştefănescu şi contesa Török, se îndeletnicea cu escrocarea preoţilor, invocînd pretextul, că ea are de gînd să facă mari donaţiuni pentru biserici. Sub formă de împrumuturi şi de escrocherii, a pus la mînă pe preoţii: Nicodem Ionescu de la mănăstirea Predeal, cu trei sute lei; Averache Adam, de la aceiaşi mănăstire, cu 100 lei; Eustaţiu Marinescu* din Budeşti-Argeş, cu 200 lei; Alex. Bratu, otelier din Bucureşti, 100 lei; I. Chiriacescu, preot, Craiova, 350 lei.

Camera de punere sub acuzare, în şedinţa de azi, a confirmat mandatul de arestare al „contesei", mandat lansat de judele instructor de la trib. Tutova.

— Vasile Goldan, din Prisacani, şi-a făcut o casă din scînduri, pe roţi. Casa a aşezat-o peste drum de casa lui V. Roman, care l'a ameninţat pe Goldan cu moartea, dacă nu-şi va muta casa în altă parte.

Dat judecăţei pentru ameninţare, Goldan a fost condemnat astă-zi de Curte la 50 lei amendă.

— D. Dron, primarul comunei Hudeşti, s'a făcut vinovat de abuz de putere, prin maltratarea săteanului Antohi.

Curtea a condemnat astă-zi pe Dron la 50 lei amendă.

Pentru Casele comerciale si Instituţiuni particulare

Tînăr de 27 ani, avînd o îndelungată experienţă şi practică în notariat şi tot sosiul de afaceri judiciare, caută post la vre'o casă de comerţ, mare magazin sau instituţie particulară, ca conducător al ramurei administrative şi contencios sau altele. Pentru posturi de încredere oferă garanţie în numerar.

Posedă referinţe şi recomandaţiuni serioase.

A se adresa sub: **M. Poste restant Dorohoi.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Martie

Retragerea proiectului d-lui Haret

Incetarea grevei univesitare

Bucureşti. — Proectul d-lui Haret a fost retras, iar greva universitară a încetat.

D. C. Dumitrescu Iaşi, rectorul universităţei, a fost chemat eri după întrunirea foştilor miniştri de instrucţie, de către d. Ionel Bratianu, prim ministru.

D. C. Dimitrescu Iaşi, a conferit mai mult timp cu primul ministru şi cu d. Haret, şi în cele din urmă, d. Haret a declarat că guvernul a decis să retragă proiectul de lege pentru creiarea catedrelor universitare.

*

Senatul universitar a fost convocat pentru astă-zi dimineaţă, la orele 11. Rectorul universităţei a făcut cunoscut declaraţia primului ministru şi a ministrului instrucţiunei despre retragerea legei.

S'a încheiat un proces verbal, în care se prevede că profesorii universitari îşi retrag doleanţele lor arătate în memoriu, afară de punctul 4 prin care cereau sporirea lefurilor.

S'a mai întocmit apoi încă un proces verbal, prin care Senatul universitar dezaprobă greva studenţilor, care după cum se ştie, a început astă-zi.

*

D. Radu Portocală, preşedintele studenţilor, a fost chemat la Senatul Universitar şi i s'a făcut cunoscut că de oare-ce proectul a fost retras, greva studenţilor trebuie să înceteze.

D. Spiru Haret va face cunoscut, în şedinţa de azi a Senatului, retragerea proiectului de lege.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—Un consiliu de miniştri s'a ţinut azi dimineaţă, sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu.

S'a discutat asupra situaţiei. In cele din urmă s'a admis retragerea proectului pentru crearea catedrelor universitare şi s'a luat în discuţie şi legea industriilor.

Şi pentru această din urmă lege, consiliul de miniştri a decis modificări importante, iar dacă nici după acestea, agitaţia industriaşilor nu va înceta, şi acest proect va fi retras.

Conferire de ordine

Berlin.—Ziarul „Reichsanzeiger" află că Impăratul Wilhelm a dăruit ordinul „Vulturul Roş" clasa I, ministrului de finanţe al României şi ordinul „Coroanei regale" de clasa II-a, directorul comptabilităţei generale a statului.

Atitudinea Albanejilor

Constantinopol.—Deputaţii albaneji au primit mai multe depeşi, asigurînd că albanejii sunt credincioşi constituţiei şi că protestează numai în contra impozitelor prea grele care i se impune. Populaţia albanejilor roagă pe deputaţi să intervină pe lîngă guvern, spre a preveni vre-un măcel şi a proclama starea de asediu la Pristina.

Greva generală a înscrişilor maritimi

Marsilia.—A sosit aci ştirea că înscrişii maritimi şi lucrătorii din docurile portului algerian Bone, au declarat greva generală din spirit de solidaritate.

Un dar

Viena.—Imparatul Frantz Iosef a văzut azi dimineaţă portretul său făcut de artistul Lallewand şi care va fi oferit regelui Ferdinand al Bulgariei.

S'a deschis

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

se execută:

Planuri şi măsurători
Schiţe în mod gratuit.

Primeşte: **Eecutări de lucrări în regie** sau întreprindere.

Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architecţi.

Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.

Specialist în lucrări de beton
Specialist în transformări

Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.

A executat în interval de 15 ani *proecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*

La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

De vînzare o casă şi o vie.

A se adresa d-lui Chiriac str. Albinetz.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Şcînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani.

6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 7 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 2 maşini de sămănat, împrăştietoare bune 2 maşini de secere legătoare „Deering"

6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*

Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10,000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze -lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

6 lei dl. vin roş vechi.

Vînzare minimă de 31 litri. C. D. uznea Iaşi, Ca'araşi14

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

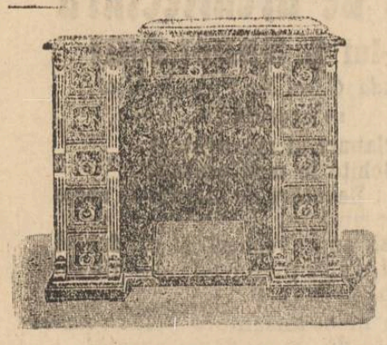

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer-şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal
— Str. ARCU No. 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

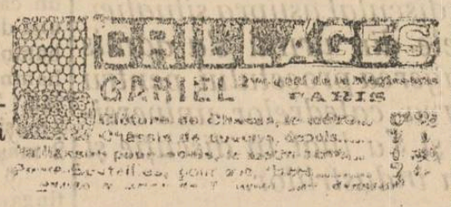

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

De închiriet

—O MAGAZIE—

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

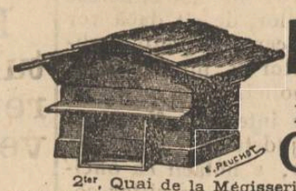

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Simbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Simbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Simbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858 Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asigurarţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 45|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANĂ

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus de vînzare

Tragerea de la
9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 979 Duminică 28 Martie 1910

Retragerea „reformei“ Universitare

Guvernul a retras proectul de lege pentru crearea catedrelor Universitare.

Așa ni s'a comunicat ieri, în ultimul moment, de la București; iar astă-zi vom avea detalii complecte asupra acestui mare triumf, repurtat de adversarii reformei d-lui Haret.

Deocamdată vom constata cu multă satisfacție, că opiniunile exprimate de noi în articolul de ieri, s'au realizat în totul;—de sigur, pentru aceasta nu se cerea o mare profeție—însă tot ar fi putut să ni se spue, că exagerăm ca opozanți, cînd vorbim de situația dificilă a guvernului și de apropiata sa retragere de la putere.

Evenimentele de ieri, confirmă însă în totul, părerile noastre. Guvernul nu putu să transigă cu protivnicii reformei în chestiune, asupra principiilor fundamentale, cari au servit de bază la alcătuirea ei—și între soluția de a renunța la reformă—sau a părăsi puterea, a preferat pe cea d'intîi.

Dar una cu alta, stau într'o strînsă legătură—așa că retragerea reformei nu e de cît antemergătoarea retragerei guvernului.

Renunțînd la proectul seu, guvernul a renunțat la dreptul de a mai deține puterea; acceptînd abondonarea reformei, a acceptat propria-i decapitare;—și ce e mai trist, e că alături de guvern, însă-și Camera e atinsă în prestigiul și demnitatea ei, proectul de lege fiind retras, după ce căpătase votul Camerei.

Să nu ni se spună, că s'au mai întîmplat cazuri, cînd o reformă, trecută printr'una din Camere, n'a mai devenit lege, față de lipsa votului celeilalte. Aci nu e vorba de un conflict între cele două parlamente—cari în virtutea dreptului deliberativ ce fie-care au în parte, pot primi sau refuza o reformă oare-care.

In cazul de față, guvernul și-a făurit singur reforma—și a împus'o Camerei, care a votat-o, cu toată împotrivirea și din înăuntru și din afară de Parlament. Și cînd trebuia să capete și votul Senatului, guvernul, sub influența puternică și decisivă a mișcărei Universităților—își retrage reforma, împărțind ast-fel împreună cu Camera, situația umilitoare și rușinoasă pe care i-a creiat-o opoziția.

Fără îndoială, că majoritatea deputaților, care i-a acordat deplina încredere și i-a votat reforma, are dreptul să cheme la răspundere guvernul, pentru nedreapta umilire la care a fost expusă; dar să nu uităm, că e vorba de același aluat politic, de aceeași mentalitate, la care ambiția de a se folosi de toate avantagiile puterei, o face să suporte pînă la extrem toate înjosirile și înfrîngerile posibile.

O dată drumul croit, se poate prevedea și soarta celorlalte reforme; e primul pas care costă, — celelalte vin de la sine.

La reforma Universitară, guvernul părea decis a opune mai multă îndîrjire, era vorba, pe de o parte de apărarea unui ministru, care are un rol preponderent în cabinet, iar pe de alta, de satisfacerea atîtor tineri partizani, în folosul cărora se creiau numeroasele catedre Universitare. Și cu toate acestea, nu s'a putut rezista curentului de împotrivire a opiniei publice, stîrnit de cele două opoziții conservatoare, și care a hotărît înmormîntarea reformei. In jurul reformei industriale, nu are ce să se apere. Ministrul? Dar d. Orleanu, reprezintă în guvern, ceea ce se cheamă „ministru de umplutură“. Interesele partidului? Ori ale partizanilor? Nimic din toate acestea. Și tot ast-fel și cu legea sanitară — și una și alta pot fi considerate ca definitiv condamnate.

Cînd guvernul a presentat legea de suprimare a Contenciosului, noi am zis: „guvernul își pregătește retragerea“. Aveam dreptul să zicem aceasta, căci cu o asemenea lege, un guvern nu vine de cît cînd e pe sfîrșite. De aceea, cu toată protestarea țărei, aveam consolarea, că suprimarea contenciosului va fi de foarte scurtă durată, și că, ori-care va fi guvernul ce va succede acestui regim, va restabili și întări și mai bine această frumoasă instituție judecătorească.

Cu toate acestea, guvernul nu s'a oprit aci—și ne-a prezentat aceste reforme, care înseamnă cea mai revoltătoare desfidere către țară. Faptul acesta nu i se mai putea tolera. Și, din primul moment, am spus-o, că pe aceste reforme guvernul își va sfîrși guvernarea, și cu cît va căuta să se impotrivească opiniei publice, care s'a rîdicat cu ultima-i energie împotriva lor—cu atît va sfîrși mai rușinos.

Prevederea noastră s'a îndeplinit mai înainte de cît ne așteptam — și s'a îndeplinit pe deantregul. Guvernul a primit înfrîngerea pe toată linia—și ce e mai trist pentru el, după meetingul grandios de Duminecă, cînd cetățenii Capitalei i-au răspuns la provocațiune, printr'o protestare demnă și hotărîtă, în contra căreia nu se mai putea opune rezistență.

Aceasta e primul pas, al trecerei guvernului spre opoziție—și al opoziției spre putere. O dată retras din primele-i rînduri, și pe cari opoziția le-a cucerit—guvernului nu-i mai rămîne de cît să-și facă formele de retragere.

Va înțelege aceasta și fără alte avertismente? Atît mai bine. In tot cazul nu mai este posibilă, nu mai este admisibilă chiar — guvernarea sa mai departe, și bine ar face, dacă ar căuta consiliul necesar tot *acolo*, unde l'a găsit cînd a trebuit să-și retragă pretinsa reformă Universitară.

Vespasian I. Pella

CATOLICIZMUL

Afirmarea îndrăsneață a vicarului Episcopiei catolice din București, a readus pe tapet chestia convertirei la catolicism, care, la intervale mari, se ivește în țară la noi.

Noi nu urmărim să facem chestie de senzație din povestea canonicului Baud, nici nu vom găzdui, în ziar, atacuri vehemente la adresa preuților catolici, cari, fini și insinuanți cum sunt, fac victime, abuzînd, în mod patent, și de libertatea cultului, garantată prin constituție și de ospitalitatea largă pe care au găsit-o în țară la noi și pe care o prăpădesc aproape pretutindeni.

Legiuitorul a fost și tolerant și bun creștin, cînd a îngrădit, cu atîta respect pentru religie, libertatea cultului.. A lăsat ca fie-care lege să-și urmeze prescriptele ei; să aibă bisericele ei și ca fie-care să jure, înaintea justiției, după religia lui.

Catolicii, mai numeroși, mai puternici, mai bogați, s'au întins mai mult în țară la noi, unde au două sau trei episcopate, școli, seminarii și gimnazii — în centrele mari ale țărei, ca și în multe sate.

Școlile Sacré-Coeur, cu exterioarele lor grave și sumbre, cu conducătoarele lor archi-sfinte, cari nu privesc omului în față au fost și au rămas centre periculoase, din punct de vedere religios, pentru tinerele fete romîne, cari sunt date acolo, cu perseverență neslăbită, ca să-și facă instrucția școlară.

Mama romînă, care'și dă fata la Sacré Coeur, nu face faptă bună, cum mai rău încă fac miniștrii de instrucție, cari admit ca acele Sacré să poată funcționa.

De sigur, religia este mîntuitoarea sufletelor, este o mare mîngăietoare, pe care Romînul o neglijă cu desăvîrșire. Pe cînd catolicii o cultivă, o înfrumusețează în versuri și în proză, în poveștile cu minunile de la Lourdes și cu tragedia Jeanei d'Arc.

Fete tinere, cari, acasă la ele, au prilej des să audă cum sfînta cruce trece în limbajul ordinar, cum preutul, care vine să a ghesmuiască de zi întîi, este foarte nedelicat tratat, asemenea fete cad în cealaltă extremă cînd ajung în lumea catolicilor.

Ca micărea, în țară la noi, propaganda pentru convertirea la catolicism n'a găsit teren mai prielnic și este caracteristic, că propaganda prinde mai ales la fete.

Măsuri severe se impun, firește. Fiindcă nici un preut al nostru nu se ocupă cu convertirea catolicilor, stabiliți în țară, la ortodoxism, ar fi foarte drept ca și catolicii, cari sunt musafiri bine tratați la noi, să nu se ocupe cu convertiri, prin rătăciri de minți în formare, prin basme și povești—mai ales prin rătăcirea minților fetelor, cari sunt încredințate catolicilor spre educare scolastică.

Bine-venită ar fi o ligă a doamnelor romîne, cari ar urmări neînscrierea fetelor în școalele catolice din țară.

„Proiectul universitar devenind lege, ar nimici garanțiile unei desvoltări a inteligenței și a caracterului tinerimei universitare; prin urmare se impune înlăturarea lui“.

Moțiunea pe care au votat-o cetățenii Capitalei, în marea întrunire de Joi, stîrșea cu aceste declarații, demne, categorice și energice; iar drept a doua zi, guvernul, strîns cu ușa, a acceptat soluția în tocmai și a înlăturat proectul, care, precum spune moțiunea „caracterizează regimul bunului plac, care pentru a căpătui partizanii politici fără merit, atinge grav autonomia și prestigiul Universităților“.

Protestul opoziției, unite pentru împrejurare, a avut, deci, efectul dorit, exact cum l'a dorit; el s'a produs imediat și fie-care va sublinia acest succes, care a pus Universitatea la adăpostul invaziei colectiviste și a ferit știrbirea prestigiului ei.

Colectivitatea, setoasă de acaparare, și-a dat seama de starea ei desperată la Universități, unde nu este stăpînă, ca la acele întreprinderi agricole și financiare, unde a instalat, ca să sugă și să se îmbogățească, pe toți gheșeftarii partidului.

Ii trebuia și Universitatea. Ar fi voit colectivitatea să străbată și în focarele de lumină; să le garnisească cu o serie de nechemați, numai ca să monopoliseze Universitatea, asemenea unui Credit rural oare-care.

Providența a ferit Țara de asemenea calamitate; a ferit școala să fie batjocurită de colectiviști!

Tulburelul Dinastiei

Intre șeful gărei Florica și perceptorii comunali din București, s'a urmat zilele trecute, o sugestivă corespondență care privește cinstea firmei „la trei frați“.

Florica este refugiul favorit al celor trei frați. Istoria va zice că Florica a fost pentru Brătieni, ceea ce Friedrichsruhe fusese pentru Bismarck.

Din trenul care se oprește în gara Florica, se coboară, de multe ori pe săptămînă, cei trei frați, mulți oameni politici și mari lovituri politice se pun la cale acolo, multe evenimente iau naștere la Florica.

In gară la Florica, din ordinul primului ministru, au descins dăună-zi trei butoaie cu vin, produsul intreprinderilor vinicole ale firmei „la trei frați“.

Căci firma nu face numai miniștri și legi și gheșefturi — dar face și negoț mare: cu vinuri, cu struguri, cu prune uscate, expuse într'o prăvălie pe calea Victoriei.

Cele trei vase cu vin, situate în gară la Florica, fusese vîndute unui cîrciumar cu livrare la domiciliu. Transportul și plata fondului comunal privea, cum ie obiceiul, pe vînzători. Dar plata fondului comunal nu se făcuse. De ce s'ar fi făcut, dacă este posibil să nu se facă!

Șeful gărei din Florica, văzînd că vasele n'au biletele de plată, a telegrafiat la București și de acolo s'a răspuns: „liberați, chiar dacă nu se plătesc taxele“.

Legile sunt făcute de cei mari, ca să le calce tot ei. Adică legile sunt făcute pentru cei mici. Fondul comunal asupra vinului se achită imediat, dacă nu, așa zice la carte, vinul se va confisca.

La literă se aplică legea cînd este vorba de un biet podgorean—dar d. Brătianu are fondul comunal gratis. Dacă ie gratis, de ce l'ar mai plăti?

In vedere că firma Brătianu are peste o mie hectare vie replantată, taxa asupra vinului a fost redusă de la 60 la 30 bani pe hectolitru. Dar firma nu vrea să plătească nici taxa redusă. Sau cum zice perceptorul; „vinul ie al primului ministru, dacă vrea să plătească—bine; dacă nu—tot bine ie“.

Firmei „la trei frați“, cu lasatul la apreciarea ei dacă vrea să plătească taxele sau nu și cu alegerea că nu plătește, îi dă mîna să vîndă mai ieftin, cu trei bani la decalitru, de cît ori care alt podgorean, care nu intră în excepție și plătește.

„Afacerea“ de la Florica, rudă de aproape cu cea de la Rătești, dovedește că, în materie de plată de biruri, în daraverile cu perceptorii, colectiviștii cei mari is la fel: d. Ferekide, prezidentul Camerei, nu vrea să plătească fonciera; Brătienii nu plătesc taxele pentru vin.

On y vole, ar zice Caragiale.

CATE-VA NOTE

Mult pîrliții și greu încercații: Spiru Haret, C. Stere, doctor Duma, dr. Zamfirescu: autori, raportor, gineri și sub gineri, au profunda durere să anunțe retragerea:

Proectului pentru gineralizarea Universităților

Odată au această retragere au mai fost retrase și catedrele de: Socrologie, Ginerologie, Osologie, Zamfirologie, Dumalogie, Histerologie, Cuscrologie, Mătușologie Cimotologie, Fermecatologie și catedra universală de Colectivistologie. Toate aceste catedre au fost prefăcute în una singură: Adiologie.

*

In urma retragerei proectului de proiectologie, profesori Universității din Iași s'au pus în grevă.

*

Cambronne a zis: „La garde meurt et ne se rend pas“. Pe românește: guvernul retrage, dar nu se retrage.“

OAMENI ȘI LUCRURI

UN PAPISTAȘ?

Cînd acum cîte-va luni fu la ordinea zilei știuta polemică în jurul „feștaniei“ profesorul Thiron în broșura d-sale ocazională a atras luarea aminte, între altele, asupra legăturilor dintre șeful local al naționalismului și reprezentantul catolicismului, cum și asupra tendințelor de prozelitism a acestei din urmă biserici. Ba, a invocat chiar pe d. N. Iorga ca argument contra d-lui Cuza, scriind într'o chestiune de tristă actualitate astăzi:

„...Prietenia intimă și chiar de venerație ce o are d. profesor A. C. Cuza pentru Episcopul catolic din Iași îl pune într'o hipostază cu totul contrarie naționalismului romîn, astfel d. profesor N. Iorga în „Istoria bisericei Romînești“ (vol. I din 1908) încă din prefața sa pag. 5, atrage atențiunea cititorilor „ că biserica romînă din Ardeal și Banat numită biserica unită în legătură cu Roma, a fost îndreptată mai adesea dușmănește față de vechea biserică ortodoxă a romînilor de peste munți.“

Dar și în timpurile contimporane catolicismul a avut totdeauna de scop a și face prozeliți nu numai printre porsoanele adulte și din lumea înaltă, a Bucureștiului mai ales, formînd astfel un high-life romîno-catolic, dar a și atras la catolicism pe elevele cele mai cu avere a școalelor „Notre Dame de Sion“ din București, Iași și Galați, spre a le face maice. Insă sosind momentul psichlogic oportun, aceste școli au fost puse sub control de către ministrul Sp. Haret și directorul învățămîntului de atunci d-nul D. A. Teodoru, care se găsea în fruntea învățămîntului secundar 1904. Aceasta s'a întîmplat din fericire după isgonirea congregațiilor religioase din Franța. Inainte însă de a fi puse sub control, aceste școli catolice nu formau de cît un stat. Rezultă deci că religia catolică (desigur cea mai perversă dintre toate religiile) a luptat și luptă cu putere contra ortodoxismului; prin urmare simpatia d-lui A. C. Cuza pentru Episcopul catolic și deci pentru catolicism este de sigur antinaționalistă și antiortodoxă“.

Dar șeful naționalist merge încă mult mai departe cu combinațiile, dacă ar fi să credem cele ce scrie aceeași broșură:

„D. A. C. Cuza este un adevărat diplomat bisericesc foarte prevăzător, căci copiii d-sale îi dă la școala primară evanghelică; domniasa este în grațiile Episcopului catolic din Iași, pe care l invită anume la conferința sa de la deschiderea cursurilor universitare; iar la Universitate e pur ortodox evlavios. Ast fel că d-sa știind că nu va putea întra în raiul semitic, prin aceste trei rituri creștine profesate de d-sa, își rezervă raiul creștin, și ori cine din prelații acestor rituri ar fi pe lîngă Sf. Petru, i-ar subtiliza cheile, spre a i deschide Paradisul“...

Cu atît mai mult are nevoe de a se pune bine cu toate riturile, cu cît ortodoxii nu-i vor ierta nu numai celebra poezie ateistă în care spunea că cerul e fără d-zei și prohodul o prostie, dar nici cealaltă, mai puțn cunoscută „A doua înviere“ în care scria între altele:

Și dați-mi de pomană, basmale, testemele...
Așa ordonă cartea religiunii mele:
Purtați-mi parastase
Plătiți exact la termen, părintelui Ghenade
Rugîndu-l înc' odată să fie cum se cade
In cer să nu m'apese...
Dați undelemn de Nisa la sfintele biserici
Primiți să fie darul; cinstiților mei clerici
Le place mult salata...
Dați vin; acesta este evlavie adîncă
Colive dați, pe care (preoții) aice le mînîncă
Și 'n cer promit răsplata

Cu asemenea păcate pe cuget, nu e de mirat ca d. Cuza să prefere o... salată din trei rituri, practic cum știm că este.

Rodion

P. S. In articolul de eri s'a tipărit: „să sștepte momentul de nevoe“ în loc de momentul de *noroc*.

UN VOLUM IAȘAN

Am vorbit în treacăt despre volumul de versuri—„Petale“—de curînd apărut și datorit d-lui G. V. Botez-Gordon.

E o veche cunoștință a cetitorilor de reviste și ziare literare căci noul volum—care nu e întăiul—are aceiași notă de pașnic lirism, lipsit de adînci revolte ori de accente strigătoare, ca și poeziile anterioare. Despre acest volum și cuprinsul lui poetul însuși ne spune:

...Născut în nopți de primăvară,
In lume'ncrezător el vine
Cu suflet cald, pătruns de bine,
Cu ochi de vis, ce'n plîns jucară...

Nu sunt în el prea mari revolte
Și nici probleme arzătoare,
Cum nu-i nici leacul ce le-ar stînge

Ci doar sub largu albastrei bolte
O inimă tremurătoare
De tot ce'n lume-o poate-atinge.

Din acest prim citat se poate vedea că Gordon nu e din cale afară preocupat de a atinge forma impecabilă a versului. E un vechiu neajuns, pe care-l compensează cu multă, uneori excesiv de multă simțire.

E un meditativ și un melancolic, un temperament liric prin excelență și o fire contemplativă, concentrată mai mult asupra unor preocupări vagi, de cit asupra unor dureri proprii, sîngerînde:

...A, iată-mă-s acasă. Portița supărată
Mă dojenește: „intră, trudit ești și'i tîrziu“
Eu intru; mi-aprind lampa și fruntea'nferbîntată
Mi-o culc încet pe mîni, visînd, pînă să scriu...

Tîrziu, ornicul bate, o! nu știu care oră,
Tresar, întrerup scrisul și afară cînd privesc
La orizont, departe, văd flamuri de-aurora
Iar pe fereastră roze de zori cum înfloresc.

Pentru a ajunge la aceste două din urmă într'adevăr frumoase și suggestive stihuri, Gordon face o lungă introducere de meditări nocturne, lungă cit noaptea însăși pe care o petrece meditînd, pentru că, în treacăt, a văzut prin o fereastră, o necunoscută cu mîna albă cîntînd la pian, sau:

Visînd într'o cîntare duioasă ca și plînsul.

*

E multă iubire în volumul lui Botez-Gordon, o iubire lipsită de sensualitate, dar și de avînturi, de îndrăzneală și de vigoare:

In grădina 'ndoliată
De amurgul tăinuit,
Prin priviri, așa, din treacăt,
Sufletele ne-am unit.

Răsărise luna'n zare
Pe un cer albastru'nchis,
Tu trecînd pe lîngă mine,
Am rămas perdut în vis...

Am privit prelung în urmă-ţi
Te-am zărit pe după tei,
Şi'n suspin întinsei braţul
Cînd ai dispărut pe-alei...

S'a trezit în mine-atuncia
Iar amantul lunei pline,
Tristul cîntăreţ ce plînge
Dorul zilelor senine,

Dorul inimelor bune
Ochilor în lăcrămare,
Dorul nopţilor de vară,
Mistice, fermecătoare...

E mult misticism în simţirea lui Gordon,— şi de aceia poezia lui se inspiră cu deosebire de la mutizmul vechilor şi pioaselor locaşuri sfinte, amintiri şi reliquii, iar în iubire se opreşte la timidităţi şi la platonice oftări:

..Căci, vai, de-aşi şti că e iubire
In farmecul ce m'a pătruns,
Să fug, să fug de o amăgire
De care-am suferit de-ajuns...

Şi misticizmul acesta face pe poet să se'nduioşeze de dangătele lungi de clopot şi să se mîngîie cu speranţa'n... cer:

...Nu simţi tu cum a noastre inimi
In clipele îmbrăţişerii,
Tăcute plîng şi se frămîntă
De nostalgia depărtării ?

Nu vezi tu cum a noastre lacrimi
Cînd zările's însîngerate,
Cum picurînd, spun: „vrem aiurea,
„Vrem lumile în somn visate".

Iubita mea, de-aceste visuri
Noi suferim, de ele plîngem,
Ca îngerii căzuţi, ca dînşii
De dorul cerului ne stingem..

. . . . . .

Volumul cuprinde încă interesante traduceri din poeţi franceji şi un număr de poezii ocazionale. Credem chiar că Gordon abuzează de dedicaţii şi de inspiraţii ocazionale, ca să nu zicem că se abuzează prea mult de talentul lui, cerîndu-i-se să se inspire de atîtea ocazii şi împrejurări festive, cari sunt uneori departe de a fi evenimente istorice.

A.

Budgetul judeţului Iaşi

Budgetul judeţului Iaşi a fost aprobat, făcîndu-se oarecare modificări, specificate mai jos:

La venituri: art art. 13 se modifică astfel: „Cotizaţii de la comunele rurale pentru întreţinerea de elevi bursieri din judeţ, în şcoalele de meserii ale judeţului».

La cheltueli: Lei 150 se adaogă la art. 2 „procente de 2 la sută la capitalul de 22500 lei. rest din împrumutul de 30000, contract din budgetul drumurilor în anul 1903—1904" devenind alocaţia acestui articol de 450 lei.

Lei 17194, bani 50, se înscriu sub un osebit articol la cap. I, „pentru acoperirea deficitului budgetului ordinar de pe exerciţiul 1908—1909.

Lei 840 se reduc de la art. 3 „retribuţiunea pensonalului conform statului No. 1" şi anume se reduc din retribuţiunea secretarului consiliului judeţian cîte 49 lei din leafc şi cîte 21 lei din diurnă lunar, fixîndu-se la 351 lei leafă şi 79 lei diurnă lunar. Alocaţia aacestui articol se fixează la 36,840 lei.

Lei 1000 se reduc de la art. 4 „diurna membrilor în delegaţiunea judeţiană", rămănînd alocaţia acestui articol de 2,600 lei.

Lei 700 se reduc dela art. 6 „diurne pentru consilierii judeţieni şi alte persoane însărcinate cu misiuni speciale în judeţ", rămănînd alocaţie acestui articul de 300 lei.

Lei 1000 se reduc dela art. 10 „chiria localurilor ocupate de prefectură, serviciul tehnic şi localul ocupat de tribunalul Iaşi, secţia III a, rămînd alocaţia acestui articol de 12000 lei.

Lei 400 se reduc de la art. 12 „încălzitul localului prefecturei şi autorităţilor pendinte de judeţ" rămănîn alocaţia acestui articol de lei 3600.

Lei 120 se suprimă art. 15 „întreţinerea şi repararea ornicelor autorităţilor pendinte de judeţ".

Lei 500 se reduc de la art. 17 „imprimate, cărţi, cartonat etc, necesare sare judeţului" rămănînd alocaţia acestui articol de 1.500.

Lei 800 se reduc de la art. 23 „mobilier din nou şi reparaţiuni de mobilier la administraţiile de plăşi, rămănînd alocaţia acestui articol de lei 400.

Lei 400 se reduc de la art. 25, „încălzitul localurilor administraţiilor de plăşi". rămînînd alocaţie acestui art. de 1,600 lei.

Lei 100 se reduc de la art. 26 „iluminatul administraţiilor de plăşi" rămînînd alocaţia acestui articol de 200 l.

Lei 200 se reduc de la art. 29 „întreţinerea localurilor de jandarmi rurali", curăţitul sobelor, etc"., rămînînd alocaţia acestui articol de 400 lei.

Lei 100 se reduc de la art. 30, a cărui redacţie se modifică astfel: „întreţinerea mobilierului de la secţiunile de jandarmi, din care 363 lei pentru efecte de cazarmament". Alocaţia acestui articol se fixează la 400 lei.

Lei 600 se reduc de la art. 31 „încălzitul companiei de jandarmi rurali şi al secţiilor de jandarmi", rămînînd alocaţia acestui articol de 1,600 lei.

Lei 200 se reduc de la art. 32, „iluminatul companiei de jandarmi rurali, etc." rămînînd alocaţia acestui articol de 400 lei.

Lei 200 se reduc de la art. 36 „întreţinerea localurilor judecători, rămînînd alocaţia acestui articol de lei 200.

Lei 600 se reduc de la art. 43, a cărui redacţie se modifică astfel: „diurna subrevizorului şcolar a 150 lei lunar". Alocaţia acestui articol se fixează la 1,800 lei.

Lei 360 se reduc de la art. 44, a cărui redacţie se modifică astfel: plata cheltuelilor de transport ale revizorului şcolar", rămînînd alocaţia acestui articol de 600 lei.

Lei 700 se reduc de la art. 45, „procurare de cărţi şi haine elevilor săraci din şcoalele rurale" rămînînd alocaţia acestui articol de 300 lei.

Lei 1,100 se reduc de la art. 47, a cărui redacţie va fi „nutrimentul a 31 elevi a 60 bani pe zi". Alocaţiunea acestui articol se fixează la 5,400 lei.

Lei 3,200, se suprimă art. 59, „subvenţie pentru întreţinerea a 8 bursieri în şcoala de notari, etc."

Lei 1000 se reduc de la art. 65, „întreţinerea liniilor telefonice şi taxa de locaţiune", rămînînd alocaţia acestui articol de 3600 lei.

Lei 500 se reduce de la art. 68, a cărui redacţie se modifică astfel: „hrana vagabonzilor şi bănuiţilor deţinuţi în arestul jandarmilor rurali, încălzitul", rămînînd alocaţia acestui articol de 500 l.

Lei 200 se reduc de la art. 71, „diurna membrilor în comisiunea de prefaceri a contribuţiunilor directe", rămînînd alocaţia acestui articol de l. 1000.

Lei 100 se suprimă art, 76, „ajutor acordat societăţii veteranilor „Virtutea militară" din Galaţi, pentru rîdicarea unui monument", etc.

Lei 3,500 se reduc dela art. 79, „fond pentru deschiderea de credite suplimentare şi extraordinare", rămînînd alocaţia acestui articol de 6.000 lei.

Bugetul extraordinar

La venituri

Lei 30.827, bani 8, se suprimă art. 1, 2, 3, „rest a se consemna din excedentul bugetelor ordinare de pe exerciţiile 1905—906, 1906—907, şi 1907—908".

Lei 1,535, bani 10, se înscriu sub un osebit articol la cap. I. „Excedentul bugetului extraordinar depe exerciţiul 1908—909".

La cheltueli

Lei 7,500, se suprimă art. 1 „restituirea restului din suma de 30.000 lei împrumutaţi din bugetul drumurilor în anul 1903—904."

Lei 4.000, se suprimă art. 2 „rest pentru acoperirea deficitului din 1904|905."

Lei 7.194, bani 50, se suprimă art. 3 „deficitul exerciţiului 1908-909".

Lei 2.000, se suprimă art. 5 „complectări de reparaţiuni la localul dinBucium", etc.

5 000, se suprimă art. 6, „pentru încurajarea plantaţiunilor de arbori fructiferi, şi plante furagere etc."

6 000, se suprimă art. 7. „diurna membrilor însărcinaţi cu formaeea recensemîntului general."

Cu aceste modificări zisele bugete vor cuprinde:

Bugetul ordinar

La venituri	lei	350.972, bani
„ cheltueli	„	349.769, „
Excedent	lei	1.203 —

Bugetul extraordinar

La venituri	lei	13 832, bani
„ cheltueli	„	3.297, „
Excedent	lei	10.535, bani

Litere-Ştiinţe-Arte

Geniu ori nebunie. Apropierea ciudată între aceste două noţiuni a făcut'o savantul Lambroso, arătînd punctele de contact între aceste două manifestări... imferioare ale crierului omenesc. Ne-am amintit de aceasta cetind în ultimul număr al „Vieţ i Romîneşti", a propo de noua publicaţinné „Viaţa Socială":

„Revista se începe (zic) cu o poezie de d. Tudor Arghizi,—„Rugă de seară" despre care nu voiam să spunem nimic. Nu voiam, ca să nu ne facem de rîs. Să ne explicăm poezia aceasta sau este de domeniul psihatriei, sau anunţă un geniu. Şi cum nu avem destulă putere de pătrundere, preferăm să aşteptăm şi alte producţii ale acestui nou poet, pentru a ne pronunţa—dacă vom reuşi vre'o dată In treacăt fie zîs, acelaşi scriitor a apărut cu alte două interesante bucăţi în al doilea număr al „Vieţei Sociale". Dar nu de aceasta ne ocupăm aci, dar insistăm asupra observaţiunii „Vieţei Romîneşti" menită a mări şi mai mult confuziunea în mintea cititorilor acelor poezii. E oare permis unui critic—şi revista ieşană are mai cu seamă critici cu autoritate—de a spune cititorilor săi că nu are pătrundere de a distinge dacă o poezie, una şi aceeaşi, anunţă un geniu ori un.. candidat la Mărcuţă?

Noi credem, pur şi simplu, că d. Arghefi va fi un poet interesant, fără a realiza nici una din cele două extreme de care vorbeşte „Viaţa Romînească".

*

„Tipografia Modernă" din Piatra N. a cumparat de la d-na Roman, dreptul de proprietate a operilor „Manasse" şi „Radu" de Ranetti Roman. In curînd vor fi puse sub presă şi vor apărea într'o editură populară.

*

„Criza parlamentarizmului" e titlul titlul unui frumos articol din „Mercure de France", pe Februarie 1910, în care autorul Paul Louis, arată starea în care se găseşte pretutindeni instituţiile parlamentare. E o criză generală şi definitivă ce se manifestă prin diverse simptome: mulţimea nu vorbeşte de cît în scepticism şi ironie de mandatari, mulţi deputaţi franceji nu-şi mai pun candidatura fiind desgustaţi, mulţi învăţaţi preferă a-şi arăta părerile în scris de cît la tribuna parlamentară, corpurile deliberatoare au ajuns un fel de azil al milionarilor şi al intriganţilor, massele muncitoare se dezinteresează tot mai mult de dezbaterile din parlament.

Criza parlamentului e însăşi a statului modern, iar ura şi duşmănia ce se purtau altă dată suveranilor se revarsă astă zi asupra parlamentarilor. In fine cîştigarea mandatelor se organizează astă-zi ca o „afacere" financiară.

*

La una din şedinţele recente ale societăţei astronomice regale din Londra G. F. Chambers a făcut o propunere.. originală şi anume. Ar trebui să se amendeze ori să fie condemnat la închisoare—în virtutea unei legi speciale—acela care va mai descoperi o nouă planetă mică, de oare ce numărul devine din ce în mai mare şi calcularea lor ocupă timpul a nenumăraţi astronomi, Planetele nici n'ar fi de nici un folos.

..Dar Eros, —care poartă şi numele amorului?

*

STRUNA ZILEI

HALIMAUA CEREASCA

...S'a zărit cometa Haley.
... Se desminte ştirea că s'ar fi zărit cometa Haley.
... Se aşteaptă pentru astă noapte să se observe cu luneta cometa Haley.
...Desminţirea ştirei de eri.

Diverse ştiri.

Dacă ştirile 'n ziare,
Tot aşa feliu vor urma
O să-i zicem, mi separe,
Nu „Haley", ci „Haleyma„

Informaţii

❑ *A 10 a prelegere publică a cursului d lui dr. Zosin, despre* **Istoria Ştiinţii,** *are loc Duminică 28 Martie, ora 4 p. m, în Amfiteatrul Anatomic. tratînd despre* **Ştiinţa europeană: Renaşterea; Reforma; învăţaţii veacului al XVI-lea.**

❑ In noaptea de 22—23 l. c. un furt prin spargere s'a comis în şoseaua Socola No. 3 la casa lucrătorului Radu Crăciun de atelierul c. f. r. S'au furat haine, lenjerii şi mai multe obiecte casnice.

Păgubaşul, mergînd de mai multe ori la comisia circ. II-a, să se plîngă şi să se facă cuvenitele cercetări, indicînd şi persoana, pe care o bănueşte că este autorul furtului, i s'a răspuns cerîndu-i-se dovezile de culpabilitate a bănuitului!

Care este atunci sarcina poliţiei?

❑ Ministerul instrucţiunei publice a încuviinţat ca elevii şi institutorii şcoalei primare „Vasile Alexandri" să facă un număr de opt excursinni prin împrejurimi.

Excursiunile se vor face timp de opt zile şi vor avea de scop, pe lîngă crearea elevilor, instrucţiunea şi educaţia lor.

❑ D. Al. Becarian, comisar cl. II a din Brăila, a fost transferat la Iaşi, în locul d-lui Apostol, mutat; d. Al. Dumitrescu a fost numit sub-comisar cl. II a în locul d-lui I. Vîrgolici, mutat la punctul Periprava.

❑ De Joi vor începe să circule două trenuri noui, pe linia Podul-Iloaea—Hîrlău.

❑ Peste cîte-va zile se vor începe lucrările pentru instalarea luminei electrice pe peronul gărei şi o parte din birouri.

❑ Prin noul budget s'au suprimat posturile şi au rămas pe drumuri 6 agenţi sanitari, din judeţul nostru şi mai multe moaşe.

❑ In şedinţa de Luni, membrii societăţei medicilor şi a naturaliştilor vor proceda la alegerea noului comitet.

❑ D. Gr. N. Cazacincu, absolvent al şcoalei comerciale superioare, actual impiegat la administraţia financiară din localitate, a fost înaintat controlor fiscal cl. III-a, în locul vacant.

❑ Consistoriul spiritual al mitropoliei a fost convocat pentru zilele de 12, 13 şi 14 Aprilie, pentru a judeca mai multe procese.

❑ Administraţia comunală a însărcinat pe d. locot. Biţa, fostul capelmaistru al muzicei bat. 4 vînători, care a fost desfiinţată, să înjghebe o muzică specială pentru a cînta pe timpul verei la grădina Copou.

Comuna va plăti pentru aceasta 4000 lei.

❑ Mişcarea în armată, în ceia ce priveşte transferările, va apărea la 15 Aprilie c.

❑ Sîmbătă 20 c., s'a ţinut şedinţa comitetului iS. P. A., sub preşidenţia vice-preşedintelui d. dr. Negel.

S'au examinat tezele concursului şcolar pentru premiare; s'a decis a se interveni la d. Primar, pentru separarea cînilor vagabonzi, prinşi de hoheri, prin dispărţituri, cei sănătoşi de acei bolnavi şi turbaţi, spre a nu se contamina şi a fi înapoiaţi stăpînilor în stare bolnavă,—cînd se vor reclama.—De asemenea s'a întervenit pentru scoaterea din serviciu a unui cal bolnav şi schilod de la pităria Nicolina.—S'a comandat la casa: P. Gründel din Dresda, confecţionarea de 100 medalii, destinate a fi distribuite ca premii la adunarea generală din luna Maiu a. c. — In fine s'a mai discutat încă o sumă de chestiuni importante, care fac parte din programul de execuţiune a S. P. A. a căror realizare va urma cît de curînd.

❑ In cursul lunei Aprilie se va face alegerea terenurilor, pe care, în cursul verei, se vor construi nouile localuri de şcoale rurale, din judeţul nostru.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut că toate înscrierile pentru examenele preparaţilor în particular în anul curent, se vor face numai în luna Aprilie.

Pentru Septembrie nu vor fi admişi să se înscrie de cît corijenţii de la examenele din Iunie şi cei amînaţi de minister pentru motive bine şi la timp justificate.

❑ *Viforul,* apreciatul poem dramatic al lui Delavrancea, se va reprezenta la teatrul naţional din Iaşi, în seara de 10 April, cu Notara în rolul Ştefăniţă-Vodă.

Locaţia deschisă la *Thalia.*

❑ Sumarul numărului de mîine din *„Noua revistă romînă"* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Mişcarea pentru autonomia Universităţilor. — † Jean Moreas.—Din „Stanţele" lui Jean Moréas.—Revista revistelor.

Ştiinţe sociale: Dr. I. Duscian. Mişcarea femenistă din Bulgaria; Maria C. Buţureanu. Femeia anglo-saxonă.

Şcolare: Virgiliu Popescu. Invăţămîntul secundar de stat şi particular.

Literatură: Nicolae Pora. Intre viaţă şi moarte.

Psihologie: Dem. I. Theodorescu. Audiţiunea colorată.

Note şi discuţiuni: Dr. I. Simionescu. Cazul Cuza; George I. Stroescu. Politica la sate.

❑ Canonicul Baud, vicarul Episcopiei catolice din Bucureşti, care s'a făcut vinovat de denunţări grave şi fantastice, a părăsit ieri ţara.

Ziarele liberale publică o scrisoare a lui Baud, prin care aceasta se declară bolnav şi afirmă că scrisoarea privitoare la fostul Mitropolit Primat, a scris-o într'un moment de absenţă mintală.

Scriind astfel, Baud prin care dovedeşte că, de fapt, nu este bolnav, căci oamenii cari au facultăţile mintale atinse nu-şi dau seama de ceea ce au făcut, în momente critice.

Fapt este, că Baud a părăsit ţara. Asta va mulţumi pe toată lumea.

❑ Preşedinte al Curţei de Casaţie s. II, în locul d-lui Mandrea, care va trece la pensie, va fi numit d l consilier Cuculi.

❑ Cu începere de la 1 Aprilie revizorii agricoli ambulanţi vor ţinea, în fiecare Duminecă, cîte o conferenţă în faţa sătenilor, la cercurile culturalc din judeţ.

❑ Marţi 30 Martie, consistoriul spiritual al mitropoliei va judeca pe preotul Anastase Popovici, dela parohia Golăeşti jud. Iaşi şi diaconul Z. Buznea, iar Mercuri 31 Martie pe preotul Th. Ionescu, de la parohia Boroaia, judeţul Roman.

❑ Aseară s'a făcut pe străzile principale, experienţa cu maşina de măturat.

E vorba ca comuna să se aprovizioneze cu două maşini de măturat.

Acestea nu pot fi însă întrebuinţate, de cît pe străzile plane.

❑ Din cauza reparaţiunilor şi din cauza încheerei compturilor, fabrica de tutun a fost închisă pînă la 2 Aprilie c.

❑ D. X Eraclide, ajutor de primar, va pleca mîine la Bucureşti, spre a prezenta ministerului de interne, budgetul Comunei.

❑ Unul din cele mai frumoase programe, se reprezintă astă seară Sîmbătă precum şi mîne Duminică, atît la matineu cît şi seara, la Cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

Aventurile frumoasei şi intelegentei veneţiane, Bianca Capello, care prin intrigile sale a devenit soţia ducelui Francisc de Medicis (1542—1587), sunt splendid reconstituite de cinematograf, fidel după natură şi documente din acea epocă.

Se desfăşoară apoi. Din crimele crudului Imparat Nero, înscenări fără seamăn, reconstituiri grandioase, cari uimesc pe spectatori; în special, Roma în flacări, este o capo d'operă şi ne cuprinde mirarea cum ne redă cinematograful incendiul unui oraş întreg.

Programul bogat al acestor reprezentaţii cuprinde Femeea japoneză, obiceiuri şi datorie — Veneţia şi monumentele sale, scene şi vederi după natură—Petru cel Mare, mare piesă istorică, jucată de cei mai mari artişti ai teatrelor imperiale din Rusia, Apaşii pariziani şi trucurile lor, comedie;—Max Linder soldat, scenă comică, compusă şi jucată de simpaticul actor Linder;—Manon Lescaut după scrierea abatelui Prévost, etc.

Scene comice, sportive şi instructive, abundă în acest program excepţional, care se desfăşonră astă seară Sîmbătă şi mîne Duminică la matineu şi la reprezentaţia serală.

Programul nou viitor începe Mercuri 31 Martie a. c.

❑ Mîne Duminică la oarele 5 p. m. în aula Universităţii d. I. Ursu îşi va ţinea conferinţa sa: „Coştiinţa Naţională.

DIVERSE

— A fost adus şi internat la institutul antirabic, copilul I. Mironescu din Dorohoi, care a fost grav muşcat de un cîine turbat.

— Mîine, Duminică 28 va avea loc în sala teatrului Pastia, Balul Mascat, dat de I. L. Dukaten.

Va cînta muzica Regim. 13.

— Mîine, Duminică, 28 Martie, la cursul de limba Esperanto, care se ţine în localul şcoalei „Al. Lambrior" din str. Vovidenie dela ora 10—12 dim., sub conducerarea d-rei Eugenia Furtună, se va ţinea şi o interesantă conferinţă, de către d-na Căpitan Viwoski, tratînd despre importanţa limbei Esperanto.

— Astă-noapte de către necunoscuţi făcători de răle, s'a pus foc casei locuitorului Constantin Leică din satul Ruşenii Noi, comuna Holboca.

Casa n'a fost incendiată fiind-că s'a prins de veste de proprietar, care a văzut căzînd jos de sub steşina casei, un fitil şi o cutie de chibrituri.

Şeful secţiei de jandarmi anchetează.

— Azi dimineaţă s'a oficiat la cimitirul Eternitatea, un parastas, întru pomenirea preotului Constantin Ghiorghiu, fostul paroh al bisericei Nicoriţa, decedat acum un an, în ziua de paşti, pe cînd oficia slujba religioasă.

ANUNCIU

Ne permitem a aduce la cunoştinţa publicului, **autorităţilor şi fabricanţilor,** că am înfiinţat în Iaşi un magazin de **instalaţii electrotecnice pentru lumină electrică, transmisiuni, acumulatori, baterii,** precum şi pentru instalaţiuni de lumină şi de motoare, cu corespondenţă la uzina de electricitate locală.

Coloboratorul principal al afacerei **este fostul monteur şef al uzinei electrice din Iaşi, brevetat de Camera de Industrie din Nurenberg,** care va fi şi conducătorul tecnic.

Acest monteur a lucrat timp de 23 ani în principalele uzine electrice din străinatate, a fost timp de doi ani monteur şef **al uzinei din Iaşi**—şi de aceea ne va fi lesne să executăm ori-ce lucrare în mod exact şi culant.

Atragem atenţia publicului că vom executa lucrările cu garanţie.

Invităm publicul să ne onoreze cu ordinele sale şi îl asigurăm, că va fi pe deplin satisfăcut.

D. Lorenz Pix are împuterniciri speciale să primească comenzi şi să încaseze plăţile.

Paul Bayer
Lorenz Pix
Conducător tecnic.

Biroul şi magazinele: **24 str. Gîndu, Iaşi.**

NOTĂ.—Atragem osebita atenţie asupra becurilor noastre economice, cari produc o economie de curent de 75 la sută. Posedăm asemenea becuri, de ori ce număr de lumină. **Garantăm pentru soliditatea becurilor.**

Agitaţia profesorilor ieşani continuă

Rezultatul audienţelor delegaţiei universitare.—M S. Regele aprobă agitaţia—M. S. Regele declară Rectorului Universităţii din Iaşi, că Facultatea de Medicină va avea catedrele.—Declaraţiile d-lui C. Stere.—Propuneri de închiderea Universităţei.—Cuvîntarea d-lui N. B. Cantacuzino.—Părerile d-lor A. D. Xenopol, Dim. Alexandrescu, Ilie Bărbulescu—Telegrama adresată d-lui Haret.—Greva studenţilor agravîndu-se prin retragerea proiectului.—Convocarea Senatului de urgenţă.

Eri seară, Vineri, a avut loc, în sala senatului Universitar, întrunirea marelui colegiu universitar, compus din: Consiliile tuturor facultăţilor, Decanii şi delegaţiile lor. Au luat parte 45 de profesori. A fost cea mai numeroasă şedinţă profesorală, pe care-a avut-o Universitatea din Iaşi,—căci chiar la memorabila şedinţă din 15 Febr. 1907,—cînd s'a protestat în potriva proiectului d-lui Disescu, n'au luat parte de cît 25 de d-ni profesori.

Şedinţa s'a deschis la ora 6, de către d. dr. G. Bogdan, rectorul Universităţei, care, luînd cuvîntul, a spus următoarele, cu privire la rezultatele dobîndite în audienţele avute de d-sa şi restul delegaţiunei universitare din Iaşi:

In audienţa pe care a avut'o la d. Haret, d. ministru după ce-a luat cunoştinţă de cuprinsul celor 7 doleanţe fixate în memoriul redactat în şedinţa marelui colegiu, în ziua de Duminică 21 Martie,—a discutat, punct cu punct, doleanţele Universităţei Iaşului, aducînd la fie-care punct din memoriu explicaţiuni complimentare.

In ce priveşte punctul din proiect privitor la întroducerea de persoane străine de universitate,—fapt care aduce o atît de gravă jignire autonomiei universităţei,—că mijlocul cel mai nimerit pentru a evita compunerea comisiunilor în acest chip,—ar fi cel următor: se ştie că, prin vechea lege, agregaţii definitivi nu pot figura în comisiunile de examinare; acum printr'o singură modificare a legei să se admită că în comisiunile de examen să poată figura şi agregaţii definitivi, nu numai profesori. In chipul acesta lipsa de profesori de care vorbeşte d. ministru, ar fi înlăturată,—şi'n loc de 18 profesori definitivi, cari sunt actualmente la ambele facultăţi de drept,—cari pot figura în comisiunea de examen,—numărul celor cari ar putea figura în comisiunea de concurs, s'ar putea ridica la peste 30.

Vorbindu-i d-lui ministru asupra nevoilor facultăţei de medicină şi arătîndu-i surplusul şi luxul de catedre ce se creiază la facultăţile de medicină din Bucureşti,—îi zugrăveşte în acelaş timp lipsurile fundamentale a facultăţei de medicină din Iaşi.

De ce, d-le ministru, Bucureştiul să aibă a 3-a catedră de anatomie, iar studenţii de la Iaşi să fie lipsiţi şi de catedrele fundamentale ca: Psihiatria, Bacteriologia şi Farmacologia?

In ceia ce priveşte salariile, d. Haret a declarat, că recunoaşte nevoia sporirei lor,—dar mijloacele budgetare nu îngăduesc de-o cam dată o ameliorare. Asupra rezultatului audienţei avută la d. prim-ministru,—d. rector a comunicat că de şi d-sa l'a întrebat în 2 rînduri să-i dea un răspuns categoric,—d. Brătianu nu i-a făgăduit nimic, spunînd că dacă ar făgădui ar trebui să se ţină de cuvînt.

D. dr. Bogdan spune că ambii miniştrii au recunoscut, că Universitatea din Iaşi, în acţiunea sa, a înlăturat orice ideie politică, şi că au constatat cu bucurie că ea n'a fost condusă de cît de ideia autonomiei şi complectărei Universităţei din Iaşi,—ambii ţinînd să comunice delegaţiunei legitimitatea cererilor Universităţei din Iaşi.

*

Vorbind despre audienţa avută la M. S. Regele, începe prin a spune următoarele: am spus următoarele Suveranului:

Majestate!—ori de cîte ori Universitatea din Iaşi are o bucurie sufletească o împărtăşeşte Suveranului iubit; tot asemenea cînd Universitatea e mîhnită şi lovită în prestigiul şi autonomia sa, tot la Suveran se adresează,—fiind sigură Universitatea de a găsi un sprijin puternic.

Rectorul a expus M. S. cum s'a căutat a se înmulţi catedrele de lux la facultatea de medicină din Bucureşti, în detrimentul catedrelor de la Universitatea din Iaşi, la care M. S. i-a răspuns:

— *„Aceasta nu se poate, şi numai de cît trebue dat fie căreia, în mod egal tot aceia de care ele au nevoe“.*

D. rector a expus apoi M. S. modul de recrutare a profesorilor, arătînd că prin aceasta, s'ar pierde autonomia universităţei. La aceste cuvinte M. S. a răspuns:

— *„Aceasta constitue o mare greşală; căci universitatea trebuie să rămînă Universitatea, şi că trebue numai de cît ca profesorii să facă parte,* **şi numai ei,** *din comisiunile din examen s'au concurs, iar nu persoane străine de Universitate.*

M. S. a accentuat în 2 rînduri aceasta.

Continuînd d. rector a arătat starea profesorilor, în ceia ce priveşte lefurile.

M. S. Regele a răspuns că are cunoştinţă de această chestie şi că, în adevăr, trebueşte remediată acestă stare de lucruri.

La despărţire d. dr. Bogdan a reamintit suveranului promisiunea ce-a dat de a azista la jubileul universităţei, la care M. S. R. a răspuns din nou că aşteaptă cu mare bucurie aceasuă serbare, la care va lua parte cu întreaga sa familie,

D. Rector încheie expunerea însărcinărei avute din partea Universităţei spunînd d-lor profesori următoarele vorbe: *„nu vă aduc d-lor nici un cuvînt hotărîto,—nici o promisiune.*

Mă reîntorc din Bucureşti cu discurajarea în inimă.

*

Lămuririle d-lui Stere:

D. Stere comunică colegiului că, în urma hotărîrei luate, a însoţit delegaţiunea la ambii miniştri şi că în adevăr, din cele auzite, n'a căpătat o idee desăvîrşit asigurătoare de izbînda acţiunei colegilor din Iaşi, dar s'a reîntors mai puţin descurajat de cît d. Rector.

După cît a observat d-sa, în sinul guvernului există două curente în ce priveşte soarta actualului proiect al învăţămîntului superior: unul ca legea să fie adusă şi la Senat, unde ţinîndu-se seamă de dorinţele *strict realizabile*, pe cale de amendamente, să-i se întroducă acele modificări, ce se cer, şi să fie votată, al doilea curent e că: neputîndu-se satisface toate dorinţele, ambelor universităţi şi ţinîndu-se seamă de acţiunea prea exagerat încordată a universităţei din Bucureşti,—proiectul să fie retras,—aşteptîndu-se vremuri mai liniştite. Această a două părere mai e motivată şi de faptul că guvernul e convins, că nici cu ameliorările ce s'ar aduce legei, *agitaţiunile studenţeşti* nu s'ar curma, fiind indirect încurajate de atitudinea profesorilor.

După cît ştiu, guvernul nu prea ţine mult acum la această lege. Dacă credeţi că această lege, cu toate defectele ei şi cu corectarea anora, prin amendamente, ar fi utilă universităţilor,—prin o hotărîre a d-voastră, cred că vom izbuti să forţăm mîna guvernului pentru a fi votată, cu amendamentele cuvenite.

Dacă credeţi că legea e monstruoasă, inutilă şi jignitoare Universităţilor, puteţi prin atitudinea dv., a decide hotărîtor asupra soartei ei. Noi n'avem mijloace ca cei de la Bucureşti pentru a ni manifesta energia atitudinei noastre, şi nu ne rămîne de cît ori să reînoim mandatul delegaţiunei noastre, retrimeţînd-o imediat în Bucureşti, pentru a interveni din nou,—ori să intervenim pe cale telegrafică,—în stîrşit decideţi,—vă declar încă odată să eu voi fi alăturea de colegii mei,—luptînd din răsputeri, pentru izbîndirea dorinţelor concretizate de d-voastră.

*

Cuvîntarea d-lui A. D. Xenopol

Din cele spuse de d-l Rector cît şi de d. Stere, izvorăşte impresiunea că atît dl. Brătianu cît şi d-l Haret, recunosc legitimitatea deleanţelor. noastre,—recunosc jignirile aduse autonomiei universităţei; ba, mai mult încă, dau dreptate şi cred neaparat necesare şi urgente îmbunătăţirile cerute de noi pentru Universitatea din Iaşi, dar amîndoi fac pe diplomaţii,—ne auresc pilula,—cum ar zice francezul, şi spun că nu stă în puterea Domniei lor de a chezăşi deplina realizare a cererilor noastre îndreptăţite.

Dacă în adevăr d-nii miniştri n'ar fi diplomaţi, căci diplomaţia e tot şurubul politicei, li-ar fi foarte lesne, avînd în mînă docilele majorităţei parlamentare,—să ne şi jure, cu un gest, votarea în senat a proiectului, cu amendamentele cerute de noi.

La mijloc însă e duplicitate. Nu vor, căci nu durerea de universităţi ia îndemnat să vie cu acest proiect, ci dorul şi nevoia de a-şi răsplăti şi plasa o serie de tineri titraţi,—cari neavînd lucrări şi neputîndu-se conforma dispoziţiunilor din actuala lege, care le cere, trebuiau aduşi în Universitate pe portiţa de din dos.

Dumnealor suspendă legea veche şi printr'o lege de excepţiune vor să rezolve cazurile generale.

Legile de excepţiune au parfumul hatărîcului, se desvălesc în toată goliciunea lor ca legi personale,—legi periculoase, cari distrug rădăcina dreptului.

Cine ne garantează că chiar decă se va prezenta legea în Senat, se vor vota amendamentele cerute de noi?

D. Xenopol încheie spunînd că această lege e o lege vitregă, înjghebată înadins pentru privilegiat. D-sa cere că dacă guvernul n'ar bănui răle intenţiuni, să vie cu o lege specială pentru înfiinţarea catedrelor trebuitoare Universităţei noastre.

Critică făcută legei de d. I. Bărbulescu

D-sa critică proiectul pentru că loveşte universitatea în trei puncte originale.

Îşi resvoltă rînd pe rînd aceste puncte spunînd că dacă se adevereşte zvonul că legea a fost retrasă, foarte lesne a făcut guvernul că a luat această hotărîre.

D. M. B. Cantacuzino

Citind cuprinsul lapidar al memoriului Universităţei din Iaşi, a început oratorul, redactat în adunarea de la 21 Martie,—cînd din cauză afară de voinţa sa a fost silit să lipsească,—i s'a umplut sufletul de o profundă mîhnire, văzînd jignirea, pe care profesorii, colegii săi universitari, o aduc profesorilor, cari pe lîngă arta teoretică, a ştiinţei juridice, desvoltată de pe catedra facultăţei de drept, mai cumulează şi profesiunea de avocat sau funcţiunea de magistrat.

Mă plîng, cu inima sincer deschisă colegilor mei, cît de lesne şi pripit s'au putut convinge, să fixeze printre doleanţele Universităţei şi acea a incompatibilităţei.

D-sa zugrăveşte rolul profesorului juridic universitar, arată cîtă armonie există între activitatea profesorului şi acea a magistratului sau avocatului şi mărturiseşte că d-sa, care a fost magistrat, şi-a desăvîrşit lumina prelegerilor sale universitare, sorbind zi cu zi din bogăţia de cunoştinţi juridice dobîndite prin practica dreptului.

De multe-ori, spune d-sa, în expunerea chestiunilor aride, întunecate de drept, de pe catedră, a găsit limpezirea lor, în trecutul practicei de magistratură şi avocatură, unde, datorită împrejurilor eşti pus în măsură să pricepi sufletul şi procesele variate şi profunde a sentimentelor omeneşti.

Datorită învăţămintelor desrădăcinate din practică juridică, de cele mai multe ori am izbutit să dau prelegerilor mele juridice căldura şi să atrag interesul şi farmecul studenţilor asupra multor chestiuni pline de paliditatea şi îngustimea caracteristică multor din paginele dreptului nostru civil.

D-sa spune că e o greşală capitală şi o nedreptate ce s'ar face, multora din cei mai de seamă profesori de la drept, lăsînd să fie împărtăşită de către unii din colegii noştri, ideia, că un avocat de valoare, conştient şi iuminat n'ar putea fi un strălucit şi conştiincios profesor Universitar.

Spune că guvernul a făcut un lucru cuminte retrăgîndu-şi proectul. D-sa crede, că de cît să avem 2 Universităţi necomplecte, care nu corespund cerinţelor ştiinţei, lipsindu-le îmbunătăţirele ce le cer, mai bine să avem o singură Universitate sau două Universităţi, împărţindu-se facultăţile 2 la Bucureşti şi 2 la Iaşi.

*

D. doctor Brgdan comunică că în ultimul moment i s'a confirmat ştirea că proectul a fost retras. Aşa fiind că alta-i situaţia universităţei acum, şi trebue avizat de urgenţă asupra măsurilor ce trebuesc luate pentru ca facultatea de medicină din Iaşi, în deosebiri, să nu fie lipsită de catedrele şi laboratoarile, absolut trebuitoare pentru deplina ei funcţionare.

D. Dimitrie Alexandrescu spune că faţă de această situaţie pentru a sili guvernul să aducă îmbunătăţirile urgente facultăţilor de drept şi medicină, va trebui ca senatul să uzeze de puterea ce i'o acordă regulamentul de ordine şi disciplină, şi în virtutea art. 58 al 4 să se suspende cursurile pentru un anumit timp.

D. Dragomir Hurmuzescu spune că în adevăr situaţiunea s'a schimbat prin retragerea legei că trebue să fim cu toţi fericiţi că guvernul şi a venit în minţi,—dar că cu toate aceste sunt nevoile, facultăţei de medicină, în primul rînd cari trebuesc satisfăcute şi fără de care funcţionarea facultăţei e greu de continuat.

D-sa cere a se continua mişcarea cu energie şi a nu continua până ce nu se va veni imediat cu o lege specială prin care să se satesfacă nevoile facultăţei de medicină.

D. Gavănescu vorbeşte în acelaş sens.

D. Xenopol e de părere să se ceară imediat printr'o telegramă înfiinţarea celor trei catedre a facultăţei de medicină.

*

Propunerea d-lui Stere

Spune că dorinţa Colegiului de a se propune acum o lege specială pentru înfiinţarea catedrelor la medicină nu va putea fi satisfăcută de vreme ce Parlamentul, — după c t a fost informat azi,—va fi închis la 31 Mart şi ori cîtă bună voinţă va avea guvernul pentru satisfacerea Universităţei de Iaşi, nu se va putea pe această cale,—şi e de părere să se redacteze chiar acum o telegramă care să fie trimisă în numele colegiului, cerîndu-se ca din fondurile extraordinare ale ministerului instrucţiunei să se prevadă sumele necesare pentru desăvîrşita funcţionare a celor 3 catedre, a laboratoarelor, şi tutulor celor trebuitoare Universităţei din Iaşi.

Propunerea d-lui Stere fiind admisă în unanimitate şi în urmă d-nii: dr. G. Bogdan, Găvănescu, Hurmuzescu, V. Dimitriu, Bujor, M. B. Cantacuzino, Stere, au redactat următoarea telegramă care a fost adresată d-lui Haret:

Telegrama Marelui Colegiu:

„Colegiul universitar,—faţă cu retragerea proectului de lege, pentru ca facultatea de medicină să-şi poată îndeplini misiunea,—vă roagă să luaţi de urgenţă toate măsurile necesare pentru asigurarea funcţionărei catedrelor de Bacteriologie, Farmacologie şi Psihiatrie, cu laboratoriile respective.

Această rugăminte o facem spre a ne asigura atît funcţionarea complectă a Universităţei, cît şi pentru a înlesni liniştirea spiritelor.

*

Convocarea senatului şi greva studenţilor

După ce d. Rector a dat cetire telegramei de mai sus, care a fost aprobată cu unanimitate, aduce la cunoştinţa Colegiului că, de oare-ce greva studenţilor medicinişti perzistă şi agitaţiunea lor ameninţă să ia proporţiuni şi mai mari,—d-sa, în virtutea art. 58 din lege, comunică că va convoca pentru azi, Sîmbătă, la 5 jum. Senatul pentru a se pronunţa asupra acestei agitaţiuni şi a decide dacă e cazul de a anunţa închiderea temporară a Universităţii, aşa după cum glăsueşte, sus citatul articol, în caz de turburări grave.

Şedinţa a luat sfîrşit la nouă fără un sfert.

Ultime informaţii

❑ **Mişcare în armată.**—Mişcarea ce va fi făcută în armată, pe ziua de 1 Aprilie, va cuprinde următoarele: d. general Panait Wartiade, de la corpul III armată, comandantul corpul II; d. general de brigadă Al. Lambrino, de la divizia VIII Botoşani, va fi numit comandantul corpului III de armată; d. general de brigadă Coandă, va fi numit comandantul corpului V de armată (Constanţa).

La comandamentul general al armatei, care se va înfiinţa pe ziua de 1 Aprilie va fi numit ca ajutor al A. S. R. Principele Ferdinand, d. gen. de brigadă Al. Averescu, de la divizia I. T.-Severin, unde este numai ataşat; la gradul de general vor fi avansaţi numai 3 coloneli.

Comandant al şcoalei superioare de răsboiu, va rămînea d. col. Popovici Ion, din cavalerie.

D. Lt-col. Greceanu va fi mutat la statul major regal, ataşat la palatul princiar, d-l colonel Broboveanu, din reg. 3 calaraşi va fi numit comandant al regimentului de excortă în locul d-lui lt-col. Greceanu, d-l lt-col. Caretaş din regim. 12 calaraşi, va fi numit comandant al regimentului 3 calaraşi (Bucureşti), d-l colonel Pretorian Eracle va fi mutat fără a se şti unde încă, d l maior Merişescu din reg. 3 calaraşi mutat în reg. 7 calaraşi, d-l maior Arion B. din regim. 7 roşiori în reg. 3 calaraşi.

La gradul de maior vor fi avansaţi d-nii capitani: Sîrbu, Liţcu Th. şi Poetaşu, toţi din infanterie, aflaţi la statul major general.

D. lt.-colonel Anastasiade va fi numit şef al statului major la comandantul corp. II de armată; d. lt.-colonel Iliescu va fi numit şef al statului major la comandamentul general al armatei.

Regimentul 10 roşiori va fi mutat la Tîrgovişteа, regimentul 15 artilerie la Giurgiu. Regimentul 12 calaraş, va fi transportat în reg 9 calaraşi şi deviziunea de Tulcea în reg. 8 calaraşi.

❑ **Judiciare.**—Stefăniu, primarul comunei Buznea, Ionescu, notarul acelei comuni şi Weiss casap în Tg.-Frumos au fost daţi judecăţei şi condemnaţi de Tribunalul Iaşi, la cîte şapte luni închisoare, primii pentru falşificări de bilete de vite iar Weiss pentru că, cu bună ştiinţă s'a servit de acele bilete.

Văzînd afacerea în apel la Curte, Ştefăniu a rămas defiinitiv condamnat confirmîndu-se decizia şi de Casaţie.

Azi s'a judecat, la s. II a Curţei, opoziţiile lui Ionescu şi Weiss. Curtea a respins opoziţia lui Ionescu şi a achichitat pe Weiss, întru cît nu se constată din instrucţie că dînsul s'ar fi servit de bilete false.

Ultima Oară

Reîntoarcerea d-lui Sturdza

Bucureşti.—D. Dim. A. Sturdza, fostul şef al partidului liberal, care se reîntoarce zilele acestea în ţară, se va stabili la moşia Călineşti, din judeţul Prahova, proprietatea d-lui dr. I. Cantacuzino.

Parastas pentru ţarani împuşcaţi

Bucureşti.—Societatea studenţilor „Lumina“, a organizat pentru mîine un parastas pentru ţaranii împuşcaţi în revoluţia din 1907.

Guvernul a luat măsuri pentru a împiedeca să se ţie parastasul şi de a împiedeca a manifestaţie a studenţilor.

D. Orleanu cedează

Bucureşti. — După d. Haret, a venit rîndul d-lui Orleanu de a ceda.

D-sa a declarat azi delegaţiei societăţei de petrol că e gata să întroducă mai multe modificări în legea asupra industriilor şi că chiar va depune diferite amendamente.

Prelungirea sesiunei

Bucureşti.—E probabil că seziunea parlamentară va fi prelungită până la 5 Aprilie.

In chestia conflictului de la Senat

Bucureşti.—Senatorii conservatori-democraţi se vor întruni astă-seară la d-l Take Ionescu acasă, pentru a discuta în chestia conflictului de la Senat şi a procedeului nedemn întrebuinţat faţă de d-l C. Disescu.

Scandalul de la Senat

D. Disescu e impedicat să vorbească

Bucureşti.—Nerusinaţii dela guvern au provocat în şedinţa de astă-zi un scandal, cum nu s'a mai înregistrat nici-odată.

D. Brătianu a venit de cu vreme la senat şi s'a dus direct în sala de consfătuire, cerînd majorităţei să facă toate chipurile ca să împiedece pe d. C. Disescu de a vorbi în chestia personală cu d. Haret.

La deschiderea şedinţei înainte de a se întra în ordinea de zi, d. C. Disescu cere cuvîntul spunînd că are de respuns d-lui Haret, care l-a acuzat că a organizat agitaţiile studenţeşti pentru a reuşi în acţiunea politică. Vreau să dovedesc că aceasta e o pură calomnie şi cer cuvîntul în chestia personală cu d. Haret.

D. gen. Budişteanu, preşedintele senatului, spune că nu i se acordă cuvîntul.

D. Disescu, revoltat cu drept cuvînt de acest procedeu neruşinat, zice: „Dacă unui fost ministru de instrucţie şi senator i se refuză cuvîntul într'o chestie personală, atunci vă rog să mă consideraţi ca demisionat din senat. După ce mi s'au făcut atîtea cabale de către liberali, după ce mi-aţi amărît zilele, să nu'mi daţi voie să vorbesc?

D. dr. Rîmniceanu, vorbeşte în chestie de regulament şi spune că se face un precedent urît cînd se refuză cuvîntul d-lui Disescu.

D. P. Brătăşanu propune să se puie la vot, cu trei bile, dacă trebue sau nu, să se acorde cuvîntul d-lui Disescu.

Rezultatul este 40 bile negre şi 20 albe.

E prima dată cînd se întîmplă în parlament, un asemănea procedeu, de a se pune la vot dacă să se acorde sau nu, cuvîntul cui-va în chestie personală.

D. Disescu, cere să i se puie la vot demisia sa din Senat.

Demisia îi este respinsă. D-sa spune totuşi că persistă în demisie.

D. dr. Rîmniceanu adresează o interpelare primului ministru şi ministrului de culte în chestia propagandei catolice de la noi şi în chestia canonicului Baud.

*

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi-a desvoltat interpelarea sa, în chestia canonicului Baud.

Inaltul Prelat se serveşte de documente, demonstrînd că Mitropolitul Calinic Miclescu a murit tot ortodox şi că a fost un mare patriot. Acuzaţiile ce i s'au adus că ar fi trecut la catolicism sunt pure invenţii.

A răspuns primul ministru, care zice că Baud, a comis o greşală culpabilă, greşală care însă nu e de natură a zdruncina biserica noastră ortodoxă, care este organizată solid, după interesele neamului nostru. D-sa atinge chestia bunei ospitalităţi a catolicilor la noi în ţară şi zice că nu trebue să se confunde pe agitatorii catolici cu lumea oficială. Face de asemeni apel la toţi bunii romîni de a nu se atinge de interesele bisericei şi de reprezentanţii lor.

Mitropolitul Moldovei s'a declarat satisfăcut de răspunsul primului ministru.

*

D. Titu Maiorescu a declarat că şi senatorii conservatori se raliază la protestările d-lui Disescu şi că vor intreprinde o acţiune de protestare contra sistemului de a atinge libertatea cuvîntului.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

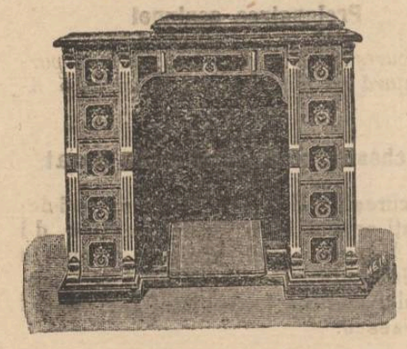

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer-şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în instalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru piete publice, pisoare pentru loţaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le-au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romîn pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

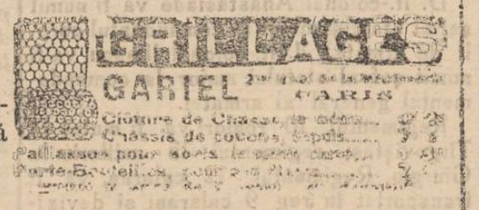

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, cari: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

De închiriet

—O MAGAZIE—

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

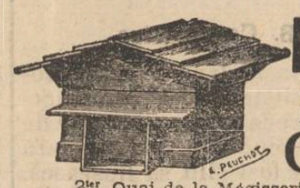

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. **0f 20**

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în *anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 15 Decembrie 1889.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,534,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-sèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ II, 1 „

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 981 Marți 30 Martie 1910

ROMANIA INSTITUTUL BIBLIOTECA CENTRALA 979

SFARȘITUL REGIMULUI

Și-au perdut mințele. După ce s'au atins de toate libertățile cetățenești, acum rîpesc și reprezentanților opoziției dreptul de a-și spune cuvîntul în Parlament.

E cunoscut scandalul petrecut Sîmbătă în Senat. D. Dissescu, a fost împedecat de a vorbi, în chestia personală cu d. Haret, din ordinul șefului guvernului, cu toată legitima protestare a întregei minorități din Senat.

Actul acesta de brutalitate politică este fără precedent în istoria vieței noastre parlamentare. Este drept, au fost momente de lupte politice foarte înverșunate, cînd de pe banca ministerială se spunea opoziției, că a perdut dreptul la proteguirea legilor; dar dreptul de a vorbi și critica cu cea mai mare vehemență actele guvernului nu i-a fost însă ripit.

Și ceea ce n'a gîndit și n'a îndrîznit să facă un Ion Brătianu, la sfîrșitul unui regim de teroare de 12 ani, o face nevrednicul seu fiu, după un an de șefie politică.

Trist și rușinos sfîrșit pregătește guvernului, acest tînăr politician, și teribilă dezamăgire aduce chiar propriului seu partid, asupra calităților sale politice.

Noi nu l'am considerat nici-odată croit din stofa barbaților de stat; inteligența sa mai prejos de mediocru și viața sa morală ne-a impus totdeauna rezerve asupra serviciilor pe care, pe de o parte partidul liberal—iar pe de alta țara, putea să aștepte de la dînsul.

Cu toate acestea, socotim, că modestia care trebue să caracterizeze în deosebi pe oamenii cu facultățile intelectuale inferioare, va face din acest tînăr șef de partid, un politician cu tact, fără curagiu la fapte mari, dar și fără îndrăzneală la fapte urîte, care să jignească pînă și cele mai delicate sentimente și drepturi cetățenești.

Ei bine, și decepția aceasta ne-a produs'o Sîmbătă fiul lui Ion Brătianu, și ne-a făcut să vedem, cît de josnică este personalitatea sa, cu atît mai mult, cu cît fapta venea din partea unui conducător de partid și șef de guvern.

Sunt doi ani de zile, de cînd o spunem într'una că nu mai trebue acordat guvernului, nici cel mai mic credit. In special, după experiența făcută cu reformele agrare, după precedeurile antiliberale împotriva claselor meseriașilor și după atentatul adus principiilor de legalitate, prin suprimarea contenciosului, am susținut, că regimul trebue răsturnat cu ori-ce preț de la putere. Părerea noastră se sprijinea pe sentimentele protivnice manifestate de țară în diferite moduri—și în deosebi prin alegerile parțiale cu care guvernul a fost pretutindenea învins în modul cel mai rușinos.

Ni s'a obiectat însă, că nu e nevoe de nici o sforțare pentru a obține această răsturnare și că guvernul va sfîrși în curînd prin lipsa de viață și de putere de guvernare, de care sufere de la alcătuirea sa. Trebue să se recunoască azi de toți, că părerea noastră a fost cea mai bună—și dacă ar fi fost urmată, de multe neplăceri și mari neajunsuri ar fi fost scutită țara.

Clasele producătoare de la țară, ar fi avut o legislație rurală dreaptă și folositoare, care pe lîngă armonia perfectă ce ar fi stabilit între ele, le-ar fi adus și o frumoasă și eficace îmbunătățire a situației lor economice;—clasele muncitoare de la orașe, n'ar fi fost atît de tiranizate și ar fi găsit în înțeleapta și părintească conducere a unui guvern priceput, asigurarea unei vieți mai liniștite și a unui trai mai puțin împovărător.

Iar mai presus de toate acestea, întreaga suflare a țărei, ar fi trăit cu adevărat sub regim de libertate, cu toate drepturile cetățenești respectate, într'o atmosferă de ordine și liberta[illegible].

Și apoi, trebue să se țină seamă, că tinerii liberali de azi sunt urmașii vechilor liberali, la care *tradiția* înseamnă totul în conducerea lor politică, chiar cînd a fost vorba de părăsirea puterei și că nici odată regimele liberale, n'au voit să se retragă de bună voe de la putere.

Liberalii s'au cramponat totdeauna de putere—și n'au părăsit-o de cît isgoniți prin mișcări violente de stradă. Prin stradă au luat totdeauna puterea și tot prin stradă au fost nevoiți să se retragă; aceeași stradă, care i-a rîdicat la conducerea treburilor publice, a trebuit să-i doboare, cînd s'au făcut nevrednici de a guverna.

La orașe, au ridicat muncitorimea, la sate țărănimea — și prin mișcări violente și imperioase, au obținut puterea, pe care apoi au exploatat-o numai pentru îmbogățirea fără muncă și în chip necinstit, a tutulor partizanilor. Așa a fost și la 1895, la 1901 și la 1907!—iar guvernările lor le-au sfîrșit prin cele mai mizerabile atacuri la libertățile publice.

Nu încape la liberali politică cu mănuși și luptă delicată; ei n'o pricep și n'o simt. Nici așteptare de retragere liniștită și normală — căci nu se renunță cu ușurință la atîtea avantagii ce se pot scoate de pe urma guvernărei.

Liberalii trebuesc goniți cu forța de la putere, fără multă vorbă și ezitare. Altfel, suntem amenințați să suferim de pe urma lor neajunsuri și mai mari, iar țara este expusă la cele mai grele încercări.

Incidentele de Sîmbătă de la Senat nu înseamnă încă nimic—sunt floare la ureche. Alte fapte și mai ticăloase ne rezervă viitorul, dacă vom sta cu brațele încrucișate și amorțite.

Politica de toleranțe s'a sfîrșit. Răbdarea noastră a fost prea mare—și îngăduirea noastră cu totul nemeritată. Să pășim la altfel de acțiune, fără de care nu se poate realiza doborîrea regimului și în care ne urmează întreaga suflare a țărei.

Mișelia de la Senat

De și în plină agonie, guvernul liberal, în special domnii Brătianu și Haret, dau dovada unei îndrăzneli, care, deși megișă cu inconștiența, este, totuși, foarte caracteristică pentru mentalitatea colectivistă.

D. Brătianu, de cînd poate spune în Parlament, că este un voinic, care poartă plumbul în el; de cînd poate exploata fapta unui descreerat—a devenit de o insolență absolut caracteristică insuficientului, dar și de o insolență, care întrece toate marginile.

Ionel Brătianu a luat lui C. G. Dissescu dreptul de a vorbi în Senat! Un oare care, un zero grav, care joacă cu șansă la loteria politică, îndrăznește să trateze pe Dissescu, cum s'ar trata un doctor Sion oare-care!

Camera a putut asculta apararea de judecătorie rurală, pe care un oare-care a făcut-o în afacerea Răteștí; dar Senatul este impedicat să asculte un discurs, o apărare, în chestie personală, a lui Dissescu.

Cînd zicem Dissescu, înțelegem pe omul operilor sale, pe profesorul ilustru, pe avocatul strălucit, pe savantul recunoscut.

Cînd zici Brătianu, zici și Vintilă și Ionel, și cum îi mai chiamă. Toți is la fel și nici unul nu este soi. Toți la un loc, să mai dai și rabat d'asupra, nu cîntăresc cît a uitat d. Dissescu.

In Parlamentul Brătienilor, Dissescu n'are cuvînt Pînă aci am ajuns cu rușinea de a vedea țara guvernată de o serie de erezi fericiți, de o familie, care confundă țara cu Florica și o exploatează după plac.

Despre d. Dissescu a spus o minciună grosolană d. Haret, în săptămîna în care, cu o nerușinare de falsificator, a mințit de multe ori. A zis, că d. Dissescu, ca ministru al școalelor, instigase pe studenți. Fostul ministru ar fi voit, firește să se explice.

Mincinosului nu-i a convenit aceasta. De aceea a venit la Senat cu primul-ministru și ambii au pus la cale cea mai desăvîrșită mișelie, asupra căreia sunt nevoiți să revină.

A protesta contra unui asemenea procedeu nu este suficient. Contra ticăloșilor și a ticăloșiei nu se luptă cu arme ușoare.

Hidra trebuește distrusă. Și va fi distrusă.

RAPORTORUL

D. C. Stere a fost raportorul proiectului universitar retras. D. Haret afirmă chiar că deputatul de Iași este autorul acelui nenorocit proiect.

Raportor și autor, sau raportor și coautor, d. Stere are o mare răspundere morală în acel proiect și în modul cum d-sa s'a condus, după ce proiectul fusese votat de Cameră.

D. C. Stere este profesor la facultatea juridică din Iași. Fiind ales raportor al legei, d. Stere ar fi trebuit să consulte pe colegii sei, dacă trebue să primească sau nu, demnitatea de raportor al unei legi universitare, care fusese ticluită fără avizul Universității.

D. Stere a fost profesor înainte de a fi ales deputat; mîine, cînd partidul nu va mai fi la putere, d. Stere va fi profesor, dar nu va mai fi deputat.

D. Stere, este deci mai legat de universitate de cît de Cameră, este foarte legat de acea Universitate, la care se adapase ca student străin și în care a ajuns a fi profesor.

Ori care alt profesor ar fi putut proceda, cu mai multă ușurință, de și tot fără de dreptate, cum a procedat profesorul de drept public, dar el, în special el, nu.

D. Stere este de părerea acelora cari spun, că este incompatibilitate flagrantă între profesorat și avocătură, între profesorat și magistratură. Un profesor de drept, trebue să-și caute numai de catedră, crede d. Stere și dovada o dă el: nu pledează, nu plătește patentă de avocat.

D. Stere, ca raportor, a insistat asupra acelei incompatibilități și a arătat ast-fel, că acei colegi ai săi de la Iași, cari profesează avocatura, nu fac cursuri bune, nu vin regulat la prelegeri, zic una la cursuri și alta la bara justiției.

Dacă, înainte de a fi scris ast fel la raport, ar fi venit să comunice ideile sale colegilor de la Iași, natural n'am fi avut nimic de zis. Dar cum a procedat, nimeni nu-l va aproba.

D. Stere, profesor la Iași, a fost raportorul și co-autorul unui proiect de reorganizare universitară, care proiect, în toate punctele sale, punea Universitatea locală pe un picior inegal cu acea din București; pe cînd proiectul din 1907, al d-lui Dissescu, care n'are nici o relație cu Universitatea noastră, le egala pe amîndouă, ca să nu mai fie o Universitate îmbelșugată și una pedepsită.

D. Stere, este adevărat, se credea în afară de Iași. Nimeni nefiind profet în țara lui; d. Stere nu s'a gîndit la un desnodămînt fatal al operei sale. Proiectul conținea ceva pro domo sua: transferarea d-lui Stere la Universitatea din București, pentru ca ast fel în semnul științei, d. Stere să scape de povara inutilă de a fi șef politic în Iași.

D. Stere, profesor la Iași, raportorul legei Universitare a admis, a cerut poate ca delegația să scoată din proiect cele trei catedre destinate facultății de medicină, fapt care a atras greva studenților.

Și d. Stere a venit la Iași, cu prilejul întrunirei profesorilor, și a făcut pe agitatorul în interese contrarii Universității locale; susținînd un proiect absolut umilitor Universității noastre și mergînd apoi, ca apendice al delegației universitare, să... stăruе la miniștri, ca să se consulte „în viitor" cu colegiile universitare și să „sporească lefurile" profesorilor.

D. Stere n'are nici tact, nici prudență, nici ambiție. E un simplu guvernamental devotat, ca ori care altul.

CATE-VA NOTE

D. Georgică Diamandi este inconsolabil de faptul că d. Pompilică, de și liberal-național, a refuzat să-i prezinte pesa „Tot înainte".

Și d. Georgică, în credința că piesa d-sale dată înapoi, ar interesa pe cititorii „excelentei" sale reviste „Democrația Romînă", publică o „drept Prefață" la pesă; mai publică și o scrisoare a d-lui Brătescu-Voinești, raportorul pesei, care spune că „pesa" ie minunată, că ar fi putut fi scrisă de Favre, dar că d. Jorjică nu știe romînește. Și fiind-că nici Favre nu știe romînește, nici el n'ar fi putut scrie asemenea pesă.

D. Georgică este, însă, de părere contrarie: pesa nu i a fost refuzată, fiind-că ie rea ca limbă și are multe părți șubrede—dar pentru că a pus în pesă o grevă, pe care d. Jorjică o revendică pentru el, de oare ce i zice „greva mea".

Dar să vedeți ce este greva după părerea umilă a d-lui Diamandi: „am pus o grevă în piesa mea, scrie autorul, pentru că greva ie acel fapt divers social, care strigă neliniștea unei societăți, într'un moment precis al vieței sale. In piesa mea, greva nu ie scopul, ci un mijloc scenic".

Care va să zică: greva ie un fapt divers care strigă și fiind-că nu tace din gură, autorul s'a gîndit s'o pună în pesă ca „mijloc" scenic.

Dar în „drept prefața" d-lui Jorjică, sunt foarte multe mai strigătoare de cît „faptul divers social".

„Deplomatul vedea cum spiritul nou împinge tradițiunile în ceața trecutului, fără ca din ceața viitorului să-i apară, limpede și hotărît, călăuza dealului Franței de mîine".

Atita ceață să nu vă facă să credeți, că Istoria de mai sus s'a petrecut în Londra. Autorul s'a impresionat la Roya în Franța, unde a mers să facă o anchetă asupra sufletului francez, din care anchetă a ieșit, în loc de articol de reportaj, piesa „Tot înainte".

Din cauza cetei trecutului și cetei viitorului, „în care nu putea vedea limpede", eminentele autor „a ciocnit oamenii între ei, cu patimi și credinți, care singure dau drept la viață".

Acum va avea prilej să ciocniască ouă roșii.

OAMENI ȘI LUCRURI

CU ANI IN URMĂ

Un ziar—unul singur—din Capitală a amintit că ziua de 27 Marte este data unei dureroase aniversări: moartea unicei copile a Suveranilor romîni, a acelei mici principese Maria pe care o groaznică soartă a smuls-o de la ai săi. O neînțeleasă cruzime pe care mintea omenească n'o poate nici pricepe, nici ierta, pentru că sfruntează judecata, ca toate acele tainice întîmplări cari alcătuiesc nepătrunsa carte a Fatalității.

Era în 1874, o zi de primăvară. Mica princesă, în vrîstă de aproape 4 ani fu dusă, ca și în alte dăți, să se joace în mijlocul copilelor orfane la azilul Elena de lîngă Cotroceni. Printr'o inexplicabilă nebăgare de seamă nu se înștiințase Curtea că în acel azil se ivise cazuri de scarlatină. A doua zi copila se îmbolnăvi. Iată ce scria Prințul în ziua de 26 Martie, Tatălui Său:

„Iți scriu sub impresia grijei și groazei ce ne inspiră copila noastră dragă, bolnavă de scarlatină. Sîmbătă se găsea încă bine și a fost plimbată pe o zi dulce de primăvară; dumminică dimineața s'a plîns că i e rău și la amiază capătă vărsături. Seara observarăm mare neliniște și fierbințeală; în timpul nopții — pe care o petrecurăm veghiând — biata copilă se găsea foarte rău, gemea dureros și nu închise ochii; pe la oarele două de noapte pielea deveni roșie tare și căldura crescu mult. La opt oare dimineață—doctorul diagnostica scarlatina, iar la amiazi părea că arde,—deasemenea și capul..."

După o zi și o noapte de griji, de temeri, de speranțe, de frîngeri de mîni și de zadarnice oftări, — mica victimă își dete suflarea în mijlocul desperării obștești. Prințul scria părinților ceva mai tîrziu:

„...Da, scumpii mei, Voi știți că nu este pe lume o durere mai grozavă decît să-ți duci copilul la groapă. Nici acum nu ne putem închipui că ne-am despărțit pentru totdeauna de drăguța noastră fetiță! Zilnic vizităm mormîntul scump, care a devenit o prietenoasă grădină de flori; zilnic îl udăm cu lacrimile noastre, cu noi plîng mii, — plînge toată țeara".

In preajma acelui mormînt Carmen Sylva scrise zeci, sute de strofe profund înduioșătoare și de un lirism intraductibil, între care acel duios „Mein Sonnenkind":

Zur Sonne biat du geflogen
Mein kleines Kind,
Von mir zum Lichte gezogen,
Wo die Engel sind.

O lass' mich, lass mich es schauen
Du Sonnenschein,
In deinen Goldenen Auen
Den Engel mein!

Hier wohnt nur Grabesstille,
Hier ist's so kalt!
Der lieblichen Tüne Fülle —
Sie ist verhallt!

Und einsam das Herze mein —
Ich rufe dich!
Ein Sonnenstrahl schwebte herein
Und küsste mich".

...Treizeci și șase de ani! Suveranul avea pe jumatate vrîsta de astăzi. Dar sunt nespus de jalnice rîndurile pe care le-a scris atunci, — mai mișcătoare încă în simplicitatea lor decît strofele Carmen Sylvei.

Rodion

CAZUL CUZA

Ceea ce am presupus, s'a întîmplat. La un articol al meu tipărit în „pornografica" și jidovita" *Noua Revistă Romînă*, d-l A. C. Cuza, profesor la universitate, după săptămîni de cazną răspunde cu batjocuri. Se potrivește, nu se potrivește, în credință că e arhispiritual, d-l A. C. C. găsește un cuvînt, prins din vînt, spre a se manifesta ca un batjocoritor fără seamăn, o calitate ce nu i-o contestă nimeni.

Sunt în natură gîngănii, de care să te ferești a le atinge, căci nu știi cum să scapi de mirosul, puțin plăcut, al sucurilor ce-l împroașcă. A înșira aici numele acelora, cari nu au scapat de împroșcăturile ilustrului economist, mi s'ar imputa ca o lipsă de modestie; a enumara epitetele rafinate de care s'a folosit, ar fi să reproduc întreg vocabularul mahalelor, pe care, se vede, îl cunoaște de minune.

Dacă pentru d-sa e ușor să reducă orice discuție la batjocuri, pe cei ce nu sunt deprinși cu ele îi oprește demnitatea și buna creștere.

Cu un asemenea om nu e de stat la vorbă. Te poți purta cu el numai în două feluri: sau lăsîndu-l să-și istovească vocabularul favorit, căutîndu-ți de treabă; sau întrebuințînd mijloace mai drastice, prin care a mai fost adus la calea cea bună.

Aninîndu-se, în vestitele sale cronici săptămînale, întreaga-i activitate științifică din vremurile din urmă și de niște oameni pacinici de altfel, aceștia, scoși din sărite cu drept cuvînt, i-au făcut cunoscut, printr'un ziar local, să înceteze cu calomniile nesusținute, căci altfel... Mijlocul a fost mai eficace. De atunci nu mai pomenește o vorbă despre ei, pe cînd bietul Doctor Leibele, plătește gloaba, fiind mereu batjocurit fără nici o altă vină, decît doar aceia, că inoculează numai pe cei ce vin la institutul antirabic.

Trebue însă să-mi împlinesc o datorie față de acei cari nu cunosc pe d-l A. C. C. decît din panglicăriile sale naționaliste, trîmbițîndu se ca salvatorul neamului romînesc, ca apărătorul deșteptării naționale, ca sentinela neadormită contra străinismului, ca ocrotitorul credinței strămoșești, etc. etc.

In realitate, cît de întemeiată și sinceră a fost exclamarea unuia dintre redactorii de la „jidovita" „Viață Romînească". Ce liber-*farsor!* De altfel însuși d. A. C. C. a recunoscut o parte din adevărul acestei exclamări. Terminînd una din conferințele mele, despre „Goethe ca naturalist", m'am adresat studenților prezenți, sfătuindu-i să nu se lase ademeniți de acei Mefistofeli, cari îi îndeamnă să se abată pe căi, ce nu i pot duce nici la o țintă bună. D-l A. C. C., care nu lipsește să și arate simandicoasa figură la ori ce conferință sau întrunire, după cum îți poți regula ceasornicul prin zilnicile-i preumblări din Piața Unirei la Tufli, se întoarce către o persoană de alăturea și în limba favorită—cea romînească e bună numai pentru naționaliști,—destul de tare, spre a-l auzi, zice; „Vous savez, Madame, Méphistophélès, c'est moi!" Gura păcătosului, adevăr grăește. Nu poate să se găsească o încarnare mai potrivită a răutății, a batjocorii, a nesincerității, ca și a reclamei Pare că natura a ținut să taie așa trăsăturile feței, încît să-i dea o mai potrivită asemănare cu tipul mefistofelic, zugrăvit de Goethe.

Avînd drept principală țintă a vieții reclama, iar drept dorință supremă un loc în parlament toate mijloacele permise și nepermise le întrebuințează în acest senz, fără alegere, fără deosebire. Ajuns la universitate prin raportul unui slavist și prin lichidarea afacerilor din ultima zi a unui guvern, își găsește un cîmp nou de activitate în sensul scopurilor urmărite. Ivindu-se în arena luptelor noastre politice și persoana d-lui N. Iorga, simpatizat nu numai prin direcțiunea ideilor sale, ci și

prin trecutu-i înălţat prin muncă, omul nostru a prins imediat avantajul de a se alipi de d. I. De atunci numai vorbeşte ori scrie despre sine la singular, ci: *noi* în sus, *noi* în jos, înălţîndu se, ca şi piţigoiul, sub aripele, vulturului.

Profitînd de aceste împrejurări, avînd la îndămînă şi o armă foarte preţioasă —examenul—îşi găseşte în totdeauna un stat major, vremelnic, care să i ajute, prin telegrame, prin aclămări la întinderea reclamei din jurul numemelui său. Inainte de această nefastă influenţă, nu se auzea ca studenţi— unii studenţi—să şuere pe profesorii lor după se întîmpla ca „Imnul regal" şi „Deşteaptă-te Romîne" să alterneze cu şuerături eşite din aceleaşi piepturi.

Am zis un stat major vremelnic, pentru că dacă ar fi o statornică sinceritate în activitatea profesorului şi o temeinică dragoste şi un adevărat ascedent moral asupra elevilor s'ar vedea că şi după terminarea studiilor, acel profesor este înconjurat cu aceiaşi căldură de foştii studenţi deveniţi oameni de sine stătători după cum s'a întîmplat cu puternicile personalităţi ale unui Maiorescu ori Poni.

Nemulţumindu-se cu cei, pe cari putea să-i aibă, vremelnic şi imediat, în jurul său, setea de reclamă şi de aplauze îl îndreptă spre lumea mai uşor de captivat a liceanilor. Se ştie cită zarvă a făcut chiar printre părinţi, acele prelegeri de economie politică ţinute în aulă, în care profesorul imita cu o perfectă asemănare, e dreptul, vorba şi gesturile evreeşti în aplauzele entuziaste ale elevilor ce şi neglijau lecţiile lor în orice caz mai folositoare.

Intîmplarea iarăşi i-a dat prilejul să prindă, că a mai ramas o tagmă, de care să se folosească la răspîndirea reclamei şi a popularităţii. Imediat a îmbrăţişat şi funcţia de straşnic apărător al credinţei strămoşeşti. Trebuiau însă oare cari purificări pentru acest pas. Cu uşurinţă le-a făcut. A renegat în primul rînd poeziile ateiste din tinereţe, punîndu-le pe seama minţei de sugar ce o aveau la 26 ani. Ii trebuiau mori de vînt cu cari să se lupte. A născocit o societate de liber-pansori, cari nu există, ţipînd contra ei cît îi iea gura: a făcut mototol, în cîteva cuvinte, pe un Heckel, pe un Vogt ori pe Darwin; a debitat calomnii, cu atît mai de condamnat, cu cît a lăsat să se înţeleagă de cetitor ori ce grozăvenii, contra unui fost prieten al său, care a îndrăsnic să scrie cîteva articole asupra monismului.

Cu chipul acesta a intrat în graţiile preoţimei înalte, cari a uitat pilda fariseilor din învăţăturile lui Christos. Căci cu această ocazie, şi-a dat pe faţă unul din cele mai urîte cursuri ale unui om; nesinceritatea şi desconsiderarea vorbelor proprii: „Mon cher, nici, eu nu cred"—era vorba de formele religioase—„dar... sunt necesare pentru naţionalism" sunt cuvintele rostite către unul din colegii săi, în sala de şedinţi a senatului universitar.

Şi cînd acesta, într'o polemică avută i le-a adus aminte într'un ziar local, cu o sfidătoare îndrăsneală i-a răspuns: minţi.

Dacă e uşor a tăgădui părerile scrise, cu cît e mai lesne a desminţi vorbele ce nu au fost prinse de fonograf! Sistemul desminţirii e însă propriu omului, de care mă ocup. In acea memorabilă şedinţă de înaugurare a cercului studenţesc, s'au spus lucrurile mult limpede, de cît le-am reprodus după ziarul „Evenimentul", în care s'a făcut darea de seamă nu tocmai de „nu ştiu cine", căci era ceva mai detaliată dar cu acelaşi înţeles, o găsim reprodusă în „Neamul Romînesc".

Ca răspuns la cuvîntarea d-lui Găvănescu, care îndemna pe studenţi la carte, s'au pronunţat vorbele ce nu pot fi desminţite de nici unul din auditori că „profesorul nu se deosibeşte de elev de cît doar că poartă redingotă, pe cînd elevul poartă surtuc" şi că „ţara piere şi barba se piaptănă". Şi cînd înţelesul unor asemenea vorbe, ce răstoarnă ori ce necesitate a culturei, este dat în vileag se întrebuinţează sistemul ironizatului evreu: Nu ştiu, nu am văzut.

Toate ca toate; ca oricărui om s'ar putea multe erta profesorului, care acuză întreaga magistratură, care aruncă epitetul de jidoviţi, mitocani, colegilor săi, dacă activitatea-i extra-universitară s'ar baza pe o destăşurare serioasă a activităţii sale ştiinţifice sau prin sinceritatea idealului său politic. Articolul meu trecut, i-a dat ocazie să întindă pe hîrtie întreg programul de cursuri *ex*-cursuri, care intră în datoria oricărui profesor, ce se interesează cît de puţin de catedra sa. Dar... mai departe? Atita trebue să fie cercul de activitate al unui profesor de economie politică într'o ţară, în care chestiunile economice—din cauza evoluţiunii ei—sunt la ordinea zilei? Să dau o pildă. De cîţi-va ani, chestiunea ţărănească e la noi discutată de toată lumea, chemată şi nechemată. Se scriu articole, studii, volume. Şi în această fidelă discuţie, pentru cei profani, ar avea o greutate explicabilă şi o însemnată influenţă judicioasa apreciere, dacă nu un studiu amănunţit, a profesorilor de economie politică. In asemenea imprejurări importante, economistul nostru îşi reeditează poeziile trunchiate, dînd mai multă importanţă manifestaţiunilor vremei; pe cînd, după mărturisirea sa, era la doică, de cît părerilor sale ştiinţifice, cum ar fi de aşteptat de la un profesor.

Trebue sa fiu însă drept. D-l A. C. C. se manifestă şi ca economist, reducînd întreaga problemă, socotită de alţii aşa de complexă, la o singură cauză: Evreii; iar drept articole ştiinţifice, cari să convingă prin greutatea argumentării şi prin bogăţia isvoarelor cercetate, scoate în fie-care săptămînă sau de două ori chiar: Jidanii în presă; anexe la Jidanii în presă; Jidoviţii, etc. sau reproduce tabelele statistice din Buletinul Comunal asupra naşterilor şi morţilor, torturînd pe bieiul zeţar cu ghilimele, litere cursive, semne de exclamare.

Mai sunt şi alţi străini care ne înăduşă? Nu se atinge de ei, căci sunt creştini şi au miniştrii plenipotenţiari, care-i ocrotesc.

Nu ar fi oare mai bine, de cît să ţipăm numai contra lor, să ne unim spre a da arme variate, cu efect, Romînilor, în lupta economică şi culturală contra străinilor de orice neam? Dar acest drum cere muncă şi nu aduce reclamă.

Cahalul, Jidanii, Jidoviţii, şi iarăşi Cahalul şi Jidoviţii, ia repeţirea acestor cuvinte se reduce întreaga problemă socială a vremurilor de azi, întreaga activitate ştiinţifică a profesorului de economie politică. Cînd le citeşti mereu trîmbiţate, din ce în ce mai *fortissimo*, cu cît auzul se deprinde cu ele, îţi aduce aminte de ideile fixe ale celor de la „Maison de Bois".

Iată omul care răcneşte într'una: Jidoviţilor, celor ce nu vor să i audă trîmbiţările, care născoceşte societăţi de liber pansori pentru a avea cui să arunce epitetele de mitocani, etc., care ia în rîs munca fie-căruia, desfăşurată în cercul ocupaţiunilor sale, pentru ca să acopere lipsa activităţii sale serioase, cerută de locul pe care l ocupă.

Şi acum, după cele spuse. nemuritorule stîlp al naţiunii romîne, răstoarnă tolba cu batjocuri. Incerc un sfat de adio. Fii mai prevăzător cu întrebuinţarea lor şi nu vorbi de funie în casa spînzuratului. In special, nu mai pomeni cuvîntul de turpitudine, în interesul propriu. Cei ce ne cunosc viaţa mai în amănunţimi, mă tem că-l vor deslipi uşor de la locul unde îl întrebuinţezi, spre a-l fixa—tot aşa de uşor —dar duralnic, acolo unde faptele îl cer cu insistenţă.

N. R. Romînă.

Dr. I. Simionescu

Profesor la Universitatea din Iaşi

Magistraţii d-lui Toma Stelian

sau

Isprăvile unui preşedinte de Tribunal

Amintisem în articolul precedent, că d. G. L. Dimitriu a rămas celebru la Bîrlad, sub denumirea de „magistratul de... carieră" şi „judecătorul cu vaca şi cu fînul". Iată explicaţia:

Prin... „magistrat de... carieră" la Bîrlad, se înţeleg toţi acei numiţi în magistratură, din un club politic, în care celalt partid cînd vine, le... aminteşte, că e timpul să se întoarcă! şi fiind că d. Dimitriu dînd foarte des, hotărîri... bănuite, el se apără,—voind ast-fel să se deosebească de Pantazi, Bontaş, Albu—cu cari samană ca Oreste cu Pylade,: „eu sunt magistrat de... carieră"; de atunci localitatea subliniază această expresie, cu o nuanţă de ironie.

Cu „vaca şi fînul" e mai nostim.

Numit prin Mai 1908 la Bîrlad, după cîte-va săptămîni de la venire, concepe ideia să cumpere o vacă şi anume de la ajutorul său de grefier, Claudiu Popa. Vaca era, o vacă cu reputaţie. Tîrgul se face chiar la tribunal, iar plata să se facă în rate.—Uitasem să spun, că chiar pe cînd funcţiona la Simila ca judecător,—curtea judecătorului, ce ar mai fi inspirat pe *Rostand!!*—Dusă la d-l Dimitriu acasă vaca, judecătorul nostru vroia s'o deprindă, cum a deprins ţiganul măgarul:—să dea lapte — reducîndu i hrana. Noroc că ziua fericirei, nu întîrzie, căci la tribunal era o afacere colectivistă în care era vorba de fîn. Lazăr Hristea, clientul prefectului Vasiliu, şi membru al partidului liberal, chiamă în judecată pe Goldstern din Iaşi, cum că acesta în unire cu Lam din Bîrlad, ar fi falşificat o telegramă către corpul 4-lea de armată din Iaşi, relativ la antrepriza finului pentru cavaleria de la Bîrlad. Interesul lui Hristea şi a prefectului Gr. Vasiliu, era ca piaţa Bîrladului să nu o aibă de cît Hristea. Aceasta fiind în interesul prefectului judele Dimitriu, face scandal în şedinţă, şi fiind că chestia se tranşează de majoritatea tribunalului, contra vederei sale, face o „opinie" în care pe 2 coale, tot trage de... fîn. Această hotărîre, vine în 1909 Noembrie înaintea curţei de Galaţi şi *aci nimeni nu s'a unit cu nenorocitul Dimitriu*—(nenorocit în ce priveşte chestiile de drept)—toată curtea văzînd chestia aşa cum fusese tranşată de preşedintele tribunalului şi de avocatul Stănescu.

Cu aceste speranţe... abia mai ţinuse dl. Dimitriu zilele vacei, pînă ce se pronunţase şi Curtea—Dar Curtea—Cruda Curte de Galaţi—a făcut ca ziua fericirei, să dispară pentru totdeauna, pentru judecător şi vaca lui, căci Hristea acum nui mai dădea fînul, ce-i făgăduise căci nu cîştigase procesul. Trist şi prefectul că clientul său perduse procesul, trist şi d-nul Dimitriu, dar mai tristă.... biata vacă—ce subiect de elegie!!

Perzîndu şi speranţa d-l Dimitriu, de a putea îndulci zilele, nenorocitei sale vite, se adresează cumpărătorului şi subalternului său, ajutorul de grefier, Claudiu Popa, şi-i spune să-i scadă ce avea să-i mai plătească căci l'a înşelat, vînzîndu-i o vacă care nu dă lapte. Popa îi răspunde, că vaca lui e contra... postului, şi de aceia nu dă la d-sa lapte. Mare cheltuială pentru modesta sa leafă şi: rate de plată şi fîn pentru vacă.

La Fălticeni unde furajul e mai abondent, şi unde deci procesele... furajere, vor fi mai numeroase, pseşedintele Dimitriu, se va ocupa pe o scară întinsă cu... creşterea vitelor.

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Innoiri.— Primavara e prefutindeni anontimpul reînnoirilor. Obiceiul a pătruns pînă şi în viaţa publicistică. Acestui bun obiceiu se datoreşte, credem, şi faptul că cel mai nou număr al „Vieţei Romîneşti" ne aduce o serie de nume noui, pentru a înaugura o eră de variaţiune, a cărei lipsă era tot mai simţită în coloanele ei.

Pe lîngă versurile postume ale regretatului Beldiceanu, găsim în acel număr pentru prima oară pe Cincinat Pavelescu, cu o bucată clasică, scrisă anume pentru revista iaşană, dacă ar fi să judecăm după nota gravă a cuprinsului ei. Figurează de asemenea pentru întăia dată d nii Raul Stavri, poet liric şi N. N. Beldiceanu, cunoscutul autor de schiţe după natură. Dacă mai adăogăm şi faptul că în acelaşi număr se publică o bucată romantică prin excelenţă — începutul din Rola, de Musset, în traducerea poetului D. Nanu—şi încercări noui în nota humorstică, se va vedea că avem de a face într'adevăr, cu o încercare de amări varietatea sumarului şi de a face să răsune oare cari coarde noue. Vom vedea întru cît încercarea se va repeta în viitoarele numere.

*

Din Moscova se anunţă că o cunoscută doctoreasă în medicina, Dantschakowa, a încercat în zadar aă obţină titla de privat docent la universitatea din Moscova. Refuzată de ministrul Instrucţii, a reclamat Senatului. I s'a răspuns că acordarea titlului de docent implică mai tîrziu acordarea titlului de profesor, pentru care demnitatea se prevede în lege că aparţine numai sexului tare.

*

Ultima perfecţiune a ceasornicăriei elveţiane este fabricarea ceasoanicului—fonograf, destinat în primul loc orbilor şi în al doilea rînd persoanelor comode. E destul să apese un buton aşezat într'un anumit loc al camerei şi ori unde s'ar găsi ceasornicul şi graţie unei legături cu aparatele fonografice aflătoare în toate camerele, acele aparate *spun* ori cînd oara şi fracţiunea de oră.

Un sistem identic permite în parlamentul german ca preşedintele să anunţă ori şi cînd deputaţilor numele oratorului care vorbeşte,—şi aceasta prin o apăsare pe un buton fonografic.

*

Intre motivele cari ar fi hotărît pe societarul Comediei Franceze Le Bargy ca să demisioneze, ar fi şi acesta, destul de curios. Artistul zice că prin zgomotul demisiunii sale vrea să facă atentă opinia publică asupra defectoasei administraţiei a d-lui Claratie.

Nu e oare prea mare sacrificiul?

*

A apărut No. 3 al revistei „Facla" cu următorul sumar:

Impacarea conservatorilor de N. D. Coce. Glieb Uspenski Ivanovici, Dr. I. Duscian. Chestia evreiască (antisemitismul romîn) Const. Graur. Democraţi da bonton, I. Armaşu. Trăiască republice romînă (un document) Lux. Partidele—Universitatea—Contenciosul, Jotta. Cum combate d. Iorga în străinătate, Toma Dragu. Cîntecul fierului (poezie), I. Sandu,—Brăteanu şi Luzatti I. Sandu.

Fraze anarhiste de ale generoşilor: O scrisoare inedită a Carmen Sylvei; D. Iorga călugăr; Anexele d-lui A. C. Cuza; Fischer sare masa; Un flagrant delict; D. procuror Ferechide; Felicitări reciproce; Dotaţia d-lui Ferechide; Mitropolitul ortodox-catolic etc.

*

STRUNA ZILEI

CHERCHEZ LA FEMME...

Procesul contesei Tarnowska s'a amînat din nou, pînă se vor însănătoşi: procurorul şi cei cîţi-ya juraţi căzuţi bolnavi. «Ziarele»

Oamenii, precum din fire
Sunt bănuitori şi răi, —
Cred, demonică contesă,
Că s de vină... ochii tăi.

Informaţii

❑ *Consiliul superior al magistraturei s-a întrunit Simbătă, sub preşedenţia ministrului de justiţie, pentru a recomanda potrivit legei cîte trei magistraţi de la fie care curte de Apel, din care consiliul de miniştri, care s'a întrunit ieri, va alege pe acei cari urmează a fi numiţi la Casaţie.*

De la Curtea de Apel din Iaşi au fost recomandaţi d-ni: I. T. Burada, primpreşedinte, Al. G, Hinna, T. Crivăţ şi B. Suciu, consilier.

Consiliul superior se va întruni acum spre a recomanda consilieri la Curtea de Apel şi preşedinţi la tribunale.

*

D, I. T. Burada, primul preşedinte a Curţei de Apel, a plecat ieri seară la Bucureşti. Intru cît d-sa este şi profesor la Universitatea din Iaşi, se crede că va refuza să fie numit la Casaţie.

Se crede că de la Curtea de Apel din Iaşi vor fi avansaţi numai doi; d. Suciu şi d. Crivăţ sau d. Hinna.

❑ Consiliul administrativ permanent, sezisat de ministerul de interne, a dat un aviz în urma căruia notarii comunelor rurale nu mai pot face parte din consiliile diferitelor societăţi comerciale, industriale, agricole sau financiare, şi cui atît mai mult nu pot fi preşedinţi, casier, sau contabili ai unor asemenea societăţi.

Ministerul de interne va da o circulară în acest sens pentru întreaga ţară.

❑ Noul regiment de calaraşi cu schimbul, care a fost înfiinţat pe ziua de 1 April, va fi împărţit în 4 escadroane şi anume în oraşele Roman, Bacău, P. Neamţ şi Vaslui şi va fi compus din 1000 soldaţi.

❑ Sf. Sa preotul Valeriu Iordăchescu, licenţiat în teologie şi deservent la biserica Tre-Ierachi, a fost numit protoereu al judeţului Suceava, în locul preotului D. Sofronie, care ocupă postul în mod provizor.

❑ Se crede că d. D. Bogdan, actual poliţai al oraşului Vaslui, va fi numit inspector al poliţiei Iaşi, în locul nou creat.

❑ Cărţile poştale incrustate, de 15 bani, emisiunea 1908, ce au incrustate timbrul violet, vor fi scoase din circulaţie pe ziua de 15 | 28 Iunie 1910.

❑ Primăria a cerut direcţiunei generale a serviciului sanitar, să prevadă în budget, două posturi de agenţi veterinari, pentru oraşul Iaşi.

❑ Ploaia care a căzut alaltăeri noaptea, a fost generală în judeţul nostru.

A plouat în abondenţă mai ales în partea de nord a judeţului.

❑ Consiliul de miniştri a dat următoarea decizie administratorilor.

Cancelariile administraţilor publice vor întrebuinţa pentru corespondenţă şi comunicări numai jumătăţi şi sferturi de coli.

După nevoia corespondenţii se vor întrebuinţa sferturi de coli pentru taxele cari nu necesitează un format mai mare.

Pentru corespondenţa şi comunicările cari n'ar încăpea pe un sfert de coală scrisă pe amîndouă părţile, se vor întrebuinţa jumătăţi de coli. Pentru rapoarte şi alte acte cari n'ar încăpea pe o jumătate de coală pe amîndouă părţile se vor întrebuinţa mai multe jumătăţi de coli. Atît jumătăţile cît şi sferturile de coli vor trebui să poarte imprimat numele administraţiei cari le întrebuinţează.

Pentru concepte cari urmează a se scrie pe hîrtie ordinară, se vor întrebuinţa, după normele stabilite mai sus, tot jum. şi sferturi de coli.

Nici o administraţie publică nu va mai avea coli întregi, ci numai jum., şi sferturi de coli. Hîrtia ce s'ar găsi în depozitele autorităţilor, furnizată în coli întregi, se va tăia în jumătăţi şi sferturi de coli, spre a se întrebuinţa conform cu prevederile de mai sus.

Formula aşa zisă de politeţă, se va suprima din toate corespondenţele şi comunicările administratorilor publici.

Rapoartele adresate Majestăţii Sale Regelui se vor scrie pe pagina întîia şi a doua a unei coli întregi, iar decretele sau mesagiile regale pe pagina a treia şi a patra a aceleaşi coli.

❑ D. colonel C. Simionescu, din reg. 6 Mihai Viteazu care urma să fie, transferat la Iaşi, a fost numit comandant al regimentulai 14 infânterie din Roman, în locul d-lui colonel Cristescu, eşit la pensie.

❑ Astă-noapte pe la orele 2 jum. un început de incendiu s'a declarat la fabrica de scaune a d-lui Osterzetzer, din str. Pavlov No. 2. Focul a luat naştere de la nişte strujituri, de la care s'a propagat la paravanul de deasupra cazanului din sala maşinelor. Pînă să sosească pompierii, focul a fost stins de servitori.

❑ **Crimă.**—Eri după amiază băetul Ion Jănică se află cu mai mulţi alţi băeţi în cîrciuma lui Iancu Wexler din str. Socola; la un moment a fost împuşcat de unul din ei, cu un revolver în piept. Sergentul din punct fiind chemat, a suit într'o trăsură pe Jănică, transportu-l la spitalul Sf. Spiridon unde a fost internat. Ceilalţi băeţi au dispărut fără a li se fi putut stabili identitatea.

In „Ordinea" de eri 28 Martie se vorbeşte în rubrica „Scrisorilor din Iaşi" despre; „Visuri şi agitaţii"—Galanterie literară—Scriitori şi aventurieri—De la Contemporanul la „Arhiva"—O casă de poet—Dispăruţii „Junimei"—O apoteoză —Bustul lui V. M. Burlă.—Epoca eroică —Amintirile elevului Cassian—Intre acţiune şi contemplare.

❑ **Cercul institutoarelor.**—Aflăm că un grup de institutoare din localitate, printre care figurează d-rele: Luisa Stoica, Sofia Scriban şi d-rele: Maria I. Goţu, Maria C. Buţureanu, Laura Gr. Roiu, Elena I. Silvestru, etc., au format un cerc cu scop de a se instrui şi cultiva reciproc. Şedinţele urmează mai de mult, din 2 în 2 Joi, acasă la fiecare membră şi pînă acum s'au ţinut mai multe conferinţe asupra oamenilor mari: Schiller, Goethe, Voltaire, M me d'Epinay,... după *Memoriile* lor; s'au făcut cîteva recenzii asupra cărţilor mai nouă de literatură, franceze şi romîne; s'au strîns mai multe date asupra stării femeii din diferite timpuri, în diferite claae şi la diferite popoare, etc. In una din şedinţele din urmă, s'a făcut o dare de seamă asupra cărţii primei femei deputat, Selma Lagerlöf, *Les liens invisibles* şi s'a citit şi o nuvelă din ea: Dans Vineta.

Din parte-ne le dorim tot succesul şi felicităm din toată inima pe distinsele iniţiatoare, dacă pe lîngă celelalte ocupaţii şcolare, mai găsesc timp să se distreze în chip aşa de plăcut şi inteligent, în loc să se abrutizeze în petreceri frivole sau în clevetiri. Le felicităm mai cu seamă pentru curajul ce-au avut de a-şi manifesta nevoia ce simt de a se cultiva.

❑ D. C. Costescu a fost detaşat din nou comisar la poliţia de siguranţă din localitate.

❑ D. Romulus Voinescu, inspectorul general al poliţiilor, continuă ancheta la poliţia de siguranţă.

D-sa va sta în localitate pînă Joui 2 Aprilie.

❑ Ministerul instrucţiunei a comunicat prefecturii judeţului, că a retras învăţătorului Darie Oancea, din satul Orofteanca din judeţul Dorohoi, autorizaţia de a plasa mărci de 20 şi 10 bani, din profitul cărora să se construiască un local de şcoală în acea comună. In consecinţă ministerul cere să ia măsuri pentru conformarea acestei deciziuni.

❑ Administraţia financiară a cerut prefecturii judeţului ca pentru ziua de 31 Martie, să delege o persoană, care să se prezinte la administraţie, pentru a verifica şi controla soldul. Tot odată va constata şi operaţiunile efectuate de depozitul regiei.

❑ Se ştie că ministerul instrucţiunei a luat dispoziţia ca, odată cu ţinerea conferenţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor, să se organizeze o expoziţie de lucrări manuale, executate de elevii şcoalelor rurale. In acest scop, casa şcoalelor a cerut revizoratului şcolar, ca să comunice învăţătorilor să aducă acele lucrări cu o zi înainte de începerea conferenţelor.

❑ Se aminteşte că la societatea *Unirea Educatoarelor romîne* se va ţine şedinţă Joi, 1 April, ora 4 p. m. cînd d na Elena Chirilă va vorbi despre Wagner şi va executa, la piano, una din compoziţiile marelui compositor.

DIVERSE

— La domiciliul seu din str. Căpitan Păun, a încetat din viaţă astă noapte în mod subit, d. Iosef Fokschaner, cunoscut om de afaceri.

— Hariton Hagiu, debitant de tutun din strada Anastasie Panu No. 30, din cauza unor certe familiare a încercat să se otrăvească, bînd o cantitate de spirt denaturat. Fiind apucat de dureri a început să strige. La strigătile lui, venind soţia şi mai mulţi locatari, au chemat în grabă pe d-rul Finchelştein, care i-a dat primele ajutoare, scăpîndu-l de ori ce pericol.

— La 1 April se va ţinea la prefectura judeţului licitaţie publică, pentra vînzarea mai multor bunuri de ale statului.

— Aseară s'a ţinut adunarea generală a soc. de bine facere „Fraterna Romînă."

S'a procedat la alegerea preşedintelui societăţei întrunind numai numărul reglementar de voturi. Alegerea s'a amînat pentru ziua de 3 April.

Delegaţia judeţeană lucrează astăzi şi mîine la verificarea şi votarea budgetelor comunelor rurale.

— Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturii judaţului, că în urma neregularităţilor ce s'au comis de Isidor Brill, prin mutarea din judeţul Botoşani în judeţul Iaşi, a lucrătorilor streini autorizaţi pentru acel judeţ, a retras autorizaţia ce numitul a cerut-o pentru introducerea de noui lucrători pentru eploatarea de păduri din acel judeţ.

— Eri după amiază a avut loc adunarea generală a membrilor Corporaţiei Confecţiilor. S'a votat budgetul pe exerciţiul 1910—911 s'a admis a se acorda membrilor care datoresc bani corporaţiei, o reducere de 50 |0, s'a ales comisiunea de control şi s'a făcut darea de seamă a mersului corporaţiei pe exerciţiul trecut

Ultime informaţii

❑ *Actualul prefect al judeţului Iaşi, d. Krupenski, cunoscător de oameni se vede, s'a convins că presenţa d-lui Moţet la acea prefectură, ca director, constitue o anomalie şi o nenorocire pentru interesele judeţului şi, în consecinţă, a hotărît să-l înlocuiască.*

D. Krupenski ar fi voit să scape de tot de celebrul Moftţet, dar s-a isbit de opunerea d-lui Stere, protectorul fostului anarhist de la Paşcani. Iaşul va scapa de Moftţet, dar, în schimb, vor suferi Prisacanii, unde celebrul va fi numit administrator de plasă.

Director al Prefecturei de Iaşi, va fi numit d. C. Jecu, actual administrator la Prisacani.

❑ *D. Stoenescu-Dunăre, conferinţiar la facultatea de ştiinţi din Iaşi, a fost prins călătorind cu un permis, care i-a fost procurat, pe căi ilegale, de un funcţionar Negoescu, de la direcţia centrală.*

Penibila afacere se instrueşte de judecătorul de instrucţie din Bucureşti, cabinetul V.

❑ *O nouă divizie vă fi creiata, din Aprilie, la circumscripţia locală a C. F, Ea va avea să se ocupe cu lucrările pentru lărgirea liniei Crasna—Huşi şi pentru construirea liniei Buhăeşti—Roman.*

D. inginer Lazarovici, de la divizia din Botoşani, va fi numit inginer şef al nouei divizii din Iaşi.

❑ **Procesul comunei cu uzina.**—Intre comuna Iaşi şi societatea electrică din Nurenberg, concesionara iluminatului cu electricitate a oraşului, există un proces, referitor la grave abateri de la convenţie a societăţei, care durează de cinci ani şi n'a prea mişcat încă din loc.

Administraţia comunală din 1905, descoperise că societatea electrică, prin modul cum măsura şi măsoară încă curentul şi anume din josul stâlpului pînă la bec, frustrează comuna cu 23 la sută; iar prin faptul că a aşezat cîte trei fire în loc de două, încarcă curentul de consumaţie la abonaţii particulari.

Administraţia trecută, potrivit textului convenţiei, care spune că diferendele se vor judeca de arbitri, numise mai mulţi specialişti streini şi avocaţi, dar venind d. Gane, d-sa preferi, pentru motive de ordin naţional, să renunţa la arbitri şi să se adreseze justiţiei locale.

Afacerea este pendinte de secţia II-a a tribunalului. S'a ordonat o expertiză şi la termenul din urmă s'a admis de tribunal chemarea la interogator a experţilor, că să dee lămuriri orale.

Cum s'a pus chestia, la termenul din urmă, de către d. G. Cristofor, unul din avocaţii comunei, se vede că n'a convenit d-lui inginer Lecca, reprezentantul firmei de la Nürnberg şi directorul uzinei locale.

Un inspector se află în Iaşi de cîte-va zile şi propuneri de împacare au fost făcute comunei din partea uzinei, de şi pînă acum, cei de la Nürnberg fusese foarte mîndri.

Conciliabule, la care au asistat primarul, avocaţii ambilor părţi, d rectorul Lecca şi inspectorul străin, au avut loc la primărie.

Societatea propune împăcarea în sensul ca să reducă 14 la sută din curent şi vre-o 9 la sută asupra preţurilor în vigoare pe hectowat, dar aceste reduceri să le facă cu două condiţii: reducerea să se socotească de la data cînd convenţia va fi ast-fel modificată şi aprobată de corpurile legiuitoare; diferinţa să n'o iee comuna ci s'o întrebuinţeze la instalare de lumină electrică în stradele neiluminate încă cu electricitate.

In viitor şi în prezent, măsurarea curentului să se facă tot ca acum.

După cum vedem,, comuna vrea să renunţe la sumele cu cari a fost frustate din anul anul 1899, vrea să primească în schimb o reducere oare-care, dar nu mai în ce priveşte iluminatul stradelor, nu, însă, şi în ce priveşte pe particulari, care cheltuesc anual de şapte ori mai mult de cît comuna.

Ştim foarte bine, că, de la început d. primar Gane a acoperit cu protecţia sa societatea germană.

Dar d. Gane este primarul Iaşului şi trebue să se intereseze de cetăţeni, macar atunci cînd ei sunt spoliaţi de o întreprindere, care a venit să se îmbogăţească în ţară la noi.

In condiţiile de împăcare trebue să fi gureze prima, schimbarea sistemului de trei fire în două, schimbarea care va pune capăt spolierei particularilor.

Vom veghea.

❑ Prefectura judeţului a trimes primăriilor din comunele rurale, ordinul ministerului de interne, prin care li se pune în vedere ca în timpul cînd oamenii sunt ocupaţi la munca cîmpului, serviciul de strajă să fie făcut astfel, în cît unui om să nu-i vie rîndul de cît odată pe lună.

❑ Rectoratul a cerut lămuriri ministerului, dacă studenţii licenţiaţi de la secţia doctoratului în Drept, pot face parte din asociaţiile studenţeşti, întru cît art. 28 din Regulamentul de ordine şi disciplină, opreşte pe studenţii cari au trecut licenţa sau doctoratul în medicină de a mai face parte din societăţi studenţeşti.

❑ Eri după amiază la ora 4 jumatate, a avut loc în aula Seminarului „Veniamin Costake", conferenţa societăţei culturale „Viitorul".

A vorbit sf.-sa preotul Valeriu Iordăchescu, parohul bisericei Trei Erarhi, despre „Religia din punct de vedere practic". La această conferenţă au asitat un mare număr de preoţi şi profesori.

❑ E probabil că concentrările de primavară ale trupelor din localitate nu se vor face nici la 23 Aprilie.

Trupele vor pleca în tabăra Şipotele la 14 Mai c.

❑ Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat pentru Joui 1 Aprilie, în şedinţă ordinară.

❑ Marţi, 30 a. c., la Cercul didactic, va vorbi d. dr. C. Ionescu, profesor, despre: W. Rein şi seminarul pedagogic de la Iena.

Inceputul la ora 8 jum. seara.

❑ In urma reducerii pe ziua de 1 Aprilie a numărului plăşilor din judeţul Iaşi, de la 12 la 10, comunele au fost repartizate după plăşi, ast-fel: plasa Bivolari cu reşedinţa în Bivolari, compusă din comunele Andrieşeni, Bivolari, Hermeziu şi Roşcani; plasa Braniştea, cu reşedinţa în Ungheni, compusă din comunele Costuleni, Golăeşti, Prisacani, Moreni, Ţutora şi Ungheni; plasa Buciumi cu reşedinţa în Buciumi, compusă din com. Buciumi, Ciurea, Poeni, şi Tomeşti; plasa Cîrligătura, cu reşedinţa în Tg.-Frumos, compusă din comunele Balţaţi, Brăieşti, Buznea, Lungani, Sineşti şi Tg. Frumos; plasa Copou, cu reşedinţa în Copou, compusă din comunele Aroneanu, Copou, Holboca, Rediul.-Mitropoliei şi Uricani; plasa Cotnari, cu reşedinţa în Cotnari, compusă din com. Băiceni, Belceşti, Cepleniţa, Cotnari, şi Scobinţi; plasa Jijia, cu reşedinţa în Ţiganaşi, compusă din comunele Gropniţa, Movileni, Sculeni şi Ţiganaşi; plasa Podul-Iloae, cu reşedinţa în P.-Iloae, compusă din comunele Dumeşti, Erbiceni, Mădîrjac, P.-Iloae şi Popeşti; plasa Stavnic, cu reşedinţa în Galata, Miroslava, Mogoşeşti şi Voineşti şi plasa Şipotele cu reşedinţa în Şipote, compusă din comunele Fîntînele, Plugari, Şipote şi Vlădeni.

Au fost desfiinţate deci plăşile Belceşti şi Tomeşti.

❑ **Senatul universitar şi greva.** — Pentru a discuta asupra grevei studenţilor în medicină, senatul universitar din Iaşi, s'a întrunit Sîmbătă seara, sub preşidenţia Rectorului.

Erau de faţă d-nii: D. Alexandrescu, M. B. Cantacuzino, Aurel Mănescu, dr. Gabriel Socor, P. Bujor, dr. E. Puşcariu şi Al. Philippide.

S'a dat citire adresei decanului facultăţei de medicină prin care se comunică, că studenţii sunt decişi să continue greva. Decanul a cerul sprijinul d-lui prof. dr. Cantacuzino, ca să obţie un rezultat bun sau să se desfiinţeze facultatea.

Senatul a redactat, în urmă, următoarea hotărîre: „desaprobă atitudinea studenţilor medicinişti, ca ne mai fiind întru nimic motivată, atitudine, care constitue un act de indisciplină şi roagă pe d. decan al facultăţei de medicină să pună în vederea studenţilor această desaprobare, atrăgîndu-le atenţia să respecte regulamentul".

Pe de altă parte Senatul a însărcinat pe rector să intervină cu insistenţă la ministru, pentru ca să obţie sporirea fondurilor pentru laboratorii, să construiască un local de bibliotecă şi să dee toate cele necesare unei funcţionări regulate a facultăţei.

*

Studenţii menţin greva. Ei cer complectarea facultăţei cu laboratorii. Laboratorul de bacteriologie n'are de cît un microscop.

❑ Direcţia şcoalei de Arte şi meserii, comunică următoarele:

„Onor. Minister Instrucţiunei şi al Cultelor prin oficia No. 17166 Seria G. din 22 Martie 1910, aduce la cunoştinţă următoarele:

„Am intervenit la autorităţile publice pentru plasarea absolvenţilor şcoalelor de meserii în atelierele lor, după cum vi s'a făcut cunoscut prin Ordinul No. 4271 a c.

„Din răspunsurile ce primim se constată că se dă o deosebită preferinţă absolvenţilor acestor şcoale, dar că numărul cererilor este foarte restrîns.

„Vă atragem din nou atenţiunea asupra dispoziţiunilor ordinului No. 4271 a. c. şi vă învităm ca să sfătuiţi pe absolvenţi, în caz cînd nu găsesc ocupaţie în industria privată, să se adreseze autorităţilor cari au ateliere, în care se practică meseria de specialitatea absolventului".

❑ Intre administratorii de plăşi, din judeţul nostru, s'a făcut următoarea mişcare:

D. căp. Rafael Dimitriu, de la plasa Braniştea la P.-Iloaia; d. Al. Gh. Dimitriu de la plasa P.-Iloaia la plasa Şipotele; d. Candid Golăescu, de la plasa Şipotele la plasa Braniştea.

Cum de la 1 Aprilie, plasa Braniştea se desfiinţează, transferarea d lui Golăescu la această plasă, a fost făcută în scopul de a l lăsaa pe din afară, după cum va rămînea şi d. Andrievici a căruia plasă de asemeni a fost desfiinţată.

❑ † **Maria Stamati.** — Directoara şcoalei profesionale de fete „Reuniunea Femeilor Romîne", d na Maria Stamati, a încetat subit din viaţă, aseară, pe la orele 8.

D-na Stamati eşise eri pe la orele 2, după amiazi, pentru a face o vizită d-nei Viga. Fiind acolo i-a venit rău şi după ce i s'au dat ajutoare, a fost transportată la locuinţa ei de la şcoala profesională.

Din nou însă i-a venit rău şi cu toate ajutoarele medicale, pe la orele 8 a încetat din viaţă.

Defuncta era în vrîstă de 56 ani şi moartea ei, mai ales printre profesoare şi membrele comitetului şcoalei, e foarte mult regretată, căci Maria Stamati a fost o bună directoară şi cu mult devotament şi abnegaţie, conducea şcoala.

De la vrîsta de 22 ani ocupă postul de directoară a şcoalei profesionale, de unde vroia să se retragă la pensie, pe ziua de 1 Septembre.

Corpul regretatei Maria Stamati a fost depus în biserica Talpalari. Inmormîntarea se va face mîine Marţi, la ora 2 p. m.

❑ **Judiciare.**—Succesiunea regretatului Al. Stoianovici a fost declarată deschisă la tribunalul Iaşi, care a numit expert pe d. C. Prassa.

— Magistratul stagiar de la secţia II a a tribunalului, d. Coroi, a procedat la ruperea sigiliior şi inventariarea averei defunctului colonel Lipan, la foasta locuinţă a acestuia, str. Dîmbu.

Nu s'a găsit nimic de valoare.

❑ Membrii societăţei de medici şi naturalişti se vor întruni astă seară, spre a proceda la alegerea unui nou comitet, mandatul actualului expirând.

❑ Invăţătorul Sava Ciocan, de la şcoala din comuna Roşcani, jud. Iaşi, acuzat de neregularităţi în conducerea şcolei, a fost judecat ieri de comisia de judecată şi condemnat la doi ani excludere din învăţămînt.

❑ Noul profesor de Algebră analitică de la facultatea de ştiinţi din Iaşi, d. Al. Myller, a depus ieri legiuitul jurămînt înaintea Rectorului.

❑ In al treilea post de locotenent la secţia de pompieri din localitate a fost numit d. Constantin Constantinescu, din artilerie.

❑ Prietenul nostru d. Ştefan Gheorghiu, fost deputat s'a reîntors în localitate, venind de la Berlin unde a stat cîteva lui de zile.

❑ D. Tănăsescu a fost numit secretar la serviciul veterinar al judeţului, în locul d lui Gr. Ştefanovici, trecut în altă funcţiune.

❑ Comitetul pentru înfiinţarea unei şcoli de corecţie în Iaşi s'a întrunit eri din nou într'una din sălile universităţei.

❑ Pe domeniul Cristeşti lîngă Iaşi, a avut loc proprietatea prinţului M. Sturza o mare vînătoare, la care au fost invitaţi 14 Nemrozi.

S'au împuşcat 114 iepuri şi 12 sitari.

❑ Astă zi la orele 5 se vor întruni din nou, la societatea lor, studenţii medicinişti în grevă. Se va hotărî menţinerea grevei.

❑ O fetiţă de patru ani, Maria Paraschiva pe care o creştea de suflet d. căpitan Olănescu, jucîndu-se eri în preajma unei fîntîni, în comuna Copou a căzut înăuntru înecîndu-se.

❑ Consiliul de disciplină al baroului de Iaşi, a fost convocat să se întrunească, astăzi ora două, spre a proceda la proclamarea mai multor avocaţi stagiari, ca advocaţi definitivi.

❑ **De la examenul de înaintare pe loc.**—Eri s'a dat teza în scris a candidaţilor pentru înaintare pe loc. Subiectul dat a fost: *învăţămîntul complimentar.* Cum acest învăţămînt e prevăzut în legile noastre de la 1903 încoace, dar nici pînă acum statul nu l'a organizat, şi bieţii candidaţi l'au tratat cum au putut.

In momentul de a se da teza, d. inspector şcolar Sol. Haliţa a spus că toţi candidaţii cari au fost reuşiţi la primul examen de înaintare pe loc în 1908 sunt deja numiţi, în urma votului de eri a Camerei, care le-a acordat suma de 30,000 lei pe jumatate an, cu începere de la 1 Oct. Cum din cei reuşiţi erau 17 prezenţi la teză s'au retras cu toţii înlesnind poziţia celor rămaşi la examen.

Toţi criticau pe Haret, că pentru foc de bengal i-a făcut să cheltuiască venind de 2 ori pe drumuri din depărtare.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de lo uit, plus atenanse.

A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

De inchiriet de la Sft, Gheorghe, o casă cu două etaje, compusă din 11 odăi, două bucătări, ogradă mare, grajd de zid, şură, cămări de lemne etc; fîntînă în curte. Strada St, Andrei No. 3

A se adresa Maria N. Lupu, strada Muzelor No. 14.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 29 Martie

Mişcare în corpul medical

Bucureşti. — Pe ziua de 1 Aprilie s'a făcut o mare mişcare în corpul medicilor veterinari, în care se cuprinde şi următoarele transferări:

D. medic veterinar, G. Gane, medic definitiv la circ. c. f. r. Iaşi, a fost transferat definitiv, la Cîmpul-Lung, în locul d-lui dr. D. Petrescu, care trece provizor, la zona Covurlui, D. dr. Călinescu de la circ. Covurlui, a fost transferat, definitiv, la Goleşti; d. dr. Plăcineanu, medic veterinar definitiv al judeţului Tutova, a fost transferat, ca medic veterinar definitiv la circ. c. f. r. Iaşi; d. dr. veterinar V. Ciocan de la Tg.-Frumos, a fost transferat medic definitiv la judeţul Tutova; d. dr. Scarlat Iamandi, de la Roşiori, a fost transferat medic veterinar provizor la Tg.-Frumos; d. dr. T. Negrescu, de la punctul Oituz (Bacău) a fost transferat medic veterinar provizor la Roşiori; d. C. Grigoriu, medic veterinar la Hîrşova, a fost transferat la Bacău; d. medic-veterinar Sterescu Petru, de la circ. Negreşti (Vaslui); a fost transferat la Prahova.

Intrunirea consiliului profesoral

Bucureşti.—Consiliul profesoral al Universităţei a fost convocat pentru astă seară.

Profesorii sunt foarte nemulţumiţi, în ceea ce priveşte declaraţia d lui Haret, făcută la Senat, cu privire la proectul catedrelor universitare.

Se ştie, că d. Haret a făcut declaraţia în senzul că „umină" proectul, iar nu că'l retrage.

Imprumutul comunei Iasi

Bucureşti.—Senatul va vota mîine împrumutul de 1,650,000 lei necesar comunei Iaşi.

La Cameră va fi mîine interpelarea d-lui M. Cantacuzino, relativ la lucrările de restaurare ale clădirei „Maternităţei din Iaşi.

Svon despre demisia Guvernului

Bucureşti.— In ultimul moment circulă svonul că guvernul ar fi demisionat.

Ziarul ‚Acţiunea' a apărut într'o e d iţie specială şi anunţă demisia cabinetului.

După un alt svon ar fi demisionat numai d-nii Spiru Haret şi M. Orleanu.

SENATUL

Bucureşti.—Prezidează d. general Budişteanu. Pe banca ministerială d-nii; Ionel Brătianu, M. Orleanu şi Al. Constantinescu.

După ce se fac formalităţile obişnuite senatorii trec în secţiuni, unde studiază proectul d lui Brăteanu, prin care se desfiinţează 36 posturi de ad-tori de plăşi şi proectul prin care se autoriză împrumutul comunei Iaşi.

In senat se afirmă că seziunea parlamentară va fi prelungită până la 8 Aprilie.

Miscarea în magistratură

Bucureşti.— Mişcarea în magistratură va apare Mercuri. D. Burada, primul-preşedinte al Curţei de Apel, sosit astă-zi în Bucureşti, a refuzat să primească a fi transferat la Casaţie, fiind profesor la Iaşi.

Este sigur că din Iaşi vor fi numiţi la Casaţie domnii consilieri T. Crivăţ şi A. Suciu; din Galaţi va fi numit d. prim-preşedinte Tăsloanu; din Craiova nu va fi numit nimeni; ceilalţi patru consilieri vor fi numiţi de la Curtea de Apel din Bucureşti.

Cununia civilă în Finlanda

Petersburg.—Secretarul de stat finlandez, a supus consiliului de ministri, un proect de lege privitor la întroducerea cununiei civile în Finlanda. Pănă acum încă nu s'a recunoscut cununia civilă în imperiu.

Intrunire de protestare

Berlin.—Cele trei întruniri anunţate, spre a protesta contra proiectului electoral prusian, au avut loc aseară. Erau mai multe mii de persoane. După mai multe cuvîntări, o moţiune de protestare a fost adoptată. Ordinea n'a fost turburată nicăeri.

Manifestaţii pentru înscrişii maritimi

Marsilia.—La sfîrşitul întrunirii în favoarea înscrişilor maritimi, nişte manistaţiuni s'au întîmplat în faţa prefecturii. A fost o învălmăşeală în urma căreia a fost un om rănit şi s'au făcut trei arestări.

Agitaţia din Padiva

Constantinopol. — Trei deputaţi din Pristina au primit o depeşă din satul Podiva, cu data de 5 Aprilie, în care se declară în numele populaţiei satului, că pînă în prezent toate impozitile guvernului au fost plătite regulat. In acelaş timp, locuitorii satului cer desfiinţarea taxelor noui care nu sunt în proporţie cu sărăcie a populaţiei. Aceasta a fost cauza pentru care locuitorii se adunaseră.

Comandantul trupelor a sosit acolo în loc de a soma pe cetăţenii adunaţi să se retragă, el a început să tragă cu tunul şi a pus foc satelor, ceia ce nu face cinste guvernului constituţional.

Un atentat evitat

Saint Chamond. — Pe cînd preşedintele consiliului d. Briand, prezida un banchet de o mie tacîmuri, ţinea o cuvîntare, o violentă manifestaţie a revoluţionarilor a avut loc în apropierea sălei banchetului.

Cîte-va geamuri au fost sparte. Manifestanţii au fost alungaţi de jandarmi. Poliţia a arestat un individ, care voia să intre în sala banchetului fără carte de invitaţie şi a fost găsit cu un revolver în buzunar.

Demisia d-lui Haret

Bucureşti.—Cu toate că în cercurile guvernamentale faptul este contestat, este sigur că d. Spiru Haret a demisionat.

Cu interimatul ministerului de instrucţie va fi însărcinat d. Stelian sau d. Morţun.

Motivul demisiei d-lui Haret ar fi satisfacţia pe care primul ministru a dat-o d-lui Dissescu,

Haretiştii din Senat proiecteuză să zădărnicească mîine interpelarea d-lui Dissescu.

†

Maria I. Stamati

directoarea şcoalei „Reuniunea Femeilor Romîne" din Iaşi

încetată din viaţă, după o scurtă suferinţă, la 28 Martie 1910, în etate de 56 anî.

Familia şi comitetul, şcoalei, îndureraţi de această pierdere, roagă pe toţi cunoscuţii a lua parte la înhumarea rămăşiţilor pămînteşt, Marţi 30 Martie, la ora 2 p, m. Cortegiul va porni de la biserica Talpalari.

TEATRU CIRC SIDOLI

Mercuri 31 Martie 1910

O extra-ordinară reprezentaţie a

Cinematografului

Pathè Fréres

— PROGRAM NOU —

In seria spectacolelor din săptămână aceacta, programul nou va începe Mercuri şi va cuprinde bucăţi din cele mai frumoase.

PENTRU CASELE COMERCIALE ŞI INSTITUŢIUNI PARTICULARE

Tînăr de 27 ani, avînd o îndelungată experienţă şi practică în notariat şi tot sosiul de afaceri judiciare, caută post la vre'o casă de comerţ, mare magazin sau instituţie particulară, ca conducător al ramurei administrative şi contencios sau altele. Pentru posturi de încredere oferă garanţie în numerar.

Posedă referinţe şi recomandaţiuni serioase.

A se adresa sub: **M. Poste restant Dorohoi.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

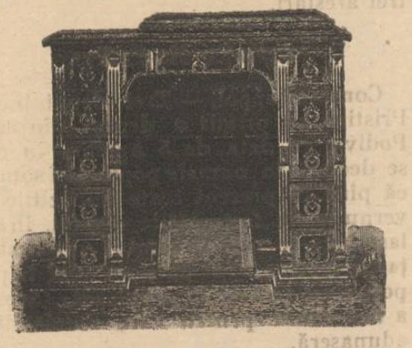

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN
PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer-şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în instalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le-au constatat că sun rezistente se comportă bine şi conforme regulamentului Primăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

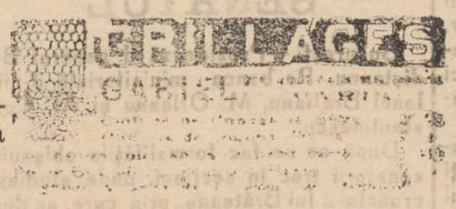

specială, de Pălării, Galanterie, Încălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

Important pentru toţi Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu insripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

De inchiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

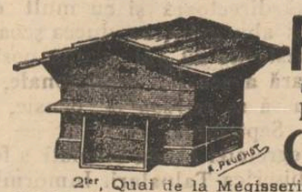

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix: 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, f. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.— No ~~182~~ 980 Miercuri 31 Martie 1910

Și cu toate acestea rămîn !

...Și cu toate acestea rămîn la putere liberalii, cu toate umilirile, cu toate sfezile, cu toate retragerile!

Da, rămîn la putere, căci așa e tactica liberalilor, de a se înfige ca și o caracatiță în putere și a nu se desprinde de dînsa, de cît cînd nu mai e chip. Așa au făcut-o în 1888 cu gloanțe și scandal de stradă, așa în 1899 cu scandal mare național; așa o vor face de astă-dată în 1910 cu nemulțumirea generală:

Putregaiul liberal se vede de sus pînă jos. La vîrf șeful partidului și al guvernului, amestecat în cele mai murdare fapte. Arenda moșiei Rătești, una; acum transportul vinurilor pe C. F. R., fără plată de taxă, alta.

In jurul șefului dinastiei, operează natiunea. După ce s'au înfipt în bănci și credite și s'au scoborît de pe pămînt în beciuri pline cu aur și cu bumăști, de acolo rînjește dinții la comerțul și industria, care nu ar fi pe placul lor, denunțînd creanțele și speriind pe acei ce ar avea oare-care jenă financiară.

Miniștrii fac și refac legile; prezintă și retrag, silesc și amînă legile cu toptanul. Și apoi ce legi! anume croite nu ca să satisfacă interese obștești, ci ca să lovească anumite categorii de oameni, anume categorii de producție romînească.

Armata a fost dezorganizată de actualul ministru și budgetul său a fost descoperit pe deantregul de amîndoi șefii opoziției. Cînd un guvern nu face față întâiu și întâiu apărării țării și lasă cele mai vitale interese ale neamului descoperite de sigur că ne cuprinde grija zilei de mîine, mai ales cînd vecinii își au armamente și flote bine înjghebate și superioare. Legea poziției ofițerilor retrasă!

Scoala, lovită în autonomia ei de actualul ministru, nu mai vede în d. Haret omul seu, ci politicianul de rînd, care se pretează la ori-ce îngenunchiare, la ori ce scoborîre politică. Ca un singur om această Universitate romînă s'a sculat și și-a spus cuvîntul ei demn și socotit. Iar ministrul a pălit cu acea paloare cadaverică, căci a fost înfundat și cu afirmările și cu dovezile marturilor.

Și cu multă ripostă, d. Maiorescu în plin Senat, arătînd ministrului Haret că toată afirmarea sa se reduce la marturi, i-a zis: „martorul sunt eu, nu mai e nevoe de altul", și în mod ostentativ a părăsit sala ședinței, lăsînd pe ministru să-și continue afirmarea neadevărată. Vilva s'a făcut în jurul legii; spiritele au amuțit, iar legea s'a retras.

Sănătatea publică lăsată în izbeliște. Anul sănătății publice a d-lui dr. Sion cu centralizarea medicamentelor, cu risipa fondului serviciului sanitar și cu lipsa de doctori la țară, a sporit mortalitatea cu 18,000 oameni, de două ori cît războiul de la Plevna și de la Grivița! Iar legea d-lui dr. Sion așa de mult trîmbițată, că va colectiviza și socializa corpul medicilor romîni, departe de a vedea lumina zilei a fost înmormîntată în carnetele, neîndrăznind nici s'o prezinte parlamentului de zgomotul ce a stîrnit în juru-i minteosul de dr. Sion.

In total dar, 3 retrageri, 3 alunecări, 3 scăpătăciuni!

Cînd dar, în fața țării miniștrii dau îndărăpt și se văd că sînt legiuitori, nu în conformitate cu dorințele și nevoile țării, ce le mai rămîne de făcut! Un guvern conștient de chemarea sa politică ar vedea că misiunea sa de guvernare e împlinită și s'ar retrage; dar nu, liberalii voesc să rămînă, să cerce pulsul acestei țări pe calea cea mare și largă a votului. Da! îi așteptăm. Tocmai aceasta va fi ultima răfuială și cea mai strașnică. Pe acest teren deja, țara a început să înfiereze regimul, căci l'a redus la o treime de voturi, ba și la mai puțin, cum a fost în Capitală, unde guvernul a căpătat abia *o cincime* din voturi.

Mai sînt două hopuri acum la Roman și Tecuci, și cetățenii din cele 2 centre vor ști să trimată la primblare regimul deja boștiură și putregăios.

Verdictul țării nu ne va desminte; iar dacă guvernul d-lui Brătianu crede că misiunea sa nu e îndeplinită îl așteptăm la sfîrșitul misiunei sale. Deja transpiră din toate cuvîntările miniștrilor, că sînt pe punctul de a-și face bagajul, căci simțesc ei, că dacă au fost siliți să bată în retragere în față a zeci și sute de cetățeni, ce va fi mîine, cînd vor fi siliți să stea față a mii de cetățeni loviți în interesele lor, în aspirațiunile lor, în drepturile lor, de o ceată de exploatatori, cari au cinstea de a nu-și plăti nici cel puțin vinul de masă cu taxele legale, ci de a-l bea mai eftin, fără plată de percepție și fără taxă de transport pe căile ferate.

...Și cu toate acestea rămîn la putere!

Gh. Ghibănescu

Interpelarea d-lui Dissescu

Textul adresei președintelui Senatului către d. Dissescu, sună astfel :

Senatul, respingînd, în unanimitate, demisia dv., am onoarea a vă ruga să continuați a lua parte la lucrările Senatului.

Cu această ocaziune, vă aduc la cunoștință, că desvoltarea interpelărei ce-ați adresat d-lui ministru al instrucțiunei publice, asupra neprezintărei legei universitare, va avea loc Marți, 30 c.

Nu doar d'intr'o recunoaștere a procedeului incalificabil, dar de teama urmărilor, guvernul a revenit asupra infamiei mișelești de Sîmbătă și a dispus să se facă adresa de mai sus d-lui Dissescu.

Adresa aceasta este o rușine, ca și mișelia care i-a precedat. D. Dissescu n'a fost lasat să vorbească Simbătă, dar va putea vorbi Marți, ceea ce înseamnă că guvernul a perdut ori-ce rușine, cînd este vorba să se mențină la putere.

Pe d. Haret l'a supărat revenirea guvernului la „sentimente bune" și cum se crede atot puternic și indispensabil, a demisionat.

Acum este vorba ca guvernul, ca să-l împedice pe d. Dissescu să-și dezvolte interpelarea și să-l împace pe d. Haret, să însceneze o nouă infamie.

O va găsi ușor, de sigur. Căci guvernul acesta è invincibil în infamii. Dar făcînd-o, împedicînd pe d. Dissescu să vorbească, se va juca iarăși cu focul și din nou va trimite adrese de scuze fruntașului nostru.

Atunci, natural, d. Haret se va supăra din nou, va demisiona din nou și jocul se va repeta la infinit.

Țara asistă cu desgust la rătăcirile și la spazmele acestui guvern, care și-a perdut și capul și rațiunea.

Prăbușirea unei ruine

Acest regim al bunului plac, al îndrăsnelei fără seamăn și al rușinei, nu va cădea de la putere, nu se va retrage de la cîrma statului — ci se va prăbuși bucată cu bucată, zi cu zi, pînă nu va rămînea de cît numele său hidos, pînă nu va rămînea, ca d'intr'un vis urît, de cît amintirea tuturor fărădelegilor sale.

Guvernul liberal n'a potrivit timpul să vie la putere și acum nu știe potrivi momentul ca să plece. El este ca mosafirul plicticos, care intră pe fereastră cînd îl dai pe ușă afară. El se crede chemat să guverneze, se crede indispensabil.

Fostul inginer de clasa III-a de la căile ferate, care a pradat șefia partidului liberal printr'un complot și prin extorcarea unei scrisori de la un om bolnav, care n'a știut ce iscălește—acest fost inginer se crede făcut ca să sfideze țara, s'o scuture din temelii și să guverneze.

D. Brătianu și-a pus un termen cît trebue să stoe la putere și nu va ceda un moment din termenul acesta, cu toate nemulțumirile ce se produc contra lui.

Vine un oare-care Orleanu, avocat la Galați, și face, cu ajutorul savanților economiști din orașul său, un proect industrial. Din mîna unui biet avocățel de provincie nu putea ieși, într'o materie necunoscută lui, de cît ceva abnorm. Contra monstrului industrial ticluit de acel Orleanu, se ridică protestări abnorme, dar el stă locului cu proiect cu tot, ca și cum țara aceasta ar fi zălogită miniștrilor.

La Senat se comite un atentat fără pereche la libertatea graiului: un fost ministru, o ilustrație a țărei, este împedicat să vorbească. La protestările opoziției, la hotărîrea ei de a părăsi Senatul, guvernul se sperie, retractează infamia și invită pe d. Dissescu să-și desvolte interpelarea.

D. Haret să supără de această hotărîre a Senatului și amenință sau își dă demisia.

Și el ie ministru și el se crede in dispensabil și cum se face ceva contra voinței lui—se supără.

Cu asemenea mijloace, guvernul lichidează în mod penibil pentru el. Zilnic se vor produce surprize nuoi, complicații nuoi și pînă nu vor demisiona unul cîte unul din minister, guvernul nu se va retrage.

Regimul acesta este o ruină de multă vreme. Acum ruina începe să se prăbușească, încet, dar sigur.

Țara știe că guvernul ie pe moarte și grijă i este că, în viitor, același regim se va reîntoarce la putere.

Partidul liberal ie în putrefacție și tot ce mai poate da el, mai bun, ca elemente de guvernare, ie tot ce poate fi mai ticălos și mai incapabil.

CATE-VA NOTE

Energicul autor dramatic Georgică Diamandy, anunță în revista sa: „în numerile viitoare vom publica chestionare asupra chestiunei evreești și asupra urmărilor legilor votate".

Are să publice chestionare asupra chestiei și chestionare asupra urmărilor!

D. Georgică va deveni ast fel bărbabatul cu chestia chestionarului și cu urmările lui.

*

Cel cu chestia chestionarului scrie: „se știe cît de mari sunt greutățile cumpărării unei „noui vite în locul celei răpite de moarte ori accidente".

„Vită nouă" n'ar trebui confundat cu „sită nouă"

Vita veche fiind răpită prin moarte sau accidente, (și răpirea de minori ie un accident) cel cu paguba își cumpără o altă vită, care este natural, o vită nouă.

Și d. Diamandy este un om nou în publicistica romînă.

*

Culmea cinematografului: citită într'un ziar din R.-Sărat, apropos de „regimul în agonie": „ei văd azi prin pînza unei agonii chinuitoare, cum dispar, una cîte una, ultimile licăriri de viață și de mărire. Toxinul morței a sunat".

Iată o pînză așa de a dracului, că desfide ori ce concurență cinematografică. E pînza agoniei chinuitoare, prin care văd foarte lămurit acei aflători în agonie.

Chestii politice

Doi salariați ai domnului Spiru Haret

In toată mișcarea Universitară, în acea frumoasă și înălțătoare mișcare, prin care se înferă purtarea unui ministru ca d. Spiru Haret, care surpa autonomia Universității, schimba în rău organizarea ei, și deschidea porlița pentru intrarea cu duiumul a 21 de apelpisiți Haretiști; în toată această mișcare, în care profesorii luptau pentru o cauză dreaptă și legală, punîndu se de acord un Titu Maiorescu alăturea cu Istrati, C. C. Arion alături cu C. Disescu, doi profesori au stat în rezervă, ba s'au ferit să se amestece în lupta Universitară, pare că ar fi doi Nemți aduși de la Berlin, și care n'ar avea nici o legătură cu Universitatea noastră.

Ținuta aceasta mai mult de cît condemnabilă, pentru că unul e decanul facultății de litere din București, iar altul e pretinsul șef al patriotismului de comandă și insultătorul public, a fost bine observată și aspru criticată de toate cercurile profesorale și studențești.

Profesorii Universitari au rămas indignați de purtarea mai mult ca necuviincioasă a unui decan, care fiind expresiunea corpului profesoral de la o facultate, trebue să fie alăturea cu colegii săi cari i-au dat delegația la decanat. El din contra a umblat razna; n'a luat parte la nici o consfătuire, n'a iscălit nici o hîrtie, mai mult încă a fost văzut aici la Iași, trimis de Haret, ca să instigheze printre colegi să nu se agite contra lui Haret.

Studenții sînt mai mult indignați contra falșului și interesatului apostol al naționalismului cu panglice la cai și trăsură, pentru că atunci, o întreagă facultate lupta pe căi legale pentru sporirea ei, acel care a luat steagul studențimei în mînă și se pretinde a-i dirigui pașii acela, zic a lipsit de la datorie și a intrat sub pămînt cînd a fost vorba de o acțiune contra lui Haret.

Ați ghicit pe acei doi cumnați, pe acei doi nepăsători și reci la tot ce e demnitate și idee ei fiind foarte ahtiați după banii ce li se asvîrl ca popușoii la păseri de d. Haret.

Profesori cumnați sînt d-nii *Ion Bogdan* și Neculai *Iorga*.

OAMENI ȘI LUCRURI

EROUL DEZILUZIEI

In jurul „Cucoșului galic" al lui Edmond Rostand discuțiile n'au încetat. Curiozitatea e încă pretutindeni vie, — pe unde trupele franceze conduse de iscusiții impresari n'au ajuns încă. Dar nu va trece mult și rînd pe rînd toate orașele, toate țările vor ști că febrila așteptare, hrănită de o imensă publicitate internațională le pregătește tuturor o mare decepțiune .. dramatică, iar pe urma evenimentului mondial va rămînea numai acea frumoasă carte, bogată în versuri spirituale, colorate, vii și durabile cum este toată opera poietică a lui Rostand.

A cui e vina, că publicul s'a așteptat la minuni și lucruri extra-ordinare? E drept că în schimbul sacrificiului bănesc cerut atîtor centre culturale europene impresarii s'ar fi cuvenit să ofere o montare mai îngrijită a piesei, lucru ce atîrna numai de oare-care cheltuială mai mare. Lucrul s'a făcut numai pe jumătate. Iată cum se plînge foiletonistul marelui ziar vienez „Neue Freie Presse", după spectacolul senzațional al lui „Chantecler".

„...Unde erau mult lăudatele costume, unde erau decoruri cele extra-ordinare? Se vorbia de păseri cari vor imita mecanizmul zborului printr'o pregătire îndemânatecă, dar cu asemenea.. tîrîtoare păseri nici măcar gîndul poetului n'a fost îndeplinit".

„Ceva mai bine a fost Cucoșul—pe cînd Fazana cea aurită, nu orbia de feliu publicul cu vr'o strălucită toaletă. Cine vrea să vadă splendide costume reale de păseri va trebui, ca și pînă acum, să vină în grădina zoologică. Admitem că Patou.—cînele,—mai mult o momiță cu capul de cîne, —e greu de imitat; dar cel puțin nu era din cale afară greu să se dee oare-care fast legiunii de cucoși din actul III, oare-care comică solemnitate impozantă: a fost însă numai o mică scenă de paradă, nereușită. Dar păunul, —acea păsere mai țanțoșă și mai cochetă dintre toate păsările! N'a putut măcar odată să-și desfacă, să-și arăte coada".

Ce mi e un păun, pe scenă, care nici atîta artă nu poate imita!"

Vienejii au avut în această mult dorită piesă un ghinion extraordinar. O parte din decorațiuni nu sosise la timp și montarea piesei a fost mult inferioară față cu montarea de la Iași. Așa, mierla n'avea cușcă; bietul cîne Patou s'a adăpostit într'un... coteț de porci; nu se vedea urmă de poiată în găinărie; fazana a fost prinsă—însă nu în leațul prescris de autor și așa mai departe.

Cine citește piesa lui Rostand—precedată în ediția lui Fasquelle — de cîte un frumos sonet inedit, rezumînd decorul și acțiunea, își poate da seama *cum* a visat scriitorul minunea aceasta de montare și cît de inferioară a ieșit, judecînd după cele ce am văzut noi, — și poate chiar montarea pariziană. Căci imaginația poetului visează și „execută" lucruri supranaturale, dar tecnica teatrală nu poate urma pînă la asemenea culmi. De aceea, bună oară, în actul al doilea, *auzim* numai acea miraculoasă tiradă cu înfăptuirea zilei, treptat-treptat,—dar nu vedem atîtea nuanțe și jocuri de lumină. Și odată mai mult ne convingem că piesa lui Rostand trebuia să rămînă un produs al geniului național francez, trecînd hotarele numai sub forma cărții, nu însă ca obiect de cîștig al vijelioasele trupe vagabonde, care omoară poezia. Chantecler se va întoarce în patrie cu aripele tăiate,—cu ecouri de deziluzie în falnicul său „Cocorico".

Rodion

CATOLICIZMUL EXTREMULUI-ORIENT

Fuga lui Dalai-Lama.—Călătoria la Lhassa.—Două culturi.—De la Papa la Tale-Lama.—Principii budhiste.—La poalele Himalayei.—Zăpada eternă.—La moartea lui Dalai-Lama:—Moravuri exotice.

Dalai-Lama, sau mai exact Tale Lama, pentru a scapa de persecuția Chinejilor, s'a refugiat în India. Dăm cetitorilor cîte-va pasagii dintr'o povestire asupra unei călătorii la Lhassa. De aci vor putea cunoaște cîte va obiceiuri din religiunea tibetană, cu atît mai mult cu cît la noi, catolicismul e atît de mult la ordinea zilei. Dar ce e comun între aceste extreme.

*

„Examinînd puțin reformele și inovațiile introduse de Tsong-Kaba în cultul lamanesc, ești izbit de asemănarea lor cu catolicismul. Toiagul pastoral, mitra, dalmatica, mantaua cea lungă purtată de marii Lama în călătoriile lor sau cînd fac vre-o ceremonie afară din templu; oficiul cu două coruri, psalmodia, exorcismele, cadelnița atîrnată de cinci lanțuri putînd fi deschisă sau închisă după voie; bine-cuvîntarea dată de Lama, întinzînd mîna dreaptă deasupra capului credincioșilor, celibatul eclessiatic, cultul sfinților, posturile, procesiunile, litaniile, aghiazma, etc. etc. iată o mulțime de asemănări între budhiști și catolici.

Roma și Lha-Ssa, Papa și Tale-Lama samănă în multe privințe. Guvernul tibetan fiind cu totul lamanesc, pare a fi imitat după guvernul eclestiatic din statele pontificale. Tale-Lama este șeful politic și religios al tuturor ținuturilor din Tibet; în mînele sale stă toată puterea legislativă, executivă și administrativă".

*

Budhiștii cred că Budha se face om și vine să locuiască printre dinși, pentru a-i ajuta să devie perfecți și a le ușura ast-fel unirea lor su sufletul universal. Acești Budha-vii formează numeroasa clasă a Caberonilor. Cei mai celebri sunt Lha Ssa numit Tale Lama, Baudsan-Rembut și la Lumbo, etc. etc. In țara Ssamba. la poalele munților Himalaya este Sa-Dsa-Fo. Acesta are o misiune cu totul curioasă: el e vecinic în rugăciune pentru ca zăpada să cadă încontinu pe virful Himalayei. Căci, după o tradiție tibetană, există dincolo de munți un popor sălbatic și crud, care așteaptă topirea zăpezii pentru a masacra triburile tibetane și a le cuceri țara.

Cu toate că toți Caberonii sunt niște Budha-vii, există totuși o hierarhie pentru dînșii; în fruntea tuturor e Tale-Lama. Toți ceilalți recunosc, sau trebue să recunoască supremația lui.

*

Cînd Tale-Lama moare, se procedează la alegerea succesorului său în chipul următor. Se prescriu rugăciuni și posturi în toate lamaseriile. Locuitorii din Lha-Ssa, ca fiind mai interesați în cauză se întrec în zel și devoțiune. Toată lumea e în pelerinaj in jurul palatului lui Budha-La; formulele sfinte răsună în toate cartierele orașului și parfumurile ard cu belșug în toate părțile. Acei care cred că posedă pe Tale Lama în familia lor, înștiințează autoritățile din Lha Ssa, pentru ca să se constate în copiii indicați calitatea de Caberoni. Pentru a se putea proceda la alegerea unui Tale-Lama, trebue să se fi descoperit trei Caberoni. Aceștia sunt aduși la Lha Ssa, și consiliul superior al cultului lamanesc se constitue în adunare. Ei se închid într'un templu al lui Budha-La și după șase zile de post și, rugăciuni, iau o urnă de aur, conținînd trei fișe tot de aur, pe care sunt gravate numele candidaților. Se agită urna și se scoate o fișă. Numele eșit prin sorți indică care dintre cei trei candidați trebue să fie proclamat Tale-Lama.

Proclamarea se face imediat. Noul Tale-Lama este plimbat cu mare pompă prin strada Cetății Spiritelor, în timp ce toată lumea se prosternă cu devoțiune la trecerea lui, și in fine e stabilit în sanctuarul său.

Scoàla de corecţie din Iaşi

— **Circulara I. P. S. S. Mitropolit a' Moldovei** —

I. P. S. S. Pimen, preşedinte al comitetului pentru crearea unei şcoli de corecţii în Iaşi, a adresat, în această privinţă protopopilor din Moldova circula ce urmează :

In multe familii din toate ţările din lume, sunt unii copii, cari, pare că se nasc cu porniri sufleteşti foarte rele, avînd urmări foarte primejdioase pentru societate.

Zadarnice sunt silinţele şi cheltuelile ce fac părinţii, de a îndrepta pe acei copii, căci ei merg mereu înainte pe calea cea rea, pe cari au apucat, în cît curînd sau mai tîrziu, prin relele lor apucături, amărăsc viaţa familiei, şi întovărăşindu-se cu vagabonzii oraşelor, cu timpul să formează în bande.

Cine n's auzit că aşa bande au fost descoperite prin oraşele mari din lume şi cine nu ştie că din aceste bande au ieşit cei mai periculoşi turburători ai siguranţei publice.

In faţa acestei primejdii pentru societate, oamenii n'au rămas nepăsători, ci au luat măsuri pentru îndreptare, înfiinţînd aşa numitele „Şcoli de corecţie," în care copii stricaţi au fost adunaţi, fie din sînul familiei, fie de pe stradă şi puşi în acele şcoli.

Nici în oraşele şi satele noastre nu lipsesc copii cu aşa rele apucături şi de aceea o fericită inspiraţie a avut un domn profesor şi cunoscut pedagog din Iaşi, de a se gîndi ca şi în ţara noastră să se înfiinţeze o „Şcoală de corecţie". în care vor fi adunaţi copii stricaţi, ca astfel să se pună un început pentru îndreptarea lor.

La această întreprindere, întemeiată pe dragostea creştină, fără îndoială că biserica este cea dintăi chemată de a da tot sprijinul ei şi aceasta este şi motivul pentru care lumea noastră, cu dreptul se aşteaptă, ca preoţimea să se asocieze şi să lucreze cu toată inima la această operă.

Două întruniri au avut loc la Universitate, la care pu laat parte foarte multe doamne şi domni, din cea mai înaltă poziţie socială ieşană şi la cure am fost şi Eu, avînd deosebită cinste de a fi proclamat preşedinte.

Se înţelege, onorate părinte protopop, că la aşa întreprindere cele dintăi condiţiuni ce se cer, sunt fonduri băneşti.

Pentru a obţine aceste fonduri dela toţi oamenii, prin ajutoare de bună voie, trebue să li se explice de cineva ; şi unul dintre cei care are putinţa de a arăta şi explica folosul pentru ţara noastră a acestei şcoli, este preotul. El are ocazia a vorbi şi în biserică şi afară de biserică despre această şcoală şi a cere şi ajutor.

O ocaziune bine-venită pentru a face o colectă sau a strînge ajutoare dela enoriaşi, sunt sărbătorile Sf. Paşti ; de aceea veţi pune în vedere deocamdată preoţilor din oraşul capitală de judeţ, ca şi din celelalte oraşe şi tîrguri, ca cu toată inima să îndemne şi să stăruiască împreună cu epitropii, ca toţi creştinii adunaţi în ziua de Paşti să dea pentru această şcoală de îndreptare a copiilor stricaţi, *cît îi va lasa inima.*

Suma ce se va aduna să o înainteze protopopiei, care, după ce va aduna sumele de la toate bisericele din oraşe, să o trimeată direcţiunei cancelariei Sf. Mitropolii, spre a se da în primirea societăţii.

Nădăjduim, prea cucernice părinte protopop că apelul ce facem în numele acestei creştineşti întreprinderi, va avea un frumos rezultat.

Magistraţii d-lui Toma Stelian

sau

Isprăvile unui preşedinte de Tribunal

S'a publicat pîn'acum în coloanele acestui ziar, diferite hotărîri ale d-lui G. L. Dimitriu, numit de d-l Stelian preşedinte la Fălticeni, cari dovedesc unele : rea credinţa iar altele complecta ignoranţă, ale principiilor elementare de drept, ceia ce a făcut pe d. Alexandresco, profesor la Universitatea de Iaşi, ca adnotînd o sentinţă dela Fălticeni a acestui preşedite să-o prezinte în mod ironic, sub numele de... *mărgăritar juridic.* D. D. Alexandrescu, nu cunoştea toate.. operile d-lui Dimitriu, care din nefericire la Bîrlad, sunt aşa de numeroase, în cît titlul ce noi vom da, invocaţiilor sale juridice, va fi : *Dimitrizme.* Culegem la întîmplare din arhiva Trib Tutova, următoarele :

A. Se cere cu petiţia înregistrată la No. 5046 | 27 Februar 1909 (Dos. 1019 | 909) infiinţarea unei popriri, şi d. G. L, Dimitriu, rezolvînd cererea, pune pe ea „jurnal de admitere" şi se face jurnalul No. 1602 | 27 Febr. 909, iscălit şi de d. Bontaş prin care se admite înfiinţarea proprirei. Art. 458 proc. civ. dispune, că propririle se incuviinţază prin ordonanţa prezidenţială, ori d. Dimitriu încheind jurnalul, însemnează că nu ştie a distinge ce este o „ordonanţa" şi ce e un „jurnal", şi cînd se admite una şi cînd alta.

B. In dosarul No. 3310 | 1908, găsim o cerere, pentru interdicţia lui Stefan V. Patrici, rezolvată de d. Dimitriu, care dispune, compunerea consiliului de familie, şi convocarea lui, pentru a-şi da părerea asupra starei mintale, a celui a cărui interdicţie se cerea ; ori prin art. 644 proc. civilă, modificat de d. Disescu se dispune odată ce se prezintă o cerere de interdicţie, preşedintele o va trimite procurorului, pentru a face cercetări şi a lua avisul consiliului de familie ori d. Dimitriu, neprocedînd astfel, pe lîngă că înpieta asupra atribuţiilor procurorului, dar prin măsura sa nu citise art. 644 proc. civ.

C. In dosarul No. 3063 | 908, găsim că d. avocat Alex. Atanasiu a cerut pentru P r e d a D. P r e d a, cu petiţia inreg. la No. 7283 din 23 Mart 1909, suspendarea executărei sentinţei No. pe care rezolvind-o, judecătorul Dimitriu, se grăbeşte a-o admite punînd rezoluţia „jurnal de suspendare pe baza art. 106 din legea jud de ocoale», ori acest articol nu pomeneşte despre suspendarea executărei sentinţelor, despre acest caz numai în legea curţei de casaţie găsim art. 67, care prevede că se pot suspenda executările sentinţelor definitive, dîndu-se, o prealabilă cauţie, pe care judecătorul Dimitriu, omisese de a o cere în speţă. Noroc că s'a observat de alţii, ignoranţa, judecătorului care a fost nevoit a şi şterge, rezoluţia înlocuind-o, cu cea care trebuia, Proba materială, e însăşi indreptarea de pe petiţie.

D. In sentinţa No. 188 din 21 Ianuar 1909, găsim că Leon şi Rebeca Cunovici, care aveau un atelier de croitorie pentru dame sub firma la „Pariziana", în Bîrlad, de multă vreme primise de la diferite persoane din oraş, ştofe pentru a fi confecţionate, rochii, şi într'o bună zi dispar din oraş, luînd cu ei toate ştofele de rochi ce li se încredinţase pentru confecţionare. Tribunalul în majoritate constatînd aceste fapte, condamnă pe numiţii la închisoare pentru faptul comis calificîndul, abuz de încredere. Numai d. Dimitriu nu voia să vadă în acest fapt,—care poate fi dat de ca exemplu clasic al abuzului de încredere—că e abuz de încredere,—ci cu iscusinţa lui cunoscută în mînuirea principiiilor de drept, susţine că e . . . escrocherie.

Căci iată ce citim în deosebita sa opiniune : „..Noi judele de şedinţă, nu ne unim cu opinia majorităţei numai în ceea ce priveşte calificarea faptului, de oare-ce se constată că inculpaţii pentru a trage profit...?!!.. au deschis atelier de croitorie, făcînd prin acest mijloc viclean ?!! a naşte amăgire, în paguba mai multor persoane, pe care le a făcut să crează că's negustori şi că altora le va confecţiona haine, ceia ce ia determinat pe unii, să le poată lua sume de bani, iar altora stofe şi arvună pentru lucru, pe cari şi le a însuşit şi apoi au dispărut".

Judecaţi acum, oameni de drept şl voi negustori. că ori de cîte ori deschideţi magazine, şi vă puneţi firme, după cum cere legea firmelor, pentru a indica profesia sau comerţul ce se exercită, aceasta constitue un... mijloc viclean de a amăgi lumea ; să vie în prăvălia voastră !! Nenorocită lege a firmelor, ce trist rol, ţ'a dat legiuitorul !!!

Credem a fi dat destule fapte, din care să rezulte, valoarea judecătorului G. L. Dimitriu, pe care d. Stelian, pe neaşteptate, l'a rîdicat la rangul de preşedinte de Tribunal, spre surprinderea tuturor acelor cari l'au cunoscut şi cari apreciau că un modest loc de jude de pace, într'un colţişor de ţară, i-ar fi fost deajuns.

Dacă cu toate acestea d. ministru Toma Stelian nu s'a convins despre valoarea magistratului său, ne însărcinăm a-i mai aduce la cunoştinţă şi alte „mărgăritare juridice" cum le-ar numi d. D. Alexandrescu, sau Dimitrizme, după cum le calificăm noi, pentru a caracteriza opera acestui... „magistrat ideal !!?".

Litere-Ştiinţe-Arte

Poşta Redacţiei.—De cîtăva vreme acest titlu, mult răspîndit şi mult celebru altă dată, par'că dispăruse din sumarul revistelor noastre. Odată însă cu înmulţirea organelor de publicitate era natural ca să crească din nou rîndurile acelor nenumăraţi diletanţi, care-şi încearcă norocul cu primele şi adeseori nefericitele producţiuni de care se leagă sfînta, adînca emoţiune a debutului. Din acest punct de vedere găsim interesant răspunsul pe care-l dă „Falanga" în ultimul ei număr unuia dintre acei puţin norocoşi debutanţi,— adresîndu-se tuturor în acelaşi timp:

„...Trebue să ştiţi un lucru atît d-ta cît şi toţi acei care ne trimit proză şi versuri spre publicare : publicăm numai ce e bun, în ceea ce întrezărim o scînteere de talent. De multe ori însă apuneţi, fiindcă n'aţi fost întradevăr poeţi. De multe ori ne înşeală speranţele tinerilor. Nu vă grăbiţi să publicaţi cele cîte va rînduri ce-aţi „comis". Nu vă servesc la nimic, dar absolut la nimic. Citiţi mereu, înţelegeţi ceea ce citiţi, scrieţi şi publicaţi numai cînd vă simţiţi—judecîndu-vă singuri—*talente.* Altfel alunecaţi pe o pantă greşită, sunteţi iluzia unui vis de care o să vă pară rău toată viaţa. Răsfoiţi colecţiile revistelor : veţi găsi sute de poeţi şi prozatori. Cîţi din ei au rămas ? Cîţi din ei nu rîd astăzi de încercăriie lor ! E aşa de *rar* **talentul.** Mulţi din d-stră, cred că dacă nu le publicăm poeziile ce ne trimit o facem din răutate. Nu d-lor, nu o facem din răutate, avem un suflet larg şi suntem ospitalieri cu toţi care merită ospitalitatea noastră. Indulgenţa însă e o rea buruiană. Cereţine să fim severi cu d-stră, nu ne cereţi să vă înşelăm visurile."

*

„Apa Morţilor" se intitulează romanul pe care l'a terminat M. Sadoveanu în „Viaţa Romînească". Acum vedem anunţîndu-se în editura „Minervei"—„celebrul roman al lui Dostoyewski *Apa Morţilor*, trad. de V. Savel şi I. Răduţ.

Afară dacă n'o fi vorba de „Casa Morţilor".

*

A apărut No. 12 din excelenta revistă „Falanga artistică şi literară" avînd următorul sumar:

I. Minulescu —Păşeşte 'ncet (poezie). Al. Dumas Père—Pentru o rază de soare (novelă tradusă de Vasile Savel). Claudia Cridim.—Simfonii de toamnă (poezie). I. Puşcariu, —Sonet. Mihail Dragomirescu. — Mozaic Critic. C. Znagoveanu.—Comoara mea (poezie) Jean Moréas. I. Mituş.—Melancolie (poezie). Em. Gîrleanu.—A patra Duminică, Martie 1910. Cugetările lui Mohamed, traduce de V. S. E. Luciu.—Noi ştim erts... E. Grigoraş.—Etna. Scrisori nefrancate. Informaţii, Bibliografii, etc.

*

După ziarul „Figaro" cele 73 reprezentaţiuni cu „Chantecler" la Paris au produs peste un milion. In acelaş timp provincia franceză a dat o jumătate milion. In străinatate piesa produce relativ enorm. Aşa, la Viena—unde piesa n'a plăcut cum se vede în articolul din prima pagină—Chantecler a produs 40 000 mărci. Mult mai mult a produs la Bucureşti. Iaşul singur a dat 13.000 !

*

Se ştie că scena de varietăţi „Hiprodom" din Londra a angajat pe d-na Réjane cu 15.000 mărci pe săptămînă ; ca răspuns la această senzaţia „Coloseul" londonez a angajat pe Sarah Bernhard cu 20.000 pe săptămînă.

Cercul de Cultură Modernistă

„Cercul de Cultură Modernistă"—despre a cărui activitate am vorbit mai amănunţit şi acum cîte-va zile—şi-a ţinut aseară Luni, obişnuita-i întrunire săptămînală. Au luat parte 11 dintre membri, şi anume d-nii : locot.-colonel Cr. Georgescu, directorul Liceului militar local, inginer-şef Ţinţu, prof. dr. A. Scriban, dr. B. Stenner, dr. Em. Veisa, Octav Erbiceanu, prof. suplinitor la Uuiversitate, I. Petrovici, conferinţiar-docent la Universitate, C. Popovici, conferenţiar-docent la Universitate, P. Dragomirescu, avocat şi dr. în drept de la Paris, dr. I. Ursu, profesor-suplinitor la Universitate, Ilie Bărbulescu, profesor universitar.

D. Ilie Bărbnlescu, a făcut o comunicare despre unele fenomene sufleteşti şi politico-sociale actuale, din viaţa statelor balcanice : Bulgaria, Sîrbia şi Muntenegru. Ţinta principală a acestei comunicări a fost pe de o parte de a îndrepta unele idei greşite, cari circulă 'ntre noi, cu privire la o pretinsă stare prea decadentă a Serbiei şi prea distinsă a Bulgariei, iar pe de alta de a prezenta 'n adevărata-i lumină pe noul concurent în politica balcanică : Muntenegrul.

Au urmat, fireşte, ca de obicei, discuţii şi observări, la cari au luat parte toţi membrii prezenţi ai acestui frumos „Cerc de Cultură Modernistă".

Informaţii

❑ *Director al prefecturei judeţului Iaşi va fi numit d. C. Jora, actual administrator al plăşei Copou.*

❑ *D. Artachino, profesor la şcoala de Bele Arte din Iaşi, a fost însărcinat să dee lecţii de desemn, o dată pe săptămînă, A. S. R. Principesei Elisabeta.*

❑ *Se crede că mişcarea în magistratură va apare astă-zi. La înalta Curte de Casaţie, în cele şase locuri vacante, vor fi numiţi d-nii ; Anton Suciu şi T. Crivăţ, de la Curtea de Apel din Iaşi ; Tăzlăoanu, primul-preşdinte al Curţei din Galaţi ; Stambolescu, Alessiu, Raicoviceanu, consilieri la Curtea de Apel din Bucureşti şi Stătescu, procuror la Curtea de Casaţie.*

In locul d lui T. Crivăţ consilier la Iaşi, va fi numit d. I Corjescu, cu care numire se va complecta s. II a a Curţei.

Procuror General va fi adus un magistrat străin de localitate.

❑ **Casa şcoalelor va distribui, după sărbătorile Paştelor, premii în bani, învăţătorilor care s'au distins prin organizarea cursurilor de adulţi şi grădini şcolare.**

❑ **Societatea de gimnastică, sport şi muzică din localitate, a hotărît definitiv. excursiunea proectată la Constantinopol,** Plecarea va fi la 14 Aprilie, cu trenul de 9 seara şi întoarcerea la 21 Aprilie. Persoanele care doresc să călătorească cu clasa II-a vor plăti 84 lei, dus şi întors de la Iaşi, iar pentru cl. III-a vor plăti 48 lei. Pentru cei cari vor călători cu cl. II-a, în preţul de 84 lei va intra hrana şi cabina de dormit pe vapor.

Inscrierile se fac la societat, cel mai tîrziu pînă la 10 Aprilie.

Taxa pentru înscriere e 2 lei pentru membri şi 4 lei pentru străini. Pentru ori ce detalii a se adresa domnului Gh. Popazu.

❑ **De la medici şi naturalişti.**—Aseară s'a făcut la societatea medicilor şi naturaliştilor, alegerea noului comitet.

Au luat parte 28 membri.

Noul comitet a fost ales ast-fel : preşedinte : d. profesor dr. E. Juvara ; vice preşedinte d. prof. Bacaloglu ; casier d. Konya senior ; secretar general d. dr Al. Lambrior ; secretar d. dr. Nimereanu ; bibliotecar d. dr. Gh. Bottez ; director al muzeului d. dr. Şeptelici ; comitetul de diriguire al revistei societăţei d-nii : profesori dr. Demetriade, Bacaloglu, Bălăcescu şi Tănăsescu.

Comisiunea de control d-nii d-ri : Bălăcescu, Tănăsescu şi C. I. Tudor.

Tot în şedinţa de aseară s'a votat bugetul şi s'a primit ca membru nou pe d. dr, Ţaicu.

❑ **Spiţerii vechi în Iaşi.**—In 1811 se găsiau în Iaşi 3 spiţării, una a sf. Spiridon şi 2 pentru public. Cum în partea de jos a tărgului nu era nici o spiţărie, divanul Cnejiei Moldovei încuviinţază deschiderea unei farmacii în tîrgul de jos de către *D. Samurcaş*, cu obligaţia să aducă meşter străin să facă doctorii curate şi eftine pentru norod, şi să fie supus rînduelilor de inspectare a farmaciilor, bucurîndu-se în schimb de *privileghionul* celorlalte 3 spiţării. Divanul opreşte deschiderea altor spiţerii nouă.

Autorizarea e iscălită de Mitropolitul Gavril, de C. Ghica vel logofăt, de Balş logofăt, de Răducan Roset hatman şi de D. Roset vornic.

Comitetul divanului avea condici de trecut asemenea privilegii de farmacii.

❑ La examenul de înaintare pe loc şi din 1908 şi de astă dată, s'a petrecut un fapt de o vădită părtinire. Pentru a se trece peste secretul tezelor, s'au strigat la catalog candidaţii şi s'au numerotat tezele, iar în lista aparte s'a însemnat numele candidaţilor. Numărul de pe teză se cetea în lista provizorie şi se ştia numele candidatului. Aşa a fost în 1908. Iar astăzi cînd s'au dat ordine severe de d. Haret ca să fie riguroşi la teze şi să t-întesc foarte mulţi candidaţi, preşedinţii de comisii au recurs la vechiul sistem de a se numerota tezele şi a se însemna numele pentru a şti cum să coteze partizanii politici. Asupra acestei proceduri nescrise se poate face ori şi cînd dovada cu însuşi candidaţii şi se va face.

❑ Revizorul de Fălciu, d. Dimitriu, a ajuns de o zgîrcenie şi părtinire scandaloasă. După ce doarme pe o canapea goală la cancelaria revizoratului, mănîncă pe gratis pe la colegii dascali, apoi mai tot timpul lipseşte din judeţ ducîndu se la Botoşani, unde face 20 zile pe lună de şi e revizor la Huşi. Făcîndu-se unelta de răzbunări politice d sa şi-a notat pe o listă deosebită, pe toţi acei învăţători ce n'au simpatii liberale ; amenzi, cenzuri şi traduceri în judecată pe un cap. Pe cît e de aprig cu învăţătorii neharetişti, pe atîta e legat la ochi cu ciracii administrativi. A fost aşa de neglijent că a lăsat să se producă scandalul public cu N. Mocanu şi cazul de la Avereşti ; a lăsat pe învăţătorul Ionescu necercetat de azi e în puşcărie, iar pe Berenghi l'a cocolit că azi stă la răcoare.

Dl. revizor şcolar de Fălciu e un mare naiv, dacă crede că prin 2 măsuri va intimida lumea. Să facă bine să-şi cumpere oghial la revizorat, să mănînce la birt, să fie sfătuitorul dascalilor nu coadă de topor urelor politice. Cu d-sa se găseşte ac de cojoc ori şi cînd, mai ales acum la spartul iarmarocului, cînd d-sale îi place a scotoci potcoave de cai morţi trimiţînd învăţători în judecată aşa pe degeaba !

❑ D. V. Lohan, proprietar, ni se plînge asupra modului cum se face paza în comunele rurale.

La via sa din Socola, ce i alăturea cu primăria comunei Buciumi, lîngă şoseaua Naţională Iaşi-Vaslui, şi care este străjuită, a fost pradat de mai multe ori, spărgîndu-i-se ferestrele şi uşele de la casele din vie ; acum în noaptea de 27 spre 28 Martie, i s'a furat 4 arbori fructiferi, scoţîndu i din pămînt. De asemeni la via d-lui maior Liciu, s'a furat şi scos din pămînt vre o 500 viţe americane şi la d. Săvescu vre-o 50.

Atragem atenţiunea celor în drept.

❑ Mîne Mercuri 31 Mart are loc o reprezentaţie extra-ordinară la Circul Sidoli — Teatru Pathé-Frères — cu un program cinematografic complect nou.

La această reprezentaţie apare pentru prima dată artistul Max Linder într'un rol dramatic. „Jurămîntul unui prinţ" este titlul piesei teatrale al cării rol principal este interpretat de simpaticul actor, Veselul, comicul „caraghiosul" Linder, ne va stoarce mîne seară o lacrimă, de oare-ce e dotat cu un talent tot atît de puternic în rolurile dramatice ca şi în cele comice, — Inovaţia în armata belgiană prin întroducerea bicicletelor în regimentele lor, este de asemenea cuprinsă în noul program care se reprezintă mîne Mercuri, sara. Defilează înaintea spectatorilor mii de soldaţi pe „caii de oţel" în exerciţii adevărat artistice.

Nu vor lipsi din program interesantele piese artistice, din care vom menţiona : „Iubiţi-vă unii pe alţii", parabolă cinematografică interpretată de arţiştii comediei franceze cu artistul maistru Alexandre, în primul rol.

O reuşită şi grandioasă feerie cuprinsă de asemenea în noul program este apoi „Visul artistului", înscenată la teatrul cel mare „Chatelet" din Paris şi jucată chiar de actorii aceluiaşi teatru, precum dl. Vendée, d-ra Dumontel etc.

Multe scene comice, sportive, instructive, după natură, printre care vom releva grădina zoologică din Buitenzorg (Iawa) cea mai mare din lumea întreagă—şi altele, complectează escepţionalul program de mîne, Mercuri şi nu putem decît îndemna călduros pe cetitorii noştri să asiste la această reprezentaţie.

❑ Eri după amiază regimentul 7 roşiori, a făcut, sub comanda d-lui loc.-colonel Călinescu un marş de antrenare în împrejurimile oraşului.

❑ Comerciantul Iosub Abramovici, din Paşcani, fiind declarat în stare de faliment a dispărut lasînd în urmă sa datorii de aproape 25000 lei.

DIVERSE

— Aflăm logodna d şoarei Constanţa Georgescu, fiica părintelui Gcorgescu, profesor de religie, cu d. Pamuşca, impiegat de mişcare din Paşcani.

— D. Timuş, inspector-veterinar, a sosit în localitate. D-sa a plecat în inspecţie în judeţ.

— Ministerul de interne a autorizat întroducerea în ţară a 80 lucrători zidari, aduşi de fraţii Rameder pentru lucrările palatului administrativ.

— Un caz de turbare s'a constatat printre bovinele din satul Cucuteni.

— Pe ziua de 1 April, au fost chemaţi pentru serviciul de gardă, un nou schimb de oameni din contigentul 1908.

— D-ra Elena Nestor, învăţătoare la şcoala din comuna Galata, a obţinut un concediu de 50 de zile.

— Delegaţia judeţeană a înscris în budgetele comunale rurale, sumele necesare pentru plata anuităţilor terenurilor de islaz, precum şi subvenţiile pentru serviciul sanitar.

A N U N C I U

Ne permitem a aduce la cunoştinţa publicului, **autorităţilor şi fabricanţilor**, că am înfiinţat în Iaşi un magazin de **instalaţii electrotecnice pentru lumină electrică, transmisiuni, acumulatori, baterii,** precum şi pentru instalaţiuni de lumină şi de motoare, cu corespondenţă la uzina de electricitate locală.

Coloboratorul principal al afacerei **este fostul monteur şef al uzinei electrice din Iaşi, brevetat de Camera de Industrie din Nurenberg,** care va fi şi conducătorul tecnic.

Acest monteur a lucrat timp de 23 ani în principalele uzine electrice din străinatate, a fost timp de doi ani monteur şef **al uzinei din Iaşi**—şi de aceea ne va fi lesne să executăm ori-ce lucrare în mod exact şi culant.

Atragem atenţia publicului că vom executa lucrările cu garanţie.

Invităm publicul să ne onoreze cu ordinele sale şi îl asigurăm, că va fi pe deplin satisfăcut.

D. Lorenz Pix are împuterniciri speciale să primească comenzi şi să încaseze plăţile.

Paul Bayer
Lorenz Pix
Conducător tecnic.

Biroul şi magazinele : **24 str. Gîndu, Iaşi.**

NOTĂ.—Atragem osebita atenţie asupra becurilor noastre economice, cari produc o economie de curent de 75 la sută. Posedăm asemenea becuri, de ori ce număr de lumină. **Garantăm pentru soliditatea becurilor.**

Ultime informaţii

❑ *D. Ioan Pereţ, distinsul profesor de drept bizantin la facultatea de drept din Iaşi, s'a inscris în partidul conservator-democrat din localitate.*

Excelent profesor, distins literat, d. I. Pereţ este foarte apreciat în cercurile publicistice şi partidul nostru se mîndreşte cu achiziţia ce a făcut-o în persoana valorosului profesor.

❑ *In cercurile judecătoreşti se face mare haz de o lovitură diplomatică a d-lui Stelian.*

Ea constă în faptul, că ministrul a chemat la Bucureşti pe d. Burada, primul preşedinte al Curţei de Apel din Iaşi, ca să-i ie consimţimîntul pentru a fi transferat la Bucureşti, la Casaţie.

D. Stelian s'a grăbit să facă această chemare, fiind-că ştia pertinamente, că d. Burada nu se va lasa transferat, fiind şi profesor Universitar, după cum d Burada—probabil din dragostea ce-o are pentru Iaşi—refuzase, acum cinci ani, o propuncre identică ce avea să fie urmată, însă, şi de transferarea profesorului Burada la facultatea juridică din Capitală.

Convins de refuzul primului-preşedinte, d. Stelian s'a grăbit să-i ceară consimţimîntul, dar n'a făcut la fel cu ceilalţi trei magistraţi din Iaşi, propuşi spre avansare de consiliul superior al magistraturei.

Dar d. Stelian a făcut pe diplomatul!

❑ *In urma notiţei ce-am publicat o noi iri, se crede că administraţia comunală va renunţa să închee transacţia cu uzina electrică, în condiţiile onerouse asupra cărora am insistat.*

❑ *Nici d. consilier Suciu, nici d. consilier Crivăţ, n'au fost întrebaţi încă de ministru dacă primesc a fi numiţi la Curtea de casaţie.*

❑ *D. Antonescu, preşedinte al tribunalului Bacău, va fi numit prim-preşedinte al tribunalului Iaşi.*

❑ **Magistratul stagiar de la secţia II-a a tribunalului, s'a transportat astă-zi la ultimul domiciliu al regretatei Maria Stamati, spre a aplica sigilii.**

Opunîndu-se profesoarele „Reuniunei" sub motivul că averea ar fi a şcoalei, s'a cerut intervenţia parchetului, care a delegat pe d. procuror Aslan să meargă la faţa locului.

Sigiliile au fost aplicate.

❑ **Mercuri 7 Aprilie, se va oficia la Mitropolie un Te Deum, cu ocazia aniversării a 71 ani de la naşterea M. S. Regelui Carol.**

Va oficia I. P. S. S. Mitropolitul.

❑ **Astă zi la ora 2 p. m. s'a făcut înmormîntarea regretatei Maria I. Stamati, directorele şcoalei profesionale a „Reuniunei Femeelor Romîne".**

Cortegiul a pornit de la biserica Talpalari, unde fusese depus corpul.

Au asistat profesoarele şi elevele şcoalei, membrele din comitet, precum şi profesori şi profesoare de la diferite şcoli.

❑ **Cu începere de la 26 Aprilie, elevii şcoalelor secondare vor intra în clas la 7 şi jum. dimineaţă şi vor ieşi la 11 fără zece.**

După amiazi cursurile vor fi de la 3—5.

Tot de la acea dată, şcoalele primare vor ţinea curs numai dimineaţa.

❑ **Budgetul ordinar şi cel extraordinar al drumurilor judeţului Iaşi, pe exerciţiul 910—11, a fost aprobat, cu următoarele modificări:**

La cheltueli lei 500 se reduc de la cap. II art. 10 şi se adaugă la cap. V. art. 24 fond pentru deschidere de credite suplimentare şi extraordinare, a cărui alocaţie va deveni de lei 25096 bani 25.

❑ **Parochia Hălceni, din judeţul nostru, a fost desfiinţată, iar în locul ei a fost înfiinţată parochia Fîntînele, cu biserica parohială sf.-ţii Voevozi, până acum filială, iar biserica parohială Sf. Gheorghe din Hălceni devine filiala.**

❑ **Astă-zi s'au împlinit unsprezece ani de la moartea marelui barbat de stat Lascar Catargiu.**

❑ **Consiliul de răsboi al corpului IV de armată va fi convocat înainte de serbătorile Paştelui.**

Consiliul va judeca cîte-va procese fără importanţă.

❑ **După rapoartele primite la prefectura de judeţ, a plouat în toate comunele din judeţul nostru.**

❑ **Pentru ziua de 1 Aprilie vor fi convocaţi la prefectura de judeţ toţi administratorii de plasă din judeţul nostru.**

❑ **Birourile administraţiei financiare au fost închise până la 1 Aprilie, din cauza întocmirei gestiunei de finele anului financiar.**

Comisiunea de verificare se va întruni mîine la orele 11 a. m.

❑ **Un caz de variolă s'a constatat astă-zi în Iaşi. Pacienta, o fată de 18 ani, a fost internată la spitalul israelit.**

❑ **D. C. Stere fiind bolnav, va pleca în străinatate să-şi caute de sănătate.**

❑ D. General N. Tătărescu s'a reîntors azi dimineaţă din Capitale, unde a luat parte la lucrările comitetului inspectorilor generali ai armatei.

❑ La teatru a venit astă zi o adresă de la ministerul instrucţiei prin care se cere convocarea societarilor, ca să aleagă, d'intre ei, un reprezintant în comitetul teatral.

Cum actorii lipsesc din Iaşi, alegerea se va putea face abia în ziua de 10 Aprilie cînd ei vor fi întorşi în Iaşi.

Ministerul a invitat, tot odată, ca consiliul facultăţei de litere şi consiliul comunal, să aleagă cîte un reprezintant în comitetul teatral.

❑ La Roman se rîde cu poftă de faptul că colectiviştii, în desperare de cauză, au fost nevoiţi să pună candidatura farmacistului Deker, la alegerea senatorială.

D. Deker este un candidat foarte umoristic şi de aceia se rîde la Roman.

❑ Am anunţat dăunăzi că Ştefăniu primar al comunei Buznea, a fost condemnat la şapte luni închisoare pentru falşificări de bilete de vite.

Condemnatul a încetat astă zi din viaţă, în penitenciarul local.

❑ Fata Elena Dimitriu, servă în localitate, a plecat ieri la părinţi ei, la Holboca, In urma unei certe ce a avut-o în familie, numita s'a sinucis prin strangular.

❑ Consistoriul spiritual al mitropoliei a judecat astăzi pe preotul Anastasie Popovici, parohul bisericei din Golăeşti, judeţul Iaşi şi pe diaconnl Zamfir Buznea din Iaşi.

❑ Mâine toţi tinerii din judeţ înscrişi pe tabela pentru formarea clasei anului 1911, care au diferite motive de amînare sau scutire de serviciul militar se vor prezenta cu actele cerute, înaintea consiliului de revizie, în localul prefecturii judeţului.

❑ Duminică 4 April va avea loc la unul din cercurilele culturale din judeţ prima conferinţă ţinută în faţa sătenilor de către revizorul agricol ambulant, numit de ministerul instrucţiunei. Conferenţele vor urma regulat în fie care Duminică.

❑ Revizoratul şcolar al judeţului întocmeşte programul conferenţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor, care a fost stabilit în consfătuirea revizorilor şcolari ce a avut loc în zilele de 26 şi 27 Martie la ministerul instrucţiunii, şi care se va trimete învăţătorilor din judeţ.

❑ Sîmbătă sara, în saloanele d nei şi d-lui Anton Rohr a avut loc logodna drăgălaşei d-şoare Lela Rohr cu d. Căpitan Virgil Dumbravă.

Cunoscutul avocat G. S. Cristofor a logodit pe tineri. S'a petrecut cu o animaţie deosebită în mijlocul familiilor, ambilor logodiţi, până la ziuă.

❑ Studenţii medicinişti s'au întrunit eri la orele 4 şi jumătate, spre a discuta dacă să continue sau nu greva.

Cum nu s'au întrunit în număr suficient, consfătuirea va avea loc astă zi, ora 4.

❑ Direcţiunea generală a cfr. a făcut cunoscut inspecţiei de mişcare Iaşi, că de la 1 Aprilie se vor deschide în mod provizor liniile: Obor Budeşti, Giurgiu Topor Ploeşti-Slobozia şi Bîrlad-Talasmani.

❑ Vreţi copii d-v să înveţe bine matimaticile? Cumparaţi Revista *Aritmetica* No. 2 şi ei vor deprinde a deslega în mod uşor *Toate Problemele de Aritmetică.*

Abonamentul 3 lei pe an. A se adresa mandatul poştal administraţiei str. Academiei 2 Iaşi.

❑ De asemeni cumpăraţi *Revista Şcoalelor* care dă în fie care fascicolă cite 300 conversaţii, vor deprinde uşor a vorbi limbile Franceză, Germană, Italiană, Engleză şi Rusă.

Abonamentul 3 lei pe an. A se adresa mandatul poştal administraţiei str. Academiei 2 Iaşi.

❑ Mîine seară Mercuri, va fi prima denie din postul mare, iar Vineri, va fi a doua.

I. P. S. S, Mitropolitul a pus în vedere preoţilor să ţină predici şi la denii.

❑ **Judiciare.** — Procesul complicilor fraudelor comise la recrutările din Bacău, înscris a fi judecat astă-zi la secţia II-a a Curţei, s'a amînat principalul acuzat Rapaport, prezintîndu-se fără avocat:

— Negutitorul H. Segall din Tg.-Frumos s'a făcut vinovat de ultragiarea lui Vrăjmaşu, primarul com. Băiceni. Condemnat la o lună închisoare, Segall a fost achitat astă-zi în apel.

— Importantul procès dintre Zemstwoul din Basarabia cu G. Calmuschi, pentru revandicarea unor moşii din jud. Dorohoi, se va judeca la 5 Aprilie la s. I-a a Curţei.

— In urma refuzului rabinului din Podul-Iloaie de a oficia jurămîntul more-judaico în procesul Meltzer Holban, a facerea a venit astă-zi din nou înaintea Curţei s. I.

S'a dat citire procesului-verbal al consilierului delegat, care constată refuzul rabinului. In urmă avocatul lui Melter d. Sion, a cerut Curţii sau să revie asupra formei jurămîntului, sau să ordone din nou prestarea lui în sinagogă.

Asupra revenirei s'a ivit paritate: domnii consilieri D. Grigorovici şi Porfiriu, fiind pentru forma more judaico; domnii consilieri Sturza şi Zăhărescu, fiind pentru prestarea jurămîntului în instanţă, pe biblie, faţă de rabin.

Complectîndu-se curtea cu d. consilier Grigoriu, acesta s'a raliat lapărerea consilierilor aderenţi ai formei more judaico.

Acum se va căuta un rabin, care să accepteze oficiarea jurămîntului în sinagogă.

Chestia jurămintului more judaico va fi desbătută de înalta Curte de Casaţie în secţii unite, la 1 April.

— **D. Leon Strauch din Bucureşti, a cerut declararea în stare de faliment a firmei Iosef Pasmantirer şi Marc din Iaşi.**

Termen la 26 April.

— **Tribunalul s. II a confirmat astă-zi mandatele numiţilor P. Loghin, N. Moraru, I. Ţopu şi G. Bursuc, acuzaţi de furturi de vite şi de tăinuire.**

— **Tribunalul a ordonat să se invantarieze averea decedatului I. Fokschaner.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 30 Martie

O declaraţie a d-lui Brătianu

Bucureşti.—Se afirmă că într'o convorbire avută cu d. P. P. Carp, în chestia legei industriilor, primul ministru ar fi spus:

— „Am să aduc legea şi la Cameră şi am s'o trec".

— „Ai s'o aduci cu greu, răspunse d. P. P. Carp, şi de trecut, n'ai s'o treci!"

Atentat contra lui Delcassé

Bucureşti. — O telegramă din Paris anunţă că un atentat s'ar fi comis contra fostului ministru de externe al Franţei, d. Delcassé.

Un individ a descarcat un glonte de revolver asupra fostului ministru, rănindu l.

SENATUL

Bucureşti.—O lume imensă a venit azi la Senat, de oare-ce se ştie că d. Dissescu îşi va desvolta interpelarea sa, în chestie personală cu d. Haret.

Se svonise la început că nu se va interverti ordinea de zi şi că interpelarea va fi lasată la sfîrşit. Senatorii din minoritate hotăriseră să protesteze.

La deschiderea şedinţei, d. C. Dissescu cere cuvîntul, pentru a'şi desvolta interpelarea.

D. dr. Rîmniceanu zice, că dacă e vorba să se interverteasca ordinea de zi, atunci d-sa are prioritate, căci a cerut de mai înainte cuvîntul, pentru a vorbi în chestia d-rului Sion.

D. Ionel Brătianu zice că în cazul cînd se admite a se desvolta ambele interpelări, să se admită şedinţă de noapte, pentru a se putea vota legile. Propunerea primului ministru este admisă.

D. dr. Rîmnicsanu, luînd cuvîntul, vorbeşte de afacerea d rului Sion. D. Ionel Brătianu părăseşte atunci banca ministerială. Se dă naştere apoi unui incident între d. dr. Rîmniceanu şi d. Djuvara, ministru de externe, pe care d. dr. Rîmniceanu îl acuză că a lucrat contra defunctului Ion Brătianu. Continuînd oratorul relevă halul în care a ajuns partidul liberal, sub conducerea d-lui Ionel Brătianu. „Dacă vrai să ajungi ceva, astă-zi, zice d. dr. Rîmniceanu, trebuie să ajungi pînă acolo ca să ştergi galoşii d-lui Brătianu".

Cu acest sistem parvin o serie de indivizi, care apoi sunt toleraţi, numai pentru slugărniciile şi înjosirile la care recurg, Aşa e şi d-rul Sion, pe care d. Brătianu îl protejază şi ca dovadă, a plecat pentru a nu răspunde la interpelare.

D. dr. Rămniceanu continuă apoi să analizeze broşurile d-rului Sion, căruia îi aduce grave acuzaţii.

După d-sa va lua cuvîntul d. Disescu.

CAMERA

Bucureşti.—D. Iarca, deputat de Buzeu, adresează ministrului de justiţie o interpelare, asupra înfiinţărei încă a unei secţiuni la tribunalul Buzeu.

D. Miţu Cantacuzino, care urma să'şi dezvolte interpelarea sa cu privire la chestia „Maternităţei" din Iaşi, îşi exprimă regretele că primul ministru lipseşte, pentru a'l asculta şi a da explicaţii.

D. At. At. Gheorghiu repetă cererea de a i se pune la dispoziţie actele cu privire la încheierea contractului dintre primăria Capitalei şi ing. Lindley.

Interpelarea d-lui Miţu Cantacuzino se amînă pentru Joui.

Intrîndu-se în ordinea de zi, se repetă votul pentru chemarea clasei anului 1910 şi se admite.

D. Toma Stelian depune proectul prin care se autoriză comuna Iaşi de a percepe taxele pentru introducerea apei.

D-sa roagă apoi Camera să interverteasca ordinea de zi, pentru a lua în discuţie proectul pentru modificarea legei acordărei drepturilor politice Dobrogenilor.

Ia cuvîntul d. I. Lahovary.

Discuţia continuă.

Manifestul studenţilor teologi

Bucureşti. — Studenţii în teologie au lansat un manifest, prin care desaprobă atacurile îndreptate contra Mitropolitului Primat.

Studenţii cer însă să se facă lumină în această afacere.

Din camera otomană

Constantinopol.—Camera a discutat o interpelare în chestiunea unui caz de aplicare ilegală a stării de asediu, precum şi măsurile luate de curtea marţială contra presei. Marele vizir a răspuns pe larg acuzaţiunilor aduse, justificînd acţiunea guvernului. Marele vizir a susţinut necesitatea menţinerii stării de asediu care a dat bune rezultate. Camera a votat cu 183 voturi contra 4, încrederea în guvern.

In contra grevei

Marsilia.—Cu tot apelul la greva generală lansat de uniunea camerilor sindicale ale lucrătorilor, toţi lucrătorii de la cheiuri lucrează.

Contratorpiloare au venit să asigure serviciile poştale. In urma apelului uniunii sindicale, cîte-va defecţiuni s'au produs în cîte-va şantiere şi în mai multe uzine.

Ciocnire de vase

Ostenda.—Un vas pilot a ciocnit un vas cè mergea de la Anvers la Douvres şi s'a scufundat. Nouă oameni din echipagiu s'au înecat.

In chestia anexărei Bosniei

Londra.—Răspunzînd unei interpelări, subsecretarul parlamentar la afacerile străine, d. Arickinon, a declarat că condiţiunile puse de d. Asquit la 12 Septembrie 1908, pentru a se recunoaşte anexarea Bosniei şi Herţogovinei au fost îndeplinite întru cît priveşte Turcia, iar în ce priveşte Serbia, ea a declarat printr'o notă către guvernul Austro-Ungar, că renunţă la protestarea ce rîdică contra anexărei.

Nota Porţei

Constantinopol. — Prarta a trimes la Sofia o notă atrăgînd atenţiunea guvernului bulgar asupra ultimelor incidente de la graniţă, cerînd pedepsirea vinovaţilor. Flota turcească compusă din 3 crucişătoare şi 9 contratorpiloare a început o călătorie de instrucţie. Ziarele spun că flota va merge până la porturile albaneze.

Chestinea albaneză

Constantinopol. — Camera a discutat în sfîrşit chestiunea albaneză. Deputaţii albanezi au declarat că revolta din Albania se datoreşte rălei administraţiuni şi procedeurilor arbitrare ale funcţionarilor. Deputaţii albanezi au blamat mai ales modul cum se aplică impozitele comunale.

Deputatul Ismael Kemal, a arătat cît de mare este patriotizmul şi credinţa albanezilor şi a atacat pe miniştrii de interne şi de finanţe din cauza declaraţiunilor ce au făcut unor ziarişti ruşi, cu privire la crearea unei alianţe balcanice şi la concedarea automiei pentru Macedonia.

Ministrul de interne a reînoit desmintirea dată în această chestiune. Deputatul albanez Mufid, s'a ridicat cu asprime în contra expediţiunii lui Djavid Paşa din anul trecut, declarînd că generalul e un om crud şi sanguinar. Miniştrii de interne şi de război au protestat energic.

Pentru apararea naţională

Petersburg.—S'a supus Dumei, proectul de lege secret, cerînd credite pentru apararea naţioală pe timp de 10 ani şi aratînd modul de acoperire a acestor cheltueli. Proiectul a fost trimes studiului comisiunii pentru apararea naţională şi comisiunii financiare.

Cometa Halley

Viena.—Cometa Halley a fost observată la orele 4 jum. dimineaţa de observatorul Vienez.

TEATRU CIRC SIDOLI

Mercuri 31 Martie 1910

O extra-ordinară reprezentaţie a

Cinematografului

Pathè Fréres

— PROGRAM NOU —

In seria spectacolelor din săptămână aceacta, programul nou va începe Mercuri şi va cuprinde bucăţi din cele mai frumoase.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 13 Aprilie a. c., se va ţine în camera acestei Primării, licitaţie prin oferte închise, pentru confecţionarea a 14 cuşti de ţinut păseri în pieţile publice.

Garanţia provizorie 50 lei.

Planul şi devizul se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ al Comunei.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea Comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 05463 28 Martie 1910

CHARLOTTE BERGHER
A. I. SCHAPIRA
Farmacist
Iaşi LOGODIŢI Brezoiu
Felicitări se primesc la d. Israel Bergher str. Anastasie Panu 50

RACHELA STEINBERG
OSCAR BRAITMAN
Iaşi LOGODIŢI Vaslui
In locul ori cărei alte înştiinţări

S'a deschis
Birou de architectură
Al d-lui L. NADOLSCHI
din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)
se execută:
Planuri şi măsurători
Schiţe în mod gratuit.
Primeşte: **Eecutări de lucrări în regie** sau întreprindere.
Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architecţi.
Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.
Specialist în lucrări de beton
Specialist în transformări
Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.
A executat în interval de 15 ani *proecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*
La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, şură, grajd de cai, pivniţă.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de locuit, plus atenanse.

A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti Producţiune anuală 10 000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze -lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

6 lei dl. vin roş vechi.
Vînzare minimă de 31 litr. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşii 14

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

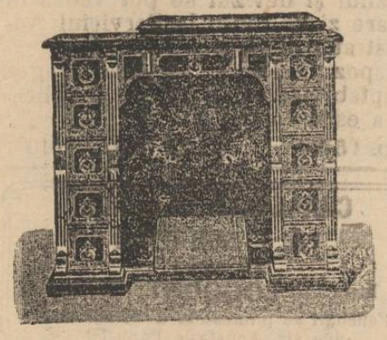

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la
Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost inginer—şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize intocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi Franco de Prospectus sur demande

Important pentru toţi Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu insripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

De închiriet

—O MAGAZIE—

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

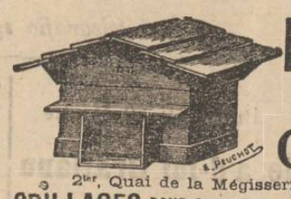

RUCHE À Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Simbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Simbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujele noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Simbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1853*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,328. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instalaţiune cu motoare electrice executată de I. Johann Krzyzanowski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.